2023/2772

22.12.2023 г.

ДЕЛЕГИРАН РЕГЛАМЕНТ (ЕС) 2023/2772 НА КОМИСИЯТА

от 31 юли 2023 година

за допълнение на Директива 2013/34/ЕС на Европейския парламент и на Съвета чрез стандарти за отчитането във връзка с устойчивостта

(текст от значение за ЕИП)

ЕВРОПЕЙСКАТА КОМИСИЯ,

като взе предвид Директива 2013/34/ЕС на Европейския парламент и на Съвета от 26 юни 2013 г. относно годишните финансови отчети, консолидираните финансови отчети и свързаните доклади на някои видове предприятия и за изменение на Директива 2006/43/ЕО на Европейския парламент и на Съвета и за отмяна на Директиви 78/660/ЕИО и 83/349/ЕИО на Съвета ([1]), и по-специално член 29б, параграф 1, първа алинея от нея,

като има предвид, че:

(1) С Директива 2013/34/ЕС, изменена с Директива (ЕС) 2022/2464 на Европейския парламент и на Съвета ([2]), от големите предприятия, от малките и средните предприятия, чиито ценни книжа са допуснати до търговия на регулираните пазари в ЕС, както и от предприятията майки на големите групи се изисква да включват в специален раздел от своя доклад на ръководството за дейността или от своя консолидиран доклад на ръководството за дейността информацията, необходима за разбиране на въздействията на предприятието върху въпросите на устойчивостта, както и информацията, необходима за разбиране на начина, по който въпросите на устойчивостта засягат развитието, резултатите и състоянието на предприятието. Предприятията трябва да изготвят тази информация в съответствие със стандартите за отчитане във връзка с устойчивостта от финансовата година, посочена в член 5, параграф 2 от Директива (ЕС) 2022/2464 за всяка категория предприятия.

(2) От Комисията се изисква до 30 юни 2023 г. да приеме първи набор от стандарти за определяне на информацията, която предприятията трябва да отчитат в съответствие с член 19а, параграфи 1 и 2 и с член 29а, параграфи 1 и 2 от посочената директива, като тази информация включва най-малко информацията, от която участниците на финансовите пазари се нуждаят, за да изпълняват задълженията за оповестяване по Регламент (ЕС) 2019/2088 на Европейския парламент и на Съвета ([3]).

(3) Комисията взе предвид техническите съвети, предоставени от ЕКГФО. Независимите технически съвети на ЕКГФО отговарят на критериите, посочени в член 49, параграф 3б, първа, втора и трета алинея от Директива 2013/34/ЕС. За да осигури съразмерност и да улесни правилното прилагане на стандартите от предприятията, Комисията въведе изменения в техническите съвети на ЕКГФО по отношение на подхода към същеността, поетапното въвеждане на някои изисквания, преобразуването на някои изисквания в незадължителни точки с данни, въвеждането на възможности за гъвкавост в редица изисквания за оповестяване, въвеждането на технически изменения с цел осигуряване на логическа обвързаност с нормативната уредба на Съюза и висока степен на оперативна съвместимост с международните инициативи за определяне на стандарти, както и редакционни изменения.

(4) Настоящите стандарти за отчитането във връзка с устойчивостта отговарят на изискванията, установени в член 29б от Директива 2013/34/ЕС.

(5) Затова общите стандарти за отчитането във връзка с устойчивостта следва да бъдат приети.

(6) В съответствие с член 29б, параграф 1, четвърта алинея от Директива 2013/34/ЕС настоящият регламент следва да влезе в сила не по-рано от четири месеца след приемането му от Комисията. Като се има предвид, че член 5, параграф 2 от Директива (ЕС) 2022/2464 изисква определени категории предприятия да прилагат тези стандарти за отчитане във връзка с устойчивостта за финансовите години, започващи на или след 1 януари 2024 г., настоящият регламент следва да влезе в сила на третия ден след деня на публикуването му в *Официален вестник на Европейския съюз*.

([1]) ОВ L 182, 29.6.2013 г., стр. 19.

([2]) Директива (ЕС) 2022/2464 на Европейския парламент и на Съвета от 14 декември 2022 г. за изменение на Регламент (ЕС) № 537/2014, Директива 2004/109/ЕО, Директива 2006/43/ЕО и Директива 2013/34/ЕС, по отношение на отчитането на предприятията във връзка с устойчивостта (ОВ L 322, 16.12.2022 г., стр. 15).

([3]) Регламент (ЕС) 2019/2088 на Европейския парламент и на Съвета от 27 ноември 2019 г. относно оповестяването на информация във връзка с устойчивостта в сектора на финансовите услуги (ОВ L 317, 9.12.2019 г., стр. 1).

(7) В съответствие с член 49, параграф 3б, четвърта алинея от Директива 2013/34/ЕС Комисията проведе съвместни консултации с Експертната група на държавите членки по финансирането за устойчиво развитие, посочена в член 24 от Регламент (ЕС) 2020/852 на Европейския парламент и на Съвета ([4]), и със Счетоводния регулаторен комитет, посочен в член 6 от Регламент (ЕО) № 1606/2002 на Европейския парламент и на Съвета ([5]). В съответствие с член 49, параграф 3б, пета алинея от Директива 2013/34/ЕС Комисията поиска становището на Европейския орган за ценни книжа и пазари (ЕОЦКП), Европейския банков орган (ЕБО) и Европейския орган за застраховане и професионално пенсионно осигуряване (ЕОЗППЕ), по-специално по отношение на съгласуваността на настоящия регламент с Регламент (ЕС) 2019/2088 и с делегираните актове, приети в съответствие с този регламент. В съответствие с член 49, параграф 3б, шеста алинея от Директива 2013/34/ЕС Комисията се консултира също така с Европейската агенция за околна среда, с Агенцията на Европейския съюз за основните права, с Европейската централна банка, с Комитета на европейските органи за надзор на одита и с Платформата за финансирането за устойчиво развитие, създадена съгласно член 20 от Регламент (ЕС) 2020/852,

ПРИЕ НАСТОЯЩИЯ РЕГЛАМЕНТ:

Член 1

Предмет

Стандартите за отчитането във връзка с устойчивостта, които предприятията трябва да използват, за да извършват отчитането си във връзка с устойчивостта в съответствие с членове 19а и 29а от Директива 2013/34/ЕС, следвайки графика по член 5, параграф 2 от Директива (ЕС) 2022/2464, са установени в приложения I и II към настоящия регламент.

Член 2

Влизане в сила и прилагане

Настоящият регламент влиза в сила на третия ден след деня на публикуването му в *Официален вестник на Европейския съюз*.

Той се прилага от 1 януари 2024 г. за финансовите години, започващи на 1 януари 2024 г. или след тази дата.

Настоящият регламент е задължителен в своята цялост и се прилага пряко във всички държави членки.

Съставено в Брюксел на 31 юли 2023 година.

За Комисията
Председател
Ursula VON DER LEYEN

([4]) Регламент (ЕС) 2020/852 на Европейския парламент и на Съвета от 18 юни 2020 г. за създаване на рамка за улесняване на устойчивите инвестиции и за изменение на Регламент (ЕС) 2019/2088 (ОВ L 198, 22.6.2020 г., стр. 13).

([5]) Регламент (ЕО) № 1606/2002 на Европейския парламент и на Съвета от 19 юли 2002 г. за прилагането на международните счетоводни стандарти (ОВ L 243, 11.9.2002 г., стр. 1).

ПРИЛОЖЕНИЕ I

ЕВРОПЕЙСКИ СТАНДАРТИ ЗА ОТЧИТАНЕТО ВЪВ ВРЪЗКА С УСТОЙЧИВОСТТА (ЕСОУ)

ЕСОУ 1	Общи изисквания
ЕСОУ 2	Общи оповестявания
ЕСОУ E1	Изменение на климата
ЕСОУ E2	Замърсяване
ЕСОУ E3	Водни и морски ресурси
ЕСОУ E4	Биологично разнообразие и екосистеми
ЕСОУ E5	Използване на ресурсите и кръгова икономика
ЕСОУ S1	Собствена работна сила
ЕСОУ S2	Работници по веригата на стойността
ЕСОУ S3	Засегнати общности
ЕСОУ S4	Потребители и крайни ползватели
ЕСОУ G1	Професионално поведение

ЕСОУ 1

ОБЩИ ИЗИСКВАНИЯ

СЪДЪРЖАНИЕ

Цел

1. Категории ЕСОУ, отчетни области и правила за съставяне
   - 1.1 Категории стандарти ЕСОУ
   - 1.2 Отчетни области и минимални изисквания за съдържанието на оповестяваните сведения за политиките, действията, целите и измерителите
   - 1.3 Правила за съставянето
2. Качествени характеристики на информацията
3. Двойната същественост като принцип на оповестяванията във връзка с устойчивостта
   - 3.1 Заинтересованите страни и тяхното значение за процеса на оценяване на съществеността
   - 3.2 Съществени въпроси и същественост на информацията
   - 3.3 Двойна същественост
   - 3.4 Същественост на въздействието
   - 3.5 Финансова същественост
   - 3.6 Съществени въздействия или рискове, произтичащи от действия за справяне с въпроси на устойчивостта
   - 3.7 Ниво на разпределение
4. Надлежна проверка
5. Верига на стойността
   - 5.1 Отчитащо се предприятие и верига на стойността
   - 5.2 Приблизителна оценка с използване на средни стойности за сектора и други приближения
6. Времеви хоризонти
   - 6.1 Отчетен период
   - 6.2 Връзки между миналото, настоящето и бъдещето

6.3 Отчитане на напредъка спрямо базовата година

6.4 Определение на понятията „краткосрочен“, „средносрочен“ и „дългосрочен“ за целите на отчитането

7 г. Изготвяне и представяне на информация за устойчивостта

7.1 Представяне на сравнителна информация

7.2 Източници на несигурност на приблизителните оценки и резултатите

7.3 Актуализиране на оповестяваните сведения във връзка със събития след края на отчетния период

7.4 Промени в изготвянето или представянето на информация за устойчивостта

7.5 Грешки в отчитането на предходни периоди

7.6 Консолидирано отчитане и освобождаване на дъщерните предприятия

7.7 Класифицирана и чувствителна информация и информация за интелектуална собственост, ноу-хау или резултати от нововъведения

7.8 Отчитане за възможностите

8. Структура на отчета за устойчивостта

8.1 Общо изискване по отношение на представянето

8.2 Съдържание и структура на отчета за устойчивостта

9. Връзки с други части на отчетността на предприятията и съответната информация

9.1 Включване чрез препратка

9.2 Съответна информация и свързаност с финансовите отчети

10. Преходни разпоредби

10.1 Преходна разпоредба във връзка със специфичните за субекта оповестявания

10.2 Преходна разпоредба във връзка с глава 5 „Верига на стойността“

10.3 Преходна разпоредба във връзка с раздел 7.1 „Представяне на сравнителна информация“

10.4 Преходна разпоредба: Списък на изискванията за оповестяване, които се въвеждат постепенно

Допълнение А: Изисквания по отношение на прилагането

– Специфични за субекта оповестявания

– Двойна същественост

– Приблизителна оценка с използване на средни стойности за сектора и други приближения

– Съдържание и структура на отчета за устойчивостта

Допълнение Б: Качествени характеристики на информацията

Допълнение В: Списък на поетапно въвежданите изисквания за оповестяване

Допълнение Г: Структура на отчета за устойчивостта съгласно ЕСОУ

Допълнение Д: Блок-схема за определяне на оповестяваните сведения, които да бъдат включени

Допълнение Е: Примерна структура на отчета за устойчивостта съгласно ЕСОУ

Допълнение Ж: Пример за включване чрез препратка

Цел

1. Целта на Европейските стандарти за отчитането във връзка с устойчивостта (ЕСОУ) е да се определи информацията за устойчивостта, която предприятието трябва да оповестява съгласно Директива 2013/34/ЕС на Европейския парламент и на Съвета ([1]), изменена с Директива (ЕС) 2022/2464 на Европейския парламент и на Съвета ([2]). Отчитането съгласно ЕСОУ не освобождава предприятията от другите задължения, установени в правото на Съюза.

2. По-конкретно, в ЕСОУ се определя информацията, която предприятието трябва да оповестява за своите съществени **въздействия, рискове и възможности** по отношение на екологичните, социалните и управленските **въпроси на устойчивостта**. По силата на ЕСОУ от предприятието не се изисква да оповестява информация по екологичните, социалните и управленските теми, обхванати от ЕСОУ, които то е преценило като несъществени (вж. в допълнение Д от настоящия стандарт — *Блок-схема за определяне на включените в оповестяването сведения*).Информацията, която се оповестява съгласно ЕСОУ, дава възможност на **ползвателите** на **отчета за устойчивостта** да разберат какви са съществените въздействия, които предприятието оказва върху хората и околната среда, и съществените въздействия, които въпросите на устойчивостта оказват върху развитието, резултатите и състоянието на предприятието.

3. Целта на настоящия стандарт (ЕСОУ 1) е да се осигури разбиране на структурата на ЕСОУ, използваните правила за съставянето им и основни понятия, както и общите изисквания за изготвянето и представянето на информация за устойчивостта в съответствие с Директива 2013/34/ЕС, изменена с Директива (ЕС) 2022/2464.

1. **Категории ЕСОУ, отчетни области и правила за съставяне**

1.1 ***Категории стандарти ЕСОУ***

4. Съществуват три категории ЕСОУ:

   а) общи (хоризонтални) стандарти;

   б) тематични стандарти (стандарти по екологичните, социалните и управленските въпроси); и

   в) секторни стандарти.

   Общите стандарти и тематичните стандарти са независещи от сектора, което означава, че се прилагат за всички предприятия без значение в кой сектор или в кои сектори осъществява дейност предприятието.

5. Общите стандарти ЕСОУ 1 *Общи изисквания* и ЕСОУ 2 *Общи оповестявания* се прилагат по отношение на въпросите на устойчивостта, които са обхванати от тематичните и секторните стандарти.

6. В настоящия стандарт (ЕСОУ 1) се описва структурата на стандартите, обясняват се правилата за съставянето и основните понятия и се установяват общи изисквания за изготвянето и представянето на информация във връзка с устойчивостта.

7. В ЕСОУ 2 се установяват изискванията за оповестяване за информацията, която предприятието трябва да предоставя на общо равнище по всички **въпроси на устойчивостта** за отчетните области управление, **стратегия**, управление на **въздействията, рисковете и възможностите**, както **измерителите** и **целите**.

8. Тематичните ЕСОУ обхващат дадена тема на устойчивостта и са структурирани по теми и подтеми, а при необходимост и по подподтеми. В таблицата в изискване по отношение на прилагането 16 (ИП 16) към настоящия стандарт се съдържа обзор на темите, подтемите и подподтемите на устойчивостта (общо наричани „**въпроси на устойчивостта**“), обхванати от тематичните ЕСОУ.

([1]) Директива 2013/34/ЕС на Европейския парламент и на Съвета от 26 юни 2013 година относно годишните финансови отчети, консолидираните финансови отчети и свързаните доклади на някои видове предприятия и за изменение на Директива 2006/43/ЕО на Европейския парламент и на Съвета и за отмяна на Директиви 78/660/ЕИО и 83/349/ЕИО на Съвета (ОВ L 182, 29.6.2013 г., стр. 19).

([2]) Директива (ЕС) 2022/2464 на Европейския парламент и на Съвета от 14 декември 2022 година за изменение на Регламент (ЕС) № 537/2014, Директива 2004/109/ЕО, Директива 2006/43/ЕО и Директива 2013/34/ЕС, по отношение на отчитането на предприятията във връзка с устойчивостта (ОВ L 322, 16.12.2022 г., стр. 15).

9. Тематичните ЕСОУ може да включват особени изисквания, които допълват изискванията за оповестяване на общо равнище по ЕСОУ 2. В ЕСОУ 2, допълнение B *Изисквания за оповестяване / изисквания по отношение на прилагането в тематичните ЕСОУ, които са приложими съвместно с ЕСОУ 2 Общи оповестявания* се съдържа списък на допълнителните изисквания в тематичните ЕСОУ, които се прилагат съвместно с изисквания по отношение на прилагането на общо равнище по ЕСОУ 2.

10. Секторните стандарти се прилагат за всички предприятия в даден сектор. В тях се разглеждат **въздействията, рисковете и възможностите**, които вероятно ще бъдат съществени за всички предприятия в определен сектор и които не са обхванати или не са обхванати в достатъчна степен от тематичните стандарти. Секторните стандарти са многотематични и обхващат темите, които са най-значими за въпросния сектор. Чрез секторните стандарти се постига висока степен на сравнимост.

11. Освен изискванията за оповестяване, установени в трите категории ЕСОУ, когато предприятието заключи, че дадено въздействие, риск или възможност не са обхванати или не са обхванати с достатъчна подробност от даден ЕСОУ, но са съществени поради особените факти и обстоятелства, свързани с тях, то оповестява допълнителни специфични за предприятието сведения, за да даде възможност на ползвателите да разберат неговите свързани с устойчивостта **въздействия, рискове или възможности**. В изисквания по отношение на прилагането ИП 1 – ИП 5 се съдържат още указания за специфичните за предприятието оповестявания.

1.2 *Отчетни области и минимални изисквания за съдържанието на оповестяваните сведения за политиките, действията, целите и измерителите*

12. Изискванията за оповестяване в ЕСОУ 2, в тематичните ЕСОУ и в секторните ЕСОУ са структурирани по следните отчетни области:

   а) **Управление** (GOV): процесите на управление, мерките (механизмите) за контрол и процедурите, използвани за наблюдение и управление и надзор на в**ъздействията, рисковете и възможностите** (вж. ЕСОУ 2, глава 2 *Управление*);

   б) **Стратегия** (SBM): начинът, по който стратегията и **моделът на стопанска дейност** на предприятието си взаимодействат с неговите съществени въздействия, рискове и възможности, в т.ч. начинът на предприятието за справяне с тях (вж. ЕСОУ 2, глава 3 *Стратегия*);

   в) **Управление на въздействията, рисковете и възможностите** (IRO): процесът или процесите, с помощта на които предприятието:

      i. установява въздействията, рисковете и възможностите и оценява тяхната същественост (вж. IRO-1 в раздел 4.1 от ЕСОУ 2),

      ii. управлява съществените **въпроси на устойчивостта** чрез **политики** и **действия** (вж. раздел 4.2 от ЕСОУ 2).

   г) **Измерители и цели (MT):** резултатите на предприятието, включително целите, които си е поставило, и напредъкът към постигането им (вж. ЕСОУ 2, глава 5 Измерители и цели).

13. ЕСОУ 2 включва:

   а) в раздел 4.2 – минимални изисквания за оповестяване за **политиките** (MDR-P) и **действията** (MDR-A);

   б) в раздел 5 – минимални изисквания за оповестяване за измерителите (MDR-M) и **целите** (MDR-T).

   Предприятието прилага **минималните изисквания за оповестяване** за политиките, действията, измерителите и целите заедно със съответните изисквания за оповестяване в тематичните и секторните ЕСОУ.

1.3 *Правила за съставянето*

14. Във всички ЕСОУ:

   а) терминът „**въздействия**“ се отнася до положителните и отрицателните свързани с устойчивостта въздействия в резултат на стопанската дейност на предприятието, установени чрез процес на оценяване на **съществеността на въздействията** (вж. раздел 3.4 *Същественост на въздействието*). Той се отнася както до действителните въздействия, така и до възможните бъдещи въздействия.

б) Терминът „**рискове и възможности**“ се отнася до свързаните с устойчивостта финансови рискове и възможности за предприятието, в т.ч. произтичащите от зависимостите от природни, човешки и социални ресурси, установени чрез оценяване на **финансовата същественост** (вж. раздел 3.5).

Те се наричат заедно „въздействия, рискове и възможности“ (BPB, или IRO). Те отразяват гледната точка за **двойна същественост** по ЕСОУ, описана в раздел 3.

15. В целия текст на ЕСОУ термините, за които има определения в речника на термините (приложение II) с в **получер курсив**, освен когато даден термин с определение се използва неколкократно в едни и същ параграф.

16. В ЕСОУ информацията, която трябва да бъде оповестена, е структурирана по изисквания за оповестяване. Всяко изискване за оповестяване се състои от една или няколко отделни точки с данни. Терминът „точка с данни“ може да означава също така словесен поделемент на изискване за оповестяване.

17. Освен изисквания за оповестяване повечето ЕСОУ съдържат и изисквания по отношение на прилагането. Чрез изискванията по отношение на прилагането се подпомага прилагането на изискванията за оповестяване и те са със същата правна сила като останалите части на даден ЕСОУ.

18. В ЕСОУ се използват следните изрази за разграничаване на различните степени на задълженията на предприятията да оповестяват информация:

а) „оповестява“ – показва, че предоставянето на информация е предвидено в изискване за оповестяване или в точка с данни;

б) „може да оповести“ – показва доброволно оповестяване с цел да се насърчи добрата практика.

Освен това в ЕСОУ се използват изразите „преценява дали да“, „взема предвид“, „обмисля“ и др. подобни според контекста, когато става дума за въпроси, ресурси или методики, които предприятието се очаква да вземе предвид или да използва при изготвянето на дадени оповестявани сведения, ако това е приложимо.

2. Качествени характеристики на информацията

19. Когато изготвя своя **отчет за устойчивостта**, предприятието прилага:

а) основните качествени характеристики на информацията, а именно относимост и достоверно представяне; и

б) повишаващите стойността качествени характеристики на информацията, а именно сравнимост, проверимост и разбираемост.

20. Тези качествени характеристики на информацията са определени и описани в допълнение Б към настоящия стандарт.

3. *Двойната същественост като принцип на оповестяванията във връзка с устойчивостта*

21. Предприятието се отчита по **въпросите на устойчивостта** въз основа на принципа на **двойната същественост**, определен и обяснен в настоящата глава.

3.1 *Заинтересованите страни и тяхното значение за процеса на оценяване на съществеността*

22. **Заинтересовани страни** са тези, които може да влияят върху предприятието или да бъдат повлияни (засегнати) от него. Съществуват две основни групи заинтересовани страни:

а) засегнати заинтересовани страни: физически лица или групи, чиито интереси са засегнати или би могло да бъдат засегнати – положително или отрицателно – от дейностите на предприятието и от неговите преки и непреки **стопански отношения** по **веригата на стойността** му; и

б) ползвателите на **отчетите за устойчивостта**: основните ползватели на финансовите отчети с общо предназначение (съществуващи и потенциални инвеститори, заемодатели и други кредитори, включително лица, които управляват активи, кредитни институции, застрахователни предприятия), и други ползватели на отчетите за устойчивостта, в това число стопански партньори на предприятието, синдикални организации и социални партньори, гражданското общество и неправителствени организации, органи на държавното управление, анализатори и членове на академичната общност.

23. Някои **заинтересовани страни** (но не всички) може да принадлежат и към двете групи, определени в параграф 22.

24. Взаимоотношенията със засегнатите **заинтересовани страни** са от основно значение за осъществявания от предприятието текущ процес на надлежна проверка (вж. глава 4 *Надлежна проверка*) и на оценка на **съществеността** във връзка с устойчивостта. В тях са включени процесите, посредством които предприятието установява и оценява действителните и потенциалните отрицателни въздействия, които след това се използват в процеса на оценяване за установяване на съществените въздействия за целите на отчитането във връзка с устойчивостта (вж. раздел 3.4 от настоящия стандарт).

3.2 *Съществени въпроси и същественост на информацията*

25. Извършването на оценка на **съществеността** (вж. раздел 3.4 *Същественост на въздействието* и раздел 3.5 *Финансова същественост*) е необходимо, за да може предприятието да установи съществените **въздействия, рискове и възможности**, които трябва да бъдат отчетени.

26. Оценката на **съществеността** е отправната точка за отчитането във връзка с устойчивостта съгласно ЕСОУ. IRO-1 в раздел 4.1 от ЕСОУ 2 съдържа общи изисквания за оповестяване относно процеса на предприятието за установяване на **въздействията, рисковете и възможностите** и за оценяване на съществеността им. В SBM-3 от ЕСОУ 2 са установени общите изисквания за оповестяване за съществените въздействия, рискове и възможности, произтичащи от извършената от предприятието оценка на съществеността.

27. В изискванията по отношение на прилагането в допълнение А към настоящия стандарт е включен списък с **въпросите на устойчивостта**, обхванати в тематичните ЕСОУ, категоризирани по теми, подтеми и подподтеми, за да се подпомогне оценката на **съществеността**. В допълнение Д *Блок-схема за определяне на оповестяваните сведения, които да бъдат включени* към настоящия стандарт е предоставен пример за оценката на съществеността, описана в настоящия раздел.

28. Даден въпрос на устойчивостта е „съществен“, когато удовлетворява определените критерии за **същественост на въздействието** (вж. раздел 3.4 от настоящия стандарт) или за **финансова същественост** (вж. раздел 3.5 от настоящия стандарт), или и за двете.

29. Независимо от резултата от своята оценка на съществеността, предприятието винаги оповестява информацията, изисквана от: ЕСОУ 2 *Общи оповестявания* (т.е. всички изисквания за оповестяване и точки с данни, посочени в ЕСОУ 2) и изискванията за оповестяване (включително техните точки с данни) в тематични ЕСОУ, свързани с изискване за оповестяване IRO-1 *Описание на процеса за установяване и оценка на съществените въздействия, рискове и възможности*, както е посочено в допълнение В към ЕСОУ 2 *Изисквания за оповестяване / Изисквания по отношение на прилагането в тематичните ЕСОУ, които се прилагат заедно с ЕСОУ 2 Общи оповестявания*.

30. Когато в резултат на извършената от него оценка на **съществеността** предприятието стигне до заключението, че даден въпрос на устойчивостта, за който в ЕСОУ 2, IRO-1, IRO-2 и SBM-3 има изисквания за оповестяване, е съществен, то:

    а) оповестява информация съгласно изискванията за оповестяване (в това число изискванията по отношение на прилагането), свързани с този конкретен въпрос на устойчивостта в съответния тематичен и специфичен за сектора ЕСОУ; и

    б) оповестява допълнителни подходящи специфични за субекта сведения (вж. параграф 11 и ИП 1 – ИП 5 от настоящия стандарт), когато същественият въпрос на устойчивостта не е обхванат от ЕСОУ или е обхванат с недостатъчна степен на подробност.

31. Приложимата информация, предвидена в дадено изискване за оповестяване, включително неговите точки с данни, или специфично за субекта оповестяване, се оповестява, когато предприятието прецени, като част от своята оценка на съществеността, че информацията е от значение от една или повече от следните гледни точки:

    а) значимостта на информацията по отношение на въпроса, за чието описване или разясняване е предназначена; или

    б) способността на такава информация да удовлетвори потребностите на ползвателите във връзка с вземането на решения, в това число потребностите на основните ползватели на финансовите отчети с общо предназначение, описани в параграф 48и/или потребностите на ползвателите, чийто основен интерес е към информацията за въздействията на предприятието.

32. Ако предприятието стигне до заключението, че изменението на климата не е съществено и поради това пропусне всички изисквания за оповестяване в ЕСОУ E1 *Изменение на климата*, то оповестява подробно обяснение на заключенията от своята оценка на **съществеността** по отношение на изменението на климата (вж. ЕСОУ 2 IRO-2 *Изисквания за оповестяване в ЕСОУ, обхванати в отчетите за устойчивостта на предприятието*), включително ориентиран към бъдещето анализ на условията, които биха могли да накарат предприятието да заключи, че изменението на климата ще стане съществено в бъдеще. Ако предприятието стигне до заключението, че тема, различна от изменението на климата, не е съществена и поради това пропусне всички изисквания за оповестяване в съответния тематичен ЕСОУ, то може накратко да обясни заключенията от своята оценка на съществеността за тази тема.

33. Когато оповестява информация за **политиките, действията** и **целите** във връзка с даден **въпрос на устойчивостта**, който е бил оценен като съществен, предприятието включва информацията, предвидена във всички изисквания за оповестяване и точки с данни в тематичния и секторния ЕСОУ, свързани с този въпрос, и в съответното **минимално изискване за съдържанието на оповестяването** на сведения относно политиките, действията и целите съгласно ЕСОУ 2. Ако обаче предприятието не може да оповести информацията, предвидена или в изискванията за оповестяване и точките с данни в тематичния или секторния ЕСОУ, или в минималните изисквания за оповестяване за политиките, действията и целите в ЕСОУ 2, защото не е приело съответните политики, не е изпълнило съответните действия или не е поставило съответните цели, то оповестява това и може да съобщи в какъв график ще се стреми да ги въведе.

34. Когато отчита **измерителите** по съществен **въпрос на устойчивостта** съгласно раздела „Измерители и цели“ на съответния тематичен ЕСОУ, предприятието:

   а) включва информацията, предвидена в дадено изискване за оповестяване, ако прецени, че тази информация е съществена; и

   б) може да пропусне информацията, предвидена в дадена точка с данни от изискване за оповестяване, ако прецени, че тази информация не е съществена, и стигне до заключението, че тя не е необходима за постигане на целта на изискването за оповестяване.

35. Ако предприятието пропусне информацията, предписана от точка с данни, която произтича от друг законодателен акт на ЕС, посочен в допълнение Б към ЕСОУ 2, то изрично посочва, че въпросната информация е „несъществена“.

36. Предприятието определя начина на прилагане на критериите, в това число подходящи прагове, за да определи:

   а) информацията, която оповестява за **измерителите** за даден съществен въпрос на устойчивостта съгласно раздела за измерителите и целите в съответния тематичен ЕСОУ, в съответствие с параграф 34; и

   б) информацията, която трябва да бъде оповестена чрез специфични за субекта оповестявания.

3.3 *Двойна същественост*

37. **Двойната същественост** има две измерения, а именно: **същественост на въздействието** и **финансова същественост**. Ако не е предвидено друго, термините „съществен“ и „същественост“ се използват в целия текст на ЕСОУ като отнасящи се до двойната същественост.

38. Оценките на **съществеността на въздействието** и на **финансовата същественост** са взаимосвързани и взаимозависимостите между тези две измерения трябва да се вземат предвид. Като цяло отправната точка е оценката на въздействията, но може също така да има съществени **рискове** и ***възможности,*** които не са свързани с **въздействията** на предприятието. Дадено въздействие върху устойчивостта може да е съществено от финансова гледна точка от пораждането си или да стане такова впоследствие, ако може с основание да се очаква, че ще засегне финансовото състояние, финансовите резултати и паричните потоци на предприятието, достъпа му до финансиране или цената на капитала му в краткосрочен, средносрочен и дългосрочен план. Въздействията се улавят от гледна точка на съществеността на въздействието независимо дали са съществени от финансова гледна точка.

39. Когато установява и оценява **въздействията, рисковете** и **възможностите** по **веригата на стойността си**, за да определи тяхната **същественост**, предприятието се съсредоточава върху областите, в които въз основа на естеството на дейността, стопанските отношения, географски или други фактори се счита, че има вероятност да възникнат въздействия, рискове и възможности..

40. Предприятието преценява как е засегнато от **зависимостите** си от наличието на природни, човешки и социални ресурси на подходящи цени и с подходящо качество, независимо от потенциалните си **въздействия** върху тези ресурси.

41. Счита се, че основните **въздействия, рискове** и **възможности** на дадено предприятие са същите като съществените въздействия, рискове и възможности, установени в съответствие с принципа на **двойната същественост** и следователно отчетени в неговия **отчет за устойчивостта**.

42. Предприятието прилага критериите по раздели 3.4 и 3.5 от настоящия стандарт, като използва целесъобразни количествени и/или качествени прагове. Целесъобразните прагове са необходими, за да се определи кои ***въздействия, рискове*** и ***възможности*** предприятието установява и разглежда като съществени и кои **въпроси на устойчивостта** са съществени за целите на отчитането. В някои действащи стандарти и уредби (рамки) се използва терминът „най-значими въздействия“, когато става дума за прага, използван за установяване на въздействията, описани в ЕСОУ като „съществени въздействия“.

3.4 *Същественост на въздействието*

43. Даден **въпрос на устойчивостта** е съществен от гледна точка на въздействието, когато се отнася до съществените действителни или потенциални, положителни или отрицателни **въздействия** на предприятието върху хората или околната среда в краткосрочен, средносрочен и дългосрочен план. Въздействията включват въздействията, свързани със собствената дейност на предприятието нагоре и надолу по веригата на стойността му, в т.ч. чрез продуктите и услугите му, както и чрез стопанските му отношения. **Стопанските отношения** включват отношенията нагоре и надолу по **веригата на стойността** на предприятието и не са ограничени до преките договорни отношения.

44. В този контекст въздействията върху хората или околната среда включват въздействия във връзка с екологични, социални и управленски въпроси.

45. Информация за оценката на **съществеността** на дадено отрицателно въздействие се получава чрез процеса на надлежна проверка, определен в следните международни инструменти: Ръководните принципи на ООН за предприятията и правата на човека и Насоките на ОИСР за многонационалните предприятия. Съществеността на действителните отрицателни въздействия се основава на тежестта на въздействието, а на потенциалните отрицателни въздействия — на тежестта и вероятността на въздействието. Тежестта се определя от следните фактори:

а) степента;

б) обхвата; и

в) непоправимостта на въздействието.

В случай на потенциално отрицателно въздействие върху правата на човека тежестта на въздействието има предимство пред вероятността му (вероятността за настъпването му).

46. **Съществеността** на положителните въздействия се определя от:

а) степента и обхвата на въздействието при действителните въздействия; и

б) степента, обхвата и вероятността на въздействието при потенциалните въздействия.

3.5 *Финансова същественост*

47. Обхватът на **финансовата същественост** за отчитането във връзка с устойчивостта представлява разширяване на обхвата на съществеността, използван в процеса на определяне на това коя информация следва да бъде включена във финансовите отчети на предприятието.

48. Оценката на **финансовата същественост** съответства на установяването на информацията, считана за съществена за основните ползватели на финансовите отчети с общо предназначение при вземането на решения, свързани с предоставянето на ресурси на субекта. По-специално, информацията се смята за съществена за основните ползватели на финансовите отчети с общо предназначение, ако би могло с основание да се очаква, че пропускането, неточното представяне или прикриването на тази информация ще повлияе на решенията, които те вземат въз основа на **отчета за устойчивостта** на предприятието.

49. Даден въпрос на устойчивостта е съществен от финансова гледна точка, ако предизвиква или може с основание да се очаква, че ще предизвика съществени **финансови последици** за предприятието. Това е така, когато въпрос на устойчивостта поражда **рискове** или **възможности**, които оказват съществено влияние или може с основание да се очаква, че окажат съществено влияние върху развитието, финансовото състояние, финансовите резултати и паричните потоци на предприятието, достъпа му до финансиране или цената на капитала му в краткосрочен, средносрочен и дългосрочен план. Рисковете и възможностите може да произтичат от минали или от бъдещи събития. **Финансовата същественост** на даден въпрос на устойчивостта не е ограничена до въпроси, които са под контрола на предприятието, а включва информация относно съществените **рискове** и **възможности**, дължащи се на **стопански отношения** извън обхвата на консолидацията, използван при изготвянето на финансовите отчети.

50. **Зависимостите** от природни, човешки и социални ресурси може да бъдат източник на финансови **рискове** или **възможности**. Зависимостите може да предизвикат последици по два възможни начина:

а) те може да повлияят върху способността на предприятието да продължава да използва или да получава ресурсите, необходими за стопанските му процеси, както и върху качеството и ценообразуването на тези ресурси; и

б) те може да повлияят на способността на предприятието да разчита на отношенията, необходими за стопанските му процеси, при приемливи условия.

51. **Съществеността** на **рисковете** и **възможностите** се оценява въз основа на съчетание от вероятността за настъпване и потенциалната величина на **финансовите последици**.

3.6 *Съществени въздействия или рискове, произтичащи от действия за справяне с въпроси на устойчивостта*

52. Осъществяваната от предприятието оценка на **съществеността** може да доведе до установяване на случаи, в които неговите **действия** за справяне с определени **въздействия** или **рискове** или за възползване от определени **възможности** във връзка с даден въпрос на устойчивостта може да доведат до съществени отрицателни въздействия или да породят съществени рискове по отношение на един или няколко други **въпроса на устойчивостта**. Например:

а) план за действие за декарбонизация на производството, в който е включено изоставяне на определени продукти, може да окаже съществено отрицателно въздействие върху **собствената работна сила** на предприятието и да доведе до съществени рискове, дължащи се на обезщетения при прекратяване на трудовото правоотношение; или

б) план за действие на **доставчик** на автомобили, в който се предвижда съсредоточаване върху доставката на електрически превозни средства, може да доведе до блокиране на активи за производство на части за доставки за конвенционални превозни средства.

53. В такива ситуации предприятието:

а) оповестява наличието на съществени отрицателни въздействия или съществени рискове заедно с **действията**, които ги пораждат, като прави препратка към темата, с която са свързани въздействията или рисковете; и

б) представя описание на начина, по който се вземат мерки по отношение на съществените отрицателни въздействия или съществените рискове, в темата, с която са свързани.

3.7 *Ниво на разпределение*

54. Когато е необходимо за правилното разбиране на неговите съществени **въздействия, рискове** и **възможности**, предприятието разпределя отчитаната информация:

а) по държави, когато са налице значителни различия в съществените въздействия, рискове и възможности в различните държави и когато представянето на информацията на по-високо ниво на обобщаване (агрегиране) би довело до прикриване на съществена информация за въздействията, рисковете или възможностите; или

б) по значителни ***площадки*** **(*обекти*)** или по значителни активи, когато съществените въздействия, рискове и възможности зависят много от конкретно местоположение или актив.

55. Когато определя подходящото ниво на разпределение, предприятието взема под внимание разпределението, възприето в извършваната от него оценка на съществеността. В зависимост от конкретните факти и обстоятелства, свързани с предприятието, може да се наложи разпределение по дъщерни предприятия.

56. Когато се обобщават данни от различни нива или множество местоположения в рамките на едно ниво, предприятието гарантира, че това обобщаване не води до прикриване на спецификата и контекста, необходими за тълкуване на информацията. Предприятието не обобщава съществени елементи, които се различават по своя характер.

57. Когато предприятието представя информация с разбивка по сектори, то приема секторната класификация на ЕСОУ, която се определя в делегиран акт, приет от Комисията съгласно член 29б, параграф 1, трета алинея, подточка ii) от Директива 2013/34/ЕС. Когато в тематичен или секторен ЕСОУ се изисква при изготвянето на конкретен елемент от информацията да се възприеме определено ниво на разпределение, предимство има изискването в тематичния или секторния ЕСОУ.

4. **Надлежна проверка**

58. Резултатът от осъществявания от предприятието процес на надлежна проверка на устойчивостта (наричан „надлежна проверка“ или „дължима грижа“ в международните инструменти, споменати по-долу) дава информация за извършваната от предприятието оценка на неговите съществени **въздействия, рискове** и **възможности**. В ЕСОУ не се налагат никакви изисквания за извършването на надлежната проверка на устойчивостта, нито се разширява или променя ролята на административните, управителните или надзорните органи на предприятието по отношение на извършването на надлежната проверка.

59. Надлежната проверка (полагането на дължима грижа) е процесът, чрез който предприятията установяват, предотвратяват и смекчават действителните и потенциалните отрицателни **въздействия** върху околната среда и хората, свързани с тяхната стопанска дейност, и отчитат начина, по който се справят с тях. Тук се включват отрицателните въздействия, свързани със собствената дейност на предприятието нагоре и надолу по веригата на стойността, в т.ч. чрез продуктите или услугите му, както и чрез стопанските му отношения. Надлежната проверка е текуща практика, с която се реагира на промените в стратегията, модела на стопанска дейност, дейността, стопанските отношения, условията на работа, снабдяване и продажби на предприятието и която може да задейства такива промени. Този процес е описан в международните инструменти Ръководни принципи на ООН за предприятията и правата на човека и Насоки на ОИСР за многонационалните предприятия.

60. В тези международни инструменти са определени редица стъпки в процеса на надлежна проверка, в това число установяване и оценяване на отрицателните въздействия, които са свързани със собствената дейност на предприятието нагоре и надолу по веригата на стойността, в т.ч. чрез продуктите или услугите му, както и чрез стопанските му отношения. Когато предприятието не може да вземе мерки по отношение на всички въздействия наведнъж, процесът на надлежна проверка позволява да се определят действията с предимство въз основа на тежестта и вероятността на въздействията. Именно този аспект на процеса на надлежна проверка се използва като входяща информация за оценката на съществените въздействия (вж. раздел 3.4 от настоящия стандарт). Установяването на съществените въздействия също така подкрепя установяването на съществените **рискове** и **възможности**, свързани с устойчивостта, които често са резултат от такива въздействия.

61. Основните елементи на надлежната проверка са отразени пряко в изискванията за оповестяване, предвидени в ЕСОУ 2 и в тематичните ЕСОУ, както е показано по-долу:

a) залагане на надлежната проверка в управлението, стратегията и модела на стопанска дейност ([3]). Това е разгледано в:

i. ЕСОУ 2 GOV-2 *Информация, която се предоставя на административните, управителните и надзорните органи на предприятието, и въпроси на устойчивостта, които се разглеждат от тези органи*;

ii. ЕСОУ 2 GOV-3 *Включване на свързаните с устойчивостта резултати в схемите за поощряване*; и

iii. ЕСОУ 2 SBM-3 *Съществени въздействия, рискове и възможности и взаимодействието им със стратегията и модела на стопанска дейност*.

([3]) Ръководен принцип 16 на ООН и коментара към него; Ръководството за тълкуване на ООН, въпроси 21 и 25, както и в Насоки на ОИСР, глава II относно общите политики (параграф A.10) и глава IV относно правата на човека (параграф 4; и параграф 44 от коментара); и в Насоките на ОИСР за надлежна проверка, раздел II (1.1 и 1.2) и приложението, въпроси 14 и 15.

б) взаимодействието със засегнатите заинтересовани **страни** ([4]). Това е разгледано в:

i. ЕСОУ 2 GOV-2;

ii. ЕСОУ 2 SBM-2 *Интереси и мнения на заинтересованите страни*;

iii. ЕСОУ 2 IRO-1;

iv. ЕСОУ 2 MDR-P; и

v. тематичните ЕСОУ: отразяване на различните етапи и цели на участието на заинтересованите страни в хода на целия процес на надлежна проверка.

в) установяване и оценяване на отрицателните въздействия върху хората и околната среда ([5]). Това е разгледано в:

i. ЕСОУ 2 IRO-1 (в това число в изискванията по отношение на прилагането, свързани с конкретни **въпроси на устойчивостта**, в съответните ЕСОУ); и

ii. ЕСОУ 2 SBM-3;

г) предприемане на действия за справяне с отрицателните въздействия върху хората и околната среда ([6]). Това е разгледано в:

i. ЕСОУ 2 MDR-A; и

ii. тематичните ЕСОУ: отразяване на набора от **действия**, в това число **плановете за преход**, чрез които се вземат мерки за справяне с въздействията.

д) проследяване на ефективността на тези усилия ([7]). Това е разгледано в:

i. ЕСОУ 2 MDR-M;

ii. ЕСОУ 2 MDR-T; и

iii. тематичните ЕСОУ: по отношение на **измерителите** и **целите**.

5. Верига на стойността

5.1 *Отчитащо се предприятие и веригата на стойността*

62. Отчетът за устойчивостта се отнася за същото отчитащо се предприятие, както финансовите отчети. Например, ако отчитащото се предприятие е дружество майка, от което се изисква да изготвя консолидирани финансови отчети, отчетът за устойчивостта ще се отнася за групата. Това изискване не се прилага, когато от отчитащото се предприятие не се изисква да изготвя финансови отчети или когато отчитащото се предприятие изготвя консолидирано отчитане във връзка с устойчивостта съгласно член 48и от Директива 2013/34/ЕС.

63. Информацията за отчитащото се предприятие, предоставена в **отчета за устойчивостта**, се разширява, така че да включва информация за съществените **въздействия, рискове** и **възможности**, свързани с предприятието чрез преките и непреките му **стопански отношения**, нагоре и/или надолу по **веригата на стойността** („информация за веригата на стойността“). Когато разширява информацията за отчитащото се предприятие, предприятието включва съществените въздействия, рискове и възможности, свързани с веригата или веригите на стойността му нагоре и надолу:

а) след резултата от процеса на надлежна проверка и от оценката на **съществеността**; и

([4]) Ръководен принцип 18 на ООН и коментара към него, ръководен принцип 20 на ООН, коментара към ръководни принципи 21 и 29 на ООН и ръководен принцип 31(з) на ООН и коментара към него; и в Ръководството за тълкуване на ООН, въпроси 30, 33, 42 и 76, както и в Насоки на ОИСР, глава II относно общите политики (параграф А.14 и параграф 25 от коментара); и в Насоките на ОИСР за надлежна проверка, раздел II (2.1.в, 2.3, 2.4.а, 3.1.б и 3.1.е) и приложението, въпроси 8–11.

([5]) Ръководни принципи 17, 18 и 24 на ООН и коментарите към тях, и в коментара към ръководен принцип 29 на ООН; и в Ръководството за тълкуване на ООН, въпроси 9, 12—13, 27—28, 36—42 и 85—89, и в Насоки на ОИСР, глава II относно общите политики (параграфи А.10—11 и параграф 14 от коментара) и глава IV относно правата на човека (параграфи 1—2 и параграфи 41—43 от коментара); и в Насоките на ОИСР за надлежна проверка, раздел II (2.1—2.4) и приложението, въпроси 3—5 и 19—31.

([6]) Ръководни принципи 19, 22 и 23 на ООН и коментарите към тях; и в Ръководството за тълкуване на ООН, въпроси 11, 32, 46—47, 64—68 и 82—83, и в Насоки на ОИСР, глава II относно общите политики (параграф А.12 и параграфи 18—22 от коментара) и глава IV относно правата на човека (параграфи 3 и 42—43 от коментара); и в Насоките на ОИСР за надлежна проверка, раздел II (3.1—3.2) и приложението, въпроси 32—40.

([7]) Ръководни принципи 20 и 31(ж) на ООН и коментарите към тях; и в Ръководството за тълкуване на ООН, въпроси 49—53 и 80, и в Насоките на ОИСР за надлежна проверка, раздел II (4.1 и 5.1) и приложението, въпроси 41—47.

б) в съответствие с всякакви особени изисквания по отношение на веригата на стойността в други ЕСОУ.

64. По силата на параграф 63 не се изисква информация за всеки отделен **участник по веригата на стойността**, а включването само на съществената информация за ***веригата на стойността*** нагоре и надолу. Различните **въпроси на устойчивостта** може да бъдат съществени по отношение на различни части на веригата на стойността на предприятието нагоре и надолу. Информацията се разширява, така че да включва информация за веригата на стойността само по отношение на частите от тази верига, за които въпросът е съществен.

65. Предприятието включва съществената информация за **веригата на стойността**, когато това е необходимо за следните цели:

а) да се даде на ползвателите на **отчетите за устойчивостта** възможност да разберат съществените **въздействия, рискове** и **възможности** на предприятието; и/или

б) да се изготви набор от информация, която отговаря на качествените характеристики на информацията (вж. допълнение В към настоящия стандарт).

66. Когато определя на кое ниво (в рамките на собствената му дейност и надолу и нагоре по веригата на стойността) възниква даден съществен въпрос на устойчивостта, предприятието използва оценката на **въздействията, рисковете** и **възможностите**, която е направило, като спазва принципа на **двойната същественост** (вж. глава 3 от настоящия стандарт).

67. Когато асоциирани или съвместни предприятия, които се отчитат по метода на собствения капитал или които се консолидират пропорционално във финансовите отчети, са част от веригата на стойността на предприятието, например като доставчици, то включва информация, свързана с тези асоциирани или съвместни предприятия съгласно параграф 63 в съответствие с възприетия подход за другите **стопански отношения** по веригата на стойността. В този случай, когато се определят **измерителите** на въздействието, данните на асоциираното или съвместното предприятие не се ограничават до притежавания дял от собствения капитал, а се вземат предвид въз основа на въздействията, свързани с продуктите и услугите на предприятието чрез стопанските му отношения.

5.2 *Приблизителна оценка с използване на средни стойности за сектора и други приближения*

68. Способността на предприятието да получи необходимата информация за **веригата на стойността** нагоре и надолу може да е различна в зависимост от различни фактори, например договорните споразумения на предприятието, степента на контрол, която упражнява върху дейностите извън обхвата на консолидацията, и неговата пазарна сила. Когато предприятието няма възможност да контролира дейностите нагоре и надолу по веригата на стойността си и стопанските си отношения, получаването на информация за веригата на стойността може да бъде по-трудно.

69. Има обстоятелства, при които предприятието не може да събере информация за **веригата на стойността** си нагоре и надолу в съответствие с изискванията в параграф 63, при все че е положило разумни усилия да направи това. При тези обстоятелства то прави приблизителна оценка на информацията относно веригата на стойността си нагоре и надолу по веригата, която трябва да бъде отчетена, като използва цялата разумна и доказуема информация, като средни данни за сектора и други приближения (заместващи данни).

70. Получаването на информация за **веригата на стойността** може да е трудно и в случай на МСП и други субекти нагоре и/или надолу по веригата на стойността, които не попадат в обхвата на отчитането във връзка с устойчивостта по силата на членове 19а и 29а от Директива 2013/34/ЕС (вж. ЕСОУ 2 ВР-2 *Оповестявания във връзка с особени обстоятелства*).

71. По отношение на **политиките, действията** и **целите** в отчитането на предприятието се включва информация за **веригата на стойността** нагоре и надолу**,** доколкото в тези политики, действия и цели са включени **участници по веригата на стойността**. По отношение на **измерителите** в много случаи, по-специално по екологични въпроси, за които са налични приближения, предприятието може да е в състояние да изпълни изискванията за отчитане, без да събира данни от участниците нагоре и надолу по веригата на стойността, особено от МСП, например за да изчисли емисиите си на парникови газове от обхват 3.

72. Включването на приблизителни оценки, изготвени с помощта на средни за сектора данни или други приближения, не трябва да води до информация, която не отговаря на качествените характеристики на информацията (вж. глава 2 и раздел 7.2 *Източници на несигурност на приблизителните оценки и резултатите* от настоящия стандарт).

6. Времеви хоризонти

6.1 *Отчетен период*

73. Отчетният период за **отчета за устойчивостта** на предприятието съвпада с отчетния период по неговите финансови отчети.

6.2 *Връзки между миналото, настоящето и бъдещето*

74. Предприятието установява в своя **отчет за устойчивостта** подходящи връзки между информацията за минали периоди и за бъдещи периоди, когато е уместно, за да се подпомогне ясното разбиране за това по какъв начин историческата информация се свързва с информацията за бъдещето.

6.3 *Отчитане на напредъка спрямо базовата година*

75. Базовата година е историческата референтна дата или период, за който има налична информация и с който може да се сравнява последваща информация във времето.

76. Предприятието представя сравнителна информация по отношение на базовата година за сумите, отчетени през текущия период, когато отчита развитието и напредъка по отношение на дадена цел, освен ако в съответното изискване за оповестяване вече е определен начинът за отчитане на напредъка. Предприятието може също така да включва историческа информация за постигнатите ключови етапи между базовата година и отчетния период, когато това представлява относима информация.

6.4 *Определение на понятията „краткосрочен“, „средносрочен“ и „дългосрочен“ за целите на отчитането*

77. Когато изготвя своя **отчет за устойчивостта**, предприятието възприема следните времеви интервали от края на отчетния период:

    а) краткосрочен времеви хоризонт: периодът, който предприятието е приело като отчетен период в своите финансови отчети;

    б) средносрочен времеви хоризонт: от края на краткосрочния отчетен период съгласно буква а) по-горе до изтичането на 5 години; и

    в) дългосрочен времеви хоризонт: повече от 5 години.

78. Предприятието разпределя допълнително дългосрочния времеви хоризонт, когато се очаква **въздействията** или **действията** да настъпят през период, по-дълъг от 5 години, ако това е необходимо, за да се предостави относима информация на ползвателите на **отчетите за устойчивостта**.

79. Ако съгласно други ЕСОУ се изискват различни определения за средносрочни или дългосрочни времеви хоризонти за конкретни статии от оповестяваните сведения, предимство имат определенията в посочените ЕСОУ.

80. Може да съществуват обстоятелства, при които използването на средносрочните или дългосрочните времеви хоризонти съгласно параграф 77 води до неотносима информация, тъй като предприятието използва различно определение за i) процедурите си за установяване и управление на съществените **въздействия, рискове** и **възможности** или ii) определянето на **действията** си и **целе**полагането (поставянето на **цели**). Тези обстоятелства може да се дължат на специфични за отрасъла характеристики, като парични потоци и стопански цикли, очакваната продължителност на капиталовите инвестиции, времевите хоризонти, през които ползвателите на **отчетите за устойчивостта** извършват своите оценки, или хоризонтите на планиране, които обикновено се използват за вземане на решения в отрасъла, в който предприятието осъществява дейност. При тези обстоятелства предприятието може да възприеме различно определение за средносрочните и/или дългосрочните времеви хоризонти (вж. ЕСОУ 2 ВР–2, параграф 9).

81. Термините „краткосрочен“, „средносрочен“ и „дългосрочен“ в ЕСОУ се отнасят до времевия хоризонт, определен от предприятието съгласно разпоредбите по параграфи 77–80.

7. Изготвяне и представяне на информация за устойчивостта

82. В настоящата глава са представени общите изисквания, които трябва да се прилагат при изготвянето и представянето на информация за устойчивостта.

7.1 *Представяне на сравнителна информация*

83. Предприятието оповестява сравнителна информация спрямо предходния период за всички количествени **измерители**, оповестявани през текущия период. Когато това е от значение за разбирането на **отчета за устойчивостта** за текущия период, предприятието също така оповестява сравнителна информация за словесните оповестявания.

84. Когато отчита сравнителна информация, която се различава от информацията, отчетена през предходния период, предприятието оповестява:

а) разликата между числото, отчетено през предходния период, и преразгледаното сравнително число; и

б) причините за преразглеждането на числото.

85. Понякога е практически неприложимо да се коригира сравнителна информация за един или повече предходни периоди с цел съпоставянето ѝ с информацията за текущия период. Например възможно е данните да не са били събрани през предходния период или периоди по начин, който позволява или прилагане с обратна сила на ново определение на измерител или цел, или преизчисляване с обратна сила за коригиране на грешка от предходен период, и може да е практически неприложимо информацията да се създаде отново (вж. ЕСОУ 2 ВР-2). Когато е практически неприложимо да се коригира сравнителната информация за един или повече предходни периоди, предприятието оповестява това.

86. Когато съгласно даден ЕСОУ от предприятието се изисква да представи повече от един сравнителен период за даден измерител или точка с данни, предимство имат изискванията на съответния ЕСОУ.

7.2 *Източници на несигурност на приблизителните оценки и резултатите*

87. Когато количествените **измерители** и паричните суми, включително информацията за **веригата на стойността** нагоре и надолу (вж. глава 5 от настоящия стандарт), не могат да бъдат измерени пряко, а може само да бъдат оценени приблизително, може да възникне несигурност на измерването.

88. Предприятието оповестява информация, за да могат ползвателите да разберат най-значителната несигурност, засягаща количествените измерители и паричните суми, отчетени в неговия отчет за устойчивостта.

89. Използването на разумни допускания и приблизителни оценки, в това число анализ на **сценарии** или анализ на чувствителността, е съществена част от изготвянето на свързана с устойчивостта информация и не подкопава полезността на тази информация, при условие че допусканията и приблизителните оценки са точно описани и обяснени. Дори високото равнище на несигурност на измерването не би попречило непременно с такова допускане или такава приблизителна оценка да се предостави полезна информация или да бъдат удовлетворени качествените характеристики на информацията (вж. допълнение Б към настоящия стандарт).

90. Данните и допусканията, използвани при изготвянето на отчета за устойчивостта, съответстват, доколкото е възможно, на съответните финансови данни и допускания, използвани във финансовите отчети на предприятието.

91. В някои ЕСОУ се изисква оповестяване на информация, например обяснения за възможни бъдещи събития, резултатите от които са несигурни. Когато преценява дали информацията за такива възможни бъдещи събития е съществена, предприятието използва критериите по глава 3 от настоящия стандарт и взема предвид:

а) потенциалните **финансови последици** от събитията (възможният резултат);

б) тежестта и вероятността на въздействията върху хората или околната среда, произтичащи от възможните събития, като се отчитат факторите на тежестта, определени в параграф 45; и

в) пълната гама от възможни резултати и вероятността от възможните резултати в нея.

92. Когато оценява възможните резултати, предприятието взема предвид всички относими факти и обстоятелства, в това число информацията за резултати с ниска вероятност и голямо въздействие, които при обобщаване биха могли да станат съществени. Например предприятието може да бъде изложено на няколко въздействия или рискове, всеки от които може да причини един и същ вид смущение, като смущения (прекъсвания) по **веригата на доставките** на предприятието. Информацията за отделен източник на риск може да не е съществена, ако е много малко вероятно в резултат на този източник да възникне смущение. Въпреки това информацията за съвкупния риск от смущение по **веригата на доставките** от всички източници може да бъде съществена (вж. ЕСОУ 2 ВР-2).

7.3 *Актуализиране на оповестяваните сведения във връзка със събития след края на отчетния период*

93. В някои случаи предприятието може да получи информация след отчетния период, но преди докладът на ръководството за дейността да бъде утвърден за издаване. Ако такава информация съдържа данни за или позволява да се вникне в условия, съществуващи към края на периода, предприятието по целесъобразност актуализира приблизителните оценки и оповестяваните сведения във връзка с устойчивостта в светлината на новата информация.

94. Когато такава информация съдържа данни или позволява да се вникне в съществени транзакции, други събития и условия, които възникват след края на отчетния период, предприятието предоставя според случая описателна информация, в която се посочва съществуването, естеството и потенциалните последици от събитията, настъпили след края на годината.

7.4 *Промени в изготвянето или представянето на информация за устойчивостта*

95. Определянето и изчисляването на **измерителите**, включително на измерителите, използвани за поставяне на **целите** и наблюдение на напредъка към постигането им, трябва да бъдат последователни във времето. Предприятието предоставя преизчислени сравнителни данни, освен ако това е практически невъзможно (вж. ЕСОУ 2 ВР-2), когато:

   а) е предефинирало или заменило измерител или цел;

   б) е установило нова информация във връзка с прогнозните стойности, оповестени през предходния период, а новата информация предоставя доказателства за обстоятелства, които са съществували през този период.

7.5 *Грешките в отчитането на предходни периоди*

96. Предприятието поправя съществените грешки от предходни периоди чрез преизчисляване на сравнителните суми за предходния период или периоди, за които се оповестяват сведения, освен ако е практически неприложимо да се направи това. Това изискване се отнася до отчетните периоди преди първата година на прилагане на ЕСОУ от предприятието.

97. Грешките от предходни периоди са пропуски и неточно представяне в **отчета за устойчивостта** на предприятието за един или повече предходни периоди. Такива грешки възникват в резултат на неизползване или неправилно използване на надеждна информация, която:

   а) е била налична към момента на утвърждаване за издаване на доклада на ръководството за дейността, в който е включен отчетът за устойчивостта за тези периоди; и

   б) може с основание да се очаква, че е била получена и взета под внимание при изготвянето на оповестяваните сведения във връзка с устойчивостта, включени в тези доклади.

98. Тези грешки включват: ефектите от математически грешки, грешките при прилагане на определенията за **измерители** или **цели**, непосочването или неточното тълкуване на факти и измамите.

99. Потенциалните грешки в текущия период, открити през този период, се поправят, преди докладът на ръководството за дейността да бъде утвърден за издаване. Съществените грешки обаче понякога се откриват едва в последващ период.

100. Когато е практически неприложимо да се определи ефектът от дадена грешка върху всички представени предходни периоди, предприятието преизчислява сравнителната информация, за да поправи грешката от възможно най-ранната дата. Когато поправя оповестяваните сведения за предходен период, предприятието не трябва да използва получена впоследствие информация нито когато прави допускания за това какви биха били намеренията на ръководството в предходен период, нито когато извършва приблизителна оценка на сумите, оповестени през предходен период. Това изискване се прилага за поправянето на оповестяваните данни както за минали, така и за бъдещи периоди.

101. Поправките на грешки се разграничават от промените в приблизителните оценки. Може да се наложи преразглеждане на оценките, когато стане известна допълнителна информация (вж. ЕСОУ 2 ВР-2).

7.6 *Консолидирано отчитане и освобождаване на дъщерните предприятия*

102. Когато предприятието се отчита на консолидирано равнище, то извършва оценката на съществените **въздействия, рискове** и **възможности** за цялата консолидирана група, независимо от правната структура на групата си. То осигурява обхващането на всички дъщерни дружества по начин, който позволява безпристрастното установяване на съществените въздействия, рискове и възможности. Критериите и праговете за оценяване на въздействието, риска или възможността като съществени се определят въз основа на глава 3 от настоящия стандарт.

103. Когато предприятието установи значителни разлики между съществените **въздействия, рискове** или **възможности** на равнището на групата и съществените въздействия, рискове или възможности на едно или повече от дъщерните си дружества, то представя подходящо описание на въздействията, рисковете и възможностите, според случая, на съответното дъщерно дружество или дъщерни дружества.

104. Когато преценява дали разликите между съществените **въздействия, рискове** или **възможности** на равнището на групата и съществените въздействия, рискове или възможности на едно или повече от неговите дъщерни дружества са значителни, предприятието може да вземе предвид различни обстоятелства, например дали дъщерното дружество или дъщерните дружества осъществяват дейност в различен сектор от останалата част от групата, или обстоятелствата, отразени в раздел 3.7 *Ниво на разпределение*.

7.7 *Класифицирана и чувствителна информация и информация за интелектуална собственост, ноу-хау или резултати от нововъведения*

105. Предприятието не е длъжно да оповестява **класифицирана информация** или **чувствителна информация** дори когато тя се смята за съществена.

106. Когато оповестява информация относно **стратегията, плановете** и **действията** си, ако конкретна информация, свързана с интелектуална собственост, ноу-хау или резултати от нововъведения, е от значение (т.е. относима) за постигане на целта на дадено изискване за оповестяване, предприятието може въпреки това да пропусне тази конкретна информация, ако:

   а) тя е тайна в смисъл, че като цяло или в точната си конфигурация и сбор от компоненти не е общоизвестна или лесно достъпна за лица от средите, които обичайно се занимават с въпросния вид информация;

   б) тя има търговска стойност, защото е тайна; и

   в) предприятието е предприело разумни стъпки, за да я запази в тайна.

107. Ако предприятието пропусне **класифицирана информация** или **чувствителна информация** или определени сведения, свързани с интелектуална собственост, ноу-хау или резултати от нововъведения, защото тази информация или сведения отговарят на критериите по предходния параграф, то спазва въпросното изискване за оповестяване, като оповестява цялата останала изисквана информация.

108. Предприятието полага всички разумни усилия, за да гарантира, че като се изключи пропускането на **класифицираната информация** или **чувствителната информация** или на определени сведения, свързани с интелектуална собственост, ноу-хау или резултати от нововъведения, цялостната относимост на въпросните оповестявани сведения не е влошена.

7.8 *Отчитане за възможностите*

109. Когато се извършва отчитане за **възможностите**, оповестяването следва да се състои от описателна информация, позволяваща на читателя да разбере възможността за предприятието или за целия сектор. Когато извършва отчитане за възможностите, предприятието взема предвид **съществеността** на информацията, която трябва да бъде оповестена. В този контекст то взема предвид, наред с други фактори:

   а) дали възможността се преследва в момента и е включена в неговата обща стратегия, или е обща възможност за предприятието или сектора; и

б) дали е подходящо да се включи количествено измерване на ***очакваните финансови последици***, като се вземат предвид броят на допусканията, които може да са необходими, и произтичащата от това несигурност.

8. Структура на отчетите за устойчивостта

110. В настоящата глава се съдържа принципът за представяне на информацията по **въпросите на устойчивостта**, изготвена в съответствие с членове 19а и 29а от Директива 2013/34/ЕС (т.е. **отчета за устойчивостта**) в рамките на доклада на ръководството за дейността на предприятието. Такава информация се представя в специален раздел на доклада на ръководството за дейността, обозначен като „отчет за устойчивостта“. В допълнение Ж „*Примерна структура на отчета за устойчивостта съгласно ЕСОУ*“ към настоящия стандарт е даден илюстративен пример за отчет за устойчивостта, структуриран в съответствие с изискванията в настоящата глава.

8.1 *Общо изискване по отношение на представянето*

111. Информацията за устойчивостта се представя:

а) по начин, който позволява да се направи разграничение между информацията, изисквана от оповестяванията в ЕСОУ, и другата информация, включена в доклада на ръководството за дейността; и

б) със структура, която улеснява достъпа до **отчета за устойчивостта** и разбирането му във форма, която е както четима от човек, така и машинно четима.

8.2 *Съдържание и структура на отчета за устойчивостта*

112. Като се изключи възможността за включване на информация чрез препратка съгласно раздел 9.1 *Включване чрез препратка* от настоящия стандарт, предприятието отчита всички приложими оповестявани сведения, изисквани по силата на ЕСОУ съгласно глава 1 от настоящия стандарт, в специален раздел от доклада на ръководството за дейността.

113. В своя **отчет за устойчивостта** предприятието включва оповестяваните сведения съгласно член 8 от Регламент (ЕС) 2020/852 на Европейския парламент и на Съвета ([8]) и съгласно делегираните регламенти на Комисията, с които се определя съдържанието на тези оповестявани сведения и други условия. Предприятието прави така, че тези оповестявани сведения да бъдат поотделно разграничими в рамките на отчета за устойчивостта. Оповестяваните сведения, които се отнасят до всяка от екологичните цели, определени в Регламента за таксономията, се представят заедно в ясно разграничима част от екологичния раздел на отчета за устойчивостта. Тези оповестявания не са предмет на разпоредбите на ЕСОУ, с изключение на настоящия параграф и първото изречение на параграф 115 от настоящия стандарт.

114. Когато предприятието включи в своя **отчет за устойчивостта** допълнителни оповестявани сведения, произтичащи от i) други законодателни актове, по силата на които от предприятието за изисква да оповестява информация за устойчивостта, или ii) общоприети стандарти и уредби за отчитането във връзка с устойчивостта, в т.ч. незадължителни насоки и секторни насоки, издадени от Съвета по международни стандарти за устойчивост или Глобалната инициатива за отчитане), тези оповестявани сведения:

а) се обозначават ясно с подходяща препратка към съответния законодателен акт, стандарт или уредба (вж. ЕСОУ 2 ВР-2, параграф 15);

б) отговарят на изискванията за качествените характеристики на информацията, определени в глава 2 и допълнение Б към настоящия стандарт.

115. Предприятието структурира своя **отчет за устойчивостта** в четири части, спазвайки следния ред: обща информация, информация за околната среда (екологична информация) (в т.ч. оповестяваните сведения по член 8 от Регламент (ЕС) 2020/852), социална информация и информация за управлението (управленска информация). Като се спазва разпоредбата в раздел 3.6 *Съществени въздействия или рискове, произтичащи от действия за справяне с въпроси на устойчивостта* от настоящия стандарт, когато информацията, предоставена в една част, съдържа информация, която трябва да бъде отчетена в друга част, предприятието може да прави в едната част препратка към информацията, представена в другата част, като избягва повторението. Предприятието може да прилага подробната структура, показана в допълнение Е към настоящия стандарт.

([8]) Регламент (ЕС) 2020/852 на Европейския парламент и на Съвета от 18 юни 2020 г. за създаване на рамка за улесняване на устойчивите инвестиции и за изменение на Регламент (ЕС) 2019/2088 (ОВ L 198, 22.6.2020 г., стр. 13).

116. Оповестяваните сведения, изисквани от секторните ЕСОУ, се групират по отчетни области и в съответните случаи по теми на устойчивостта. Те се представят заедно с оповестяваните сведения, изисквани по силата на ЕСОУ 2 и съответния тематичен ЕСОУ.

117. Когато предприятието разработва съществени специфични за субекта оповестявани сведения в съответствие с параграф 11, то отчита тези сведения заедно с най-относимите независещи от сектора или секторни оповестявани сведения.

9. Връзки с други части на отчетността на предприятията и съответната информация

118. Предприятието предоставя информация, която дава възможност на ползвателите на неговия **отчет за устойчивостта** да разберат връзките между различните елементи на информацията в отчета и връзките между информацията в него и друга информация, която предприятието оповестява в други части на своята корпоративна отчетност.

9.1 *Включване чрез препратка*

119. Ако са изпълнени условията по параграф 120**,** информацията, предвидена в изискване за оповестяване в даден ЕСОУ (включително в конкретна точка с данни, предвидена в изискване за оповестяване), може да бъде включена в **отчета за устойчивостта** чрез препратка към:

а) друг раздел на доклада на ръководството за дейността;

б) финансовите отчети,

в) отчета за управлението на предприятието (ако той не е част от доклада на ръководството за дейността);

г) отчета за възнагражденията, изискван по силата на Директива 2007/36/ЕО на Европейския парламент и на Съвета ([9])

д) универсалния регистрационен документ по член 9 от Регламент 2017/1129 ([10]); и

е) публично оповестяваните сведения по Регламент (ЕС) № 575/2013 на Европейския парламент и на Съвета (оповестявани сведения по стълб 3) ([11]). Ако включва чрез препратка информация от оповестяваните сведения по стълб 3, предприятието прави така, че информацията да отговаря на обхвата на консолидацията, използван за **отчета за устойчивостта**, като при необходимост допълва включената информация с допълнителни сведения.

120. Предприятието може да включва информация чрез препратка към документите (или част от документите), изброени в параграф 119, при условие че оповестяваните сведения, включени чрез препратка:

а) представляват отделен информационен елемент (сведение) и са ясно обозначени във въпросния документ като отнасящи се до съответното изискване за оповестяване или до съответната конкретна точка с данни, предвидена в изискване за оповестяване;

б) се издават преди или едновременно с доклада на ръководството за дейността;

в) са на същия език като **отчета за устойчивостта**;

г) са предмет на най-малко същото ниво на увереност като отчета за устойчивостта; и

д) отговарят на същите технически изисквания за цифровизация като отчета за устойчивостта.

([9]) Директива 2007/36/ЕС на Европейския парламент и на Съвета от 11 юли 2007 г. относно упражняването на някои права на акционерите в дружества, регистрирани на фондовата борса (ОВ L 184, 14.7.2007 г., стр. 17).

([10]) Регламент (ЕС) 2017/1129 на Европейския парламент и на Съвета от 14 юни 2017 г. относно проспекта, който трябва да се публикува при публично предлагане или допускане на ценни книжа до търговия на регулиран пазар, и за отмяна на Директива 2003/71/ЕО (ОВ L 168, 30.6.2017 г., стр. 12).

([11]) Регламент (ЕС) № 575/2013 на Европейския парламент и на Съвета от 26 юни 2013 г. относно пруденциалните изисквания за кредитните институции и инвестиционните посредници и за изменение на Регламент (ЕС) № 648/2012 (ОВ L 176, 27.6.2013 г., стр. 1).

121. Ако посочените в параграф 120 условия са изпълнени, информацията, предвидена в изискване за оповестяване в даден ЕСОУ (включително в конкретна точка с данни, предвидена в изискване за оповестяване), може да бъде включена в **отчета за устойчивостта** чрез препратка към доклада на предприятието, изготвен съгласно Регламент (ЕС) № 1221/2009 относно Схемата на Общността за управление по околна среда и одит (EMAS) ([12]). В този случай предприятието прави така, че информацията, включена чрез препратка, да бъде изготвена в съответствие със същите принципи като за изготвянето на информация по ЕСОУ, в това число обхват на консолидацията и обработване на информацията за **веригата на стойността**.

122. Когато изготвя своя **отчет за устойчивостта**, като използва включване чрез препратка, предприятието взема предвид цялостната съгласуваност на отчитаната информация и прави така, че включването чрез препратка да не влошава читаемостта на отчета за устойчивостта. Допълнение Ж *Пример за включване чрез препратка* към настоящия стандарт е илюстративен пример за включване чрез препратка (вж. ЕСОУ 2 ВР-2).

9.2 *Съответна информация и свързаност с финансовите отчети*

123. Предприятието описва връзките между различните елементи на информацията. За това може да е необходимо словесната информация за управлението, стратегията и управлението на риска да се свърже със съответните **измерители** и **цели**. Например, като предоставя свързана информация, може да се наложи предприятието да обясни последиците или вероятните последици от своята стратегия за финансовите си отчети или финансовите си планове, или да обясни как стратегията е свързана с измерителите и целите, използвани за измерване на напредъка в изпълнението. Освен това може да се наложи предприятието да обясни по какъв начин използването на **природни ресурси** и промените в неговата **верига на доставките** може да увеличат, променят или намалят съществените **въздействия, рискове** и **възможности**. Може да се наложи то да свърже тази информация с информация за актуалните или очакваните последици за производствените си разходи, със стратегическия си отговор за смекчаване на такива въздействия или рискове и със съответните инвестиции в нови активи. Може също така да се наложи предприятието да свърже описателната информация със съответните измерители и цели, както и с информацията във финансовите отчети. Информацията, в която се описват връзките, трябва да бъде ясна и кратка.

124. Когато в **отчета за устойчивостта** са включени парични суми или други точки с количествени данни, които са над даден праг за **същественост** на информацията и са представени във финансовите отчети (пряка свързаност между информацията, оповестена в отчета за устойчивостта, и тази, оповестена във финансовите отчети), предприятието включва препратка към относимия параграф от финансовите си отчети, където може да бъде намерена съответната информация.

125. В **отчета за устойчивостта** може да се включват парични суми или други точки с количествени данни, които са над даден праг за същественост на информацията и които са или обобщение, или част от парични суми или точки с количествени данни, които са представени във финансовите отчети (косвена свързаност между информацията, оповестена в отчета за устойчивостта, и тази, оповестена във финансовите отчети). Ако случаят е такъв, предприятието обяснява по какъв начин тези парични суми или точки с количествени данни в отчета за устойчивостта са свързани с най-относимите суми, представени във финансовите отчети. При това оповестяване се включва препратка към статията и/или към относимите параграфи от финансовите отчети на предприятието, където може да бъде намерена съответната информация. По целесъобразност може да се предостави равнение, което може да бъде в таблична форма.

126. Когато информацията не е обхваната от параграфи 124 и 125, предприятието разяснява, въз основа на праг за същественост, съгласуваността на значимите данни, допускания и качествена информация, включени в неговия **отчет за устойчивостта**, със съответните данни, допускания и качествена информация, включени във финансовите отчети. Това може да се случи, когато в отчета за устойчивостта са включени:

а) парични суми или други количествени данни, които са свързани с парични суми или други количествени данни, представени във финансовите отчети; или

б) качествена информация, която е свързана с качествена информация, представена във финансовите отчети.

([12]) Регламент (ЕО) № 1221/2009 на Европейския парламент и на Съвета от 25 ноември 2009 г. относно доброволното участие на организации в Схемата на Общността за управление по околна среда и одит (EMAS) и за отмяна на Регламент (ЕО) № 761/2001 и на решения 2001/681/ЕО и 2006/193/ЕО на Комисията (ОВ L 342, 22.12.2009 г., стр. 1).

127. Изискваната съгласно параграф 126 съгласуваност е на равнището на единична точка с данни и включва препратка към относимата статия или параграф от пояснителните приложения към финансовите отчети. Когато значимите данни, допускания и качествена информация не са съгласувани, предприятието посочва това и обяснява причината.

128. Примери за статии, за които се изисква разяснението по параграф 126:

а) когато един и същ измерител е представен към отчетната дата във финансовите отчети и като прогноза за бъдещи периоди в **отчета за устойчивостта**; и

б) когато за разработване на **измерители** в **отчета за устойчивостта** се използват макроикономически или стопански прогнози и те също така са от значение при оценката на възстановимата стойност на активите, размера на пасивите или провизиите във финансовите отчети.

129. Тематичните и секторните ЕСОУ може да съдържат изисквания за включване на равнения или за илюстриране на съгласуваността на данните и допусканията за конкретни изисквания за оповестяване. В такива случаи изискванията в посочените ЕСОУ имат предимство.

10 Преходни разпоредби

10.1. *Преходна разпоредба във връзка със специфичните за субекта оповестявания*

130. Степента, в която **въпросите на устойчивостта** са обхванати от ЕСОУ, се очаква да се развива успоредно с разработването на още изисквания за оповестяване. Поради това необходимостта от специфични за субекта оповестявания вероятно ще намалее с течение на времето, по-специално в резултат на бъдещото приемане на специфични за сектора стандарти.

131. Когато определя отнасящите се до него специфични за субекта оповестявания, предприятието може да приеме преходни мерки за изготвянето им в първите три годишни **отчета за устойчивостта**, съгласно които с предимство може:

а) да въведе в отчитането си онези специфични за субекта оповестявани сведения, които е отчело в предходни периоди, ако тези оповестявани сведения отговарят или са пригодени да отговарят на качествените характеристики на информацията, посочени в глава 2 от настоящия стандарт; и

б) да допълни своите оповестявани сведения, изготвени въз основа на тематичните ЕСОУ, с подходящ набор от допълнителни оповестявани сведения с цел да обхване **въпросите на устойчивостта**, които са съществени за предприятието в неговия сектор или сектори, като използва наличните най-добри практики и/или наличните уредби или стандарти за отчитането, като секторните указания по МСФО и секторните стандарти на Глобалната инициатива за отчитане.

10.2 *Преходна разпоредба във връзка с глава 5 „Верига на стойността“*

132. През първите 3 години от отчитането си във връзка с устойчивостта съгласно ЕСОУ, ако част от необходимата информация относно **веригата на стойността** нагоре и надолу не е налична, предприятието обяснява какви усилия е положило, за да получи необходимата информация за веригата на стойността си нагоре и надолу, причините, поради които не е могло да получи цялата информация, както и плановете си за получаване на необходимата информация в бъдеще.

133. През първите 3 години от отчитането си във връзка с устойчивостта съгласно ЕСОУ, за да се вземат предвид трудностите, които предприятията срещат при събирането на информация от участниците по цялата си **верига на стойността**, и за да се ограничи тежестта за МСП по веригата на стойността:

а) когато оповестява информация за **политиките, действията** и **целите** съгласно ЕСОУ 2 и други ЕСОУ, предприятието може да ограничи информацията за веригата на стойността нагоре и надолу само до вътрешно наличната информация, например данните, с които предприятието вече разполага, и обществено достъпната информация; и

б) когато оповестява **измерителите**, предприятието не е длъжно да включва информация за веригата на стойността нагоре и надолу, освен точките с данни, произтичащи от други законодателни актове на ЕС съгласно списъка в допълнение Б към ЕСОУ 2.

134. Параграфи 132 и 133 се прилагат независимо дали съответният участник по **веригата на стойността** е МСП.

135. От четвъртата година от отчитането си съгласно ЕСОУ предприятието включва информация за **веригата на стойността** нагоре и/или надолу съгласно параграф 63. В този контекст информацията, която съгласно ЕСОУ се изисква да бъде получена от МСП по веригата на стойността на предприятието нагоре и/или надолу, няма да надхвърля съдържанието на бъдещия ЕСОУ за МСП, чиито ценни книжа са допуснати до търговия на регулиран пазар.

10.3 ***Преходна разпоредба във връзка с раздел 7.1 „Представяне на сравнителна информация“***

136. За да се улесни прилагането на настоящия стандарт за първи път, предприятието не е длъжно да оповестява сравнителната информация, изисквана по силата на раздел 7.1 *Представяне на сравнителна информация*, през първата година от изготвянето на **отчети за устойчивостта** съгласно ЕСОУ. По отношение на изискванията за оповестяване, изброени в допълнение B *Списък на поетапно въвежданите изисквания за оповестяване*, тази преходна разпоредба се прилага по отношение на първата година на задължително прилагане на поетапно въвежданото изискване за оповестяване.

10.4 ***Преходна разпоредба: Списък на изискванията за оповестяване, които се въвеждат постепенно***

137. В допълнение B „*Списък на поетапно въвежданите изисквания за оповестяване*“ към настоящия стандарт са предвидени разпоредби за поетапно въвеждане на изискванията за оповестяване или точките с данни на изискванията за оповестяване в ЕСОУ, които може да бъдат пропуснати или които не са приложими през първата или първите години от изготвянето на **отчети за устойчивостта** съгласно ЕСОУ.

Допълнение А:

Изисквания по отношение на прилагането

Настоящото допълнение е неразделна част от ЕСОУ 1 и е със същата правна сила като останалите части на този стандарт.

Специфични за субекта оповестявания

ИП 1. Специфичните за субекта оповестявания дават на **ползвателите** възможност да разберат **въздействията, рисковете** и **възможностите** на предприятието във връзка с екологичните, социалните или управленските въпроси.

ИП 2. При разработването на специфичните за субекта оповестявания предприятието гарантира следното:

а) че оповестяваните сведения отговарят на качествените характеристики на информацията, посочени в глава 2 *Качествени характеристики на информацията*; и

б) че направените от него оповестявания включват, когато е приложимо, цялата съществена информация, свързана с отчетните области на управлението; стратегията; управлението на **въздействията, рисковете** и **възможностите**; **измерителите** и **целите** (вж. ЕСОУ 2, глави 2–5).

ИП 3. Когато определя доколко са полезни **измерителите**, за да бъдат включени в неговите специфични за субекта оповестявания, предприятието преценява дали:

а) избраните от него измерители на резултатите дават представа за:

i. степента на ефективност на неговите практики за намаляване на отрицателните резултати и/или за увеличаване на положителните резултати за хората и околната среда (по отношение на въздействията); и/или

ii. вероятността неговите практики да доведат до **финансови последици** за предприятието (по отношение на **рисковете** и **възможностите**);

б) измерените резултати са достатъчно надеждни, тоест в тях не е включен прекомерен брой допускания и неизвестни, които биха направили измерителите твърде произволни, за да осигурят достоверно представяне; и

в) е предоставило достатъчно контекстуална информация за тълкуването на измерителите на резултатите по подходящ начин и дали промените в тази контекстуална информация може да повлияят на сравнимостта на измерителите във времето.

ИП 4. Когато разработва специфичните за субекта оповестявани сведения, предприятието внимателно взема предвид следното:

а) сравнимостта между предприятията, като същевременно се гарантира относимостта на предоставяната информация, като се признава, че сравнимостта на специфичните за субекта оповестявани сведения може да бъде ограничена. Предприятието преценява дали в наличните и приложими рамки, инициативи, стандарти за отчитане и референтни показатели (например техническите материали, публикувани от Съвета по международни стандарти за устойчивост или Глобалната инициатива за отчитане) са предвидени елементи, които могат да подкрепят сравнимостта в максималната възможна степен; и

б) сравнимостта във времето: съгласуваността на методиките и оповестяваните сведения е ключов фактор за постигане на сравнимост във времето.

ИП 5. Допълнителни насоки за разработване на специфичните за субекта оповестявани сведения може да бъдат намерени, като се вземе предвид информацията, изисквана съгласно тематичния ЕСОУ, в който се разглеждат подобни **въпроси на устойчивостта**.

Двойна същественост

Заинтересованите страни и тяхното значение за процеса на оценяване на съществеността

ИП 6. Освен категориите заинтересовани страни, изброени в параграф 22**,** обичайни категории **заинтересовани страни** са: **наетите лица** и другите работници, **доставчиците, потребителите**, клиентите, **крайните ползватели**, местните общности и лицата в уязвимо положение, публичните органи, в т.ч. регулаторните органи, надзорните органи и централните банки.

ИП 7. Природата може да се разглежда като мълчалива **заинтересована страна**. В този случай екологичните данни и данните за опазването на видовете може да подкрепят извършваната от предприятието оценка на **съществеността**.

ИП 8. Чрез диалог със засегнатите заинтересовани страни се осигурява информация за оценката на **съществеността**. Предприятието може да взаимодейства със засегнатите **заинтересовани страни** или с техни представители (като **наети лица** или синдикални организации), както и с ползвателите на отчетите във връзка с устойчивостта и други експерти, за да получи входящи данни или обратна връзка относно заключенията си по отношение на съществените **въздействия, рискове** и **възможности**.

Оценка на съществеността на въздействието

ИП 9. Когато оценява **съществеността на въздействието** и определя съществените въпроси, които трябва да бъдат отчетени, предприятието обмисля следните три стъпки:

а) разбиране на контекста във връзка със своите въздействия, в това число своите дейности, стопански отношения и **заинтересовани страни**;

б) установяване на действителните и потенциалните въздействия (както отрицателни, така и положителни), в т.ч. чрез взаимодействие със заинтересовани страни и експерти. В тази стъпка предприятието може да разчита на научни и аналитични изследвания относно въздействията върху **въпросите на устойчивостта**;

в) оценка на съществеността на неговите действителни и потенциални въздействия и определяне на съществените въпроси. При тази стъпка предприятието приема прагове, за да определи кои въздействия ще обхване в своя **отчет за устойчивостта**.

Характеристики на тежестта

ИП 10. Тежестта се определя от следните фактори:

а) степен: колко сериозно е отрицателното въздействие или колко благотворно е положителното въздействие за хората или околната среда;

б) обхват: колко широкоразпространено е отрицателното или положителното въздействие. В случай на въздействия върху околната среда обхватът може да се разбира като мащаба на щетите върху околната среда или географски периметър. В случай на въздействия върху хората обхватът може да се разбира като брой на хората, които са неблагоприятно засегнати; и

в) непоправимост: дали и доколко отрицателните въздействия може да бъдат коригирани, т.е. да бъде възстановено предишното състояние на околната среда или на засегнатите хора.

ИП 11. Всяка от трите характеристики (степен, обхват и непоправимост) може да направи отрицателното въздействие тежко. В случай на потенциално отрицателно въздействие върху правата на човека тежестта на въздействието има предимство пред вероятността му.

Въздействия, свързани с предприятието

ИП 12. Например:

а) ако предприятието използва в продуктите си кобалт, който се добива с помощта на детски труд, отрицателното въздействие (т.е. детският труд) е свързано с продуктите на предприятието чрез разредите на **стопанските отношения** нагоре по веригата на стойността му. Тези отношения включват топилния завод и търговеца на полезни изкопаеми, както и минодобивното предприятие, в което се използва детски труд; и

б) ако предприятието предоставя финансови заеми на дадено предприятие за стопански дейности, които в нарушение на договорените стандарти водят до замърсяване на водите и земята в района на осъществяването им, това отрицателно въздействие е свързано с предприятието чрез отношенията му с предприятието, на което предоставя заемите.

Оценка на финансовата същественост

ИП 13. По-долу са дадени примери за това по какъв начин въздействията и **зависимостите** представляват източници на **рискове** или **възможности**:

а) когато **моделът на стопанска дейност** на предприятието зависи от природен ресурс – например вода, – има вероятност то да бъде засегнато от промени в качеството, наличността и цената на този ресурс;

б) когато дейностите на предприятието водят до отрицателни въздействия, например върху местните общности, по отношение на тях би могло да се прилага по-строго държавно регулиране и/или въздействието може да предизвика последици за репутацията. Те може да окажат отрицателно въздействие върху марката на предприятието и е възможно да възникнат по-високи разходи за наемане на персонал; и

в) когато стопанските партньори на предприятието са изправени пред съществени рискове, свързани с устойчивостта, предприятието също може да бъде изложено на свързани с това последствия.

ИП 14. Установяването на **рисковете** и **възможностите**, които оказват или може основателно да се очаква, че ще окажат съществено влияние върху финансовото състояние, финансовите резултати и паричните потоци на предприятието, достъпа му до финансиране или цената на капитала му в краткосрочен, средносрочен и дългосрочен план, е отправната точка за оценяване на **финансовата същественост**. В този контекст предприятието взема предвид:

а) наличието на **зависимости** от природни и социални ресурси като източници на **финансови последици** (вж. параграф 50);

б) класифицирането им като източници на:

i. рискове (допринасят за отрицателно отклонение в бъдещите очаквани входящи парични потоци или за увеличаване на отклонението в бъдещите очаквани изходящи парични потоци, и/или за отрицателно отклонение от очаквана промяна в капиталите, непризнати във финансовите отчети); или

ii. възможности (допринасят за положително отклонение в бъдещите очаквани входящи парични потоци или за намаляване на отклонението в бъдещите изходящи парични потоци и/или за положително отклонение от очаквана промяна в капиталите, непризнати във финансовите отчети).

ИП 15. След като предприятието установи **рисковете** и **възможностите** си, то определя кои от тях са съществени за целите на отчитането. Това се основава на комбинация от i) вероятността от възникване и ii) потенциалната величина на **финансовите последици**, определени въз основа на подходящи прагове. В тази стъпка предприятието разглежда приноса на тези рискове и възможности за финансовите последици в краткосрочен, средносрочен и дългосрочен план въз основа на:

а) **сценарии**/прогнози, за които се смята, че има вероятност да се осъществят; и

б) потенциалните съществени **финансови последици**, свързани с въпросите на устойчивостта, произтичащи или от положения под прага „по-вероятно е да настъпят, отколкото да не настъпят“, или от активи/пасиви, които не са, или все още не са, отразени във финансовите отчети. Това включва:

i. потенциални положения, които, след настъпването на бъдещи събития, може да повлияят на потенциала за генериране на паричен поток;

ii. капитали, които не са признати като активи от гледна точка на счетоводството и финансовото отчитане, но оказват значително влияние върху финансовите резултати, като природен, интелектуален (организационен), човешки, социален и свързан с взаимоотношенията капитал; и

iii. възможни бъдещи събития, които може да окажат влияние върху развитието на такива капитали.

Въпроси на устойчивостта, които трябва да бъдат включени в оценката на съществеността

ИП 16. Когато извършва своята оценка на **съществеността**, предприятието взема предвид представения по-долу списък с **въпроси на устойчивостта**, обхванати в тематичните ЕСОУ. Когато в резултат на извършената от предприятието оценка на съществеността (вж. ЕСОУ 2 IRO-1) даден въпрос на устойчивостта в този списък бъде оценен като съществен, предприятието се отчита съгласно съответните изисквания за оповестяване на съответния тематичен ЕСОУ. Използването на този списък не замества процеса на определяне на съществените въпроси. Този списък е средство в подкрепа на извършваната от предприятието оценка на съществеността. Необходимо е предприятието все пак да вземе предвид особените си обстоятелства, когато определя съществените си въпроси. Предприятието също така съставя специфични за субекта оповестявани сведения във връзка със съществените **въздействия, рискове** и **възможности**, които не са обхванати от ЕСОУ, както е описано в параграф 11 от настоящия стандарт.

Тематичен ЕСОУ	Въпроси на устойчивостта, обхванати в тематичния ЕСОУ		
	Тема	**Подтема**	**Под-подтема**
ЕСОУ E1	Изменение на климата	— Адаптиране към изменението на климата — Смекчаване на изменението на климата — Енергия	
ЕСОУ E2	Замърсяване	— Замърсяване на въздуха — Замърсяване на водите — Замърсяване на почвите — Замърсяване на живите организми и хранителните ресурси — Вещества, пораждащи безпокойство — Вещества, пораждащи сериозно безпокойство — Пластмасови микрочастици	
ЕСОУ E3	Водни и морски ресурси	— Води — Морски ресурси	— Потребление на вода — Водовземане — Заустване на води — Заустване на води в океаните — Добив и използване на морски ресурси
ЕСОУ E4	Биологично разнообразие и екосистеми	— Преки фактори за въздействие върху загубата на биологично разнообразие	— Изменение на климата — Промени в земеползването, промени в използването на сладка вода и промени в използването на моретата — Пряка експлоатация — Инвазивни чуждоземни видове — Замърсяване — Други
		— Въздействие върху състоянието на видовете	Примери: — Размер на популацията на вида — Риск от глобално изчезване на вида
		— Въздействия върху размера и състоянието на екосистемите	Примери: — Влошаване на качеството на земите — Опустиняване — Запечатване на почвите
		— Въздействия върху екосистемните услуги и зависимости от тях	
ЕСОУ E5	Кръгова икономика	— Входящи потоци от ресурси, включително използване на ресурсите — Изходящи потоци от ресурси, свързани с продукти и услуги — Отпадъци	
ЕСОУ S1	Собствена работна сила	— Условия на труд	— Сигурна заетост — Работно време — Адекватни работни заплати — Социален диалог — Свобода на сдружаване, съществуване на работнически съвети и права на работниците на информиране, консултиране и участие — Колективно договаряне, в това число дял на работниците, обхванати от колективно договаряне — Равновесие между професионалния и личния живот — Здраве и безопасност

Тематичен ЕСОУ	Въпроси на устойчивостта, обхванати в тематичния ЕСОУ		
	Тема	Подтема	Под-подтема
		— Еднакво отношение и еднакви възможности за всички	— Равенство между жените и мъжете и равно възнаграждение за еднакъв или равностоен труд — Обучение и развитие на умения — Заетост и приобщаване на хората с увреждания — Мерки срещу насилието и тормоза на работното място — Разнообразие
		— Други свързани с работата права	— Детски труд — Принудителен труд — Подходящо жилищно настаняване — Неприкосновеност на личния живот
ЕСОУ S2	Работници по веригата на стойността	— Условия на труд	— Сигурна заетост — Работно време — Адекватни работни заплати — Социален диалог — Свобода на сдружаване, в това число съществуване на работнически съвети — Колективно договаряне — Равновесие между професионалния и личния живот — Здраве и безопасност
		— Еднакво отношение и еднакви възможности за всички	— Равенство между жените и мъжете и равно възнаграждение за еднакъв или равностоен труд — Обучение и развитие на умения — Заетост и приобщаване на хората с увреждания — Мерки срещу насилието и тормоза на работното място — Разнообразие
		— Други свързани с работата права	— Детски труд — Принудителен труд — Подходящо жилищно настаняване — Водоснабдяване и канализация — Неприкосновеност на личния живот
ЕСОУ S3	Засегнати общности	— Икономически, социални и културни права на общностите	— Подходящо жилищно настаняване — Подходяща храна — Водоснабдяване и канализация — Въздействия, свързани със земята — Въздействия, свързани със сигурността
		— Граждански и политически права на общностите	— Свобода на изразяване на мнение — Свобода на събранията — Въздействие върху защитниците на правата на човека
		— Права на коренното население	— Доброволно, предварително и информирано съгласие — Самоопределение — Културни права

Тематичен ЕСОУ	Въпроси на устойчивостта, обхванати в тематичния ЕСОУ		
	Тема	**Подтема**	**Под-подтема**
ЕСОУ S4	Потребители и крайни ползватели	— Свързани с информацията въздействия върху потребителите и/или крайните ползватели	— Неприкосновеност на личния живот — Свобода на изразяване на мнение — Достъп до (качествена) информация
		— Лична безопасност на потребителите и/или крайните ползватели	— Здраве и безопасност — Сигурност на лицето — Закрила на децата
		— Социално приобщаване на потребителите и/или крайните ползватели	— Недискриминация — Достъп до продукти и услуги — Отговорни търговски практики
ЕСОУ G1	Професионално поведение	— Култура на предприятието — Защита на лицата, сигнализиращи за нередности — Хуманно отношение към животните — Политически ангажимент и дейности по лобиране — Управление на отношенията с доставчиците, включително платежни практики	
		— Корупция и подкупи	— Предотвратяване и откриване, включително обучение — Произшествия/нарушения

Приблизителна оценка с използване на средни стойности за сектора и други приближения

ИП 17. Когато предприятието не може да събере информация за своята **верига на стойността** нагоре и надолу в съответствие с изискванията по параграф 63, при все че е положило разумни усилия да направи това, то прави приблизителна оценка на информацията за отчитане, използвайки всякаква разумна и доказуема информация, с която разполага към отчетната дата без излишни разходи или усилия. Тук се включват, но не само, вътрешната и външната информация, като данни от непреки източници, средни данни за сектора, анализи на извадки, данни за пазари и групи от сходни предприятия, други приближения или данни, основани на разходите.

Съдържание и структура на отчета за устойчивостта

ИП 18. Като илюстрация за параграф 115 в раздел 8.2 *Съдържание и структура на отчета за устойчивостта* от настоящия стандарт, предприятието, което обхваща екологични и социални въпроси чрез една и съща **политика**, може да прави препратки. Това означава, че предприятието може да се отчита относно политиката в оповестяваните си сведения по екологичните въпроси и да прави препратки към нея в съответните си оповестявани сведения по социалните въпроси, или обратно. Разрешава се консолидирано представяне на ***политиките*** в различните теми.

Допълнение Б

Качествени характеристики на информацията

Настоящото допълнение е неразделна част от ЕСОУ 1 и е със същата правна сила като останалите части на Стандарта. В настоящото допълнение се определят качествените характеристики, на които трябва да отговаря информацията, представена в **отчета за устойчивостта**, изготвен съгласно ЕСОУ.

Относимост

КХ 1. Информацията за устойчивостта е относима (значима), когато може да бъде от значение за решенията на ползвателите при подход на **двойна същественост** (вж. глава 3 от настоящия стандарт).

КХ 2. Информацията може да бъде от значение за дадено решение дори когато някои ползватели изберат да не се възползват от нея или тя вече им е известна от други източници. Информацията за устойчивостта може да повлияе на решенията на ползвателите, ако има стойност на прогноза, стойност на потвърждение или и двете. Информацията има стойност на прогноза, ако може да се използва като входящи данни за процеси, използвани от ползвателите за прогнозиране на бъдещи резултати. Не е необходимо информацията за устойчивостта да представлява предвиждане или прогноза, за да има стойност на прогноза; тя има такава стойност, ако се използва от ползвателите при изготвянето на техните прогнози.

КХ 3. Информацията има стойност на потвърждение, ако съдържа обратна информация относно предишни оценки (потвърждава ги или ги променя).

КХ 4. Съществеността е специфичен за субекта аспект на относимостта, който се основава на естеството или величината, или и на двете, на елементите, за които се отнася информацията, както са оценени в контекста на отчитането на предприятието във връзка с устойчивостта (вж. глава 3 от настоящия стандарт).

Достоверно представяне

КХ 5. За да бъде полезна, информацията трябва не само да представя относими явления, а също така да представя достоверно същността на явленията, които има за цел да представи. За достоверното представяне е необходимо информацията да бъде i) пълна, ii) неутрална и iii) точна.

КХ 6. Пълното описание на въздействие, риск или възможност включва цялата съществена информация, необходима на ползвателите, за да разберат това въздействие, риск или възможност. Това включва начина, по който предприятието е адаптирало стратегията си, управлението на риска и управлението си в отговор на това въздействие, риск или възможност, както и установените **измерители** за определяне на **целите** и измерване на резултатите.

КХ 7. В неутралното описание няма пристрастия при избора или оповестяването на информацията. Информацията е неутрална, ако не е представена едностранчиво, претеглено, не ѝ е придадено особено значение и не е омаловажена или не е манипулирана по друг начин, за да се увеличи вероятността ползвателите да я приемат благоприятно или неблагоприятно. Тя трябва да бъде уравновесена така, че да обхваща благоприятните/положителните и неблагоприятните/отрицателните аспекти. Трябва да се обръща еднакво внимание както на отрицателните, така и на положителните съществени въздействия от гледна точка на **съществеността на въздействието**, както и на съществените **рискове** и **възможности** от гледна точка на **финансовата същественост**. За да бъде описанието неутрално, всяка информация за устойчивостта, към която предприятието се стреми, например за **цели** или планове, трябва да обхваща както стремежите, така и факторите, които биха могли да попречат на предприятието да постигне тези стремежи.

КХ 8. Неутралността се подкрепя от упражняването на предпазливост, което означава да се подхожда внимателно, когато се правят преценки в условия на несигурност. Числата в информацията трябва да не бъдат нетирани или прихващани, за да бъде тя неутрална. Упражняването на предпазливост означава да не се надценяват **възможностите** и да не се подценяват **рисковете**. Също така упражняването на предпазливост не позволява да се подценяват възможностите или да се надценяват рисковете. Предприятието може да представи информация с нетни числа заедно с брутните числа, ако с това представяне не се прикрива относима информация и е включено ясно обяснение на последиците от нетирането и причините за нетирането.

КХ 9. Информацията може да бъде точна, без да бъде напълно прецизна във всички отношения. Точната информация означава, че предприятието е внедрило адекватни процедури и мерки за вътрешен контрол, за да избегне съществени грешки или съществени неточности в представянето. Самите приблизителни оценки трябва да бъдат представени с ясно изтъкване на техните възможни ограничения и свързаната с тях несигурност (вж. раздел 7.2 от настоящия стандарт). Степента на прецизност, която е необходима и постижима, както и факторите, които правят информацията точна, зависят от естеството на информацията и от естеството на въпросите, разглеждани в нея. Например за точността е необходимо:

а) фактическата информация да не съдържа съществена грешка;

б) описанията да са точни;

в) приблизителните оценки, приблизителните суми и прогнозите да са ясно определени като такива;

г) да не са допуснати съществени грешки при избора и прилагането на подходящ процес за разработване на приблизителна оценка, приблизителна сума или прогноза и входящите данни за този процес да са разумни и доказуеми;

д) твърденията да са разумни и да се основават на информация с достатъчно качество и количество; и

е) информацията относно преценките за бъдещето да отразява достоверно както тези преценки, така и информацията, на която се основават.

Сравнимост

КХ 10. Информацията за устойчивостта е сравнима, когато може да се сравни с информацията, предоставена от предприятието през предходни периоди, и може да се сравни с информацията, предоставена от други предприятия, по-специално от тези с подобни дейности или осъществяващи дейност в същия отрасъл. Базова точка за сравнение може да бъде цел, базово равнище, референтен показател за отрасъла, сравнима информация от други предприятия или от международно призната организация и т.н.

КХ 11. Съгласуваността е свързана със сравнимостта, но не е същото нещо. Съгласуваността е използването от предприятието и от други предприятия на едни и същи подходи или методи за един и същ въпрос на устойчивостта през различните периоди. Съгласуваността помага да се постигне целта за сравнимост.

КХ 12. Сравнимостта не е еднаквост. За да бъде информацията сравнима, еднаквите компоненти трябва да изглеждат еднакво, а различните компоненти трябва да изглеждат различно. Сравнимостта на информацията за устойчивостта не се увеличава, като различни неща се правят да изглеждат еднакво, нито като еднаквите неща се правят да изглеждат различно.

Проверимост

КХ 13. Проверимостта помага да се даде на ползвателите увереност, че информацията е пълна, неутрална и точна. Информацията за устойчивостта е проверима, ако е възможно да се потвърди или самата информация, или входящите данни, използвани за нейното получаване.

КХ 14. Проверимостта означава, че различни добре осведомени и независими наблюдатели могат да постигнат единомислие, макар и не непременно пълно съгласие, че дадено описание представлява достоверно представяне. Информацията за устойчивостта трябва да се предоставя по начин, който увеличава проверимостта ѝ, например:

а) като се включи информация, която може да бъде потвърдена чрез сравняването ѝ с друга информация, с която ползвателите разполагат, относно дейността на предприятието, други предприятия или външната среда;

б) като се предоставя информация относно входящите данни и методите на изчисление, използвани за изготвяне на приблизителни оценки или приблизителни стойности; и

в) като се предоставя информация, прегледана и одобрена от **административните, управителните и надзорните органи** или комитетите към тях.

КХ 15. Част от информацията за устойчивост е под формата на обяснения или информация за бъдещи периоди. Тези оповестявани сведения може да бъдат подкрепени чрез достоверно представяне на фактическа основа, например на стратегиите, плановете и анализите на риска на предприятието. За да помогне на ползвателите да решат дали да използват такава информация, предприятието трябва да опише лежащите в основата ѝ допускания и методи за изготвяне на информацията, както и други фактори, които предоставят доказателства, че информацията отразява действителните планове или решенията, взети от предприятието.

Разбираемост

КХ 16. Информацията за устойчивостта е разбираема, когато е ясна и кратка. Разбираемата информация дава на всеки добре осведомен при разумно допускане ползвател възможност да разбере лесно информацията, която се съобщава.

КХ 17. За да бъдат оповестяваните сведения относно устойчивостта кратки, в тях трябва а) да се избягва обща информация „по шаблон“, която не е специфична за предприятието; б) да се избягва ненужното дублиране на информация, включително информация, предоставена и във финансовите отчети; и в) да се използват ясен език и добре структурирани изречения и параграфи. В кратките оповестявани сведения се включва само съществена информация. Допълнителната информация, която се представя съгласно параграф 113, се предоставя по начин, с който се избягва прикриването на съществена информация.

КХ 18. Яснотата може да бъде подобрена чрез разграничаване на информацията за промените през отчетния период от „постоянната“ информация, която остава относително непроменена през различните периоди. Това може да стане например като характеристиките на свързаните с устойчивостта процеси на управление и управление на риска на предприятието, които са се променили от предишния отчетен период, се опишат отделно от тези, които остават непроменени.

КХ 19. Пълнотата, яснотата и сравнимостта на оповестяваните сведения относно устойчивостта зависят от представянето на информацията като едно логически обвързано (съгласувано) цяло. За да бъдат оповестяваните сведения относно устойчивостта логически обвързани, те трябва да бъдат представяни по начин, който обяснява контекста и връзките между взаимосвързаната информация. За постигане на логическа обвързаност също така е необходимо предприятието да предоставя информацията по начин, който позволява на ползвателите да свържат информацията относно неговите свързани с устойчивостта **въздействия, рискове** и **възможности** с информацията във финансовите отчети на предприятието.

КХ 20. Ако свързаните с устойчивостта **рискове** и **възможности**, разгледани във финансовите отчети, оказват влияние върху отчитането във връзка с устойчивостта, предприятието трябва да включи в отчета за устойчивостта информацията, необходима на ползвателите, за да оценят това влияние, и да предостави подходящи връзки към финансовите отчети (вж. глава 9 от настоящия стандарт). Обемът на информацията, степента на подробност и техническите подробности трябва да бъдат съобразени с потребностите и очакванията на ползвателите. Трябва да се избягват съкращения, а мерните единици трябва да бъдат определени и оповестени.

Допълнение В

Списък на поетапно въвежданите изисквания за оповестяване

Настоящото допълнение е неразделна част от ЕСОУ 1 и е със същата правна сила като останалите части на стандарта.

ЕСОУ	Изискване за оповестяване	Пълно наименование на изискването за оповестяване	Поетапно въвеждане или дата на влизане в сила (в това число първата година)
ЕСОУ 2	SBM-1	Стратегия, модел на стопанска дейност и верига на стойността	Предприятието отчита информацията, предвидена в ЕСОУ 2 SBM-1, параграф 40, буква б) (разпределение на общите приходи по значими за ЕСОУ сектори) и в параграф 40, буква в) (списък на допълнителните значими за ЕСОУ сектори), започвайки от началната дата на прилагане, определена в делегирания акт на Комисията, който трябва да бъде приет по силата на член 29б, параграф 1, трета алинея, подточка ii) от Директива2013/34/ЕС.
ЕСОУ 2	SBM-3	Съществени въздействия, рискове и възможности и взаимодействието им със стратегията и модела на стопанска дейност	Предприятието може да пропусне информацията, предвидена в ЕСОУ SBM-3, параграф 48, буква д) (очаквани финансови последици) за първата година, за която изготвя отчет за устойчивостта. Предприятието може да спази ЕСОУ SBM-3, параграф 48 (д), като оповестява само качествени сведения за първите 3 години, за които изготвя отчет за устойчивостта, ако е практически неприложимо да оповестява количествени сведения.
ЕСОУ Е1	Е1-6	Брутни емисии на парникови газове от обхват 1, обхват 2 и обхват 3 и общи емисии на парникови газове	Предприятията или групите, в които към датата на счетоводния баланс наетите лица не надхвърлят 750 души средно през финансовата година (в съответните случаи – на консолидирана основа), може да пропуснат точките с данни за емисиите от обхват 3 и общите емисии на ПГ за първата година, за която изготвят отчет за устойчивостта.
ЕСОУ Е1	Е1-9	Очаквани финансови последици от съществените физически рискове и рискове от прехода, и потенциални възможности, свързани с климата	Предприятието може да пропусне информацията, предвидена в ЕСОУ Е1-9, за първата година, за която изготвя отчет за устойчивостта. Предприятието може да спази ЕСОУ Е1-9, като оповестява само качествени сведения за първите 3 години, за които изготвя отчет за устойчивостта, ако е практически неприложимо да оповестява количествени сведения.
ЕСОУ Е2	Е2-6	Очаквани финансови последици от въздействията, рисковете и възможностите, свързани със замърсяването	Предприятието може да пропусне информацията, предвидена в ЕСОУ Е2-6, за първата година, за която изготвя отчет за устойчивостта. С изключение на информацията, предвидена в параграф 40, буква б) относно оперативните и капиталовите разходи, възникнали през отчетния период във връзка с големи произшествия и отлагания, предприятието може да спази ЕСОУ Е2-6, като оповестява само качествени сведения, за първите 3 години, за които изготвя отчет за устойчивостта.

ЕСОУ	Изискване за оповестяване	Пълно наименование на изискването за оповестяване	Поетапно въвеждане или дата на влизане в сила (в това число първата година)
ЕСОУ E3	E3-5	Очаквани финансови последици от въздействията, рисковете и възможностите, свързани с водните и морските ресурси	Предприятието може да пропусне информацията, предвидена в ЕСОУ E3-5, за първата година, за която изготвя отчет за устойчивостта. Предприятието може да спази ЕСОУ E3-5, като оповестява само качествени сведения, за първите 3 години, за които изготвя отчет за устойчивостта.
ЕСОУ E4	Всички изисквания за оповестяване	Всички изисквания за оповестяване	Предприятията или групите, в които към датата на счетоводния баланс наетите лица не надхвърлят 750 души средно през финансовата година (в съответните случаи – на консолидирана основа), може да пропуснат информацията, определена в изискванията за оповестяване по ЕСОУ E4 за първите две години, за които изготвят отчет за устойчивостта.
ЕСОУ E4	E4-6	Очаквани финансови последици от въздействията, рисковете и възможностите, свързани с биологичното разнообразие и екосистемите	Предприятието може да пропусне информацията, предвидена в ЕСОУ E4-6, за първата година, за която изготвя отчет за устойчивостта. Предприятието може да спази ЕСОУ E4-6, като оповестява само качествени сведения, за първите 3 години, за които изготвя отчет за устойчивостта.
ЕСОУ E5	E5-6	Очаквани финансови последици от въздействията, рисковете и възможностите, свързани с кръговата икономика	Предприятието може да пропусне информацията, предвидена в ЕСОУ E5-6, за първата година, за която изготвя отчет за устойчивостта. Предприятието може да спази ЕСОУ E5-6, като оповестява само качествени сведения, за първите 3 години, за които изготвя отчет за устойчивостта.
ЕСОУ S1	Всички изисквания за оповестяване	Всички изисквания за оповестяване	Предприятията или групите, в които към датата на счетоводния баланс наетите лица не надхвърлят 750 души средно през финансовата година (в съответните случаи – на консолидирана основа), може да пропуснат информацията, определена в изискванията за оповестяване по ЕСОУ S1 за първата година, за която изготвят отчет за устойчивостта.
ЕСОУ S1	S1-7	Характеристики на работниците, които не са наети лица, в собствената работна сила на предприятието	Предприятието може да пропусне отчитането за всички точки с данни в това изискване за оповестяване за първата година, за която изготвя отчет за устойчивостта.
ЕСОУ S1	S1-8	Покритие на колективното договаряне и социалния диалог	Предприятието може да пропусне това изискване за оповестяване по отношение на собствените си наети лица в държавите извън ЕИП за първата година, за която изготвя отчет за устойчивостта.

ЕСОУ	Изискване за оповестяване	Пълно наименование на изискването за оповестяване	Поетапно въвеждане или дата на влизане в сила (в това число първата година)
ЕСОУ S1	S1-11	Социална закрила	Предприятието може да пропусне информацията, предвидена в ЕСОУ S1-11, за първата година, за която изготвя отчет за устойчивостта.
ЕСОУ S1	S1-12	Процент на наетите лица с увреждания	Предприятието може да пропусне информацията, предвидена в ЕСОУ S1-12, за първата година, за която изготвя отчет за устойчивостта.
ЕСОУ S1	S1-13	Обучение и развитие на умения	Предприятието може да пропусне информацията, предвидена в ЕСОУ S1-13, за първата година, за която изготвя отчет за устойчивостта.
ЕСОУ S1	S1-14	Здраве и безопасност	Предприятието може да пропусне точките с данни за случаите на свързано с работата влошаване на здравословното състояние и за загубените работни дни поради наранявания, злополуки, смъртни случаи или свързано с работата влошаване на здравословното състояние за първата година, за която изготвя отчет за устойчивостта.
ЕСОУ S1	S1-14	Здраве и безопасност	Предприятието може да пропусне отчитането по отношение на работниците, които не са наети лица, за първата година, за която изготвя отчет за устойчивостта.
ЕСОУ S1	S1-15	Равновесие между професионалния и личния живот	Предприятието може да пропусне информацията, предвидена в ЕСОУ S1-15, за първата година, за която изготвя отчет за устойчивостта.
ЕСОУ S2	Всички изисквания за оповестяване	Всички изисквания за оповестяване	Предприятията или групите, в които към датата на счетоводния баланс наетите лица не надхвърлят 750 души средно през финансовата година (в съответните случаи – на консолидирана основа), може да пропуснат информацията, определена в изискванията за оповестяване по ЕСОУ S2 за първите две години, за които изготвят отчет за устойчивостта.
ЕСОУ S3	Всички изисквания за оповестяване	Всички изисквания за оповестяване	Предприятията или групите, в които към датата на счетоводния баланс наетите лица не надхвърлят 750 души средно през финансовата година (в съответните случаи – на консолидирана основа), може да пропуснат информацията, определена в изискванията за оповестяване по ЕСОУ S3 за първите две години, за които изготвят отчет за устойчивостта.
ЕСОУ S4	Всички изисквания за оповестяване	Всички изисквания за оповестяване	Предприятията или групите, в които към датата на счетоводния баланс наетите лица не надхвърлят 750 души средно през финансовата година (в съответните случаи – на консолидирана основа), може да пропуснат информацията, определена в изискванията за оповестяване по ЕСОУ S4 за първите две години, за които изготвят отчет за устойчивостта.

Допълнение Г

Структура на отчета за устойчивостта съгласно ЕСОУ

Настоящото допълнение е неразделна част от ЕСОУ 1 и е със същата правна сила като останалите части на този стандарт по отношение на отчитането в четири части, описано в параграф 115.

Част от доклада на ръководството за дейността	Номер на ЕСОУ	Длъжност
1. Обща информация	ЕСОУ 2	*Общи оповестявания*, в това число информация, която се предоставя съгласно изискванията по отношение на прилагането на тематичните ЕСОУ, изброени в допълнение В към ЕСОУ 2.
2. Информация за околната среда	*Не е приложимо*	*Оповестявания по член 8 от Регламент (ЕС) 2020/852 (Регламента за таксономията)*
	ЕСОУ Е1	*Изменение на климата*
	ЕСОУ Е2	*Замърсяване*
	ЕСОУ Е3	*Водни и морски ресурси*
	ЕСОУ Е4	*Биологично разнообразие и екосистеми*
	ЕСОУ Е5	*Използване на ресурсите и кръгова икономика*
3. Социална информация	ЕСОУ S1	*Собствена работна сила*
	ЕСОУ S2	*Работници по веригата на стойността*
	ЕСОУ S3	*Засегнати общности*
	ЕСОУ S4	*Потребители и крайни ползватели*
4. Информация за управлението	ЕСОУ G1	*Професионално поведение*

Допълнение Д

Блок-схема за определяне на оповестяваните сведения по ЕСОУ

Оценката на **съществеността** е отправната точка за отчитането във връзка с устойчивостта съгласно ЕСОУ. В настоящото допълнение се съдържа необвързващо нагледно представяне на оценяването на съществеността на въздействията и финансовата същественост, очертана в глава 3. IRO-1 в раздел 4.1 от ЕСОУ 2 съдържа общи изисквания за оповестяване относно процеса на предприятието за установяване на въздействията, рисковете и възможностите и за оценяване на съществеността им. В SBM-3 от ЕСОУ 2 са установени общите изисквания за оповестяване за съществените въздействия, рискове и възможности, произтичащи от извършената от предприятието оценка на съществеността. Предприятието може да пропусне всички изисквания за оповестяване в даден тематичен стандарт, ако е преценило, че въпросната тема не е съществена. В този случай тя може да оповести кратко обяснение на заключенията от оценката на съществеността за тази тема, но *трябва* да оповести подробно обяснение в случай на изменение на климата по ЕСОУ E1 (IRO-2 ЕСОУ 2). В ЕСОУ се установяват изисквания за оповестяване, а не поведенчески изисквания Изискванията за оповестяване във връзка с **плановете за действие, целите, политиките, анализите на сценарии** и **плановете за преход** са съразмерни, защото зависят от това дали предприятието разполага с посочените елементи, а това зависи от размера, капацитета, ресурсите и уменията на предприятието. *Забележка: Схемата по-долу не обхваща ситуацията, при която предприятието оценява даден въпрос на устойчивостта като съществен, но той не е обхванат от тематичен стандарт, като в този случай предприятието прави допълнителни специфични за субекта оповестявания (ЕСОУ 1 (параграф 30, буква б)).*

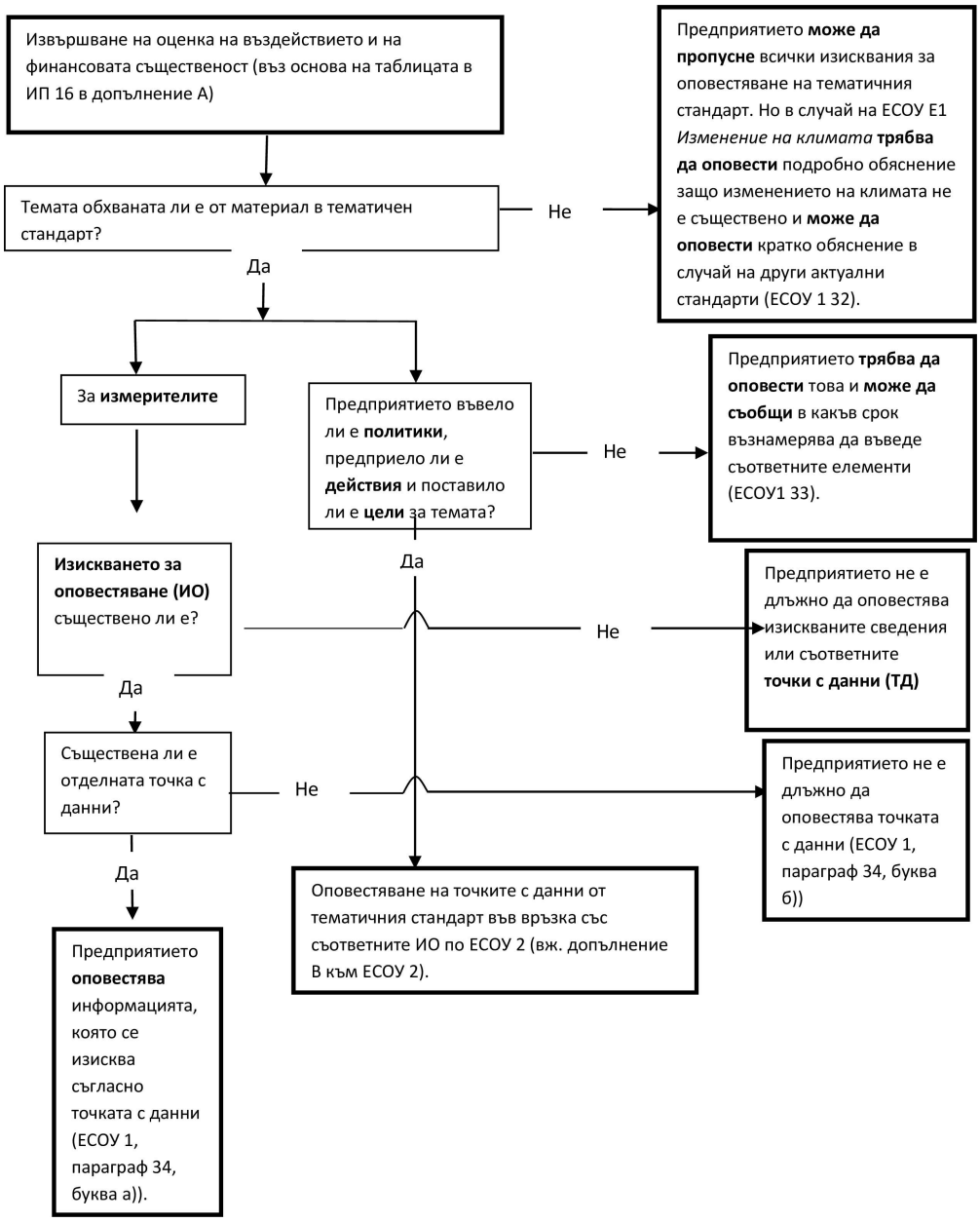

Допълнение Е

Примерна структура на отчета за устойчивостта съгласно ЕСОУ

Настоящото допълнение допълва ЕСОУ 1. В него се съдържа необвързващо нагледно представяне на структурата на **отчета за устойчивостта**, описана в раздел 8.2 от настоящия стандарт. В тази илюстрация предприятието е стигнало до заключението, че биологичното разнообразие и екосистемите, замърсяването и засегнатите общности не са съществени.

Допълнение Ж

Пример за включване чрез препратка

Настоящото допълнение допълва ЕСОУ 1. В него са представени необвързващи примери за включване чрез препратка на друг раздел от доклада на ръководството за дейността в **отчета за устойчивостта**, както е очертано в раздел 9.1 от настоящия стандарт.

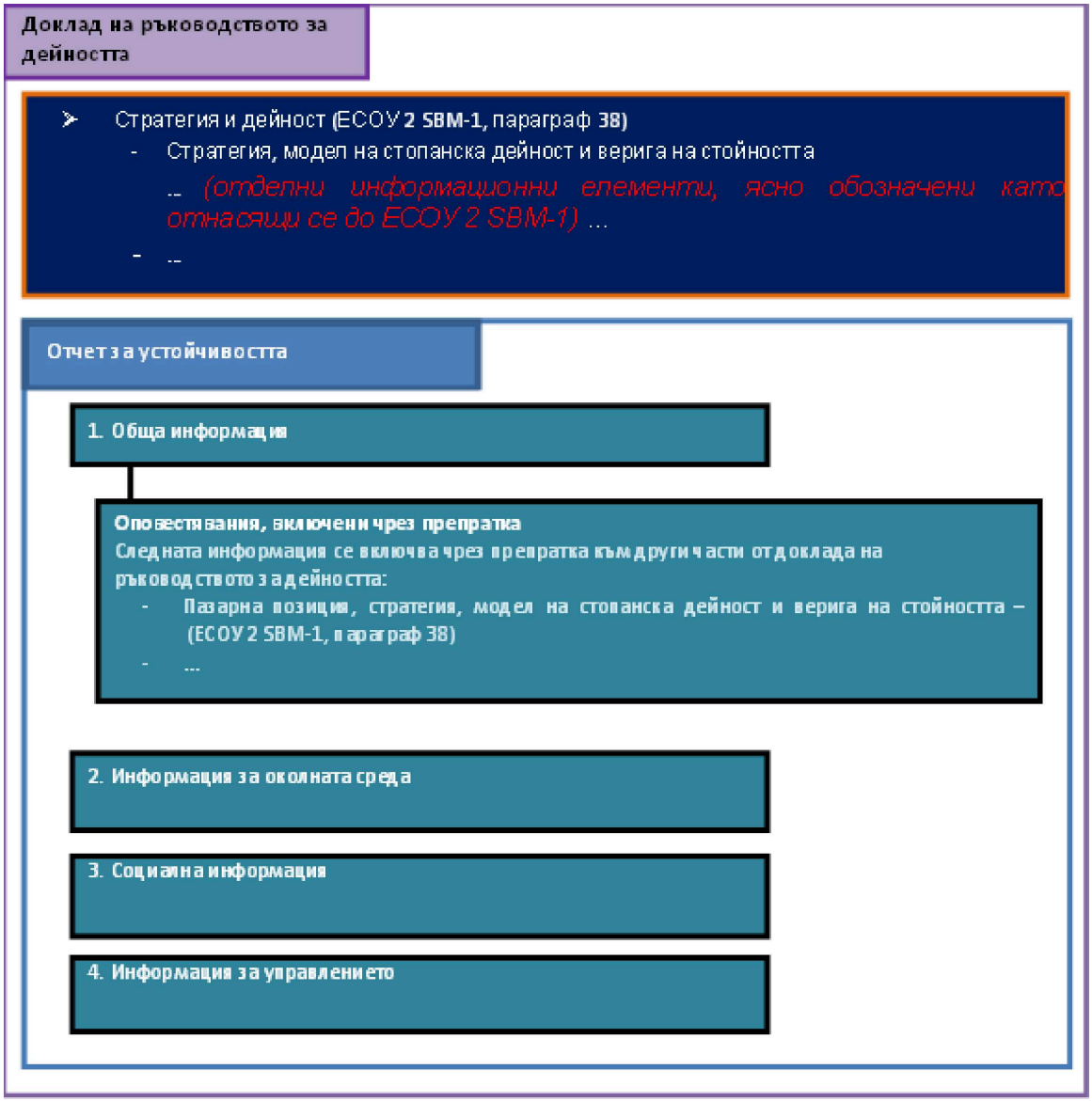

ЕСОУ 2

ОБЩИ ОПОВЕСТЯВАНИЯ

СЪДЪРЖАНИЕ

Цел

1. Принципи на изготвяне

– Изискване за оповестяване BP-1 — Общи принципи на изготвяне на отчетите за устойчивостта

– Изискване за оповестяване BP-2 — Оповестявания във връзка с особени обстоятелства

2. Управление

– Изискване за оповестяване GOV-1 — Ролята на административните, управителните и надзорните органи

– Изискване за оповестяване GOV-2 — Информация, която се предоставя на административните, управителните и надзорните органи на предприятието, и въпроси на устойчивостта, които се разглеждат от тези органи

– Изискване за оповестяване GOV-3 — Включване на свързаните с устойчивостта резултати в схемите за поощряване

– Изискване за оповестяване GOV-4 — Отчет за надлежната проверка

– Изискване за оповестяване GOV-5 — Управление на риска и мерки за вътрешен контрол върху отчитането във връзка с устойчивостта

3. Стратегия

– Изискване за оповестяване SBM-1 – Стратегия, модел на стопанска дейност и верига на стойността

– Изискване за оповестяване SBM-2 — Интереси и мнения на заинтересованите страни

– Изискване за оповестяване SBM-3 — Съществени въздействия, рискове и възможности и взаимодействието им със стратегията и модела на стопанска дейност

4. Управление на въздействията, рисковете и възможностите

4.1 Оповестявания относно процеса на оценяване на съществеността

– Изискване за оповестяване IRO-1 — Описание на процесите за установяване и оценяване на съществените въздействия, рискове и възможности

– Изискване за оповестяване IRO-2 — Изисквания за оповестяване в ЕСОУ, обхванати от отчета за устойчивостта на предприятието

4.2 Минимално изискване за оповестяване за политиките и действията

– Минимално изискване за оповестяване — Политики MDR-P — Политики, приети за управление на съществените въпроси на устойчивостта

– Минимално изискване за оповестяване — Действия MDR-A — Действия и ресурси във връзка със съществените въпроси на устойчивостта

5. Измерители и цели

– Минимално изискване за оповестяване – Измерители MDR-M – Измерители във връзка със съществените въпроси на устойчивостта

– Минимално изискване за оповестяване – Цели MDR-T – Проследяване на ефективността на политиките и действията чрез цели

Допълнение А: Изисквания по отношение на прилагането

1. Принципи на изготвяне

– Изискване за оповестяване BP-1 – Общи принципи на изготвяне на отчета за устойчивостта

2. Управление

– Изискване за оповестяване GOV-1 — Ролята на административните, управителните и надзорните органи

– Изискване за оповестяване GOV-2 — Информация, която се предоставя на административните, управителните и надзорните органи на предприятието, и въпроси на устойчивостта, които се разглеждат от тези органи

– Изискване за оповестяване GOV-3 — Включване на свързаните с устойчивостта резултати в схемите за поощряване

– Изискване за оповестяване GOV-4 — Отчет за надлежната проверка

– Изискване за оповестяване GOV-5 — Управление на риска и мерки за вътрешен контрол върху отчитането във връзка с устойчивостта

3. Стратегия

– Изискване за оповестяване SBM–1 – Стратегия, модел на стопанска дейност и верига на стойността

– Изискване за оповестяване SBM-2 — Интереси и мнения на заинтересованите страни

– Изискване за оповестяване SBM-3 — Съществени въздействия, рискове и възможности и взаимодействието им със стратегията и модела на стопанска дейност

4. Управление на въздействията, рисковете и възможностите

– Изискване за оповестяване IRO-2 — Изисквания за оповестяване в ЕСОУ, обхванати от отчета за устойчивостта на предприятието

– Минимално изискване за оповестяване – Политики MDR-P – Политики, приети за управление на съществените въпроси на устойчивостта

– Минимално изискване за оповестяване — Действия MDR-A — Действия и ресурси във връзка със съществените въпроси на устойчивостта

5. Измерители и цели

– Минимално изискване за оповестяване – Цели MDR-T – Проследяване на ефективността на политиките и действията чрез цели

Допълнение Б: Списък на точките с данни в общите стандарти и в тематичните стандарти, които произлизат от други законодателни актове на Съюза

Допълнение В: Изисквания за оповестяване/изисквания по отношение на прилагането в тематичните ЕСОУ, които са приложими съвместно с ЕСОУ 2 „Общи оповестявания“

Цел

1. В настоящия ЕСОУ са определени изискванията за оповестяване, които се прилагат за всички предприятия, независимо от сектора, в който осъществяват дейност (т.е. независещи от сектора), и за всички теми на устойчивостта (т.е. общи). Настоящият ЕСОУ обхваща отчетните области, определени в ЕСОУ 1 *Общи изисквания*, раздел 1.2 *Общи стандарти и отчетни области*.

2. При изготвянето на оповестяваните сведения съгласно настоящия стандарт предприятието прилага изискванията за оповестяване (включително техните точки с данни), определени в тематичните ЕСОУ и изброени в допълнение В към настоящия стандарт *Изисквания за оповестяване / Изисквания по отношение на прилагането в тематичните ЕСОУ, които се прилагат заедно с ЕСОУ 2 Общи оповестявания*. Предприятието прилага изискванията, изброени в допълнение В:

а) във всички случаи – за изискванията за оповестяване в тематичните стандарти, свързани с изискване за оповестяване IRO-1 *Описание на процесите за установяване и оценяване на съществените* **въздействия, рискове** и **възможности**; и

б) за всички други изисквания, изброени в допълнение В – само ако темата на устойчивостта е съществена според извършената от предприятието оценка на съществеността (вж. ЕСОУ 1, глава 3 *Двойната същественост като принцип на оповестяванията във връзка с устойчивостта*).

1. **Принципи на изготвяне**

Изискване за оповестяване BP-1 — Общи принципи на изготвяне на отчетите за устойчивостта

3. **Предприятието оповестява общите принципи на изготвянето на своя отчет за устойчивостта.**

4. Целта на това изискване за оповестяване е да се осигури разбиране за начина, по който предприятието изготвя своя **отчет за устойчивостта**, в това число обхвата на консолидацията, информацията за **веригата на стойността** нагоре и надолу и в съответните случаи дали е използвало някоя от възможностите за пропускане на информация по букви г) и д) в следващия параграф.

5. Предприятието оповестява следната информация:

а) дали **отчетът за устойчивостта** е изготвен на консолидирана или на индивидуална основа;

б) за консолидираните отчети за устойчивостта:

i. потвърждение, че обхватът на консолидацията е същият като за финансовите отчети, или, според случая, декларация, че от отчитащото се предприятие не се изисква да изготвя финансови отчети или че отчитащото се предприятие изготвя консолидирано отчитане във връзка с устойчивостта съгласно член 48и от Директива 2013/34/ЕС; и

ii. когато е приложимо, указание кои дъщерни предприятия, включени в консолидацията, са освободени от индивидуално или консолидирано отчитане във връзка с устойчивостта съгласно член 19а, параграф 9 или член 29а, параграф 8 от Директива 2013/34/ЕС;

в) до каква степен отчетът за устойчивостта обхваща **веригата на стойността** на предприятието нагоре и надолу (вж. ЕСОУ 1, раздел 5.1 *Отчитащо се предприятие и верига на стойността*);

г) дали предприятието е използвало възможността да пропусне конкретна информация, свързана с интелектуална собственост, ноу-хау или резултати от нововъведения (вж. ЕСОУ 1, раздел 7.7 *Класифицирана и чувствителна информация и информация за интелектуална собственост, ноу-хау или резултати от нововъведения*); и

д) за предприятията, установени в държава – членка на ЕС, която позволява освобождаване от задължението за оповестяване на предстоящи промени или въпроси в процес на договаряне, както е предвидено в член 19а, параграф 3 и член 29а, параграф 3 от Директива 2013/34/ЕС – сведение дали предприятието е използвало това освобождаване.

Изискване за оповестяване ВР-2 — Оповестявания във връзка с особениобстоятелства

6. **Предприятието оповестява сведения във връзка с особени обстоятелства.**

7. Целта на това изискване за оповестяване е да се осигури разбиране за влиянието на тези особени обстоятелства върху изготвянето на **отчета за устойчивостта**.

8. Предприятието може да отчете тази информация заедно с оповестяванията, за които се отнася.

Времеви хоризонти

9. Когато предприятието се е отклонило от средносрочните или дългосрочните времеви хоризонти, определени в ЕСОУ 1, раздел 6.4 *Определение на понятията „краткосрочен“, „средносрочен“ и „дългосрочен“ за целите на отчитането*, то описва:

а) прилаганите от него определения на средносрочните или дългосрочните времеви хоризонти; и

б) причините за прилагането на тези определения.

Оценка на веригата на стойността

10. Когато **измерителите** включват данни за **веригата на стойността** нагоре и надолу, оценени приблизително с помощта на непреки източници, като средни за сектора данни или други приближения, предприятието:

а) посочва измерителите;

б) описва принципите на изготвяне;

в) описва полученото равнище на точност; и

г) в съответните случаи описва планираните **действия** за повишаване на точността в бъдеще (вж. ЕСОУ 1, глава 5 *Верига на стойността*).

Източници на несигурност на приблизителните оценки и резултатите

11. В съответствие с ЕСОУ 1, раздел 7.2 *Източници на несигурност на приблизителните оценки и резултатите* предприятието:

а) идентифицира оповестените от него количествени **измерители** и парични суми, които са обект на висока степен на неопределеност на измерването;

б) по отношение на всеки определен количествен измерител и парична сума:

i. оповестява информация за източниците на несигурност на измерването (например зависимостта на сумата от резултата от бъдещо събитие, от техниката за измерване или от наличието и качеството на данни нагоре и/или надолу по веригата на стойността); и

ii. оповестява допусканията, приближенията и преценките, които предприятието е направило при измерването.

12. Когато оповестява информация за бъдещи периоди, предприятието може да посочи, че смята тази информация за несигурна.

Промени в изготвянето или представянето на информация за устойчивостта

13. Когато настъпят промени в изготвянето и представянето на информация за устойчивостта в сравнение с предходния отчетен период или периоди, (вж. ЕСОУ 1, раздел 7.4 *Промени в изготвянето и представянето на информация за устойчивостта*), предприятието:

а) обяснява промените и причините за тях, включително защо чрез заменения измерител се предоставя по-полезна информация;

б) оповестява преизчислени сравнителни данни, освен ако е практически неприложимо да се направи това. Когато е практически неприложимо сравнителната информация да се коригира за един или повече предходни периоди, предприятието оповестява това; и

в) оповестява разликата между данните, отчетени през предходния период, и преразгледаните сравнителни данни;

Грешки в отчитането на предходни периоди

14. Когато съществуват съществени грешки от предходни периоди (вж. ЕСОУ 1, раздел 7.5 *Грешки в отчитането на предходни периоди*), предприятието оповестява:

а) естеството на съществената грешка от предходния период;

б) доколкото е практически приложимо – поправката за всеки предходен период, включен в отчета за устойчивостта; и

в) ако поправката на грешката е практически неприложима – обстоятелствата, довели до съществуването на това условие.

Оповестявания, произтичащи от други законодателни актове или общоприети изявления относно отчитането във връзка с устойчивостта

15. Когато предприятието включва в своя **отчет за устойчивостта** информация, произтичаща от други законодателни актове, по силата на които от предприятието се изисква да оповестява информация за устойчивостта, или от общоприети стандарти и уредби за отчитането във връзка с устойчивостта (вж. ЕСОУ 1, раздел 8.2 *Съдържание и структура на отчета за устойчивостта*), като допълнение към информацията, предвидена в ЕСОУ, то оповестява този факт. В случай на частично прилагане на други стандарти и уредби за отчитането предприятието предоставя точна препратка към разпоредбите на прилагания стандарт или уредба.

Включване чрез препратка

16. Когато предприятието включва информация чрез препратка (вж. ЕСОУ 1, раздел 9.1 *Включване чрез препратка*), то оповестява списък с изискванията за оповестяване по ЕСОУ или с конкретните точки с данни, предвидени съгласно изискване за оповестяване, които са включени чрез препратка.

Използване на разпоредби за поетапно въвеждане съгласно допълнение В към ЕСОУ 1

17. Ако предприятие или група, в които към датата на счетоводния баланс наетите лица не надхвърлят 750 души средно през финансовата година, решат да пропуснат информацията, изисквана по силата на ЕСОУ Е4, ЕСОУ S1, ЕСОУ S2, ЕСОУ S3 или ЕСОУ S4, съгласно допълнение В към ЕСОУ 1, те все пак оповестяват дали темите на устойчивостта,

обхванати съответно от ЕСОУ E4, ЕСОУ S1, ЕСОУ S2, ЕСОУ S3 и ЕСОУ S4, са били оценени като съществени при извършената от предприятието оценка на съществеността. Освен това, ако една или няколко от тези теми са били оценени като съществени, за всяка съществена тема предприятието:

а) оповестява списъка с въпросите (т.е. тема, подтема или подподтема) в ИП 16 от допълнение А към ЕСОУ 1), които са оценени като съществени, и описва накратко как в **модела на стопанска дейност** и в стратегията на предприятието се вземат предвид въздействията му във връзка с тези въпроси. Предприятието може да определи въпроса на равнището на темата, подтемата или подподтемата;

б) да опише накратко евентуалните обвързани със срокове **цели**, които си е поставило във връзка с тези въпроси, напредъка, който е постигнало в изпълнението им, и дали целите му, свързани с **биологичното разнообразие** и **екосистемите**, са определени въз основа на убедителни научни доказателства;

в) да опише накратко **политиките** си по посочените въпроси;

г) да опише накратко **действията**, които е предприело за установяване, наблюдение, предотвратяване, смекчаване, коригиране или прекратяване на действителните или потенциалните неблагоприятни въздействия във връзка с посочените въпроси, и резултатите от тези действия; и

д) да оповести **измерителите** от значение за посочените въпроси.

2. Управление

18. Целта на настоящата глава е да се предвидят изисквания за оповестяване, които осигуряват разбиране на процесите на управление, мерките за контрол и процедурите, въведени за наблюдение, управление и надзор на **въпросите на устойчивостта**.

Изискване за оповестяване GOV-1 — Ролята на административните, управителните и надзорните органи

19. Предприятието оповестява състава на административните, управителните и надзорните органи, техните роли и отговорности и достъпа до експертни знания и опит в областта на въпросите на устойчивостта.

20. Целта на това изискване за оповестяване е да се осигури разбиране за:

а) състава и разнообразието на **административните, управителните и надзорните органи**;

б) ролите и отговорностите на **административните, управителните и надзорните органи** при упражняване на надзор върху процеса на управление на съществените **въздействия, рискове** и **възможности**, в това число ролята на ръководството в тези процеси; и

в) експертните знания, опит и умения на административните, управителните и надзорните органи на предприятието по **въпросите на устойчивостта** или достъпа до такива експертни знания, опит и умения.

21. Предприятието оповестява следната информация относно състава и разнообразието на членовете на административните, управителните и надзорните си органи:

а) брой на изпълнителните и неизпълнителните членове;

б) представителство на **наетите лица** и другите работници;

в) опит, свързан със секторите, продуктите и географските местоположения на предприятието;

г) процентни дялове по пол и други аспекти на многообразието, които предприятието взема предвид. Представеността на половете в управителните органи ([13]) се изчислява като средно съотношение между жените и мъжете – членове на управителните органи; и

д) процентния дял на **независимите членове на управителните органи** ([14]). За предприятията с едностепенна система на управление това е процентният дял на независимите неизпълнителни членове на управителния орган. За предприятията с двустепенна система на управление това е процентният дял на независимите членове на надзорния орган.

22. Предприятието оповестява следната информация относно ролите и отговорностите на членовете на **административните, управителните и надзорните си органи**:

а) наименованието на **административните, управителните и надзорните органи** (като комитет към даден управителен орган или подобни) или самоличността на лицата в даден орган, които отговарят за надзора върху **въздействията, рисковете и възможностите**;

б) по какъв начин отговорностите на всеки орган или лице във връзка с въздействията, рисковете и възможностите са отразени в мандата на предприятието, мандатите на управителните органи и други съответни **политики**;

в) описание на ролята на ръководството в процесите на управление, механизмите за контрол и процедурите, използвани за наблюдение, управление и надзор на въздействията, рисковете и възможностите, включително:

i. дали тази роля е делегирана на определена длъжност или комитет на управленско равнище и как се упражнява надзор върху тази длъжност или комитет;

ii. информация за йерархичната подчиненост спрямо административните, управителните или надзорните органи;

iii. дали се прилагат специални мерки за контрол и процедури по отношение на управлението на въздействията, рисковете и възможностите и ако това е така, как са обединени те с другите вътрешни функции; и

г) по какъв начин административните, управителните и надзорните органи и висшето изпълнително ръководство упражняват надзор върху определянето на целите, свързани със съществени въздействия, рискове и възможности, и по какъв начин наблюдават напредъка по отношение на постигането на тези цели.

23. При оповестяването се включва описание на начина, по който **административните, управителните и надзорните органи** определят дали са налице или трябва да бъдат развити подходящите умения и експертни знания и опит за надзор по **въпросите на устойчивостта**, в това число:

а) на свързани с устойчивостта експертни знания и опит, които органите като цяло или притежават пряко, или могат да използват, например чрез достъп до експерти или обучение; и

б) на начина, по който тези умения и експертни знания и опит са свързани със съществените въздействия, рискове и възможности на предприятието.

([13]) Тази информация подкрепя удовлетворяването на потребностите от информация на: участниците на финансовите пазари, за които се прилага Регламент (ЕС) 2019/2088, тъй като произлиза от допълнителен показател, свързан с основните неблагоприятни въздействия, определен с показател #13 в таблица I от приложение I към Делегиран регламент (ЕС) 2022/1288 на Комисията от 6 април 2022 г. за допълване на Регламент (ЕС) 2019/2088 на Европейския парламент и на Съвета по отношение на правилата за оповестяване на устойчиви инвестиции („Представеност на половете в съвета“) и администраторите на бенчмаркове с цел оповестяване на ЕСУ фактори, които са предмет на Делегиран регламент (ЕС) 2020/1816 на Комисията от 17 юли 2020 г. за допълване на Регламент (ЕС) 2016/1011 на Европейския парламент и на Съвета, както е посочено с показател „Среднопретеглено съотношение на жените и мъжете — членове на управителния съвет“ в раздели 1 и 2 от приложение II.

([14]) Тази информация подкрепя удовлетворяването на потребностите от информация на администраторите на бенчмаркове за оповестяване на ЕСУ факторите, по отношение на които се прилага Регламент (ЕС) 2020/1816, както е посочено чрез показател „Среднопретеглен процентен дял на членовете на управителните органи, които са независими“ в раздел I от приложение II.

Изискване за оповестяване GOV-2 — Информация, която се предоставя на административните, управителните и надзорните органи на предприятието, и въпроси на устойчивостта, които се разглеждат от тези органи

24. **Предприятието оповестява по какъв начин на административните, управителните и надзорните органи се предоставя информация по въпросите на устойчивостта и по какъв начин тези въпроси са били разгледани през отчетния период.**

25. Целта на това изискване за оповестяване е да се осигури разбиране за начина, по който на **административните, управителните и надзорните органи** се предоставя информация по **въпросите на устойчивостта**, както и каква информация и какви въпроси са разглеждали те през отчетния период. Това от своя страна позволява да се разбере дали членовете на тези органи са били адекватно информирани и дали са успели да изпълнят своите роли.

26. Предприятието оповестява следната информация:

    а) дали, от кого и колко често на **административните, управителните и надзорните органи**, включително на съответните комитети към тях, се предоставя информация за съществените **въздействия, рискове и възможности** (вж. изискване за оповестяване IRO–1 – *Описание на процесите за установяване и оценяване на съществените въздействия, рискове и възможности* от настоящия стандарт), за извършването на надлежна проверка и за резултатите и ефективността на **политиките, действията, измерителите** и **целите**, приети за справяне с тях;

    б) начина, по който **административните, управителните и надзорните органи** вземат предвид въздействията, рисковете и възможностите, когато упражняват надзор върху стратегията на предприятието, неговите решения за големи сделки и неговата процедура за управление на риска, в това число дали са взели предвид компромисите, свързани с тези въздействия, рискове и възможности; и

    в) списък на съществените въздействия, рискове и възможности, разгледани от административните, управителните и надзорните органи или съответните комитети към тях през отчетния период.

Изискване за оповестяване GOV-3 — Включване на свързаните с устойчивостта резултати в схемите за поощряване

27. **Предприятието оповестява информация относно включването на резултатите си, свързани с устойчивостта, в схемите за поощряване.**

28. Целта на това изискване за оповестяване е да се осигури разбиране за това дали на членовете на **административните, управителните и надзорните органи** се предлагат схеми за поощряване, свързани с **въпросите на устойчивостта**.

29. Предприятието оповестява следната информация относно схемите за поощряване и **политиките** за възнагражденията, свързани с **въпросите на устойчивостта**, за членовете на **административните, управителните и надзорните органи** на предприятието, когато такива схеми и политики съществуват:

    а) описание на ключовите характеристики на схемите за поощряване;

    б) дали резултатите се оценяват спрямо конкретни **цели** и/или въздействия, свързани с устойчивостта, и съответно спрямо кои;

    в) дали и по какъв начин **измерителите** на резултатите, свързани с устойчивостта, се разглеждат като референтни показатели за резултатите или се включват в политиките за възнагражденията;

    г) дела на променливото възнаграждение, зависещо от цели и/или въздействия, свързани с устойчивостта; и

    д) на кое равнище в предприятието се одобряват и обновяват условията на схемите за поощряване.

Изискване за оповестяване GOV–4 – Отчет за надлежната проверка

30. **Предприятието оповестява карта на информацията, която предоставя в своя отчет за устойчивостта по отношение на процеса за надлежна проверка.**

31. Целта на това изискване за оповестяване е да се улесни разбирането на процеса на предприятието за надлежна проверка по отношение на **въпросите на устойчивостта**.

32. Основните аспекти и стъпки на надлежната проверка, посочени в ЕСОУ 1, глава 4 *Надлежна проверка*, са свързани с редица общи (хоризонтални) и тематични изисквания за оповестяване съгласно ЕСОУ. Предприятието предоставя карта, в която се обяснява по какъв начин и къде прилагането на основните аспекти и стъпки на процеса на надлежна проверка от негова страна са отразени в неговия отчет за устойчивостта, за да се даде възможност за описване на действителните практики на предприятието по отношение на надлежната проверка ([15]).

33. С това изискване за оповестяване не се налагат никакви особени поведенчески изисквания по отношение на **действията** за надлежна проверка и не се разширява или променя ролята на **административните, управителните и надзорните органи**, предвидена с друг законов или подзаконов нормативен акт.

Изискване за оповестяване GOV–5 — Управление на риска и мерки за вътрешен контрол върху отчитането във връзка с устойчивостта

34. **Предприятието оповестява основните характеристики на системата си за управление на риска и вътрешен контрол по отношение на процеса на отчитане във връзка с устойчивостта.**

35. Целта на това изискване за оповестяване е да се осигури разбиране за процесите на предприятието за управление на риска и вътрешен контрол по отношение на отчитането във връзка с устойчивостта.

36. Предприятието оповестява следната информация:

а) обхвата, основните характеристики и компонентите на процесите и системите за управление на риска и вътрешен контрол по отношение на отчитането във връзка с устойчивостта;

б) прилагания подход за оценка на риска, в това число методиката за подреждане на рисковете по значимост;

в) основните установени рискове и стратегиите за тяхното смекчаване, в това число свързаните с тях мерки за контрол;

г) описание на начина, по който предприятието включва в съответните вътрешни функции и процеси констатациите от извършената от него оценка на риска и от мерки за вътрешен контрол по отношение на процеса на отчитането във връзка с устойчивостта; и

д) описание на периодичното отчитане на констатациите по буква г) пред **административните, управителните и надзорните органи**.

3. **Стратегия**

37. В настоящата глава се определят изисквания за оповестяване, които дават възможност за разбиране на:

а) елементите на стратегията на предприятието, които се отнасят до или засягат **въпросите на устойчивостта**, неговия **модел на стопанска дейност** и неговата **верига на стойността**;

б) начина, по който предприятието взема предвид интересите и мненията на своите **заинтересовани страни** в стратегията си и модела си на стопанска дейност; и

в) резултата от извършената от предприятието оценка на съществените **въздействия, рискове** и **възможности**, в това число по какъв начин той се използва при формирането на стратегията и модела на стопанска дейност на предприятието.

Изискване за оповестяване SBM-1 – Стратегия, модел на стопанска дейност и верига на стойността

38. **Предприятието оповестява елементите на стратегията си, които са свързани с въпросите на устойчивостта или оказват влияние върху тях, своя модел на стопанска дейност и своята верига на стойността.**

39. Целта на това изискване за оповестяване е да се опишат ключовите елементи на общата стратегия на предприятието, които се отнасят до или засягат **въпросите на устойчивостта**, и ключовите елементи на неговия **модел на стопанска дейност** и неговата **верига на стойността**, за да се осигури разбиране за изложеността на предприятието на **въздействия, рискове** и **възможности** и откъде произлизат те.

([15]) Тази информация подкрепя удовлетворяването на потребностите от информация на участниците на финансовите пазари, по отношение на които се прилага Регламент (ЕС) 2019/2088, тъй като произлиза от допълнителен показател, свързан с основните неблагоприятни въздействия, определен в показател № 10 в таблица III от приложение I към Делегиран регламент (ЕС) 2022/1288 на Комисията, по отношение на правилата за оповестяване на устойчивите инвестиции („Липса на надлежна проверка“).

40. Предприятието оповестява следната информация относно ключовите елементи от общата си стратегия, които се отнасят до или засягат **въпросите на устойчивостта**:

а) описание на:

i. значимите групи предлагани продукти и/или услуги, включително промените през отчетния период (нови/премахнати продукти и/или услуги);

ii. значимите обслужвани пазари и/или групи клиенти, включително промените през отчетния период (нови/премахнати пазари и/или групи клиенти);

iii. числеността на **наетите лица** по географски области; и

iv. когато е приложимо, и материали, продукти и услуги, които са забранени на определени пазари;

б) разпределение на данните за общите приходи, включени във финансовите му отчети, по значими сектори съгласно ЕСОУ. Когато предприятието представя във финансовите си отчети отчитане по сегменти в съответствие с изискванията на МСФО 8 *Оперативни сегменти*, тази информация за приходите по сектори трябва да бъде, доколкото е възможно, съгласувана с информацията по МСФО 8;

в) списък на допълнителните значими сектори съгласно ЕСОУ извън отразените в параграф 40, буква б), например дейности, от които се пораждат междудружествени приходи, в които предприятието развива значителна дейност или в които е свързано или може да бъде свързано със съществени въздействия. Тези допълнителни сектори съгласно ЕСОУ се определят в съответствие с начина, по който са били взети предвид от предприятието при извършването на оценката на **съществеността**, и с начина, по който предприятието оповестява съществената секторна информация;

г) когато е приложимо – изявление, в което се посочва, заедно със съответните приходи, че предприятието осъществява дейност:

i. сектора на **изкопаемите горива** (въглища, нефт и газ) ([16]) (т.е. той получава приходи от проучване, добив, извличане, производство, преработка, съхранение, рафиниране или разпределение, включително транспорт, съхранение и търговия, на изкопаеми горива съгласно определението в член 2, точка 62) от Регламент (ЕС) 2018/1999 на Европейския парламент и на Съвета ([17])), включително разбивка на приходите от въглища, нефт и газ, както и приходите от съобразени с таксономията икономически дейности, свързани с изкопаемия газ, както се изисква съгласно член 8, параграф 7, буква а) от Делегиран регламент 2021/2178 на Комисията ([18]);

ii. в производството на химикали ([19]), т.е. че неговите дейности попадат в обхвата на раздел 20.2 от приложение I към Регламент (ЕО) № 1893/2006;

iii. в областта на противоречивите оръжия ([20]) (противопехотни мини, касетъчни боеприпаси, химически и биологични оръжия); и/или

([16]) Тази информация подкрепя удовлетворяването на потребностите от информация на участниците на финансовите пазари, по отношение на които се прилага Регламент (ЕС) 2019/2088, тъй като произлиза от допълнителен показател, свързан с основните неблагоприятни въздействия, определен в показател № 4 в таблица I от приложение I към Делегиран регламент (ЕС) 2022/1288 на Комисията, по отношение на правилата за оповестяване на устойчивите инвестиции („Изложеност към дружества, осъществяващи дейност в сектора на изкопаемите горива“).

([17]) Регламент (ЕС) 2018/1999 на Европейския парламент и на Съвета от 11 декември 2018 г. относно управлението на Енергийния съюз и на действията в областта на климата, за изменение на регламенти (ЕО) № 663/2009 и (ЕО) № 715/2009 на Европейския парламент и на Съвета, директиви 94/22/ЕО, 98/70/ЕО, 2009/31/ЕО, 2009/73/ЕО, 2010/31/ЕС, 2012/27/ЕС и 2013/30/ЕС на Европейския парламент и на Съвета, директиви 2009/119/ЕО и (ЕС) 2015/652 на Съвета и за отмяна на Регламент (ЕС) № 525/2013 на Европейския парламент и на Съвета (ОВ L 328, 21.12.2018 г., стр. 1).

([18]) Делегиран регламент (ЕС) 2021/2178 на Комисията от 6 юли 2021 г. за допълнение на Регламент (ЕС) 2020/852 на Европейския парламент и на Съвета чрез определяне на съдържанието и представянето на информацията, която трябва да бъде оповестявана от предприятията, обхванати от член 19а или 29а от Директива 2013/34/ЕС, по отношение на екологично устойчивите икономически дейности, и чрез определяне на методиката за изпълнение на това задължение за оповестяване (ОВ L 443, 10.12.2021 г., стр. 9).

([19]) Тази информация подкрепя удовлетворяването на потребностите от информация на участниците на финансовите пазари, по отношение на които се прилага Регламент (ЕС) 2019/2088, тъй като произлиза от допълнителен показател, свързан с основните неблагоприятни въздействия, определен в показател № 9 в таблица II от приложение I към Делегиран регламент (ЕС) 2022/1288 на Комисията, по отношение на правилата за оповестяване на устойчивите инвестиции („Инвестиции в дружества, произвеждащи химикали“).

([20]) Тази информация подкрепя удовлетворяването на потребностите от информация на участниците на финансовите пазари, по отношение на които се прилага Регламент (ЕС) 2019/2088, тъй като произлиза от допълнителен показател, свързан с основните неблагоприятни въздействия, определен в показател № 14 в таблица I от приложение I към Делегиран регламент (ЕС) 2022/1288 на Комисията, по отношение на правилата за оповестяване на устойчивите инвестиции („Изложеност към противоречиви оръжия (противопехотни мини, касетъчни боеприпаси, химически и биологични оръжия)“).

iv. в областта на отглеждането и производството на тютюн ([21]);

д) целите на предприятието, свързани с устойчивостта, от гледна точка на значимите групи от продукти и услуги, категории клиенти, географски области и взаимоотношения със **заинтересованите страни**;

е) оценка на сегашните значими продукти и/или услуги и значими пазари и групи клиенти по отношение на свързаните с устойчивостта цели; и

ж) елементите на стратегията на предприятието, които се отнасят до или оказват влияние върху въпросите на устойчивостта, в това число относно основните предстоящи предизвикателства, решения или проекти от критично значение, които трябва да бъдат въведени, когато това е от значение за отчитането във връзка с устойчивостта.

41. Ако предприятието е установено в държава – членка на ЕС, която позволява освобождаване от задължението за оповестяване на информация по член 18, параграф 1 подточка а) от Директива 2013/34/ЕС ([22]), и ако се е възползвало от това освобождаване, то може да пропусне разпределението на приходите по значими сектори по ЕСОУ, изисквано по силата на параграф 40, буква б). В този случай обаче предприятието оповестява списъка със секторите по ЕСОУ, които са значими за него.

42. Предприятието оповестява описание на своя **модел на стопанска дейност** и своята **верига на стойността**, в това число:

а) входящите си данни и подхода си за събиране, изготвяне и осигуряване на тези входящи данни;

б) своите крайни продукти и резултати от гледна точка на текущите и очакваните ползи за клиентите, инвеститорите и другите **заинтересовани страни**; и

в) основните характеристики на своята **верига на стойността** нагоре и надолу по веригата и мястото на предприятието в тази верига, в това число описание на основните стопански участници (като ключови **доставчици**, клиенти, канали за разпространение и **крайни ползватели**) и техните отношения с предприятието. Когато предприятието има множество вериги на стойността, оповестяването обхваща ключовите вериги на стойността.

Изискване за оповестяване SBM-2 — Интереси и мнения на заинтересованите страни

43. **Предприятието оповестява начина, по който взема предвид интересите и мненията на своите заинтересовани страни в стратегията си и модела си на стопанска дейност.**

44. Целта на това изискване за оповестяване е да се осигури разбиране за това по какъв начин интересите и мненията на **заинтересованите страни** се използват в стратегията и **модела на стопанска дейност** на предприятието.

45. Предприятието оповестява обобщено описание на:

а) участието на заинтересованите страни (взаимодействието със заинтересованите страни), в т.ч.:

i. ключовите **заинтересовани страни**;

ii. дали с тях се осъществява взаимодействие и за кои категории от тях;

iii. как се организира то;

iv. целта му; и

v. по какъв начин резултатът се взема предвид от предприятието;

б) разбирането си за интересите и мненията на своите ключови **заинтересовани страни**, така както те са свързани със стратегията и **модела на стопанска дейност** на предприятието, доколкото те са били анализирани по време на осъществявания от предприятието процес на надлежна проверка и/или процес на оценяване на **съществеността** (вж. изискване за оповестяване IRO-1 от настоящия стандарт);

в) в съответните случаи – измененията на своята стратегия и/или своя модел на стопанска дейност, в т.ч.:

i. как предприятието е изменило или очаква да измени своята стратегия и/или своя модел на стопанска дейност, за да вземе предвид интересите и мненията на своите заинтересовани страни;

([21]) Тази информация подкрепя удовлетворяването на потребностите от информация администраторите на бенчмаркове за оповестяване на ЕСУ факторите, по отношение на които се прилага Регламент (ЕС) 2020/1818, както е посочено в член 12, параграф 1, буква б).

([22]) Член 18, параграф 1, подточка а) от Директива 2013/34/ЕС: „нетния оборот, разпределен по категории дейности и по географски пазари, ако тези категории и пазари съществено се различават помежду си, като се има предвид начинът, по който са организирани продажбата на стоките и предоставянето на услугите.“

ii. всякакви по-нататъшни стъпки, които се планират, и сроковете им; и

iii. дали е вероятно тези стъпки да променят отношенията му със заинтересованите страни и мненията им; и

г) дали и по какъв начин **административните, управителните и надзорните органи** се информират за мненията и интересите на засегнатите **заинтересовани страни** по отношение на свързаните с устойчивостта въздействия на предприятието.

Изискване за оповестяване SBM-3 – Съществени въздействия, рискове и възможности и взаимодействието им със стратегията и модела на стопанска дейност

46. **Предприятието оповестява съществените си въздействия, рискове и възможности и начина, по който те взаимодействат с неговата стратегия и неговия модел на стопанска дейност.**

47. Целта на това изискване за оповестяване е да се осигури разбиране за съществените **въздействия, рискове и възможности** според извършената от предприятието оценка на **съществеността** и по какъв начин те произтичат от стратегията и **модела на стопанска дейност** на предприятието и предизвикват тяхното приспособяване, в т.ч. отпускането на ресурсите. Информацията, която трябва да се оповестява по отношение на управлението на съществените въздействия, рискове и възможности на предприятието, е предвидена в тематични и секторни ЕСОУ, които се прилагат във връзка с **минималните изисквания за оповестяване** за **политиките, действията** и **целите**, установени в настоящия стандарт.

48. Предприятието оповестява:

а) кратко описание на съществените **въздействия, рискове и възможности**, произтичащи от оценката на съществеността (вж. изискване за оповестяване IRO-1 от настоящия стандарт), включително описание на това къде в **модела на стопанската дейност**, в собствените му дейности и нагоре и надолу по веригата на стойността са концентрирани тези въздействия, рискове и възможности;

б) настоящите и очакваните последици от неговите съществени въздействия, рискове и възможности върху неговия модел на стопанска дейност, верига на стойността, стратегия и процес на вземане на решения, както и начина, по който е реагирало или планира да реагира на тези последици, включително всички промени, които е направило или планира да направи в своята стратегия или модел на стопанска дейност като част от своите **действия** за справяне с конкретни съществени въздействия или рискове, или за реализиране на конкретни съществени възможности;

в) по отношение на същественото **въздействие** на предприятието:

i. как съществените отрицателни или положителни въздействия на предприятието засягат (или – при потенциалните въздействия – вероятно ще засегнат) хората или околната среда;

ii. дали и как въздействията произтичат от стратегията модела на стопанска дейност на предприятието или са свързани с тях;

iii. основателно очакваните времеви хоризонти на въздействията; и

iv. дали предприятието има участие в съществените въздействия чрез дейностите си, или поради **стопанските си отношения**, като се опише естеството на съответните дейности или стопански отношения;

г) **текущите финансови последици** от съществените рискове и възможности на предприятието върху неговото финансово състояние, финансови резултати и парични потоци, както и съществените рискове и възможности, за които съществува значителен риск от съществена корекция през следващия годишен отчетен период на балансовите стойности на активите и пасивите, отчетени в съответните финансови отчети;

д) **очакваните финансови последици** от съществените рискове и възможности на предприятието върху неговото финансово състояние, финансови резултати и парични потоци в краткосрочен, средносрочен и дългосрочен план, включително разумно очакваните времеви хоризонти за тези последици. Тук се включва начинът, по който предприятието очаква финансовото му състояние, финансовите му резултати и паричните му потоци да се променят в краткосрочен, средносрочен и дългосрочен план, с оглед на стратегията му за управление на рисковете и възможностите, като се взема предвид следното:

i. плановете си за инвестиции и освобождаване (напр. капиталови разходи, големи придобивания и освобождавания от активи, съвместни предприятия, стопански преобразувания, нововъведения, нови области на стопанска дейност и изтегляне на активи от обращение), в т.ч. планове, за които предприятието към момента не е поело договорно задължение; и

ii. планираните източници за финансиране на изпълнението на стратегията си.

е) информация относно издръжливостта на стратегията и модела на стопанска дейност на предприятието по отношение на способността му да се справя със съществените си въздействия и рискове и да се възползва от съществените си възможности. Предприятието оповестява качествен и в съответните случаи количествен анализ на издръжливостта, включително как е извършен анализът и времевите хоризонти, които са били приложени, както е определено в ЕСОУ 1 (вж. ЕСОУ 1, глава 6 *Времеви хоризонти*). Когато предоставя количествена информация, предприятието може да оповестява единични суми или диапазони;

ж) промените в съществените въздействия, рискове и възможности в сравнение с предходния отчетен период; и

з) определяне на въздействията, рисковете и възможностите, които са обхванати от изискванията за оповестяване в ЕСОУ, за разлика от тези, обхванати от предприятието посредством допълнителни специфични за субекта оповестявания.

49. Предприятието може да оповести описателната информация, изисквана в параграф 46, заедно с оповестяванията, предоставени съгласно съответния тематичен ЕСОУ, като в този случай заедно с оповестяванията, изготвени съгласно настоящата глава на ЕСОУ 2, все пак представи декларация за своите съществени **въздействия, рискове** и **възможности**.

4. Управление на въздействията, рисковете и възможностите

4.1 *Оповестявания относно процеса на оценяване на съществеността*

50. В настоящата глава се определят изисквания за оповестяване, които дават възможност за разбиране на:

а) процеса за установяване на съществените **въздействия, рискове** и **възможности**; и

б) информацията, която предприятието е включило в своя **отчет за устойчивостта** в резултат на извършената от него оценка на **съществеността**.

Изискване за оповестяване IRO-1 — Описание на процеса за установяване и оценяване на съществените въздействия, рискове и възможности

51. **Предприятието оповестява своя процес за установяване на въздействията, рисковете и възможностите си и за преценяване кои от тях са съществени.**

52. Целта на това изискване за оповестяване е да се осигури разбиране на процеса, чрез който предприятието установява **въздействията, рисковете** и **възможностите** и оценява **съществеността** им, като основа за определяне на оповестяваните сведения в **отчета за устойчивостта** (вж. ЕСОУ 1, глава 3 и съответните изисквания по отношение на прилагането, в които се установяват изискванията и принципите за процеса за установяване и оценяване на съществените въздействия, рискове и възможности съгласно принципа на двойната същественост).

53. Предприятието оповестява следната информация:

а) описание на методиките и допусканията, прилагани в описания процес;

б) преглед на процеса за установяване, оценяване, подреждане по значимост и наблюдение на потенциалните и действителните **въздействия** на предприятието върху хората и околната среда, информация за които е получена от процеса на предприятието за надлежна проверка, в това число обяснение дали и по какъв начин:

i. се съсредоточава върху конкретни дейности, стопански отношения, географски райони или други фактори, които пораждат повишен риск от неблагоприятни въздействия;

ii. в рамките на процеса се вземат предвид въздействията, в които предприятието участва чрез собствената си дейност или в резултат на стопанските си отношения;

iii. процесът включва допитване до засегнатите **заинтересовани страни**, за да се разбере какво може да е въздействието върху тях, и до външни експерти;

iv. в рамките на процеса отрицателните въздействия се подреждат по значимост въз основа на относителната им тежест и вероятност (вж. ЕСОУ 1, раздел 3.4 *Същественост на въздействието*) и – в съответните случаи – положителните въздействия върху относителния им мащаб, обхват и вероятност и се определя кои въпроси на устойчивостта са съществени за целите на отчитането, в т.ч. количествените или качествените прагове и други критерии, използвани съгласно предвиденото в ЕСОУ 1, раздел 3.4 *Същественост на въздействието*;

в) обзор на процеса, използвана за установяване, оценяване, подреждане по значимост и наблюдение на свързаните с устойчивостта **рискове** и **възможности**, които пораждат или може да породят **финансови последици**. В оповестяваните сведения се включва:

i. как предприятието е взело предвид връзките на своите въздействия и зависимости с рисковете и възможностите, които могат да възникнат от тези въздействия и зависимости;

ii. как предприятието оценява вероятността, величината и естеството на последиците от установените рискове и възможности (напр. количествените или качествените прагове и други критерии, използвани съгласно предвиденото в ЕСОУ 1, раздел 3.3 *Финансова същественост);*

iii. по какъв начин предприятието подрежда по значимост свързаните с устойчивостта рискове спрямо другите видове рискове, в това число какви инструменти за оценка на риска използва;

г) описание на процеса на вземане на решения и съответните процедури за вътрешен контрол;

д) доколко и как процесът за установяване, оценяване и управление на въздействията и рисковете е включен в цялостния процес на предприятието за управление на риска и се използва за оценка на общия рисков профил и на процесите за управление на риска на предприятието;

е) доколко и как процесът за установяване, оценяване и управление на възможностите е включен в цялостния процес за управление на предприятието, в съответните случаи;

ж) входящите параметри, които то използва (например източници на данни, обхват на включените дейности и степен на подробност, използвана в допусканията); и

з) дали и как се е променил процесът в сравнение с предходния отчетен период, кога е бил променен за последен път и кои са бъдещите дати за преразглеждане на оценката на **съществеността**.

Изискване за оповестяване IRO-2 – Изисквания за оповестяване в ЕСОУ, обхванати от отчета за устойчивостта на предприятието

54. **Предприятието се отчита за изискванията за оповестяване, които е изпълнило в своите отчети за устойчивостта.**

55. Целта на това изискване за оповестяване е да се осигури разбиране за изискванията за оповестяване, включени в отчета за устойчивостта на предприятието, и за темите, които са били пропуснати като несъществени в резултат на оценката на **съществеността**.

56. Предприятието включва списък на изискванията за оповестяване, изпълнени при изготвянето на ***отчета за устойчивостта,*** след резултата от оценката на **съществеността** (вж. ЕСОУ 1, глава 3), в това число номерата на страниците и/или параграфите, където се намират съответните оповестявани сведения в отчета за устойчивостта. Това може да бъде представено като указател на съдържанието. Предприятието включва също така таблица на всички данни, които произтичат от други законодателни актове на ЕС, изброени в допълнение Б към настоящия стандарт, като посочва къде могат да бъдат намерени в отчета за устойчивостта, включително тези, които е оценило като несъществени, като в този случай предприятието посочва „Не са съществени“ в таблицата в съответствие с ЕСОУ 1, параграф 35.

57. Ако предприятието стигне до заключението, че изменението на климата не е съществено и поради това пропусне всички изисквания за оповестяване в ЕСОУ E1 *Изменение на климата*, то оповестява подробно обяснение на заключенията от своята оценка на **съществеността** по отношение на изменението на климата (вж. ЕСОУ 2 IRO-2 *Изисквания за оповестяване в ЕСОУ, обхванати в отчетите за устойчивостта на предприятието*), включително ориентиран към бъдещето анализ на условията, които биха могли да накарат предприятието да заключи, че изменението на климата ще стане съществено в бъдеще.

58. Ако предприятието стигне до заключението, че тема, различна от изменението на климата, не е съществена и поради това пропусне всички изисквания за оповестяване в съответния тематичен ЕСОУ, то може накратко да обясни заключенията от своята оценка на **съществеността** за тази тема.

59. Предприятието представя обяснение за начина, по който е определило съществената информация, която да оповести във връзка с **въздействията, рисковете** и **възможностите**, които е оценило като съществени, в т.ч. за използването на прагове и/или начина, по който е приложило критериите по ЕСОУ 1, раздел 3.2 *Съществени въпроси и същественост на информацията*.

4.2 ***Минимално изискване за оповестяване за политиките и действията***

60. В настоящия раздел се определят **минималните изисквания за оповестяване** на сведенията, които трябва да бъдат включени, когато предприятието оповестява информация за **политиките** и **действията** си за предотвратяване, смекчаване или коригиране на действителните и потенциалните съществени ***въздействия,*** за вземане на мерки по отношение на съществените **рискове** и/или за преследване на съществените **възможности** (наричани заедно „управление на съществените **въпроси на устойчивостта**“). Те се прилагат заедно с изискванията за оповестяване, в това число изискванията по отношение на прилагането, предвидени в съответния тематичен и/или секторен ЕСОУ. Те се прилагат и когато предприятието изготвя специфични за субекта оповестявания.

61. Съответните оповестявани сведения се разполагат успоредно с оповестяваните сведения, предвидени в относимия ЕСОУ. Когато с една **политика** или едни и същи **действия** се вземат мерки по отношение на няколко взаимосвързани **въпроса на устойчивостта**, предприятието може да оповести необходимата информация в своята отчетност по един тематичен ЕСОУ и да направи препратки към нея в своята отчетност по друг тематичен ЕСОУ.

62. Ако предприятието не може да оповести информацията за **политиките** и **действията**, изисквана съгласно относимия тематичен ЕСОУ, тъй като не е приело политики и/или не е предприело действия по отношение на съответния конкретен **въпрос на устойчивостта**, то оповестява това и посочва причините, поради които не е приело политики и/или предприело действия. Предприятието може да оповести график, в който се стреми да ги приеме.

Минимално изискване за оповестяване – Политики MDR-P – Политики, приети за управление на съществените въпроси на устойчивостта

63. Предприятието прилага съдържащите се в настоящата разпоредба **минимални изисквания за оповестяване**, когато оповестява **политиките**, които е въвело по отношение на всеки **въпрос на устойчивостта**, установен като съществен.

64. Целта на това **минимално изискване за оповестяване** е да се осигури разбиране за **политиките**, които предприятието е въвело за предотвратяване, смекчаване или коригиране на действителните и потенциалните **въздействия**, за вземане на мерки по отношение на **рисковете** и/или за преследване на **възможностите**.

65. Предприятието оповестява информация за **политиките**, приети за управление на съществените **въпроси на устойчивостта**. В оповестяването се включва следната информация:

а) описание на основното съдържание на **политиката**, в това число нейните общи цели и с кои съществени **въздействия, рискове** или **възможности** е свързана политиката, както и процеса на наблюдение;

б) описание на обхвата на политиката или изключенията от него, от гледна точка на дейностите, **веригата на стойността** нагоре и/или надолу, географските области и в съответните случаи засегнатите групи **заинтересовани страни**;

в) най-високото равнище в организацията на предприятието, което отговаря за изпълнението на политиката;

г) препратка – в съответните случаи – към стандарти или инициативи на трети страни, които предприятието поема задължение да спазва чрез изпълнението на политиката;

д) в съответните случаи – описание на вниманието, обърнато на интересите на ключовите **заинтересовани страни** при определянето на политиката; и

е) в съответните случаи – дали и по какъв начин предприятието предоставя политиката на потенциално засегнатите заинтересовани страни и на заинтересованите страни, които е необходимо да помогнат за изпълнението ѝ.

Минимално изискване за оповестяване — Действия MDR-A — Действия и ресурси във връзка със съществените въпроси на устойчивостта

66. Предприятието прилага съдържащите се в настоящата разпоредба изисквания по отношение на съдържанието на оповестяванията, когато описва **действията**, чрез които управлява всеки съществен **въпрос на устойчивостта**, в това число плановете за действие и отпуснатите и/или планираните ресурси.

67. Целта на това **минимално изискване за оповестяване** е да се осигури разбиране за ключовите **действия**, които предприятието е предприело и/или планирало за предотвратяване, смекчаване или **коригиране** на действителните и потенциалните **въздействия** и за вземане на мерки по отношение на **рисковете** и **възможностите**, и – в съответните случаи – за постигане на общите и конкретните **цели** на съответните **политики**.

68. Когато за изпълнението на дадена **политика** са необходими **действия** или цялостен план за действие, за да бъдат постигнати нейните цели, както и когато действията се изпълняват без конкретна политика, предприятието оповестява следната информация:

а) списъка на ключовите действия, предприети през отчетната година и планирани за бъдещето, очакваните резултати от тях и в съответните случаи по какъв начин тяхното изпълнение допринася за постигането на общите и конкретните **цели** на политиката;

б) обхвата на ключовите действия (т.е. покритието от гледна точка на дейностите, **веригата на стойността** нагоре и/или надолу, географските области и – в съответните случаи – засегнатите групи **заинтересовани страни**);

в) времевите хоризонти, в рамките на които предприятието възнамерява да изпълни всяко ключово действие;

г) в съответните случаи – предприетите ключови действия (заедно с резултатите) за предвиждане на мерки за **поправяне** на вредите за лицата, на които действителни съществени въздействия са нанесли вреда, за сътрудничество по тези мерки или за подкрепа за тях;

д) в съответните случаи – количествена и качествена информация относно напредъка по действията или плановете за действие, оповестени през предходни периоди.

69. Когато за изпълнението на даден план за действие са необходими значителни оперативни разходи и/или капиталови разходи, предприятието:

а) описва вида и размера на текущите и бъдещите финансови и други ресурси, отпуснати за плана за действие, в това число в съответните случаи относимите условия на устойчивите финансови инструменти, като екосъобразни облигации, социални облигации и екосъобразни („зелени“) заеми, социалните или екологичните цели и дали способността за изпълнение на действията или на плана за действие зависи от определени предварителни условия, например предоставяне на финансова подкрепа или обществената политика и развитието на пазара;

б) посочва размера на текущите финансови ресурси и обяснява по какъв начин те са свързани с най-относимите размери, представени във финансовите отчети; и

в) посочва размера на бъдещите финансови ресурси.

5. **Измерители и цели**

70. В настоящия раздел се определят **минималните изисквания за оповестяване**, които трябва да бъдат включени, когато предприятието оповестява информация относно своите **измерители** и **цели**, свързани с всеки съществен въпрос на устойчивостта. Те се прилагат заедно с изискванията за оповестяване, в това число изискванията по отношение на прилагането, предвидени в съответния тематичен ЕСОУ. Те се прилагат и когато предприятието изготвя специфични за субекта оповестявания.

71. Съответните оповестявани сведения се разполагат успоредно с оповестяваните сведения, предвидени в тематичния ЕСОУ.

72. Ако предприятието не може да оповести информацията относно **целите**, изисквана съгласно относимия тематичен ЕСОУ, тъй като не е определило цели по отношение на съответния конкретен въпрос на устойчивостта, то оповестява това и посочва причините, поради които не е приело цели. Предприятието може да оповести график, в който се стреми да ги приеме.

Минимално изискване за оповестяване – Измерители MDR-M – Измерители във връзка със съществените въпроси на устойчивостта

73. Предприятието прилага съдържащите се в настоящата разпоредба изисквания по отношение на съдържанието на оповестяванията, когато оповестява **измерителите**, които е въвело по отношение на всеки съществен **въпрос на устойчивостта**.

74. Целта на това минимално изискване за оповестяване е да се осигури разбиране за **измерителите**, които предприятието използва, за да проследи ефективността на **действията** си за управление на съществените **въпроси на устойчивостта**.

75. Предприятието оповестява всички **измерители**, които използва за оценка на резултатите и ефективността във връзка със съществено **въздействие, риск** или **възможност**.

76. **Измерителите** включват тези, определени в ЕСОУ, както и измерителите, определени въз основа на конкретния субект, независимо дали са взети от други източници, или са разработени от самото предприятие.

77. За всеки **измерител** предприятието:

а) оповестява методиките и съществените допускания, стоящи зад измерителя, включително ограниченията на използваните методики;

б) оповестява дали измерването на измерителя е утвърдено от външна организация, различна от организацията за изразяване на увереност, и съответно от коя организация;

в) етикетира и определя измерителите, като използва съдържателни, ясни и точни наименования и описания;

г) когато като мерна единица е посочена валута, използва валутата на представяне, която използва във финансовите си отчети.

Минимално изискване за оповестяване – Цели MDR-T – Проследяване на ефективността на политиките и действията чрез цели

78. Предприятието прилага съдържащите се в настоящата разпоредба изисквания за съдържанието на оповестяваните сведения, когато оповестява информация за **целите** (конкретните цели), които си е поставило по отношение на всеки съществен **въпрос на устойчивостта**.

79. Целта на настоящото **минимално изискване за оповестяване** е за всеки съществен **въпрос на устойчивостта** да се осигури разбиране за следното:

а) дали и по какъв начин предприятието проследява ефективността на **действията** си за справяне със съществените **въздействия, рискове** и **възможности**, в това число за **измерителите**, които използва за тази цел;

б) измеримите, обвързани със срокове и ориентирани към резултатите **цели**, които предприятието си е поставило, за да постигне целите на **политиката**, определени от гледна точка на очакваните резултати за хората, околната среда или предприятието от съществените въздействия, рискове и възможности;

в) цялостния напредък по отношение на приетите цели във времето;

г) ако предприятието не си е поставило измерими, обвързани със срокове и ориентирани към резултатите цели, дали и как все пак то проследява ефективността на действията си за справяне със съществените въздействия, рискове и възможности и измерва напредъка си към постигане на **целите** на своята политика; и

д) дали и по какъв начин **заинтересованите страни** са били включени в определянето на целите (целеполагането) за всеки съществен въпрос на устойчивостта.

80. Предприятието оповестява измеримите, обвързани със срокове и ориентирани към резултатите **цели** по съществените **въпроси на устойчивостта**, които си е поставило за оценяване на напредъка. За всяка цел оповестяването включва следната информация:

а) описание на връзката на целта с целите на **политиката**;

б) определеното целево равнище, което трябва да бъде постигнато, в това число в съответните случаи дали целта е абсолютна, или относителна и в каква единица се измерва;

в) обхвата на целта, включително дейностите на предприятието и/или неговата **верига на стойността** нагоре и/или надолу, в съответните случаи, и географските граници;

г) базовата стойност и базовата година, спрямо които се измерва напредъкът;

д) срокът, по отношение на който се прилага целта, и в съответните случаи всички ключови етапи или междинни цели;

е) методиките и значимите допускания, използвани за определяне на целите, в т.ч. в съответните случаи избрания **сценарий**, източниците на данни, съобразността с целите на националните политики, политиките на ЕС или международните политики и начина, по който в целите се отчита по-широкият контекст на устойчивото развитие и/или местните условия, в които възникват въздействията;

ж) дали целите на предприятието, свързани с екологичните въпроси, се основават на убедителни научни доказателства;

з) дали и по какъв начин **заинтересованите страни** са били включени в определянето на целите (целеполагането) за всеки съществен въпрос на устойчивостта.

и) всички промени в целите и съответните **измерители** или използваните методики за измерване, значимите допускания, ограниченията, източниците и процесите за събиране на данни, приети в рамките на определения времеви хоризонт. Това включва обяснение на обосновката за тези промени и тяхното влияние върху сравнимостта (вж. изискване за оповестяване BP-2 *Оповестявания във връзка с особени обстоятелства* от настоящия стандарт); и

й) резултатите спрямо оповестените цели, в това число информация за това по какъв начин се наблюдава и преразглежда целта и за използваните измерители, дали напредъкът е в съответствие с първоначално планираното, както и анализ на тенденциите или значителните промени в резултатите на предприятието към постигането на целта.

81. Ако предприятието не е определило никакви измерими **цели**, ориентирани към резултатите, то:

а) може да оповести дали ще бъдат определени такива цели и графика за тяхното определяне или причините, поради които предприятието не планира да определи такива цели;

б) оповестява дали все пак проследява ефективността на **политиките** и **действията** си по отношение на съществените свързани с устойчивостта **въздействия, рискове** и **възможности** и съответно:

i. всички процеси, посредством които го прави;

ii. определеното равнище на амбиция, което трябва да бъде постигнато, и всички качествени или количествени показатели, които използва за оценка на напредъка, в това число базовия период, спрямо който се измерва напредъкът.

Допълнение А

Изисквания по отношение на прилагането

Настоящото допълнение е неразделна част от ЕСОУ 2 и е със същата правна сила като останалите части на стандарта.

1. **Принципи на изготвяне**

Изискване за оповестяване BP-1 — Общи принципи на изготвяне на отчетите за устойчивостта

ИП 1. Когато описва до каква степен **отчетът за устойчивостта** обхваща **веригата на стойността** на предприятието нагоре и надолу по веригата (вж. ЕСОУ 1, раздел 5.1 *Отчитащо се предприятие и верига на стойността*), предприятието може да направи разграничение между:

а) степента, в която извършената от него оценка на **съществеността** на **въздействията, рисковете** и **възможностите** обхваща неговата верига на стойността нагоре и/или надолу;

б) степента, в която неговите **политики, действия** и **цели** обхващат неговата верига на стойността; и

в) степента, в която то включва данни за веригата на стойността нагоре и/или надолу при оповестяване на **измерителите**.

Изискване за оповестяване BP-2 — Оповестявания във връзка с особени обстоятелства

ИП 2. Предприятието може да оповести дали се опира на европейски стандарти, одобрени от Европейската система за стандартизация (стандарти ISO/IEC или CEN/CENELEC), както и на степента, в която данните и процесите, използвани за целите на отчитането във връзка с устойчивостта, са проверени от външен доставчик на услуги по изразяване на увереност и за тях е установено, че отговарят на съответния стандарт ISO/IEC или CEN/CENELEC.

2. **Управление**

Изискване за оповестяване GOV-1 — Ролята на административните, управителните и надзорните органи

ИП 3. Когато описва ролята и отговорностите на **административните, управителните и надзорните органи** по отношение на **въпросите на устойчивостта**, предприятието може да посочи:

а) аспектите на устойчивостта, върху които се упражнява надзор, по отношение на екологичните, социалните и управленските въпроси, пред които то може да е изправено, в това число:

i. всяка оценка на свързаните с устойчивостта аспекти на стратегията и **модела на стопанска дейност** на предприятието и всички промени в тях;

ii. установяването и оценката на съществените **рискове, възможности** и **въздействия**;

iii. съответните **политики** и **цели**, планове за действие и осигурени ресурси; и

iv. отчитането във връзка с устойчивостта;

б) формата, която приема този надзор за всеки от горните аспекти: т.е. информация, консултация или вземане на решения; и

в) начина, по който е организиран и официализиран този надзор, т.е. процесите, чрез които административните, управителните и надзорните органи се занимават с тези аспекти на устойчивостта.

ИП 4. Когато се описва организацията на управление на предприятието по отношение на **въпросите на устойчивостта**, описанието на сложна структура на управление може да бъде допълнено от представянето ѝ под формата на диаграма.

ИП 5. Описанието на равнището на експертните знания и опит на **административните, управителните и надзорните органи** или на достъпа им до експертни знания и опит може да бъде подкрепено с нагледно представяне на състава на органите, включително на членовете, на които тези органи разчитат за експертни знания и опит, за да наблюдават **въпросите на устойчивостта**, и на начина, по който те използват тези знания и опит като орган. В описанието предприятието взема предвид по какъв начин експертните знания и опит са от значение за съществените **въздействия, рискове** и **възможности** на предприятието и дали органите и/или членовете им имат достъп до други източници на експертни знания и опит като конкретни експерти и **обучение** и други образователни инициативи за актуализиране и развитие на експертните знания и опит, свързани с устойчивостта, в рамките на тези органи.

Изискване за оповестяване GOV-2 – Информация, която се предоставя на административните, управителните и надзорните органи на предприятието, и въпроси на устойчивостта, които се разглеждат от тези органи

ИП 6. В зависимост от структурата на предприятието **административните, управителните и надзорните органи** могат да се съсредоточават върху всеобхватни **цели**, а ръководството да се съсредоточава върху по-подробните цели. В този случай предприятието може да оповести по какъв начин управителните органи правят така, че да има въведен подходящ механизъм за наблюдение на резултатите (изпълнението).

Изискване за оповестяване GOV-3 – Включване на свързаните с устойчивостта резултати в схемите за поощряване

ИП 7. За предприятията, чиито ценни книжа се търгуват на регулиран пазар, настоящото изискване за оповестяване следва да съответства на доклада за възнагражденията, предвиден в членове 9а и 9б от Директива 2007/36/ЕО относно упражняването на някои права на акционерите на дружества, допуснати до регулиран пазар. При спазване на разпоредбите на параграфи 119, 120 и 122 от ЕСОУ 1 всяко предприятие, чиито ценни книжа са допуснати до търговия, може да направи препратка към отчета за възнагражденията.

Изискване за оповестяване GOV-4 – Отчет за надлежната проверка

ИП 8. Картата, изисквана съгласно параграф 30, може да бъде представена под формата на таблица, съдържаща препратки от основните елементи на надлежната проверка – по отношение на въздействията върху хората и околната среда – към съответните оповестявани сведения в **отчета за устойчивостта** на предприятието, както е посочено по-долу.

ИП 9. Предприятието може да включва в таблицата по-долу допълнителни колони, за да посочва ясно онези оповестявания, които се отнасят до въздействия върху хората и/или околната среда, като се има предвид, че в някои случаи в повече от едно оповестяване може да е предоставена информация за една и съща стъпка на надлежната проверка.

ИП 10. Основните препратки към процеса на надлежна проверка в международните инструменти Ръководни принципи на ООН за предприятията и правата на човека и Насоки на ОИСР за многонационалните предприятия са изброени в ЕСОУ 1, глава 4.

ОСНОВНИ ЕЛЕМЕНТИ НА НАДЛЕЖНАТА ПРОВЕРКА	ПАРАГРАФИ В ОТЧЕТА ЗА УСТОЙЧИВОСТТА
а) **Залагане на надлежната проверка в управлението, стратегията и модела на стопанска дейност**	
б) **Взаимодействие със засегнатите заинтересовани страни при всички ключови стъпки на надлежната проверка**	
в) **Установяване и оценяване на неблагоприятните въздействия**	
г) **Предприемане на действия за справяне с тези неблагоприятни въздействия**	
д) **Проследяване на ефективността на тези усилия и съобщаване**	

Изискване за оповестяване GOV-5 – Управление на риска и мерки за вътрешен контрол върху отчитането във връзка с устойчивостта

ИП 11. Това изискване за оповестяване се съсредоточава единствено върху процедурите за вътрешен контрол на процеса на отчитане във връзка с устойчивостта. Предприятието може да вземе предвид рискове като пълнотата и цялостността на данните, точността на резултатите от приблизителното оценяване, наличността на данни за **веригата на стойността** нагоре и/или надолу и момента, в който информацията е налична.

3. **Стратегия**

Изискване за оповестяване SBM–1 – Стратегия, модел на стопанска дейност и верига на стойността

ИП 12. За да предостави информацията за секторите, изисквана съгласно параграф 40, предприятието картографира значимите си дейности в съответствие със секторите съгласно ЕСОУ. Ако не съществува код за даден подсектор, се използва рубриката „други“.

ИП 13. За целите на оповестяванията, изисквани по силата на параграф 40, дадена група предлагани продукти и/или услуги, дадена група обслужвани пазари и/или клиенти или даден сектор по ЕСОУ са значими за предприятието, ако отговаря на един от двата или на двата долупосочени критерия:

а) групата/секторът осигурява над 10 на сто от приходите на предприятието;

б) групата/секторът е свързан със съществени действителни въздействия или съществени потенциални отрицателни въздействия на предприятието.

ИП 14. Когато изготвя оповестявани сведения, свързани с неговия модел на стопанска дейност и неговата верига на стойността, предприятието взема предвид:

а) своите ключови дейности, ресурси, канали за разпространение и клиентски сегменти;

б) своите ключови **стопански отношения** и основните им характеристики, в т.ч. отношенията с клиентите и **доставчиците**;

в) структурата на разходите и приходите на бизнес сегментите си в съответствие с изискванията на МСФО 8 за оповестяване във финансовия отчет, когато е приложимо;

г) потенциалните **въздействия, рискове** и **възможности** в сектора или секторите, които са от значение за него, и тяхната възможна връзка с неговия собствен **модел на стопанска дейност** или **верига на стойността**.

ИП 15. Контекстуалната информация може да е от особено значение за ползвателите на отчета за устойчивостта на предприятието, за да разберат до каква степен в оповестяванията е включена информация за **веригата на стойността** нагоре и/или надолу. Описанието на основните характеристики на веригата на стойността нагоре и/или надолу и в съответните случаи определянето на ключовите вериги на стойността следва да подпомогне разбирането за начина, по който предприятието прилага изискванията на ЕСОУ 1, глава 5, и оценката на **съществеността**, извършена от предприятието в съответствие с ЕСОУ 1, глава 3. В описанието може да се предостави преглед на високо равнище на основните характеристики на субектите нагоре и/или надолу по веригата на стойността, като се посочи техният относителен принос към резултатите и състоянието на предприятието и се обясни как те допринасят за създаването на стойност от предприятието.

Изискване за оповестяване SBM-2 – Интереси и мнения на заинтересованите страни

ИП 16. Мненията и интересите на **заинтересованите страни**, които са изразени като част от взаимодействието на предприятието с тях чрез неговия процес на надлежна проверка, може да бъдат от значение за един или повече аспекти на стратегията му или модела му на стопанска дейност. Поради това те може да повлияят на решенията на предприятието относно бъдещата насоченост на стратегията или модела на стопанска дейност.

Изискване за оповестяване SBM-3 – Съществени въздействия, рискове и възможности и взаимодействието им със стратегията и модела на стопанска дейност

ИП 17. Когато описва къде в неговата **верига на стойността** нагоре и/или надолу са съсредоточени съществените **въздействия**, **рискове** и **възможности**, предприятието взема предвид: географските области, съоръженията или видовете активи, влаганите ресурси, крайните продукти и каналите за разпространение.

ИП 18. Това оповестяване може да бъде направено по отношение на едно **въздействие**, **риск** или **възможност** или чрез обобщаване на групи от съществени въздействия, рискове и възможности, когато по този начин се предоставя по-значима информация и не се прикрива съществена информация.

4. Управление на въздействията, рисковете и възможностите

Изискване за оповестяване IRO-2 – Изисквания за оповестяване в ЕСОУ, обхванати от отчета за устойчивостта на предприятието

ИП 19. Независимо от принципите за представяне на информация по **въпросите на устойчивостта**, включени в ЕСОУ 1, глава 8 Структура на отчета за устойчивостта, предприятието може да оповести списъка с изискванията за оповестяване, които е изпълнило при изготвянето на **отчета за устойчивостта** (вж. параграф 54) в частта с обща информация или в други части на отчета за устойчивостта, както сметне за подходящо. Предприятието може да използва указател на съдържанието, т.е. табличен списък на изискванията за оповестяване, включени в отчета за устойчивостта, с указание къде се намират (страница/параграфи).

Минимално изискване за оповестяване – Политики MDR-P – Политики, приети за управление на съществените въпроси на устойчивостта

ИП 20. Поради взаимозависимостта между въздействията върху хората и околната среда, **рисковете** и **възможностите**, една отделна **политика** може да се прилага по отношение на няколко съществени **въпроса на устойчивостта**, включително въпроси, уредени в повече от един тематичен ЕСОУ. Например ако в една политика са обхванати както екологичен, така и социален въпрос, предприятието може да включи отчет относно политиката в екологичния раздел на своя **отчет за устойчивостта**. В този случай то трябва да включи в социалния раздел препратка към екологичния раздел, в който е отчетена тази политика. По същия начин дадена политика може да бъде отчетена в социалния раздел с препратка към него в екологичния раздел.

ИП 21. В описанието на обхвата на **политиката** може да бъде обяснено с кои дейности и/или сегменти на собствената дейност на предприятието нагоре и/или надолу по неговата **верига на стойността** е свързана тя. В описанието може също така да бъдат обяснени допълнителните граници, свързани с конкретната тема или с обстоятелствата на предприятието, които може да включват географски условия, жизнени цикли и т.н. В определени случаи, например ако политиката не обхваща цялата верига на стойността, предприятието може да предостави ясна информация по отношение на частта от веригата на стойността, обхваната от политиката.

Минимално изискване за оповестяване — Действия MDR-A — Действия и ресурси във връзка със съществените въпроси на устойчивостта

ИП 22. Ключови **действия** в контекста на това **минимално изискване за оповестяване** са онези действия, които допринасят съществено за постигането на целите на предприятието за справяне със съществените **въздействия**, **рискове** и **възможности**. От съображения за разбираемост сведенията за ключовите действия може да бъдат обобщени, когато е подходящо.

ИП 23. Информацията за отпускането на ресурсите може да бъде представена под формата на таблица и да бъде разпределена между капиталовите разходи и оперативните разходи и по съответните времеви хоризонти, както и между ресурсите, използвани през текущата отчетна година, и планираното разпределение на ресурси за конкретни времеви хоризонти.

5. Измерители и цели

Минимално изискване за оповестяване – Цели MDR-T – Проследяване на ефективността на политиките и действията чрез цели

ИП 24. Когато оповестява **целите**, свързани с предотвратяването или смекчаването на въздействията върху околната среда, предприятието подрежда по значимост целите, свързани с намаляването на въздействията в абсолютно изражение, а не в относително изражение. Когато целите са насочени към предотвратяване или смекчаване на социални въздействия, те може да бъдат конкретизирани по отношение на последиците за правата на човека, благополучието или положителните резултати за засегнатите **заинтересовани страни**.

ИП 25. Информацията за постигнатия напредък по отношение на постигането на **целите** може да бъде представена в изчерпателна таблица, съдържаща информация за базовата стойност и целевата стойност, ключовите етапи и постигнатите през предходните периоди резултати.

ИП 26. Когато предприятието описва напредъка по отношение на постигането на целите на дадена **политика** при липсата на измерима цел, то може да посочи базова стойност, спрямо която се разглежда напредъкът. Например предприятието може да оцени увеличението на **заплатите** с определен процент за тези под справедливото възнаграждение; или може да оцени качеството на отношенията си с местните общности въз основа на дела на проблемите, повдигнати от общностите, които са разрешени по удовлетворителен за общностите начин. Базовата стойност и оценката на напредъка трябва да са свързани с **въздействията, рисковете** и **възможностите**, които са в основата на **съществеността** на уреждания от политиката въпрос.

Допълнение Б

Списък на точките с данни в общите стандарти и в тематичните стандарти, които произлизат от други законодателни актове на Съюза

Настоящото допълнение е неразделна част от ЕСОУ 2. В следващата таблица са онагледени точките с данни в ЕСОУ 2 и в тематичните ЕСОУ, които произтичат от други законодателни актове на ЕС.

Изискване за оповестяване и съответна точка с данни	Препратка към РОИФУР ([1])	Препратка към стълб 3 ([2])	Препратка към Регламента за бенчмарковете ([3])	Препратка към Препратка към Европейския закон за климата ([4])
ЕСОУ 2 GOV-1 Представеност на половете в управителните органи параграф 21, буква г)	Показател № 13, таблица 1 от приложение 1		Делегиран регла-мент (ЕС) 2020/1816 на Комисията ([5]), приложение II.	
ЕСОУ 2 GOV-1 Процентен дял на членовете на управителните органи, които са независими – параграф 21, буква д)			Делегиран регла-мент (ЕС) 2020/1816 на Комисията, приложение II	
ЕСОУ 2 GOV-4 Отчет за надлежната проверка параграф 30	Показател № 10, таблица 3 от приложение 1			
ЕСОУ 2 SBM-1 Участие в дейности, свързани с изкопаеми горива параграф 40, буква г), подточка i	Показател № 4, таблица 1 от приложение 1	Член 449а от Регла-мент (ЕС) № 575/2013; Делегиран регла-мент (ЕС) 2022/2453 на Комисията ([6]), таблица 1: Качествена информация за екологичния риск и таблица 2: Качествена информация за социалния риск	Делегиран регла-мент (ЕС) 2020/1816 на Комисията, приложение II	
ЕСОУ 2 SBM-1 Участие в дейности, свързани с производството на химикали параграф 40, буква г), подточка ii	Показател № 9, таблица 2 от приложение 1		Делегиран регла-мент (ЕС) 2020/1816 на Комисията, приложение II	
ЕСОУ 2 SBM-1 Участие в дейности, свързани с противоречиви оръжия параграф 40, буква г), подточка iii	Показател № 14, таблица 1 от приложение 1		Делегиран регламент (ЕС) 2020/1818 ([7]), член 12, параграф 1, Делегиран регламент (ЕС) 2020/1816, приложение II	

Изискване за оповестяване и съответна точка с данни	Препратка към РОИФУР ([1])	Препратка към стълб 3 ([2])	Препратка към Регламента за бенчмарковете ([3])	Препратка към Препратка към Европейския закон за климата ([4])
ЕСОУ 2 SBM-1 Участие в дейности, свързани с отглеждането и производството на тютюн параграф 40, буква г), подточка iv			Делегиран регламент (ЕС) 2020/1818, член 12, параграф 1, Делегиран регламент (ЕС) 2020/1816, приложение II	
ЕСОУ E1-1 План за преход за постигане на климатична неутралност до 2050 г. параграф 14				Член 2, параграф 1 от Регламент (ЕС) 2021/1119.
ЕСОУ E1-1 Предприятия, изключени от бенчмарковете, съобразени с Парижкото споразумение параграф 16, буква ж)		Член 449а Регламент (ЕС) № 575/2013; Делегиран регламент (ЕС) 2022/2453 на Комисията, образец 1: Банков портфейл – Риск от прехода във връзка с изменението на климата: Кредитно качество на експозициите по сектори, емисии и остатъчен срок до падежа	Член 12, параграф 1, букви г) — ж) и член 12, параграф 2 от Делегиран регламент (ЕС) 2020/1818	
ЕСОУ E1-4 Цели за намаляване на емисиите на парникови газове параграф 34	Показател № 4, таблица 2 от приложение 1	Член 449а Регламент (ЕС) № 575/2013; Делегиран регламент (ЕС) 2022/2453 на Комисията, образец 3: Банков портфейл – Риск от прехода във връзка с изменението на климата: измерители за подравняване	Член 6 от Регламент (ЕС) 2020/1818	
ЕСОУ E1-5 Потребление на енергия от изкопаеми източници, разпределено по източници (само сектори със силно въздействие върху климата) параграф 38	Показател № 5, таблица 1 и показател № 5, таблица 2 от приложение 1			

Изискване за оповестяване и съответна точка с данни	Препратка към РОИФУР ([1])	Препратка към стълб 3 ([2])	Препратка към Регламента за бенчмарковете ([3])	Препратка към Препратка към Европейския закон за климата ([4])
ЕСОУ E1-5 Потребление на енергия и енергиен състав параграф 37	Показател № 5, таблица 1 от приложение 1			
ЕСОУ E1-5 Енергоемкост, свързана с дейности в сектори с голямо въздействие върху климата параграфи 40—43	Показател № 6, таблица 1 от приложение 1			
ЕСОУ E1-6 Брутни емисии на ПГ от обхват 1, 2, 3 и общи емисии на ПГ параграф 44	Показатели № 1 и № 2, таблица 1 от приложение 1	Член 449а; Регламент (ЕС) № 575/2013; Делегиран регламент (ЕС) 2022/2453 на Комисията, образец 1: Банков портфейл – Риск от прехода във връзка с изменението на климата: Кредитно качество на експозициите по сектори, емисии и остатъчен срок до падежа	Член 5, параграф 1, член 6 и член 8, параграф 1 от Делегиран регламент (ЕС) 2020/1818	
ЕСОУ E1-6 Интензитет на брутните емисии на парникови газове параграфи 53—55	Показател № 3, таблица 1 от приложение 1	Член 449а от Регламент (ЕС) № 575/2013; Делегиран регламент (ЕС) 2022/2453 на Комисията, образец 3: Банков портфейл – Риск от прехода във връзка с изменението на климата: измерители за подравняване	Член 8, параграф 1 от Делегиран регламент (ЕС) 2020/1818.	
ЕСОУ E1-7 Поглъщания на ПГ и въглеродни кредити параграф 56				Член 2, параграф 1 от Регламент (ЕС) 2021/1119.
ЕСОУ E1-9 Изложеност на сравнителния портфейл на физически рискове, свързани с климата параграф 66			Делегиран регламент (ЕС) 2020/1818, приложение II, Делегиран регламент (ЕС) 2020/1816, приложение II	

Изискване за оповестяване и съответна точка с данни	Препратка към РОИФУР ([1])	Препратка към стълб 3 ([2])	Препратка към Регламента за бенчмарковете ([3])	Препратка към Препратка към Европейския закон за климата ([4])
ЕСОУ E1-9 Разпределяне на паричните суми по остър и хроничен физически риск параграф 66, буква а) ЕСОУ E1-9 Местоположение на значимите активи, изложени на значителен физически риск параграф 66, буква в)		Член 449а от Регла- мент (ЕС) № 575/2013; Делегиран регла- мент (ЕС) 2022/2453 на Комисията, параграфи 46 и 47; Образец 5: Банков портфейл – физически риск, свързан с изменението на климата: Експозиции, изложени на физически риск.		
ЕСОУ E1-9 Разпределение на балансовата стойност на активите, представляващи недвижими имоти, по класове на енергийна ефективност параграф 67, буква в).		Член 449а от Регла- мент (ЕС) № 575/2013; Делегиран регла- мент (ЕС) 2022/2453 на Комисията, параграф 34, образец 2:Банков портфейл – Риск от прехода във връзка с изменението на климата: Заеми, обезпечени с недвижим имот – енергийна ефективност на обезпечението		
ЕСОУ E1-9 Степен на изложеност на портфейла на свързани с климата възможности параграф 69			Делегиран регла- мент (ЕС) 2020/1818 на Комисията, приложение II	
ЕСОУ E2-4 Количество на всеки замърсител, включен в списъка в приложение II към Регламента за ЕРИПЗ (Европейския регистър за изпускането и преноса на замърсители), който е изпуснат във въздуха, водата и почвата, параграф 28	Показател номер 8 в таблица № 1 от приложение 1, показател № 2 в таблица № 2 от приложение 1, показател номер 1 в таблица № 2 от приложение 1, показател номер 3 в таблица # 2 от приложение 1			

Изискване за оповестяване и съответна точка с данни	Препратка към РОИФУР (1)	Препратка към стълб 3 (2)	Препратка към Регламента за бенчмарковете (3)	Препратка към Препратка към Европейския закон за климата (4)
ЕСОУ Е3-1 Водни и морски ресурси параграф 9	Показател № 7, таблица 2 от приложение 1			
ЕСОУ Е3-1 Специална политика параграф 13	Показател № 8, таблица 2 от приложение 1			
ЕСОУ Е3-1 Устойчиви океани и морета параграф 14	Показател № 12, таблица 2 от приложение 1			
ЕСОУ Е3-4 Общо количество рециклирана и повторно използвана вода параграф 28, буква в)	Показател № 6,2, таблица 2 от приложение 1			
ЕСОУ Е3-4 Общо потребление на вода в m^3 по отношение на нетните приходи от собствената дейност на предприятието параграф 29	Показател № 6,1, таблица 2 от приложение 1			
ЕСОУ 2 - IRO 1 - Е4 параграф 16, буква а), подточка i)	Показател № 7, таблица 1 от приложение 1			
ЕСОУ 2 - IRO 1 - Е4 параграф 16, буква б)	Показател № 10, таблица 2 от приложение 1			
ЕСОУ 2 - IRO 1 - Е4 параграф 16, буква в)	Показател № 14, таблица 2 от приложение 1			
ЕСОУ Е4-2 Устойчиви поземлени/ селскостопански практики или политики параграф 24, буква б)	Показател № 11, таблица 2 от приложение 1			
ЕСОУ Е4-2 Устойчиви практики и политики по отношение на океаните/моретата параграф 24, буква в)	Показател № 12, таблица 2 от приложение 1			
ЕСОУ Е4-2 Политики за справяне с обезлесяването параграф 24, буква г)	Показател № 15, таблица 2 от приложение 1			

Изискване за оповестяване и съответна точка с данни	Препратка към РОИФУР ([1])	Препратка към стълб 3 ([2])	Препратка към Регламента за бенчмарковете ([3])	Препратка към Препратка към Европейския закон за климата ([4])
ЕСОУ E5-5 Нерециклирани отпадъци параграф 37, буква г)	Показател № 13, таблица 2 от приложение 1			
ЕСОУ E5-5 Опасни и радиоактивни отпадъци параграф 39	Показател № 9, таблица 1 от приложение 1			
ЕСОУ 2 - SBM3 - S1 Риск от случаи на принудителен труд параграф 14, буква е)	Показател № 13, таблица 3 от приложение I			
ЕСОУ 2 - SBM3 - S1 Риск от случаи на детски труд параграф 14, буква ж)	Показател № 12, таблица 3 от приложение I			
ЕСОУ S1-1 Ангажименти на политиката във връзка с правата на човека параграф 20	Показател № 9, таблица 3 и показател № 11, таблица 1 от приложение I			
ЕСОУ S1-1 Политики за надлежна проверка по въпроси, попадащи в обхвата на конвенции 1—8 на Международната организация на труда параграф 21			Делегиран регла-мент (ЕС) 2020/1816 на Комисията, приложение II	
ЕСОУ S1-1 Процедури и мерки за предотвратяване на трафика на хора параграф 22	Показател № 11, таблица 3 от приложение I			
ЕСОУ S1-1 Политика или система за управление за предотвратяване на трудови злополуки параграф 23	Показател № 1, таблица 3 от приложение I			
ЕСОУ S1-3 Механизми за разглеждане на оплаквания/жалби параграф 32, буква в)	Показател № 5, таблица 3 от приложение I			

Изискване за оповестяване и съответна точка с данни	Препратка към РОИФУР ([1])	Препратка към стълб 3 ([2])	Препратка към Регламента за бенчмарковете ([3])	Препратка към Препратка към Европейския закон за климата ([4])
ЕСОУ S1-14 Брой смъртни случаи и брой и процент на свързаните с работата злополуки параграф 88, букви в) и в)	Показател № 2, таблица 3 от приложение I		Делегиран регла-мент (ЕС) 2020/1816 на Комисията, приложение II	
ЕСОУ S1-14 Брой дни, загубени поради наранявания, злополуки, смъртни случаи или болест параграф 88, буква д)	Показател № 3, таблица 3 от приложение I			
ЕСОУ S1-16 Некоригирана разлика в заплащането на жените и мъжете параграф 97, буква а)	Показател № 12, таблица 1 от приложение I		Делегиран регла-мент (ЕС) 2020/1816 на Комисията, приложение II	
ЕСОУ S1-16 Коефициент на превишение на възнаграждението на изпълнителния директор спрямо наетите лица параграф 97, буква б)	Показател № 8, таблица 3 от приложение I			
ЕСОУ S1-17 Прояви на дискриминация параграф 103, буква а)	Показател № 7, таблица 3 от приложение I			
ЕСОУ S1-17 Неспазване на Ръководните принципи на ООН за предприятията и правата на човека и Насоките на ОИСР параграф 104, буква а)	Показател № 10, таблица 1 и показател № 14, таблица 3 от приложение I		Делегиран регламент (ЕС) 2020/1816, приложение II, Делегиран регламент (ЕС) 2020/1818, член 12, параграф 1	
ЕСОУ 2 - SBM3 - S2 Значителен риск от използване на детски труд или принудителен труд по веригата на стойността параграф 11, буква б)	Показатели № 12 и № 13, таблица 3 от приложение I			
ЕСОУ S2-1 Ангажименти на политиката във връзка с правата на човека параграф 17	Показател № 9, таблица 3 и показател № 11, таблица 1 от приложение 1			
ЕСОУ S2-1 Политики, свързани с работниците по веригата на стойността параграф 18	Показатели № 11 и № 4, таблица 3 от приложение 1			

Изискване за оповестяване и съответна точка с данни	Препратка към РОИФУР (1)	Препратка към стълб 3 (2)	Препратка към Регламента за бенчмарковете (3)	Препратка към Препратка към Европейския закон за климата (4)
ЕСОУ S2-1 Неспазване на Ръководните принципи на ООН за предприятията и правата на човека и Насоките на ОИСР параграф 19	Показател № 10, таблица 1 от приложение 1		Делегиран регламент (ЕС) 2020/1816, приложение II, Делегиран регламент (ЕС) 2020/1818, член 12, параграф 1	
ЕСОУ S2-1 Политики за надлежна проверка по въпроси, попадащи в обхвата на конвенции 1—8 на Международната организация на труда параграф 19			Делегиран регла-мент (ЕС) 2020/1816 на Комисията, приложение II	
ЕСОУ S2-4 Проблеми и нарушения, свързани с правата на човека, нагоре и надолу по веригата на стойността параграф 36	Показател № 14, таблица 3 от приложение 1			
ЕСОУ S3-1 Ангажименти на политиката за правата на човека параграф 16	Показател № 9, таблица 3 от приложение 1 и показател № 11, таблица 1 от приложение 1			
ЕСОУ S3-1 Неспазване на Ръководните принципи на ООН за предприятията и правата на човека, Принципите на МОТ и/или Насоките на ОИСР параграф 17	Показател № 10, таблица 1 от приложение 1		Делегиран регламент (ЕС) 2020/1816, приложение II, Делегиран регламент (ЕС) 2020/1818, член 12, параграф 1	
ЕСОУ S3-4 Проблеми и нарушения, свързани с правата на човека параграф 36	Показател № 14, таблица 3 от приложение 1			
ЕСОУ S4-1 Политики, свързани с потребителите и крайните ползватели параграф 16	Показател № 9, таблица 3 и показател № 11, таблица 1 от приложение 1			

Изискване за оповестяване и съответна точка с данни	Препратка към РОИФУР ([1])	Препратка към стълб 3 ([2])	Препратка към Регламента за бенчмарковете ([3])	Препратка към Препратка към Европейския закон за климата ([4])
ЕСОУ S4-1 Неспазване на Ръководните принципи на ООН за предприятията и правата на човека и Насоките на ОИСР параграф 17	Показател № 10, таблица 1 от приложение 1		Делегиран регламент (ЕС) 2020/1816, приложение II, Делегиран регламент (ЕС) 2020/1818, член 12, параграф 1	
ЕСОУ S4-4 Проблеми и нарушения, свързани с правата на човека параграф 35	Показател № 14, таблица 3 от приложение 1			
ЕСОУ G1-1 Конвенция на Организацията на обединените нации срещу корупцията параграф 10, буква б)	Показател № 15, таблица 3 от приложение 1			
ЕСОУ G1-1 Защита на лицата, сигнализиращи за нередности параграф 10, буква г)	Показател № 6, таблица 3 от приложение 1			
ЕСОУ G1-4 Глоби за нарушаване на законодателството за борба с корупцията и с подкупите параграф 24, буква а)	Показател № 17, таблица 3 от приложение 1		Делегиран регла-мент (ЕС) 2020/1816 на Комисията, приложение II	
ЕСОУ G1-4 Стандарти за борба с корупцията и с подкупите параграф 24, буква б)	Показател № 16, таблица 3 от приложение 1			

([1]) Регламент (ЕС) 2019/2088 на Европейския парламент и на Съвета от 27 ноември 2019 г. относно оповестяването на информация във връзка с устойчивостта в сектора на финансовите услуги (Регламент относно оповестяването на информация за финансирането за устойчиво развитие) (ОВ L 317, 9.12.2019 г., стр. 1).

([2]) Регламент (ЕС) № 575/2013 на Европейския парламент и на Съвета от 26 юни 2013 г. относно пруденциалните изисквания за кредитните институции и инвестиционните посредници и за изменение на Регламент (ЕС) № 648/2012 (Регламент за капиталовите изисквания, РКИ) (ОВ L 176, 27.6.2013 г., стр. 1).

([3]) Регламент (ЕС) 2016/1011 на Европейския парламент и на Съвета от 8 юни 2016 г. относно индекси, използвани като бенчмаркове за целите на финансови инструменти и финансови договори или за измерване на резултатите на инвестиционни фондове, и за изменение на директиви 2008/48/ЕО и 2014/17/ЕС и на Регламент (ЕС) № 596/2014 (ОВ L 171, 29.6.2016 г., стр. 1).

([4]) Регламент (ЕС) 2021/1119 на Европейския парламент и на Съвета от 30 юни 2021 г. за създаване на рамката за постигане на неутралност по отношение на климата и за изменение на регламенти (ЕО) № 401/2009 и (ЕС) 2018/1999 (Европейски закон за климата) (ОВ L 243, 9.7.2021 г., стр. 1).

([5]) Делегиран регламент (ЕС) 2020/1816 на Комисията от 17 юли 2020 г. за допълнение на Регламент (ЕС) 2016/1011 на Европейския парламент и на Съвета по отношение на обяснението в декларацията за бенчмарка на начина, по който екологичните, социалните и управленските фактори са отразени във всеки изготвен и публикуван бенчмарк (ОВ L 406, 3.12.2020 г., стр. 1).

([6]) Регламент за изпълнение (ЕС) 2022/2453 на Комисията от 30 ноември 2022 г. за изменение на техническите стандарти за изпълнение, определени в Регламент за изпълнение (ЕС) 2021/637 по отношение на оповестяването на екологичните, социалните и управленските рискове (ОВ L 324, 19.12.2022 г., стр. 1).

([7]) Делегиран регламент (ЕС) 2020/1818 на Комисията от 17 юли 2020 г. за допълнение на Регламент (ЕС) 2016/1011 на Европейския парламент и на Съвета по отношение на минималните стандарти за бенчмарковете на ЕС за климатичен преход и бенчмарковете на ЕС, съответстващи на Парижкото споразумение (ОВ L 406, 3.12.2020 г., стр. 17).

Допълнение В

Изисквания за оповестяване и изисквания по отношение на прилагането в тематичните ЕСОУ, които са приложими заедно с ЕСОУ 2 *Общи оповестявания*

Настоящото допълнение е неразделна част от ЕСОУ 2 и е със същата правна сила като останалите части на този стандарт. В следващата таблица са очертани изискванията от тематичните ЕСОУ, които трябва да бъдат взети под внимание при отчитане в съответствие с изискванията за оповестяване по ЕСОУ 2.

ЕСОУ 2, изискване за **оповестяване**	Съответен параграф от ЕСОУ
GOV–1 – Ролята на административните, управителните и надзорните органи	ЕСОУ G1 *Професионално поведение* (параграф 5)
GOV–3 Включване на свързаните с устойчивостта резултати в схемите за поощряване	ЕСОУ E1 *Изменение на климата* (параграф 13)
SBM–2 Интереси и мнения на заинтересованите страни	ЕСОУ S1 *Собствена работна сила* (параграф 12) ЕСОУ S2 *Работници по веригата на стойността* (параграф 9) ЕСОУ S3 *Засегнати общности* (параграф 7) ЕСОУ S4 *Потребители и крайни ползватели* (параграф 8)
SBM–3 Съществени въздействия, рискове и възможности и взаимодействието им със стратегията и модела на стопанска дейност	ЕСОУ E1 *Изменение на климата* (параграфи 18 и 19) ЕСОУ E4 *Биологично разнообразие и екосистеми* (параграф 16) ЕСОУ S1 *Собствена работна сила* (параграфи 13 – 16) ЕСОУ S2 *Работници по веригата на стойността* (параграфи 10 – 13) ЕСОУ S3 *Засегнати общности* (параграфи 8 – 11) ЕСОУ S4 *Потребители и крайни ползватели* (параграфи 9 – 12)
IRO-1 – Описание на процесите за установяване и оценяване на съществените въздействия, рискове и възможности	ЕСОУ E1 *Изменение на климата* (параграфи 20 и 21) ЕСОУ E2 *Замърсяване* (параграф 11) ЕСОУ E3 *Водни и морски ресурси* (параграф 8) ЕСОУ E4 *Биологично разнообразие и екосистеми* (параграфи 17 и 19) ЕСОУ E5 *Използване на ресурсите и кръгова икономика* (параграф 11) ЕСОУ G1 *Професионално поведение* (параграф 6)

ЕСОУ Е1

ИЗМЕНЕНИЕ НА КЛИМАТА

СЪДЪРЖАНИЕ

Цел

Взаимодействия с други ЕСОУ

Изисквания за оповестяване

– ЕСОУ 2 Общи оповестявания

Управление

– Изискване за оповестяване, свързано с ЕСОУ 2 GOV-3 – Включване на свързаните с устойчивостта резултати в схемите за поощряване

Стратегия

– Изискване за оповестяване Е1-1 – План за преход за смекчаване на изменението на климата

– Изискване за оповестяване, свързано с ЕСОУ 2 SBM-3 – Съществени въздействия, рискове и възможности и взаимодействието им със стратегията и модела на стопанска дейност

Управление на въздействията, рисковете и възможностите

– Изискване за оповестяване, свързано с ЕСОУ 2 IRO-1 – Описание на процесите за установяване и оценяване на съществените въздействия, рискове и възможности, свързани с климата

– Изискване за оповестяване Е1-2 – Политики, свързани със смекчаването на изменението на климата и адаптирането към това изменение

– Изискване за оповестяване Е1-3 – Действия и ресурси във връзка с политиките за изменението на климата

Измерители и цели

– Изискване за оповестяване Е1-4 – Цели, свързани със смекчаването на изменението на климата и адаптирането към това изменение

– Изискване за оповестяване Е1-5 – Потребление на енергия и енергиен състав

– Изискване за оповестяване Е1-6 – Брутни емисии на парникови газове от обхват 1, обхват 2 и обхват 3 и общи емисии на парникови газове

– Изискване за оповестяване Е1-7 – Поглъщания на парникови газове и проекти за намаляване на парниковите газове, финансирани с въглеродни кредити

– Изискване за оповестяване Е1-8 – Вътрешно определяне на цените на въглеродните емисии

– Изискване за оповестяване Е1-9 – Очаквани финансови последици от съществените физически рискове и рискове от прехода и потенциални възможности, свързани с климата

Допълнение А: Изисквания по отношение на прилагането

– ЕСОУ 2 Общи оповестявания

Стратегия

– Изискване за оповестяване Е1-1 – План за преход за смекчаване на изменението на климата

Управление на въздействията, рисковете и възможностите

– Изискване за оповестяване Е1-2 – Политики, свързани със смекчаването на изменението на климата и адаптирането към това изменение

– Изисквания за оповестяване Е1-3 – Действия и ресурси във връзка с политиките за изменението на климата

Измерители и цели

– Изискване за оповестяване Е1-4 – Цели, свързани със смекчаването на изменението на климата и адаптирането към това изменение

– Изискване за оповестяване Е1-5 – Потребление на енергия и енергиен състав

– Изисквания за оповестяване Е1-6 – Брутни емисии на парникови газове от обхват 1, обхват 2 и обхват 3 и общи емисии на парникови газове

– Изискване за оповестяване Е1-7 – Поглъщания на парникови газове и проекти за намаляване на парниковите газове, финансирани с въглеродни кредити

– Изискване за оповестяване E1-8 – Вътрешно определяне на цените на въглеродните емисии

– Изискване за оповестяване E1-9 – Очаквани финансови последици от съществените физически рискове и рискове от прехода и потенциални възможности, свързани с климата

Цел

1. Целта на настоящия на стандарт е да се определят изискванията за оповестяване, които ще дадат на ползвателите на **отчетите за устойчивостта** възможност да разберат:

   а) по какъв начин предприятието влияе върху изменението на климата от гледна точка на съществените положителни и отрицателни действителни и потенциални въздействия;

   б) миналите, настоящите и бъдещите усилия на предприятието за смекчаване в съответствие с Парижкото споразумение (или актуализирано международно споразумение относно изменението на климата), съвместими с целта за ограничаване на глобалното затопляне до 1,5°C;

   в) плановете и способността на предприятието да приспособява своята стратегия и своя модел на стопанска дейност в съответствие с прехода към устойчива икономика и да допринесе за ограничаване на глобалното затопляне до 1,5° C;

   г) всякакви други **действия** – както и резултата от тези действия – предприети от предприятието за предотвратяване, смекчаване или коригиране на действителните или потенциалните отрицателни въздействия, и за справяне с **рисковете** и **възможностите**;

   д) естеството, вида и степента на съществените рискове и възможности за предприятието, произтичащи от въздействията му върху изменението на климата и от **зависимостите** му от него, и по какъв начин предприятието ги управлява; и

   е) **финансовите последици** за предприятието в краткосрочен, средносрочен и дългосрочен план от рисковете и възможностите, произтичащи от въздействията му върху изменението на климата и от зависимостите му от това изменение.

2. В изискванията за оповестяване в настоящия стандарт са взети предвид изискванията на съответните законови и подзаконови нормативни актове на ЕС (т.е. Европейския закон за климата ([23]), Регламента относно стандарти за бенчмарковете за климатичен преход ([24]), Регламента относно оповестяването на информация за финансирането за устойчиво развитие (РОИФУР) ([25]), таксономията на ЕС ([26]) и изискванията за оповестяване по стълб 3 на ЕБО ([27])).

3. В настоящия стандарт са включени изискванията за оповестяване, свързани със следните **въпроси на устойчивостта**: „**смекчаване на изменението на климата**“ и „**адаптиране към изменението на климата**“. Включени са и въпроси във връзка с енергията (енергетиката), доколкото са относими към изменението на климата.

4. **Смекчаването на изменението на климата** е свързано с усилията на предприятието да допринесе за общия процес на ограничаване на покачването на средната температура в световен мащаб до 1,5°C спрямо нивата от прединдустриалния период в съответствие с Парижкото споразумение. В настоящия стандарт са включени изискванията за оповестяване, свързани със, но не ограничени до седемте **парникови газа (ПГ)**: въглероден диоксид (CO2), метан (CH4), диазотен оксид (N2O), флуоровъглеводороди (HFC), перфлуоровъглероди (PFC), серен хексафлуорид (SF6) и азотен трифлуорид (NF3). В него също така са включени изискванията за оповестяване на мерките, които предприятието взема по отношение на своите **емисии** на парникови газове, както и със свързаните с тях **рискове от прехода**.

([23]) Регламент (ЕС) 2021/1119 на Европейския парламент и на Съвета от 30 юни 2021 г. за създаване на рамката за постигане на неутралност по отношение на климата и за изменение на регламенти (ЕО) № 401/2009 и (ЕС) 2018/1999 (Европейски закон за климата) (ОВ L 243, 9.7.2021 г., стр. 1).

([24]) Делегиран регламент (ЕС) 2020/1818 на Комисията от 17 юли 2020 г. за допълнение на Регламент (ЕС) 2016/1011 на Европейския парламент и на Съвета по отношение на минималните стандарти за бенчмарковете на ЕС за климатичен преход и бенчмарковете на ЕС, съответстващи на Парижкото споразумение (ОВ L 406, 3.12.2020 г., стр. 17).

([25]) Регламент (ЕС) 2019/2088 на Европейския парламент и на Съвета от 27 ноември 2019 г. относно оповестяването на информация във връзка с устойчивостта в сектора на финансовите услуги (Регламент относно оповестяването на информация за финансирането за устойчиво развитие) (ОВ L 317, 9.12.2019 г., стр. 1).

([26]) Регламент (ЕС) 2020/852 на Европейския парламент и на Съвета от 18 юни 2020 г. за създаване на рамка за улесняване на устойчивите инвестиции и за изменение на Регламент (ЕС) 2019/2088 (ОВ L 198, 22.6.2020 г., стр. 13).

([27]) Регламент за изпълнение (ЕС) 2022/2453 на Комисията от 30 ноември 2022 г. за изменение на техническите стандарти за изпълнение, определени в Регламент за изпълнение (ЕС) 2021/637 по отношение на оповестяването на екологичните, социалните и управленските рискове (ОВ L 324, 19.12.2022 г., стр. 1).

5. **Адаптирането към изменението на климата** се отнася до процеса на предприятието за приспособяване към действителното и очакваното изменение на климата.

6. В настоящия стандарт са включени изискванията за оповестяване по отношение на свързаните с климата опасности, които може да доведат до физически климатични рискове за предприятието, и на неговите решения за адаптиране, насочени към намаляване на тези рискове. В него също така са обхванати **рисковете от прехода**, произтичащи от необходимото адаптиране към свързаните с климата опасности.

7. В изискванията, свързани с „енергията“, са обхванати всички видове производство и потребление на енергия.

Взаимодействия с други ЕСОУ

8. **Озоноразрушаващите вещества** (ОРВ), азотните оксиди (АО) и серните оксиди (СО), наред с други емисии във въздуха, са свързани с изменението на климата, но са обхванати от изискванията за отчитане в ЕСОУ Е2.

9. Въздействията върху хората, които може да възникнат в резултат на прехода към климатично неутрална икономика, са обхванати от ЕСОУ S1 *Собствена работна сила*, ЕСОУ S2 *Работници по веригата на стойността*, ЕСОУ S3 *Засегнати общности* и ЕСОУ S4 *Потребители и крайни ползватели*.

10. **Смекчаването на изменението на климата** и **адаптирането към това изменение** са тясно свързани с темите, уредени в частност в ЕСОУ Е3 *Водни и морски ресурси* и ЕСОУ Е4 *Биологично разнообразие и екосистеми*. По отношение на водите и както е онагледено в таблицата със свързаните с климата опасности в ИП 11, в настоящия стандарт се разглеждат острите и хроничните **физически рискове**, които произтичат от свързаните с водите и океаните опасности. **Загубата на биологично разнообразие** и **нарушаването на екосистемите**, до които може да доведе изменението на климата, са разгледани в ЕСОУ Е4 *Биологично разнообразие и екосистеми*.

11. Настоящият стандарт следва да се чете и прилага във връзка с ЕСОУ 1 *Общи изисквания* и ЕСОУ 2 *Общи оповестявания*.

Изисквания за оповестяване

ЕСОУ 2 Общи оповестявания

12. Изискванията в настоящия раздел следва да се четат и прилагат във връзка с оповестяванията, изисквани съгласно ЕСОУ 2, глава 2 *Управление*, глава 3 *Стратегия* и глава 4 *Управление на въздействията, рисковете и възможностите*. Произтичащите от това оповестявания се представят в **отчета за устойчивостта** успоредно с оповестяванията, изисквани съгласно ЕСОУ 2, с изключение на оповестяванията съгласно ЕСОУ 2 SBM-3 *Съществени въздействия, рискове и възможности и взаимодействието им със стратегията и модела на стопанска дейност*, за които предприятието може съгласно параграф 46 от ЕСОУ 2 да представи оповестяванията успоредно с другите оповестявания, изисквани по силата на този тематичен стандарт.

Управление

Изискване за оповестяване, свързано с ЕСОУ 2 GOV-3 – Включване на свързаните с устойчивостта резултати в схемите за поощряване

13. Предприятието оповестява дали и как свързаните с климата съображения са отразени във възнаграждението на членовете на **административните, управителните и надзорните органи**, в т.ч. дали резултатите им са оценени спрямо **целите за намаляване на емисиите на парникови газове**, отчетени съгласно изискване за оповестяване Е1-4, и процентния дял на признатото през текущия период възнаграждение, което има връзка със свързаните с климата съображения, заедно с разяснение кои са тези свързани с климата съображения.

Стратегия

Изискване за оповестяване Е1-1 – План за преход за смекчаване на изменението на климата

14. **Предприятието оповестява своя *план за преход* за *смекчаване на изменението на климата*** ([28])**.**

15. Целта на това изискване за оповестяване е да се даде възможност за разбиране на миналите, настоящите и бъдещите усилия на предприятието за смекчаване, за да се гарантира, че неговата стратегия и неговият **модел на стопанска дейност** са съвместими с прехода към устойчива икономика, както и с целта за ограничаването на глобалното затопляне до 1,5°C в съответствие с Парижкото споразумение и с целта за постигане на климатична неутралност до 2050 г. и, когато е приложимо, с изложеността на предприятието на дейности, свързани с въглища, нефт и газ.

16. Информацията, изисквана съгласно параграф 14, включва:

а) по отношение на **целите за намаляване на емисиите на парникови газове** (изисквани съгласно изискване за оповестяване Е1-4) – обяснение по какъв начин целите на предприятието са съвместими с целта за ограничаването на глобалното затопляне до 1,5°C в съответствие с Парижкото споразумение;

б) по отношение на целите за намаляване на емисиите на парникови газове (изисквани съгласно изискване за оповестяване Е1-4) и **действията за смекчаване на изменението на климата** (изисквани съгласно изискване за оповестяване Е1-3) – обяснение на установените **способи за декарбонизация** и планираните ключови действия, включително промените в портфейла от продукти и услуги на предприятието и възприемането на нови технологии в собствените му дейности или нагоре и/или надолу по веригата на стойността;

в) по отношение на **действията за смекчаване на изменението на климата** (изисквани съгласно изискване за оповестяване Е1-3) – обяснение и количествено определяне на инвестициите и финансирането на предприятието в подкрепа на изпълнението на неговия **план за преход**, с препратки към ключовите показатели за резултатите на съобразените с таксономията КР и, когато е приложимо, плановете за КР, които предприятието оповестява в съответствие с Делегиран регламент (ЕС) 2021/2178 на Комисията;

г) качествена оценка на потенциалните **обвързани емисии на парникови газове** от основните активи и продукти на предприятието. Това включва обяснение дали и по какъв начин тези **емисии** може да застрашат постигането на **целите на предприятието за намаляване на емисиите на парникови газове** и да доведат до **риск от прехода** и – в съответните случаи – обяснение на плановете на предприятието да управлява активите и продуктите си с голям интензитет на емисиите на парникови газове и голяма енергоемкост;

д) за предприятията, чиито икономически дейности са обхванати от делегираните регламенти за смекчаването на изменението на климата или адаптирането към това изменение съгласно Регламента за таксономията – обяснение на всякакви цели или планове (капиталови разходи, планове за капиталовите разходи, оперативни разходи), които предприятието има за съобразяване на икономическите си дейности (приходи, капиталови разходи, оперативни разходи) с критериите, установени в Делегиран регламент 2021/2139 на Комисията ([29]);

е) в съответните случаи – оповестяване на размера на значителните капиталови разходи, инвестирани през отчетния период за икономически дейности, свързани с въглища, нефт и газ ([30]);

([28]) Тази информация е съобразена с Регламент (ЕС) 2021/1119 на Европейския парламент и на Съвета (Европейския закон за климата), член 2, параграф 1, и с Делегиран регламент (ЕС) 2020/1818 на Комисията (Регламента относно бенчмарковете за климатичен преход), член 2.

([29]) Делегиран регламент (ЕС) 2021/2139 на Комисията от 4 юни 2021 година за допълнение на Регламент (ЕС) 2020/852 на Европейския парламент и на Съвета чрез установяване на техническите критерии за проверка с цел определяне на условията, при които дадена икономическа дейност се квалифицира като допринасяща съществено за смекчаването на изменението на климата или за адаптирането към изменението на климата, и с цел определяне дали тази икономическа дейност не нанася значителни вреди във връзка с постигането на някоя от другите екологични цели (ОВ L 442, 9.12.2021 г., стр. 1).

([30]) Капиталовите разходи, които се вземат предвид тук, са свързани със следните кодове по NACE:

а) B.05 Добив на кафяви и лигнитни въглища, B.06 Добив на нефт и природен газ (ограничени до суровия нефт), B.09.1 Спомагателни дейности в добива на нефт и природен газ (ограничени до суровия нефт),

б) C.19 Производство на кокс и рафинирани нефтопродукти,

в) D.35.1 — Производство, пренос и разпределение на електрическа енергия,

г) D.35.3 Производство и разпределение на топлинна енергия (ограничено до производството на енергия и/или топлинна енергия от електроцентрали на въглища и нефт),

д) G.46.71 Търговия на едро с твърди, течни и газообразни горива и подобни продукти (ограничено до твърдите и течните горива).

За дейностите, свързани с газ, определението на кода по NACE се отнася до дейностите с преки емисии на парникови газове, надхвърлящи 270 gCO2/KWh.

ж) оповестяване дали предприятието е изключено от бенчмарковете на ЕС, съобразени с Парижкото споразумение ([31]);

з) обяснение по какъв начин **планът за преход** е включен във и съгласуван с цялостната стопанска стратегия и финансовото планиране на предприятието;

и) дали планът за преход е одобрен от **административните, управителните и надзорните органи**; и

й) обяснение на напредъка на предприятието по отношение на изпълнението на плана за преход.

17. В случай че предприятието не е приело **план за преход**, то посочва дали ще приеме план за преход и съответно кога ще го приеме.

Изискване за оповестяване, свързано с ЕСОУ 2 SBM-3 – Съществени въздействия, рискове и възможности и взаимодействието им със стратегията и модела на стопанска дейност

18. За всеки свързан с климата риск, който е установило, предприятието разяснява дали според него е **свързан с климата физически риск**, или е *свързан с климата риск от прехода*.

19. Предприятието описва издръжливостта на своята стратегия и своя **модел на стопанска дейност** по отношение на изменението на климата. Това описание включва:

а) обхвата на анализа на издръжливостта;

б) начина, по който е извършен анализът на издръжливостта, включително използването на **анализ на сценариите** във връзка с климата, както е посочено в изискването за оповестяване, свързано с ЕСОУ 2 IRO-1, и в съответните параграфи на изискванията по отношение на прилагането; и

в) резултатите от анализа на издръжливостта, включително резултатите от използването на анализ на сценариите.

Управление на въздействията, рисковете и възможностите

Изискване за оповестяване, свързано с ЕСОУ 2 IRO-1 – Описание на процесите за установяване и оценяване на съществените въздействия, рискове и възможности, свързани с климата

20. Предприятието описва процеса си за установяване и оценяване на **въздействията, рисковете** и **възможностите**, свързани с климата. Това описание включва неговия процес по отношение на:

а) въздействията върху изменението на климата, по-специално **емисиите на парникови газове** на предприятието (както се изисква съгласно изискване за оповестяване ЕСОУ E1-6);

б) **физическите рискове, свързани с климата**, в собствената дейност на предприятието и нагоре и надолу по **веригата на стойността**, по-специално:

i. установяването на свързаните с климата опасности, като се вземат предвид най-малко климатичните **сценарии** с високи **емисии**; и

ii. оценката на начина, по който активите и стопанската дейност на предприятието може да бъдат изложени на и са чувствителни към тези свързани с климата опасности, създаващи големи **физически рискове** за него;

в) **свързаните с климата рискове от прехода** и възможностите в дейността на предприятието и нагоре и надолу по **веригата на стойността**, по-специално:

i. установяването на свързаните с климата събития на прехода, като се вземе предвид най-малко един климатичен сценарий в съответствие с ограничаването на глобалното затопляне до 1,5°C без или със ограничено превишаване; и

ii. оценката на начина, по който активите и стопанската дейност на предприятието може да бъдат изложени на тези свързани с климата събития на прехода, създаващи за предприятието големи **рискове от прехода** или **възможности от прехода**.

([31]) Това изискване за оповестяване е включено в съответствие с изискванията на Регламент за изпълнение (ЕС) 2022/2453 на Комисията – образец I: риск от прехода във връзка с изменението на климата; и е съобразено с Делегиран регламент (ЕС) 2020/1818 на Комисията (Регламент относно бенчмарковете за климатичен преход), член 12, параграф 1, букви г) – ж) и член 12, параграф 2.

21. Когато оповестява информацията, изисквана съгласно параграф 20, букви б) и в), предприятието обяснява по какъв начин е използвало **анализа на сценарии**, в т.ч. диапазон от сценарии, свързани с климата, за установяването и оценяването на **физическите рискове** и **рисковете от прехода** и възможностите от прехода в краткосрочен, средносрочен и дългосрочен план.

Изискване за оповестяване E1-2 – Политики, свързани със смекчаването на изменението на климата и адаптирането към това изменение

22. **Предприятието описва своите *политики* за управление на съществените си *въздействия, рискове и възможности,* свързани със смекчаването на изменението на климата и адаптирането към това изменение.**

23. Целта на това изискване за оповестяване е да се даде възможност за разбиране на степента, в която предприятието е въвело **политики**, насочени към установяването, оценката, управлението и/или **коригирането** на съществените си **въздействия, рискове** и **възможности**, свързани със **смекчаването на изменението на климата** и **адаптирането към това изменение**.

24. При оповестяването, изисквано съгласно параграф 22, се включва информация относно **политиките**, които предприятието е въвело за управление на своите съществени **въздействия, рискове** и **възможности**, свързани със **смекчаването на изменението на климата** и **адаптирането към това изменение** съгласно ЕСОУ 2 MDR-P *Политики, приети за управление на съществените въпроси на устойчивостта*.

25. Предприятието посочва дали и по какъв начин в своите **политики** предвижда мерки в следните области:

    а) **смекчаване на изменението на климата**;

    б) **адаптиране към изменението на климата**;

    в) енергийна ефективност;

    г) внедряване на мощности за **енергия от възобновяеми източници**; и

    д) други

Изискване за оповестяване E1-3 – Действия и ресурси във връзка с политиките за изменението на климата

26. **Предприятието оповестява действията си за *смекчаване на изменението на климата* и *адаптиране към това изменение* и ресурсите, отпуснати за тяхното изпълнение.**

27. Целта на това изискване за оповестяване е да се осигури разбиране за ключовите **действия**, предприети и планирани за постигане на климатичните общи и конкретни **цели** на **политиката**.

28. При описанието на **действията** и ресурсите, свързани със **смекчаването на изменението на климата** и адаптирането към това изменение, се следват принципите, посочени в ЕСОУ 2 MDR-A *Действия и ресурси във връзка със съществените въпроси на устойчивостта*.

29. Като допълнение към ЕСОУ 2 MDR-A:

    а) когато изброява ключовите **действия**, предприети през отчетната година и планирани за бъдещето, предприятието представя действията за **смекчаване на изменението на климата** по способи за декарбонизация, включително основани на природата решения;

    б) когато описва резултата от действията за смекчаване на изменението на климата, предприятието включва постигнатите и очакваните **намаления на емисиите на парникови газове**; и

    в) предприятието свързва значителните парични суми на КР и ОР, необходими за изпълнение на действията, със:

        i. съответните статии или пояснителни приложения във финансовите отчети;

        ii. ключовите показатели за резултатите, изисквани съгласно член 8 от Делегиран регламент (ЕС) 2021/2178 на Комисията; и

        iii. ако е приложимо, плана за капиталовите разходи, изискван съгласно Делегиран регламент (ЕС) 2021/2178 на Комисията.

Измерители и цели

Изискване за оповестяване E1-4 – Цели, свързани със смекчаването на изменението на климата и адаптирането към това изменение

30. **Предприятието оповестява свързаните с климата цели, които е определило.**

31. Целта на това изискване за оповестяване е да се даде възможност за разбиране на **целите**, които предприятието е определило в подкрепа на своите **политики** за **смекчаване на изменението на климата** и **адаптиране** към това изменение, както и за справяне със съществените си **въздействия, рискове** и **възможности**, свързани с климата.

32. При оповестяването на **целите**, изисквано съгласно параграф 30, се включва информацията, изисквана съгласно ЕСОУ 2 MDR-T *Проследяване на ефективността на политиките и действията чрез цели*.

33. За оповестяването, изисквано съгласно параграф 30, предприятието оповестява дали и по какъв начин е определило **цели за намаляване на емисиите на парникови газове** и/или каквито и да е други цели за справяне със съществените **въздействия, рискове** и **възможности**, свързани с климата, например внедряване на мощности за **енергия от възобновяеми източници**, енергийна ефективност, **адаптиране към изменението на климата** и смекчаване **физическите рискове** и **рисковете от прехода**.

34. Ако предприятието е определило **цели за намаляване на емисиите на парникови газове** ([32]), се прилагат ЕСОУ 2 MDR-T и следните изисквания:

    а) целите за намаляване на емисиите на парникови газове се оповестяват като абсолютна стойност (в тонове еквивалент на CO2 или като процент от **емисиите** за дадена базова година) и – ако това е от значение – като стойност на интензитета;

    б) целите за намаляване на емисиите на парникови газове се оповестяват за **емисиите на парникови газове от обхват 1, обхват 2** и **обхват 3,** поотделно или съчетано. При съчетано оповестяване на **целите за намаляване на емисиите на парникови газове** предприятието уточнява кои за обхвати на емисиите на парникови газове (1, 2 и/или 3) се отнася целта, дела на всеки съответен обхват на емисиите и кои парникови газове са включени. Предприятието обяснява по какъв начин се осигурява съответствието на тези цели с неговите граници на инвентаризацията на ПГ (изисквано съгласно изискване за оповестяване E1-6). Целите за намаляване на емисиите на парникови газове са в брутно изражение, което означава, че предприятието не трябва да включва поглъщането на парникови газове от поглътители, **въглеродните кредити** или избегнатите емисии като средство за постигане на целите за намаляване на емисиите на парникови газове;

    в) предприятието оповестява текущата си базова година и базова стойност, а от 2030 г. нататък актуализира базовата година за своите цели за намаляване на емисиите на парникови газове след всеки петгодишен период. Предприятието може да оповести миналия напредък по отношение на постигането на целите си преди текущата базова година, при условие че тази информация е в съответствие с изискванията на настоящия стандарт;

    г) целите за намаляване на емисиите на парникови газове включват най-малко целеви стойности за 2030 г., както и за 2050 г., ако има такива. От 2030 г. нататък целевите стойности се определят на всеки 5 години;

    д) предприятието посочва дали целите за намаляване на емисиите на парникови газове са научно обосновани и съвместими с целта за ограничаване на глобалното затопляне до 1,5°C. Предприятието посочва коя уредба и методика е използвало за определяне на тези **цели**, в т.ч. дали те са получени от секторна траектория за декарбонизация и какви са използваните **сценарии** за климата и **политиката**, както и дали по целите е изразила увереност външна организация. Като част от допусканията от критично значение за определяне на целите за намаляване на емисиите на парникови газове предприятието обяснява накратко по какъв начин е взело предвид бъдещите промени (напр. промени в обема на продажбите, промени в предпочитанията и търсенето на клиентите, нормативни фактори и нови технологии) и по какъв начин те ще повлияят потенциално както на неговите емисии на парникови газове, така и на намаленията на емисиите; и

    е) предприятието описва очакваните **способи за декарбонизация** и техния общ количествен принос за постигане на целите за намаляване на емисиите на парникови газове (напр. енергийна ефективност или ефективност на материалите и намаляване на потреблението, промяна на горивната база, използване на **енергия от възобновяеми източници**, постепенно премахване или замяна на продукт и процес).

([32]) Тази информация подкрепя удовлетворяването на потребностите от информация на участниците на финансовите пазари, по отношение на които се прилага Регламент (ЕС) 2019/2088 (РОИФУР), тъй като произлиза от допълнителен показател, свързан с основни неблагоприятни въздействия, определен в показател № 4 в таблица II от приложение I към Делегиран регламент (ЕС) 2022/1288 на Комисията, по отношение на правилата за оповестяване на устойчивите инвестиции („Инвестиции в дружества без инициативи за намаляване на въглеродните емисии“); и е съобразен с Делегиран регламент (ЕС) 2020/1818 на Комисията (Регламент относно бенчмарковете за климатичен преход), член 6.

Изискване за оповестяване E1-5 – Потребление на енергия и енергиен състав

35. **Предприятието предоставя информация за потреблението си на енергия и енергийния си състав.**

36. Целта на това изискване за оповестяване е да се осигури разбиране за общото потребление на енергия на предприятието в абсолютна стойност, за повишаването на енергийната ефективност, за изложеността му на дейности, свързани с въглища, нефт и газ, и за дела на **енергията от възобновяеми източници** в общия му енергиен състав.

37. В оповестяването, изисквано съгласно параграф 35, се включва общото потребление на енергия в MWh, свързано със собствената дейност на предприятието, разпределено по следния начин:

    а) общо потребление на енергия от изкопаеми източници ([33]);

    б) общо потребление на енергия от ядрени източници:

    в) общо потребление на енергия от възобновяеми източници, разпределено по следния начин:

        i. потребление на енергия от възобновяеми източници, в т.ч. биомаса (като се включват промишлените и битовите **отпадъци** от биологичен произход), биогорива, биогаз, водород от възобновяеми източници ([34]) и др.;

        ii. потребление на закупена или придобита електроенергия, топлинна енергия, пара и енергия за охлаждане от възобновяеми източници; и

        iii. потребление на произведена от самото предприятие енергия от възобновяеми източници, различни от горива.

38. Ако предприятието има дейности в **сектори с голямо въздействие върху климата** ([35])**,** то разпределя допълнително общото потребление на енергия от изкопаеми източници по следния начин:

    а) потребление на горива от въглища и въглищни продукти;

    б) потребление на горива от суров нефт и нефтопродукти;

    в) потребление на горива от природен газ;

    г) потребление на горива от други изкопаеми източници;

    д) потребление на **закупена или придобита електроенергия, топлинна енергия, пара или енергия за охлаждане** от възобновяеми източници;

39. Освен това, когато е приложимо, предприятието разпределя и оповестява поотделно данните за своето производство на **невъзобновяема енергия** и своето производство на **енергия от възобновяеми източници** в MWh ([36]).

([33]) Тази информация подкрепя удовлетворяването на потребностите от информация на участниците на финансовите пазари, по отношение на които се прилага Регламент (ЕС) 2019/2088, тъй като произлиза от задължителен показател, свързан с основните неблагоприятни въздействия, определен в показател № 5 в таблица I от приложение I към Делегиран регламент (ЕС) 2022/1288 на Комисията, по отношение на правилата за оповестяване на устойчивите инвестиции („Дял на потреблението и производството на невъзобновяема енергия“). Разпределението служи като отправна точка за допълнителен показател, свързан с основните неблагоприятни въздействия, определен в показател № 5 в таблица II от същото приложение („Разпределение на потреблението на енергия по видове невъзобновяеми енергийни източници“).

([34]) Съобразно с изискванията на делегираните актове за водорода от възобновяеми източници: Делегиран регламент на Комисията от 10 февруари 2023 г. за допълване на Директива (ЕС) 2018/2001 на Европейския парламент и на Съвета чрез установяване на методология на Съюза за определяне на подробни правила за производството на възобновяеми течни и газообразни транспортни горива от небиологичен произход; и Делегиран регламент на Комисията от 10 февруари 2023 г. за допълване на Директива (ЕС) 2018/2001 на Европейския парламент и на Съвета за определяне на минимален праг за намаление на емисиите на парникови газове от рециклирани въглеродни горива и определяне на методика за оценяване на намалението на емисиите на парникови газове от възобновяеми течни и газообразни транспортни горива от небиологичен произход и от рециклирани въглеродни горива.

([35]) Сектори с голямо въздействие върху климата са секторите, изброени в раздели A–H и в раздел L от NACE (както е определено в Делегиран регламент (ЕС) 2022/1288 на Комисията).

([36]) Тази информация подкрепя удовлетворяването на потребностите от информация на участниците на финансовите пазари, по отношение на които се прилага Регламент (ЕС) 2019/2088, тъй като произлиза от задължителен показател, свързан с основните неблагоприятни въздействия, определен в показател № 5 в таблица I от приложение I към Делегиран регламент (ЕС) 2022/1288 на Комисията, по отношение на правилата за оповестяване на устойчивите инвестиции („Дял на потреблението и производството на невъзобновяема енергия“).

Енергоемкост въз основа на нетните приходи ([37])

40. Предприятието предоставя информация за енергоемкостта (общото потребление на енергия спрямо нетните приходи), свързана с дейности в **сектори с голямо въздействие върху климата**.

41. Оповестяването на енергоемкостта, изисквано съгласно параграф 40, се изчислява само въз основа на общото потребление на енергия и нетните приходи от дейности в **секторите с голямо въздействие върху климата**.

42. Предприятието посочва **секторите с голямо въздействие върху климата**, използвани за определянето на енергоемкостта, изисквано съгласно параграф 40.

43. Предприятието оповестява равнението на нетния размер на приходите си от дейности в **секторите с голямо въздействие върху климата** (знаменателя при изчисляването на енергоемкостта, изисквано съгласно параграф 40) със съответната статия във финансовите отчети или съответните пояснителни приложения към тях.

Изискване за оповестяване E1-6 – Брутни емисии на парникови газове от обхват 1, обхват 2 и обхват 3 и общи емисии на парникови газове

44. **Предприятието оповестява в метрични тонове еквивалент на CO2 своите** ([38])**:**

а) **брутни емисии на парникови газове от обхват 1;**

б) **брутни емисии на парникови газове от обхват 2;**

в) **брутни емисии на парникови газове от обхват 3; и**

г) **общи емисии на парникови газове.**

45. Целта на изискването за оповестяване по параграф 44 по отношение на:

а) брутните **емисии на парникови газове от обхват 1** съгласно изискването по параграф 44, буква а) е да се осигури разбиране за преките въздействия на предприятието върху изменението на климата и на дела от общите му емисии на парникови газове, който се регулира от схеми за търговия с емисии.

б) брутните **емисии на парникови газове от обхват 2** съгласно изискването по параграф 44, буква б) е да се осигури разбиране за непреките въздействия върху изменението на климата, причинени от потребената от предприятието енергия, независимо дали е закупена, или придобита от външни източници.

в) брутните **емисии на парникови газове от обхват 3** съгласно изискването по параграф 44, буква в) е да се осигури разбиране за емисиите на парникови газове, които възникват нагоре и надолу по веригата на стойността на предприятието отвъд неговите емисии на парникови газове от обхват 1 и обхват 2. За много предприятия емисиите на парникови газове от обхват 3 може да представляват основният компонент на инвентаризацията на парниковите газове и са важен фактор за **рисковете** на предприятието **от прехода**.

г) общите **емисии** на парникови газове съгласно изискването по параграф 44, буква г) е да се осигури цялостно разбиране за емисиите на парникови газове на предприятието и дали те се пораждат от собствената дейност на предприятието нагоре и надолу по неговата верига на стойността. Това оповестяване е предпоставка за измерване на напредъка по отношение на намаляването на емисиите на парникови газове в съответствие с **целите** на предприятието, свързани с климата, и с целите на **политиката** на ЕС.

Информацията в това изискване за оповестяване е необходима и за да се разберат свързаните с климата **рискове от прехода** за предприятието.

([37]) Тази информация подкрепя удовлетворяването на потребностите от информация на участниците на финансовите пазари, по отношение на които се прилага Регламент (ЕС) 2019/2088, тъй като произлиза от задължителен показател, свързан с основните неблагоприятни въздействия, определен в показател № 6 в таблица I от приложение I към Делегиран регламент (ЕС) 2022/1288 на Комисията, по отношение на правилата за оповестяване на устойчивите инвестиции („Интензитет на потреблението на енергия по сектори с голямо въздействие върху климата“).

([38]) Тази информация подкрепя удовлетворяването на потребностите от информация на участниците на финансовите пазари, по отношение на които се прилага Регламент (ЕС) 2019/2088, тъй като произлиза от задължителен показател, свързан с основните неблагоприятни въздействия, определен в показатели № 1 и 2 в таблица I от приложение I към Делегиран регламент (ЕС) 2022/1288 на Комисията, по отношение на правилата за оповестяване на устойчивите инвестиции („Емисии на ПГ“ и „Въглероден отпечатък“). Тази информация е съобразена с Делегиран регламент (ЕС) 2020/1818 на Комисията (Регламента относно бенчмарковете за климатичен преход), член 5, параграф 1, член 6 и член 8, параграф 1.

46. Когато оповестява информация за **емисиите на парникови газове** съгласно изискването по параграф 44, предприятието прави справка с параграфи 62 – 67 от ЕСОУ 1. По начало данните за емисиите на парникови газове на асоциираните или съвместните предприятия, които са част от веригата на стойността нагоре и надолу на предприятието (ЕСОУ 1, параграф 67), не са ограничени до притежавания дял от собствения капитал. За своите асоциирани предприятия, съвместни предприятия, неконсолидирани дъщерни предприятия (инвестиционни предприятия) и договорни споразумения, които са съвместни споразумения, неструктурирани чрез предприятие (субект) (т.е. съвместно контролирани дейности и активи), предприятието включва емисиите на парникови газове в съответствие със степента си на **оперативен контрол** върху тях.

47. В случай на значителни промени в определянето на това от какво се състоят отчитащото се предприятие и неговата **верига на стойността** нагоре и надолу, предприятието оповестява тези промени и обяснява последиците от тях за сравнимостта на отчетените от него емисии на ПГ за различните години (т.е. последиците за сравнимостта на емисиите на парникови газове през текущия спрямо предходния отчетен период).

48. В оповестяването за брутните **емисии на парникови газове от обхват 1**, изисквано съгласно параграф 44, буква а), се включват:

а) брутните емисии на парникови газове от обхват 1 в метрични тонове еквивалент на CO2; и

б) процентът на емисиите на парникови газове от обхват 1 от регулирани схеми за търговия с емисии.

49. В оповестяването за брутните **емисии на парникови газове от обхват 2**, изисквано съгласно параграф 44, буква б), се включват:

а) брутните основани на местоположението емисии на парникови газове от обхват 2 в метрични тонове еквивалент на CO2; и

б) брутните основани на пазара емисии на парникови газове от обхват 2 в метрични тонове еквивалент на CO2.

50. По отношение на **емисиите от обхват 1 и обхват 2**, оповестени съгласно изискванията на параграф 44, букви а) и б), предприятието представя разпределение на информацията, като поотделно оповестява емисиите от:

а) консолидираната счетоводна група (предприятието майка и дъщерните предприятия); и

б) предприятията, в които се инвестира, като асоциирани или съвместни предприятия или неконсолидирани дъщерни предприятия, които не са напълно консолидирани във финансовите отчети на консолидираната счетоводна група, както и договорни споразумения, които са съвместни споразумения, неструктурирани чрез предприятие (субект) (т.е. съвместно контролирани дейности и активи), върху които то има оперативен контрол.

51. В оповестяването за брутните **емисии на парникови газове от обхват 3**, изисквано съгласно параграф 44, буква в), се включват емисиите на парникови газове в метрични тонове еквивалент на CO2 от всяка значима **категория от обхват 3** (т.е. всяка категория от обхват 3, която е с предимство за предприятието).

52. Оповестяваното сведение за общите **емисии на парникови газове**, изисквано съгласно параграф 44, буква г), е сборът на **емисиите на парникови газове от обхват 1, обхват 2** и **обхват 3** съгласно изискването по параграф 44, букви а) – в). Общите емисии на парникови газове се оповестяват с разпределение, при което се прави разграничение между:

а) общите емисии на парникови газове, получени от съответните емисии на парникови газове от обхват 2, измерени по метода въз основа на местоположението; и

б) общите емисии на парникови газове, получени от съответните емисии на парникови газове от обхват 2, измерени чрез основания на пазара метод.

Интензитет на емисиите на парникови газове въз основа на нетните приходи ([39])

53. Предприятието оповестява интензитета на своите **емисии** на парникови газове (общите емисии на парникови газове спрямо нетните приходи).

([39]) Тази информация подкрепя удовлетворяването на потребностите от информация на участниците на финансовите пазари, по отношение на които се прилага Регламент (ЕС) 2019/2088, тъй като произлиза от задължителен показател, свързан с основните неблагоприятни въздействия, определен в показател № 3 в таблица 1 от приложение I към Делегиран регламент (ЕС) 2022/1288 на Комисията, по отношение на правилата за оповестяване на устойчивите инвестиции („Интензитет на емисиите на ПГ на дружествата, в които се инвестира“). Тази информация е съобразена с Делегиран регламент (ЕС) 2020/1818 на Комисията (Регламента относно бенчмарковете за климатичен преход), член 8, параграф 1.

54. В оповестяването за интензитета на емисиите на парникови газове, изисквано съгласно параграф 53, се представят общите **емисии** на парникови газове в метрични тонове еквивалент на CO2 (изисквано съгласно параграф 44, буква г) спрямо нетните приходи.

55. Предприятието оповестява равнението на нетния размер на приходите си (знаменателя при изчисляването на интензитета на **емисиите** на парникови газове, изисквано съгласно параграф 53) със съответната статия във финансовите отчети или съответните пояснителни приложения към тях.

Изискване за оповестяване E1-7 – Поглъщания на парникови газове и проекти за намаляване на парниковите газове, финансирани с въглеродни кредити

56. **Предприятието оповестява:**

а) **поглъщанията и съхранението на парникови газове в метрични тонове еквивалент на CO2, произтичащи от проекти, които то може да е разработило в собствената си дейност или за които може да е допринесло нагоре и надолу по своята верига на стойността; и**

б) **количеството емисии на парникови газове, намалени или погълнати в резултат на проекти за смекчаване на изменението на климата извън неговата верига на стойността, които то е финансирало или възнамерява да финансира чрез закупуване на въглеродни кредити.**

57. Целта на това изискване за оповестяване е следната:

а) да се осигури разбиране за действията на предприятието за трайно поглъщане или дейно подпомагане на поглъщането на парникови газове от атмосферата, евентуално за постигане на **целите за нулеви нетни емисии** (както е посочено в параграф 60).

б) да се осигури разбиране за степента и качеството на **въглеродните кредити**, които предприятието е закупило или възнамерява да закупи от доброволния пазар, евентуално за да подкрепи твърденията си за неутралност по отношение на парниковите газове (както е посочено в параграф 61).

58. В оповестяването за **поглъщанията и съхранението на парникови газове**, изисквано съгласно параграф 56, буква а), се включват, ако е приложимо:

а) общото количество на погълнатите и съхранените парникови газове в метрични тонове еквивалент на CO2, разпределено и оповестено поотделно за количеството, свързано със собствената дейност на предприятието нагоре и надолу по неговата верига на стойността, и разпределено по дейности за поглъщане; и

б) методиките и рамките за изчисленията, прилагани от предприятието.

59. В оповестяването за **въглеродните кредити**, изисквано съгласно параграф 56, буква б), се включват, ако е приложимо:

а) общия размер на въглеродните кредити извън **веригата на стойността** на предприятието в метрични тонове еквивалент на CO2, които са проверени въз основа на признати национални или международни стандарти за качество и са отменени през отчетния период; и

б) общия размер на въглеродните кредити извън веригата на стойността на предприятието в метрични тонове еквивалент на CO2, които се планира да бъдат отменени в бъдеще, и дали са въз основа на действащи договорни споразумения.

60. В случай че предприятието оповестява **цел за нулеви нетни емисии** като допълнение към брутните **цели за намаляване на емисиите на парникови газове** (съгласно изискване за оповестяване E1-4, параграф 30), то обяснява обхвата, прилаганите методики и уредби, както и по какъв начин се предвижда да бъдат неутрализирани остатъчните **емисии** на парникови газове (след намаляване на емисиите на парникови газове с приблизително 90–95 % с възможност за оправдани отклонения по сектори в съответствие с призната секторна траектория за декарбонизация), например чрез поглъщане на парникови газове в собствената дейност на предприятието нагоре и надолу по веригата на стойността му.

61. Ако предприятието е изразило пред обществото твърдения за неутралност по отношение на парниковите газове, които включват използването на **въглеродни кредити**, то разяснява:

а) дали и как тези твърдения са придружени от **цели за намаляване на емисиите на парникови газове** съгласно изискване за оповестяване ЕСОУ E1-4;

б) дали и как тези твърдения и разчитането на въглеродни кредити нито възпрепятстват, нито намаляват постигането на неговите цели за намаляване на емисиите на парникови газове ([40]) или – в съответните случаи – неговата цел за нулеви нетни емисии; и

в) надеждността и почтеността на използваните въглеродни кредити, в т.ч. въз основа на признати стандарти за качество.

Изискване за оповестяване E1-8 – Вътрешно определяне на цените на въглеродните емисии

62. **Предприятието оповестява дали прилага *вътрешни схеми за определяне на цените на въглеродните емисии* и съответно по какъв начин те подпомагат вземането на решения и поощряват изпълнението на свързани с климата *политики* и *цели*.**

63. Информацията, изисквана съгласно параграф 62, включва:

а) вида на вътрешната схема за определяне на цените на въглеродните емисии, например разчетни („скрити“) цени, прилагани за вземането на решения за капиталовите разходи или за инвестиции в научноизследователска и развойна дейност (НИРД), вътрешните такси за въглеродни емисии или вътрешните фондове за въглеродни емисии;

б) конкретния обхват на приложение на схемите за определяне на цените на въглеродните емисии (дейности, географски райони, субекти и т.н.);

в) прилаганите цени на въглеродните емисии според вида на схемата и допусканията от критично значение, направени за определяне на цените, в това число източника на прилаганите цени на въглеродните емисии и причината, поради която те се считат за подходящи за избраното им приложение. Предприятието може да оповести методиката за изчисляване на цените на въглеродните емисии, в това число доколко те са били определени с помощта на научни насоки, и начина, по който бъдещото им развитие е свързано с научно обоснованите траектории на определяне на цените на въглеродните емисии; и

г) приблизителните обеми на брутните емисии на парникови газове от обхват 1, обхват 2 и – в съответните случаи – обхват 3 за текущата година в метрични тонове CO2 еквивалент, обхванати от тези схеми, както и техния дял от общите **емисии** на парникови газове на предприятието за всеки съответен обхват.

Изискване за оповестяване E1-9 – Очаквани финансови последици от съществените физически рискове и рискове от прехода и потенциални възможности, свързани с климата

64. **Предприятието оповестява:**

а) **очакваните си финансови последици, произтичащи от съществените *физически рискове*;**

б) **очакваните си финансови последици, произтичащи от съществените *рискове от прехода*; и**

в) **потенциала си да се възползва от съществените свързани с климата *възможности*.**

65. Информацията, изисквана по силата на параграф 64, е допълнение към информацията за текущите **финансови последици**, изисквана по силата на параграф 48, буква г) от ЕСОУ 2 SBM-3. Целта на настоящото изискване за оповестяване във връзка с:

а) **очакваните финансови последици**, произтичащи от съществени **физически рискове** и **рискове от прехода**, е да се осигури разбиране за начина, по който тези рискове оказват (или може основателно да се очаква, че ще окажат) съществено влияние върху финансовото състояние, финансовите резултати и паричните потоци на предприятието в краткосрочен, средносрочен и дългосрочен план. Резултатите от **анализа на сценариите**, използвани за извършване на анализа на издръжливостта, както се изисква съгласно параграфи ИП 10 – ИП 13, следва да послужат за основа на оценяването на очакваните финансови последици от съществените физически рискове и рискове от прехода.

б) потенциала за преследване на съществените свързани с климата **възможности** е да се даде възможност за разбиране на това по какъв начин предприятието може да извлече финансови ползи от съществените свързани с климата възможности. Това оповестяване допълва ключовите показатели за резултатите, които трябва да бъдат оповестени в съответствие с Делегиран регламент (ЕС) 2021/2178 на Комисията.

([40]) Тази информация е съобразена с Регламент (ЕС) 2021/1119 на Европейския парламент и на Съвета (Европейския закон за климата), член 2, параграф 1.

66. В оповестяването за **очакваните финансови последици** от съществените **физически рискове**, изисквано съгласно параграф 64, буква а), се включват ([41]):

а) паричната стойност и делът (процентът) на активите, изложени на съществен физически риск в краткосрочен, средносрочен и дългосрочен план, преди да се вземат предвид **действията за адаптиране към изменението на климата**; като паричните стойности на тези активи се разпределят по остър и хроничен физически риск ([42]);

б) делът на активите, изложени на съществен физически риск, по който се вземат мерки чрез **действията за адаптиране към изменението на климата**;

в) местонахождението на значимите активи, изложени на съществен физически риск ([43]); и

г) паричната стойност и делът (процентът) на нетните приходи от стопанските дейности на предприятието, изложени на съществен физически риск в краткосрочен, средносрочен и дългосрочен план.

67. В оповестяването за **очакваните финансови последици** от съществените рискове от прехода, изисквано съгласно параграф 64, буква б), се включват:

а) паричната стойност и делът (процентът) на активите, изложени на съществен риск от прехода в краткосрочен, средносрочен и дългосрочен план, преди да се вземат предвид **действията за смекчаване на изменението на климата**;

б) делът на активите, изложени на съществен риск от прехода, по който се вземат мерки чрез **действията за смекчаване на изменението на климата**;

в) разпределение на балансовата стойност на активите на предприятието, представляващи недвижими имоти, по класове на енергийна ефективност ([44]);

г) пасивите, които може да се наложи да бъдат признати във финансовите отчети в краткосрочен, средносрочен и дългосрочен план; и

д) паричната стойност и делът (процентът) на нетните приходи от стопанските дейности на предприятието, изложени на съществен риск от прехода, в краткосрочен, средносрочен и дългосрочен план, в това число, когато е уместно, нетните приходи от клиентите на предприятието, осъществяващи дейности, свързани с въглища, нефт и газ.

68. Предприятието оповестява равненията със съответните статии във финансовите отчети или съответните пояснителни приложения към тях за следното:

а) значителните стойности на активите и нетните приходи, изложени на съществен физически риск (както се изисква съгласно параграф 66);

б) значителните стойности на активите, пасивите и нетните приходи, изложени на съществен риск от прехода (както се изисква съгласно параграф 67).

69. За целите на оповестяването на потенциала за преследване на свързаните с климата **възможности**, изисквано съгласно параграф 64, буква в), предприятието взема предвид ([45]):

а) очакваните икономии на разходи в резултат на **действия** за **смекчаване на изменението на климата** и **адаптиране към това изменение**; и

б) потенциалния размер на пазара или очакваните промени в нетните приходи от нисковъглеродни продукти и услуги или от решения за адаптиране, до които предприятието има или може да има достъп.

([41]) Тази информация е съобразена с Делегиран регламент (ЕС) 2020/1818 на Комисията (Регламента относно бенчмарковете за климатичен преход).

([42]) Това изискване за оповестяване е в съответствие с изискванията, включени в Регламент за изпълнение (ЕС) 2022/2453 на Комисията – образец 5: Банков портфейл – физически риск, свързан с изменението на климата: Експозиции, изложени на физически риск.

([43]) Това изискване за оповестяване е в съответствие с изискванията, включени в Регламент за изпълнение (ЕС) 2022/2453 на Комисията – образец 5: Банков портфейл – физически риск, свързан с изменението на климата: Експозиции, изложени на физически риск.

([44]) Това изискване за оповестяване е в съответствие с изискванията, включени в Регламент за изпълнение (ЕС) 2022/2453 на Комисията – образец 2: Банков портфейл – Риск от прехода във връзка с изменението на климата: заеми, обезпечени с недвижим имот – енергийна ефективност на обезпечението.

([45]) Тази информация е съобразена с Делегиран регламент (ЕС) 2020/1818 на Комисията (Регламента относно бенчмарковете за климатичен преход).

70. Не се изисква количествено определяне на **финансовите последици**, произтичащи от **възможностите**, ако такова оповестяване не отговаря на качествените характеристики за полезност на информацията, включени в ЕСОУ 1, допълнение B *Качествени характеристики на информацията*.

Допълнение А

Изисквания по отношение на прилагането

Настоящото допълнение е неразделна част от ЕСОУ Е1. Чрез него се подпомага прилагането на изискванията за оповестяване, определени в настоящия стандарт, и то е със същата правна сила като останалите части на този стандарт.

Стратегия

Изискване за оповестяване Е1-1 – План за преход за смекчаване на изменението на климата

ИП 1. **Планът за преход** е свързан с усилията на предприятието за **смекчаване на изменението на климата**. Когато предприятието оповестява своя план за преход, от него се очаква да предостави обяснение на високо равнище за начина, по който ще пригоди своята стратегия и своя **модел на стопанска дейност**, за да осигури съвместимост с целите за преход към устойчива икономика и за ограничаване на глобалното затопляне до 1,5°C в съответствие с Парижкото споразумение (или актуализирано международно споразумение относно изменението на климата), както и с целта за постигане на климатична неутралност до 2050 г. без или със ограничено превишаване, както е установено в Регламент (ЕС) 2021/1119 (Европейски закон за климата), и – в съответните случаи – как ще промени експозицията си на дейности, свързани с въглища, нефт и газ.

ИП 2. Все още не са определени секторни траектории за всички сектори чрез публичните **политики**. Поради това оповестяването по параграф 16, буква а) относно съвместимостта на **плана за преход** с целта за ограничаване на глобалното затопляне до 1,5°C следва да се разбира като оповестяване на **целта** на предприятието **за намаляване на емисиите на парникови газове**. Оповестяването по параграф 16, буква а) се съпоставя с траекторията за ограничаване до 1,5° C. Този показател следва да се основава или на секторната траектория за декарбонизация, ако е налична за сектора на предприятието, или на сценарий за цялата икономика, като се имат предвид нейните ограничения (т.е. това е просто прехвърляне на **целите за намаляване на емисиите** от равнището на държавата на равнището на предприятието). Този ИП следва да се чете и във връзка с ИП 26 и ИП 27 и секторните траектории за декарбонизация, за които те се отнасят.

ИП 3. Когато оповестява информацията, изисквана съгласно параграф 16, буква г), предприятието може да вземе предвид:

а) съвкупните **обвързани емисии на парникови газове**, свързани с ключови активи, от отчетната година до 2030 г. и 2050 г. в еквивалент на tCO2. Те се изчисляват, като се събират приблизително оценените емисии на парникови газове от обхват 1 и обхват 2 през експлоатационния срок на действащите и твърдо планираните ключови активи. Ключови активи са тези, които предприятието притежава или контролира, и се състоят от съществуващи или планирани активи (като неподвижни или подвижни **инсталации**, съоръжения и оборудване), които са източници или на значителни преки емисии, или на свързани с енергията непреки емисии на парникови газове. Твърдо планираните ключови активи са тези, които предприятието най-вероятно ще внедри през следващите 5 години.

б) съвкупните обвързани емисии на парникови газове от продадените продукти, свързани с емисиите на парникови газове във фазата на пряка употреба на тези продукти, в тонове еквивалент на CO2, които се изчисляват, като обемът на продажбите на продуктите през отчетната година се умножи по сбора на прогнозните емисии на парникови газове във фазата на пряка употреба през техния очакван експлоатационен срок. Това изискване се прилага само ако предприятието е определило **категорията от обхват 3** „използване на продадени продукти“ като значима съгласно изискване за оповестяване Е1-6, параграф 51. и

в) обяснение на плановете за управление, т.е. за преобразуване, извеждане от експлоатация или постепенно премахване на активите и продуктите на предприятието с голям интензитет на емисии на парникови газове и голяма енергоемкост.

ИП 4. Когато оповестява информацията, изисквана съгласно параграф 16, буква д), предприятието обяснява по какъв начин съобразяването на неговите икономически дейности с разпоредбите на Делегиран регламент (ЕС) 2021/2139 на Комисията се очаква да се развие с времето, за да подпомогне прехода му към устойчива икономика. При това предприятието взема предвид ключовите показатели за резултатите, които трябва да бъдат оповестени съгласно член 8 от Регламент (ЕС) 2020/852 (по-специално съобразените с таксономията приходи и КР и, ако е приложимо, плановете за КР).

ИП 5. Когато оповестява информацията, изисквана съгласно параграф 16, буква е), предприятието посочва дали е изключено от бенчмарковете на ЕС, съответстващи на Парижкото споразумение, в съответствие с критериите за изключване, посочени в член 12, параграф 1, букви г) – ж) ([46]) и в член 12, параграф 2 от Делегиран регламент (ЕС) 2020/1818 на Комисията (Регламента относно стандарти за бенчмарковете за климатичен преход) ([47]).

Изискване за оповестяване, свързано с ЕСОУ 2 SBM-3 – Съществени въздействия, рискове и възможности и взаимодействието им със стратегията и модела на стопанска дейност

ИП 6. Когато оповестява информацията за обхвата на анализа на издръжливостта, както се изисква съгласно параграф 19, буква а), предприятието обяснява коя част от неговата собствена дейност и от неговата **верига на стойността** нагоре и надолу, както и кои съществени **физически рискове** и **рискове от прехода** може да са били изключени от анализа.

ИП 7. Когато оповестява информацията за начина, по който е извършен анализът на издръжливостта, както се изисква съгласно параграф 19, буква б), предприятието обяснява:

а) допусканията от критично значение за начина, по който преходът към нисковъглеродна и издръжлива икономика ще се отрази на заобикалящите го макроикономически тенденции, на потреблението на енергия и на енергийния състав, както и допусканията за внедряване на технологии;

б) приложените времеви хоризонти и тяхното съобразяване с климатичните **сценарии** и сценариите за дейността, взети предвид за определяне на съществените **физически рискове** и **рискове от прехода** (параграфи ИП 11 – ИП 12) и за определяне на **цели за намаляване на емисиите на парникови газове** (отчетени съгласно изискване за оповестяване E1-4); и

в) по какъв начин са взети под внимание **очакваните финансови последици** по приблизителна оценка от съществените **физически рискове** и **рискове от прехода** (както се изисква съгласно изискване за оповестяване E1-9), както и **действията** и ресурсите за смекчаване на изменението на климата (оповестени съгласно изискване за оповестяване E1-3).

ИП 8. Когато оповестява информацията за резултатите от анализа на издръжливостта, както се изисква съгласно параграф 19, буква в), предприятието обяснява:

а) областите на несигурност в анализа на издръжливостта и до каква степен активите и стопанските дейности, изложени на риск, се вземат предвид при определянето на стратегията на предприятието, неговите инвестиционни решения и текущите и планираните **действия** за смекчаване на изменението на климата;

б) способността на предприятието да пригажда или приспособява своята стратегия и своя **модел на стопанска дейност** в краткосрочен, средносрочен и дългосрочен план, в т.ч. осигуряването на постоянен достъп до финансиране при достъпна цена на капитала, способността за внедряване наново, обновяване или извеждане от експлоатация на съществуващи активи, пренасочването на портфейла от продукти и услуги или преквалификацията на работната сила.

([46]) Член 12, параграф 1 от Регламента относно стандарти за бенчмарковете за климатичен преход гласи следното: „*Администраторите на бенчмаркове на ЕС, съответстващи на Парижкото споразумение, изключват [...] следните дружества:*

а) дружества, които генерират 1 % или повече от приходите си от проучване, извличане, добив, разпространение или рафиниране на антрацитни и лигнитни въглища; или

б) дружества, които генерират 10 % или повече от приходите си от проучване, добив, разпространение или рафиниране на течни горива; или

в) дружества, които генерират 50 % или повече от приходите си от проучване, добив, производство или разпространение на газообразни горива; или

г) дружества, които генерират 50 % или повече от приходите си от производство на електроенергия с интензитет на емисиите на ПГ, надхвърлящ 100 g CO2 e/kWh“.

Член 12, параграф 2 гласи следното: „*Администраторите на бенчмаркове на ЕС, съответстващи на Парижкото споразумение, изключват от тези бенчмаркове всички дружества, за които те или външни доставчици на данни са констатирали или преценили, че нанасят значителна вреда на една или повече от екологичните цели, посочени в член 9 от Регламент (ЕС) 2020/852 на Европейския парламент и на Съвета, в съответствие с определените в член 13, параграф 2 от настоящия регламент правила за прогнозните оценки*“.

([47]) Това изискване за оповестяване е в съответствие с изискванията на Регламент за изпълнение (ЕС) 2022/2453 на Комисията – образец 1: риск от прехода във връзка с изменението на климата.

Управление на въздействията, рисковете и възможностите

Изискване за оповестяване, свързано с ЕСОУ 2 IRO-1 – Описание на процесите за установяване и оценяване на съществените въздействия, рискове и възможности, свързани с климата

ИП 9. Когато оповестява информация относно процесите за установяване и оценяване на свързаните с климата въздействия, както се изисква съгласно параграф 20, буква а), предприятието обяснява по какъв начин е:

а) прегледало дейностите и плановете си, за да установи действителните и потенциалните бъдещи източници на емисии на парникови газове и, ако е приложимо, факторите за други въздействия, свързани с климата (напр. **емисии** на сажди или тропосферен озон, или промяна в земеползването), в собствената си дейност и по веригата на стойността; и

б) оценило действителното и потенциалното си въздействие върху изменението на климата (т.е. общите му емисии на парникови газове).

ИП 10. Предприятието може да свърже информацията, оповестена съгласно параграф 20, буква а) и параграф ИП 9, с информацията, оповестена съгласно следните изисквания за оповестяване: изискване за оповестяване E1-1, параграф 16, буква г) относно обвързаните емисии на парникови газове; изискване за оповестяване E1-4 и изискване за оповестяване E1-6.

ИП 11. Когато оповестява информация относно процесите за установяване и оценяване на **физическите рискове**, както се изисква съгласно параграф 20, буква б), предприятието обяснява дали и по какъв начин:

а) е установило свързаните с климата опасности (вж. таблицата по-долу) в краткосрочен, средносрочен и дългосрочен план и е проверило дали неговите активи и стопански дейности може да бъдат изложени на тези опасности;

б) е определило краткосрочните, средносрочните и дългосрочните времеви хоризонти и по какъв начин тези определения са свързани с очаквания експлоатационен срок на неговите активи, с хоризонтите за стратегическо планиране и с плановете за отпускане на капитала;

в) е оценило степента, до която неговите активи и стопански дейности може да бъдат изложени на установените свързани с климата опасности и да са чувствителни към тях, като взема предвид вероятността, величината и продължителността на опасностите, както и геопространствените координати (като Номенклатурата на териториалните единици за статистически цели (NUTS) за територията на ЕС), отговарящи на местоположението на обектите на предприятието и **веригите на доставките**; и

г) установяването на свързаните с климата заплахи и оценката на изложеността и чувствителността се опират на климатични **сценарии** за високи **емисии**, например въз основа на IPCC SSP5-8.5 на подходящи регионални климатични прогнози, основани на тези сценарии за емисиите, или сценарии за климата на Мрежата за екологизиране на финансовата система (NGFS) с висок физически риск, например „Парников свят“ или „Твърде малко, твърде късно“. За общите изисквания по отношение на **анализа на сценарии**, свързани с климата, вж. параграфи 18, 19, ИП 13 – ИП 15.

Класификация на свързаните с климата опасности

(Източник: Делегиран регламент (ЕС) 2021/2139 на Комисията)

	Свързани с температурите	**Свързани с вятъра**	**Свързани с водите Свързани с**	**компактна маса**
Хронични	Температурни промени (въздух, прясна вода, морска вода)	Промени в режима на ветровете	Промени в режима и вида на валежите (дъжд, градушка, сняг/лед)	Ерозия на бреговата линия
	Топлинен стрес		Изменчивост на валежите или хидрологична изменчивост	Увреждане на почвите
	Температурни колебания		Увеличаване на киселинността на океанските води	Ерозия на почвите
	Топене на вечните ледове		Нахлуване на солени води	Солифлукция

			Покачване на морското равнище	
			Недостиг на вода	
Остри	Гореща вълна	Циклони, урагани, тайфуни	Суша	Лавина
	Студена вълна/измръзване	Буря (включително снежни виелици, прашни и пясъчни бури)	Обилни валежи (дъжд, градушка, сняг/лед)	Свлачище
	Горски пожар	Торнадо	Наводнение (крайбрежно, речно, дъждовно, от подпочвени води)	Движение на земни маси
			Отприщване на ледникови езера	

ИП 12. Когато оповестява информация относно процесите за установяване и оценяване на **рисковете** и **възможностите от прехода**, както се изисква съгласно параграф 20, буква в), предприятието обяснява дали и по какъв начин е:

а) установило събитията на прехода (вж. таблицата с примери по-долу) в краткосрочен, средносрочен и дългосрочен план и е проверило дали неговите активи и стопански дейности може да бъдат изложени на тези събития. В случай на рискове и възможности от прехода дългосрочният хоризонт може да обхваща повече от 10 години и може да бъде съобразен с целите на обществената **политика**, свързани с климата;

б) оценило степента, до която неговите активи и стопански дейности може да бъдат изложени на установените събития на прехода и да са чувствителни към тях, като се вземат предвид вероятността, величината и продължителността на тези събития;

в) осигурило информация за установяването на събитията на прехода и за оценяването на изложеността чрез **анализ на сценарии**, свързани с климата, разглеждайки най-малко сценарий, съответстващ на Парижкото споразумение и целта за ограничаване на изменението на климата до 1,5°C, например, въз основа на сценарии на Международната агенция по енергетика (нулеви нетни емисии до 2050 г., сценарий за устойчиво развитие и т.н.), или сценарии за климата на МЕФС (NGFS). За общите изисквания по отношение на анализа на сценарии, свързани с климата, вж. параграфи 18, 19, ИП 13—ИП 15; и

г) установило активите и стопанските дейности, които са несъвместими или за които са необходими значителни усилия, за да бъдат съвместими с прехода към неутрална по отношение на климата икономика (например поради значителни **обвързани емисии на парникови газове** или несъвместимост с изискванията за съобразяване с таксономията съгласно Делегиран регламент (ЕС) 2021/2139 на Комисията).

Примери за свързани с климата събития на прехода (примери въз основа на класификацията на Работната група за оповестяването на финансова информация във връзка с климата — РГОФИК, или TCFD)

Свързани с политиката и правни	**Технологии**	**Пазар**	**Репутация**
Повишени цени на емисиите на парникови газове	Заменяне на съществуващи продукти и услуги с възможности с по-ниски емисии	Промени в поведението на потребителите	Промени в предпочитанията на потребителите
Увеличени задължения за отчитане на емисиите	Неуспешни инвестиции в нови технологии	Несигурност на пазарните сигнали	Заклеймяване на сектора
Разпореждания във връзка със съществуващи продукти и услуги и нормативно уреждане на тези продукти и услуги	Разходи за преход към технология с по-ниски емисии	Повишени разходи за суровини	Повишено безпокойство от страна на заинтересованите страни

Разпореждания във връзка със съществуващи производствени процеси и нормативно уреждане на тези процеси		Отрицателно мнение на заинтересованите страни
Изложеност на съдебни дела		

Анализ на сценарии, свързани с климата

ИП 13. Когато оповестява информацията, изисквана съгласно параграфи 19, 20, 21, ИП 10 и ИП 11, предприятието обяснява по какъв начин е използвало **анализ на сценарии**, свързани с климата, който е съобразен с обстоятелствата на предприятието, за основа на установяването и оценяването на **физическите рискове** и **рисковете и възможностите от прехода** в краткосрочен, средносрочен и дългосрочен план, в това число:

а) кои **сценарии** е използвало, техните източници и съобразяването им с най-новите научни постижения;

б) използваните словесни описания, времеви хоризонти и крайни точки, като се разглеждат причините, поради които се смята, че наборът от използвани сценарии покрива правдоподобните рискове и несигурности на предприятието;

в) ключовите сили и фактори, взети под внимание във всеки сценарий, и защо те са от значение за предприятието, например допускания във връзка с **политиката**, макроикономически тенденции, потребление на енергия и енергиен състав и допускания във връзка с технологията; и

г) ключовите входящи данни и ограничения на сценариите, в това число тяхната степен на подробност (напр. дали анализът на физическите рискове, свързани с климата, се основава на геопространствени координати, отговарящи на местоположението на предприятието, или на широки данни на национално или регионално равнище).

ИП 14. Когато извършва **анализ на сценарии**, предприятието може да вземе предвид следните насоки: техническото допълнение на РГОФИК относно „The Use of Scenario Analysis in Disclosure of Climate-Related Risks and Opportunities“ („Използване на анализ на сценарии при оповестяване на рискове и възможности, свързани с климата“) (2017 г.); „Guidance on Scenario Analysis for Non-Financial Companies“ („Ръководство за анализ на сценарии за нефинансови дружества“) на РГОФИК (2020 г.); ISO 14091:2021 „Приспособяване към промените на климата. Насоки за уязвимост, въздействие и оценяване на риска“; всякакви други признати отраслови стандарти, например на МЕФС (NGFS); и разпоредби на ЕС, национални, регионални и местни разпоредби.

ИП 15. Предприятието обяснява накратко по какъв начин използваните климатични **сценарии** са съвместими с допусканията от критично значение във връзка с климата, направени във финансовите отчети.

Изискване за оповестяване E1-2 – Политики, свързани със смекчаването на изменението на климата и адаптирането към това изменение

ИП 16. **Политиките**, свързани или със **смекчаването на изменението на климата**, или с **адаптирането към изменението на климата**, може да бъдат оповестявани отделно, тъй като техните цели, участващите хора, **действията** и ресурсите, необходими за тяхното изпълнение, са различни.

ИП 17. **Политиките**, свързани със **смекчаването на изменението на климата**, са насочени към управлението на **емисиите на парникови газове**, поглъщанията на парникови газове и **рисковете** за предприятието **от прехода** за различни времеви хоризонти в собствената му дейност и/или нагоре и надолу по **веригата на стойността**. Изискването съгласно параграф 14 може да се отнася до самостоятелни политики за смекчаване на изменението на климата, както и до съответните политики по други въпроси, които косвено подкрепят смекчаването на изменението на климата, в това число политиките в областта на **обучението**, политиките в областта на снабдяването или **веригата на доставките**, инвестиционните политики или политиките в областта на разработването на продукти.

ИП 18. **Политиките**, свързани с **адаптирането към изменението на климата**, са насочени към управлението на физическите климатични рискове за предприятието и на **рисковете от прехода** във връзка с адаптирането към изменението на климата. Изискването по параграфи 22 и 25 може да се отнася до самостоятелни политики за адаптиране към изменението на климата, както и до съответните политики по други въпроси, които косвено подкрепят адаптирането към изменението на климата, в това число политиките в областта на **обучението** и политиките в областта на извънредните ситуации или здравето и безопасността.

Изисквания за оповестяване E1-3 – Действия и ресурси във връзка с политиките за изменението на климата

ИП 19. Когато оповестява информацията относно **действията**, изисквана съгласно параграф 29, букви а) и б), предприятието може:

а) да оповести ключовите действия, които е предприело и/или планира да предприеме за прилагане на политиките за **смекчаване на изменението на климата** и **адаптиране към това изменение** в своите единични или отделни действия;

б) да обобщи видовете действия за смекчаване на изменението на климата (способи за декарбонизация), например енергийна ефективност, електрификация, промяна на горивната база, използване на **енергия от възобновяеми източници**, промяна на продуктите и декарбонизация на веригата на доставките, които съответстват на конкретните действия на предприятието;

в) да оповести списъка с ключови действия за смекчаване на изменението на климата наред с измеримите **цели** (както се изисква съгласно изискване за оповестяване E1-4) с разпределение по способи за декарбонизация; и

г) да оповести действията за **адаптиране към изменението на климата** по видове решения за адаптиране, като природосъобразно адаптиране, инженеринг или технологични решения.

ИП 20. Когато оповестява информацията за ресурсите, изисквана съгласно параграф 29, буква в), предприятието оповестява само значителните оперативни и капиталови разходи, необходими за изпълнението на **действията**, тъй като целта на тази информация е да се покаже правдоподобността на неговите действия, а не оповестените суми да се равняват с финансовите отчети. Оповестените капиталови и оперативни разходи са увеличенията както на материалните, така и на нематериалните активи през текущата финансова година, както и планираните увеличения за бъдещи периоди на изпълнение на действията. Оповестените суми са само допълнителните финансови инвестиции, които пряко допринасят за постигането на **целите** на предприятието.

ИП 21. В съответствие с изискванията на ЕСОУ 2 MDR-A предприятието обяснява дали и до каква степен способността му да изпълнява **действията** зависи от наличността и отпускането на ресурсите. Постоянният достъп до финансиране при поносима цена на капитала може да бъде от решаващо значение за изпълнението на действията на предприятието, свързани с приспособяване към промените в предлагането/търсенето или свързаните с това придобивания и значителни инвестиции в научноизследователска и развойна дейност (НИРД).

ИП 22. Размерът на оперативните и капиталовите разходи, необходими за изпълнението на **действията**, оповестени съгласно параграф 29, буква в), съответства на ключовите показатели за резултатите (ключови показатели за резултатите на КР и ОР) и, ако е приложимо, на плана за капиталовите разходи, изискван съгласно Делегиран регламент (ЕС) 2021/2178 на Комисията. Предприятието обяснява всички потенциални разлики между значителните суми в ОР и КР, оповестени съгласно настоящия стандарт, и показателите, оповестени съгласно Делегиран регламент (ЕС) 2021/2178 на Комисията, дължащи се, например, на оповестяването на недопустими икономически дейности според определението в посочения делегиран регламент. Предприятието може да структурира действията си по икономическа дейност, за да сравни своите ОР и КР и, ако е приложимо, плановете си за ОР и/или КР, със съобразените с таксономията ключови показатели за резултати.

Измерители и цели

Изискване за оповестяване E1-4 – Цели, свързани със смекчаването на изменението на климата и адаптирането към това изменение

ИП 23. Съгласно параграф 34, буква а) предприятието може да оповести **целите за намаляване на емисиите на парникови газове** като стойност на интензитета. Целите за интензитета са изразени като отношения на **емисиите на парникови газове** спрямо единица физическа дейност или икономическа продукция. Съответните единици дейност или продукция са посочени в секторните ЕСОУ. Когато предприятието е определило само цел за намаляване на интензитета на емисиите на парникови газове, все пак то оповестява съответните абсолютни стойности за целевата година и междинната целева година или години. Това може да доведе до положение, в което предприятието е длъжно да оповести увеличение на абсолютните емисии на парникови газове за целевата година и междинната целева година или години, например защото очаква вътрешен растеж на своята стопанска дейност.

ИП 24. Когато оповестява информацията, изисквана съгласно параграф 34, буква б), предприятието посочва дела от целта, свързан с всеки съответен **обхват на емисиите на парникови газове (1, 2 или 3).** Предприятието посочва метода, използван за изчисляване на включените в целта **емисии** на парникови газове от обхват 2 (т.е. метода въз основа на местоположението или метода въз основа на пазара). Ако границата на **целта за намаляване на емисиите на парникови газове** се отклонява от тази за емисиите на парникови газове, отчетени съгласно изискване за оповестяване E1-6, предприятието оповестява кои газове са включени, съответния процент на емисиите от обхват 1, обхват 2 и обхват 3 и общите емисии на парникови газове, обхванати от целта. По отношение на **целите** за намаляване на емисиите на парникови газове на дъщерните си дружества предприятието прилага аналогично тези изисквания на равнището на дъщерното дружество.

ИП 25. Когато оповестява информацията относно базовата година и базовата стойност, изисквана съгласно параграф 34, буква в):

а) предприятието обяснява накратко по какъв начин се е уверило, че базовата стойност, спрямо която се измерва напредъкът по отношение на целта, е представителна от гледна точка на обхванатите дейности и за влиянията от външни фактори (напр. температурни аномалии през определена година, влияещи върху количеството на потребената енергия и свързаните с това емисии на парникови газове). Това може да се направи чрез нормализиране на базовата стойност, или като се използва базова стойност, получена от тригодишна средна стойност, ако това увеличава представителността и позволява по-достоверно представяне;

б) базовата стойност и базовата година не се променят, освен ако настъпят значителни промени или в целта, или в границата на отчитане. В такъв случай предприятието обяснява по какъв начин новата базова стойност засяга новата цел, нейното постигане и представянето на напредъка във времето. За да се повиши сравнимостта, когато определя нови **цели**, предприятието избира скорошна базова година, която не предхожда първата отчетна година от новия срок за постигане на целта с повече от 3 години. Например за 2030 г. като година за постигане на целта и срок за постигане на целта между 2025 г. и 2030 г. базовата година се избира от периода между 2022 г. и 2025 г.;

в) предприятието актуализира базовата си година считано от 2030 г. и след всеки петгодишен период след това. Това означава, че преди 2030 г. базовите години, избрани от предприятията, може да бъдат или текущо прилаганата базова година за съществуващите цели, или първата година на прилагането на изискванията за отчитане във връзка с устойчивостта, определени в член 5, параграф 2 от Директива (ЕС) 2022/2464 (2024, 2025 или 2026 г.), а след 2030 г. — на всеки 5 години (2030 г., 2035 г. и т.н.); и

г) когато представя цели, свързани с климата, предприятието може да оповести напредъка по отношение на постигането на тези цели, постигнат преди текущата базова година. Като прави това, предприятието прави във възможно най-голяма степен така, че информацията за постигнатия в миналото напредък да е в съответствие с изискванията на настоящия стандарт. В случай на разлики в методиката, например по отношение на границите на целите, предприятието предоставя кратко обяснение на тези разлики.

ИП 26. Когато оповестява информацията, изисквана съгласно параграф 34, букви г) и д), предприятието представя информацията за срока за постигане на целта по отношение на специфична за сектора, ако има такава, или на междусекторна траектория на емисиите, съвместима с целта за ограничаване на глобалното затопляне до 1,5°C. За тази цел предприятието изчислява съгласувана с целта за 1,5°C референтна целева стойност за обхват 1 и обхват 2 (и, ако е приложимо, отделна за обхват 3), спрямо която може да се сравняват **целите** на самото предприятие **за намаляване на емисиите на парникови газове** или междинните му цели в съответните обхвати.

ИП 27. Референтната целева стойност може да бъде изчислена чрез умножаване на **емисиите** на парникови газове през базовата година по специфичен за сектора (секторната методика за декарбонизация) или междусекторен (методика за намаляване) коефициент на **намаление на емисиите**. Тези коефициенти на намаление на емисиите може да бъдат получени от различни източници. Предприятието гарантира, че използваният източник се основава на траектория за намаление на емисиите, съвместима с целта за ограничаване на глобалното затопляне до 1,5°C.

ИП 28. Коефициентите за **намаление на емисиите** подлежат на по-нататъшно развитие. Следователно предприятията се насърчават да използват само актуализирана обществено достъпна информация.

	2030 г.	2050 г.
Междусекторна траектория за намаляване въз основа на 2020 г. като референтна година	- 42 %	- 90 %

Източник: въз основа на Pathways to Net-zero — SBTi Technical Summary (Траектории към нулеви нетни емисии — Техническо резюме на SBTi) (Версия 1.0, октомври 2021 г.)

ИП 29. Референтната целева стойност зависи от базовата година и от базовите **емисии** на целта на предприятието за **намаляване на емисиите** на парникови газове. В резултат на това референтната целева стойност за предприятията със скорошна базова година или с по-високи базови емисии може да бъде не толкова трудна за постигане, отколкото ще бъде за предприятията, които в миналото вече са предприели амбициозни **действия** за намаляване на емисиите на парникови газове. Следователно предприятия, които в миналото са постигнали намаления на емисиите на парникови газове в съответствие с междусекторна или секторна траектория към 1,5°C, може да коригират базовите си емисии по съответен начин, за да определят референтната целева стойност. Съответно, ако предприятието коригира базовите емисии, за да определи референтната целева стойност, то не взема предвид намаленията на емисиите на парникови газове, които предхождат 2020 г., и предоставя подходящи доказателства за постигнатото в миналото намаление на емисиите на парникови газове.

ИП 30. Когато оповестява информацията, изисквана съгласно параграф 34, буква е), предприятието обяснява:

а) по отношение на **действията си за смекчаване на изменението на климата**: **способите за декарбонизация** и приблизителна оценка на техния количествен принос за постигането на неговите **цели за намаляване на емисиите** на парникови газове, разпределени по обхвати (1, 2 и 3);

б) дали планира да възприеме нови технологии и ролята на тези технологии за постигане на неговите цели за намаляване на емисиите на парникови газове; и

в) дали и по какъв начин е взело предвид разнообразен набор от климатични **сценарии**, в това число най-малко един климатичен сценарий, съвместим с целта за ограничаване на глобалното затопляне до 1,5°C, за да открие съответните екологични, обществени, технологични, пазарни и свързани с **политиките** промени и да определи способите си за декарбонизация.

ИП 31. Предприятието може да представи **целите си за намаляване на емисиите на парникови газове** заедно с **действията си за смекчаване на изменението на климата** (вж. параграф ИП 19) под формата на таблица или на графична траектория, показваща развитието във времето. На следващата фигура и в следващата таблица са представени примери за съчетаване на цели и способи за декарбонизация:

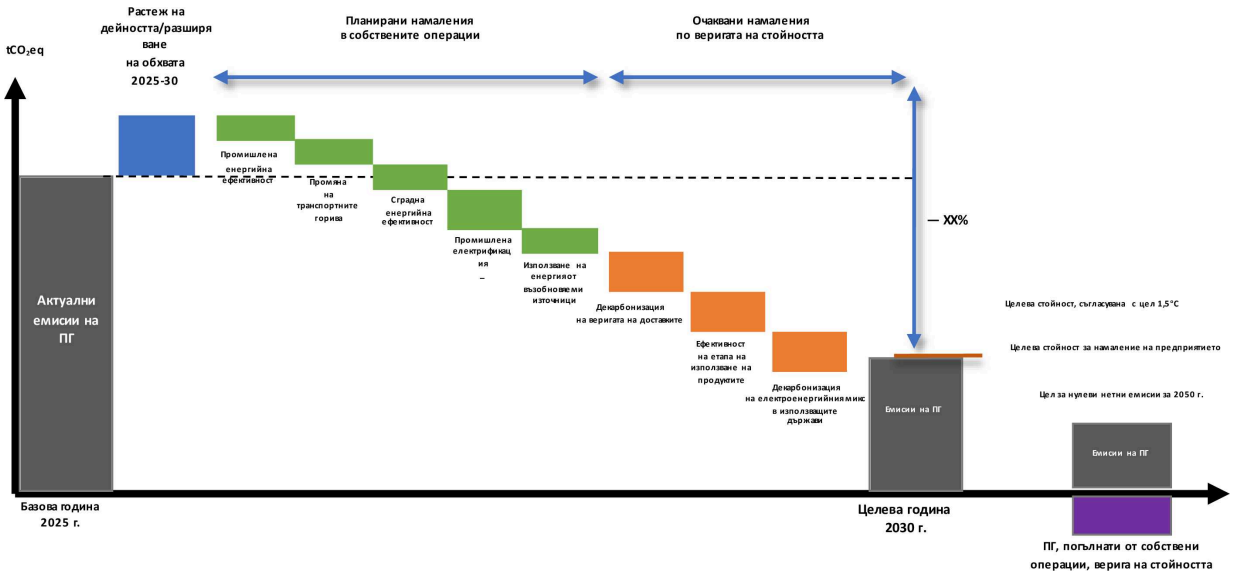

	Базова година (напр. 2025 г.)	Цел за 2030 г.	Цел за 2035 г.	…	Цел до 2050 г.
Емисии на парникови газове (ktCO2eq)	100	60	40		
Енергийна ефективност и намаляване на потреблението	-	- 10	- 4		
Ефективност на материалите и намаляване на потреблението	-	- 5	-		
Промяна на горивната база	-	- 2	-		
Електрификация	-	-	- 10		
Използване на енергия от възобновяеми източници	-	- 10	- 3		
Постепенно извеждане от употреба, замяна или изменение на продукта	-	- 8	-		
Постепенно прекратяване, замяна или изменение на процеса	-	- 5	- 3		
Друго	-	-			

Изискване за оповестяване E1-5 – Потребление на енергия и енергиен състав

Насоки за изчисляване

ИП 32. Когато изготвя информацията за потреблението на енергия, изисквана съгласно параграф 35, предприятието:

а) отчита само енергията, потребявана в процеси, притежавани или контролирани от предприятието, като прилага същия периметър, който прилага за отчитането на емисии на парникови газове от обхват 1 и обхват 2;

б) не включва изходните суровини и горивата, които не се изгарят за енергийни цели. Предприятие, което използва гориво като изходна суровина, може да оповести информация за това потребление отделно от изискваните оповестявания;

в) гарантира, че цялата количествена информация, свързана с енергията, се отчита в мегаватчасове (MWh) като долна топлина на изгаряне. Ако необработените данни за информация, свързана с енергията, са налични само в енергийни единици, различни от MWh (като гигаджаули (GJ) или британски топлинни единици (Btu), в обемни единици (като кубични футове или галони), или в единици за маса (като килограми (kg) или фунтове (lb), те се превръщат в Mwh чрез подходящи коефициенти за преобразуване (вж. например приложение II към Петия доклад за оценка на IPCC). Коефициентите за преобразуване за горивата са прозрачни и се прилагат по последователен начин,

г) гарантират, че цялата количествена информация, свързана с енергията, се отчита като крайно потребление на енергия по отношение на количеството енергия, което предприятието действително потребява, като се използва например таблицата в приложение IV към Директива 2012/27/ЕС на Европейския парламент и на Съвета ([48]) относно енергийната ефективност,

д) избягват двойно пресмятане на потреблението на гориво при оповестяване на потреблението на енергия, произведена от предприятието. Ако предприятието произвежда електроенергия от невъзобновяем или възобновяем източник на гориво и след това потребява произведената електроенергия, потреблението на енергия се отчита само веднъж като потребление на гориво;

е) не прихваща потреблението на енергия, дори ако произведената на**място** енергия се продава на трета страна и се използва от нея;

ж) не отчита енергията, която е с източник в границите на организацията, като „закупена или придобита“ енергия;

([48]) Директива 2012/27/ЕС на Европейския парламент и на Съвета от 25 октомври 2012 г. относно енергийната ефективност, за изменение на директиви 2009/125/ЕО и 2010/30/ЕС и за отмяна на директиви 2004/8/ЕО и 2006/32/ЕО (OB L 315, 14.11.2012 г., стр. 1).

з) отчита парата, топлинната енергия или енергията за охлаждане, получени като „отпадна енергия“ от промишлени процеси на трета страна, в статията „закупена или придобита“ енергия;

и) отчита водорода от възобновяеми източници ([49]) като възобновяемо гориво. Водородът, който не е изцяло получен от възобновяеми източници, се включва в статията „потребление на горива от други невъзобновяеми източници“; и

й) възприема консервативен подход при разделянето на електроенергията, парата, топлинната енергия или енергията за охлаждане между възобновяеми и невъзобновяеми източници въз основа на подхода, прилаган за изчисляване на основаните на пазара емисии на парникови газове от обхват 2. Предприятието счита, че това потребление на енергия произтича само от възобновяеми източници, ако произходът на закупената енергия е ясно определен в договорните споразумения с неговите **доставчици** (споразумение за закупуване на енергия от възобновяеми източници, стандартизирана тарифа за зелена електроенергия, пазарни инструменти като гаранция за произход от възобновяеми източници в Европа ([50]) или подобни инструменти като зелени сертификати в САЩ и Канада, и т.н.).

ИП 33. Изискваната по силата на параграф 37, буква а) информация е приложима, ако предприятието осъществява дейност най-малко в един ***сектор с голямо въздействие върху климата.*** В изискваната по силата на параграф 38, букви а) – д) информация се включва също така енергията от изкопаеми горива, потребена в дейности, които не са сектори с голямо въздействие върху климата.

ИП 34. Информацията за потреблението на енергия и за енергийния състав може да бъде представена в следния табличен формат за **секторите с голямо въздействие върху климата** и за всички други сектори с пропускане на редове 1 – 5:

Потребление на енергия и енергиен състав	**Сравнителни данни**	**Година N**
1) Потребление на горива от въглища и въглищни продукти (MWh)		
2) Потребление на горива от суров нефт и нефтопродукти (MWh)		
3) Потребление на горива от природен газ (MWh)		
4) Потребление на горива от други изкопаеми източници (MWh)		
5) Потребление на закупена или придобита електроенергия, топлинна енергия, пара и енергия за охлаждане от изкопаеми източници (MWh)		
6) **Общо потребление на енергия от изкопаеми източници (MWh) (изчислено като сбор от редове 1—5)**		
Дял на изкопаемите източници в общото потребление на енергия (%)		
7) **Потребление от ядрени източници (MWh)**		
Дял на потреблението от ядрени източници в общото потребление на енергия (%)		

([49]) Съобразно с изискванията на делегираните актове за водорода от възобновяеми източници: Делегиран регламент на Комисията от 10 февруари 2023 г. за допълване на Директива (ЕС) 2018/2001 на Европейския парламент и на Съвета чрез установяване на методология на Съюза за определяне на подробни правила за производството на възобновяеми течни и газообразни транспортни горива от небиологичен произход; Делегиран регламент на Комисията от 10 февруари 2023 г. за допълване на Директива (ЕС) 2018/2001 на Европейския парламент и на Съвета за определяне на минимален праг за намаление на емисиите на парникови газове от рециклирани въглеродни горива и определяне на методика за оценяване на намалението на емисиите на парникови газове от възобновяеми течни и газообразни транспортни горива от небиологичен произход и от рециклирани въглеродни горива.

([50]) Въз основа на Директива (ЕС) 2018/2001 на Европейския парламент и на Съвета от 11 декември 2018 година за насърчаване използването на енергия от възобновяеми източници.

8) Потребление на горива от възобновяеми източници, в т.ч. биомаса (като се включват промишлените и битовите отпадъци от биологичен произход, биогоривата, биогазът, водородът от възобновяеми източници и др.) (MWh);		
9) Потребление на закупена или придобита електроенергия, топлинна енергия, пара и енергия за охлаждане от възобновяеми източници (MWh)		
10) Потребление на произведена от самото предприятие енергия от възобновяеми източници, различни от горива (MWh)		
11) **Общо потребление на възобновяема енергия (MWh) (изчислено като сбор от редове 8—10)**		
Дял на възобновяемите източници в общото потребление на енергия (%)		
Общо потребление на енергия (MWh) (изчислено като сбор от редове 6 и 11)		

ИП 35. Общото потребление на енергия с разграничение между потреблението на енергия от изкопаеми, ядрени и възобновяеми източници може да бъде представено графично в **отчета за устойчивостта**, като се покаже развитието във времето (напр. чрез секторна кръгова или стълбовидна диаграма).

Енергоемкост въз основа на нетните приходи

Насоки за изчисляване

ИП 36. Когато изготвя информацията за енергоемкостта, изисквана съгласно параграф 40, предприятието:

а) изчислява отношението на енергоемкост, като използва следната формула:

$$\frac{\textit{Общо потребление на енергия от дейности в сектори с голямо въздействие върху изменението на климата (MWh)}}{\text{Нетни приходи от дейности в сектори с голямо въздействие върху изменението на климата (парична единица)}};$$

б) изразява общото потребление на енергия в MWh и нетните приходи в парични единици (напр. евро);

в) числителят и знаменателят се състоят само от съотношението на общото крайно потребление на енергия (в числителя) и нетните приходи (в знаменателя), които се дължат на дейности в **сектори с голямо въздействие върху климата**. Всъщност обхватът на числителя следва да съответства на обхвата на знаменателя;

г) изчислява общото потребление на енергия в съответствие с изискванията в параграф 37;

д) изчислява нетните приходи в съответствие с изискванията на счетоводните стандарти, приложими за финансовите отчети, т.е. МСФО 15 *Приходи от договори с клиенти*, или с изискванията на местните общоприети счетоводни принципи (ОСП).

ИП 37. Количествената информация може да бъде представена в следната таблица.

Енергоемкост на нетните приходи	Сравнителни данни	N	% N/N-1
Общо потребление на енергия от дейности в сектори с голямо въздействие върху климата за нетните приходи от дейности в сектори с голямо въздействие върху климата (MWh/парична единица)			

Свързаност на енергоемкостта въз основа на нетните приходи с информацията във финансовите отчети

ИП 38. Равнението на нетните приходи от дейности в сектори с голямо въздействие върху климата със съответната статия или съответното оповестявано сведение във финансовите отчети (както се изисква съгласно параграф 43) може да бъде представено или:

а) чрез препратка към съответната статия или съответното оповестявано сведение във финансовите отчети; или

б) ако не може да бъде направена пряка препратка от нетните приходи към статия или оповестявано сведение във финансовите отчети — чрез количествено равнение в табличния формат, представен по-долу.

Нетни приходи от дейности в сектори с голямо въздействие върху климата, използвани за изчисляването на енергоемкостта	
Нетни приходи (други)	
Общо нетни приходи (финансови отчети)	

Изисквания за оповестяване E1-6 – Брутни емисии на парникови газове от обхват 1, обхват 2 и обхват 3 и общи емисии на парникови газове

Насоки за изчисляване

ИП 39. Когато изготвя информацията за отчитане на **емисиите** на парникови газове, както се изисква съгласно параграф 44, предприятието:

а) взема предвид принципите, изискванията и насоките, предвидени в Стандарта за емисиите на предприятията по Протокола за парниковите газове (версията от 2004 г.). Предприятието може да вземе предвид Препоръка (ЕС) 2021/2279 на Комисията ([51]) или изискванията, определени в ISO 14064-1:2018. Ако предприятието вече прилага методиката за счетоводството за парниковите газове (за количественото им определяне), предвидена в ISO 14064-1: 2018, то въпреки това трябва да спазва изискванията на настоящия стандарт (напр. по отношение на границите на отчитане и на оповестяването на основаните на пазара емисии на парникови газове от обхват 2);

б) оповестява методиките, значимите допускания и емисионните фактори, използвани за изчисляване или измерване на емисиите на парникови газове, заедно с причините за избора им, и предоставя препратка или връзка към всички използвани инструменти за изчисление;

в) включва емисиите на CO2, CH4, N2O, HFCs, PFCs, SF6 и NF3. Може да бъдат разгледани допълнителни парникови газове, когато са значими; и

г) използва най-новите стойности на **потенциала за глобално затопляне (ПГЗ)**, публикувани от IPCC въз основа на 100-годишен времеви хоризонт, за изчисляване в еквивалент на CO2 на емисиите на газове, различни от CO2;

ИП 40. Когато изготвя информацията за отчитане на емисиите на парникови газове от своите асоциирани предприятия, съвместни предприятия, неконсолидирани дъщерни предприятия (инвестиционни предприятия) и договорни споразумения, както се изисква съгласно параграф 50, предприятието консолидира 100 % от емисиите на парникови газове на субектите, върху които упражнява оперативен контрол. На практика това е така, когато предприятието държи лицензия – или разрешението – да експлоатира активите на тези асоциирани предприятия, съвместни предприятия, неконсолидирани дъщерни предприятия (инвестиционни предприятия). Когато предприятието упражнява оперативен контрол за част от времето, определен по силата на договор, то консолидира 100 % от емитираните парникови газове по времето, в което упражнява оперативен контрол.

([51]) Препоръка (ЕС) 2021/2279 на Комисията от 15 декември 2021 г. относно използването на методите за определяне на отпечатъка върху околната среда за измерване и оповестяване на показатели за екологосъобразността на продукти и организации на база жизнения цикъл (ОВ L 471, 30.12.2021 г., стр. 1).

ИП 41. В съответствие с глава 3.7 от ЕСОУ 1 предприятието представя разпределение по целесъобразност на своите емисии на парникови газове. Например предприятието може да разпредели своите **емисии** на парникови газове от обхват 1, обхват 2 и обхват 3 или общите си емисии на ПГ по държави, оперативни сегменти, икономически дейности, дъщерни дружества, категории парникови газове (CO2, CH4, N2O, HFCs, PFCs, SF6, NF3 и други парникови газове, разглеждани от предприятието) или видове източници (стационарно горене, мобилно горене, технологични емисии и неорганизирани емисии).

ИП 42. Предприятието може да има различен отчетен период в сравнение с някои или всички субекти по неговата верига на стойността. При тези обстоятелства то има право да измерва своите емисии на парникови газове съгласно параграф 44, като използва информация за отчетни периоди, различни от собствения му отчетен период, ако тази информация е получена от субекти по неговата верига на стойността с отчетни периоди, различни от неговия, при условие че:

а) предприятието използва най-новите разполагаеми данни от тези субекти по своята верига на стойността, за да измерва и оповестява своите емисии на парникови газове;

б) продължителността на отчетните периоди е еднаква; и

в) предприятието оповестява последиците от значимите събития и промени в обстоятелствата (от значение за емисиите на парникови газове), които настъпват между отчетните дати на субектите по неговата верига на стойността и датата на финансовите отчети на предприятието с общо предназначение.

ИП 43. Когато изготвя информацията за брутните **емисии на парникови газове от обхват 1**, изисквана съгласно параграф 48, буква а), предприятието:

а) изчислява или измерва емисиите на парникови газове от стационарно горене, мобилно горене, технологични емисии и неорганизирани емисии; и използва подходящи данни за дейността, които включват потреблението на невъзобновяемо гориво;

б) използва подходящи и постоянни емисионни фактори;

в) оповестява биогенните емисии на CO2 от изгарянето или биохимичното разграждане на биомаса отделно от емисиите на ПГ от обхват 1, но включва емисиите на други видове ПГ (по-специално CH4 и N2O);

г) не включва никакви поглъщания, нито закупени, продадени или прехвърлени **въглеродни кредити** или квоти за емисии на парникови газове в изчислението на емисиите на ПГ от обхват 1; и

д) за отчитането на дейностите по СТЕ на ЕС отчита емисиите от обхват 1 съгласно методиката на СТЕ на ЕС. Методиката на СТЕ на ЕС може да се прилага и за дейности в географски райони и сектори, които не са обхванати от СТЕ на ЕС;

ИП 44. Когато изготвя информацията за процентния дял на **емисиите** на парникови газове от обхват 1 от регулирани схеми за търговия с емисии, изискван съгласно параграф 48, буква б), предприятието:

а) взема предвид емисиите на парникови газове от експлоатираните от него **инсталации**, по отношение на които се прилагат регулирани схеми за търговия с емисии (СТЕ), в това число СТЕ на ЕС, национална СТЕ и СТЕ извън ЕС, ако е приложимо;

б) включва само емисиите на CO2, CH4, N2O, HFC, PFC, SF6 и NF3.

в) осигурява еднакъв отчетен период за брутните емисии на парникови газове от обхват 1 и емисиите на парникови газове, регулирани съгласно СТЕ; и

г) изчислява дела, като използва следната формула:

$$\frac{\text{Еми сии на ПГ в (t } CO_2\text{eq) от инсталации, обхванати от СТЕ на ЕС + инсталации, обхванати от национални СТЕ + инсталации, обхванати от СТЕ извън ЕС}}{\text{Емисии на ПГ от обхват 1 (t CO2eq)}}$$

ИП 45. Когато изготвя информацията за брутните ***емисии*** на парникови газове от обхват 2, изисквана съгласно параграф 49, предприятието:

а) взема предвид принципите и изискванията на Ръководството за обхват 2 по Протокола за парниковите газове (версията от 2015 г., в частност качествените критерии за обхват 2 по глава 7.1, отнасящи се до договорните инструменти); може също така да вземе предвид Препоръка (ЕС) 2021/2279 на Комисията или относимите изисквания по ISO 14064-1:2018 за количествено определяне на **непреките емисии на парникови газове** от внесена енергия;

б) включва **закупената или придобитата електроенергия, пара, топлинна енергия и енергия за охлаждане**, потребена от предприятието;

в) избягва двойно пресмятане на емисиите на парникови газове, отчетени в обхват 1 или обхват 3;

г) прилага метода въз основа на местоположението и метода въз основа на пазара за изчисляване на емисиите на парникови газове от обхват 2 и представя информация за дела и видовете на договорните инструменти. При метода въз основа на местоположението емисиите на парникови газове от обхват 2 се определят количествено въз основа на средни емисионни фактори за производството на енергия за определени местоположения, в това число местни, поднационални или национални граници (Протокол за парниковите газове, „Ръководство за обхват 2“, Речник на термините, 2015 г.). При метода въз основа на пазара емисиите на парникови газове от обхват 2 се определят количествено въз основа на емисиите на парникови газове, отделяни от производителите, от които отчитащото се предприятие купува по договор електроенергия в пакет с инструменти или отделни инструменти самостоятелно (Протокол за парниковите газове, „Ръководство за обхват 2“, Речник на термините, 2015 г.); в този случай предприятието може да оповести дела на основаните на пазара емисии на парникови газове от обхват 2, свързани със закупената електроенергия в пакет с инструменти, като гаранция за произход или зелени сертификати (за енергия от възобновяеми източници). Предприятието предоставя информация за дела и видовете договорни инструменти, използвани за продажбата и покупката на енергия, обвързана с характеристики на производството на енергия, или за искания, необвързани с характеристики на производството на енергия.

д) оповестява биогенните емисии на CO2 от изгарянето или биохимичното разграждане на биомаса отделно от емисиите на парникови газове от обхват 2, но включва емисиите на други видове парникови газове (по-специално CH4 и N2O). В случай че в приложените емисионни фактори не се отделя процентът на биомасата или биогенния CO2, предприятието оповестява това. В случай че емисиите на парникови газове, различни от CO2 (по-специално CH4 и N2O), не са налични за или са изключени от основаните на местоположението средни за мрежата емисионни фактори или с информацията по метода въз основа на пазара, предприятието оповестява това.

е) не включва никакви поглъщания, нито закупени, продадени или прехвърлени **въглеродни кредити** или квоти за емисии на парникови газове в изчислението на емисиите на ПГ от обхват 2.

ИП 46. Когато изготвя информацията за брутните ***емисии*** на парникови газове от обхват 3, изисквана съгласно параграф 51, предприятието:

а) взема предвид принципите и разпоредбите на Стандарта за счетоводството и отчитането на веригата на стойността на предприятията (обхват 3) по Протокола за парниковите газове (версията от 2011 г.); може също така да вземе предвид Препоръка (ЕС) 2021/2279 на Комисията или относимите изисквания по ISO 14064-1:2018 за количествено определяне на **непреките емисии на парникови газове**;

б) ако е финансова институция, взема предвид Стандарта за счетоводството и отчитането на емисиите на парникови газове във финансовия сектор на Партньорството за финансови институции, отчитащи въглеродни емисии (PCAF), по-специално част А „Финансирани емисии“ (версията от декември 2022 г.);

в) преглежда общите си емисии на парникови газове от обхват 3 въз основа на петнадесетте категории от обхват 3, установени в Стандарта за емисиите на предприятията по протокола за парниковите газове и Стандарта за счетоводството и отчитането на веригата на стойността на предприятията (обхват 3) по Протокола за парниковите газове (версията от 2011 г.), като използва подходящи приблизителни оценки. Другата възможност е предприятието да прегледа своите **непреки емисии на парникови газове** въз основа на категориите, предвидени в EN ISO 14064-1:2018, точка 5.2.4 (с изключение на непреките емисии на парникови газове от внос на енергия);

г) определя и оповестява значимите си категории от обхват 3 въз основа на величината на техните прогнозни емисии на парникови газове и на други критерии, представени в Стандарта за счетоводството и отчитането на веригата на стойността на предприятията (обхват 3) по Протокола за парниковите газове (версията от 2011 г., стр. 61 и 65–68) или в EN ISO 14064-1:2018, приложение H.3.2, например финансови разходи, влияние, **рискове от прехода** и **възможности от прехода** или мнения на заинтересованите страни;

д) изчислява или оценява приблизително емисиите на парникови газове в значимите категории от обхват 3, използвайки подходящи емисионни фактори;

е) обновява ежегодно данните за емисии на ПГ от обхват 3 във всяка значима категория въз основа на текущите данни за дейността; обновява пълната инвентаризация на ПГ от обхват 3 най-малко веднъж на всеки 3 години или при настъпването на значимо събитие или значима промяна на обстоятелствата (значимо събитие или значима промяна на обстоятелствата има например при промяна на дейностите или структурата на предприятието, промяна на дейностите или структурата на неговата верига (вериги) на стойността нагоре и надолу, промяна на методиката за изчисление или откриването на грешки);

ж) оповестява степента, до която емисиите на ПГ от обхват 3 на предприятието се измерват с помощта на входящи данни от конкретни дейности нагоре и надолу по неговата верига на стойността, и оповестява процентния дял на емисиите, изчислен с помощта на първични данни, получени от **доставчиците** или от други партньори по **веригата на стойността**.

з) за всяка значима категория емисии на ПГ от обхват 3 оповестява взетите предвид граници на отчитане, методите за изчисляване, използвани за приблизително оценяване на емисиите на парникови газове, както и дали са били използвани инструменти за изчисляване и кои инструменти са били използвани. Категориите от обхват 3 следва да са в съответствие с Протокола за парниковите газове и да включват:

i. непреките емисии на парникови газове от обхват 3 от групата, за която се изготвят консолидирани отчети (дружеството майка и неговите дъщерни предприятия),

ii. непреките емисии на парникови газове от обхват 3 от асоциираните предприятия, съвместните предприятия и неконсолидираните дъщерни предприятия, по отношение на които предприятието е в състояние да контролира оперативните дейности и взаимоотношения (т.е. упражнява оперативен контрол),

iii. емисиите на ПГ от обхвати 1, 2 и 3 от асоциираните предприятия, съвместните предприятия, неконсолидираните дъщерни предприятия (инвестиционните предприятия) и съвместните споразумения, върху които предприятието не упражнява **оперативен контрол** и когато тези субекти са част от веригата на стойността на предприятието нагоре и надолу;

и) оповестява списък на категориите емисии на парникови газове от обхват 3, които са включени в инвентаризацията и са изключени от нея, с обосновка за изключените категории от обхват 3;

й) оповестява биогенните емисии на CO_2 от изгарянето или биоразграждането на биомаса, които възникват нагоре и надолу по неговата **верига на стойността**, отделно от брутните емисии на парникови газове от обхват 3 и включва при изчисляването на емисиите на парникови газове от обхват 3 емисиите на други видове парникови газове (като CH_4 и N_2O) и емисии на CO_2, които възникват по време на жизнения цикъл на биомасата, различен от изгаряне или биоразграждане (като емисии на парникови газове от преработка или превоз на биомаса);

к) не включва никакви поглъщания, нито закупени, продадени или прехвърлени **въглеродни кредити** или квоти за емисии на парникови газове в изчислението на емисиите на ПГ от обхват 3;

ИП 47. Когато изготвя информацията за общите **емисии** на парникови газове, изисквана съгласно параграф 52, предприятието:

а) прилага следните формули за изчисляване на общите емисии на парникови газове:

Общи емисии на ПГ въз основа на местоположението (t CO2eq)= брутни емисии от обхват 1 + брутни емисии от обхват 2 въз основа на местоположението + общи брутни емисии от обхват 3

Емисии на ПГ въз основа на пазара (t CO2eq)= брутни емисии от обхват 1 + брутни емисии от обхват 2 въз основа на пазара + брутни емисии от обхват 3

б) оповестява общите емисии на парникови газове, като прави разграничение между емисиите, получени по метода въз основа на местоположението и метода въз основа на пазара, приложени за изчисляването на основните емисии на парникови газове от обхват 2.

ИП 48. Предприятието оповестява общите **емисии** на парникови газове, разпределени по емисии от обхват 1 и обхват 2 и значителни емисии от обхват 3, съгласно таблицата по-долу.

	Данни за минали периоди				**Междинни цели и години за постигането им**			
	Базова година	**Сравнителни данни**	**N**	**% N / N-1**	**2025 г.**	**2030 г.**	**(2050 г.)**	**Годишен % на постигане на целта / базова година**
Емисии на ПГ от обхват 1								
Брутни емисии на ПГ от обхват 1 (tCO2eq)								
Процент на емисиите на ПГ от обхват 1 от регулирани схеми за търговия с емисии (%)								

Емисии на ПГ от обхват 2								
Брутни емисии на ПГ от обхват 2 въз основа на местоположението (tCO2eq)								
Брутни емисии на ПГ въз основа на пазара от обхват 2 (tCO2eq)								
Значими емисии на ПГ от обхват 3*								
Общи брутни непреки емисии на ПГ (от обхват 3) (tCO2eq)								
1 Закупени стоки и услуги								
[Незадължителна подкатегория: облачни изчисления и услуги на центрове за данни								
2 Капиталови стоки								
3 Дейности, свързани с горива и енергия (невключени в обхват 1 или обхват 2)								
4 Транспорт и дистрибуция нагоре по веригата								
5 Образувани отпадъци в хода на дейността								
6 Служебно пътуване								
7 Пътуване на наети лица до работното място								
8 Наети активи нагоре по веригата								
9 Транспорт надолу по веригата								
10 Преработка на продадени продукти								
11 Използване на продадени продукти								
12 Третиране в края на жизнения цикъл на продадени продукти								
13 Наети активи надолу по веригата								
14 Франчайзинг								
15 Инвестиции								

Общо емисии на ПГ								
Общо емисии на ПГ (въз основа на местоположението) (tCO2eq)								
Общо емисии на ПГ (въз основа на пазара) (tCO2eq)								

ИП 49. За да подчертае потенциалните **рискове от прехода**, предприятието може да оповести общите си **емисии** на парникови газове, разпределени по основни държави и – ако е приложимо – по оперативни сегменти (като прилага същите сегменти, които се изискват за финансовите отчети съгласно счетоводните стандарти, т.е. МСФО 8 *Оперативни сегменти* или местните ОСП). Емисиите на парникови газове от обхват 3 може да бъдат изключени от тези разпределения по държави, ако съответните данни не са лесно достъпни.

ИП 50. **Емисиите** на парникови газове от обхват 3 може да бъдат представени и по категориите на непреките емисии, определени в EN ISO 14064-1:2018.

ИП 51. Ако **емисиите** на парникови газове от закупени облачни изчисления и услуги на центрове за данни са съществени за емисиите от обхват 3 на предприятието, то ги оповестява като подмножество на всеобхватната **категория от обхват 3** „закупени стоки и услуги нагоре по веригата“.

ИП 52. Общите **емисии** на парникови газове, разпределени по емисии на парникови газове от обхват 1, обхват 2 и обхват 3, може да бъдат представени графично в **отчета за устойчивостта** (напр. като стълбовидна или секторна кръгова диаграма), като се показва разделянето на емисиите на парникови газове по **веригата на стойността** (нагоре по веригата, собствена дейност, превоз, надолу по веригата).

Интензитет на емисиите на парникови газове въз основа на нетните приходи

Насоки за изчисляване

ИП 53. Когато оповестява информацията за интензитета на емисиите на парникови газове въз основа на нетните приходи, изисквана съгласно параграф 53, предприятието:

а) изчислява отношението на интензивност на емисиите на парникови газове, като използва следната формула:

$$\frac{\text{Общо емисии на ПГ } (t\ CO2eq)}{\textit{Нетни приходи (парична единица)}};$$

б) изразява общите **емисии** на парникови газове в метрични тонове еквивалент на CO2 и нетните приходи в парични единици (напр. евро) и представя резултатите за метода въз основа на пазара и за метода въз основа на местоположението;

в) поставя общите емисии на парникови газове в числителя, а общите нетни приходи — в знаменателя;

г) изчислява общите емисии на парникови газове, както се изисква съгласно параграф 44, буква г) и параграф 52; и

д) изчислява нетните приходи в съответствие с изискванията на счетоводните стандарти, прилагани за финансовите отчети, т.е. МСФО 15 или местните ОСП.

ИП 54. Количествената информация може да бъде представена в следния табличен формат.

Интензитет на емисиите на ПГ за нетните приходи	Сравнителни данни	N	% N/N-1
Общи емисии на парникови газове (въз основа на местоположението) спрямо нетните приходи (tCO2eq/парична единица)			
Общи емисии на парникови газове (въз основа на пазара) спрямо нетните приходи (tCO2eq/парична единица)			

Свързаност на интензитета на емисиите на парникови газове въз основа на приходите с информацията във финансовите отчети

ИП 55. Равняването на нетните приходи, използвани за изчисляването на интензитета на емисиите на парникови газове, със съответната статия във финансовите отчети или съответните пояснителни приложения към тях (както се изисква съгласно параграф 55) може да бъде направено или:

а) чрез препратка към съответната статия или съответното оповестявано сведение във финансовите отчети; или

б) ако не може да бъде направена пряка препратка от нетните приходи към статия или оповестявано сведение във финансовите отчети, чрез количествено равнение, като се използва табличният формат по-долу.

Нетни приходи, използвани за изчисляване на интензитета на емисиите на ПГ	
Нетни приходи (други)	
Общо нетни приходи (във финансовите отчети)	

Изискване за оповестяване E1-7 – Поглъщания на парникови газове и проекти за намаляване на парниковите газове, финансирани с въглеродни кредити

Поглъщане и съхранение на ПГ в собствената дейност на предприятието и нагоре и надолу по веригата на стойността

ИП 56. Като допълнение към инвентаризациите на своите емисии на парникови газове предприятията осигуряват прозрачност по отношение на това по какъв начин и до каква степен или подобряват природните поглътители, или прилагат технически решения за отстраняване на парниковите газове от атмосферата в собствената си дейност и нагоре и надолу по веригата на стойността си. Въпреки че няма общоприети концепции и методики за отчитане на поглъщанията на парникови газове, настоящият стандарт има за цел да увеличи прозрачността на усилията на предприятието за отстраняване (поглъщане) на парникови газове от атмосферата (параграф 56, буква а) и параграф 58). Поглъщанията на парникови газове извън **веригата на стойността**, които предприятието подкрепя чрез закупуване на **въглеродни кредити**, трябва да бъдат оповестени отделно, както се изисква съгласно параграф 56, буква б) и параграф 59.

ИП 57. Когато оповестява информацията за **поглъщането и съхранението на парникови газове** от собствената си дейност и нагоре и надолу по веригата на стойността си, изисквана съгласно параграф 56, буква а) и параграф 58, за всяка дейност по поглъщане и съхранение предприятието описва:

а) съответните парникови газове;

б) дали поглъщането и съхранението са биогенни или произтичат от **промяна в земеползването** (напр. залесяване, повторно залесяване, възстановяване на гори, засаждане на дървета в градски условия, агролесовъдство, натрупване на въглерод в **почвата** и т.н.), технологични (напр. пряко улавяне от въздуха) или хибридни (напр. биоенергия с улавяне и съхранение на CO2), както и технологичните подробности за поглъщането вида на съхранението и в съответните случаи преноса на погълнатите парникови газове;

в) ако е приложимо, кратко обяснение дали дейността отговаря на условията за природосъобразно решение; и

г) по какъв начин се управлява рискът от нетрайност, като в това число се определят и наблюдават случаите на изтичане и обръщане, според случая.

Насоки за изчисляване

ИП 58. Когато изготвя информацията за **поглъщането и съхранението на парникови газове** от собствената си дейност и нагоре и надолу по своята верига на стойността, изисквана съгласно параграф 56, буква а) и параграф 58, предприятието:

а) взема предвид, доколкото е приложимо, Стандарта за емисиите на предприятията по Протокола за парниковите газове (версия от 2004 г.), продуктовия стандарт (версия от 2011 г.), Ръководството за селското стопанство (версия от 2014 г.), Ръководството за земеползването, **промяната в земеползването** и горското стопанство за отчитане по проекти, свързани с парникови газове (версия от 2006 г.);

б) прилага консенсусни методи за отчитане на поглъщанията на парникови газове веднага щом са налични, по-специално нормативната уредба на ЕС за сертифициране на поглъщанията на CO2;

в) ако е приложимо, обяснява ролята на поглъщанията за своята **политика за смекчаване на изменението на климата**;

г) включва поглъщания от операции, които притежава, контролира или към които допринася, и които не са продадени на друга страна чрез въглеродни кредити;

д) ако е приложимо, маркира дейностите по поглъщане на парникови газове в собствените си операции или във веригата на стойността, които са били преобразувани във въглеродни кредити и продадени на други страни на доброволния пазар;

е) отчита **емисиите** на парникови газове, свързани с дейност по поглъщане, в т.ч. пренос и съхранение, съгласно изискване за оповестяване E1-6 (обхват 1, обхват 2 или обхват 3). За да увеличи прозрачността във връзка с ефективността на дадена дейност по поглъщане, в т.ч. пренос и съхранение, предприятието може да оповести емисиите на парникови газове, свързани с тази дейност (напр. емисиите на парникови газове от потреблението на електроенергия от технологии за пряко улавяне от въздуха), заедно с, но отделно от количеството погълнати емисии на парникови газове;

ж) в случай на обръщане отчита съответните емисии на парникови газове, като ги прихваща от поглъщанията през отчетния период;

з) използва последните стойности на **ПГЗ**, публикувани от IPCC въз основа на 100-годишен времеви хоризонт, за изчисляване в еквиваленти на CO2 на емисиите на газове, различни от CO2, и описва направените допускания, методиките и рамките, приложени за изчисляване на количеството поглъщания на парникови газове; и

и) взема предвид **природосъобразните решения**.

ИП 59. Предприятието разпределя и оповестява поотделно поглъщанията на парникови газове, които възникват в собствената му дейност, и тези, които възникват нагоре и надолу по неговата верига на стойността. Дейностите по поглъщане на парникови газове нагоре и надолу по **веригата на стойността** включват тези, които предприятието подкрепя дейно, например чрез проект за сътрудничество с **доставчик**. Не се очаква предприятието да включва каквито и да е поглъщания на парникови газове, които може да възникнат нагоре и надолу по веригата на стойността и които не са му известни.

ИП 60. Количествената информация за поглъщанията на парникови газове може да бъде представена, като се използва следният табличен формат.

Поглъщания	**Сравнителни данни**	**N**	**% N/N-1**
Дейност 1 за поглъщане на ПГ (напр. възстановяване на гори)	-		
Дейност 2 за поглъщане на ПГ (напр. пряко улавяне от въздуха)	-		
…	-		
Общо поглъщания на ПГ от собствената дейност на предприятието (tCO2eq)			
Дейност 1 за поглъщане на ПГ (напр. възстановяване на гори)	-		
Дейност 2 за поглъщане на ПГ (напр. пряко улавяне от въздуха)	-		
…	-		
Общо поглъщания на ПГ нагоре и надолу по веригата на стойността (tCO2eq)			
Обръщания (tCO2eq)			

Проекти за намаляване на ПГ, финансирани с въглеродни кредити

ИП 61. Финансирането на проекти за **намаляване на емисиите на парникови газове** извън **веригата на стойността** на предприятието чрез закупуване на **въглеродни кредити**, които отговарят на стандарти за високо качество, може да бъде полезен принос за смекчаване на изменението на климата. С настоящия стандарт от предприятието се изисква да оповести дали използва **въглеродни кредити** отделно от **емисиите** на парникови газове (параграф 56, буква б) и параграф 59) и от **целите за намаляване на емисиите на парникови газове** (изискване за оповестяване E1-4). С него също така от предприятието се изисква да покаже степента на използване на тези въглеродни кредити и какви критерии за качество прилага за тях.

ИП 62. Когато оповестява информацията за **въглеродните кредити**, изисквана съгласно параграф 56, буква б) и параграф 59, предприятието оповестява следното разпределение, според случая:

а) дял (процент от обема) на проектите за намаляване и проектите за поглъщане;

б) за въглеродните кредити от проекти за поглъщане – разяснение дали са от биогенни, или от технологични поглътители;

в) дял (процент от обема) за всеки признат стандарт за качество;

г) дял (процент от обема), емитиран от проекти в ЕС; и

д) дял (процент от обема), който отговаря на условията за съответна корекция съгласно член 6 от Парижкото споразумение.

Насоки за изчисляване

ИП 63. Когато изготвя информацията за **въглеродните кредити**, изисквана съгласно параграф 56, буква б) и параграф 59, предприятието:

а) взема предвид **признатите стандарти за качество**;

б) ако е приложимо, обяснява ролята на въглеродните кредити в своята **политика за смекчаване на изменението на климата**;

в) не включва въглеродните кредити, издадени от проекти за **намаляване на емисиите** на парникови газове в рамките на своята **верига на стойността**, тъй като съответните намаления на емисиите на парникови газове вече трябва да се оповестят съгласно изискване за оповестяване E1-6 (обхват 2 или обхват 3) в момента, в който настъпят (т.е. избягва се двойното пресмятане);

г) не включва въглеродните кредити от проекти за поглъщане на парникови газове в рамките на веригата на стойността си, тъй като съответните поглъщания на парникови газове може вече да се отчетат съгласно изискване за оповестяване E1-7 в момента, в който настъпят (т.е. избягва се двойното пресмятане);

д) не оповестява въглеродните кредити като прихващане (компенсация) за своите **емисии** на парникови газове съгласно изискване за оповестяване E1-6 относно емисиите на парникови газове;

е) не оповестява въглеродните кредити като средство за постигане на целите за намаляване на емисиите на парникови газове, оповестени съгласно изискване за оповестяване E1-4; и

ж) изчислява размера на въглеродните кредити, които ще бъдат отменени в бъдеще, като сбор от въглеродните кредити в метрични тонове еквивалент на CO2 за срока на действащите договорни споразумения.

ИП 64. Информацията за **въглеродните кредити**, които са отменени през отчетната година и се планира да бъдат отменени в бъдеще, може да бъде представена с помощта на следните таблични формати.

Въглеродни кредити, отменени през отчетната година	**Сравнителни данни**	**N**
Общо (tCO2eq)		
Дял от проекти за поглъщане (%)		
Дял от проекти за намаляване (%)		
Признат стандарт за качество 1 (%)		
Признат стандарт за качество 2 (%)		

Признат стандарт за качество 3 (%)		
…		
Дял от проекти в ЕС (%)		
Дял на въглеродните кредити, които отговарят на условията за съответна корекция (%)		

Въглеродни кредити, които се планира да бъдат отменени в бъдеще	**Количество до [период]**
Общо (tCO2eq)	

Изискване за оповестяване E1-8 – Вътрешно определяне на цените на въглеродните емисии

ИП 65. Когато оповестява информацията, изисквана съгласно параграфи 62 и 63, ако е приложимо, предприятието обяснява накратко дали и по какъв начин цените на въглеродните емисии, използвани във вътрешните схеми за определяне на цените на въглеродните емисии, са в съответствие с използваните във финансовите отчети. Това се прави по отношение на вътрешните цени на въглеродните емисии, използвани за:

а) оценката на полезния живот и остатъчната стойност на неговите активи (нематериални активи, имоти, машини и съоръжения);

б) обезценката на активите; и

в) оценяване по справедлива стойност на активите, придобити чрез придобиване на предприятия.

ИП 66. Информацията може да бъде представена, като се използва следната таблица:

Видове вътрешни цени на въглеродните емисии	**Разглеждан обем (tCO2eq)**	**Приложени цени (€/tCO2eq)**	**Описание на периметъра**
Разчетна цена на капиталовите разходи			
Разчетна цена на инвестициите в научноизследователска и развойна дейност (НИРД)			
Вътрешна такса или вътрешен фонд за въглеродни емисии			
Цени на въглеродните емисии за проверката за обезценка			
и т.н.			

Изискване за оповестяване E1-9 – Очаквани финансови последици от съществените физически рискове и рискове от прехода и потенциални възможности, свързани с климата

Очаквани финансови последици, произтичащи от съществените физически рискове и рискове от прехода

ИП 67. Съществените свързани с климата **физически рискове** и **рискове от прехода** може да повлияят на финансовото състояние на предприятието (напр. притежавани активи, финансово контролирани наети активи, пасиви), неговите резултати (напр. потенциално бъдещо увеличение/намаление на нетните приходи и разходи в резултат на прекъсвания на дейността, повишени цени на доставките, водещи до потенциално свиване на нормата на печалба) и парични потоци. Ниската вероятност, голямата тежест и дългосрочните времеви хоризонти на някои свързани с климата изложености на физически риск, както и несигурността, произтичаща от прехода към устойчива икономика, означават, че ще съществуват свързани с това съществени **очаквани финансови последици**, които са извън обхвата на изискванията на приложимите счетоводни стандарти.

ИП 68. Понастоящем няма общоприета методика за оценяване или измерване на начина, по който съществените **физически рискове** и **рискове от прехода** може да повлияят на бъдещото финансово състояние, финансови резултати и парични потоци на предприятието. Следователно оповестяването на тези финансови последици (както се изисква съгласно параграфи 64, 66 и 67) ще зависи от вътрешната методика на предприятието и от упражняването на значителна преценка при определянето на входящите данни и допусканията, необходими за количествено определяне на **очакваните финансови последици** от тези рискове.

Насоки за изчисляване – очаквани финансови последици, произтичащи от съществените физически рискове

ИП 69. Когато оповестява информацията, изисквана съгласно параграф 64, буква а) и параграф 66, предприятието обяснява дали и по какъв начин:

а) оценява **очакваните финансови последици** за активите и стопанските дейности, изложени на съществен физически риск, в това число обхвата на приложение, времевите хоризонти, методиката за изчисляване, допусканията от критично значение и параметрите и ограниченията на оценката; и

б) оценката на активите и стопанските дейности, считани за изложени на съществен **физически риск**, се основава на или е част от процеса за определяне на съществените физически рискове, както се изисква съгласно параграф 20, буква б) и параграф ИП 11, и за определяне на климатичните сценарии, както се изисква съгласно параграфи 19, ИП 13 и ИП 14. По-специално предприятието обяснява по какъв начин е определило средносрочните и дългосрочните времеви хоризонти и по какъв начин тези определения са свързани с очаквания експлоатационен срок на неговите активи, с хоризонтите за стратегическо планиране и с плановете за отпускане на капитала.

ИП 70. Когато изготвя информацията за активите, изложени на съществен физически риск, която се изисква да бъде оповестена съгласно параграф 66, буква а), предприятието:

а) изчислява активите, изложени на съществен физически риск, като парична сума и като дял (процент) от общия размер на активите към отчетната дата (т.е. делът е приблизителната оценка на балансовата стойност на активите, изложени на съществен физически риск, разделена на общата балансова стойност, както е посочена в отчета за финансовото състояние или в счетоводния баланс). Оценката на активите, изложени на съществен физически риск, се получава, като се започне от активите, признати във финансовите отчети. Приблизителната оценка на паричните суми и делът на активите, изложени на физически риск, може да бъдат представени като единична величина или като диапазон.

б) Всички видове активи, в това число активите на финансов лизинг/активите с право на ползване, се вземат предвид при определяне на активите, изложени на съществен физически риск.

в) За да постави тази информация в контекст, предприятието:

i. оповестява местонахождението на значимите активи, изложени на съществен физически риск. Значимите активи, които се намират ([52]) на територията на ЕС, се обобщават по трицифрени кодове по NUTS (Номенклатурата на териториалните единици за статистически цели). За значимите активи, намиращи се извън територията на ЕС, разпределението по кодове по NUTS се предоставя само когато е приложимо.

ii. разпределя паричните стойности на изложените на риск активи по остър и хроничен физически риск ([53]);

г) изчислява дела на активите, изложени на съществен физически риск, произтичащ от параграф 66, буква а), по който се вземат мерки чрез **действията за смекчаване на изменението на** климата, въз основа на информацията, оповестена съгласно изискване за оповестяване E1-3. Целта на това е да се определят приблизително нетните рискове.

ИП 71. Когато изготвя информацията, изисквана съгласно параграф 64, буква а) и параграф 66, буква г), предприятието може да оцени и оповести дела на нетните приходи от стопански дейности, изложени на физически риск. Това оповестяване

а) се основава на нетните приходи в съответствие с изискванията на счетоводните стандарти, прилагани за финансовите отчети, т.е. МСФО 15 или местните ОСП;

([52]) Това изискване за оповестяване е в съответствие с изискванията Регламент за изпълнение (ЕС) 2022/2453 на Комисията – образец 5: експозиции, изложени на физически риск.

([53]) Това изискване за оповестяване е в съответствие с изискванията Регламент за изпълнение (ЕС) 2022/2453 на Комисията – образец 5: експозиции, изложени на физически риск.

б) може да включва разпределение по стопанските дейности на предприятието със съответните подробности за съответния процентен дял от общите нетни приходи, рисковите фактори (опасности, изложеност и чувствителност) и, ако е възможно, величината на **очакваните финансови последици** по отношение на свиването на нормата на печалба в краткосрочен, средносрочен и дългосрочен времеви хоризонт. Естеството на стопанските дейности може да бъде разпределено и по оперативни сегменти, ако предприятието е оповестило приноса на нормите на печалба по оперативни сегменти в отчитането си по сегменти във финансовите отчети.

Насоки за изчисляване – очаквани финансови последици, произтичащи от риска от прехода

ИП 72. Когато оповестява информацията, изисквана съгласно параграф 64, буква б) и параграф 67, буква а), предприятието обяснява дали и по какъв начин:

а) е оценило потенциалните последици за бъдещите финансови резултати и бъдещото финансово състояние по отношение на активите и стопанските дейности, изложени на съществен риск от прехода, в това число обхвата на приложение, методиката за изчисляване, допусканията от критично значение и параметрите и ограниченията на оценката; и

б) оценката на активите и стопанските дейности, считани за изложени на съществен риск от прехода, се основава на или е част от процеса за определяне на съществените **рискове от прехода**, както е описано в параграф 20, буква в) и в параграф ИП 11, и за определяне на **сценариите**, както се изисква съгласно параграфи ИП 12 – ИП 13. По-специално предприятието обяснява по какъв начин е определило средносрочните и дългосрочните времеви хоризонти и по какъв начин тези определения са свързани с очаквания експлоатационен срок на неговите активи, с хоризонтите за стратегическо планиране и с плановете за отпускане на капитала.

ИП 73. Когато оповестява информацията относно активите, изложени на съществен риск от прехода, както се изисква съгласно параграф 67, букви а) и б):

а) предприятието включва най-малкото приблизителна оценка на размера на потенциално блокираните активи (в парично изражение и като дял/процент) от отчетната година до 2030 г. и от 2030 г. до 2050 г. Под „блокирани активи“ се разбират действащите или твърдо планираните ключови активи на предприятието със значителни **обвързани емисии на парникови газове** през експлоатационния им срок. Твърдо планираните ключови активи са тези, които предприятието най-вероятно ще внедри през следващите 5 години. Размерът може да бъде изразен като диапазон от стойности на активите въз основа на различни **сценарии за** климата и **политиката**, в това число сценарий, съобразен с целта за ограничаване на изменението на климата до 1,5°C.

б) предприятието оповестява разпределение на балансовата стойност на своите активи, представляващи недвижими имоти, в т.ч. активите с право на ползване, по класове на енергийна ефективност. Енергийната ефективност се представя или като диапазони на потреблението на енергия в kWh/m^2, или като клас на етикета на СЕХ ([54]) (сертификата за енергийни характеристики) ([55]). Ако предприятието не може да получи тази информация при полагане на максимални усилия, то оповестява общата балансова стойност на активите, представляващи недвижими имоти, за които потреблението на енергия се основава на вътрешни приблизителни оценки;

в) предприятието изчислява дела (процента) от общия размер на активите (в това число на активите на финансов лизинг/активите с право на ползване), изложени на съществен риск от прехода, който се преодолява с **действията за смекчаване на изменението на климата**, въз основа на информацията, оповестена съгласно изискване за оповестяване E1-3. Общият размер на активите е балансовата стойност в счетоводния баланс към отчетната дата.

ИП 74. Когато оповестяват информацията относно потенциалните пасиви, произтичащи от съществени **рискове от прехода**, както се изисква съгласно параграф 67, буква г):

а) предприятията, които експлоатират **инсталации**, регулирани съгласно схема за търговия с емисии, може да включват набор от потенциални бъдещи пасиви, произтичащи от тези схеми;

б) предприятията, по отношение на които се прилага СТЕ на ЕС, може да оповестят потенциалните бъдещи пасиви, свързани с техните планове за отпускане за периода преди и до 2030 г. Потенциалният пасив може да бъде приблизително оценен въз основа на:

([54]) Директива 2010/31/ЕС на Европейския парламент и на Съвета от 19 май 2010 г. относно енергийните характеристики на сградите (ОВ L 153, 18.6.2010 г., стр. 13).

([55]) Това изискване за оповестяване е в съответствие с изискванията Регламент за изпълнение (ЕС) 2022/2453 на Комисията – образец 2: недвижими имоти, енергийна ефективност на обезпечението.

i. броя на квотите, притежавани от предприятието към началото на отчетния период;

ii. броя на квотите, които трябва да бъдат закупувани на пазара всяка година, т.е. преди и до 2030 г.;

iii. разликата между приблизително оценените бъдещи **емисии** при различни **сценарии** за прехода и безплатно отпуснатите квоти, които са известни за периода до 2030 г.; и

iv. прогнозните годишни разходи за тон CO_2, за които трябва да бъде закупена квота;

в) Когато оценява потенциалните си бъдещи пасиви, предприятието може да вземе предвид и да оповести броя на квотите за емисии на парникови газове от обхват 1 в рамките на регулирани схеми за търговия с емисии и съвкупния брой на квотите за емисии, съхранявани (от предишни квоти) към началото на отчетния период;

г) предприятията, оповестяващи обеми **въглеродни кредити**, които се планира да бъдат отменени в близко бъдеще (изискване за оповестяване E1-7), може да оповестят потенциалните бъдещи пасиви, свързани с тези кредити въз основа на действащи договорни споразумения;

д) предприятието може също така да включи своите представени в парично изражение брутни **емисии** на парникови газове от обхват 1 и обхват 2 и общи емисии на парникови газове (в парични единици), изчислени, както следва:

i. представените в парично изражение брутни емисии на парникови газове от обхват 1 и обхват 2 през отчетната година: по следната формула:

а) $$(\textit{брутни емисии на ПГ от обхват 1}\,(t\ CO_2eq) + (\textit{брутни емисии на ПГ от обхват 2}\,(t\ CO2eq) \times \textit{Разходна ставка на емисиите на ПГ}\,(\frac{€}{t\ CO2eq})$$

ii. представените в парично изражение общи емисии на парникови газове през отчетната година: по следната формула:

б) $$\text{Общо емисии на ПГ}\,(t\ CO_2eq) \times \text{разходна ставка на емисиите на ПГ}\,(\frac{\text{евро}}{t\ CO_2eq})$$

iii. като използва ниска, средна и висока стойност на разходната ставка ([56]) за емисиите на парникови газове (напр. пазарна цена на въглеродните емисии и различни приблизителни оценки за разходите за обществото, свързани с въглерода) и посочи причините за избора им.

ИП 75. Може да бъдат приложени други подходи и методики, за да се оцени по какъв начин **рисковете от прехода** може да повлияят на бъдещото финансово състояние на предприятието. Във всеки случай оповестяването на **очакваните финансови последици** включва описание на използваните от предприятието методики и определения.

ИП 76. Когато изготвя информацията, изисквана съгласно параграф 67, буква г), предприятието може да оцени и оповести дела на нетните приходи от стопански дейности, изложени на **рискове от прехода**. Това оповестяване:

а) се основава на нетните приходи в съответствие с изискванията на счетоводните стандарти, прилагани за финансовите отчети, т.е. МСФО 15 или местните ОСП;

б) може да включва разпределение по стопанските дейности на предприятието със съответните подробности за съответния процентен дял от текущите нетни приходи, рисковите фактори (събития и експозиция) и, когато е възможно, **очакваните финансови последици** по отношение на свиването на нормата на печалба в краткосрочен, средносрочен и дългосрочен план. Естеството на стопанските дейности може да бъде разпределено и по оперативни сегменти, ако предприятието е оповестило приноса на нормите на печалба по оперативни сегменти в отчитането си по сегменти във финансовите отчети.

([56]) Разходната ставка е множителят, който се използва за преобразуване на непарични въздействия като тонове, хектари, кубични метри и т.н. в парични единици. Разходните ставки следва да се основават на проучвания за парично остойностяване, трябва да са научно обосновани, а методите, използвани за получаването им, трябва да са прозрачни. Насоки относно тези методи могат да бъдат получени например от финансирания по линия на LIFE проект TRANSPARENT.

Свързаност с информацията във финансовите отчети

ИП 77. Равнението на значителната сума на активите, пасивите и нетните приходи (уязвими към съществени **физически рискове** или **рискове от прехода**) със съответната статия или оповестявано сведение (напр. при отчитането по сегменти) във финансовите отчети (както се изисква съгласно параграф 68) може да бъде представено от предприятието, както следва:

а) чрез препратка към съответната статия или съответното оповестявано сведение във финансовите отчети, ако тези суми може да бъдат разграничени във финансовите отчети; или

б) ако не може да бъде направена пряка препратка, чрез количествено равняване на всяка сума със съответната статия или съответното оповестявано сведение във финансовите отчети, като се използва табличният формат по-долу:

Балансова стойност на активите или пасивите, или нетните приходи, уязвими към съществени физически рискове или рискове от прехода	
Коригиращи статии	
Активи или пасиви, или нетни приходи във финансовите отчети	

ИП 78. Предприятието осигурява съгласуваността между данните и допусканията за оценката и отчитането на **очакваните финансови последици** от съществените **физически рискове** и **рискове от прехода** в отчета за устойчивостта, от една страна, и съответните данни и допускания, използвани за финансовите отчети (напр. цени на въглеродните емисии, използвани за определяне на обезценката на активите, експлоатационен срок на активите, приблизителни оценки и обезпечения), от друга страна. Предприятието обяснява причините за всякакви несъответствия (напр. ако пълните финансови последици от свързаните с климата рискове все още са в процес на оценка или не се считат за съществени във финансовите отчети).

ИП 79. По отношение на потенциалните бъдещи последици за пасивите (изисквани съгласно параграф 67, буква г)), ако е приложимо, предприятието прави препратка към описанието на схемите за търговия с емисии във финансовите отчети.

Свързани с климата възможности

ИП 80. Когато оповестява информацията съгласно параграф 69, буква а), предприятието обяснява естеството на икономиите на разходи (напр. в резултат на намалено потребление на енергия), времевите хоризонти и използваната методика, в това число обхвата на оценката, допусканията от критично значение и ограниченията, както и дали и по какъв начин е приложен **анализ на сценарии**.

ИП 81. Когато оповестява информацията, изисквана съгласно параграф 69, буква б), предприятието обяснява по какъв начин е оценило размера на пазара или очакваните промени в нетните приходи, произтичащи от продукти и услуги с ниски въглеродни емисии или решения за адаптиране, в това число обхвата на оценката, времевия хоризонт, допусканията от критично значение и ограниченията, както и до каква степен този пазар е достъпен за предприятието. Информацията за размера на пазара може да бъде поставена в перспектива спрямо текущите приходи, съобразени с таксономията, оповестени съгласно разпоредбите на Регламент (ЕС) 2020/852. Предприятието може също така да обясни по какъв начин ще преследва свързаните си с климата **възможности** и по възможност това следва да бъде свързано с оповестяванията за **политиките, целите** и **действията** съгласно изисквания за оповестяване E1-2, E1-3 и E1-4.

ЕСОУ Е2

ЗАМЪРСЯВАНЕ

СЪДЪРЖАНИЕ

Цел

Взаимодействие с други ЕСОУ

Изисквания за оповестяване

– ЕСОУ 2 Общи оповестявания

Управление на въздействията, рисковете и възможностите

– Изискване за оповестяване, свързано с ЕСОУ 2 IRO-1 – Описание на процесите за установяване и оценяване на съществените въздействия, рискове и възможности, свързани със замърсяването

– Изискване за оповестяване Е2-1 – Политики, свързани със замърсяването

– Изискване за оповестяване Е2-2 – Действия и ресурси, свързани със замърсяването

Измерители и цели

– Изискване за оповестяване Е2-3 – Цели, свързани със замърсяването

– Изискване за оповестяване Е2-4 – Замърсяване на въздуха, водите и почвите

– Изискване за оповестяване Е2-5 – Вещества, пораждащи безпокойство, и вещества, пораждащи сериозно безпокойство

– Изискване за оповестяване Е2-6 – Очаквани финансови последици от въздействията, рисковете и възможностиге, свързани със замърсяването

Допълнение А: Изисквания по отношение на прилагането

– ЕСОУ 2 Общи оповестявания

Управление на въздействията, рисковете и възможностите

– Изискване за оповестяване Е2-1 – Политики, свързани със замърсяването

– Изискване за оповестяване Е2-2 – Действия и ресурси, свързани със замърсяването

Измерители и цели

– Изискване за оповестяване Е2-3 – Цели, свързани със замърсяването

– Изискване за оповестяване Е2-4 – Замърсяване на въздуха, водите и почвите

– Изискване за оповестяване Е2-5 – Вещества, пораждащи безпокойство, и вещества, пораждащи сериозно безпокойство

– Изискване за оповестяване Е2-6 – Очаквани финансови последици от рисковете и възможностите, свързани със замърсяването

Цел

1. Целта на настоящия на стандарт е да се определят изискванията за оповестяване, които ще дадат на ползвателите на **отчета за устойчивостта** възможност да разберат:

   а) по какъв начин предприятието влияе върху **замърсяването** на въздуха, водите и **почвата** по отношение на съществените положителни и отрицателни действителни или потенциални **въздействия**;

   б) всякакви **действия** – както и резултата от тези действия – за предотвратяване или смекчаване на действителните или потенциалните отрицателни въздействия, и за справяне с **рисковете** и **възможностите**;

   в) плановете и способността на предприятието да приспособява своята **стратегия** и своя **модел на стопанска дейност** си в съответствие с прехода към устойчива икономика и с потребността от предотвратяване, контрол и премахване на замърсяването. Целта е да се създаде нетоксична околна среда с нулево замърсяване също така в подкрепа на Плана за действие на ЕС „Към нулево замърсяване на въздуха, водата и почвата“;

   г) естеството, вида и степента на съществените рискове и възможности на предприятието, свързани с неговите произтичащи от замърсяването въздействия и **зависимости**, както и предотвратяването, контрола, премахването или намаляването на замърсяването (включително в резултат на прилагане на разпоредбите) и по какъв начин предприятието ги управлява; и

д) **финансовите последици** за предприятието в краткосрочен, средносрочен и дългосрочен план от съществените рискове и възможности, произтичащи от свързаните със замърсяването въздействия и зависимости на предприятието.

2. В настоящия стандарт се установяват изисквания за оповестяване, свързани със следните **въпроси на устойчивостта**: **замърсяване** на въздуха, водите, **почвата**, **вещества, пораждащи безпокойство**, в това число **вещества, пораждащи сериозно безпокойство**.

3. Терминът „**замърсяване** на въздуха“ се отнася до **емисиите** на предприятието във въздуха (както на закрито, така и на открито) и до предотвратяването, контрола и намаляването на такива емисии.

4. Терминът „**замърсяване** на водите“ се отнася до **емисиите** на предприятието във водите и до предотвратяването, контрола и намаляването на такива емисии.

5. Терминът „**замърсяване на почвата**“ се отнася до **емисиите** на предприятието в почвата (почвите) и до предотвратяването, контрола и намаляването на такива емисии.

6. По отношение на „**веществата, пораждащи безпокойство**“ настоящият стандарт обхваща производството, употребата и/или разпространението и пазарната реализация на вещества, пораждащи безпокойство, в това число на **вещества, пораждащи сериозно безпокойство**. Изискванията за оповестяване за веществата, пораждащи безпокойство, имат за цел да се осигури възможност на ползвателите да разберат действителните или потенциалните въздействия, свързани с тези вещества, вземайки предвид също така възможните ограничения на използването и/или разпространението и пазарната им реализация.

Взаимодействие с други ЕСОУ

7. Темата за **замърсяването** е тясно свързана с други екологични подтеми, като изменението на климата, водните и **морските ресурси**, **биологичното разнообразие** и **кръговата икономика**. Оттук следва, че за да се осигури изчерпателен обзор на това, което би могло да е съществено за замърсяването, съответните изисквания за оповестяване са обхванати в други стандарти за околната среда, както следва:

а) ЕСОУ Е1 *Изменение на климата*, в който се разглеждат следните седем **парникови газа**, свързани със замърсяването на въздуха: въглероден диоксид (CO2), метан (CH4), диазотен оксид (N2O), флуоровъглеводороди (HFC), перфлуорвъглероди (PFC), серен хексафлуорид (SF6) и азотен трифлуорид (NF3).

б) ЕСОУ Е3 *Водни и морски ресурси*, в който се разглежда **потреблението на вода**, по-специално в **райони, изложени на воден риск**, **рециклирането** и съхранението на вода. В него са включени и отговорното управление на морските ресурси, в това число естеството и количеството на свързаните с морските ресурси стоки (като чакъл, дълбоководни минерали, морски дарове), използвани от предприятието. В този стандарт са обхванати отрицателните въздействия във вид на замърсяване на водите и морските ресурси, включително пластмасовите микрочастици, генерирани от такива дейности.

в) ЕСОУ Е4 *Биологично разнообразие и екосистеми*, в който се разглеждат **екосистемите** и видовете. В този стандарт се разглежда замърсяването като пряк фактор за въздействие върху **загубата на биологично разнообразие**.

г) ЕСОУ Е5 *Използване на ресурсите и кръгова икономика*, в който се разглеждат по-специално преходът към прекратяване на добива на невъзобновяеми ресурси и прилагането на практики, с които се предотвратява образуването на **отпадъци**, в това число замърсяването, причинено от отпадъци.

8. Свързаните със **замърсяването** въздействия на предприятието може да засегнат хората и общностите. Съществените отрицателни въздействия върху **засегнатите общности** от свързани със замърсяването въздействия, които може да бъдат отдадени на предприятието, са обхванати в ЕСОУ S3 *Засегнати общности*.

9. Настоящият стандарт следва да се чете във връзка с ЕСОУ 1 *Общи изисквания* и ЕСОУ 2 *Общи оповестявания*.

Изисквания за оповестяване

ЕСОУ 2 Общи оповестявания

10. Изискванията в настоящия раздел следва да се четат във връзка с оповестяванията, изисквани съгласно ЕСОУ 2, глава 4 *Управление на въздействията, рисковете и възможностите*, и да се отчитат успоредно с тях.

Управление на въздействията, рисковете и възможностите

Изискване за оповестяване, свързано с ЕСОУ 2 IRO-1 – Описание на процесите за установяване и оценяване на съществените въздействия, рискове и възможности, свързани със замърсяването

11. Предприятието описва процеса за установяване на съществените **въздействия, рискове** и **възможности** и предоставя информация за това дали:

    а) дали е проверило местоположението на **обекта** и стопанските си дейности, за да установи своите действителни и потенциални свързани със **замърсяването въздействия, рискове и възможности** в собствената си дейност и нагоре и надолу по **веригата на стойността**, и ако това е така, методиките, допусканията и инструментите, използвани при проверката;

    б) дали и как е провело консултации, по-специално със засегнатите общности.

Изискване за оповестяване E2-1 – Политики, свързани със замърсяването

12. Предприятието описва политиките, които е приело за управление на съществените си въздействия, рискове и възможности, свързани с предотвратяването и контрола на замърсяването.

13. Целта на това изискване за оповестяване е да се даде възможност за разбиране на степента, в която предприятието е въвело **политики**, насочени към установяването, оценяването, управлението и/или **коригирането** на съществените **въздействия, рискове** и **възможности**, свързани със замърсяването.

14. При оповестяването, изисквано съгласно параграф 12, се включва информация относно **политиките**, които предприятието е въвело за управление на своите съществени **въздействия, рискове** и **възможности**, свързани със **замърсяването** съгласно ЕСОУ 2 MDR-P *Политики, приети за управление на съществените въпроси на устойчивостта*.

15. Предприятието посочва – за собствената си дейност и за своята **верига на стойността** нагоре и надолу – дали и по какъв начин чрез своите **политики** то взема мерки в следните области, когато те са съществени:

    а) смекчаването на отрицателните **въздействия**, свързани със **замърсяването** на въздуха, водите и **почвата**, в това число предотвратяването и контрола;

    б) заместването и минимизирането на употребата на **вещества, пораждащи безпокойство**, и постепенното премахване на **веществата, пораждащи сериозно безпокойство**, по-специално за несъществена обществена употреба и в **потребителски** продукти; и

    в) предотвратяването на **произшествия** и извънредни ситуации и – ако и когато настъпят – контролирането и ограничаването на въздействието им върху хората и околната среда.

Изискване за оповестяване E2-2 – Действия и ресурси, свързани със замърсяването

16. Предприятието оповестява действията си, свързани със замърсяването, и ресурсите, отпуснати за тяхното изпълнение.

17. Целта на това изискване за оповестяване е да се даде възможност за разбиране за ключовите действия, предприети и планирани за постигане на свързаните със **замърсяването** общи и конкретни **цели** на **политиката**.

18. В описанието на плановете за действие и ресурсите, свързани със замърсяването, се включва информацията, предвидена в ЕСОУ 2 MDR-A *Действия и ресурси във връзка със съществените въпроси на устойчивостта*.

19. Като допълнение към ЕСОУ 2 MDR-A предприятието може да посочи към кое ниво в посочената по-долу йерархия на мерките за смекчаване може да се отнесат дадено действие и ресурсите:

    а) предотвратяване (избягване) на **замърсяването**, в това число постепенното извеждане от употреба на материали или съединения, които имат отрицателно въздействие (предотвратяване на замърсяването при източника);

    б) намаляване на замърсяването, в т.ч.: постепенно извеждане от употреба на материали или съединения; спазване на изискванията за прилагане, например изискванията за **най-добрите налични техники (НДНТ)**; изпълнение на критериите за ненанасяне на значителни вреди за целите на предотвратяването и контрола на замърсяването съгласно Регламента за таксономията и делегираните актове към него (минимизиране на замърсяването); и

в) възстановяване, регенериране и преобразуване на **екосистемите**, когато е настъпило замърсяване (контрол на въздействията, произтичащи както от редовни дейности, така и от **произшествия**).

Измерители и цели

Изискване за оповестяване E2-3 – Цели, свързани със замърсяването

20. Предприятието оповестява свързаните със замърсяването цели, които е определило.

21. Целта на това изискване за оповестяване е да се даде възможност за разбиране на **целите**, които предприятието е определило в подкрепа на свързаните си със **замърсяването политики**, както и за справяне със съществените си **въздействия, рискове** и **възможности**, свързани със замърсяването.

22. Описанието на **целите** съдържа изискванията за предоставяне на информация, определени в ЕСОУ 2 MDR-T *Проследяване на ефективността на политиките и действията чрез цели*.

23. При оповестяването, изисквано съгласно параграф 20, се посочва дали и по какъв начин **целите** на предприятието са свързани с предотвратяването и контрола на:

а) замърсителите на въздуха и съответните **специфични натоварвания** в отделянето на замърсители;

б) **емисиите** във водата и съответните специфични натоварвания в отделянето на замърсители;

в) **замърсяването** на **почвата** и съответните специфични натоварвания в отделянето на замърсители; и

г) **веществата, пораждащи безпокойство**, и **веществата, пораждащи сериозно безпокойство**.

24. Като допълнение към ЕСОУ 2 MDR-T предприятието може да посочи дали при определянето на целите са били взети под внимание **екологичните прагове** и специфичните за субекта разпределения (напр. **целостта на биосферата**, разрушаването на озона в стратосферата, натоварването на атмосферата с аерозоли, **изтощаването на почвите**, увеличаването на киселинността на океанските води). Ако това е така, предприятието може да посочи:

а) установените **екологични прагове** и методиката, използвана за установяването им;

б) дали праговете са специфични за субекта и ако това е така, как са били определени; и

в) по какъв начин в предприятието е разпределена отговорността за спазване на установените екологични прагове.

25. Предприятието посочва като част от контекстуалната информация дали **целите**, които е определило и представило, са задължителни (изисквани от законодателство), или доброволни.

Изискване за оповестяване E2-4 – Замърсяване на въздуха, водите и почвите

26. **Предприятието оповестява замърсителите, които изпуска в хода на собствената си дейност, както и пластмасовите микрочастици, които генерира или използва.**

27. Целта на това изискване за оповестяване е да се осигури разбиране за **емисиите**, които предприятието генерира във въздуха, водите и **почвите** в хода на собствената си дейност, както и за пластмасовите микрочастици, които генерира или използва.

28. Предприятието оповестява количеството на:

а) всеки замърсител, посочен в приложение II към Регламент (ЕО) № 166/2006 на Европейския парламент и на Съвета ([57]) (Регламент за Европейския регистър за изпускането и преноса на замърсители, „Регламент за ЕРИПЗ“), изпускан във въздуха, водата и почвата, с изключение на емисиите на **парникови газове**, които се оповестяват в съответствие с ЕСОУ E1 *Изменение на климата* ([58]);

([57]) Регламент (ЕО) 166/2006 на Европейския парламент и на Съвета от 18 януари 2006 г. за създаване на Европейски регистър за изпускането и преноса на замърсители и за изменение на Директиви 91/689/ЕИО и 96/61/ЕО на Съвета (ОВ L 033, 4.2.2006 г., стр. 1).

([58]) Тази информация подкрепя удовлетворяването на потребностите от информация на участниците на финансовите пазари, по отношение на които се прилага Регламент (ЕС) 2019/2088, тъй като произлиза от: а) допълнителен показател, свързан с основните неблагоприятни въздействия, определен в показател № 2 в таблица II от приложение I към Делегиран регламент (ЕС) 2022/1288 на Комисията по отношение на правилата за оповестяване на устойчивите инвестиции („Емисии на замърсители на въздуха“); б) показател № 8 в таблица 1 от приложение I („Емисии във водата“); в) показател № 1 в таблица II от приложение I („Емисии на неорганични замърсители“); и г) показател № 3 в таблица II от приложение I („Емисии на озоноразрушаващи вещества“).

б) пластмасови микрочастици, генерирани или използвани от предприятието.

29. Количествата, посочени в параграф 28, са консолидирани количества, включително емисиите от съоръженията, върху които предприятието упражнява финансов контрол, и тези, върху които има оперативен контрол. Консолидацията включва само емисиите от съоръжения, за които е надвишена приложимата прагова стойност, посочена в приложение II към Регламент (ЕО) № 166/2006.

30. Предприятието поставя оповестяваните сведения в контекст и описва:

а) промените с течение на времето;

б) методиките за измерване; и

в) процеса (процесите) за събиране на данни за счетоводство и отчитане във връзка със **замърсяването**, в това число вида на необходимите данни и източниците на информация.

31. Когато за количествено определяне на **емисиите** е избрана по-ненадеждна методика в сравнение с прякото измерване на емисиите, предприятието очертава причините за избора на тази по-ненадеждна методика. Ако предприятието използва приблизителни оценки, то оповестява стандарта, проучването на сектора или източниците, които са в основата на неговите приблизителни оценки, както и възможната степен на несигурност и диапазона на оценките, отразяващ несигурността на измерването.

Изискване за оповестяване E2-5 – Вещества, пораждащи безпокойство, и вещества, пораждащи сериозно безпокойство

32. **Предприятието оповестява информация относно производството, употребата, разпространението, пазарната реализация и вноса/износа на вещества, пораждащи безпокойство, и вещества, пораждащи сериозно безпокойство, самостоятелно, в смеси или в изделия.**

33. Целта на това изискване за оповестяване е се да даде възможност за разбиране на въздействието на предприятието върху здравето и околната среда чрез **вещества, пораждащи безпокойство**, и чрез **вещества, пораждащи сериозно безпокойство**, самостоятелно. Целта е също така да се даде възможност за разбиране на съществените рискове и **възможности** за предприятието, в това число изложеността на тези вещества и рисковете, произтичащи от промени в разпоредбите.

34. При оповестяването, изисквано съгласно параграф 32, се включват общите количества на **веществата, пораждащи безпокойство**, които се генерират или използват по време на производството или които се доставят в съоръженията на предприятието, и общите количества на веществата, пораждащи безпокойство, които напускат съоръженията му като емисии, като продукти или като част от продукти или услуги, разделени по основни класове на опасност на веществата, пораждащи безпокойство.

35. Предприятието представя отделно информацията за **веществата, пораждащи сериозно безпокойство**.

Изискване за оповестяване E2-6 – Очаквани финансови последици от съществените рискове и възможности, свързани със замърсяването

36. **Предприятието оповестява очакваните финансови последици от съществените въздействия, рискове и възможности, свързани със замърсяването.**

37. Информацията, изисквана по силата на параграф 36, е допълнение към информацията за текущите финансови последици върху финансовото състояние, финансовите резултати и паричните потоци на предприятието за отчетния период, изисквана по силата на параграф 48, буква г) от ЕСОУ 2 SBM-3.

38. Целта на това изискване за оповестяване е да се осигури разбиране за:

а) **очакваните финансови последици** от съществените рискове, които произтичат от свързаните със **замърсяването** въздействия и зависимости на предприятието и начина, по който тези рискове оказват (или може основателно да се очаква, че ще окажат) съществено влияние върху финансовото състояние, финансовите резултати и паричните потоци на предприятието в краткосрочен, средносрочен и дългосрочен план.

б) **очакваните финансови последици** от съществените **възможности**, свързани с предотвратяването и контрола на замърсяването.

39. В оповестяваните сведения се включва:

а) количествено определяне на **очакваните финансови последици** в парично изражение, като се имат предвид действията във връзка със замърсяването, или – когато това не е възможно без излишни разходи или усилия – качествена информация. Не се изисква количествено определяне на **финансовите последици**, произтичащи от **възможностите**, ако това би довело до оповестяване, което не отговаря на качествените характеристики на информацията (вж. ЕСОУ 1, допълнение Б *Качествени характеристики на информацията*);

б) описание на разглежданите последици, свързаните с тях въздействия и времевите хоризонти, в които е вероятно те да се осъществят; и

в) допусканията от критично значение, използвани за количественото определяне на **очакваните финансови последици**, както и източниците и степента на несигурност на тези допускания.

40. Информацията, която се предоставя съгласно параграф 38, буква а), включва:

а) дела на нетните приходи, получени от продукти и услуги, които представляват или съдържат **вещества, пораждащи безпокойство**, и дела на нетните приходи, получени от продукти и услуги, които представляват или съдържат **вещества, пораждащи сериозно безпокойство;**

б) оперативните и капиталовите разходи, възникнали през отчетния период във връзка с големи **произшествия** и **отлагания**;

в) разпоредбите относно разходите за опазване на околната среда и за ***коригиране*** (саниране), например за рехабилитиране на замърсени терени (площадки), рекултивиране на депа за отпадъци, отстраняване на замърсяване на околната среда в съществуващи производствени или складови площадки и подобни мерки.

41. Предприятието оповестява всякаква значима контекстуална информация, в това число описание на съществените **произшествия** и **отлагания**, при които **замърсяването** е оказало отрицателно въздействие върху околната среда и/или се очаква да окаже отрицателни въздействия върху паричните потоци, финансовото състояние и финансовите резултати на предприятието в краткосрочен, средносрочен и дългосрочен план.

Допълнение А

Изисквания по отношение на прилагането

Настоящото допълнение е неразделна част от ЕСОУ Е2. Чрез него се подпомага прилагането на изискванията за оповестяване, определени в настоящия стандарт, и то е със същата правна сила като останалите части на този стандарт.

ЕСОУ 2 Общи оповестявания

Управление на въздействията, рисковете и възможностите

Изискване за оповестяване, свързано с ЕСОУ 2 IRO-1 – Описание на процесите за установяване и оценяване на съществените въздействия, рискове и възможности, свързани със замърсяването

ИП 1. Когато извършва оценка на **съществеността** по екологичните подтеми, предприятието оценява съществеността на замърсяването в собствената си дейност и нагоре и надолу по своята верига на стойността и може да вземе предвид четирите описани по-долу фази, известни също като „подхода LEAP“:

а) фаза 1: определяне на кое място в собствената му дейност и нагоре и надолу по неговата **верига на стойността** се осъществява взаимодействието с природата;

б) фаза 2: оценяване на **зависимостите** и въздействията, свързани със **замърсяването**;

в) фаза 3: оценяване на съществените **рискове** и **възможности**; и

г) фаза 4: изготвяне и отчитане на резултатите от оценката на съществеността.

ИП 2. Оценката на съществеността за ЕСОУ Е2 съответства на първите три фази на този подход LEAP. На четвъртата фаза се разглежда резултатът от процеса.

ИП 3. В процеса за оценяване на **съществеността** на **въздействията, зависимостите, рисковете** и **възможностите** се вземат предвид разпоредбите на ЕСОУ 2 IRO-1 *Описание на процесите за установяване и оценяване на съществените въздействия, рискове и възможности* и IRO-2 *Изисквания за оповестяване в ЕСОУ, обхванати от отчета за устойчивостта на предприятието*.

ИП 4. Подтемите, обхванати от оценката на **съществеността** съгласно ЕСОУ Е2, включват:

а) **замърсяването** на въздуха, водите и ***почвите*** (без **емисиите** на парникови газове и **отпадъците**), пластмасовите микрочастици и **веществата, пораждащи безпокойство**;

б) **зависимостите** от **екосистемни услуги**, които спомагат за смекчаване на въздействията, свързани със замърсяването.

ИП 5. Във фаза 1, за да установи къде в собствените си операции и нагоре и надолу по **веригата на стойността** се осъществява взаимодействието с природата, предприятието може да вземе предвид:

а) местоположенията на **площадките** на преките активи и дейности и съответните дейности нагоре и надолу по веригата на стойността;

б) местоположенията на площадките, където възникват **емисии** на замърсители на водите, **почвите** и въздуха; и

в) секторите или стопанските единици, свързани с тези емисии или с производството, употребата, разпространението, пазарната реализация и вноса/износа на пластмасови микрочастици, **вещества, пораждащи безпокойство**, и **вещества, пораждащи сериозно безпокойство**, самостоятелно, в смеси или в изделия.

ИП 6. Фаза 2 е свързана с оценяването на въздействията и **зависимостите** на предприятието за всяка съществена **площадка** или сектор/стопанска единица, включително като се оценява тежестта и вероятността на въздействията върху околната среда и човешкото здраве.

ИП 7. Във фаза 3, за да оцени своите съществени **рискове** и **възможности** въз основа на резултатите от фази 1 и 2, предприятието може:

а) да установи **рисковете** и **възможностите от прехода** в собствената си дейност и нагоре и надолу по своята **верига на стойността** по следните категории:

i. свързани с **политиката** и правни: напр. въвеждане на нормативни разпоредби, изложеност на санкции/наказания и съдебни спорове (напр. небрежност към **екосистемите**), увеличени задължения за отчитане;

ii. технологични: напр. замяна с продукти или услуги с по-малко въздействие, преход към дейност без **вещества, пораждащи безпокойство**;

iii. пазарни: промяна на предлагането, търсенето и финансирането, нестабилност или повишени разходи за някои вещества; и

iv. репутация: напр. промяна на възприятията на обществото, клиентите или общността в резултат на ролята на организацията за предотвратяването и контрола на **замърсяването**;

б) да установи физическите рискове, напр. внезапно прекъсване на достъпа до чиста вода, киселинен дъжд или други **произшествия** със замърсяване, които е вероятно да доведат или са довели до замърсяване с произтичащи последици за околната среда и обществото;

в) да установи възможностите, свързани с предотвратяването и контрола на замърсяването, категоризирани по следния начин:

i. ресурсна ефективност: намаляване на количествата на използваните вещества или увеличаване на ефективността на производствения процес с цел да се минимизират въздействията;

ii. пазарни: напр. разнообразяване на стопанските дейности;

iii. финансиране: напр. достъп до екосъобразни фондове, облигации или заеми;

iv. издръжливост: напр. разнообразяване на използваните вещества и контрол на емисиите посредством нововъведения или технологии; и

v. репутация: положителни отношения със **заинтересованите страни** в резултат на проактивна позиция към управлението на рисковете.

ИП 8. За да оцени **съществеността**, предприятието може да вземе предвид Препоръка (ЕС) 2021/2279 на Комисията относно използването на методите за определяне на отпечатъка върху околната среда за измерване и оповестяване на показатели за екологосъобразността на продукти и организации на база жизнения цикъл.

ИП 9. Когато предоставя информация за резултата от оценката на **съществеността**, която е извършило, предприятието взема предвид:

а) списък с местоположенията на **площадките**, на които **замърсяването** е съществен проблем за дейността на предприятието и за неговата верига на стойността нагоре и надолу; и

б) списък на стопанските дейности, свързани със съществените въздействия, рискове и възможности във връзка със замърсяването.

Изискване за оповестяване Е2-1 – Политики, свързани със замърсяването

ИП 10. **Политиките**, описани в това изискване за оповестяване, може да бъдат включени в по-широкообхватни политики в областта на околната среда или устойчивостта, обхващащи различни подтеми.

ИП 11. В описанието на **политиките** се включва информация за обхванатите **замърсители** или **вещества**.

ИП 12. Когато оповестява информация съгласно параграф 11, предприятието може да включва контекстуална информация за връзките между прилаганите от него политики и начина, по който те могат да допринесат за Плана за действие на ЕС „Към нулево замърсяване на въздуха, водата и почвата“, съдържаща например елементи относно това:

а) по какъв начин **целите** и мерките в Плана за действие на ЕС и преразглеждането на съществуващите директиви (напр. Директивата относно емисиите от промишлеността) засягат или може да засегнат предприятието;

б) как предприятието възнамерява да намали отпечатъка си от **замърсяване**, за да допринесе за постигането на тези цели.

Изискване за оповестяване Е2-2 – Действия и ресурси, свързани със замърсяването

ИП 13. Когато **действията** обхващат ангажименти нагоре или надолу по **веригата на стойността**, предприятието предоставя информация за видовете действия, отразяващи тези ангажименти.

ИП 14. Когато се разглеждат ресурсите, примерите за оперативни разходи биха могли да включват инвестиции в научноизследователска и развойна дейност за нововъведения и разработване на безопасни и устойчиви алтернативи на употребата на опасни вещества или за намаляване на **емисиите** в производствен процес.

ИП 15. Когато това е от значение за постигането на свързаните със **замърсяването** общи и конкретни **цели** на политиката, предприятието може да предостави информация относно плановете за действие на равнището на отделните **площадки**.

Измерители и цели

Изискване за оповестяване E2-3 – Цели, свързани със замърсяването

ИП 16. Ако предприятието използва **екологични прагове**, когато определя **целите**, то може да използва насоките, предоставени от Инициативата за научно обосновани цели във връзка с природата (SBTN) в нейните предварителни насоки (Първоначални насоки за предприятията, септември 2020 г.), или всякакви други насоки/указания, съдържащи научно призната методика, която позволява да се определят научно обосновани цели чрез установяване на екологични прагове и, ако е приложимо, специфични за организацията схеми за отнасяне на въздействията. Екологичните прагове може да бъдат местни, национални и/или глобални.

ИП 17. Предприятието може да посочи дали **целта** е насочена към отстраняване на недостатъци, свързани със съществените критерии за принос за предотвратяване и контрол на замърсяването, определени в делегираните актове, приети в съответствие с член 14, параграф 2 от Регламент (ЕС) 2020/852. Когато не са изпълнени критериите за ненанасяне на значителни вреди (НЗВ) по отношение на предотвратяване и контрол на замърсяването, както е определено в делегираните актове, приети съгласно член 10, параграф 3, член 11, параграф 3, член 12, параграф 2, член 13, параграф 2 и член 15, параграф 2 от Регламент (ЕС) 2020/852, предприятието може да посочи дали целта е насочена към отстраняване на недостатъците, свързани с тези критерии за НЗВ.

ИП 18. Когато това е от значение за подкрепата на **политиките**, които е приело, предприятието може да предостави информация за **целите** на равнището на отделните площадки.

ИП 19. **Целите** може да обхващат собствената дейност на предприятието и/или неговата верига на стойността.

Изискване за оповестяване E2-4 – Замърсяване на въздуха, водите и почвите

ИП 20. В информацията, която трябва да бъде предоставена за пластмасовите микрочастици съгласно параграф 28, буква б), се включват пластмасовите микрочастици, които са били генерирани или използвани по време на производствени процеси или които се доставят във съоръженията на предприятието и които ги напускат като емисии, като продукти или като част от продукти или услуги. Пластмасовите микрочастици може да бъдат произвеждани неумишлено при износването на по-големи парчета пластмаса, като автомобилни гуми или синтетичен текстил, или да бъдат произвеждани умишлено и добавяни към продукти за особени цели (напр. ексфолиращи перли в ексфолианти за лице или тяло).

ИП 21. Обемът на **замърсителите** се представя в подходящи мерни единици за маса, напр. тонове или килограми.

ИП 22. Информацията, изисквана по силата на това изискване за оповестяване, се предоставя на равнището на отчитащото се предприятие. Предприятието обаче може да избере да оповести допълнително разпределение, като включи информация на равнището на **площадките** или разпределение на своите емисии по видове източници, по сектори или по географски области.

ИП 23. Когато предоставя контекстуална информация за емисиите, предприятието може да вземе предвид:

а) местните индекси за качество на въздуха (AQI) за района, в който се осъществява **замърсяването** на въздуха от предприятието;

б) степента на урбанизация (DEGURBA) ([59]) за района, в който се осъществява замърсяването на въздуха; и

в) процентния дял на предприятието от общите **емисии** на **замърсители** във водите и **почвите**, осъществявани в райони, изложени на воден риск, в т.ч. райони с голям недостиг на вода.

([59]) Според Евростат степента на урбанизация е класификация, която показва естеството на дадена област. Въз основа на дела на местното население, живеещо в клъстери от градски тип и градски центрове, чрез тази класификация местните административни единици (LAU, или населени места) се групират в три видове райони (области): i) големи градове (гъсто населени райони), ii) по-малки градове и предградия (средно населени райони), iii) селски райони (слабо населени райони).

ИП 24. Информацията, предоставена съгласно това изискване за оповестяване, може да е информация, която предприятието вече е задължено да отчита съгласно други действащи законодателни актове (т.е. Директивата относно емисиите от промишлеността, Европейския регистър за изпускането и преноса на замърсители (ЕРИПЗ) и т.н.).

ИП 25. Когато по отношение на дейностите на предприятието се прилагат Директива 2010/75/ЕС на Европейския парламент и на Съвета относно емисиите от промишлеността ([60]) и съответните референтни документи на ЕС за най-добрите налични техники (**РДНДНТ**), независимо дали дейността се извършва в рамките на Европейския съюз, или не, предприятието може да оповести следната допълнителна информация:

а) списък на **инсталациите**, експлоатирани от предприятието, които попадат в обхвата на Директивата относно емисиите от промишлеността и **заключенията** на ЕС **за НДНТ**;

б) списък на всички **нарушения** чрез неспазване на изискванията или на всички **действия** по принудително изпълнение, необходими за осигуряване на спазване на изискванията в случай на нарушения на условията на разрешителното;

в) действителните резултати, посочени в **заключенията** на ЕС **за НДНТ** за промишлени **инсталации**, и сравнение на екологичните резултати на предприятието с „емисиите в рамките на свързаните с най-добрите налични техники емисионни нива“ (**НДНТ-СЕН**), описани в заключенията на ЕС за НДНТ;

г) действителните резултати на предприятието по отношение на „свързаното с **най-добрите налични техники** равнище на екологичните резултати“ (**НДНТ-СНЕЕ**), при условие че е приложимо за сектора и за **инсталацията**; и

д) списък на всички графици за постигане на спазване на изискванията или дерогации, предоставени от компетентните органи съгласно член 15, параграф 4 от Директива 2010/75/ЕС, които са свързани с прилагането на **НДНТ-СЕН**.

Методики

ИП 26. Когато предоставя информация за **замърсителите**, предприятието взема предвид подходите за количествено определяне в следния ред по предимство:

а) пряко измерване на емисии, отпадъчни води или друго **замърсяване** чрез използване на признати системи за непрекъснато наблюдение (напр. автоматизирани измервателни системи – АИС);

б) периодични измервания;

в) изчисления въз основа на специфични за **площадката** данни;

г) изчисления въз основа на публикувани фактори на замърсяването; и

д) приблизителна оценка.

ИП 27. По отношение на оповестяването на методиките, изисквани съгласно параграф 30, предприятието взема предвид:

а) дали осъществяваното от него наблюдение се извършва в съответствие със стандартите на ЕС за ***РДНДНТ*** или с друг подходящ бенчмарк; и

б) дали и по какъв начин са извършени тестовете за калибриране на АИС и е осигурена проверката на периодичните измервания от независими лаборатории.

Изискване за оповестяване E2-5 – Вещества, пораждащи безпокойство, и вещества, пораждащи сериозно безпокойство

Списък на веществата, които трябва да бъдат взети предвид

ИП 28. За да бъде информацията пълна, се включват **веществата** в собствената дейност на предприятието и веществата, с които предприятието се е снабдило (напр. вградени в съставки, в полуготови продукти или в крайния продукт).

ИП 29. Обемът на замърсителите се представя в мерни единици за маса, напр. тонове или килограми, или други мерни единици за маса, подходящи за обемите и вида на изпусканите замърсители.

([60]) Директива 2010/75/ЕС на Европейския парламент и на Съвета от 24 ноември 2010 г. относно емисиите от промишлеността (комплексно предотвратяване и контрол на замърсяването) (ОВ L 334, 17.12.2010 г., стр. 17).

Контекстуална информация

ИП 30. Информацията, предоставена съгласно това изискване за оповестяване, може да е информация, която предприятието вече е задължено да отчита съгласно други действащи законодателни актове (т.е. Директива 2010/75/ЕС, Регламент (ЕО) № 166/2006 — Регламент за Европейския регистър за изпускането и преноса на замърсители (ЕРИПЗ) и т.н.).

Изискване за оповестяване E2-6 – Очаквани финансови последици от съществените рискове и възможности, свързани със замърсяването

ИП 31. Оперативните и капиталови разходи, свързани с **произшествия** и **отлагания**, може да включват например:

а) разходи за премахване на съответното **замърсяване** от въздуха, водите и **почвите** и за поправянето на вредите, в това число за опазване на околната среда;

б) разходи за обезщетение за вреди, в това число за плащане на глоби и санкции, наложени от регулаторни или държавни органи.

ИП 32. **Произшествията** може да включват например прекъсвания на производството, независимо дали произтичащи от **веригата на доставките** и/или от собствената дейност на предприятието, които са довели до **замърсяване**.

ИП 33. Предприятието може да включи оценка на съответните си продукти и услуги, изложени на риск в краткосрочен, средносрочен и дългосрочен план, като обясни по какъв начин са определени те, по какъв начин се определят приблизително финансовите суми и какви допускания от критично значение са направени.

ИП 34. Количественото определяне на **очакваните финансови последици** в парично изражение съгласно параграф 38, буква а) може да представлява единична сума или диапазон.

ЕСОУ Е3

ВОДНИ И МОРСКИ РЕСУРСИ

СЪДЪРЖАНИЕ

Цел

Взаимодействие с други ЕСОУ

Изисквания за оповестяване

– ЕСОУ 2 Общи оповестявания

Управление на въздействията, рисковете и възможностите

– Изискване за оповестяване, свързано с ЕСОУ 2 IRO-1 – Описание на процесите за установяване и оценяване на съществените въздействия, рискове и възможности, свързани с водните и морските ресурси

– Изискване за оповестяване Е3-1 – Политики, свързани с водните и морските ресурси

– Изискване за оповестяване Е3-2 – Действия и ресурси, свързани с водните и морските ресурси

Измерители и цели

– Изискване за оповестяване Е3-3 – Цели, свързани с водните и морските ресурси

– Изискване за оповестяване Е3-4 – Потребление на вода

– Изискване за оповестяване Е3-5 – Очаквани финансови последици от въздействията, рисковете и възможностите, свързани с водните и морските ресурси

Допълнение А: Изисквания по отношение на прилагането

– ЕСОУ 2 Общи оповестявания

Управление на въздействията, рисковете и възможностите

– Изискване за оповестяване, свързано с ЕСОУ 2 IRO-1 – Описание на процесите за установяване и оценяване на съществените въздействия, рискове и възможности, свързани с водните и морските ресурси

– Изискване за оповестяване Е3-1 – Политики, свързани с водните и морските ресурси

– Изискване за оповестяване E3-2 – Действия и ресурси, свързани с политиките в областта на водните и морските ресурси

Измерители и цели

– Изискване за оповестяване E3-3 – Цели, свързани с водните и морските ресурси

– Изискване за оповестяване E3-4 – Потребление на вода

– Изискване за оповестяване E3-5 – Очаквани финансови последици от рисковете и възможностите, свързани с водните и морските ресурси

Цел

1. Целта на настоящия на стандарт е да се определят изискванията за оповестяване, които ще дадат на ползвателите на **отчета за устойчивостта** възможност да разберат:

а) по какъв начин предприятието влияе върху водните и **морските ресурси** от гледна точка на съществените положителни и отрицателни действителни или потенциални **въздействия**;

б) предприетите **действия** – както и резултата от тези действия – за предотвратяване или смекчаване на съществените действителни или потенциални отрицателни въздействия и за опазване на водните и морските ресурси, също така по отношение на намаляването на **потреблението на вода**, и за справяне с **рисковете** и **възможностите**;

в) дали, по какъв начин и до каква степен предприятието допринася за амбициите на Европейския зелен пакт за чист въздух, чиста вода, здрава **почва** и **биологично разнообразие**, както и за осигуряване на устойчивост на секторите на **синята икономика** и рибарството, като се взема предвид следното: Директива 2000/60/ЕО на Европейския парламент и на Съвета ([61]) (Рамкова директива за водите), Директива 2008/56/ЕО на Европейския парламент и на Съвета ([62]) (Рамкова директива за морска стратегия), Директива 2014/89/ЕС на Европейския парламент и на Съвета ([63]) (Директива за морското пространствено планиране), целите за устойчиво развитие (по-специално ЦУР 6 за чиста вода и канализация и ЦУР 14 за живота под водата) и спазване на глобалните екологични гранични стойности (напр. **цялост на биосферата**, увеличаване на киселинността на океанските води, използване на **сладките води** и **планетарни граници** на биогеохимичните потоци);

г) плановете и способността на предприятието да приспособява своята стратегия и своя **модел на стопанска дейност** в съответствие с насърчаването на устойчиво водоползване въз основа на дългосрочното опазване на наличните водни ресурси; опазване на водните екосистеми и възстановяване на **сладководните** и морските **местообитания**;

д) естеството, вида и степента на съществените **рискове** и **възможности** на предприятието, произтичащи от **въздействията** му върху водните и **морските ресурси** и от **зависимостите** му от тях, и по какъв начин предприятието ги управлява; и

е) **финансовите последици** за предприятието в краткосрочен, средносрочен и дългосрочен план от съществените рискове и възможности, произтичащи от въздействията на предприятието върху водните и морските ресурси и от **зависимостите** му от тях.

2. В настоящия стандарт се установяват изисквания за оповестяване, свързани с водните и **морските ресурси**. По отношение на „водите“ („водните ресурси“) настоящият стандарт обхваща **повърхностните води** и **подземните води**. Той съдържа изисквания за оповестяване за потреблението на вода в дейностите, продуктите и услугите на предприятието, както и съответната информация за **водовземането** и **заустването на вода**.

3. По отношение на „**морските ресурси**“ настоящият стандарт обхваща добива и използването на тези ресурси и съответните икономически дейности.

([61]) Директива 2000/60/ЕО на Европейския парламент и на Съвета от 23 октомври 2000 г. за установяване на рамка за действията на Общността в областта на политиката за водите (Рамкова директива за водите) (ОВ L 327, 22.12.2000 г., стр. 1).

([62]) Директива 2008/56/ЕО на Европейския парламент и на Съвета от 17 юни 2008 г. за установяване на рамка за действията на Общността в областта на политиката за морска среда (Рамкова директива за морска стратегия) (ОВ L 164, 25.6.2008 г., стр. 19).

([63]) Директива 2014/89/ЕС на Европейския парламент и на Съвета от 23 юли 2014 г. за установяване на рамка за морско пространствено планиране (ОВ L 257, 28.8.2014 г., стр. 135).

Взаимодействие с други ЕСОУ

4. Темата за водните и **морските ресурси** е тясно свързана с други екологични подтеми, като изменението на климата, **замърсяването**, **биологичното разнообразие** и кръговата икономика. Оттук следва, че за да се осигури изчерпателен обзор на това, което може да бъде съществено за водните и морските ресурси, съответните изисквания за оповестяване са обхванати в други ЕСОУ за околната среда, както следва:

   а) ЕСОУ Е1 *Изменение на климата*, в който се разглеждат по-специално острите и хроничните **физически рискове**, които произтичат от опасности във връзка с водите и океаните, причинени или изострени от изменението на климата, в това число нарастващата температура на водата, променящите се модели и видове на валежите валежи (дъжд, градушка, сняг/лед), изменчивостта на валежите или хидроложката изменчивост, увеличаването на киселинността на океанските води, нахлуването на солени води, покачването на морското равнище, сушата, големият недостиг на вода, обилните валежи, наводненията и отприщването на ледникови езера;

   б) ЕСОУ Е2 *Замърсяване*, в който се разглеждат по-специално **емисиите** във водата, които включват емисиите в океаните, и използването и генерирането на пластмасови микрочастици;

   в) ЕСОУ Е4 *Биологично разнообразие и екосистеми*, в който се разглеждат в частност опазването и устойчивото използване на ***сладководните екосистеми,*** океаните и моретата, както и въздействието върху тях; и

   г) ЕСОУ Е5 *Използване на ресурсите и кръгова икономика*, в който в частност се разглеждат **управлението на отпадъците**, в т.ч. от пластмаса, и преходът към добив на невъзобновяеми ресурси от **отпадъчни води**, намаляване на използването на пластмаси и **рециклирането** на отпадъчните води.

5. Въздействието на предприятието върху водните и **морските ресурси** засяга хората и общностите. Съществените отрицателни въздействия върху **засегнатите общности** от свързани с водните и **морските ресурси** въздействия, които може да бъдат отдадени на предприятието, са обхванати в ЕСОУ S3 *Засегнати общности*.

6. Настоящият стандарт следва да се чете във връзка с ЕСОУ 1 *Общи изисквания* и ЕСОУ 2 *Общи оповестявания*.

Изисквания за оповестяване

ЕСОУ 2 Общи оповестявания

7. Изискванията в настоящия раздел следва да се четат във връзка с оповестяванията, изисквани съгласно ЕСОУ 2, глава 4 *Управление на въздействията, рисковете и възможностите*, и да се отчитат успоредно с тях.

Управление на въздействията, рисковете и възможностите

Изискване за оповестяване, свързано с ЕСОУ 2 IRO-1 – Описание на процесите за установяване и оценяване на съществените въздействия, рискове и възможности, свързани с водните и морските ресурси

8. Предприятието описва процедурата за установяване на съществените въздействия, рискове и възможности и предоставя информация за:

   а) дали и как е проверило активите и дейностите си, за да установи своите действителни и потенциални свързани с водните и **морските ресурси въздействия, рискове и възможности** в собствената си дейност и нагоре и надолу по **веригата на стойността**, и ако това е така, методиките, допусканията и инструментите, използвани при проверката;

   б) дали и как е провело консултации, по-специално със засегнатите общности ([64]).

([64]) Източник: Стандарт за резултатите от дейността № 6 на МФК, 2012 г.

Изискване за оповестяване E3-1 – Политики, свързани с водните и морските ресурси

9. Предприятието описва политиките, които е приело за управление на съществените си въздействия, рискове и възможности, свързани с водните и морските ресурси ([65]).

10. Целта на това изискване за оповестяване е да се даде възможност за разбиране на степента, до която предприятието е въвело политики, насочени към установяването, оценяването, управлението и/или **коригирането** на съществените си **въздействия, рискове** и **възможности**, свързани с водните и **морските ресурси**.

11. При оповестяването, изисквано съгласно параграф 9, се включва информация относно **политиките**, които предприятието е въвело за управление на своите съществени **въздействия, рискове** и **възможности**, свързани с **водните и морските ресурси** съгласно ЕСОУ 2 MDR-P *Политики, приети за управление на съществените въпроси на устойчивостта*.

12. Предприятието посочва дали и по какъв начин в своите **политики** то урежда следните въпроси, когато са съществени:

    а) управление на водите, включително:

        i. използването на водни и **морски ресурси** в собствената дейност;

        ii. пречистването на водите като стъпка към по-устойчиво снабдяване с вода; и

        iii. предотвратяване и намаляване на **замърсяването** на водите в резултат на неговите дейности.

    б) проектирането на продукти и услуги с оглед справяне със свързаните с водите проблеми и с опазването на морските ресурси; и

    в) ангажимент за намаляване на същественото **потребление на вода** в собствената си дейност и нагоре и надолу по веригата на стойността в **райони, изложени на воден риск**.

13. Ако най-малко една от **площадките** на предприятието се намира в район с голям недостиг на вода и не е обхваната от **политика**, предприятието посочва това и съобщава причините, поради които не е приело такава политика. Предприятието може да оповести график, в който се стреми да приеме такава политика ([66]).

14. Предприятието посочва дали е приело **политики** или практики, свързани с устойчивостта на океаните и моретата ([67]).

Изискване за оповестяване E3-2 – Действия и ресурси, свързани с водните и морските ресурси

15. **Предприятието оповестява действията си, свързани с водните и морските ресурси, и ресурсите, отпуснати за тяхното изпълнение.**

16. Целта на това изискване за оповестяване е да се даде възможност за разбиране за ключовите **действия**, предприети и планирани за постигане на свързаните с водните и **морските ресурси** общи и конкретни **цели** на **политиката**.

17. При описанието на **действията** и ресурсите се следват принципите, определени в ЕСОУ 2 MDR-A *Действия и ресурси във връзка със съществените въпроси на устойчивостта*. Като допълнение към ЕСОУ 2 MDR-A предприятието може да посочи към кое ниво в йерархията на мерките за смекчаване може да се отнесат дадено действие и

([65]) Тази информация подкрепя удовлетворяването на потребностите от информация на участниците на финансовите пазари, по отношение на които се прилага Регламент (ЕС) 2019/2088, тъй като произлиза от допълнителен показател, свързан с основните неблагоприятни въздействия, определен в показател № 7 в таблица II от приложение I към Делегиран регламент (ЕС) 2022/1288 на Комисията, по отношение на правилата за оповестяване на устойчивите инвестиции („Инвестиции в дружества без политики за управление на водите“).

([66]) Тази информация подкрепя удовлетворяването на потребностите от информация на участниците на финансовите пазари, по отношение на които се прилага Регламент (ЕС) 2019/2088, тъй като произлиза от допълнителен показател, свързан с основните неблагоприятни въздействия, определен в показател № 8 в таблица II от приложение I към Делегиран регламент (ЕС) 2022/1288 на Комисията, по отношение на правилата за оповестяване на устойчивите инвестиции („Изложеност към райони с голям недостиг на вода“).

([67]) Тази информация подкрепя удовлетворяването на потребностите от информация на участниците на финансовите пазари, по отношение на които се прилага Регламент (ЕС) 2019/2088, тъй като произлиза от допълнителен показател, свързан с основните неблагоприятни въздействия, определен в показател № 12 в таблица II от приложение I към Делегиран регламент (ЕС) 2022/1288 на Комисията, по отношение на правилата за оповестяване на устойчивите инвестиции („Инвестиции в дружества без устойчиви практики по отношение на океаните/моретата“).

18. Ресурсите могат да бъдат разпределени за:

а) избягване на използването на водни и **морски ресурси**;

б) намаляване на използването на водни и морски ресурси, например чрез мерки за ефективност;

в) допълнително пречистване на отпадъчните води и повторно използване на водите; или

г) възстановяване и **регениране** на водните екосистеми и водните обекти.

19. Предприятието определя **действията** и ресурсите по отношение на **районите, изложени на воден риск**, в това число на **районите с голям недостиг на вода**.

Измерители и цели

Изискване за оповестяване E3-3 – Цели, свързани с водните и морските ресурси

20. Предприятието оповестява свързаните с водните и морските ресурси цели, които е определило.

21. Целта на това изискване за оповестяване е да се даде възможност за разбиране на целите, които предприятието е приело в подкрепа на своите политики за водните и морските ресурси, както и за справяне със съществените си въздействия, рискове и възможности, свързани с водните и морските ресурси.

22. Описанието на целите трябва да съдържа изискванията за предоставяне на информация, определени в ЕСОУ 2 MDR-T *Проследяване на ефективността на политиките и действията чрез цели*.

23. В оповестяването, изисквано съгласно параграф 20, се посочва дали и по какъв начин **целите** на предприятието се отнасят до:

а) управлението на съществените **въздействия, рискове** и **възможности**, свързани с **районите, изложени на воден риск**, в това число с повишаването на качеството на водата;

б) отговорното управление на въздействията, рисковете и възможностите във връзка с **морските ресурси**, в това число естеството и количеството на свързаните с морските ресурси стоки (като чакъл, дълбоководни полезни изкопаеми, морски дарове), използвани от предприятието; и

в) намаляването на **потреблението на вода**, в това число обяснение по какъв начин тези цели са свързани с районите, изложени на воден риск, включително с районите с голям недостиг на вода.

24. Като допълнение към ЕСОУ 2 MDR-T предприятието може да посочи дали при определянето на **целите** са били взети под внимание **екологичните прагове** и специфичните за субекта схеми за отнасяне. Ако това е така, предприятието може да посочи:

а) установените екологични прагове и методиката, използвана за установяването им;

б) дали праговете са специфични за субекта и ако това е така, как са били определени; и

в) по какъв начин в предприятието е разпределена отговорността за спазване на установените екологични прагове.

25. Предприятието посочва като част от контекстуалната информация дали **целите**, които е определило и представило, са задължителни (изисквани от законодателството), или доброволни.

Изискване за оповестяване E3-4 – Потребление на вода

26. Предприятието оповестява информация за своите показатели за потреблението на вода, свързани с неговите съществени въздействия, рискове и възможности.

27. Целта на това изискване за оповестяване е да се осигури разбиране за потреблението на вода от предприятието и за напредъка му по отношение на неговите **цели**.

28. Оповестяването, изисквано съгласно параграф 26, е свързано със собствената дейност на предприятието и включва:

а) общото **потребление на вода** в m3;

б) общото потребление на вода в m3 в райони, изложени на воден риск, в това число в **райони с голям недостиг на вода;**

в) общото количество рециклирана и повторно използвана вода в m3 ([68]);

г) общото количество съхранявана вода и промените в съхранението в m3; и

д) всяка необходима контекстуална информация по букви а) — г) относно качеството и количеството на водата във водните басейни, начина, по който са събрани данните, например всички използвани стандарти, методики и допускания, в това число дали информацията е изчислена, приблизително оценена, получена с помощта на модел или чрез преки измервания, както и възприятия подход, например използването на всякакви специфични за сектора фактори.

29. Предприятието предоставя информация за **водната си интензивност**: общото **потребление на вода** при собствените дейности в m3 за млн. евро нетни приходи ([69]).

Изискване за оповестяване E3-5 – Очаквани финансови последици от съществените рискове и възможности, свързани с водните и морските ресурси

30. Предприятието оповестява очакваните финансови последици от съществените въздействия, рискове и възможности, свързани с водните и морските ресурси.

31. Информацията, изисквана по силата на параграф 30, е допълнение към информацията за текущите финансови последици върху финансовото състояние, финансовите резултати и паричните потоци на предприятието за отчетния период, изисквана по силата на параграф 48, буква г) от ЕСОУ 2 SBM-3.

32. Целта на това изискване за оповестяване е да се осигури разбиране за:

а) **очакваните финансови последици** от съществените рискове, които произтичат от свързаните с водните и **морските ресурси** въздействия и **зависимости** на предприятието и начина, по който тези рискове оказват (или може основателно да се очаква, че ще окажат) съществено влияние върху финансовото състояние, финансовите резултати и паричните потоци на предприятието в краткосрочен, средносрочен и дългосрочен план; и

б) **очакваните финансови последици** от съществените **възможности**, свързани с водните и морските ресурси.

33. В оповестяваните сведения се включва:

а) количествено определяне на **очакваните финансови последици** в парично изражение, като се имат предвид действията във връзка с водните и морските ресурси, или – когато това не е възможно без излишни разходи или усилия – качествена информация. Не се изисква количествено определяне на **финансовите последици**, произтичащи от **възможностите**, ако това би довело до оповестяване, което не отговаря на качествените характеристики на информацията (вж. ЕСОУ 1, допълнение Б *Качествени характеристики на информацията*);

б) описание на разглежданите последици, свързаните с тях въздействия и зависимости и времевите хоризонти, в които е вероятно те да се осъществят; и

в) допусканията от критично значение, използвани за количественото определяне на **очакваните финансови последици**, както и източниците и степента на несигурност на тези допускания.

([68]) Тази информация подкрепя удовлетворяването на потребностите от информация на участниците на финансовите пазари, по отношение на които се прилага Регламент (ЕС) 2019/2088, тъй като произлиза от допълнителен показател, свързан с основните неблагоприятни въздействия, определен в показател № 6.2 в таблица II от приложение I към Делегиран регламент (ЕС) 2022/1288 на Комисията, по отношение на правилата за оповестяване на устойчивите инвестиции („Потребление и рециклиране на вода“, 2. Среднопретеглена стойност на рециклираната и повторно използвана вода от дружествата, в които се инвестира“).

([69]) Тази информация подкрепя удовлетворяването на потребностите от информация на участниците на финансовите пазари, по отношение на които се прилага Регламент (ЕС) 2019/2088, тъй като произлиза от допълнителен показател, свързан с основните неблагоприятни въздействия, определен в показател № 6.1 в таблица II от приложение I към Делегиран регламент (ЕС) 2022/1288 на Комисията, по отношение на правилата за оповестяване на устойчивите инвестиции („Потребление и рециклиране на вода“, 1. Средно количество вода, потребено от дружествата, в които се инвестира (в кубически метри), на милион евро приходи на дружествата, в които се инвестира“).

Допълнение А

Изисквания по отношение на прилагането

Настоящото допълнение е неразделна част от ЕСОУ Е3. Чрез него се подпомага прилагането на изискванията за оповестяване, определени в настоящия стандарт, и то е със същата правна сила като останалите части на този стандарт.

ЕСОУ 2 ОБЩИ ОПОВЕСТЯВАНИЯ

Управление на въздействията, рисковете и възможностите

Изискване за оповестяване, свързано с ЕСОУ 2 IRO-1 – Описание на процесите за установяване и оценяване на съществените въздействия, рискове и възможности, свързани с водните и морските ресурси

ИП 1. Когато извършва оценка на **съществеността** по екологичните подтеми, предприятието оценява съществеността на водните и морските ресурси в собствената си дейност и нагоре и надолу по своята верига на стойността и може да вземе предвид четирите описани по-долу фази, известни също като „подхода LEAP“:

а) фаза 1: определяне на кое място в собствената му дейност и по неговата **верига на стойността** се осъществява взаимодействието с природата;

б) фаза 2: оценяване на **зависимостите** и **въздействията**;

в) фаза 3: оценяване на съществените **рискове** и **възможности**; и

г) фаза 4: изготвяне и отчитане на резултатите от оценката на съществеността.

ИП 2. Оценката на **съществеността** по ЕСОУ Е3 съответства на първите три фази на този подход LEAP, а на четвъртата фаза се разглежда резултатът от процеса.

ИП 3. В процесите за оценяване на **съществеността** на **въздействията, рисковете** и **възможностите** се вземат предвид разпоредбите на ЕСОУ 2 IRO-1 *Описание на процесите за установяване и оценяване на съществените въздействия, рискове и възможности* и IRO-2 *Изисквания за оповестяване в ЕСОУ, обхванати в отчета за устойчивостта на предприятието*.

ИП 4. Подтемите, които са свързани с водните и морските ресурси, обхванати от оценката на **съществеността**, включват:

а) водите, като тук се включват потреблението на **повърхностни води, подземни води**, както и водовземането и **заустването** на вода; и

б) **морските ресурси**, като тук се включват добивът и използването на тези ресурси и съответните икономически дейности.

ИП 5. Във фаза 1, с цел да установи местоположението на районите, изложени на воден риск, и районите, в които има взаимодействие с **морски ресурси**, което би могло да породи съществени въздействия и **зависимости** в неговата собствена дейност и нагоре и надолу по веригата на стойността, предприятието може да разгледа:

а) местоположенията на преките активи и дейности и съответните дейности нагоре и надолу по **веригата на стойността**;

б) **площадките**, които са разположени в **райони, изложени на воден риск**, в това число в **райони с голям недостиг на вода**; и

в) секторите или стопанските единици, които взаимодействат с водни или морски ресурси в тези места с предимство.

ИП 6. Предприятието разглежда речните басейни като подходящо ниво за оценяване на местоположенията и съчетава този подход с оценка на оперативния риск на съоръженията си и на съоръженията на **доставчиците** със съществени въздействия и рискове.

ИП 7. Предприятието взема предвид критериите за определяне на състоянието на водните обекти в съответствие с относимите приложения към Рамковата директива за водите, както и с предоставените ръководства за прилагане на Рамковата директива за водите. Списъкът с ръководства е достъпен на началната страница на Европейската комисия за околната среда.

ИП 8. На фаза 2, с цел да оцени своите въздействия и **зависимости** за всяко приоритетно място, установено съгласно ИП 5, предприятието може:

а) да установи стопанските процеси и дейности, които пораждат въздействия върху екологичните активи и **екосистемните услуги** и зависимости от тях;

б) да установи въздействията и зависимостите, свързани с водните и **морските ресурси**, по цялата верига на стойността на предприятието; и

в) да оцени тежестта и вероятността на положителните и отрицателните въздействия върху водните и морските ресурси.

ИП 9. За установяване на въздействията и зависимостите, свързани с водните и **морските ресурси**, предприятието може да разчита на международни класификации, например Общата международна класификация на екосистемните услуги (OMKEY, или CICES).

ИП 10. Когато определя своите **зависимости**, свързани с **морските ресурси**, предприятието взема предвид дали зависи от ключови стоки, свързани с морските ресурси, в това число, но не само, чакъл и продукти от морски дарове.

ИП 11. **Морските ресурси** се определят според използването им от човешките общества и трябва да се разглеждат във връзка с натиска, на който са подложени. Някои от показателите за натиск са представени в други ЕСОУ, а именно **емисиите във водата** и пластмасовите микрочастици в ЕСОУ Е2 и **отпадъците** от пластмаси в ЕСОУ Е5.

ИП 12. Следват примери за **зависимости от морски ресурси**, които предприятието може да вземе предвид:

а) зависимости от експлоатирани с търговска цел ресурси от риби и черупкови организми в собствената дейност и нагоре и надолу по веригата на стойността; и

б) риболовна дейност, която включва използването на подвижни дънни тралове и може също така да окаже отрицателно въздействие върху морското дъно.

ИП 13. Във фаза 3, за да оцени своите съществени **рискове** и **възможности** въз основа на резултатите от фази 1 и 2, предприятието може:

а) да установи **рисковете** и **възможностите от прехода** в собствената си дейност и по своята **верига на стойността** по следните категории:

i. свързани с **политиката** и правни: напр. въвеждане на разпоредби или политика (напр. промени като засилено опазване на водите, повишаване на качеството на разпоредбите за водите, уреждане на потоците за водоснабдяване), неефективно управление на водните обекти или ***морските ресурси,*** особено през границите (т.е. презгранично управление) и сътрудничество, водещо до **влошаване** на качеството на водата или океаните, излагане на санкции и съдебни спорове (напр. неспазване на разрешителни или схеми за разпределяне; прояви на небрежност към или умъртвяване на застрашени морски видове), увеличени задължения за отчитане във връзка с морските екосистеми и свързаните с тях услуги;

ii. технологични: напр. замяна на продукти или услуги с такива с по-малко въздействие върху водните и морските ресурси, преминаване към по-ефективни и по-чисти технологии (т.е. с по-малко въздействие върху океаните и водата), нови технологии за наблюдение (напр. сателитни), пречистване на водата, защита от наводнения;

iii. пазарни: напр. промяна на предлагането, търсенето и финансирането, нестабилност или повишени разходи за водните или морските ресурси;

iv. репутация: напр. промяна на възприятията на обществото, клиентите или общността в резултат на въздействието на организацията върху водните и морските ресурси; и

v. принос към **системните рискове** по категории чрез собствената дейност и нагоре и надолу по веригата на стойността, в това число към рисковете от срив на морска екосистема или рисковете от това критична природна система да престане да функционира (напр. достигнати са повратни точки, събиране на физическите рискове);

б) да установи физическите рискове (**оскъдица на вода**, недостиг на вода), качеството на водата, влошаването на инфраструктурата или липсата на някои стоки, свързани с морските ресурси (намаляване на гъстотата на някои видове риба или други подводни морски живи организми, продавани като продукти от предприятието), което води например до невъзможност за осъществяване на дейност в определени географски райони;

в) да установи възможностите, категоризирани по следния начин:

i. ресурсна ефективност: напр. преминаване към по-ефективни услуги и процеси, за които са необходими по-малко водни и морски ресурси;

ii. пазарни: напр. разработване на по-малко ресурсоемки продукти и услуги, разнообразяване на стопанските дейности;

iii. финансиране: напр. достъп до екосъобразни фондове, облигации или заеми;

iv. издръжливост: напр. разнообразяване на морските или водните ресурси и стопанските дейности (напр. създаване на нова стопанска единица за **възстановяване на екосистемите**), инвестиране в екосъобразни инфраструктури, **природосъобразни решения**, възприемане на механизми за **рециклиране** и кръговост, с които се намаляват **зависимостите** от водни или морски ресурси; и

v. репутация: положително **участие на заинтересованите страни** в резултат на проактивна позиция към управлението на свързаните с природата рискове (водещи например до статут на предпочитан партньор).

ИП 14. Предприятието може да разчита на първично, вторично или моделирано събиране на данни или на други подходящи подходи, за да оценява съществените въздействия, **зависимости**, рискове и възможности, в т.ч. Препоръка (ЕС) 2021/2279 на Комисията относно използването на методите за определяне на отпечатъка върху околната среда за измерване и оповестяване на показатели за екологосъобразността на продукти и организации на база жизнения цикъл (приложение I – продуктов отпечатък върху околната среда; приложение III – организационен отпечатък върху околната среда).

ИП 15. Когато предоставя информация за резултата от извършената оценка на **съществеността**, предприятието взема предвид:

а) списък с географските райони, където водата е съществен проблем за дейността на предприятието и за неговата верига на стойността нагоре и надолу;

б) списък на използваните от предприятието стоки, свързани с **морските ресурси**, които са от съществено значение за доброто екологично състояние на морските води, както и за опазването на морските ресурси; и

в) списък на секторите или сегментите, свързани със съществените въздействия, рискове и възможности във връзка с водните и морските ресурси.

Изискване за оповестяване ЕЗ-1 – Политики, свързани с водните и морските ресурси

ИП 16. **Политиките**, описани в това изискване за оповестяване, може да бъдат включени в по-широкообхватни политики в областта на околната среда или устойчивостта, обхващащи различни подтеми.

ИП 17. Когато оповестява информация съгласно параграф 9, предприятието може да отчете дали е приело **политики**, които:

а) предотвратяват по-нататъшното влошаване на водните обекти и водните **екосистеми** и защитават и подобряват състоянието им;

б) подпомагат устойчивото водоползване на база дългосрочно опазване на наличните водни ресурси;

в) са насочени към засилена защита и подобряване на водната околна среда;

г) допринасят за доброто екологично състояние на морските води; и

д) насърчават намаляването на **водовземането** и **заустването** на вода.

ИП 18. Предприятието може също така да оповести информация за **политиките**, с помощта на които:

а) се осигурява добро екологично и химическо качество на **повърхностните водни** обекти и добро химично качество и количество на подземните водни тела с цел опазване на човешкото здраве, водоснабдяването, естествените **екосистеми** и биологичното разнообразие, доброто екологично състояние на морските води и опазването на ресурсната база, от която зависят свързаните с морето дейности;

б) се минимизират съществените **въздействия** и **рискове** и се прилагат мерки за смекчаване, които имат за цел да се запазят стойността и функционалността на услугите с предимство и да се повиши ресурсната ефективност на дейността му; и

в) се предотвратяват въздействията върху ***засегнатите общности.***

Изискване за оповестяване ЕЗ-2 – Действия и ресурси, свързани с политиките в областта на водните и морските ресурси

ИП 19. Когато оповестява информацията, изисквана съгласно параграф 15, предприятието взема предвид **действията** или плановете за действие, които допринасят за справяне с установените съществени въздействия, рискове и възможности. Полезни насоки са предоставени от Алианса за стопанисване на водите (AWS).

ИП 20. Като се има предвид, че водните и **морските ресурси** са общи (споделени) ресурси, във връзка с които може да са необходими колективни **действия** или планове за действие, включващи други **заинтересовани страни**, предприятието може да предостави информация за тези конкретни колективни действия, в това число информация за другите страни (конкуренти, **доставчици**, търговци на дребно, клиенти, други стопански партньори, местни общности и органи, държавни агенции и др.) и конкретна информация за проекта, конкретния му принос, спонсорите и другите участници.

ИП 21. Когато предоставя информация за капиталовите разходи, предприятието може например да вземе предвид разходите, свързани с рехабилитацията на канализацията за дъждовни води, с тръбопроводите или с машините, използвани за производството на нови продукти с ниска консумация на вода.

Измерители и цели

Изискване за оповестяване ЕЗ-3 – Цели, свързани с водните и морските ресурси

ИП 22. Ако предприятието използва **екологични прагове**, когато определя **целите**, то може да използва насоките, предоставени от Инициативата за научно обосновани цели във връзка с природата (SBTN) в нейните предварителни насоки (Първоначални насоки за предприятията, септември 2020 г.). То може да използва и всякакви други насоки, съдържащи научно призната методика, която позволява да се определят научно обосновани цели чрез установяване на екологични прагове и, ако е приложимо, специфични за субекта схеми за отнасяне. Екологичните прагове може да бъдат местни, национални и/или глобални.

ИП 23. Предприятието може да предвиди **цели**, свързани с:

а) намаляване на **водовземането**; и

б) намаляване на **заустването на води**.

ИП 24. Ако представя **цели** във връзка с водовземането, предприятието може да включи **водовземането** от замърсени **почви** и водоносни хоризонти, и взетата и пречистена вода за целите на **отстраняването на щетите**.

ИП 25. Ако представя **цели** във връзка със **зауствания**, предприятието може да включи **заустването на води** в **подземните води**, като повторно впръскване във водоносни хоризонти или връщане на вода към подземен водоизточник чрез просмукване или вада.

ИП 26. **Целите** може да обхващат собствената дейност на предприятието и/или неговата верига на стойността нагоре и надолу.

ИП 27. Предприятието може да посочи дали **целта** е насочена към отстраняване на недостатъци, свързани със съществените критерии за принос за водните и морските ресурси, определени в делегираните актове на Комисията, приети в съответствие с член 12, параграф 2 от Регламент (ЕС) 2020/852. Когато не са изпълнени критериите за ненанасяне на значителни вреди (НЗВ) по отношение на водните и морските ресурси, както е определено в делегираните актове, приети съгласно член 10, параграф 3, член 11, параграф 3, член 13, параграф 2, член 14, параграф 2 и член 15, параграф 2 от Регламент (ЕС) 2020/852, предприятието може да посочи дали целта е насочена към отстраняване на недостатъците, свързани с тези критерии за НЗВ.

Изискване за оповестяване ЕЗ-4 – Потребление на вода

ИП 28. Предприятието може да извършва дейност в различни ***райони, изложени на воден риск.*** Когато оповестява информация по параграф 28, буква б), предприятието включва такава информация само за районите, които са били определени като съществени в съответствие с ЕСОУ2 IRO-1 и ЕСОУ2 SBM-3.

ИП 29. Когато оповестява контекстуална информация относно резултатите си във връзка с потреблението на вода, както се изисква съгласно параграф 26, предприятието обяснява методиките за изчисление, и по-специално дела на стойността, получен чрез пряко измерване, чрез извадки и екстраполиране или чрез най-добри приблизителни оценки.

ИП 30. Предприятието може да предостави информация за други разпределения (т.е. по сектори или по сегменти).

ИП 31. Когато оповестява информацията, изисквана съгласно параграф 29, предприятието може да представи допълнителни отношения на интензивност въз основа на други знаменатели.

ИП 32. Предприятието може да представи информация и за своето **водовземане** и **заустване на води**.

Изискване за оповестяване Е3-5 – Очаквани финансови последици от съществените рискове и възможности, свързани с водните и морските ресурси

ИП 33. Предприятието може да включи оценка на съответните си продукти и услуги, изложени на риск в краткосрочен, средносрочен и дългосрочен план, като обясни по какъв начин са определени те, по какъв начин се определят приблизително финансовите суми и какви допускания от критично значение са направени.

ИП 34. Количественото определяне на **очакваните финансови последици** в парично изражение съгласно параграф 39, буква а) може да представлява единична сума или диапазон.

ЕСОУ Е4

БИОЛОГИЧНО РАЗНООБРАЗИЕ И ЕКОСИСТЕМИ

СЪДЪРЖАНИЕ

Цел

Взаимодействие с други ЕСОУ

Изисквания за оповестяване

– ЕСОУ 2 Общи оповестявания

Стратегия

– Изискване за оповестяване Е4-1 – План за преход и вземане предвид на биологичното разнообразие и екосистемите в стратегията и модела на стопанска дейност

– Изискване за оповестяване, свързано с ЕСОУ 2 SBM-3 – Съществени въздействия, рискове и възможности и взаимодействието им със стратегията и модела на стопанска дейност

Управление на въздействията, рисковете и възможностите

– Изискване за оповестяване, свързано с ЕСОУ 2 IRO-1 — Описание на процесите за установяване и оценяване на съществените въздействия, рискове и възможности, свързани с биологичното разнообразие и екосистемите

– Изискване за оповестяване Е4-2 – Политики, свързани с биологичното разнообразие и екосистемите

– Изискване за оповестяване Е4-3 – Действия и ресурси, свързани с биологичното разнообразие и екосистемите

Измерители и цели

– Изискване за оповестяване Е4-4 – Цели, свързани с биологичното разнообразие и екосистемите

– Изискване за оповестяване Е4-5 – Измерители на въздействието, свързано с промени в биологичното разнообразие и екосистемите

– Изискване за оповестяване Е4-6 – Очаквани финансови последици от рисковете и възможностите, свързани с биологичното разнообразие и екосистемите

Допълнение А: Изисквания по отношение на прилагането

– ЕСОУ 2 Общи оповестявания

Управление на въздействията, рисковете и възможностите

– Изискване за оповестяване Е4-1 – План за преход и вземане предвид на биологичното разнообразие и екосистемите в стратегията и модела на стопанска дейност

– Изисквания за оповестяване, свързано с ЕСОУ 2 IRO-1 – Описание на процесите за установяване и оценяване на съществените въздействия, рискове и възможности, свързани с биологичното разнообразие и екосистемите

– Изискване за оповестяване Е4-2 – Политики, свързани с биологичното разнообразие и екосистемите

– Изискване за оповестяване Е4-3 – Действия и ресурси, свързани с биологичното разнообразие и екосистемите

Измерители и цели

– Изискване за оповестяване Е4-4 – Цели, свързани с биологичното разнообразие и екосистемите

– Изискване за оповестяване Е4-5 – Измерители на въздействието, свързано с промени в биологичното разнообразие и екосистемите

– Изискване за оповестяване Е4-6 – Очаквани финансови последици от рисковете и възможностите, свързани с биологичното разнообразие и екосистемите

Цел

1. Целта на настоящия на стандарт е да се определят изискванията за оповестяване, които ще дадат на ползвателите на **отчета за устойчивостта** възможност да разберат:

   а) по какъв начин предприятието влияе върху **биологичното разнообразие** и **екосистемите** от гледна точка на съществените положителни и отрицателни действителни и потенциални въздействия, в т.ч. доколко то допринася за факторите за загуба на биологично разнообразие и нарушаване на екосистемите;

б) предприетите **действия** за предотвратяване или смекчаване на съществените действителни или потенциални отрицателни въздействия и за опазването и възстановяването на биологичното разнообразие и екосистемите, както и резултата от тези действия; и

в) плановете и способността на предприятието да адаптира своята стратегия и **модел на стопанска дейност** към:

i. зачитането на **възможностите на планетата** по отношение на **целостта на биосферата** и **промяната на земната система**;

ii. визията на глобалната рамка за биологичното разнообразие Кунмин-Монреал и съответните ѝ задачи и **цели**;

iii. съответните аспекти на стратегията на ЕС за биологичното разнообразие за 2030 г. ([70]);

iv. Директива 2009/147/ЕО на Европейския парламент и на Съвета и Директива 92/43/ЕИО на Съвета (директивите на ЕС за птиците и за местообитанията) ([71]); и

v. Директива 2008/56/ЕС на Европейския парламент и на Съвета (Рамкова директива за морска стратегия) ([72]);

г) естеството, вида и степента на съществените рискове, зависимости и възможности на предприятието, свързани с биологичното разнообразие и екосистемите, и по какъв начин предприятието ги управлява; и

д) **финансовите последици** за предприятието в краткосрочен, средносрочен и дългосрочен план от съществените рискове и възможности, произтичащи от въздействията на предприятието върху биологичното разнообразие и екосистемите и от зависимостите му от тях.

2. В настоящия стандарт се установяват изисквания за оповестяване, свързани с отношенията на предприятието със сухоземни, **сладководни** и морски **местообитания, екосистеми** и популации на свързани с тях животински и растителни видове, в това число с разнообразието в рамките на видовете, между видовете и на екосистемите и тяхната взаимовръзка с **коренното население** и други засегнати общности.

3. Термините „**биоразнообразие**“ и „**биологично разнообразие**“, се отнасят до многообразието сред живите организми от всички източници, включително, наред с другите, сухоземни, **сладководни**, морски и други водни **екосистеми** и екологични комплекси, към които те принадлежат.

Взаимодействие с други ЕСОУ

4. Въпросът „**Биологично разнообразие** и **екосистеми**“ е тясно свързан с другите екологични въпроси. Основните фактори за промяната на биологичното разнообразие и екосистемите са изменението на климата, **замърсяването**, промените в земеползването, в използването на **сладка вода** и в използването на морето, пряката експлоатация на организмите и инвазивните чуждоземни видове. Тези фактори са обхванати от настоящия стандарт, с изключение на изменението на климата (обхванато от ЕСОУ Е1) и замърсяването (обхванато от ЕСОУ Е2).

5. За да се постигне цялостно разбиране на съществените **въздействия** и **зависимости** върху **биологичното разнообразие** и **екосистемите**, изискванията за оповестяване на други екологични ЕСОУ следва да се четат и тълкуват във връзка със специфичните изисквания за оповестяване на настоящия стандарт. Относимите изисквания за оповестяване, обхванати от други ЕСОУ за околната среда, са:

а) ЕСОУ Е1 *Изменение на климата*, в който се разглеждат по-специално **емисиите** на парникови газове и енергийните ресурси (потреблението на енергия);

б) ЕСОУ Е2 *Замърсяване*, в който се разглеждат **замърсяването** на въздуха, водите и **почвите;**;

в) ЕСОУ Е3 *Водни и морски ресурси*, в който се разглеждат по-специално водните ресурси (потреблението на вода) и **морските ресурси**;

([70]) Стратегията на ЕС за биологичното разнообразие за 2030 г. – Да осигурим полагащото се място на природата в нашия живот, COM/2020/380 final.

([71]) Директива 2009/147/ЕО на Европейския парламент и на Съвета от 30 ноември 2009 г. относно опазването на дивите птици (*ОВ L 20, 26.1.2010 г., стр. 7)* и Директива 92/43/ЕИО на Съвета от 21 май 1992 г. за опазване на естествените местообитания и на дивата флора и фауна *(ОВ L 206, 22.7.1992 г., стр. 7)*.

([72]) Директива 2008/56/ЕО на Европейския парламент и на Съвета от 17 юни 2008 г. за установяване на рамка за действията на Общността в областта на политиката за морска среда (Рамкова директива за морска стратегия) *(ОВ L 164, 25.6.2008 г., стр. 19)*.

г) ЕСОУ Е5 *Използване на ресурсите и кръгова икономика*, в който се разглеждат по-специално преходът към прекратяване на добива на невъзобновяеми ресурси и прилагането на практики, с които се предотвратява образуването на **отпадъци**, в това число замърсяването, причинено от отпадъци.

6. Въздействието на предприятието върху **биологичното разнообразие** и **екосистемите** засяга хората и общностите. Когато отчита съществените отрицателни въздействия върху **засегнатите общности** в резултат на промени на биологичното разнообразие и екосистемите съгласно ЕСОУ Е4, предприятието взема предвид изискванията по ЕСОУ S3 *Засегнати общности*.

7. Настоящият стандарт следва да се чете във връзка с ЕСОУ 1 *Общи изисквания* и ЕСОУ 2 *Общи оповестявания*.

Изисквания за оповестяване

ЕСОУ 2 Общи оповестявания

8. Изискванията в настоящия раздел следва да се четат във връзка с оповестяванията, изисквани съгласно ЕСОУ 2, глава 2 *Управление*, глава 3 *Стратегия* и глава 4 *Управление на въздействията, рисковете и възможностите*.

9. Получените оповестявани сведения се представят заедно с оповестяваните сведения, изисквани съгласно ЕСОУ 2, с изключение на оповестяваните сведения съгласно ЕСОУ 3 SBM-3, които предприятието има възможност да избере да представи заедно с тематичните оповестявани сведения.

10. Като допълнение към изискванията по ЕСОУ 2, в настоящия стандарт е включено и тематичното изискване за оповестяване Е4-1 *План за преход и вземане предвид на биологичното разнообразие и екосистемите в стратегията и модела на стопанска дейност*.

Стратегия

Изискване за оповестяване Е4-1 – План за преход и вземане предвид на биологичното разнообразие и екосистемите в стратегията и модела на стопанска дейност

11. Предприятието оповестява как въздействията, зависимостите, рисковете и възможностите, свързани с биологичното разнообразие и екосистемите, произтичат от и задействат приспособяването на неговата стратегия и неговия модел на стопанска дейност.

12. Целта на това изискване за оповестяване е да се даде възможност за разбиране за издръжливостта на стратегията и **модела на стопанска дейност** на предприятието във връзка с **биологичното разнообразие** и **екосистемите** и за съвместимостта на неговата стратегия и модел на стопанска дейност с относимите местни, национални и глобални **цели** на обществената политика.

13. Предприятието описва издръжливостта на своята стратегия и своя **модел на стопанска дейност** по отношение на **биологичното разнообразие** и **екосистемите**. Описанието включва следното:

а) оценка на издръжливостта на текущия модел на стопанска дейност и текущата стратегия спрямо физическите рискове, рисковете от прехода и системните рискове, свързани с биологичното разнообразие и екосистемите;

б) обхвата на анализа на издръжливостта по отношение на собствената дейност на предприятието и неговата верига на стойността нагоре и надолу и по отношение на разгледаните в анализа рискове;

в) направените ключови допускания;

г) използваните времеви хоризонти;

д) резултатите от анализа на издръжливостта; и

е) участието на заинтересованите страни, в това число, когато е подходящо, на лица с присъщи на съответното място знания („местни знания“).

14. Ако предприятието оповестява информация, предвидена в настоящото изискване за оповестяване, като част от информацията, изисквана по силата на ЕСОУ 2 SBM-3, предприятието може да направи препратка към информацията, оповестена по силата на ЕСОУ 2 SBM-3.

15. Предприятието може да оповести своя **план за преход** с цел усъвършенстване и в крайна сметка постигане на съобразност на своя **модел на стопанска дейност** и своята стратегия с виждането на Глобалната рамка за биологичното разнообразие Кунмин–Монреал и относимите ѝ общи и конкретни цели, Стратегията на ЕС за биологичното разнообразие за 2030 г. и зачитането на **пределните възможности на планетата** по отношение на целостта на биосферата и **промяната на земната система**.

Изискване за оповестяване SBM-3 – Съществени въздействия, рискове и възможности и взаимодействието им със стратегията и модела на стопанска дейност

16. Предприятието оповестява:

а) списък на **обектите** за материали в собствените му дейности, включително обектите под негов оперативен контрол, въз основа на резултатите от параграф 17, буква а). Предприятието оповестява тези места, като:

i. посочва дейностите, които оказват отрицателно въздействие върху **чувствителните от гледна точка на биологичното разнообразие зони** ([73]);

ii. предоставя разпределение на площадките според установените **въздействия** и **зависимости** и според екологичното състояние на районите/зоните (спрямо базовото ниво за конкретната екосистема), в които се намират; и

iii. посочва засегнатите **чувствителни от гледна точка на биологичното разнообразие зони**, за да са в състояние ползвателите да определят местоположението и отговорния компетентен орган по отношение на дейностите, посочени в параграф 16, буква а), подточка i).

б) дали е установило съществени отрицателни въздействия от гледна точка на **влошаване на качеството на земите**, **опустиняване** или **запечатване на почвите** ([74]); и

в) дали дейността му засяга **застрашени видове** ([75]).

Управление на въздействията, рисковете и възможностите

Изискване за оповестяване, свързано с ЕСОУ 2 IRO-1 – Описание на процесите за установяване и оценяване на съществените въздействия, рискове, зависимости и възможности, свързани с биологичното разнообразие и екосистемите

17. Предприятието описва своя процес за установяване на съществените въздействия, рискове, зависимости и възможности. В описанието на процедурите се включва това дали и по какъв начин предприятието е извършило следното:

а) установило и оценило действителните и потенциалните въздействия върху **биологичното разнообразие** и **екосистемите** на местата на своите **площадки** и нагоре и надолу по веригата на стойността, включително приложените критерии за оценка;

б) установило и оценило **зависимостите** от биологичното разнообразие и екосистемите и екосистемните услуги на местата на своите площадки и нагоре и надолу по веригата на стойността, включително приложените критерии за оценка и дали в тази оценка са включени **екосистемни услуги**, които са нарушени или има вероятност да бъдат нарушени;

в) установило и оценило **рисковете от прехода** и **физическите рискове** и възможности във връзка с биологичното разнообразие и екосистемите, включително критериите за оценка, приложени въз основа на въздействията и зависимостите му;

г) взело предвид **системните рискове**;

([73]) Тази информация подкрепя удовлетворяването на потребностите от информация на участниците на финансовите пазари, по отношение на които се прилага Регламент (ЕС) 2019/2088, тъй като е получена от допълнителен показател, свързан с основните неблагоприятни въздействия, определен в показател № 7 в таблица 1 от приложение 1 към съответния делегиран регламент по отношение на правилата за оповестяване на устойчивите инвестиции („Дейности, влияещи отрицателно върху чувствителни от гледна точка на биологичното разнообразие зони“).

([74]) Тази информация подкрепя удовлетворяването на потребностите от информация на участниците на финансовите пазари, по отношение на които се прилага Регламент (ЕС) 2019/2088, тъй като е извлечена от допълнителен показател, свързан с основно неблагоприятно въздействие, определен в показател № 10 в таблица 2 от приложение 1 към съответния делегиран регламент по отношение на правилата за оповестяване на устойчивите инвестиции („Влошаване на качеството на земите, опустиняване, запечатване на почвите“).

([75]) Тази информация подкрепя удовлетворяването на потребностите от информация на участниците на финансовите пазари, по отношение на които се прилага Регламент (ЕС) 2019/2088, тъй като е извлечена от допълнителен показател, свързан с основно неблагоприятно въздействие, определен в показател № 14 в таблица 2 от приложение 1 към съответния делегиран регламент по отношение на правилата за оповестяване на устойчивите инвестиции („Естествени биологични видове и защитени територии“).

д) провело консултации със **засегнатите общности** относно оценките на устойчивостта на споделените биологични ресурси и **екосистеми**, и по-специално:

i. когато съществува вероятност дадена площадка, дадено производство или дадено снабдяване със **суровини** да окажат отрицателно въздействие върху биологичното разнообразие и екосистемите – относно установяването на конкретните площадки, производство или снабдяване със суровини с отрицателно или потенциално отрицателно въздействие върху засегнатите общности;

ii. когато съществува вероятност от въздействие върху засегнатите общности, предприятието оповестява по какъв начин тези общности са били включени в оценката на **съществеността**; и

iii. по отношение на въздействията върху приоритетните **екосистемни услуги**, които са от значение за засегнатите общности в собствената дейност на предприятието, то посочва по какъв начин може да бъдат избегнати отрицателните въздействия. Ако тези въздействия са неизбежни, предприятието може да посочи плановете си за минимизирането им и за прилагане на смекчаващи мерки, които имат за цел да се запазят стойността и функционалността на услугите с предимство.

18. Предприятието може да оповести дали и как е използвало **анализ на сценариите** във връзка с **биологичното разнообразие** и **екосистемите** за установяването и оценяването на съществените рискове и възможности в краткосрочен, средносрочен и дългосрочен времеви хоризонт. Ако предприятието е използвало такъв анализ на сценариите, то може да оповести следната информация:

а) защо е подбрало разгледаните **сценарии**;

б) по какъв начин разглежданите сценарии се актуализират в съответствие с променящите се условия и нововъзникващите тенденции; и

в) дали за сценариите е използвана информация от очакванията, публикувани от авторитетни междуправителствени организации, като Конвенцията за биологичното разнообразие и в съответните случаи от научен консенсус, например изразения от Междуправителствената научно-политическа платформа относно биологичното разнообразие и екосистемните услуги (МПБРЕУ).

19. Предприятието оповестява по-конкретно:

а) дали има **площадки**, разположени в **чувствителни от гледна точка на биологичното разнообразие зони** или в близост до такива зони, и дали свързаните с тези площадки дейности оказват отрицателно въздействие върху тези зони, като водят до влошаване на състоянието на естествените **местообитания** и местообитанията на видовете и до обезпокояване на видовете, за които са определени **защитени територии;** и

б) дали е направено заключението, че е необходимо да се приложат мерки за смекчаване на загубата на биологично разнообразие, като например мерките, посочени в: Директива 2009/147/ЕС на Европейския парламент и на Съвета относно опазването на дивите птици; Директива 92/43/ЕИО на Съвета за опазване на природните местообитания и на дивата флора и фауна; оценка на въздействието върху околната среда (ОВОС) съгласно определението в член 1, параграф 2, буква ж) от Директива 2011/92/ЕС на Европейския парламент и на Съвета ([76]) относно оценката на въздействието на някои публични и частни проекти върху околната среда; и по отношение на дейностите в трети държави — в съответствие с равностойни национални разпоредби или международни стандарти, като например Стандарт за резултатите от дейността № 6 на Международната финансова корпорация (МФК): Опазване на биологичното разнообразие и устойчиво управление на живите природни ресурси;

Изискване за оповестяване E4-2 – Политики, свързани с биологичното разнообразие и екосистемите

20. Предприятието оповестява политиките, които е приело за управление на съществените си въздействия, рискове и възможности, свързани с биологичното разнообразие и екосистемите.

21. Целта на това изискване за оповестяване е да се даде възможност за разбиране на степента, до която предприятието е въвело **политики**, уреждащи установяването, оценяването, управлението и/или **коригирането** на съществените си **въздействия, рискове, зависимости** и **възможности**, свързани с **биологичното разнообразие и екосистемите**.

22. При оповестяването, изисквано съгласно параграф 20, се включва информация относно **политиките**, които предприятието е въвело за управление на своите съществени **въздействия, рискове, зависимости** и **възможности**, свързани с **биологичното разнообразие и екосистемите** съгласно ЕСОУ 2 MDR-P *Политики, приети за управление на съществените въпроси на устойчивостта*.

([76]) Директива 2011/92/ЕС на Европейския парламент и на Съвета от 13 декември 2011 г. относно оценката на въздействието на някои публични и частни проекти върху околната среда (ОВ L 26, 28.1.2012 г., стр. 1).

23. В допълнение към разпоредбите на ЕСОУ 2 MDR-P предприятието описва дали и по какъв начин неговите **политики**, свързани с **биологичното разнообразие** и **екосистемите**:

а) се отнасят до въпросите, посочени в ЕСОУ Е4, ИП 4;

б) се отнасят до неговите съществени въздействия, свързани с биологичното разнообразие и екосистемите;

в) се отнасят до съществените зависимости и съществените физически рискове и рискове и възможности от прехода;

г) подпомагат проследимостта на продуктите, компонентите и суровините със съществено действително или потенциално въздействие върху биологичното разнообразие и екосистемите по **веригата на стойността**;

д) разглеждат производството, набавянето или потреблението от екосистеми, които се управляват с цел да се поддържат или подобряват условията за биологичното разнообразие, което се доказва чрез редовно наблюдение и отчитане на състоянието по отношение на биологичното разнообразие и на увеличението или намалението; и

е) разглеждат социалните последици от въздействията, свързани с биологичното разнообразие и екосистемите.

24. Предприятието оповестява по-конкретно дали е приело:

а) **политика** за опазване на **биологичното разнообразие** и **екосистемите**, която обхваща оперативни обекти, притежавани, наети или управлявани във или в близост до **чувствителна от гледна точка на биологичното разнообразие зона**;

б) устойчиви поземлени/селскостопански практики или политики ([77])**;**

в) устойчиви практики или политики по отношение на океаните/моретата ([78]); и

г) политики за справяне с **обезлесяването** ([79]).

Изискване за оповестяване Е4-3 – Действия и ресурси, свързани с биологичното разнообразие и екосистемите

25. Предприятието оповестява действията си, свързани с биологичното разнообразие и екосистемите, и ресурсите, отпуснати за тяхното изпълнение.

26. Целта на това изискване за оповестяване е да се даде възможност за разбиране за ключовите предприети и планирани **действия**, които имат значителен принос за постигането на общите и конкретните **цели** на **политиката**, свързани с **биологичното разнообразие** и **екосистемите**.

27. При описанието на ключовите **действия** и ресурсите се следва задължителното съдържание, определено в ЕСОУ 2 MDR-A „*Действия и ресурси във връзка със съществените въпроси на устойчивостта*“.

28. Освен това предприятието:

а) може да оповести по какъв начин е приложило йерархията на мерките за смекчаване по отношение на действията си (избягване, минимизиране, възстановяване/рехабилитация и компенсиране или компенсационни замени);

б) оповестява дали е използвало в плановете си за действие компенсационни замени за вреди върху **биологичното разнообразие**. Ако **действията** съдържат компенсационни замени за вреди върху биологичното разнообразие, предприятието включва следната информация:

i. целта на компенсационните замени и използваните ключови показатели за резултатите;

ii. финансовите последици (преки и косвени разходи) от компенсационни замени за вреди върху биологичното разнообразие в парично изражение; и

iii. описание на компенсационните замени, в това число площ, вид, прилаганите критерии за качество и стандартите, на които отговарят компенсационните замени за вреди върху биологичното разнообразие;

([77]) Тази информация подкрепя удовлетворяването на потребностите от информация на участниците на финансовите пазари, по отношение на които се прилага Регламент (ЕС) 2019/2088, тъй като произлиза от допълнителен показател, свързан с основно неблагоприятно въздействие, определен в показател № 11 в таблица II от приложение I към Делегиран регламент (ЕС) 2022/1288 на Комисията, по отношение на правилата за оповестяване на устойчивите инвестиции („Инвестиции в дружества без устойчиви поземлени/селскостопански практики“).

([78]) Тази информация подкрепя удовлетворяването на потребностите от информация на участниците на финансовите пазари, по отношение на които се прилага Регламент (ЕС) 2019/2088, тъй като произлиза от допълнителен показател, свързан с основно неблагоприятно въздействие, определен в показател № 12 в таблица II от приложение I към Делегиран регламент (ЕС) 2022/1288 на Комисията, по отношение на правилата за оповестяване на устойчивите инвестиции („Инвестиции в дружества без устойчиви практики по отношение на океаните/моретата“).

([79]) Тази информация подкрепя удовлетворяването на потребностите от информация на участниците на финансовите пазари, по отношение на които се прилага Регламент (ЕС) 2019/2088, тъй като произлиза от допълнителен показател, свързан с основно неблагоприятно въздействие, определен в показател № 15 в таблица II от приложение I към Делегиран регламент (ЕС) 2022/1288 на Комисията, по отношение на правилата за оповестяване на устойчивите инвестиции („Обезлесяване“).

в) описва дали и по какъв начин е включило знанията на местното и коренното население и природосъобразните решения в действията, свързани с биологичното разнообразие и **екосистемите**.

Измерители и цели

Изискване за оповестяване E4-4 – Цели, свързани с биологичното разнообразие и екосистемите

29. **Предприятието описва свързаните с биологичното разнообразие и екосистемите цели, които е определило.**

30. Целта на това изискване за оповестяване е да се даде възможност за разбиране на **целите**, които предприятието е приело в подкрепа на своите **политики**, свързани с **биологичното разнообразие** и **екосистемите**, както и за справяне със съществените си свързани **въздействия, зависимости, рискове** и **възможности**.

31. При описанието на **целите** се следва задължителното съдържание, определено в ЕСОУ 2 MDR-T „*Проследяване на ефективността на политиките и действията чрез цели*“.

32. В изискваното съгласно параграф 29 оповестяване се включва следната информация:

а) дали при определянето на **целите** са били приложени **екологични прагове** и схеми за отнасяне на въздействията към предприятието. Ако това е така, предприятието посочва:

i. установените екологични прагове и методиката, използвана за установяването им;

ii. дали праговете са специфични за субекта и ако това е така, как са били определени; и

iii. по какъв начин в предприятието е разпределена отговорността за спазване на установените екологични прагове;

б) дали за целите е използвана информация от и/или дали те са съгласувани с Глобалната рамка за биологичното разнообразие Кунмин–Монреал, относимите аспекти на Стратегията на ЕС за биологичното разнообразие за 2030 г. и други национални **политики** и законодателни актове, свързани с **биологичното разнообразие** и **екосистемите**;

в) по какъв начин целите са свързани с въздействията, зависимостите, рисковете и възможностите, свързани с биологичното разнообразие и екосистемите, които предприятието е установило във връзка със своята собствена дейност и своята верига на стойността нагоре и надолу;

г) географския обхват на своите цели, ако е от значение;

д) дали при определянето на целите си предприятието е използвало компенсационни замени за вреди върху биологичното разнообразие; и

е) към кой слой в йерархията на мерките за смекчаване може да бъде отнесена целта (т.е. избягване, минимизиране, възстановяване и рехабилитация, компенсиране или компенсационни замени).

Изискване за оповестяване E4-5 – Измерители на въздействието, свързано с промени в биологичното разнообразие и екосистемите

33. Предприятието отчита измерителите във връзка със своите съществени *въздействия* върху *биологичното разнообразие* и *екосистемите*.

34. Целта на това изискване за оповестяване е да се даде възможност за разбиране на резултатите на предприятието по отношение на въздействията, определени като съществени в оценката на **съществеността** и водещи до промяна на **биологичното разнообразие** и **екосистемите**.

35. Ако предприятието е установило **площадки**, разположени в **чувствителни от гледна точка на биологичното разнообразие зони** или в близост до такива зони, върху които оказва отрицателно влияние (вж. параграф 19, буква а), то оповестява броя и площта (в хектари) на площадките, които притежава, наема или управлява в тези защитени територии или ключови за **биологичното разнообразие** области или в близост до тях.

36. Ако предприятието е установило съществени въздействия по отношение на промяната в земеползването или въздействия върху обхвата и състоянието на **екосистемите**, то може да оповести също така земеползването им въз основа на оценка на жизнения цикъл.

37. По отношение на точките с данни, посочени в параграфи 38—41, предприятието взема предвид собствената си дейност.

38. Ако предприятието е стигнало до заключението, че допринася пряко за **факторите за въздействието** върху **промяната в земеползването**, промяната в използването на **сладка вода** и/или промяната в използването на моретата, то отчита съответните **измерители**. Предприятието може да оповести измерители, с които се измерва:

а) преобразуването с течение на времето (например за 1—5 години) на земното покритие (например **обезлесяване** или минно дело);

б) промените във времето (напр. за 1—5 години) в управлението на екосистемата (напр. чрез засилване на управлението на селското стопанство или прилагане на по-добри практики за управление или дърводобив);

в) промените в пространствената конфигурация на ландшафта (напр. разпокъсване на **местообитанията**, промени в свързаността на екосистемите);

г) промените в структурната свързаност на екосистемите (напр. пропускливост на местообитанията въз основа на физически характеристики и групи от разделени местообитания с малка площ); и

д) функционалната свързаност (напр. колко добре гените или индивидите се придвижват през земен, сладководен и морски ландшафт).

39. Ако предприятието стигне до заключението, че допринася пряко за случайното или преднамереното въвеждане на **инвазивни чуждоземни видове**, то може да оповести **измерителите**, които използва за управление на траекториите на въвеждане и разпространение на такива видове и рисковете, породени от тези видове.

40. Ако предприятието е установило съществени въздействия, свързани със състоянието на видовете, то може да отчете **измерителите**, които счита за относими. Предприятието може:

а) да направи препратка към относимите изисквания за оповестяване в ЕСОУ Е1, ЕСОУ Е2, ЕСОУ Е3 и ЕСОУ Е5;

б) да вземе предвид размера на популацията, ареала в конкретни **екосистеми**, както и опасността от изчезване. Тези аспекти дават представа за здравето на популацията на един вид и нейната относителна издръжливост спрямо предизвикана от човека и естествено възникваща промяна;

в) да оповести измерителите, с които измерва промените в броя на индивидите от даден вид на определена територия;

г) да оповести измерителите за видовете, изложени на риск от изчезване ([80]), с които измерва:

i. състоянието на застрашеност на видовете и по какъв начин дейностите/натискът могат да повлияят на това състояние; или

ii. промените в съответното **местообитание** на **застрашен вид** като косвено изражение на въздействието на предприятието върху опасността от изчезване на местната популация.

41. Ако предприятието е установило съществени въздействия във връзка с екосистемите, то може да оповести:

а) по отношение на обхвата на екосистемите – **измерители**, с които се измерва обхванатата от дадена екосистема площ, без непременно да се взема предвид качеството на оценяваната площ, например покритието на **местообитанията**. Например горското покритие е мярка за обхвата на конкретен тип екосистема, без да се отчита състоянието на екосистемата (посочва се площта, без да се описва видовото разнообразие в гората).

б) по отношение на състоянието на екосистемите –

i. измерители, с които се измерва качеството на екосистемите спрямо предварително определено базово (сравнително) състояние;

ii. измерители, с които се измерват множество видове в рамките на дадена екосистема, а не броя на индивидите в рамките на отделен вид в рамките на дадена екосистема (например: научно установени показатели за богатство и изобилие на видовете, с които се измерват промените в състава на видовете (местните видове) в рамките на дадена екосистема спрямо сравнителното състояние към началото на първия отчетен период, както и спрямо целевото състояние, очертано в Глобалната рамка за биологичното разнообразие Кунмин-Монреал, или съвкупността от природозащитния статус на видовете, ако е от значение); или

iii. измерители, които отразяват структурни компоненти на състоянието, например свързаност на местообитанията (т.е. доколко местообитанията са свързани едно с друго).

([80]) Съгласно Червения списък на застрашените видове на IUCN и Европейския червен списък, публикуван от Европейската комисия.

Изискване за оповестяване E4-6 – Очаквани финансови последици от съществените рискове и възможности, свързани с биологичното разнообразие и екосистемите

42. Предприятието оповестява очакваните си финансови последици от съществените рискове и възможности, свързани с биологичното разнообразие и екосистемите.

43. Информацията, изисквана по силата на параграф 42, е допълнение към информацията за текущите финансови последици върху финансовото състояние, финансовите резултати и паричните потоци на предприятието за отчетния период, изисквана по силата на параграф 48, буква г) от ЕСОУ 2 SBM-3.

44. Целта на това изискване за оповестяване е да се осигури разбиране за:

а) **очакваните финансови последици** от съществените рискове, които произтичат от свързаните с биологичното разнообразие и екосистемите въздействия и **зависимости** на предприятието и начина, по който тези рискове оказват (или може основателно да се очаква, че ще окажат) съществено влияние върху финансовото състояние, финансовите резултати и паричните потоци на предприятието в краткосрочен, средносрочен и дългосрочен план; и

б) очакваните финансови последици от съществените **възможности**, свързани с биологичното разнообразие и екосистемите.

45. В оповестяваните сведения се включва:

а) количествено определяне на **очакваните финансови последици** в парично изражение, като се имат предвид действията във връзка с биологичното разнообразие и екосистемите, или – когато това не е възможно без излишни разходи или усилия – качествена информация. Не се изисква количествено определяне на **финансовите последици**, произтичащи от съществените **възможности**, ако това би довело до оповестяване, което не отговаря на качествените характеристики на информацията (вж. ЕСОУ 1, допълнение В *Качествени характеристики на информацията*). Количественото определяне на очакваните финансови последици в парично изражение може да представлява единична сума или диапазон;

б) описание на разглежданите последици, свързаните с тях въздействия и **зависимости** и времевите хоризонти, в които е вероятно те да се осъществят; и

в) допусканията от критично значение, използвани за количественото определяне на очакваните финансови последици, както и източниците и степента на несигурност на тези допускания.

Допълнение А

Изисквания по отношение на прилагането

Настоящото допълнение е неразделна част от ЕСОУ Е4. Чрез него се подпомага прилагането на изискванията за оповестяване, определени в настоящия стандарт, и то е със същата правна сила като останалите части на този стандарт.

ЕСОУ 2 ОБЩИ ОПОВЕСТЯВАНИЯ

Стратегия

Изискване за оповестяване Е4-1 – План за преход и вземане предвид на биологичното разнообразие и екосистемите в стратегията и модела на стопанска дейност

ИП 1. Когато оповестява план за преход, предприятието може да:

а) обясни как ще пригоди своята стратегия и своя модел на стопанска дейност, за да усъвършенства и в крайна сметка да постигне съобразност с относимите местни, национални и глобални цели на обществената политика, свързани с биологичното разнообразие и екосистемите, в т.ч. виждането на Глобалната рамка за биологичното разнообразие Кунмин–Монреал и относимите ѝ общи и конкретни цели, Стратегията на ЕС за биологичното разнообразие за 2030 г., както и Директива 2009/147/ЕО и Директива 92/43/ЕО на Съвета (директивите на ЕС за птиците и местообитанията), както и – по целесъобразност – **пределните възможности на планетата** по отношение на целостта на биосферата и **промяната на земната система**;

б) включи информация за собствената си дейност и обясни как отговаря на съществените въздействия нагоре и надолу по своята верига на стойността, установени в извършената от него оценка на съществеността съгласно ЕСОУ 2 IRO-1 *Описание на процедурите за установяване и оценяване на съществените въздействия, рискове и възможности*;

в) обясни по какъв начин неговата стратегия взаимодейства с неговия план за преход;

г) обясни как допринася за вземането на мерки спрямо факторите за въздействие върху биологичното разнообразие и екосистемите и възможните си действия за смекчаване съгласно йерархията на мерките за смекчаване, както и основните зависимости от траекторията и обвързаните активи и ресурси (напр. заводи, суровини), които са свързани с промяната на биологичното разнообразие и екосистемите;

д) обясни и определи количествено своите инвестиции и финансиране в подкрепа на изпълнението на своя план за преход, като посочи ключовите показатели за ефективност на съобразените с таксономията КР и, когато е приложимо, плановете за КР, които предприятието оповестява в съответствие с Делегиран регламент (ЕС) 2021/2178 на Комисията;

е) ако осъществява стопански дейности, обхванати от делегираните регламенти за биологичното разнообразие съгласно Регламента за таксономията – обяснение на всякакви цели или планове (КР, планове за КР), които предприятието има за съобразяване на икономическите си дейности (приходи, КР) с критериите, установени в споменатите делегирани регламенти;

ж) обяснява дали използва компенсационни замени за вреди върху биологичното разнообразие като част от плана за преход и ако това е така, обяснява къде се планира да се използват компенсационните замени, степента на използването им по отношение на целия план за преход и дали е взета предвид йерархията на мерките за смекчаване;

з) обяснява как се управлява процесът на изпълнение и обновяване на плана за преход;

и) обяснява как измерва напредъка си, в частност посочва измерителите и методиките, които използва за целта;

й) посочва дали административните, управителните и надзорните органи са одобрили плана за преход; и

к) посочва настоящите предизвикателства и ограничения за изготвяне на план във връзка с областите със значително въздействие, както и как дружеството се справя с тези предизвикателства.

ИП 2. Ако оповестява план за преход, предприятието може например да използва следните цели от Стратегията на ЕС за биологичното разнообразие за 2030 г.:

а) Обрат в тенденцията на намаляване на опрашителите.

б) Рискът от химически пестициди и тяхното използване да бъде намален с 50 %, а употребата на по-опасните пестициди да бъде намалена с 50 %.

в) Най-малко 25 % от земеделската земя да се управлява съгласно принципите на биологичното земеделие и да се увеличи значително използването на агроекологични практики.

г) В ЕС да бъдат засадени три милиарда допълнителни дървета при пълно съобразяване с екологичните принципи.

д) Значителен напредък във **възстановяването** на **площадките** със замърсени **почви**.

е) Да се възстановят най-малко 25 000 km свободно течащи реки.

ж) Загубите на хранителни вещества от торове да бъдат намалени с 50 %, което ще ограничи употребата на торове с поне 20 %.

з) Значително да се намали отрицателното въздействие на риболовните и добивните дейности върху уязвимите биологични видове и местообитания, включително върху морското дъно, така че да се постигне добро екологично състояние.

ИП 3. Ако оповестява план за преход, предприятието може да използва и целите за устойчиво развитие (ЦУР), в частност:

а) ЦУР 2 - Премахване на глада, постигане на продоволствена сигурност и подобряване на храненето, както и насърчаване на устойчивото селско стопанство;

б) ЦУР 6 - Осигуряване на наличност и устойчиво управление на водите и канализация за всички;

в) ЦУР 14 - Опазване и устойчиво използване на океаните, моретата и **морските ресурси** за устойчиво развитие; и

г) ЦУР 15 - Опазване, възстановяване и насърчаване на устойчивото използване на сухоземните **екосистеми**, устойчиво стопанисване на горите, борба с **опустиняването**, спиране и обръщане на процеса на **влошаване на качеството на земите** и спиране на **загубата на биологично разнообразие**.

Управление на въздействията, рисковете и възможностите

Изисквания за оповестяване, свързано с ЕСОУ 2 IRO-1 – Описание на процесите за установяване и оценяване на съществените въздействия, рискове и възможности, свързани с биологичното разнообразие и екосистемите

ИП 4. В оценката на **съществеността** съгласно ЕСОУ Е4 се включват:

а) приносът на предприятието към преките **фактори за въздействие** от гледна точка на **загубата на биологично разнообразие** ([81]):

i. изменение на климата;

ii. **промени в земеползването** (напр. усвояване на земята), промени в използването на **сладка вода** и промени в използването на моретата;

iii. пряка експлоатация;

iv. **инвазивни чуждоземни видове**;

v. **замърсяване;** и

vi. други.

б) **въздействията** върху състоянието на видовете (т.е. размер на популацията на вида, риск от изчезване на видове в световен мащаб);

в) въздействия върху обхвата (размера) и състоянието на екосистемите, в т.ч. чрез **влошаване на качеството на земите**, **опустиняване** и **запечатване на почвите**); и

г) въздействия върху **екосистемните услуги** и **зависимости** от тях.

ИП 5. Когато оценява **съществеността** на **въздействията, зависимостите, рисковете** и **възможностите**, предприятието взема предвид разпоредбите на ЕСОУ 2 IRO-1 и ЕСОУ 1, глава 3 *Двойната същественост като принцип на оповестяванията във връзка с устойчивостта* и описва своите съображения.

([81]) Прекият фактор „изменение на климата“ трябва да се отчита в съответствие с ЕСОУ Е1 *Изменение на климата*, а замърсяването – в съответствие с ЕСОУ Е2 *Замърсяване*.

ИП 6. Предприятието оценява съществеността на биологичното разнообразие и екосистемите в собствените си дейности и нагоре и надолу по **веригата на стойността** и може да извърши своята оценка на **съществеността** в съответствие с първите три фази на подхода LEAP: установяване на местоположението (параграф ИП 7), определяне на стойността (параграф ИП 8) и оценка (параграф ИП 9).

ИП 7. Фаза 1 е свързана с определяне на местоположението на съответните **площадки**, в които има взаимодействие с **биологичното разнообразие** и **екосистемите**. За да установи тези съответни площадки, предприятието може:

а) да разработи списък с местоположенията на преките активи и дейности и нагоре и надолу по свързаната **верига на стойността**, които са от значение за стопанската дейност на предприятието. Освен това предприятието може да предостави информация за площадки, за които официално са обявени бъдещи дейности;

б) да изготви списък на биомите и екосистемите, с които взаимодейства, въз основа на списъка с местоположения, определени съгласно параграф ИП 7, буква а);

в) да определи целостта и значението на биологичното разнообразие и екосистемата към момента и на всяко местоположение, като се вземе предвид информацията, предоставена в параграфи 16 и 17;

г) да разработи списък с местоположенията, където предприятието взаимодейства с местоположения, разположени в **чувствителни от гледна точка на биологичното разнообразие зони** или в близост до такива зони, като се вземе предвид информацията, предоставена в параграфи 16 и 17; и

д) да определи секторите, стопанските единици, веригите на стойността или класовете активи, които взаимодействат с биологичното разнообразие и екосистемите в тези съществени площадки. Вместо да определя взаимодействията по площадки, предприятието може да избере да ги определя по теглото на доставените или продадените **суровини** в тонове, ако такава практика води до по-голяма прозрачност.

ИП 8. Във фаза 2 предприятието оценява своите действителни или потенциални въздействия и **зависимости**, свързани с **биологичното разнообразие** и **екосистемите**, за съответните **площадки**, като:

а) определи стопанските процеси и дейностите, при които се осъществява взаимодействие с биологичното разнообразие и екосистемите;

б) установи действителните и потенциалните въздействия и зависимости;

в) посочи размера, степента, честотата на възникване и сроковете на въздействията върху биологичното разнообразие и екосистемите, като вземе предвид оповестяванията съгласно параграфи 16 и 17. Освен това предприятието може да оповести:

i. процента на съоръженията на неговите **доставчици**, които са разположени в рискови територии (територии със **застрашени от изчезване видове**, включени в Червения списък на застрашените видове на IUCN, Директивата за птиците и Директивата за местообитанията или в националния списък на застрашените от изчезване видове, или в официално признати защитени територии, в мрежата „Натура 2000“ от защитени територии и ключови за биологичното разнообразие области);

ii. процента на разходите си за поръчки от доставчици, чиито съоръжения са разположени в рискови територии (територии със застрашени от изчезване видове, включени в Червения списък на застрашените видове на IUCN, Директивата за птиците и Директивата за местообитанията или в националния списък на застрашените от изчезване видове, или в официално признати защитени територии, в мрежата „Натура 2000“ от защитени територии и ключови за биологичното разнообразие области); и

г) да посочи размера и степента на зависимостите от биологичното разнообразие и екосистемите, в това число от суровини, **природни ресурси** и **екосистемни услуги**. Предприятието може да разчита на международните класификации като общата международна класификация на екосистемните услуги (CICES).

ИП 9. Във фаза 3, за да оцени своите съществени **рискове** и **възможности** въз основа на резултатите от фази 1 и 2, предприятието може да вземе предвид следните категории:

а) ***физически рискове***:

i. остри рискове (напр. природни бедствия, утежнени от загуба на защита на крайбрежието от **екосистемите**, което води до разходи във връзка с причинени от бури щети на крайбрежната инфраструктура, засягане на вида или на разнообразието от култури, на които предприятието разчита, от болести или вредители, особено в случай на несъществуващо или малко генетично разнообразие, загуба на видове и **нарушаване** на екосистемите); и

ii. хронични рискове (напр. загуба на реколта поради намаляване на опрашването, нарастващ недостиг или променливо производство на ключови природни влагани ресурси, нарушаване на екосистемата поради дейности, водещи например до ерозия на бреговете и разпокъсване на горите, увеличаване на киселинността на океанските води, загуба на земя поради **опустиняване** и **увреждане на почвите** и последваща загуба на почвено плодородие, загуба на видове).

б) **рискове от прехода,** в това число:

i. свързани с **политиката** и правни: напр. въвеждане на нормативна уредба или политика (напр. промени като засилена защита на земята); излагане на санкции и съдебни спорове (напр. разливи на замърсяващи отпадъчни води, които увреждат здравето на хората и екосистемите; или нарушаване на свързани с биологичното разнообразие права, разрешителни или схеми за разпределение; или небрежност или убиване на **застрашени видове**); засилени задължения за докладване относно биологичното разнообразие, екосистемите и свързаните с тях услуги;

ii. технологични: напр. замяна на продукти или услуги с такива с по-малко въздействие върху **биологичното разнообразие** или по-малка зависимост от **екосистемните услуги**, липса на достъп до данни или достъп до данни с лошо качество, които възпрепятстват свързаните с биологичното разнообразие оценки, преминаване към по-ефективни и по-чисти технологии (т.е. с по-малко въздействие върху биологичното разнообразие), нови технологии за наблюдение (напр. сателитни), изисквания за използване на определени технологии (напр. устойчиви на климата култури, механични опрашители, пречистване на водата, защита от наводнения);

iii. пазарни: напр. промяна на предлагането, търсенето и финансирането, нестабилност или повишени разходи за суровини (напр. влагани ресурси с интензивно използване на биологичното разнообразие, чиято цена се е повишила поради **нарушаване** на екосистемата);

iv. репутация: напр. промяна на възприятията на обществото, клиентите или общността в резултат на ролята на организацията за загубата на биологично разнообразие, нарушаване на свързани с природата права чрез дейността, отрицателни публикации в медиите поради въздействия върху критични видове и/или екосистеми, свързани с биологичното разнообразие социални конфликти относно застрашени видове, защитени територии, ресурси или **замърсяване**.

в) **системни рискове,** в това число:

i. рисковете от срив на екосистеми, т.е. рисковете от това критична природна система да престане да функционира, напр. достигнати са повратни точки и срив на екосистеми, който води до загуби с голям географски мащаб или загуби за сектора (сумиране на физическите рискове);

ii. съвкупният риск, свързан с основните въздействия на **загубата на биологично разнообразие** върху нивата на преход и физическия риск в един или повече сектори в даден портфейл (корпоративен или финансов); и

iii. рисковете от разпространяване на проблемите, т.е. че финансовите затруднения на определени дружества или финансови институции, свързани с неотчитане на изложеността на рискове, свързани с биологичното разнообразие, ще се разпространят върху икономическата система като цяло;

г) възможности, включително например:

i. категории, свързани с резултатите от стопанската дейност: ресурсна ефективност: продукти и услуги; пазари; капиталови потоци и финансиране; репутационен капитал; и

ii. категории, свързани с резултатите за устойчивостта: опазване, възстановяване и **регенериране** на екосистемите; устойчиво използване на природните ресурси.

Представяне на информацията:

ИП 10. Предприятието може да вземе предвид таблиците по-долу, за да представи извършената от него оценка на **съществеността** на значимите **площадки**, определени съгласно параграф ИП 7:

Екосистемна услуга ...	Действителни или потенциални зависимости	
...	Промени във функционалността	Финансова загуба
…	Ограничени, умерени или значителни	Ограничена, умерена или значителна
…	…	…

Местоположение на площадката	Застрашени от изчезване видове, защитени територии, ключови за биологичното разнообразие области	Действителни или потенциални въздействия			
…	…	Честота на възникване	Скорост на въздействието	Тежест на въздействието	Потенциал за смекчаване
…	…	Висока, средна или ниска	< 1 година или 1—3 години, или > 3 години	Висока, средна или ниска	Висок, среден или нисък
…	…	…	…	…	…

По отношение на ИП 7, буква д), предприятието може да обмисли използването на таблицата по-долу:

Къде се произвеждат или откъде се набавят суровините?	Абсолютно тегло на суровините (и процент от теглото на суровините)
В територии с видове, включени в Червения списък на застрашените видове на IUCN, Директивата за птиците и Директивата за местообитанията или в национални списъци на застрашените от изчезване видове	…
В официално признати защитени територии	…
В други ключови за биологичното разнообразие области	…

Изискване за оповестяване E4-2 – Политики, свързани с биологичното разнообразие и екосистемите

ИП 11. **Политиките**, описани в това изискване за оповестяване, може да бъдат включени в по-широкообхватни политики в областта на околната среда или устойчивостта, обхващащи различни подтеми.

ИП 12. Предприятието може да предостави и информация за начина, по който **политиката** му е свързана с производството, снабдяването или потреблението на суровини, и по-конкретно как то:

а) ограничава снабдяването от **доставчици**, които не могат да докажат, че не допринасят за значителни вреди в защитени територии или ключови за **биологичното разнообразие** области (напр. чрез сертифициране);

б) се опира на признати стандарти или на сертифициране от трета страна, контролирана от регулаторни органи; и

в) разглежда суровините с произход от **екосистеми**, които са били управлявани с цел да се поддържат или подобряват условията за биологичното разнообразие, както е показано чрез редовно наблюдение и отчитане на състоянието по отношение на биологичното разнообразие и на увеличенията или загубите.

ИП 13. Предприятието може да оповестява връзките и привеждането в съответствие с други глобални цели и споразумения, като например ЦУР 2, 6, 14 и 15 или всяка друга утвърдена световна конвенция, свързана с биологичното разнообразие и екосистемите.

ИП 14. Когато оповестява **политики**, свързани със социални последици от **зависимостите** и **въздействията**, свързани с **биологичното разнообразие** и **екосистемите** по параграф 23, буква е), предприятието може да се позове на Протокола от Нагоя и Конвенцията за биологичното разнообразие.

ИП 15. Когато оповестява информация за това дали и как неговите **политики** разглеждат социалните последици от **въздействията**, свързани с биологичното разнообразие и екосистемите съгласно параграф 23, буква е), предприятието може да предостави информация относно:

а) справедливата и равна подялба на ползите, произтичащи от използването на генетични ресурси; и

б) **свободно, предварително и информирано съгласие** за достъп до генетични ресурси.

ИП 16. Предприятието може също така да обясни по какъв начин неговата **политика** му позволява:

а) да избягва отрицателните въздействия върху **биологичното разнообразие** и **екосистемите** в собствените си дейности и свързаната с тях **верига на стойността** нагоре и надолу;

б) намалява и минимизира отрицателните въздействия върху биологичното разнообразие и екосистемите, които не може да бъдат избегнати, в дейността си и нагоре и надолу по цялата верига на стойността;

в) възстановява и рехабилитира нарушени екосистеми или да възстановява разчистени екосистеми след излагане на въздействия, които не може да бъдат напълно избегнати и/или минимизирани; и

г) смекчава приноса си към факторите за съществена **загуба на биологично разнообразие**.

ИП 17. Когато оповестява своите **политики**, ако използва стандарти за поведение на трети страни, предприятието може да оповести дали използваният стандарт:

а) е обективен и постижим въз основа на научен подход за установяване на проблемите, както и реалистичен при оценката на начина, по който тези проблеми може да бъдат разрешени на място при различни практически обстоятелства;

б) е разработен или се поддържа чрез процес на непрекъснати консултации със **заинтересованите страни** с балансиран принос от всички съответни групи заинтересовани страни, в това число производители, търговци, преработватели, финансисти, местни хора и общности, **коренно население** и организации на гражданското общество, които представляват интереси на **потребителите**, екологични и социални интереси, като нито една група не притежава неоправдана власт или право на вето върху съдържанието;

в) насърчава поетапен подход и непрекъснато усъвършенстване — както на стандарта, така и на прилагането в него на по-добри управленски практики — и изисква установяването на съдържателни **цели** и конкретни етапи, за да се измерва напредъкът по отношение на принципите и критериите във времето;

г) може да бъде подложен на проверка чрез независими сертифициращи или проверяващи органи, които са определили и строги процедури за оценка, чрез които се избягват конфликти на интереси, и са в съответствие с насоките на ISO относно процедурите за акредитация и проверка или с член 5, параграф 2 от Регламент (ЕО) № 765/2008; и

д) е в съответствие с Кодекса за добри практики на ISEAL.

Изискване за оповестяване E4-3 – Действия и ресурси, свързани с биологичното разнообразие и екосистемите

ИП 18. Предприятието може да свърже значителните парични суми на КР и ОР, необходими за изпълнение на предприетите или планирани действия, със:

а) съответните статии или пояснителни приложения във финансовите отчети;

б) ключовите показатели за резултатите, изисквани съгласно член 8 от Регламент (ЕС) 2020/852 и съгласно делегиран регламент (ЕС) 2021/2178 на Комисията; и

в) ако е приложимо, плана за капиталовите разходи, изискван съгласно Делегиран регламент (ЕС) 2021/2178 на Комисията.

ИП 19. Предприятието може да оповести дали обмисля да приеме план за действие за „избягване“, с който да предотвратява нанасящи вреди **действия**, преди те да настъпят. Избягването често включва решение за отклонение от прилаганите в обичайната практика етапи за развитие на даден проект. Пример за избягване е промяната на отпечатъка на даден проект върху **биологичното разнообразие** и екосистемите, за да се избегне унищожаването на естественото **местообитание** на самата **площадка**, и/или заделянето на терен, в който стойността на биологичното разнообразие е с приоритет и то ще бъде опазено. За избягване следва да се помисли най-малко когато са налице ценности, свързани с биологичното разнообразие и екосистемите, които попадат в една от следните категории: особено уязвими и незаменими, от особено значение за **заинтересованите страни**, или когато е необходим предпазлив подход поради несигурност в оценката на въздействието или ефикасността на мерките за управление. Трите основни вида избягване са определени по-долу:

а) избягване чрез избор на площадка (целият обект се разполага далече от територии, признати поради значителната стойност на биологичното разнообразие);

б) избягване чрез съобразено проектиране (инфраструктурата се конфигурира така, че на площадката на обекта да се опазят територията със значителна стойност на биологичното разнообразие); и

в) избягване чрез планиране (дейностите по проекта се планират по такъв начин, че да се вземат предвид моделите на поведение на видовете (напр. размножаване, миграция) или функциите на екосистемите (напр. динамика на реката).

ИП 20. По отношение на ключовите **действия** предприятието може да оповести:

а) списък на участващите ключови **заинтересовани страни** (напр. конкуренти, доставчици, търговци на дребно, други стопански партньори, засегнати общности и органи, държавни агенции) и по какъв начин участват те, като се споменават ключовите заинтересовани страни, върху които действията са повлияли отрицателно или положително, и начинът, по който те са засегнати, и се включват въздействията или ползите за засегнатите общности, дребните земеделски стопани, **коренното население** или други лица в уязвимо положение;

б) когато е приложимо — обяснение на необходимостта от подходящи консултации и необходимостта от зачитане на решенията на засегнатите общности;

в) кратка оценка дали ключовите действия може да предизвикат значителни отрицателни **въздействия** върху устойчивостта;

г) обяснение дали е предвидено ключовото действие да бъде еднократно начинание или систематична практика;

д) обяснение дали основният план за действие се изпълнява само от предприятието, като се използват неговите ресурси, или е част от по-широк план за действие, в който предприятието има значителен принос. Ако ключовият план за действие е част от по-широка инициатива, предприятието може да предостави повече информация за проекта, неговите спонсори и други участници;

е) описание на начина, по който то допринася за промяната в цялата система, по-специално как повлиява факторите за промяната на биологичното разнообразие и екосистемите, например чрез технологични, икономически, институционални и социални фактори и промени в основните ценности и модели на поведение;

ИП 21. В контекста на това изискване за оповестяване „знания на местното и коренното население“ означава разбиранията, уменията и философиите, развити от общества с дълга история на взаимодействие с природната им среда. Селското и **коренното население** използват традиционните знания, за да вземат решения относно основните аспекти на ежедневния живот.

Измерители и цели

Изискване за оповестяване E4-4 – Цели, свързани с биологичното разнообразие и екосистемите

ИП 22. Предприятието може да посочи дали **целта** е насочена към отстраняване на недостатъци, свързани със съществените критерии за принос за биологичното разнообразие, определени в делегираните актове, приети в съответствие с член 15, параграф 2 от Регламент (ЕС) 2020/852. Когато не са изпълнени критериите за ненанасяне на значителни вреди (НЗВ) по отношение на биологичното разнообразие, както е определено в делегираните актове, приети съгласно член 10, параграф 3, член 11, параграф 3, член 12, параграф 2, член 13, параграф 2 и член 14, параграф 2 от Регламент (ЕС) 2020/852, предприятието може да посочи дали целта е насочена към отстраняване на недостатъците, свързани с тези критерии за НЗВ.

ИП 23. Когато оповестява информацията, изисквана съгласно параграф 29 с оглед определянето на **цели**, предприятието взема предвид необходимостта от информирано и доброволно съгласие на местното и **коренното население**, необходимостта от подходящи консултации и необходимостта от зачитане на решенията на тези общности.

ИП 24. **Целите**, свързани със съществените въздействия, могат да бъдат представени в таблица, както е показано по-долу:

Вид на целта съгласно йерархията на мерките за смекчаване	Базово равнище и базова година	Целева стойност и географски обхват			Свързана политика или законодателство, ако е приложимо
		2025 г.	2030 г.	До 2050 г.	
Избягване					
Минимизиране					
Рехабилитация и възстановяване					
Компенсиране или компенсационни замени					

ИП 25. **Целите**, свързани с изброените в параграф ИП 4 от настоящия стандарт потенциално съществени въпроси на устойчивостта, могат да бъдат представени в таблица, както е показано по-долу:

Вид на целта според въпросите на устойчивостта	Базово равнище и базова година	Целева стойност и географски обхват			Свързана политика или законодателство, ако е приложимо
		2025 г.	2030 г.	До 2050 г.	

ИП 26. Измеримите **цели**, свързани с **биологичното разнообразие** и **екосистемите**, могат да бъдат изразени като:

а) размер и местоположение на всички защитени или възстановени зони на **местообитания**, независимо дали са под пряк или непряк контрол на предприятието, и дали успехът на мярката за възстановяване е бил одобрен или се одобрява от независими външни специалисти;

б) пресъздадени площи (зони, в които се прилагат инициативи за управление, така че да се създаде местообитание на **място**, където то не е съществувало първоначално); или

в) брой или процент на обектите/площадките, чиято екологична цялост е подобрена (напр. инсталиране на проходи за риба при шлюзове, екологични коридори).

Изискване за оповестяване E4-5 – Измерители на въздействието, свързано с промени в биологичното разнообразие и екосистемите

ИП 27. При изготвянето на информацията, изисквана съгласно настоящото изискване за оповестяване, предприятието взема предвид и може да опише:

а) използваните методики и измерители и обяснение на причините за избора им, както и свързаните с тях допускания, ограничения и несигурности, както и всички промени в методиките, направени с течение на времето, и причините за тях;

б) обхвата на измерителите и методиките, например:

i. предприятие, **площадка**, марка, стока, корпоративна стопанска единица, дейност;

ii. обхванатите аспекти (посочени в параграф ИП 4);

в) компонентите на измерителите, свързани с **биологичното разнообразие**: специфични за видовете, специфични за екосистемите;

г) географските райони, обхванати от методиката, и обяснение за причините, поради които относими географски райони евентуално са пропуснати;

д) по какъв начин в измерителите са включени **екологичните прагове** (напр. **пределните възможности на планетата** по отношение на **целостта на биосферата** и **промяната на земната система**) и схемите за отнасяне;

е) честотата на наблюдението, ключовите наблюдавани измерители и базовото състояние/равнище и базовата година/период, както и референтния период:

ж) дали тези измерители разчитат на първични данни, вторични данни, моделирани данни или на експертна преценка, или на комбинация от тях;

з) посочване кое действие се измерва и наблюдава чрез измерителите и по какъв начин измерителите са свързани с постигането на **целите**;

и) дали измерителите са задължителни (изисквани със закон) или доброволни. Ако са задължителни, предприятието може да прецени дали да посочи съответния закон; ако са доброволни, предприятието може да се позове на всеки използван доброволен стандарт или процедура; и

й) дали за измерителите се получава информация от (или дали измерителите съответстват на) очакванията или препоръките на подходящи и авторитетни насоки, политики, законодателство или споразумения на национално равнище, на равнището на ЕС или на междуправителствено равнище, като например Конвенцията за биологичното разнообразие (КБР) или МПБРЕУ.

ИП 28. Предприятието оповестява **измерители**, които са проверими и които са надеждни от техническа и научна гледна точка, като отчита подходящите времеви мащаби, и може да оповести как избраните от него **измерители** съответстват на тези критерии. За да се гарантира, че измерителят е подходящ, следва да има ясна връзка между показателя и целта на измерването. Несигурностите следва да бъдат намалени, доколкото е възможно. Използваните данни или механизми следва да се поддържат от утвърдени организации и да се актуализират във времето. Могат да се използват надеждни моделирани данни и експертна преценка, когато има пропуски в данните.

Методиката е достатъчно подробна, за да позволи съдържателно сравнение на въздействията и дейностите за смекчаване във времето. Процесите на събиране на информация и определенията трябва да се прилагат систематично. Това дава възможност за съдържателен преглед на резултатите от дейността на предприятието във времето и спомага за вътрешни съпоставки и сравнение с партньорите.

ИП 29. Ако даден измерител съответства на дадена цел, базовото равнище и за двете трябва да бъде изравнено. Базовото равнище на **биологичното разнообразие** е съществен компонент от по-широкия процес на управление на биологичното разнообразие и **екосистемите**. Базовото равнище е необходимо за формирането за оценката на въздействието и за планирането на управлението, както и за наблюдението и адаптивното управление.

ИП 30. Наличните методики за събиране на данни и измерване на въздействието на предприятията върху **биологичното разнообразие** и **екосистемите** могат да бъдат разделени на три категории, както следва:

а) първични данни: събрани на място чрез теренни проучвания;

б) вторични данни: включват слоеве с геопространствени данни, които се припокриват с данни за географското местоположение на стопанските дейности.

i. На равнището на видовете могат да се използват слоеве с данни за ареалите на различните видове, за да се предвидят видовете, които може да присъстват на различни места. Тук се включват **площадки**, на които се осъществява дейност, и места за снабдяване. Различните слоеве на ареалите ще имат различна степен на точност в зависимост от определени фактори (напр. дали ареалите на видовете са прецизирани въз основа на наличието на **местообитание**). Информацията за състоянието на застрашеност на видовете и за дейностите, които ги застрашават, може да покаже вероятния принос, който стопанските дейности може да имат за стимулиране на тенденциите за популациите и състоянието на застрашеност.

ii. На равнището на екосистемите може да се прилагат слоеве с данни, отразяващи промяната в обхвата и състоянието на екосистемите, включително степента на свързаност и **разпокъсаност на местообитанията**.

в) моделирани данни за състоянието на биологичното разнообразие: основаните на модел подходи обикновено се използват за измерване на показатели на равнището на екосистемата (напр. обхват, състояние или функция). С моделите се определя количествено по какъв начин размерът на различните видове натиск влияе върху състоянието на биологичното разнообразие. Това се нарича „връзки между натиск и състояние“ и се основава на събрани в световен мащаб данни. Резултатите от моделирането се прилагат на местно равнище, за да се определи приблизително по какъв начин натискът на равнището на предприятието ще доведе до промени в състоянието на екосистемата.Факторите за въздействие обикновено имат три основни характеристики: величина (напр. количество замърсител, интензитет на шума), пространствен обхват (напр. замърсена земна площ) и времеви обхват (продължителност на устойчивостта на замърсителя).

ИП 31. По отношение на оценката на жизнения цикъл на земеползването предприятието може да се позове на „свързани със земеползването екологични показатели за оценка на жизнения цикъл“ на Съвместния изследователски център.

ИП 32. По отношение на въвеждането на инвазивни чужди видове, предприятието може да оповести пътищата и броя на **инвазивните чужди видове**, както и размера на повърхността, покрита от такива видове.

ИП 33. Що се отнася до измерителите за обхвата и състоянието на **екосистемите**, полезни насоки могат да бъдат намерени в работата на Системата от интегрирани икономически сметки за околната среда на ООН (UN SEEA EA).

ИП 34. Предприятието може да прави оповестявания относно земеползването в единици площ (напр. m2 или ha), като използва насоките, предоставени от схемата за управление по околна среда и одит (EMAS) ([82]):

а) общо земеползване;

б) общо запечатана площ;

в) обща площ върху **обекта**, запазена за целите на биологичното разнообразие и опазването на природата; и

г) обща площ извън обекта, запазена за целите на биологичното разнообразие и опазването на природата.

([82]) Както е предвидено в Регламент (ЕС) 2018/2026 на Комисията от 19 декември 2018 г. за изменение на приложение IV към Регламент (ЕО) № 1221/2009 на Европейския парламент и на Съвета относно доброволното участие на организации в Схемата на Общността за управление по околна среда и одит (EMAS) (OB L 325, 20.12.2018 г., стр. 18)

ИП 35. Предприятието може да оповести например промяната на земното покритие, което представлява физическо изражение на факторите „изменение на местообитанието“ и „промишлени и битови дейности“, т.е. причинена от човека или естествена промяна на физическите свойства на земната повърхност на определено място.

ИП 36. Земното покритие е типична променлива величина, която може да бъде оценена с помощта на данни от наблюдение на Земята.

ИП 37. Когато докладва за съществени въздействия, свързани с **екосистемите**, в допълнение към размера и състоянието на екосистемите, предприятието може да вземе предвид и функционирането им, като използва:

а) измерител, с който се измерва процес или функция, изпълняван(а) от екосистемата, или се отразява способността за осъществяване на този конкретен процес или функция: напр. нетна първична производителност, с която се измерва продуктивността на растенията въз основа на скоростта, с която енергията се съхранява от растенията и се предоставя на други видове в екосистемата. Това е основен процес, който протича, за да функционират екосистемите. Той е свързан с много фактори, като видово разнообразие, но не измерва пряко тези фактори; или

б) Измерител, с който се измерват промените в съвкупността от научно идентифицирани застрашени видове.

ИП 38. На равнището на екосистемите може да се прилагат слоеве с данни, отразяващи промяната в обхвата и състоянието на **екосистемите**, включително степента на свързаност и **разпокъсаност на местообитанията**.

Изискване за оповестяване E4-6 – Очаквани финансови последици от съществените рискове и възможности, свързани с биологичното разнообразие и екосистемите

ИП 39. Предприятието може да включи оценка на съответните си продукти и услуги, изложени на риск в краткосрочен, средносрочен и дългосрочен план, като обясни по какъв начин са определени те, по какъв начин се определят приблизително финансовите суми и какви допускания от критично значение са направени.

ИП 40. Количественото определяне на **очакваните финансови последици** в парично изражение съгласно параграф 45, буква а) може да представлява единична сума или диапазон.

ЕСОУ Е5

ИЗПОЛЗВАНЕ НА РЕСУРСИТЕ И КРЪГОВА ИКОНОМИКА

СЪДЪРЖАНИЕ

Цел

Взаимодействия с други ЕСОУ

Изисквания за оповестяване

– ЕСОУ 2 Общи оповестявания

Управление на въздействията, рисковете и възможностите

– Изискване за оповестяване, свързано с ЕСОУ 2 IRO-1 — Описание на процесите за установяване и оценяване на съществените въздействия, рискове и възможности, свързани с използването на ресурсите и кръговата икономика

– Изискване за оповестяване Е5-1 — Политики, свързани с използването на ресурсите и кръговата икономика

– Изискване за оповестяване Е5-2 — Действия и ресурси, свързани с използването на ресурсите и кръговата икономика

Измерители и цели

– Изискване за оповестяване Е5-3 — Цели, свързани с използването на ресурсите и кръговата икономика

– Изискване за оповестяване Е5-4 — Входящи потоци от ресурси

– Изискване за оповестяване Е5-5 — Изходящи потоци от ресурси

– Изискване за оповестяване Е5-6 – Очаквани финансови последици от въздействията, рисковете и възможностите, свързани с използването на ресурсите и кръговата икономика

Допълнение А: Изисквания по отношение на прилагането

– ЕСОУ 2 Общи оповестявания

Управление на въздействията, рисковете и възможностите

– Изискване за оповестяване, свързано с ЕСОУ 2 IRO-1 — Описание на процесите за установяване и оценяване на съществените въздействия, рискове и възможности, свързани с използването на ресурсите и кръговата икономика

– Изискване за оповестяване Е5-1 — Политики, свързани с използването на ресурсите и кръговата икономика

– Изискване за оповестяване Е5-2 — Действия и ресурси, свързани с използването на ресурсите и кръговата икономика

Измерители и цели

– Изискване за оповестяване Е5-3 — Цели, свързани с използването на ресурсите и кръговата икономика

– Изискване за оповестяване Е5-4 — Входящи потоци от ресурси

– Изискване за оповестяване Е5-5 — Изходящи потоци от ресурси

– Изискване за оповестяване Е5-6 – Очаквани финансови последици от използването на ресурсите и рискове и възможности, свързани с и кръговата икономика

Цел

1. Целта на настоящия на стандарт е да се определят изискванията за оповестяване, които ще дадат на ползвателите на **отчета за устойчивостта** възможност да разберат:

   а) по какъв начин предприятието влияе върху използването на ресурсите, в това число ресурсна ефективност, предотвратяване на изчерпването на ресурсите и устойчиво снабдяване и използване на възобновяеми ресурси (наричани в настоящия стандарт „използване на ресурсите и кръгова икономика“) от гледна точка на съществените положителни и отрицателни действителни или потенциални **въздействия**;

   б) предприетите **действия** за предотвратяване или смекчаване на действителни или потенциални отрицателни въздействия, произтичащи от използването на ресурсите, в това число мерките за подпомагане на отделянето на икономическия растеж от използването на материали, както и резултата от тези действия, както и за реагиране на рисковете и възможностите;

в) плановете и способността на предприятието да адаптира стратегията и **модела на стопанска дейност** си в съответствие с **принципите на кръговата икономика**, в това число, но не само минимизиране на **отпадъците**, поддържане на най-високото равнище на стойността на продуктите, материалите и другите ресурси и подобряване на тяхното ефективно използване в производството и потреблението;

г) естеството, вида и степента на съществените рискове и възможности на предприятието, свързани с неговите въздействия и **зависимости**, произтичащи от използването на ресурсите и кръговата икономика, и по какъв начин предприятието ги управлява; и

д) **финансовите последици** за предприятието в краткосрочен, средносрочен и дългосрочен план от съществените рискове и възможности, произтичащи от въздействията на предприятието върху използването на ресурсите и кръговата икономика и от зависимостите му от тях.

2. В настоящия стандарт са обхванати изисквания за оповестяване, свързани с „използването на ресурсите“ и „кръговата икономика“, и по-специално със:

а) **входящите потоци от ресурси**, в това число кръговостта на съществените входящи потоци от ресурси, като се вземат предвид възобновяемите и невъзобновяемите ресурси; и

б) **изходящите потоци от ресурси**, в това число информация за продуктите и материалите; и

в) **отпадъците**.

3. **„Кръгова икономика“** означава икономическа система, при която запазването на стойността на продуктите, материалите и другите ресурси в икономиката се поддържа за възможно най-дълъг период от време, като се подобрява ефективното им използване в производството и потреблението, като по този начин се намалява въздействието на тяхното използване върху околната среда и се минимизират **отпадъците** и изпускането на опасни **вещества** на всички етапи от техния жизнения цикъл, включително чрез прилагането на **йерархията на отпадъците**. Целта е да се увеличи максимално и да се поддържа стойността на техническите и биологичните ресурси, продукти и материали чрез създаване на система, която позволява **дълготрайност**, оптимално използване или повторно използване, обновяване, преработване, **рециклиране** и кръговрат на хранителните вещества.

4. Настоящият стандарт се основава на съответните законодателни рамки и **политики** на ЕС, включително Плана за действие на ЕС за кръговата икономика, Директива 2008/98/ЕО на Европейския парламент и на Съвета ([83]) (Рамковата директива за отпадъците) и промишлената стратегия на ЕС.

5. За да се оцени преходът от обичайната практика, т.е. икономика, в която се добиват ограничени ресурси, за да се произвеждат продукти, които се използват и след това се изхвърлят („добий-произведи-изхвърли“), към кръгова икономическа система, настоящият стандарт разчита на установяването на физическите потоци от ресурси, материали и продукти, използвани и генерирани от предприятието, чрез изискване за оповестяване E5—4 *Входящи потоци от ресурси* и изискване за оповестяване E5—5 *Изходящи потоци от ресурси*.

Взаимодействия с други ЕСОУ

6. Използването на ресурсите е основен фактор за други въздействия върху околната среда, като например изменението на климата, **замърсяването**, водните и **морските ресурси** и биологичното разнообразие. **Кръговата икономика** е система, която се стреми към устойчиво използване на ресурсите при добива, преработката, производството, потреблението и управлението на **отпадъците**. Тази система носи множество ползи за околната среда, по-специално намаляването на потреблението на материали и енергия и **емисиите** във въздуха (емисии на парникови газове или друго замърсяване), ограничаването на **водочерпенето** и **заустванията** и **възстановяването** на природата, което ограничава въздействието върху биологичното разнообразие.

7. За да се осигури изчерпателен преглед на това кои други свързани с околната среда въпроси биха могли да са съществени за използването на ресурсите и кръговата икономика, съответните изисквания за оповестяване са обхванати в други екологични ЕСОУ, както следва:

а) ЕСОУ E1 *Изменение на климата*, в който се разглеждат по-специално **емисиите** на парникови газове и енергийните ресурси (потреблението на енергия);

б) ЕСОУ E2 *Замърсяване*, в който са разгледани по-специално емисиите във водата, въздуха и **почвата**, както и **веществата, пораждащи безпокойство**;

([83]) Директива 2008/98/ЕО на Европейския парламент и на Съвета от 19 ноември 2008 г. относно отпадъците и за отмяна на определени директиви (ОВ L 312, 22.11.2008 г., стр. 3).

в) ЕСОУ Е3 *Водни и морски ресурси*, в който се разглеждат по-специално водните ресурси (потреблението на вода) и морските ресурси; и

г) ЕСОУ Е4 *Биологично разнообразие и екосистеми*, в който са разгледани по-специално екосистемите, видовете и суровините.

8. Въздействията на предприятието, свързани с използването на ресурсите и кръговата икономика, по-специално въздействията, свързани с **отпадъците**, могат да засегнат хората и общностите. Съществените отрицателни въздействия върху **засегнатите общности** от използването на ресурсите и **кръговата икономика**, които може да бъдат отдадени на предприятието, са обхванати в ЕСОУ S3 *Засегнати общности*. Ефективното и кръгово използване на ресурсите е от полза и за конкурентоспособността и икономическото благосъстояние

9. Настоящият стандарт следва да се чете във връзка с ЕСОУ 1 *Общи изисквания* и ЕСОУ 2 *Общи оповестявания*.

Изисквания за оповестяване

ЕСОУ 2 Общи оповестявания

10. Изискванията в настоящия раздел следва да се четат във връзка с оповестяванията, изисквани съгласно [проекта на] ЕСОУ 2, глава 4 *Управление на въздействията, рисковете и възможностите*, и да се отчитат успоредно с тях.

Управление на въздействията, рисковете и възможностите

Изискване за оповестяване, свързано с ЕСОУ 2 IRO-1 — Описание на процесите за установяване и оценяване на съществените въздействия, рискове и възможности, свързани с използването на ресурсите и кръговата икономика

11. Предприятието описва процедурата за установяване на съществените **въздействия, рискове и възможности**, свързани с използването на ресурсите и кръговата икономика, по-специално по отношение на **входящи потоци от ресурси**, **изходящи потоци от ресурси** и **отпадъци**, и предоставя информация за:

а) дали е проверило активите и дейностите си, за да установи своите действителни и потенциални **въздействия, рискове и възможности** в собствената си дейност и нагоре и надолу по веригата на стойността, и ако това е така, методиките, допусканията и инструментите, използвани при проверката;

б) дали и как е провело консултации, по-специално със засегнатите общности.

Изискване за оповестяване Е5-1 — Политики, свързани с използването на ресурсите и кръговата икономика

12. Предприятието описва политиките, които е приело за управление на съществените си въздействия, рискове и възможности, свързани с използването на ресурсите и кръговата икономика.

13. Целта на това изискване за оповестяване е да се даде възможност за разбиране на степента, в която предприятието е въвело **политики**, насочени към установяването, оценката, управлението и/или **коригирането** на съществените си **въздействия, рискове** и **възможности**, свързани с използването на ресурсите и **кръговата икономика**.

14. При оповестяването, изисквано съгласно параграф 12, се включва информация относно **политиките**, които предприятието е въвело за управление на своите съществени **въздействия, рискове** и **възможности**, свързани с използването на ресурсите и **кръговата икономика** съгласно ЕСОУ 2 MDR-P *Политики, приети за управление на съществените въпроси на устойчивостта*.

15. В обобщеното описание предприятието посочва дали и по какъв начин в своите политики то отразява следните въпроси, когато са съществени:

а) преход към намалено използване на първични ресурси, включително относително увеличаване на използването на вторични (рециклирани) ресурси;

б) устойчиво снабдяване и използване на възобновяеми ресурси.

16. Политиките са насочени към съществените въздействия, рискове и възможности в собствената дейност на предприятието и нагоре и надолу по неговата верига на стойността.

Изискване за оповестяване E5-2 — Действия и ресурси, свързани с използването на ресурсите и кръговата икономика

17. Предприятието оповестява действията си, свързани с използването на ресурсите и кръговата икономика, и ресурсите, отпуснати за тяхното изпълнение.

18. Целта на това изискване за оповестяване е да се даде възможност за разбиране за ключовите **действия**, предприети и планирани за постигане на **целите** на политиката, свързани с използването на ресурсите и кръговата икономика.

19. При описанието на **действията**, свързани с използването на ресурсите и кръговата икономика, и на отпуснатите ресурси се следват принципите, посочени в [проекта на] ЕСОУ 2 MDR-A *Действия и ресурси във връзка със съществените въпроси на устойчивостта*.

20. В допълнение към ЕСОУ 2 MDR-A предприятието може да посочи дали и по какъв начин действията и ресурсите обхващат:

    а) по-високи равнища на ресурсна ефективност при използването на технически и биологични материали и вода, особено по отношение на суровините от критично значение и редкоземните елементи, изброени в Информационната система за суровините;

    б) по-високи нива на използване на вторични суровини (рециклирани материали);

    в) прилагане на кръгово проектиране, което води до повишена **трайност** на продуктите и оптимизиране на използването, както и до по-високи темпове на: Повторна употреба, ремонт, обновяване, вторично производство, промяна на предназначението и рециклиране.

    г) прилагане на кръгови бизнес практики, като например i) **действия** за запазване на стойност (поддръжка, ремонт, обновяване, вторично производство, добив на компоненти, модернизиране и обратна логистика, системи със затворен цикъл, търговия на дребно на стоки втора употреба), ii) действия за максимизиране на стойността (системи продукти — услуги, модели на стопанска дейност в икономиката на сътрудничеството и икономиката на споделянето), iii) действия в края на жизнения цикъл (**рециклиране**, вторично използване, разширена отговорност на производителя) и iv) действия за ефективност на системите (промишлена симбиоза);

    д) действия, предприети за предотвратяване на образуването на **отпадъци** нагоре и надолу по веригата на стойността на предприятието; и

    е) оптимизиране на **управлението на отпадъците** в съответствие с **йерархията на отпадъците**.

Измерители и цели

Изискване за оповестяване E5-3 — Цели, свързани с използването на ресурсите и кръговата икономика

21. Предприятието оповестява свързаните с използването на ресурсите и кръговата икономика цели, които е определило.

22. Целта на това изискване за оповестяване е да се даде възможност за разбиране на **целите**, които предприятието е приело в подкрепа на своята политика, свързана с използването на ресурсите и **кръговата икономика**, както и за да се справи със съществените си въздействия, рискове и възможности.

23. Описанието на **целите** трябва да съдържа изискванията за предоставяне на информация, определени в ЕСОУ 2 MDR-T *Проследяване на ефективността на политиките и действията чрез цели*.

24. Оповестяването, изисквано съгласно параграф 21, посочва дали и как **целите** на предприятието са свързани с **входящите и изходящите потоци от ресурси**, включително **отпадъци** и продукти и материали, и по-специално:

    а) увеличаване на кръговото проектиране на продуктите (включително например проектиране за **трайност**, разглобяване, ремонтопригодност, рециклиране и др.);

    б) увеличаването на процента на **кръгово използване на материалите**;

    в) свеждане до минимум на първичните суровини;

    г) устойчиво снабдяване и използване (в съответствие с каскадния принцип) на възобновяеми ресурси;

    д) **управлението на отпадъците**, в това число подготовка за правилното им третиране; и

    е) други въпроси, свързани с използването на ресурсите или кръговата икономика.

25. Предприятието посочва с кой слой на **йерархията за управление на отпадъците** е свързана целта.

26. Като допълнение към ESOY 2 MDR-T предприятието може да посочи дали при определянето на **целите** са били взети под внимание **екологичните прагове** и специфичните за субекта схеми за отнасяне. Ако това е така, предприятието може да посочи:

а) установените екологични прагове и методиката, използвана за установяването им;

б) дали праговете са специфични за субекта и ако това е така, как са били определени; и

в) по какъв начин в предприятието е разпределена отговорността за спазване на установените екологични прагове.

27. Предприятието посочва като част от контекстуалната информация дали **целите**, които е определило и представило, са задължителни (изисквани от законодателството), или доброволни.

Изискване за оповестяване E5-4 — Входящи потоци от ресурси

28. Предприятието оповестява информация за своите входящи потоци от ресурси, свързани с неговите съществени въздействия, рискове и възможности.

29. Целта на това изискване за оповестяване е да се даде възможност за разбиране на използването на ресурсите в собствената дейност на предприятието и нагоре по неговата верига на стойността.

30. Оповестяването, изисквано съгласно параграф 28**,** включва описание на **съществените входящи потоци** от: продукти (в това число **опаковки**) и материали (като се уточняват критичните суровини и редкоземните метали), вода, имоти, машини и съоръжения, използвани в собствената дейност на предприятието и нагоре по неговата верига на стойността.

31. Когато предприятието прецени, че входящите потоци от ресурси са съществен въпрос на устойчивост, то оповестява следната информация за материалите, използвани за производството на продуктите и услугите на предприятието през отчетния период, в тонове или килограми:

а) сумарното общо тегло на използваните продукти и техническите и биологичните материали през отчетния период;

б) процентния дял биологични материали (и биогорива, използвани за неенергийни цели), използвани за производството на продукти и услуги на предприятието (включително **опаковки**), които са добити по устойчив начин, с информация за използваната схема за сертифициране и за прилагането на каскадния принцип; и

в) теглото — както в абсолютна стойност, така и като процент — на повторно използваните или рециклираните компоненти, продукти и материали, използвани за производството на продуктите и услугите на предприятието (включително опаковките).

32. Предприятието предоставя информация относно методиките, използвани за изчисляване на данните. То посочва дали данните са получени от пряко измерване или чрез приблизителни оценки и оповестява използваните ключови допускания.

Изискване за оповестяване E5-5 — Изходящи потоци от ресурси

33. Предприятието оповестява информация за своите изходящи потоци от ресурси, включително отпадъци, свързани с неговите съществени въздействия, рискове и възможности.

34. Целта на това изискване за оповестяване е да се осигури разбиране за:

а) начина, по който предприятието допринася за **кръговата икономика** чрез i) проектиране на продукти и материали в съответствие с **принципите на кръговата икономика** и ii) увеличаване на степента, в която продуктите, материалите и преработените **отпадъци** на практика се връщат в обращение след първата употреба; и

б) стратегията на предприятието за намаляване и **управление на отпадъците** и степента, до която на предприятието е известно как се управляват отпадъците в дейността му, генерирани преди достигане до потребителя.

Продукти и материали

35. Предприятието предоставя описание на ключовите продукти и материали, които излизат от производствения му процес и които са проектирани съгласно принципите на кръговостта, в това число **трайност**, възможност за повторна употреба, ремонтопригодност, разглобяване, преработване, обновяване, **рециклиране**, връщане в обращение в биологичния цикъл, или оптимизация на използването на продукта или материала чрез други кръгови модели на стопанска дейност.

36. Предприятията, за които изходящите потоци са съществени, оповестяват:

а) Очакваната **трайност** на продуктите, пуснати на пазара от предприятието, спрямо средната стойност за отрасъла за всяка продуктова група;

б) Ремонтопригодността на продуктите, като се използва установена рейтингова система, когато това е възможно;

в) Процентния дял на рециклируемо съдържание в продуктите и техните **опаковки**.

Отпадъци

37. Предприятието оповестява следната информация за общото количество **отпадъци** от дейността си през отчетния период, в тонове или килограми:

а) общото количество образувани отпадъци;

б) общото количество, в тегловно изражение, на отклонените от обезвреждане отпадъци, с разбивка между **опасни отпадъци** и неопасни отпадъци и разбивка по следните видове операции по **оползотворяване**:

i. подготовка за повторно използване;

ii. **рециклиране**; и

iii. други дейности по оползотворяване.

в) Количеството отпадъци, в тегловно изражение, насочено към обезвреждане по видове третиране, и общото количество, сумиращо и трите вида, с разбивка между **опасни отпадъци** и неопасни отпадъци. Видовете третиране на отпадъци, които трябва да бъдат оповестени, са:

i. **изгаряне**;

ii. депониране в депо за отпадъци; и

iii. други дейности по обезвреждане;

г) общото количество и процента на нерециклираните отпадъци ([84]).

38. Когато оповестява състава на **отпадъците**, предприятието посочва:

а) потоците отпадъци, свързани с неговия сектор или дейност (напр. отпадъци от руда за предприятия в добивната промишленост, електронни отпадъци за предприятия в сектора на **потребителската** електроника или хранителни отпадъци за предприятия в сектора на селското стопанство или в сектора на хотелиерството и ресторантьорството); и

б) материалите, които присъстват в отпадъците (напр. биомаса, метали, неметални минерали, пластмаси, текстил, суровини от критично значение и редкоземни елементи).

39. Предприятието оповестява също така общото количество **опасни отпадъци** и радиоактивни отпадъци, генерирани от него, като радиоактивните отпадъци са определени в член 3, параграф 7 от Директива 2011/70/Евратом на Съвета ([85]).

([84]) Тази информация подкрепя удовлетворяването на потребностите от информация на участниците на финансовите пазари, по отношение на които се прилага Регламент (ЕС) 2019/2088, тъй като произлиза от допълнителен показател, свързан с основните неблагоприятни въздействия, определен в показател № 13 в таблица II от приложение I към Делегиран регламент (ЕС) 2022/1288 на Комисията, по отношение на правилата за оповестяване на устойчивите инвестиции („Съотношение на нерециклираните отпадъци“).

([85]) Директива 2011/70/Евратом на Съвета от 19 юли 2011 г. за създаване на рамка на Общността за отговорно и безопасно управление на отработено гориво и радиоактивни отпадъци (ОВ L 199, 2.8.2011 г., стр. 48). Тази информация подкрепя удовлетворяването на потребностите от информация на участниците на финансовите пазари, по отношение на които се прилага Регламент (ЕС) 2019/2088, тъй като произлиза от задължителен показател, свързан с основните неблагоприятни въздействия, определен в показател № 9 в таблица I от приложение I към Делегиран регламент (ЕС) 2022/1288 на Комисията, по отношение на правилата за оповестяване на устойчивите инвестиции („Съотношение на опасните и радиоактивните отпадъци“).

40. Предприятието предоставя контекстуална информация относно методиките, използвани за изчисляване на данните, и по-специално критериите и допусканията, използвани за определянето и класифицирането на продуктите, проектирани съгласно принципите на кръговостта, в съответствие с параграф 35. То посочва дали данните са получени от пряко измерване или чрез приблизителни оценки; и оповестява използваните ключови допускания.

Изискване за оповестяване E5-6 – Очаквани финансови последици от съществените рискове и възможности, свързани с използването на ресурсите и кръговата икономика

41. Предприятието оповестява очакваните финансови последици за себе си от съществените рискове и възможности, произтичащи от свързани с използването на ресурсите и кръговата икономика въздействия.

42. Информацията, изисквана по силата на параграф 41, е допълнение към информацията за текущите финансови последици върху финансовото състояние, финансовите резултати и паричните потоци на предприятието за отчетния период, изисквана по силата на параграф 48, буква г) от ЕСОУ 2 SBM-3. Целта на това изискване за оповестяване е да се осигури разбиране за:

а) **очакваните финансови последици** от съществените **рискове**, които произтичат от свързаните с използването на материалните ресурси и **кръговата икономика** въздействия и **зависимости** на предприятието и начина, по който тези рискове оказват или може основателно да се очаква, че ще окажат съществено влияние върху финансовото състояние, финансовите резултати и паричните потоци на предприятието в краткосрочен, средносрочен и дългосрочен план; и

б) очакваните финансови последици от съществените **възможности**, свързани с използването на ресурсите и кръговата икономика.

43. В оповестяваните сведения се включва:

а) количествено определяне на **очакваните финансови последици** в парично изражение, като се имат предвид използването на ресурсите и действията във връзка с кръговата икономика, или – когато това не е възможно без излишни разходи или усилия – качествена информация. Не се изисква количествено определяне на **финансовите последици**, произтичащи от съществените възможности, ако това би довело до оповестяване, което не отговаря на качествените характеристики на информацията (вж. ЕСОУ 1, допълнение Б *Качествени характеристики на информацията*);

б) описание на разглежданите последици, свързаните с тях въздействия и зависимости и времевите хоризонти, в които е вероятно те да се осъществят;

в) допусканията от критично значение, използвани за количественото определяне на **очакваните финансови последици**, както и източниците и степента на несигурност на тези допускания.

Допълнение А

Изисквания по отношение на прилагането

Настоящото допълнение е неразделна част от ЕСОУ Е5. Чрез него се подпомага прилагането на изискванията за оповестяване, определени в настоящия стандарт, и то е със същата правна сила като останалите части на този стандарт.

ЕСОУ 2 ОБЩИ ОПОВЕСТЯВАНИЯ

Управление на въздействията, рисковете и възможностите

Изискване за оповестяване, свързано с ЕСОУ 2 IRO-1 — Описание на процесите за установяване и оценяване на съществените въздействия, рискове и възможности, свързани с използването на ресурсите и кръговата икономика

ИП 1. Когато извършва оценка на **съществеността** по екологичните подтеми, предприятието оценява съществеността на използването на ресурсите и кръговата икономика в собствената си дейност и нагоре и надолу по своята верига на стойността и може да вземе предвид четирите описани по-долу фази, известни също като „подхода LEAP“:

а) фаза 1: определяне на кое място в собствената дейност на предприятието и нагоре и надолу по неговата **верига на стойността** се осъществява взаимодействието с природата;

б) фаза 2: оценяване на **зависимостите** и **въздействията**;

в) фаза 3: оценка на съществените рискове и възможности;

г) фаза 4: изготвяне и отчитане на резултатите от оценката на съществеността.

ИП 2. Що се отнася до ЕСОУ Е5, фази 1 и 2 разчитат главно на оценките на **съществеността**, извършени в рамките на ЕСОУ Е1 (включително потреблението на енергия), ЕСОУ Е2 (замърсяване), ЕСОУ Е3 (морски ресурси, потребление на вода) и ЕСОУ Е4 (биологично разнообразие, екосистеми, суровини). **Кръговата икономика** в крайна сметка има за цел да намали въздействието върху околната среда от използването на продукти, материали и други ресурси, да сведе до минимум **отпадъците** и изпускането на **опасни вещества** и по този начин да намали въздействието върху природата. Това изискване за прилагане е съсредоточено главно върху третата фаза от подхода LEAP, докато четвъртата фаза разглежда резултатите от процеса.

ИП 3. В процеса за оценяване на **съществеността** на **въздействията, зависимостите, рисковете** и **възможностите** се вземат предвид разпоредбите на ЕСОУ 2 IRO-1 *Описание на процесите за установяване и оценяване на съществените въздействия, рискове и възможности* и IRO-2 *Изисквания за оповестяване в ЕСОУ, обхванати от отчета за устойчивостта на предприятието*.

ИП 4. Подтемите, които са свързани с използването на ресурсите и **кръговата икономика**, обхванати от оценката на **съществеността**, включват:

а) **входящи потоци от ресурси**, включително кръговост на входящите материални ресурси, като се има предвид оптимизирането на използването на ресурсите, интензивността на материалите и продуктите и възобновяемите и невъзобновяемите ресурси;

б) **изходящи потоци от ресурси**, свързани с продукти и услуги; и

в) **отпадъци**, включително **управление** на **опасни отпадъци** и неопасни **отпадъци**.

ИП 5. Във фаза 3, за да оцени своите съществени **рискове** и **възможности** въз основа на резултатите от фази 1 и 2, предприятието може:

а) установява **рисковете** и възможностите от прехода в собствената си дейност и нагоре и надолу по своята **верига на стойността**, в това число риска от продължаване на обичайната практика:

i. свързани с **политиката** и правни: напр. забрани за добив и използване на невъзобновяеми ресурси, разпоредби за пречистване на **отпадъците**;

ii. технологии, например въвеждане на пазара на нови технологии, които да заменят съществуващата употреба на продукти и материали;

iii. пазар, напр. промяна на предлагането, търсенето и финансирането;

iv. репутация, напр. промяна в обществеността, потребителското или общностното възприятие.

б) установява **физическите рискове**, в това число изчерпването на запасите и използването на необработени и обработени възобновяеми ресурси, и на невъзобновяеми ресурси;

в) да установи възможностите, категоризирани по следния начин:

i. ресурсна ефективност: напр. преход към по-ефективни услуги и процеси, за които са необходими по-малко ресурси, екопроектиране за пригодност за **дълга употреба**, ремонт, повторна употреба, рециклиране, странични продукти, системи за обратно приемане, отделяне на дейността от добива на материали, интензифициране на кръговата употреба на материалите, създаване на система, която позволява дематериализиране (напр. цифровизиране, подобряване на степента на използване, намаляване на теглото); практики за осигуряване на събирането, сортирането и повторното използване, ремонта, обновяването, преработването на продуктите и материалите;

ii. пазарни: напр. търсене на по-малко ресурсоемки продукти и услуги и нови модели на потребление, напр. продукт като услуга, плащане при използване, споделяне, лизинг;

iii. финансиране: напр. достъп до екосъобразни фондове, облигации или заеми;

iv. издръжливост: напр. разнообразяване на ресурсите и стопанските дейности (напр. създаване на нова стопанска единица за рециклиране на нови материали), инвестиране в зелени инфраструктури, приемане на механизми за **рециклиране** и кръговост, с които се намаляват **зависимостите**, способност на предприятието да опази бъдещите запаси и потоци от ресурси; и

v. репутация.

ИП 6. Предприятието може да вземе предвид следните методики, за да оцени своите **въздействия, рискове и възможности** във връзка със собствената си дейност и нагоре и надолу по своята **верига на стойността**:

а) Препоръка (ЕС) 2021/2279 на Комисията относно използването на методите за определяне на отпечатъка върху околната среда за измерване и оповестяване на показатели за екологосъобразността на продукти и организации на база жизнения цикъл (приложение I — продуктов отпечатък върху околната среда; приложение III — организационен отпечатък върху околната среда); и

б) Анализ на потоците от материали (АПМ) от Европейската агенция за околна среда.

ИП 7. Когато предоставя информация за резултата от извършената оценка на **съществеността**, предприятието взема предвид:

а) списък на стопанските единици, свързани със съществени въздействия, рискове и възможности във връзка с използването на ресурсите и **кръговата икономика** в контекста на продуктите и услугите на предприятието и образуваните от него **отпадъци**;

б) списък и подреждане по значимост на използваните от предприятието съществени ресурси;

в) съществените въздействия и рискове от придържането към обичайната практика;

г) съществените възможности, свързани с кръговата икономика;

д) съществените въздействия и рискове от прехода към кръгова икономика; и

е) етапите от **веригата на стойността**, където са съсредоточени използването на ресурсите, рисковете и отрицателните въздействия.

Изискване за оповестяване E5-1 — Политики, свързани с използването на ресурсите и кръговата икономика

ИП 8. Политиките, описани в това изискване за оповестяване, може да бъдат включени в по-широкообхватни политики в областта на околната среда или устойчивостта, обхващащи различни подтеми.

ИП 9. Когато предоставя информация за своите политики, предприятието посочва дали и по какъв начин в неговите политики се разглеждат:

а) **йерархията за управление на отпадъците**: а) предотвратяване; б) подготовка за повторна употреба; в) **рециклиране**; г) друго **оползотворяване**, например оползотворяване за получаване на енергия; и д) обезвреждане. В този контекст третирането на **отпадъците** не може да се счита за оползотворяване;

б) отдаването на предимство на избягването на отпадъците или минимизирането им (повторно използване, ремонт, обновяване, преработване и промяна на предназначението), пред третирането на отпадъците (рециклиране). Концепциите за екопроектиране ([86]), отпадъците като ресурс или отпадъците след потреблението (в края на жизнения цикъл на **потребителския** продукт) също следва да се вземат под внимание.

ИП 10. Когато определя политиките си, предприятието може да вземе предвид документа „Система за категоризация за кръговата икономика“, в който са описани модели за кръгово проектиране и производство, модели за кръгово използване, модели за кръгово **възстановяване** на стойността и кръгова подкрепа наред с деветте стратегии или принципа на **кръговата икономика**: отхвърляне, преосмисляне, намаляване, повторно използване, ремонт, обновяване, преработване, промяна на предназначението и рециклиране.

Изискване за оповестяване Е5-2 — Действия и ресурси, свързани с използването на ресурсите и кръговата икономика

ИП 11. Когато предоставя информация съгласно параграф 17 и като се има предвид, че ресурсите са споделени и че за стратегиите за **кръгова икономика** може да са необходими колективни действия, предприятието може да посочи предприетите **действия** за взаимодействие нагоре и надолу по неговата **верига на стойността** и/или с неговата местна мрежа за развиване на сътрудничество или инициативи, увеличаващи кръговостта на продуктите и материалите.

ИП 12. По-специално предприятието може да посочи следното:

а) по какъв начин допринася за кръговата икономика, в това число интелигентни системи за събиране на **отпадъци**;

б) другите **заинтересовани страни**, участващи в колективните **действия**: конкуренти, **доставчици**, търговци на дребно, потребители, други стопански партньори, местни общности и органи, държавни агенции;

в) описание на организацията на инициативата за сътрудничество, в това число конкретния принос на предприятието и ролите на различните заинтересовани от проекта страни.

ИП 13. **Действията** може да обхващат собствената дейност на предприятието и/или неговата верига на стойността нагоре и надолу.

Измерители и цели

Изискване за оповестяване Е5-3 — Цели, свързани с използването на ресурсите и кръговата икономика

ИП 14. Ако предприятието използва **екологични прагове** за определяне на **целите**, то може да използва насоките, предоставени от Инициативата за научно обосновани цели във връзка с природата (SBTN) в нейните предварителни насоки (Първоначални насоки за предприятията, септември 2020 г.), или всякакви други насоки/указания, съдържащи научно призната методика, която позволява да се определят научно обосновани цели чрез установяване на екологични прагове и, ако е приложимо, специфични за организацията схеми за отнасяне на въздействията. Екологичните прагове може да бъдат местни, национални и/или глобални.

ИП 15. Когато предоставя информация за **целите**, предприятието ги подрежда по значимост по абсолютна стойност.

ИП 16. Когато предоставя информация за **целите** съгласно параграф 24, предприятието взема предвид фазата на производство, фазата на използване и края на полезния живот на продуктите и материалите.

ИП 17. Когато предоставя информация за **целите**, свързани с необработени възобновяеми **суровини**, съгласно параграф 24, буква в), предприятието взема предвид начина, по който тези цели може да въздействат върху **загубата на биологично разнообразие**, също в светлината на ЕСОУ Е4.

([86]) Както е установено в Директива 2009/125/ЕО. Директива 2009/125/ЕО на Европейския парламент и на Съвета от 21 октомври 2009 г. за създаване на рамка за определяне на изискванията за екодизайн към продукти, свързани с енергопотреблението (ОВ L 285, 31.10.2009 г., стр. 10).

ИП 18. Предприятието може да оповести други **цели** съгласно параграф 24, буква е), включително във връзка с устойчивото снабдяване. Ако направи това, предприятието обяснява възприетото от него определение за устойчиво снабдяване и по какъв начин то е свързано с целта, посочена в параграф 22.

ИП 19. **Целите** може да обхващат собствената дейност на предприятието и/или неговата верига на стойността нагоре и надолу.

ИП 20. Предприятието може да посочи дали целта е насочена към отстраняване на недостатъци, свързани със съществените критерии за принос за кръговата икономика, определени в делегираните актове, приети в съответствие с член 13, параграф 2 от Регламент (ЕС) 2020/852. Когато не са изпълнени критериите за ненанасяне на значителни вреди (НЗВ) по отношение на кръговата икономика, както е определено в делегираните актове, приети съгласно член 10, параграф 3, член 11, параграф 3, член 12, параграф 2, член 14, параграф 2 и член 15, параграф 2 от Регламент (ЕС) 2020/852, предприятието може да посочи дали целта е насочена към отстраняване на недостатъците, свързани с тези критерии за НЗВ.

Изискване за оповестяване E5-4 — Входящи потоци от ресурси

ИП 21. **Входящите потоци от ресурси** може да обхванат следните категории: информационно-технологично оборудване, текстилни изделия, мебели, сгради, тежкотоварни машини, машини със средно тегло, леки машини, тежкотоварен транспорт, транспорт за товари със средно тегло (среднотоварен транспорт), лекотоварен транспорт и складово оборудване. По отношение на материалите показателите за притока на ресурси включват суровини, **свързани с тях технологични материали** и полуфабрикати или части.

ИП 22. Когато по отношение на предприятието се прилага параграф 31, то може също така да осигури прозрачност по отношение на материалите, набавени от потока от **странични продукти/отпадъци** (напр. изрезки от материал, който преди това не е бил в даден продукт).

ИП 23. Знаменателят на показателя в проценти, изискван съгласно параграф 31, букви б) и в), е сумарното общо тегло на материалите, използвани през отчетния период.

ИП 24. Докладваните данни за използването трябва да отразяват материала в първоначалното му състояние и да не се представят с допълнително манипулиране на данните, например отчитането му като „сухо тегло“.

ИП 25. В случаите, когато категориите за повторно използвани и рециклирани материали се припокриват, предприятието посочва по какъв начин е избегнато двойното пресмятане и какъв избор е направило.

Изискване за оповестяване E5-5 — Изходящи потоци от ресурси

ИП 26. Информацията за продуктите и материалите, която трябва да бъде предоставена съгласно параграф 35, се отнася до всички материали и продукти, които излизат от производствения процес на предприятието и които дружеството пуска на пазара (включително **опаковките**).

ИП 27. Когато изчислява процентите, предприятието използва като знаменател сумарното общо тегло на материалите, използвани през отчетния период.

ИП 28. Предприятието може да оповести участието си в **управлението на отпадъците** от края на жизнения цикъл на продукта, например чрез схеми за разширена отговорност на производителя или схеми за обратно приемане.

ИП 29. Видът **отпадък** трябва да се разбира като например неопасен или **опасен отпадък**. Някои специфични отпадъци, като радиоактивните отпадъци, също може да бъдат представени като отделен вид.

ИП 30. Когато разглежда потоците от **отпадъци**, свързани с неговите сектори или дейности, предприятието може да вземе предвид списъка с описания на отпадъците от Европейския каталог на отпадъците.

ИП 31. Примери за други видове дейности по **оползотворяване** съгласно параграф 37, буква б), подточка iii може да бъдат намерени в приложение II към Директива 2008/98/ЕО (Рамковата директива за отпадъците).

ИП 32. Примери за други видове дейности по обезвреждане съгласно параграф 37, буква в), подточка iii може да бъдат намерени в приложение I към Директива 2008/98/ЕО (Рамковата директива за отпадъците).

ИП 33. Когато предоставя контекстуална информация съгласно параграф 40, предприятието може да:

а) обясни причините за голямото тегло на **отпадъците**, насочени за обезвреждане (напр. местни разпоредби, които забраняват депонирането на определени видове отпадъци);

б) опише секторните практики, секторните стандарти или външните разпоредби, с които конкретна дейност по обезвреждане е направена задължителна; и

в) уточни дали данните са моделирани или са получени от преки измервания като бележки за предаване на отпадъци от организации за събиране на отпадъци, с които са сключени договори.

Изискване за оповестяване E5-6 – Очаквани финансови последици от използването на материалните ресурси и съществените рискове и възможности, свързани с кръговата икономика

ИП 34. Когато предоставя информация съгласно параграф 42, буква б), предприятието може да даде примери и да опише как смята да укрепи запазването на стойността.

ИП 35. Предприятието може да включи оценка на съответните си продукти и услуги, изложени на риск в краткосрочен, средносрочен и дългосрочен план, като обясни по какъв начин са определени те, по какъв начин се определят приблизително финансовите суми и какви допускания от критично значение са направени.

ИП 36. Количественото определяне на **очакваните финансови последици** в парично изражение съгласно параграф 43, буква а) може да представлява диапазон.

ЕСОУ S1

СОБСТВЕНА РАБОТНА СИЛА

СЪДЪРЖАНИЕ

Цел

Взаимодействие с други ЕСОУ

Изисквания за оповестяване

– ЕСОУ 2 Общи оповестявания

Стратегия

– Изискване за оповестяване, свързано с ЕСОУ 2 SBM-2 — Интереси и мнения на заинтересованите страни

– Изискване за оповестяване, свързано с ЕСОУ 2 SBM-3 – Съществени въздействия, рискове и възможности и взаимодействието им със стратегията и модела на стопанска дейност

Управление на въздействията, рисковете и възможностите

– Изискване за оповестяване S1-1 — Политики, свързани със собствената работна сила

– Изискване за оповестяване S1-2 — Процедури за взаимодействие с работниците на предприятието и с представителите на работниците във връзка с въздействията

– Изискване за оповестяване S1-3 — Процедури за коригиране на отрицателните въздействия и канали за изразяване на опасения от работниците на предприятието

– Изискване за оповестяване S1-4 — Предприемане на действия във връзка със съществени въздействия върху собствената работна сила и подходи за смекчаване на съществените рискове и преследване на съществените възможности, свързани със собствената работна сила, и ефективност на тези действия

Измерители и цели

– Изискване за оповестяване S1-5 — Цели, свързани с управлението на съществените отрицателни въздействия, увеличаването на положителните въздействия и управлението на съществените рискове и възможности

– Изискване за оповестяване S1-6 — Характеристики на наетите лица на предприятието

– Изискване за оповестяване S1-7 — Характеристики на работниците, които не са наети лица, в собствената работна сила на предприятието

– Изискване за оповестяване S1-8 — Покритие на колективното договаряне и социалния диалог

– Изискване за оповестяване S1-9 — Измерители за разнообразие

– Изискване за оповестяване S1-10 — Адекватни работни заплати

– Изискване за оповестяване S1-11 — Социална закрила

– Изискване за оповестяване S1-12 — Лица с увреждания

– Изискване за оповестяване S1-13 — Показатели за обучение и развитие на умения

– Изискване за оповестяване S1-14 — Показатели за здраве и безопасност

– Изискване за оповестяване S1-15 — Показатели за равновесие между професионалния и личния живот

– Изискване за оповестяване S1-16 — Показатели за възнаграждение (разлика в заплащането и общ размер на възнаграждението)

– Изискване за оповестяване S1-17 — Произшествия, жалби и тежки нарушения, свързани с правата на човека

Допълнение А: Изисквания по отношение на прилагането

– Цел

– Общи оповестявания съгласно ЕСОУ 2

Стратегия

– Изискване за оповестяване, свързано с ЕСОУ 2 SBM-2 — Интереси и мнения на заинтересованите страни

– Изискване за оповестяване, свързано с ЕСОУ 2 SBM-3 – Съществени въздействия, рискове и възможности и взаимодействието им със стратегията и модела на стопанска дейност

Управление на въздействията, рисковете и възможностите

- Изискване за оповестяване S1-1 — Политики, свързани със собствената работна сила
- Изискване за оповестяване S1-2 — Процедури за взаимодействие с работниците на предприятието и с представителите на работниците във връзка с въздействията
- Изискване за оповестяване S1-3 — Процедури за коригиране на отрицателните въздействия и канали за изразяване на опасения от работниците на предприятието
- Изискване за оповестяване S1-4 — Предприемане на действия във връзка със съществени въздействия и подходи за смекчаване на съществените рискове и преследване на съществените възможности, свързани със собствената работна сила, и ефективност на тези действия и подходи

Измерители и цели

- Изискване за оповестяване S1-5 — Цели, свързани с управляването на съществените въздействия, увеличаването на положителните въздействия, както и с рисковете и възможностите
- Изискване за оповестяване S1-6 — Характеристики на наетите лица на предприятието
- Изискване за оповестяване S1-7 — Характеристики на работниците, които не са наети лица, в собствената работна сила на предприятието
- Изискване за оповестяване S1-8 — Покритие на колективното договаряне и социалния диалог
- Изискване за оповестяване S1-9 — Измерители за разнообразие
- Изискване за оповестяване S1-10 — Адекватни работни заплати
- Изискване за оповестяване S1-11 — Социална закрила
- Изискване за оповестяване S1-12 — Лица с увреждания
- Изискване за оповестяване S1-13 — Показатели за обучение и развитие на умения
- Изискване за оповестяване S1-14 — Показатели за здраве и безопасност
- Изискване за оповестяване S1-15 — Равновесие между професионалния и личния живот
- Изискване за оповестяване S1-16 — Показатели за възнаграждението (разлика в заплащането и общ размер на възнаграждението)
- Изискване за оповестяване S1-17 — Произшествия, жалби и тежки нарушения, свързани с правата на човека

Допълнение A.1: Изисквания по отношение на прилагането за оповестяванията, свързани с ЕСОУ 2

Допълнение A.2: Изисквания по отношение на прилагането на ЕСОУ S1-1 — Политики, свързани със собствената работна сила

Допълнение A.3: Изисквания по отношение на прилагането на ЕСОУ S1-4 — Предприемане на действия във връзка със съществени въздействия върху собствената работна сила и подходи за смекчаване на съществените рискове и преследване на съществените възможности, свързани със собствената работна сила, и ефективност на тези действия

Допълнение A.4: Изисквания по отношение на прилагането на ЕСОУ S1-5 — Цели, свързани с управлението на съществените отрицателни въздействия, увеличаването на положителните въздействия и управлението на съществените рискове и възможности

Цел

1. Целта на настоящия стандарт е да се определят изискванията за оповестяване, които ще дадат на **ползвателите** на **отчета за устойчивостта** на предприятието възможност да разберат съществените **въздействия** на предприятието върху **неговата работна сила**, както и свързаните съществени **рискове** и **възможности**, в това число:

   а) по какъв начин предприятието влияе върху **собствената си работна сила** по отношение на съществените положителни и отрицателни действителни или потенциални въздействия;

   б) всякакви предприети **действия** – както и резултата от тези действия – за предотвратяване, смекчаване или коригиране на действителните или потенциалните отрицателни въздействия, и за справяне с рисковете и възможностите;

   в) естеството, вида и степента на съществените рискове и възможности на предприятието, свързани с неговите въздействия върху собствената му работна сила и **зависимостите** му от нея, и по какъв начин предприятието ги управлява; и

   г) **финансовите последици** за предприятието в краткосрочен, средносрочен и дългосрочен план от съществените рискове и възможности, произтичащи от въздействията на предприятието върху собствената му работна сила и от зависимостите му от нея.

2. За да се постигне целта, с настоящия стандарт също така се изисква обяснение на общия подход, който предприятието възприема, за да установи и управлява всички съществени действителни и потенциални въздействия върху **собствената си работна сила** във връзка със следните социални, включително свързани с правата на човека, фактори или въпроси:

   а) условията на труд, в това число:

      i. сигурната заетост;

      ii. работното време;

      iii. ***адекватните работни заплати***;

      iv. ***социалния диалог***;

      v. свободата на сдружаване, съществуването на работнически съвети и правата на работниците дна информиране, консултиране и участие;

      vi. **колективното договаряне**, в това число процента от собствената работна сила, обхванат от колективни трудови договори;

      vii. равновесието между професионалния и личния живот; и

      viii. здравето и безопасността;

   б) **еднаквото отношение** и еднаквите **възможности** за всички, в това число:

      i. равенството между жените и мъжете и равното **възнаграждение** за еднакъв или равностоен труд;

      ii. **обучението** и **развитието** на умения;

      iii. заетостта и приобщаването на **хора с увреждания**;

      iv. мерките срещу насилието и **тормоза** на работното място; и

      v. разнообразието;

   в) други трудови права, включително тези, които се отнасят до:

      i. детския труд;

      ii. **принудителния труд**;

      iii. подходящото жилищно настаняване; и

      iv. неприкосновеността на личния живот.

3. С настоящия стандарт също така се изисква обяснение за това по какъв начин подобни **въздействия**, както и **зависимостите** на предприятието от **собствената му работна сила**, могат да създадат съществени **рискове** или **възможности** за него. Например, що се отнася до равните възможности, **дискриминацията** срещу жените при наемането и повишаването в длъжност може да намали достъпа на предприятието до квалифицирана работна ръка и да навреди на репутацията му. Обратно, политиките за увеличаване на представителството на жените в работната сила и на по-високите равнища на управление могат да имат положителни последици, като увеличаване на квалифицираната работна ръка и подобряване на репутацията на предприятието.

4. В настоящия стандарт е обхваната **собствената работна сила** на предприятието, за която се разбира, че включва както лицата, които са в трудово правоотношение с предприятието („**наети лица**“), така и **работниците, които не са наети лица**, т.е. лицата, сключили с предприятието договори за предоставяне на труд („самостоятелно заети лица“), или лицата, осигурени от предприятия, които се занимават основно с „дейности по заетостта“ (код N78 по NACE). Вж. изискване по отношение на прилагането 3 за примери за това кой попада в собствената работна сила. Информацията, която се изисква да бъде оповестена по отношение на работници, които не са наети лица, не засяга техния статут съгласно приложимото трудово право.

5. В настоящия стандарт не са обхванати работниците нагоре и надолу по **веригата на стойността** на предприятието; тези категории работници са обхванати в ЕСОУ S2 *Работници във веригата на стойността*.

6. Със стандарта от предприятията се изисква да опишат **собствената си работна сила**, включително основните характеристики на **наетите лица** и на **работниците, които не са наети лица**, които са част от нея. Това описание предоставя на **ползвателите** разбиране за структурата на **работната сила** на предприятието и помага да се постави в контекст информацията, предоставена чрез други оповестявания.

7. Целта на стандарта е също така да позволи на **ползвателите** да разберат степента, до която предприятието се съобразява или спазва международните и европейските инструменти и конвенции за правата на човека, включително с Международната харта за правата на човека, с Ръководните принципи на ООН за предприятията и правата на човека и с Насоките на ОИСР за многонационалните предприятия, с Декларацията на МОТ за основните принципи и права при работа и с основните конвенции на МОТ, с Конвенцията на ООН за правата на хората с увреждания, с Европейската конвенция за правата на човека, с преразгледаната Европейска социална харта, с Хартата на основните права на Европейския съюз, с приоритетите на **политиката** на ЕС, определени в Европейския стълб на социалните права, и в законодателството на Съюза, в това число с достиженията на правото на ЕС в областта на трудовото право.

Взаимодействие с други ЕСОУ

8. Настоящият стандарт следва да се чете във връзка с ЕСОУ 1 *Общи принципи* и ЕСОУ 2 *Общи изисквания*.

9. Настоящият стандарт следва да се чете във връзка с ЕСОУ S2 „*Работници във веригата на стойността*“, ЕСОУ S3 „*Засегнати общности*“ и ЕСОУ S4 „*Потребители и крайни ползватели*“.

10. Отчитането съгласно настоящия стандарт трябва да бъде последователно, съгласувано и, когато е уместно, ясно свързано с отчитането относно **работната сила** на предприятието съгласно ЕСОУ S2, за да се осигури ефективна отчетност.

Изисквания за оповестяване

ЕСОУ 2 Общи оповестявания

11. Изискванията в настоящия раздел следва да се четат във връзка с оповестяванията по отношение на стратегията (SBM), изисквани съгласно ЕСОУ 2. Получените оповестявани сведения се представят заедно с оповестяваните сведения, изисквани съгласно ЕСОУ 2, с изключение на оповестяваните сведения съгласно ЕСОУ 3 SBM-3, които предприятието има възможност да избере да представи заедно с тематичните оповестявани сведения.

Стратегия

Изискване за оповестяване, свързано с ЕСОУ 2 SBM-2 — Интереси и мнения на заинтересованите страни

12. Когато извършва оповестяване в съответствие с ЕСОУ 2, SBM-2, предприятието оповестява по какъв начин интересите, мненията и правата на неговите работници, включително зачитането на техните човешки права, са използвани при формирането на неговата стратегия и неговия **модел на стопанска дейност**. **Собствената работна сила** на предприятието е ключова група засегнати **заинтересовани страни**.

Изискване за оповестяване, свързано с ЕСОУ 2 SBM-3 – Съществени въздействия, рискове и възможности и взаимодействието им със стратегията и модела на стопанска дейност

13. Когато извършва оповестяване в съответствие с ЕСОУ 2 SBM-3, параграф 48, предприятието оповестява:

    а) дали и по какъв начин действителните и потенциалните **въздействия** върху **работната сила на предприятието**, посочени в ЕСОУ 2 IRO-1 „*Описание на процедурите за установяване и оценка на съществените въздействия, рискове и възможности*“: i) произлизат от или са свързани със стратегията и **моделите на стопанска дейност** на предприятието и ii) се използват и допринасят за адаптирането на стратегията и модела на стопанска дейност на предприятието; и

    б) връзката между неговите съществени **рискове** и **възможности**, произтичащи от въздействия върху собствената му работна сила и от **зависимости** от нея, и неговата стратегия и неговия модел на стопанска дейност.

14. Когато изпълнява изискванията по параграф 48, предприятието оповестява дали всички лица в **собствената му работна сила**, върху които то може да окаже съществени въздействия, са включени в обхвата на оповестяването съгласно ЕСОУ 2. В тези съществени **въздействия** се включват отрицателните въздействия, свързани със собствената дейност на предприятието и с неговата **верига на стойността**, в т.ч. чрез продуктите или услугите му, както и чрез стопанските му отношения. В допълнение предприятието предоставя следната информация:

    а) кратко описание на видовете **наети лица** и **работници, които не са наети лица** в собствената му работна сила, подложени на съществени въздействия във връзка с неговата дейност, и уточняване дали те са **наети лица**, самостоятелно заети лица или лица, осигурени от предприятия — трети страни, които се занимават основно с дейности по заетостта;

б) в случай на съществени отрицателни въздействия — дали те са i) широко разпространени или системни в контекста на осъществяваната от предприятието дейност (например **детски труд** или **принудителен** или задължителен труд в конкретни държави или региони извън ЕС), или ii) са свързани с отделни **произшествия** (например промишлена авария или нефтен разлив);

в) в случай на съществени положителни въздействия — кратко описание на дейностите, които водят до положителните въздействия, видовете наети лица или работници, които не са наети лица, в собствената му работна сила, които са или биха могли да бъдат положително засегнати; предприятието може също така да оповести дали положителните въздействия възникват в конкретни държави или региони;

г) всички съществени **рискове** и **възможности** за предприятието, произтичащи от въздействия върху неговата работна сила и от **зависимости** от нея;

д) всички съществени въздействия върху **собствената му работна сила**, които могат да възникнат в резултат на **планове за преход** за намаляване на отрицателните въздействия върху околната среда и постигане на по-екологични и неутрални по отношение на климата дейности, в това число информация за въздействията върху работната сила на предприятието, причинени от неговите планове и **действия** за намаляване на въглеродните **емисии** в съответствие с международни споразумения. Въздействията, рисковете и възможностите включват преструктуриране и загуба на работни места, както и възможности, произтичащи от създаването на работни места и преквалификацията или повишаването на квалификацията;

е) дейности със значителен риск от **нарушения** с използване на **принудителен** и задължителен **труд** ([87]) с оглед:

i. на вида на дейността (например производствена инсталация); или

ii. или на държавите или географските райони с дейности, считани за рискови;

ж) дейности със значителен риск от нарушения с използване на **детски труд** ([88]) с оглед:

i. на вида на дейността (например производствена инсталация); или

ii. или на държавите или географските райони с дейности, считани за рискови.

15. Когато въз основа на оценката на **съществеността**, посочена в ЕСОУ 2 IRO 1, предприятието описва основните видове лица в **собствената му работна сила**, които са или може да бъдат отрицателно засегнати, то оповестява дали и как е получило представа за това как лицата с определени характеристики, тези, които работят в определен контекст, или тези, които извършват определени дейности, могат да бъдат изложени на по-голям риск от увреждане.

16. Предприятието оповестява кои съществени **рискове** и **възможности** (ако има такива), произлизащи от **въздействия** и **зависимости** от лицата в **собствената му работна сила** са свързани с конкретни групи лица (например определени възрастови групи, лицата, работещи в определена фабрика или държава), а не с цялата му работна сила (например общи намаления на **възнаграждението** или **обучение**, предлагано на всички лица в собствената му работна сила).

Управление на въздействията, рисковете и възможностите

Изискване за оповестяване S1-1 — Политики, свързани със собствената работна сила

17. **Предприятието описва своите политики, приети за управлението на съществените му въздействия върху собствената му работна сила, както и свързаните с тях съществени рискове и възможности.**

18. Целта на това изискване за оповестяване е да се даде възможност за разбиране на степента, в която предприятието е въвело **политики**, насочени към установяването, оценката, управлението и/или **коригирането** на съществените **въздействия** конкретно върху **собствената му работна сила**, както и политики, обхващащи съществените въздействия, **рискове** и **възможности**, свързани с нея.

([87]) Тази информация подкрепя удовлетворяването на потребностите от информация на участниците на финансовите пазари, по отношение на които се прилага Регламент (ЕС) 2019/2088, тъй като произлиза от допълнителни показатели, свързани с основните неблагоприятни въздействия, определени в показател № 13 в таблица III от приложение I към Делегиран регламент (ЕС) 2022/1288 на Комисията, по отношение на правилата за оповестяване на устойчивите инвестиции („Дейности и доставчици със значителен риск от нарушения с използване на принудителен или задължителен труд“).

([88]) Тази информация подкрепя удовлетворяването на потребностите от информация на участниците на финансовите пазари, по отношение на които се прилага Регламент (ЕС) 2019/2088, тъй като произлиза от допълнителни показатели, свързани с основните неблагоприятни въздействия, определени в показател № 12 в таблица III от приложение I към Делегиран регламент (ЕС) 2022/1288 на Комисията, по отношение на правилата за оповестяване на устойчивите инвестиции („Дейности и доставчици със значителен риск от нарушения с използване на детски труд“).

19. При оповестяването, изисквано съгласно параграф 17, се включва информация относно политиките, които предприятието е въвело за управление на своите съществени **въздействия, рискове** и **възможности**, свързани със **собствената му работна сила** съгласно ЕСОУ 2 MDR-P *Политики, приети за управление на съществените въпроси на устойчивостта*. Освен това предприятието посочва дали тези политики обхващат определени групи в работната му сила или цялата му работна сила.

20. Предприятието описва своите **политически** ангажименти ([89]) в областта на правата на човека, които са от значение за **собствената му работна сила**, включително тези процеси и механизми за наблюдение на спазването на Ръководните принципи на ООН за предприятията и правата на човека, Декларацията на МОТ за основните принципи и права при работа и Насоките на ОИСР за многонационалните предприятия ([90]). В оповестяването си то се съсредоточава върху онези въпроси, които са съществени, както и върху общия си подход към:

   а) зачитането на правата на човека, в това число на основните трудови права, на своята работна сила;

   б) ангажираността с лицата в **собствената му работна сила**; и

   в) мерките за осигуряване на **средства за защита** при въздействия върху правата на човека и/или за предоставяне на възможност за използване на такива средства.

21. Предприятието оповестява дали и по какъв начин неговите политики по отношение на собствената му работна сила са приведени в съответствие с международно признатите инструменти, в това число с Ръководните принципи на Организацията на обединените нации (ООН) за предприятията и правата на човека ([91]).

22. Предприятието също така посочва дали в политиките му по отношение на **собствената му работна сила** изрично се разглеждат трафикът на хора ([92]), **принудителният труд** или задължителният труд и **детският труд**.

23. Предприятието посочва дали има **политика** за предотвратяване на трудови злополуки или система за управление ([93]).

24. Предприятието оповестява:

   а) дали има конкретни политики, насочени към премахване на **дискриминацията**, в това число за премахване на **тормоза**, към насърчаване на **еднаквите възможности** и към други начини за насърчаване на разнообразието и приобщаването;

   б) дали в **политиката** са обхванати конкретно следните основания за **дискриминация**: расова и етническа принадлежност, цвят на кожата, пол, сексуална ориентация, полова идентичност, увреждане, възраст, религия, политически възгледи, национален или социален произход, или други форми на дискриминация, обхванати от регламенти на Съюза и от националното законодателство;

   в) дали предприятието има конкретни ангажименти на **политиката**, свързани с приобщаване или утвърдителни действия спрямо хора от групи, изложени на особен риск от уязвимост, в **собствената му работна сила**, и ако да, какви са тези ангажименти; и

   г) дали и по какъв начин се прилагат тези политики чрез конкретни процедури, за да се гарантира, че **дискриминацията** се предотвратява, смекчава и се предприемат действия, след като бъде открита, както и за да се насърчават разнообразието и приобщаването като цяло.

([89]) Тази информация подкрепя удовлетворяването на потребностите от информация на участниците на финансовите пазари, по отношение на които се прилага Регламент (ЕС) 2019/2088, тъй като произлиза от допълнителен показател, свързан с основните неблагоприятни въздействия, определен в показател № 9 в таблица III от приложение I към Делегиран регламент (ЕС) 2022/1288 на Комисията, по отношение на правилата за оповестяване на устойчивите инвестиции („Липса на политика за правата на човека“).

([90]) Тази информация подкрепя удовлетворяването на потребностите от информация на участниците на финансовите пазари, по отношение на които се прилага Регламент (ЕС) 2019/2088, тъй като произлиза от задължителен показател, свързан с основните неблагоприятни въздействия, определен в показател № 11 в таблица I от приложение I към Делегиран регламент (ЕС) 2022/1288 на Комисията, по отношение на правилата за оповестяване на устойчивите инвестиции.

([91]) Тази информация подкрепя потребностите от информация администраторите на бенчмаркове за оповестяване на ЕСУ фактори, по отношение на които се прилага Регламент (ЕС) 2020/1816, както е посочено чрез показател „Изложеност на бенчмарковия портфейл към дружества без политики за надлежна проверка по въпроси, попадащи в обхвата на конвенции 1—8 на Международната организация на труда“ в раздели 1 и 2 от приложение II.

([92]) Тази информация подкрепя удовлетворяването на потребностите от информация на участниците на финансовите пазари, по отношение на които се прилага Регламент (ЕС) 2019/2088, тъй като произлиза от допълнителен показател, свързан с основните неблагоприятни въздействия, определен в показател № 11 в таблица III от приложение I към Делегиран регламент (ЕС) 2022/1288 на Комисията, по отношение на правилата за оповестяване на устойчивите инвестиции („Липса на процедури и мерки за предотвратяване на трафика на хора“).

([93]) Тази информация подкрепя удовлетворяването на потребностите от информация на участниците на финансовите пазари, по отношение на които се прилага Регламент (ЕС) 2019/2088, тъй като произлиза от допълнителен показател, свързан с основните неблагоприятни въздействия, определен в показател № 1 в таблица III от приложение I към Делегиран регламент (ЕС) 2022/1288 на Комисията, по отношение на правилата за оповестяване на устойчивите инвестиции („Инвестиции в дружества без политики за предотвратяване на трудови злополуки“).

Изискване за оповестяване S1-2 — Процедури за взаимодействие с работната сила на предприятието и с представителите на работниците във връзка с въздействията

25. **Предприятието оповестява общите си процедури за взаимодействие с лицата в собствената си работна сила и с представителите на работниците във връзка с действителните и потенциалните съществени въздействия върху собствената му работна сила.**

26. Целта на това изискване за оповестяване е да се даде възможност за разбиране за начина, по който предприятието взаимодейства, като част от текущия си процес на надлежна проверка, с лицата в **собствената си работна сила** и с **представители на работниците** относно съществени действителни и потенциални, положителни и/или отрицателни въздействия, които ги засягат или е вероятно да ги засегнат, и на това дали и по какъв начин гледните точки на собствената работна сила на предприятието се вземат предвид в процесите на вземане на решения в него.

27. Предприятието оповестява дали и по какъв начин гледните точки на собствената му **работна сила** обуславят решенията или дейностите му, насочени към управлението на действителните и потенциалните съществени **въздействия** върху нея. Това включва, когато е приложимо, обяснение на:

    а) това дали взаимодействието се осъществява директно с работната сила на предприятието или с представители на работниците;

    б) етапа(ите), на който (които) се осъществява взаимодействието, вида на взаимодействието и неговата честота;

    в) звеното и най-висшата длъжност в рамките на предприятието, които носят оперативна отговорност за осигуряване на осъществяването на това взаимодействие и за гарантиране, че резултатите обуславят подхода на предприятието;

    г) когато е приложимо, глобално рамково споразумение или други споразумения, които предприятието е сключило с **представители на работниците** във връзка със зачитането на правата на човека на **собствената му работна сила**, в това число обяснение на начина, по който споразумението позволява на предприятието да придобие представа за гледните точки на своята работна сила; и

    д) когато е приложимо, по какъв начин предприятието оценява ефективността на взаимодействието си със своята работна сила, в това число, когато е уместно, всякакви споразумения или резултати, които произтичат от това.

28. Когато е приложимо, предприятието оповестява стъпките, които предприема, за да придобие представа за гледните точки на лицата в **своята работна сила**, които може да са особено уязвими на въздействия и/или да са маргинализирани (например жени, мигранти, лица с увреждания).

29. Ако предприятието не може да оповести изискваната по-горе информация, тъй като не е приело обща процедура за взаимодействие със **своята работна сила**, то оповестява това. То може да оповести график, в който се стреми да въведе такава процедура.

Изискване за оповестяване S1-3 — Процедури за коригиране на отрицателните въздействия и канали за изразяване на опасения от работната сила на предприятието

30. **Предприятието описва процедурите, които е въвело за осигуряване на или сътрудничество при коригирането на отрицателните въздействия върху лицата в собствената му работна сила, които е установило, че е причинило, или за които е допринесло, както и каналите за изразяване и разглеждане на опасения, с които разполагат лицата в собствената му работна сила.**

31. Целта на това изискване за оповестяване е да се даде възможност за разбиране на официалните средства, чрез които **собствената работна сила** на предприятието може да изрази своите опасения и нужди директно пред предприятието и/или чрез които предприятието поддържа наличието на такива канали (например **механизми за подаване на жалби**) на работното място, и как се предприемат последващи действия относно засегнатите лица по отношение на повдигнатите проблеми и на ефективността на тези канали.

32. Предприятието описва въведените процедури за разглеждане на въпросите, определени в параграф 2 от раздел „Цели“, като оповестява следната информация:

    а) общия си подход и процедурите си за осигуряване или допринасяне за **коригирането**, когато е причинило или е допринесло за съществено отрицателно **въздействие** върху **собствената си работна сила**, в това число дали и по какъв начин оценява дали осигуреното **коригиране** е ефективно;

б) всички специфични канали, които е въвело, за да изразява **неговата работна сила** своите опасения или нужди директно пред предприятието, и за разглеждането на тези опасения и нужди, в това число дали тези канали са създадени от самото предприятие и/или чрез участие в механизми на трети страни;

в) дали предприятието разполага с **механизъм за разглеждане на жалби** по въпроси, свързани със служителите ([94]); и

г) процедурите, чрез които поддържа наличието на такива канали на работното място на собствената си работна сила; и

д) по какъв начин проследява и наблюдава повдигнатите и разгледаните проблеми и по какъв начин осигурява ефективността на каналите, в това число чрез участието на **заинтересовани страни**, които са предвидени **ползватели**.

33. Предприятието оповестява дали и по какъв начин преценява, че лицата в **неговата работна сила** са запознати с тези структури или процедури и им се доверяват като начин да изразяват своите опасения или нужди и за тяхното разглеждане. Освен това то оповестява дали е въвело политики по отношение на защитата на лицата, които използват структурите и процедурите, в това число на представителите на работниците, срещу ответни действия с цел отмъщение. Ако тази информация е била оповестена в съответствие с ЕСОУ G1—1, предприятието може да се позове на тази информация.

34. Ако предприятието не може да оповести изискваната по-горе информация, тъй като не е въвело канал за изразяване на опасения и/или не поддържа наличието на такъв канал на работното място за своята работна сила, то оповестява това. То може да оповести график, в който се стреми да въведе такъв канал.

Изискване за оповестяване S1-4 — Предприемане на действия във връзка със съществени въздействия върху собствената работна сила и подходи за управление на съществените рискове и преследване на съществените възможности, свързани със собствената работна сила, и ефективност на тези действия

35. **Предприятието оповестява как предприема действия във връзка със съществени отрицателни и положителни въздействия и за управление на съществените рискове и преследване на съществените възможности, свързани със собствената му работна сила, както и ефективността на тези действия.**

36. Целта на това изискване за оповестяване е двояка. Първо, да се даде възможност за разбиране на всички **действия** и инициативи, чрез които предприятието се стреми да:

а) предотврати, смекчи и коригира отрицателните съществени **въздействия** върху **своята работна сила**; и/или

б) постигне положителни съществени въздействия върху своята работна сила.

Второ, да се позволи разбиране за начините, по които предприятието се справя със съществените **рискове** и преследва съществените **възможности**, свързани с неговата работна сила.

37. Предприятието предоставя обобщено описание на плановете за действие и на ресурсите за управление на неговите съществени **въздействия, рискове и възможности** във връзка с **неговата работна сила** съгласно ЕСОУ 2 MDR-A „*Действия* и ресурси във връзка с *въпроси на устойчивостта*“.

38. Във връзка със съществените **въздействия**, свързани със **собствената му работна сила**, предприятието описва:

а) **действия**, планирани или предприети, за предотвратяване или смекчаване на съществени отрицателни въздействия върху собствената му работна сила;

б) дали и как е предприел действия осигури или даде възможност за **коригиране** във връзка с действително съществено въздействие;

в) всички въведени допълнителни действия или инициативи, чиято основна цел е да се осигури положително въздействие върху собствената му работна сила; и

([94]) Тази информация подкрепя удовлетворяването на потребностите от информация на участниците на финансовите пазари, по отношение на които се прилага Регламент (ЕС) 2019/2088, тъй като произлиза от допълнителен показател, свързан с основните неблагоприятни въздействия, определен в показател № 5 в таблица III от приложение I към Делегиран регламент (ЕС) 2022/1288 на Комисията, по отношение на правилата за оповестяване на устойчивите инвестиции („Липса на механизъм за разглеждане на оплаквания/жалби по въпроси, свързани със служителите“).

г) по какъв начин проследява и оценява ефективността, с която тези действия и инициативи постигат резултати за собствената му работна сила.

39. във връзка с параграф 36 предприятието описва процесите, с които определя необходимите и подходящи действия в отговор на конкретно действително или потенциално отрицателно **въздействие** върху **собствената си работна сила**;

40. Във връзка със съществените **рискове** и **възможности** предприятието описва:

а) какви действия се планират или предприемат за смекчаване на съществените рискове за предприятието, произтичащи от неговите въздействия върху **работната му сила** и от **зависимостите** му от нея, и по какъв начин то проследява ефективността на практика; и

б) какви действия се планират или предприемат за преследване на съществени възможности за предприятието във връзка с неговата работна сила.

41. Предприятието оповестява дали и по какъв начин гарантира, че практиките му, в това число, когато е уместно, практиките му във връзка с доставките, продажбите и използването на данни, не причиняват или не допринасят за съществени отрицателни въздействия върху **работната му сила**. Това може да включва оповестяване на подхода, който се използва, когато възникне напрежение между предотвратяването или смекчаването на съществени отрицателни въздействия и други видове свързан с дейността натиск.

42. При оповестяване на информацията, изисквана съгласно параграф 40, предприятието взема предвид ЕСОУ 2 MDR-T, *Проследяване на ефективността на политиките и действията чрез цели*, ако оценява ефективността на дадено действие чрез определяне на цел.

43. Предприятието оповестява какви ресурси са предвидени за управлението на неговите съществени въздействия, като предоставя информация, която дава на **ползвателите** възможност да разберат по какъв начин се управляват съществените въздействия.

Изпитвания и цели

Изискване за оповестяване S1-5 — Цели, свързани с управлението на съществените отрицателни въздействия, увеличаването на положителните въздействия и управлението на съществените рискове и възможности

44. **Предприятието оповестява обвързаните със срокове и ориентираните към резултатите цели, които може да е определило във връзка със:**

а) **намаляването на отрицателните въздействия върху собствената му работна сила; и/или**

б) **увеличаването на положителните въздействия върху собствената му работна сила; и/или**

в) **управлението на съществените рискове и възможности, свързани с собствената му работна сила.**

45. Целта на това изискване за оповестяване е да се даде възможност за разбиране на степента, в която предприятието използва ориентирани към резултатите **цели**, за да управлява и измерва напредъка си в справянето със своите съществени отрицателни **въздействия** и/или в увеличаването на положителните въздействия върху **собствената си работна сила**, и/или в управлението на съществените **рискове** и **възможности**, свързани с собствената си работна сила.

46. Обобщеното описание на **целите** за управление на съществените **въздействия, рискове** и **възможности**, свързани със **собствената работна сила** на предприятието съдържа изискванията за предоставяне на информация, определени в ЕСОУ 2 MDR-T.

47. Предприятието оповестява процедурата за определяне на **целите**, в това число дали и по какъв начин е взаимодействало пряко със **своята работна сила** или с **представители на работниците** при:

а) определянето на такива цели;

б) проследяването на резултатите на предприятието в постигането им; и

в) установяването на поуките или на подобренията в резултат на постигнатите от предприятието резултати.

Изискване за оповестяване S1-6 — Характеристики на наетите лица на предприятието

48. **Предприятието описва основните характеристики на наетите лица в собствената си работна сила.**

49. Целта на това изискване за оповестяване е да даде представа за подхода на предприятието към заетостта, в това число за обхвата и естеството на **въздействията**, произтичащи от неговите практики в областта на заетостта, да се предостави контекстуална информация, която подпомага разбирането на информацията, отчетена в други оповестявания, и да послужи като принцип за изчисляване на количествените **измерители**, които трябва да бъдат оповестени съгласно други изисквания за оповестяване в настоящия стандарт.

50. В допълнение към информацията, изисквана съгласно параграф 40, буква а), подточка iii) от ЕСОУ 2 „*Общи оповестявания*“, предприятието оповестява:

а) общия брой на **наетите лица** и разбивките по пол и по държави за държавите, в които предприятието има 50 или повече наети лица, което представлява най-малко 10 % от общия брой на наетите лица;

б) общият брой или еквивалента на пълно работно време (ЕПРВ) на:

i. постоянно наетите лица и разпределения по пол;

ii. временно наетите лица и разпределения по пол; и

iii. наетите лица с негарантирано работно време и разпределения по пол;

в) общия брой на наетите лица, напуснали предприятието през отчетния период, и процента на текучество на служителите през отчетния период.

г) описание на методиките и допусканията, използвани за събиране на данните, в това число дали данните са отчетени:

i. като численост на персонала или в еквивалент на пълно работно време (ЕПРВ) (в това число обяснение как се определя ЕПРВ); и

ii. в края на отчетния период като средна стойност за целия отчетен период или с помощта на друга методика;

д) когато е приложимо, предоставяне на контекстуална информация, необходима за разбиране на данните (например за разбиране на колебанията в броя на наетите лица през отчетния период); и

е) препратка от информацията, отчетена по буква а) по-горе, към най-представителното число във финансовите отчети.

51. За информацията, посочена в параграф 50, буква б), предприятието може допълнително да оповести разбивката по региони.

52. Предприятието може да оповестява следната информация като численост на персонала или в еквивалент на пълно работно време (ЕПРВ):

а) **наетите лица** на пълно работно време и разпределенията по пол и по региони; и

б) наетите лица на непълно работно време и разпределенията по пол и по региони.

Изискване за оповестяване S1-7 — Характеристики на работниците, които не са наети лица, в собствената работна сила на предприятието

53. **Предприятието описва основните характеристики на работниците, които не са наети лица в собствената си работна сила.**

54. Целта на това изискване за оповестяване е да даде представа за подхода на предприятието към заетостта, в това число за обхвата и естеството на **въздействията**, произтичащи от неговите практики в областта на заетостта, да се предостави контекстуална информация, която подпомага разбирането на информацията, отчетена в други оповестявания, и да послужи като принцип за изчисляване на количествените **измерители**, които трябва да бъдат оповестени съгласно други изисквания за оповестяване в настоящия стандарт. То също така позволява да се разбере в каква степен предприятието разчита на **работници, които не са наети лица**, като част от работната си сила.

55. В оповестяването, изисквано съгласно параграф 53, се включват:

а) оповестяване на общия брой на **работниците, които не са наети лица**, в **собствената работна сила**, т.е. на лицата, сключили с предприятието договори за предоставяне на труд („самостоятелно заети лица“), или на лицата, осигурени от предприятия, които се занимават основно с „дейности по заетостта“ (код N78 по NACE).

б) обяснение на методиките и допусканията, използвани за събиране на данните, в това число дали броят на работниците, които не са наети лица, е отчетен:

i. като численост на персонала или в еквивалент на пълно работно време (ЕПРВ) (в това число определение на начина за определяне на ЕПРВ); и

ii. в края на отчетния период като средна стойност за целия отчетен период или с помощта на друга методика;

в) когато е приложимо, предоставяне на контекстуална информация, необходима за разбиране на данните (например значителни колебания в броя на работниците, които не са наети лица, в **работната сила** на предприятието през отчетния период и между текущия и предходния отчетен период).

56. За информацията, посочена в параграф 55, буква а), предприятието може да оповести най-често срещаните видове **работници, които не са наети лица** (например самостоятелно заети лица, лица, осигурени от предприятия, занимаващи се основно с дейности по заетостта, и други видове от значение за предприятието), техните взаимоотношения с предприятието и вида на извършваната от тях работа.

57. Когато няма налични данни, предприятието определя броя приблизително и посочва, че е направило това. Когато предприятието прави приблизителни оценки, то описва базата за изготвянето им.

Изискване за оповестяване S1-8 — Покритие на колективното договаряне и социалния диалог

58. **Предприятието оповестява информация за степента, в която условията на труд и условията на заетост на наетите лица в него се определят или влияят от колективни трудови договори, и за степента, в която неговите наети лица са представени в социалния диалог в ЕИП на равнището на мястото на установяване и на европейско равнище.**

59. Целта на това изискване за оповестяване е да се даде възможност за разбиране на покритието на **колективното договаряне** и **социалния диалог** по отношение на **наетите лица** в предприятието.

60. Предприятието оповестява:

а) какъв процент от общия брой на неговите **наети лица** са обхванати от **колективни трудови договори**;

б) в ЕИП — дали има един или повече **колективни трудови договори** и ако това е така, общият процент на **наетите лица**, обхванати от такива договори, за всяка държава, в която има значителна заетост, определена като най-малко 50 служители, представляващи най-малко 10 % от общия брой на наетите лица; и

в) извън ЕИП — процентът на собствените му наети лица, обхванати от колективни трудови договори по региони.

61. За **наетите лица**, които не са обхванати от **колективни трудови договори**, предприятието може да оповести дали определя техните условия на труд и условия на заетост въз основа на колективните трудови договори, които обхващат другите му наети лица, или въз основа на колективни трудови договори на други предприятия.

62. Предприятието може да оповести степента, в която условията на труд и условията на заетост на **работниците, които не са наети лица**, в **собствената работна сила** се определят или влияят от **колективните трудови договори**, включително приблизителна оценка на степента на покритие.

63. Предприятието оповестява следната информация във връзка със **социалния диалог**:

а) общият процент на **наетите лица**, обхванати от представители на работниците, отчетен на равнището на държавата за всяка държава от ЕИП, в която предприятието наема значителен брой лица; и

б) съществуването на каквото и да е споразумение с наетите лица на предприятието за представителство от европейски работнически съвет (EWC), работнически съвет на европейско акционерно дружество (SE) или работнически съвет на европейско корпоративно дружество (SCE).

Изискване за оповестяване S1-9 — Измерители за разнообразие

64. **Предприятието оповестява разпределението по пол във висшето ръководство и разпределението по възраст сред своите наети лица.**

65. Целта на това изискване за оповестяване е да се даде възможност за разбиране на представеността на половете във висшето ръководство и на разпределението по възраст на **наетите лица** на предприятието.

66. Предприятието оповестява:

а) разпределението по пол, като бройка и като процент, на равнището на висшето ръководство; и

б) разпределението на **наетите лица** по възрастови групи: под 30 години; 30 — 50 години; над 50 години.

Изискване за оповестяване S1-10 — Адекватни работни заплати

67. **Предприятието оповестява дали неговите наети лица получават адекватно възнаграждение, и дали не всички те получават адекватно възнаграждение, съответните държави и процента на наетите лица.**

68. Целта на това изискване за оповестяване е да се даде възможност за разбиране на това дали всички **наети лица** на предприятието получават **адекватна работна заплата** в съответствие с приложимите референтни стойности.

69. Предприятието оповестява дали всички **наети лица** в него получават **адекватна работна заплата** в съответствие с приложимите референтни стойности. Ако е така, посочването на това е достатъчно за изпълнение на това изискване за оповестяване и не е необходима допълнителна информация.

70. Ако не всички негови **наети лица** получават **адекватно възнаграждение** в съответствие с приложимите референтни показатели, предприятието оповестява държавите, в които наетите лица получават възнаграждение под приложимия референтен показател за адекватно възнаграждение, и процента на наетите лица, които получават под приложимия референтен показател за адекватно заплащане за всяка от тези държави.

71. Предприятието може също така да оповести информацията, посочена в това изискване за оповестяване, по отношение на **работници, които не са наети лица**.

Изискване за оповестяване S1-11 — Социална закрила

72. **Предприятието оповестява дали неговите наети лица са обхванати от социална закрила срещу загуба на доход поради важни събития в живота и, ако не — държавите, в които това не е така.**

73. Целта на това изискване за оповестяване е да се даде възможност за разбиране на това дали **наетите лица** в предприятието са обхванати от **социална закрила** срещу загуба на доход поради важни събития в живота и, ако не, да се посочат държавите, в които това не е така.

74. Предприятието оповестява дали всички **наети лица** в него са обхванати или не от **социална закрила** чрез публични програми или чрез обезщетения, предлагани от предприятието, срещу загуба на доход поради някое от следните важни събития в живота:

а) болест;

б) безработица, започнала в момент, в който работникът на предприятието работи за него;

в) трудова злополука и придобито увреждане;

г) отпуск за гледане на дете; и

д) пенсиониране.

Ако е така, посочването на това е достатъчно за изпълнение на това изискване за оповестяване и не е необходима допълнителна информация.

75. Ако не всички негови **наети лица** са обхванати от **социална закрила** в съответствие с параграф 72, предприятието освен това оповестява държавите, в които наетите лица нямат социална закрила по отношение на един или повече от видовете събития, изброени в параграф 72, и за всяка от тези държави — видовете наети лица, които нямат социална закрила по отношение на всяко приложимо значимо събитие от живота.

76. Предприятието може също така да оповести информацията, посочена в това изискване за оповестяване, по отношение на **работници, които не са наети лица**.

Изискване за оповестяване S1-12 — Лица с увреждания

77. **Предприятието оповестява процента на собствените си наети лица с увреждания.**

78. Целта на това изискване за оповестяване е да се даде възможност за разбиране на степента, в която **наетите лица** на предприятието включват **хора с увреждания**.

79. Предприятието оповестява процента на **хората с увреждания** сред своите **наети лица**, като спазва законовите ограничения за събиране на данни.

80. Предприятието може да оповести процента на **наетите лица** с увреждания с разпределение по пол.

Изискване за оповестяване S1-13 — Показатели за обучение и развитие на умения

81. **Предприятието оповестява степента, в която на неговите наети лица се предоставят обучение и развитие на уменията.**

82. Целта на това изискване за оповестяване е да се даде възможност за разбиране на свързаните с **обучението** и **развитието** на умения дейности, които са били предложени на **наетите лица** в контекста на непрекъснатото професионално израстване, за да се подобрят уменията им и да се спомогне за продължаващата им пригодност за заетост.

83. В оповестяването, изисквано съгласно параграф 81, се включват:

а) процентът на **наетите лица**, участвали в редовни оценки на изпълнението и проследяване на кариерното **развитие**; тази информация се разпределя по пол;

б) средният брой часове **обучение** по нето лице и по пол.

84. Предприятието може да оповести разбивки по категории за процента на наетите лица, които са участвали в редовни мероприятия за управление на ефективността и кариерно развитие, и за средния брой часове обучение на нето лице.

85. Предприятието може също така да оповести информацията, посочена в това изискване за оповестяване, по отношение на **работници, които не са наети лица**.

Изискване за оповестяване S1-14 — Показатели за здраве и безопасност

86. **Предприятието оповестява информация за степента, в която собствената му работна сила е обхваната от неговата система за управление на здравето и безопасността, и за броя на произшествията, имащи връзка със свързани с работата наранявания, влошаване на здравословното състояние и смъртни случаи на неговата работна сила. Освен това то оповестява броя на смъртните случаи в резултат на свързани с работата наранявания и влошаване на здравословното състояние на другите работници, работещи в обектите на предприятието.**

87. Целта на това изискване за оповестяване е да се даде възможност за разбиране на обхвата, качеството и ефективността на системата за управление на здравето и безопасността, създадена за предотвратяване на **свързани с работата наранявания**.

88. В оповестяването, изисквано съгласно параграф 86, се включва следната информация, според случая разбита между **наети лица** и **работници, които не са наети лица**, в **собствената работна сила**:

а) процентът на лицата от работната сила на предприятието, които са обхванати от системата за управление на здравето и безопасността на предприятието въз основа на законови изисквания и/или признати стандарти или насоки;

б) броят на смъртните случаи ([95]) в резултат на **свързани с работата наранявания** и **влошаване на здравословното състояние;**

в) броят и процентът на свързаните с работата злополуки, които подлежат на регистриране;

г) по отношение на наетите лица на предприятието — броят на случаите на **подлежащи на вписване професионални заболявания**, предмет на правни ограничения за събиране на данни; и

д) по отношение на наетите лица на предприятието — броят дни, загубени поради свързани с работата наранявания и смъртни случаи в резултат на свързани с работата злополуки, свързано с работата влошаване на здравословното състояние и смъртни случаи в резултат на влошаване на здравословното състояние ([96]).

Информацията по буква б) се докладва и за други работници, работещи на **площадките** на предприятието, като например **работници по веригата на стойността**, ако те работят на площадките на предприятието.

89. Предприятието може също така да оповестява информацията, посочена в параграф 88, букви г) и д), по отношение на **работници, които не са наети лица**.

90. Освен това предприятието може да включва следната допълнителна информация относно обхвата на здравето и безопасността: процентния дял на собствените ѝ работници, обхванати от система за управление на здравето и безопасността, която се основава на законови изисквания и/или на признати стандарти или насоки и която е била одитирана вътрешно и/или е преминала външен одит или сертифициране.

Изискване за оповестяване S1-15 — Показатели за равновесие между професионалния и личния живот

91. **Предприятието оповестява степента, в която наетите лица имат право и ползват отпуск по семейни причини.**

92. Целта на това изискване за оповестяване е да се осигури разбиране за правото на наетите лица да ползват отпуск по семейни причини по равностоен с оглед на пола начин и за действителните практики сред **наетите лица**, тъй като това е едно от измеренията на **равновесието между професионалния и личния живот**.

93. В оповестяването, изисквано съгласно параграф 91, се включват:

а) процентът на **наетите лица**, които имат право да ползват отпуск по семейни причини; и

б) процентът на имащите право наети лица, които са ползвали отпуск по семейни причини, и разпределение по пол.

94. Ако всички **наети лица** в предприятието имат право на отпуск по семейни причини по силата на социална политика и/или **колективни трудови договори**, достатъчно е това да бъде оповестено в това изискване за оповестяване в параграф 93а.

Изискване за оповестяване S1-16 — Показатели за възнаграждението (разлика в заплащането и общ размер на възнаграждението)

95. **Предприятието оповестява процентната разлика в заплащането между наетите от него жени и мъже и отношението на възнаграждението на лицето с най-високо трудово възнаграждение към медианното възнаграждение на наетите лица.**

96. Целта на това изискване за оповестяване е двояка: да се даде възможност за разбиране на степента на евентуалните разлики в **заплащането** между жените и мъжете сред **наетите лица** на предприятието; да се даде представа за равнището на неравенство в заплащането в предприятието и за това дали съществуват големи различия в заплащането.

([95]) Тази информация подкрепя удовлетворяването на потребностите от информация администраторите на бенчмаркове за оповестяване на ЕСУ фактори, по отношение на които се прилага Регламент (ЕС) 2020/1816, както е посочено чрез показател „Среднопретеглено отношение на злополуките, нараняванията, смъртните случаи“ в раздели 1 и 2 от приложение II. Тази информация подкрепя удовлетворяването на потребностите от информация на участниците на финансовите пазари, по отношение на които се прилага Регламент (ЕС) 2019/2088, тъй като произлиза от допълнителен показател, свързан с основните неблагоприятни въздействия, определен в показател № 2 в таблица III от приложение I към Делегиран регламент (ЕС) 2022/1288 на Комисията по отношение на правилата за оповестяване на устойчивите инвестиции („Равнище на злополуките“), и на администраторите на бенчмаркове за оповестяване на екологичните, социалните и управленските (ЕСУ) фактори, по отношение на които се прилага Регламент (ЕС) 2020/1816, както е посочено чрез показател „Среднопретеглено отношение на злополуките, нараняванията, смъртните случаи“ в раздели 1 и 2 от приложение II.

([96]) Тази информация подкрепя удовлетворяването на потребностите от информация на участниците на финансовите пазари, по отношение на които се прилага Регламент (ЕС) 2019/2088, тъй като произлиза от допълнителен показател, свързан с основните неблагоприятни въздействия, определен в показател № 3 в таблица III от приложение I към Делегиран регламент (ЕС) 2022/1288 на Комисията, по отношение на правилата за оповестяване на устойчивите инвестиции („Брой загубени работни дни поради наранявания, злополуки, смъртни случаи или заболявания“).

97. В оповестяването, изисквано съгласно параграф 95, се включват:

а) разликата в **заплащането** на жените и мъжете, определена като разликата в средните равнища на заплащане между наетите жени и мъже, изразена като процент от средното равнище на заплащане на наетите мъже ([97]);

б) **отношението на общото годишно трудово възнаграждение на най-високо заплатеното лице към медианното общо годишно трудово възнаграждение на всички наети лица (с изключение на лицето с най-високо трудово възнаграждение)** ([98]); и

в) когато е приложимо, всякаква контекстуална информация, необходима за разбиране на данните и на начина, по който те са били събрани, и на другите промени в основните данни, които трябва да бъдат взети предвид.

98. Предприятието може да оповести разпределение на разликата в **заплащането** между мъжете и жените съгласно определението в параграф 97, буква а) по категории наети лица и/или по държави/сегменти. Предприятието може също така да оповести разликата в заплащането на жените и мъжете между наетите лица по категории, разбити по обикновена основна заплата и допълнителни или променливи компоненти.

99. Във връзка с параграф 97, буква б) предприятието може да отчете тази стойност с корекция спрямо разликите в покупателната способност между държавите, като в този случай докладва методиката, използвана за изчислението.

Изискване за оповестяване S1-17 — Произшествия, жалби и тежки нарушения, свързани с правата на човека

100. **Предприятието оповестява броя на свързаните с работата произшествия и/или жалби и на тежките въздействия, свързани с правата на човека, в собствената му работна сила, както и всички свързани с тях значителни глоби, санкции или обезщетения за отчетния период.**

101. Целта на това изискване за оповестяване е да се даде възможност за разбиране на степента, в която **свързаните с работата произшествия** и случаите на тежки **въздействия**, свързани с правата на човека, засягат **работната сила на предприятието**.

102. В оповестяването, изисквано съгласно параграф 100, се включват, при спазване на съответните разпоредби за неприкосновеност на личния живот, **свързаните с работата прояви на дискриминация** въз основа на пол, расова или етническа принадлежност, гражданство, религия или убеждения, увреждане, възраст, сексуална ориентация или други относими форми на дискриминация, в които участват вътрешни и/или външни **заинтересовани страни** във всички дейности през отчетния период. Това включва случаи на **тормоз** като специфична форма на дискриминация.

103. Предприятието оповестява:

а) общия брой на проявите на **дискриминация**, в това число на **тормоз**, за които е съобщено през отчетния период ([99]);

б) броя на жалбите, подадени чрез канали за лица в **собствената работна сила** на предприятието, за да изразят опасения (включително **механизми за подаване на жалби**) и, когато е приложимо, до националните звена за контакт за многонационалните предприятия на ОИСР, свързани с въпросите, определени в параграф 2 от настоящия стандарт, с изключение на вече докладваните в буква а) по-горе;

([97]) Тази информация подкрепя удовлетворяването на потребностите от информация на: участниците на финансовите пазари, по отношение на които се прилага Регламент (ЕС) 2019/2088, тъй като произлиза от задължителен показател, свързан с основните неблагоприятни въздействия, определен в показател № 12 в таблица I от приложение I към Делегиран регламент (ЕС) 2022/1288 на Комисията, по отношение на правилата за оповестяване на устойчивите инвестиции („Некоригирана разлика в заплащането на жените и мъжете"); и на администраторите на бенчмаркове за оповестяване на ЕСУ фактори, по отношение на които се прилага Регламент (ЕС) 2020/1816, както е посочено чрез показател „Среднопретеглена разлика в заплащането на жените и мъжете" в раздели 1 и 2 от приложение II.

([98]) Тази информация подкрепя удовлетворяването на потребностите от информация на участниците на финансовите пазари, по отношение на които се прилага Регламент (ЕС) 2019/2088, тъй като произлиза от допълнителен показател, свързан с основните неблагоприятни въздействия, определен в показател № 8 в таблица III от приложение I към Делегиран регламент (ЕС) 2022/1288 на Комисията, по отношение на правилата за оповестяване на устойчивите инвестиции („Коефициент на превишение на трудовото възнаграждение на изпълнителния директор спрямо наетите лица").

([99]) Тази информация подкрепя удовлетворяването на потребностите от информация на участниците на финансовите пазари, по отношение на които се прилага Регламент (ЕС) 2019/2088, тъй като произлиза от допълнителен показател, свързан с основните неблагоприятни въздействия, определен в показател № 7 в таблица III от приложение I към Делегиран регламент (ЕС) 2022/1288 на Комисията, по отношение на правилата за оповестяване на устойчивите инвестиции („Прояви на дискриминация").

в) общия размер на глобите, неустойките и обезщетенията за вреди в резултат на **нарушенията** и жалбите, описани по-горе и равнение на такива парични суми с най-подходящата сума във финансовите отчети; и

г) когато е приложимо, контекстуална информация, необходима за разбиране на данните и на начина, по който те са били събрани.

104. Предприятието оповестява следната информация относно установените тежки **нарушения**, свързани с правата на човека (напр. **принудителен труд**, трафик на хора или **детски труд**):

а) броя на тежките нарушения във връзка с правата на човека, свързани с работната сила на предприятието през отчетния период, в това число посочване колко от тях представляват нарушения на Ръководните принципи на ООН за бизнеса и правата на човека, Декларацията на МОТ за основните принципи и права при работа, и на Насоките на ОИСР за многонационалните предприятия. Ако не са възникнали подобни нарушения, предприятието посочва това ([100]); и

б) общия размер на глобите, неустойките и обезщетенията за вреди в резултат на нарушенията, описани в буква а) по-горе и равнение на оповестените парични суми с най-подходящата сума във финансовите отчети.

([100]) Тази информация подкрепя удовлетворяването на потребностите от информация на участниците на финансовите пазари, по отношение на които се прилага Регламент (ЕС) 2019/2088, тъй като произлиза от задължителен и допълнителен показател, свързан с основните неблагоприятни въздействия, както е посочено в показател № 10 в таблица III от приложение I и показател № 14 в таблица III от приложение I към Делегиран регламент (ЕС) 2022/1288 на Комисията по отношение на правилата за оповестяване на устойчивите инвестиции („Нарушения на принципите на Глобалния договор на ООН и Насоките на ОИСР за многонационалните предприятия“ и „Брой установени случаи на тежки проблеми и нарушения, свързани с правата на човека“). и потребностите от информация на администраторите на бенчмаркове за оповестяване на екологичните, социалните и управленските (ЕСУ) фактори, по отношение на които се прилага Регламент (ЕС) 2020/1816, както е посочено чрез показател „Брой на компонентите на бенчмарка, които са обект на социални нарушения (абсолютен брой и относителен брой, разделен на всички компоненти на бенчмарка) съгласно посоченото в международните договори и конвенции, принципите на Организацията на обединените нации и, когато е приложимо, националното законодателство“ в раздели 1 и 2 от приложение II.

Допълнение А

Изисквания по отношение на прилагането

Настоящото допълнение е неразделна част от ЕСОУ S1 *Собствена работна сила*. Чрез него се подпомага прилагането на изискванията за оповестяване, определени в настоящия стандарт, и то е със същата правна сила като останалите части на настоящия стандарт.

Цел

ИП 1. В допълнение към въпросите, изброени в параграф 2, предприятието може също така да обмисли оповестяването на информация по други въпроси, свързани със съществено въздействие, за по-кратък период от време, например инициативи, свързани със здравето и безопасността на **собствената му работна сила** по време на пандемия.

ИП 2. Прегледът на социалните въпроси, предвиден в параграф 2, не означава, че всички тези въпроси следва да бъдат отчитани във всяко изискване за оповестяване в настоящия стандарт. Това по-скоро е списък с въпроси, произтичащи от изискванията за отчитане във връзка с устойчивостта, посочени в Директива 2013/34/ЕС, които предприятието трябва да вземе предвид при извършването на оценката на **съществеността** съгласно ЕСОУ 2 по отношение на **собствената работна сила**, и според случая да отчете като съществени **въздействия, рискове** и **възможности** в обхвата на настоящия стандарт.

ИП 3. Примерите за лица, които попадат в обхвата на „**собствена работна сила**“, са, както следва:

а) Примери за изпълнители (самостоятелно заети лица) в **собствената работна сила**:

i. изпълнители, наети от предприятието за извършване на работа, която иначе би била извършена от **наето лице**;

ii. изпълнители, наети от предприятието за извършване на работа в обществено достъпно място (например на път, на улица);

iii. изпълнители, наети от предприятието, за да изпълнят работата/предоставят услугата директно на работното място на клиент на предприятието.

б) Примери за лица, наети от трета страна, ангажирани в „дейности по заетост“, включват лица, които извършват същата работа като тази на наетите лица, като например:

i. лица, които заместват временно отсъстващи (поради болест, отпуск, отпуск за гледане на дете и т.н.) наети лица;

ii. лица, които извършват работа, допълваща работата на редовните наети лица;

iii. лица, които са изпратени временно от друга държава — членка на ЕС, за да работят за предприятието („командировани работници“).

Общи оповестявания съгласно ЕСОУ 2

Стратегия

Изискване за оповестяване, свързано с ЕСОУ 2 SBM-2 — Интереси и мнения на заинтересованите страни

ИП 4. С ЕСОУ 2 SBM-2 от предприятието се изисква да осигури разбиране за това дали и как преценява доколко неговата стратегия и неговият **модел на стопанска дейност** играят роля за създаването, изострянето или (обратно) смекчаването на значителни съществени **въздействия** върху **неговата работна сила**, както и дали и как моделът на стопанска дейност и стратегията са приспособени за справяне с такива съществени въздействия.

ИП 5. Въпреки че **собствената работна сила** на дадено предприятие може да не взаимодейства с него на равнището на неговата стратегия или неговия **модел на стопанска дейност**, техните мнения могат да залегнат в основата на извършваната от предприятието оценка на неговата стратегия и неговия модел на стопанска дейност. Предприятието взема предвид становищата на **представителите на работниците**, когато е приложимо, за да изпълни това оповестяване.

Изискване за оповестяване, свързано с ЕСОУ 2 SBM-3 – Съществени въздействия, рискове и възможности и взаимодействието им със стратегията и модела на стопанска дейност

ИП 6. **Въздействията** върху **собствената работна сила** на предприятието могат да произтичат от неговата стратегия или от неговия **модел на стопанска дейност** по редица различни начини. Например въздействията може да са свързани със стойността на продукцията на предприятието (като предоставяне на продукти или услуги с най-ниска цена, или високоскоростна доставка, по начини, които оказват натиск върху трудовите права в собствената дейност на предприятието) или със структурата на разходите и модела на приходите (като прехвърляне на свързания с материалните запаси риск към **доставчиците**, което оказва верижен ефект върху трудовите права на работещите за тях лица).

ИП 7. Въздействията върху **собствената работна сила**, които произтичат от стратегията или **модела на стопанска дейност**, могат да доведат до съществени **рискове** и за самото предприятие. Например рискове възникват, ако някои лица в работната сила на предприятието са изложени на риск от **принудителен труд**, а предприятието внася продукти в държави, в които законът позволява конфискация на вносни стоки, за които се подозира, че са произведени с принудителен труд. **Възможности** за предприятието може да произтичат например от осигуряване на възможности за работната сила, като създаване на работни места и повишаване на квалификацията в условията на „справедлив преход“. Друг пример, в контекста на пандемия или друга тежка здравна криза, е свързан с това предприятието потенциално да разчита на работници, които не са наети на трудови договори и имат малък достъп или нямат достъп до обезщетения при болест и за здравни грижи, което може да доведе до сериозни оперативни рискове и рискове за непрекъснатостта на дейността, тъй като работниците нямат друг избор освен да продължат да работят, докато са болни, а това допълнително засилва разпространението на болестта и причинява големи прекъсвания по **веригата на доставките**. Рисковете за репутацията и за възможностите за стопанска дейност, свързани с експлоатацията на нискоквалифицирани и нископлатени работници в географски райони на снабдяване с минимална защита за тези работници, също нарастват поради бурната реакция на средствата за масова информация и насочването на **потребителските** предпочитания към по-етични или по-устойчиви стоки.

ИП 8. Характеристиките на лицата в **работната сила** на предприятието, които предприятието може да вземе под внимание, когато изпълнява параграф 15, са свързани например с младите хора, които може да са по-податливи на **въздействия** върху тяхното физическо и психическо развитие, или с жените в ситуации, където спрямо жените редовно се проявява дискриминация по отношение на условията на заетост или труд, или с мигрантите на места, където пазарът за предлагане на работна ръка е слабо регулиран и на работниците редовно се начисляват такси за наемане на работа. Присъщото естество на дейността, която се изисква да изпълняват, може да изложи някои лица в работната сила на риск (например лица, от които се изисква да боравят с химикали или да работят с определено оборудване, или нископлатени лица, които са на договори с „нулево работно време“).

ИП 9. По отношение на параграф 16 съществени **рискове** биха могли да възникнат и поради **зависимостта** на предприятието от **собствената му работна сила**, при което събития с малка вероятност, но с голямо въздействие могат да предизвикат **финансови последици**; например, когато глобална пандемия води до тежки последици за здравето на собствената работна сила на предприятието, в резултат на което настъпват големи смущения в производството и разпространението. Други примери за риск, свързан със зависимостта на предприятието от неговата работна сила, са недостигът на квалифицирани работници или политически решения или законодателство, засягащи неговата дейност и **собствената му работна сила**.

Управление на въздействията, рисковете и възможностите

Изискване за оповестяване S1-1 — Политики, свързани със собствената работна сила

ИП 10. Предприятието преценява дали обясненията за значителни промени в политиките, приети през отчетната година (например нови очаквания за чуждестранни дъщерни предприятия, нови или допълнителни подходи към надлежната проверка и корективните мерки), осигуряват контекстуална информация за ползвателите, и може да оповести такива обяснения. Това включва политики и ангажименти на предприятието за предотвратяване или смекчаване на **рисковете** и отрицателните **въздействия** върху лицата в **собствената му работна сила** в резултат на намаляването на въглеродните **емисии** и прехода към по-екологични и неутрални по отношение на климата дейности, както и за предоставяне на **възможности** за работната сила, като създаване на работни места и повишаване на квалификацията, в това число изрични ангажименти за „справедлив преход“.

ИП 11. **Политиката** може да е под формата на самостоятелна политика по отношение на работната сила на предприятието, или да бъде включена в по-широкообхватен документ като етичен кодекс или обща политика за устойчивост, който вече е бил оповестен от предприятието като част от друг ЕСОУ. Във втория случай предприятието предоставя точна препратка към конкретните аспекти на политиката, които отговарят на изискванията на настоящото изискване за оповестяване.

ИП 12. Когато оповестява привеждането на политиките си в съответствие с Ръководните принципи на ООН за предприятията и правата на човека, предприятието взема предвид, че в Ръководните принципи се прави позоваване на Международната харта за правата на човека, която се състои от Всеобщата декларация за правата на човека и двата пакта за прилагането ѝ, както и на Декларацията на Международната организация на труда за основните принципи и права в областта на труда и основните конвенции, които я подкрепят, и може да докладва за съответствието с тези инструменти.

ИП 13. Когато обяснява по какъв начин са вградени външните политики, предприятието може например да вземе предвид вътрешните политики за отговорно снабдяване и привеждането в съответствие с други политики от значение за неговите работници, например по отношение на принудителния труд. По отношение на кодексите за поведение на доставчиците, които може да са налице в предприятието, то посочва дали в тях са включени разпоредби, отнасящи се до безопасността на работниците, несигурната заетост (т.е. използването на работници на краткосрочни договори или договори с ограничено работно време, работници, наети чрез трети страни, договори за подизпълнение с трети страни или използване на неофициални работници), трафика на хора, използването на принудителен труд или детски труд, както и дали тези разпоредби са в пълно съответствие с приложимите стандарти на МОТ.

ИП 14. Предприятието може да илюстрира начините, по които политиките се съобщават на онези лица, група лица или субекти, за които те са от значение — било то защото се очаква да ги прилагат (например **наети лица** в предприятието, подизпълнители и **доставчици**), или защото имат пряк интерес от прилагането им (например лица в **собствената му работна сила**, инвеститори). То може да оповести средства и канали за комуникация (например листовки, бюлетини, специализирани уебсайтове, социални медии, контакти лице в лице, представители на работниците), чиято цел е да се гарантира, че **политиката** е достъпна и че различните аудитории разбират последиците от нея. Предприятието може също да обясни как установява и премахва потенциалните пречки пред разпространението, например чрез превод на съответните езици или използване на графични изображения.

ИП 15. **Дискриминация** в областта на труда и професиите е налице, когато дадено лице бива третирано по различен начин или по-малко благоприятно поради характеристики, които не са свързани със заслуги или с присъщи изисквания на работата. Тези характеристики обикновено са определени в националните закони. Освен основанията, посочени в изискването за оповестяване, предприятието взема предвид другите основания за дискриминация, забранени от националното законодателство.

ИП 16. **Дискриминация** може да възникне при различни дейности, свързани с работата. Сред тях са достъпът до пазара на труда, определени професии, **обучение** и професионално ориентиране и социална сигурност. Освен това тя може да възникне по отношение на реда и условията на заетост, като например: набиране на персонал, възнаграждение, работно време и почивки, платени отпуски, защита на майчинството, сигурност на заетостта, възлагане на задачи, оценка на качеството на изпълнението и повишаване, възможности за обучение, перспективи за повишаване, безопасност и здраве при работа, прекратяване на трудовото правоотношение. Предприятието може да обърне специално внимание на тези области, когато оповестява своите политики и основни процедури, за да изпълни изискването за оповестяване.

ИП 17. Предприятието може да оповести дали:

а) има политики и процедури, които превръщат квалификациите, уменията и опита в принцип за набирането, назначаването, **обучението** и повишаването на всички равнища, като същевременно се отчита фактът, че за някои лица може да е по-трудно, отколкото за други, да придобият такива квалификации, умения и опит;

б) възлага отговорност на висшето ръководство за **равноправното третиране** и **възможности** за работа, за публикуване на ясни обхващащи цялото дружество политики и процедури за уреждане на практиките на еднаква заетост и за свързване на повишенията с желаното изпълнение в тази област;

в) осигурява обучение на персонала относно политиките и практиките за **недискриминация** със специален акцент върху средното и висшето ръководство, за да се повиши осведомеността и да се разглеждат стратегии за разрешаване на проблема с цел предотвратяване и справяне със системна и случайна дискриминация;

г) приспособява физическата среда, за да гарантира здраве и безопасност за работниците, клиентите и другите посетители с увреждания;

д) оценява дали изискванията за работните места са определени по начин, който би могъл системно да поставя определени групи в неблагоприятно положение;

е) поддържа актуални регистри за набиране, обучение и повишение, които дават прозрачна представа за възможностите за **наетите лица** и за тяхното напредване в рамките на предприятието;

ж) е въвело процедури за разглеждане на жалби, обработване на обжалвания и предоставяне на средства за правна помощ на наетите лица (особено в контекста на преговори и колективни трудови договори), когато бъде установена дискриминация, и дали проявява бдителност по отношение на официалните структури и неофициалните културни проблеми, които могат да попречат на наетите лица да изразят опасения и оплаквания; и

з) има програми за насърчаване на достъпа до **развитие** на умения.

Изискване за оповестяване S1-2 — Процедури за взаимодействие с работната сила на предприятието и с представителите на работниците във връзка с въздействията

ИП 18. Когато описва коя функция или роля носи оперативна отговорност за такова взаимодействие и/или крайна отчетност, предприятието може да оповести дали това е специална роля или функция, или част от по-широка роля или функция, и дали са предложени дейности за изграждане на капацитет, за да се подпомогне персоналът за осъществяване на взаимодействието. Ако не може да посочи такава длъжност или звено, предприятието може да обяви това. Това оповестяване може да бъде изпълнено и чрез позоваване на информацията, оповестена съгласно ЕСОУ 2 GOV-1 *Ролята на административните, управителните и надзорните органи*.

ИП 19. Когато се изготвят оповестяванията, описани в параграф 27, букви б) и в), могат да бъдат взети предвид следните примери:

а) примери за етапи, на които се осъществява взаимодействието, са i) определяне на подхода към смекчаването и ii) оценка на ефективността на смекчаването;

б) по отношение на вида на взаимодействието: участие, консултация и/или предоставяне на информация;

в) по отношение на честотата на взаимодействието може да бъде предоставена информация дали взаимодействието се осъществява редовно, в определени моменти на даден проект или стопански процес, например когато започва нов сезон на прибиране на реколтата или се открива нова производствена линия, както и дали се осъществява в отговор на законови изисквания и/или в отговор на искания от страна на **заинтересовани страни**, и дали резултатът от взаимодействието се включва в процесите на вземане на решения на предприятието; и

г) по отношение на длъжността с оперативна отговорност, дали предприятието изисква определени умения от съответния персонал, или осигурява **обучение** или изграждане на капацитет, за да може съответният персонал да осъществява взаимодействие.

ИП 20. Целта на глобалните рамкови споразумения е да се установи постоянна връзка между многонационално предприятие и глобална синдикална федерация, за да се гарантира, че предприятието се придържа към едни и същи стандарти във всяка държава, в която осъществява дейност.

ИП 21. За да покаже по какъв начин гледните точки на **собствената му работна сила** са повлияли на конкретни решения или дейности на предприятието, то може да даде примери от текущия отчетен период.

ИП 22. Когато предприятието е сключило споразумения с национални, европейски или международни синдикални организации или работнически съвети във връзка с правата на лицата в неговата работна сила, това може да бъде оповестено, за да се покаже по какъв начин споразумението позволява на предприятието да придобие представа за гледните точки на тези лица.

ИП 23. Когато е възможно, предприятието може да даде примери от отчетния период, за да покаже по какъв начин гледните точки на **неговата работна сила** и на **представителите на работниците** са допринесли за конкретни решения или дейности на предприятието.

ИП 24. Предприятието взема предвид следните аспекти, когато изпълнява това изискване за оповестяване:

а) вида на взаимодействието (например предоставяне на информация, консултация или участие) и неговата честота (например текущо, веднъж на тримесечие, веднъж годишно);

б) по какъв начин обратната информация се документира и включва във вземането на решения и по какъв начин лицата в работната сила на предприятието се информират за начина, по който предоставената от тях обратна информация е повлияла на решенията;

в) дали дейностите по взаимодействие се осъществяват на равнището на организацията или на по-ниско равнище, като например на равнището на **площадка** или проект, и, във втория случай, по какъв начин се централизира информацията от дейностите за взаимодействие;

г) ресурсите (например финансовите или човешките ресурси), отпуснати за взаимодействие; и

д) по какъв начин взаимодейства с лица в своята работна сила и с **представителите на работниците** относно въздействията върху **собствената му работна сила**, които могат да възникнат в резултат на намаляването на въглеродните **емисии** и прехода към по-екологични и неутрални по отношение на климата дейности, по-специално преструктуриране, загуба или създаване на работни места, обучение и повишаване на квалификацията/преквалификация, полова и социална справедливост, и здраве и безопасност.

ИП 25. Предприятието може също така да оповести следната информация във връзка с параграф 24 по отношение на разнообразието:

а) по какъв начин взаимодейства с изложени на риск или уязвими лица (например дали прилага специфични подходи и дали обръща специално внимание на потенциалните пречки);

б) по какъв начин взема предвид потенциалните пречки пред взаимодействието с лицата в работната сила (например езикови и културни различия, неравнопоставеност между половете и неравновесие на силата, разделения в рамките на дадена общност или група);

в) по какъв начин предоставя на собствената си работна сила информация, която е разбираема и достъпна чрез подходящи комуникационни канали;

г) всички конфликтни интереси, които са възникнали в неговата работна сила, и по какъв начин предприятието е разрешило тези конфликтни интереси; и

д) по какъв начин се стреми да зачита правата на човека на всички заинтересовани страни, например техните права на неприкосновеност на личния живот, на свобода на изразяване на мнение и на мирни събрания и протести.

ИП 26. Предприятието може също така да докладва информация за ефективността на процедурите за взаимодействие с неговата работна сила през предходни отчетни периоди. Това се прилага в случаите, когато предприятието е оценило ефективността на тези процедури или е извлякло поуки от тях през текущия отчетен период. Процедурите, използвани за проследяване на ефективността, могат да включват вътрешен или външен одит или проверка, оценки на въздействието, измервателни системи, мнения на **заинтересованите страни**, **механизми за подаване на жалби**, външни оценки на ефективността и сравнителен анализ.

Изискване за оповестяване S1-3 — Процедури за коригиране на отрицателните въздействия и канали за изразяване на опасения от работниците на предприятието

ИП 27. Когато изпълнява изискванията, определени от критериите за оповестяване в изискване за оповестяване ЕСОУ S1-3, предприятието може да се ръководи от съдържанието на Ръководните принципи на ООН за предприятията и правата на човека и Насоките на ОИСР по надлежната проверка за отговорно професионално поведение, насочено към **коригирането** и **механизмите за подаване на жалби**.

ИП 28. Каналите за изразяване на опасения или нужди включват **механизми за подаване на жалби**, горещи линии, синдикални организации (когато работниците членуват в такива организации), работнически съвети, процеси на диалог или други средства, чрез които **собствената работна сила** на предприятието или **представителите на работниците** могат да изразяват загриженост относно **въздействията** или да обясняват нуждите, които биха искали предприятието да вземе под внимание. Те може да включват както канали, предоставени пряко от предприятието, така и канали, предоставени от субектите, в които работи собствената им работна сила, в допълнение към всички други механизми, които предприятието може да използва, за да придобие представа за управлението на въздействията върху собствената си работна сила, напр. одити за съответствие. Когато за изпълнението на това изискване предприятието разчита единствено на информация за съществуването на такива канали, предоставена от субектите, с които поддържа **стопански отношения**, то може да посочи това.

ИП 29. Механизмите на трети страни могат да включват механизми, управлявани от правителството, НПО, отраслови сдружения, и други инициативи за сътрудничество. Предприятието може да оповести дали те са достъпни за цялата му **работна сила** (или за **представители на работниците** или, ако те отсъстват, за физически лица или организации, действащи от тяхно име или на които по друг начин са известни отрицателните **въздействия**).

ИП 30. Предприятието взема предвид дали и по какъв начин лицата в неговата **работна сила**, които могат да бъдат засегнати, и техните **представители** имат достъп до канали на равнището на предприятието, от което са наети или с което са сключили договор за работа, във връзка с всяко съществено **въздействие**. Относимите канали могат да включват горещи линии, синдикални организации (когато лицата от работната сила членуват в такива организации), работнически съвети или други **механизми за подаване на жалби**, управлявани от съответното предприятие или от трета страна.

ИП 31. Когато обяснява дали и по какъв начин му е известно, че лицата в неговата работна сила са запознати с някой от тези канали и имат доверие в него, предприятието може да предостави подходящи и надеждни данни за ефективността на тези канали от гледна точка на засегнатите лица. Примери за източници на информация са проучвания сред лицата в собствената работна сила на предприятието, които са използвали такива канали, и техните равнища на удовлетворение от процеса и резултатите.

ИП 32. Когато описва ефективността на каналите за изразяване на опасения от **неговата работна сила** и от **представителите на работниците**, предприятието може да се ръководи от следните въпроси въз основа на „критериите за ефективност на извънсъдебните **механизми за подаване на жалби**“, определени в Ръководни принципи на ООН за предприятията и правата на човека, по-специално принцип 31. Съображенията по-долу могат да се приложат към отделни канали или към обща система от канали:

а) имат ли каналите легитимност чрез осигуряване на подходяща отчетност за тяхното честно поведение и за изграждането на доверие сред заинтересованите страни?

б) известни ли са каналите на **заинтересованите страни** и достъпни ли са за тях?

в) разполагат ли каналите с ясни и известни процедури с примерни срокове?

г) осигуряват ли каналите подходящ достъп за **заинтересованите страни** до източници на информация, съвети и знания и опит?

д) предлагат ли каналите прозрачност, като предоставят достатъчно информация както на жалбоподателите, така и, когато е приложимо, за да се отговори на някакъв обществен интерес?

е) резултатите, постигнати чрез каналите, в съответствие ли са с международно признатите права на човека?

ж) предприятието установява ли от каналите прозрения, които поддържат непрекъснатото учене по отношение както на подобряването на каналите, така и на предотвратяването на бъдещи въздействия?

з) предприятието съсредоточава ли се върху диалога с жалбоподателите като средство за постигане на съгласувани решения, вместо да се стреми към едностранно определяне на резултата?

Изискване за оповестяване S1-4 — Предприемане на действия във връзка със съществени въздействия и подходи за смекчаване на съществените рискове и преследване на съществените възможности, свързани със собствената работна сила, и ефективност на тези действия и подходи

ИП 33. Може да отнеме време, за да се разберат отрицателните въздействия и начинът, по който предприятието може да е свързано с тях чрез собствената си **работна сила**, както и за да се определят и да се приложат на практика подходящи ответни мерки. Ето защо предприятието може да оповести:

а) своите общи и специфични подходи за справяне със съществените отрицателни въздействия;

б) своите инициативи, насочени към допринасяне за допълнителни съществени положителни въздействия;

в) доколко е напреднало в усилията си през отчетния период; и

г) своите цели за непрекъснато подобряване.

ИП 34. Подходящите действия могат да варират в зависимост от това дали предприятието причинява или допринася за дадено съществено **въздействие**, или участва в него, защото въздействието е пряко свързано с неговата дейност, продукти или услуги чрез субекти, с които поддържа стопански отношения.

ИП 35. Като се има предвид, че съществените отрицателни **въздействия**, засягащи **работната сила** на предприятието, които са възникнали през отчетния период, може да са свързани и със субекти или дейности извън неговия пряк контрол, предприятието може да оповести дали и по какъв начин се стреми да използва влиянието си в своите **стопански отношения**, за да управлява тези въздействия. Това може да включва използване на търговско **влияние** (например налагане на договорни изисквания субектите, с които предприятието поддържа стопански отношения, или прилагане на поощрения), други форми на влияние в рамките на отношенията (като предоставяне на **обучение** или изграждане на капацитет на субектите, с които предприятието поддържа стопански отношения, по въпросите на правата на работниците) или сътрудничество с партньори или други участници (като инициативи, насочени към отговорно набиране на персонал или осигуряване, че работниците получават адекватна работна заплата).

ИП 36. Когато предприятието оповестява участието си в отраслова инициатива или в инициатива на множество заинтересовани страни като част от **действията** си за справяне със съществените отрицателни въздействия, то може да оповести по какъв начин инициативата и собственото му участие в нея са насочени към справяне със съответното съществено въздействие. То може да отчете в съответствие с ЕСОУ S1-5 съответните **цели**, определени от инициативата, и напредъка по отношение на постигането им.

ИП 37. Когато оповестява дали и по какъв начин отчита действителните и потенциалните въздействия върху **своята работна сила** в решенията за прекратяване на **стопански отношения** и дали и по какъв начин се стреми да се справи с всякакви отрицателни въздействия, които могат да възникнат от прекратяването, предприятието може да включва примери.

ИП 38. Процедурите, използвани за проследяване на ефективността на **действията**, могат да включват вътрешен или външен одит или проверка, съдебни производства и/или съдебни решения, оценки на въздействието, измервателни системи, мнения на заинтересованите страни, **механизми за подаване на жалби**, външни оценки на ефективността и сравнителен анализ.

ИП 39. Отчитането на ефективността има за цел да се даде възможност за разбиране на връзките между действията, предприети от дадено предприятие, и ефективното управление на въздействията. Допълнителната информация, която предприятието може да предостави, включва данни, показващи намаляване на броя на установените **произшествия**.

ИП 40. По отношение на инициативи или процеси, чиято основна цел е да се постигне положително въздействие за хората в **собствената работна сила** на предприятието, които се основават на техните нужди, и по отношение на напредъка в изпълнението на такива инициативи или процеси, предприятието може да оповести:

а) информация дали и по какъв начин лицата в собствената му работна сила и техните **представители** играят роля в решенията относно структурата и изпълнението на тези програми или процедури; и

б) информация за предвидените или постигнати положителни резултати за собствената му работна сила в резултат на тези програми или процедури.

ИП 41. Предприятието може да обясни дали такива инициативи имат за цел също така да подкрепят постигането на една или повече цели за устойчиво развитие. Например предприятие, което е поело ангажимент по ЦУР 8 да „стимулира траен, приобщаващ и устойчив икономически растеж, пълноценна и продуктивна заетост и достоен труд за всички“, може активно да работи за премахване на **принудителния труд** или задължителния труд или да подкрепя по-високи равнища на производителност за дейности в развиващите се държави чрез технологични подобрения и **обучение** на местна работна ръка, което може да бъде от полза както за конкретните лица в **работната сила на предприятието**, към които са насочени **действията**, така и за техните местни общности.

ИП 42. Когато се оповестяват планираните или постигнатите положителни резултати от **действията** за **собствената работна сила** на предприятието, трябва да се прави разграничение между доказателствата за извършването на определени дейности (например, че x на брой лица са преминали **обучение** по финансова грамотност) и доказателствата за действителните резултати за засегнатите лица (например, че x лица съобщават, че са в състояние да управляват по-добре възнаграждението си и бюджетите на своите домакинства).

ИП 43. Ако предприятието е предприело мерки за смекчаване на отрицателните **въздействия** върху **собствената си работна сила**, произтичащи от прехода към по-екологосъобразна, неутрална по отношение на климата икономика, като например **обучение** и преквалификация, гаранции за заетост, а в случай на намаляване на мащаба или масови съкращения — мерки като професионално консултиране, наставничество, вътрешнофирмени назначения и планове за ранно пенсиониране, предприятието оповестява тези мерки. Това включва мерки за

спазване на действащите разпоредби. Предприятието може да подчертае настоящите и/или очакваните външни промени, които влияят на това дали **зависимостите** се превръщат в **рискове**. Това включва разглеждане на въздействията, които могат да възникнат в резултат на прехода към по-екологични и неутрални по отношение на климата дейности.

ИП 44. При оповестяване на съществените **рискове** и **възможности**, свързани с неговите **въздействия** или **зависимости** върху **собствената му работна сила**, предприятието може да вземе предвид следното:

а) рисковете, свързани с въздействието на предприятието върху собствената му работна сила, могат да включват риск за репутацията или риск от подвеждане под правна отговорност, когато се установи, че лицата в собствената му работна сила са подложени на **принудителен** или **детски труд**;

б) рисковете, свързани със зависимостите на предприятието от собствената му работна сила, могат да включват нарушаване на стопанската дейност, когато значително текучество на наети лица или липса на **развитие на умения/обучение** застрашават стопанската дейност на предприятието; и

в) възможностите, свързани с въздействието на предприятието върху собствената му работна сила, могат да включват пазарна диференциация и по-голяма привлекателност за клиентите чрез гарантиране на достойно **заплащане** и условия за работниците, които не са наети лица.

ИП 45. Когато обяснява дали **зависимостите** се превръщат в **рискове**, предприятието взема предвид външните събития.

ИП 46. Когато оповестява **политиките**, **действията**, ресурсите и **целите**, свързани с управлението на съществени **рискове** и **възможности**, в случаите, когато рисковете и възможностите произтичат от съществено **въздействие**, предприятието може да прави препратки към своите оповестявания относно политиките, действията, ресурсите и целите във връзка с това въздействие.

ИП 47. Предприятието взема предвид дали и как процесите за управление на съществените **рискове**, свързани със **собствената му работна сила**, са включени в съществуващите процеси за управление на риска.

ИП 48. Когато оповестява ресурсите, отпуснати за управление на съществените въздействия, предприятието може да обясни кои вътрешни звена участват в управлението на въздействията и какви видове действия предприемат тези звена за справяне с отрицателните и увеличаване на положителните въздействия.

Измерители и цели

Изискване за оповестяване S1-5 — Цели, свързани с управляването на съществените въздействия, увеличаването на положителните въздействия, както и с рисковете и възможностите

ИП 49. Когато оповестява информация относно **целите** в съответствие с параграф 46, предприятието може да оповести:

а) планираните резултати, които трябва да бъдат постигнати в живота на определен брой лица в **работната сила** на предприятието;

б) стабилността на **целите** във времето по отношение на определенията и методиките, за да се осигури възможност за съпоставимост във времето; и/или

в) стандартите или ангажиментите, на които се основават целите (например правилник за дейността, политики за снабдяване, глобални рамки или отраслови кодекси).

ИП 50. **Целите**, свързани с **рисковете** и **възможностите**, могат да бъдат същите или да са различни от целите, свързани с **въздействията**. Например целта за постигане на **адекватни работни заплати** за **работниците, които не са наети лица**, може да намали както въздействието върху тези лица, така и свързаните с него рискове по отношение на качеството и надеждността на произведената от тях продукция.

ИП 51. Предприятието може също така да направи разграничение между краткосрочните, средносрочните и дългосрочните **цели**, обхващащи един и същ ангажимент по **политиката**. Например предприятието може да си е поставило дългосрочна цел да постигне намаляване на свързаните със здравето и безопасността произшествия, засягащи неговите извършващи доставки шофьори, с 80 % до 2030 г., и краткосрочна цел за намаляване до 2024 г. на **извънредния труд** на извършващите доставки шофьори с x %, като същевременно запази доходите им.

ИП 52. Когато променя или заменя цел през отчетния период, предприятието може да обясни промяната, като направи препратка към значителни промени в модела на стопанска дейност или към по-широкообхватни промени в приетия стандарт или в законодателството, от които произтича целта, за да предостави контекстуална информация съгласно ЕСОУ 2 ВР-2 „*Оповестявания във връзка с особени обстоятелства*“.

Изискване за оповестяване S1-6 — Характеристики на наетите лица на предприятието

ИП 53. Това изискване за оповестяване обхваща всички **наети лица**, които извършват работа за някой от субектите на предприятието, включени в неговото отчитане във връзка с устойчивостта.

ИП 54. С предоставянето на разбивка на **наетите лица** по държави се дава представа за разпределението на дейността в различните държави. Броят на наетите лица във всяка държава е също така ключов фактор за много права на работниците и техните представители на информиране, консултиране и участие както в достиженията на правото на Съюза в областта на трудовото право (например Директива 2009/38/ЕО на Европейския парламент и на Съвета ([101]) (Директивата за европейските работнически съвети) и Директива 2002/14/ЕО на Европейския парламент и на Съвета ([102]) (Директивата за информирането и консултирането), така и в националното право (например права за създаване на работнически съвет или за представителство на наетите лица на равнището на съвета). С предоставянето на разпределение на наетите лица по пол и видове трудови правоотношения се дава представа за представеността на половете в предприятието. В допълнение към това с предоставянето на разпределение на наетите лица по регион се дава представа за регионалните различия. Регион може да означава държава или други географски райони, например регион в отделна държава или регион в света.

ИП 55. Предприятието оповестява исканите оповестявания в следните таблични формати:

Таблица 1:

Стандартен формуляр за представяне на информация за числеността на наетите лица по пол

Пол	Брой на наетите лица (численост)
Мъжки	
Женски	
Друго	
Няма докладвани данни	
Общо наети лица	

В някои държави членки е възможно лицата да се регистрират законно като лица с трети, често неутрален пол, който е категоризиран като „друг“ в таблицата по-горе. Ако обаче предприятието оповестява данни за **наетите лица**, когато това не е възможно, то може да обясни това и да посочи, че категорията „друг“ не е приложима.

Таблица 2:

Образец за представяне на броя на наетите лица в държави, в които предприятието има най-малко 50 служители, представляващи най-малко 10 % от общия брой на неговите служители.

Държава	Брой на наетите лица (численост)
Държава А	
Държава Б	

([101]) Директива 2009/38/ЕО на Европейския парламент и на Съвета от 6 май 2009 г. за създаване на европейски работнически съвет или на процедура за информиране и консултации с работниците и служителите в предприятия с общностно измерение и групи предприятия с общностно измерение (ОВ L 122, 16.5.2009 г., стр. 28).

([102]) Директива 2002/14/ЕО на Европейския парламент и на Съвета от 11 март 2002 г. година за създаване на обща рамка за информиране и консултиране на работниците и служителите в Европейската общност — Съвместна декларация на Европейския парламент, на Съвета и на Комисията относно представителството на работниците (ОВ L 80, 23.3.2002 г., стр. 29).

Държава В	
Държава Г	

Таблица 3

Стандартен формуляр за представяне на информация за наетите лица по вид договор, разбита по пол (численост или ЕПРВ) (отчитането на наетите лица на пълно и непълно работно време е доброволно)

[Отчетен период]				
ЖЕНСКИ	**МЪЖКИ**	**ДРУГ** (*)	**НЕ СЕ ОПОВЕСТЯВА**	**ОБЩО**
Брой на наетите лица (брой лица/ЕПРВ)				
Брой на постоянно наетите лица (брой лица/ЕПРВ)				
Брой на временно наетите лица (брой лица/ЕПРВ)				
Брой на наетите лица с негарантирано работно време (брой лица/ЕПРВ)				
Брой на наетите лица на пълно работно време (брой лица/ЕПРВ)				
Брой на наетите лица на непълно работно време (брой лица/ЕПРВ)				

(*) **Полът, посочен от самите наети лица.**

Таблица 4:

Стандартен формуляр за представяне на информация за наетите лица по вид договор, разбита по регион (численост или ЕПРВ) (отчитането на наетите лица на пълно и непълно работно време е доброволно)

[Отчетен период]		
РЕГИОН А	**РЕГИОН Б**	**ОБЩО**
Брой на наетите лица (брой лица/ЕПРВ)		
Брой на постоянно наетите лица (брой лица/ЕПРВ)		
Брой на временно наетите лица (брой лица/ЕПРВ)		
Брой на наетите лица с негарантирано работно време (брой лица/ЕПРВ)		
Брой на наетите лица на пълно работно време (брой лица/ЕПРВ)		
Брой на наетите лица на непълно работно време (брой лица/ЕПРВ)		

ИП 56. Определенията за постоянно **наети лица**, временно наети лица, наети лица с негарантирано работно време, наети лица на пълно работно време и наети лица на непълно работно време се различават в различните държави. Ако предприятието има наети лица в повече от една държава, то използва определенията съгласно националното законодателство на държавите, в които се намират наетите лица, за да изчисли данните на равнището на държавата. След това данните на равнището на държавите се сумират, за да се изчислят общите данни, като не се обръща внимание на разликите в националните законови определения. Наетите лица с негарантирано работно време са наети от предприятието без гаранция за минимален или фиксиран брой работни часове. Може да се наложи наетото лице да бъде на разположение за работа, когато е необходимо, но предприятието не е договорно задължено да му предлага минимален или фиксиран брой работни часове на ден, седмица или месец. Спорадично наетите работници, наетите лица на договори с нулево работно време и наетите лица на повикване са примери, които попадат в тази категория.

ИП 57. Когато броят на **наетите лица** се оповестява в края на отчетния период, се предоставя информация за този момент, без да се обхващат колебанията през отчетния период. Когато тези данни се оповестяват в средни стойности за отчетния период, се вземат предвид колебанията през отчетния период.

ИП 58. Количествените данни, като например броят на временно наетите лица или на **наетите лица** на непълно работно време, е малко вероятно да бъдат достатъчни сами по себе си. Например високият дял на временно наетите лица или на наетите лица на непълно работно време може да означава липса на сигурност на заетостта за наетите лица, но също така може да сигнализира за гъвкавост на работното място, когато се предлага като доброволен избор. Поради тази причина от предприятието се изисква да оповести контекстуална информация, за да помогне на **ползвателите** на информацията да интерпретират данните. Предприятието може да обясни причините за временната заетост. Пример за такава причина е наемането на служители за работа по временен или сезонен проект или събитие. Друг пример е стандартната практика да се предлага временен договор (например шест месеца) на новите служители, преди да бъде направено предложение за постоянна работа. Предприятието може също така да обясни причините за заетостта с негарантирано работно време.

ИП 59. За да изчисли текучеството сред наетите си лица, предприятието изчислява съвкупната стойност на броя на **наетите лица**, които напускат доброволно или поради уволнение, пенсиониране или смърт по време на работа. Предприятието използва това число като числител на процента на текучество на наетите лица и може да определи знаменателя, използван за изчисляване на този процент, и да опише прилаганата методика.

ИП 60. Когато няма налични данни за подробна информация, предприятието използва приблизителна оценка на броя или отношенията на наетите лица в съответствие с ЕСОУ 1 и ясно посочва къде са използвани приблизителни оценки.

Изискване за оповестяване S1-7 — Характеристики на работниците, които не са наети лица, в собствената работна сила на предприятието

ИП 61. Това изискване за оповестяване дава представа за подхода на предприятието към заетостта, както и за обхвата и естеството на въздействията, произтичащи от неговите практики в областта на заетостта. То също така предоставя контекстуална информация, която помага за разбирането на информацията, отчетена в други оповестявания. В това оповестяване се обхващат както индивидуалните изпълнители, предоставящи труд на предприятието („самостоятелно заети лица“), така и работниците, осигурени от предприятия, които се занимават основно с „дейности по заетостта“ (код N78 по NACE). Ако всички работници, извършващи работа за предприятието, са **наети лица** и предприятието няма работници, които не са наети лица, това изискване за оповестяване не е съществено за него; независимо от това то може да посочи този факт като контекстуална информация, когато оповестява информацията, изисквана съгласно изискване за оповестяване S1-6, тъй като тази информация може да бъде от значение за **ползвателите** на **отчета за устойчивостта**.

ИП 62. Примери за изпълнители (самостоятелно заети лица) в **собствената работна сила** на предприятието са: изпълнители, наети от предприятието за извършване на работа, която иначе би била извършена от наето лице; изпълнители, наети от предприятието за извършване на работа в обществено достъпно място (например на път, на улица); и изпълнители, наети от предприятието, за да изпълнят работата/предоставят услугата директно на работното място на клиент на организацията. Примери за лица, наети от трета страна, която се занимава с „дейности по заетостта“, и чиято работа се ръководи от предприятието: лица, които извършват същата работа като **наетите лица**, например лица, които заместват временно отсъстващи (поради болест, отпуск, отпуск за гледане на дете и т.н.) наети лица; лица, изпълняващи редовна работа на същия **обект** като наетите лица; и работници, които са изпратени временно от друга държава — членка на ЕС, за да работят за предприятието („командировани

работници“). Примери за **работници във веригата за създаване стойност** (с други думи работници, които не са част от собствената работна сила на предприятието и се отчитат в обхвата на ЕСОУ S2): работници за **доставчик**, с който предприятието е сключило договор, които работят в помещенията на доставчика, като прилагат методите на работа на доставчика; работници за субект „надолу по веригата“, който купува стоки или услуги от предприятието; и работници на доставчик на оборудване на предприятието, които извършват редовна поддръжка на оборудването на доставчика (например фотокопирна машина) на едно или повече от работните места на предприятието, както е предвидено в договора между доставчика на оборудване и предприятието.

ИП 63. Ако предприятието не може да отчете точни данни, то използва приблизителни оценки съгласно разпоредбите на ЕСОУ 1, за да оповести броя на работниците в **собствената си работна сила**, които **не са наети лица**, с точност до десет души или, когато броят на работниците в собствената му работна сила, които не са наети лица, е по-голям от 1 000 — с точност до 100 души, и обяснява това. Освен това то ясно посочва информацията, която произтича от действителни данни и от приблизителни оценки.

ИП 64. Оповестяването на броя на работниците в **собствената работна сила**, които **не са наети лица**, в края на отчетния период предоставя информация за този момент, без да се обхващат колебанията през отчетния период. Когато тези данни се оповестяват като средна стойност за отчетния период, се вземат предвид колебанията през отчетния период и по този начин може да се предостави по-задълбочена и относима информация за **ползвателите**.

ИП 65. Информацията, оповестена от предприятието, позволява на **ползвателите** да разберат по какъв начин броят на **работниците, които не са наети лица** в **собствената му работна сила**, се променя през отчетния период или в сравнение с предходния отчетен период (т.е. дали броят им е нараснал или намалял). Предприятието може да оповести и причините за колебанията. Например увеличението на броя на работниците, които не са наети лица през отчетния период може да се дължи на сезонно събитие. Обратно, намаляването на броя на работниците, които не са наети лица в сравнение с предходния отчетен период може да се дължи на приключването на временен проект. Ако предприятието оповести колебания, то също така обяснява критериите, използвани за определяне на това кои колебания да оповести. Ако няма значителни колебания в броя на работниците, които не са наети лица през отчетния период или между текущия и предходния отчетен период, предприятието може да оповести тази информация.

Изискване за оповестяване S1-8 — Покритие на колективното договаряне и социалния диалог

Обхват на колективното договаряне

ИП 66. Процентът на **наетите лица**, обхванати от **колективни трудови договори**, се изчислява по следната формула:

$$\frac{\textit{Брой на наетите лица, обхванати от колективни трудови договори}}{\textit{Брой на наетите лица}} \; x\ 100$$

ИП 67. **Наетите лица** в **собствената работна сила**, обхванати от **колективни трудови договори**, са тези лица, по отношение на които предприятието е длъжно да прилага договора. Това означава, че ако нито едно от наетите лица не е обхванато от колективен трудов договор, отчетеният процент е нула. Нето лице в собствената работна сила на предприятието, обхванато от повече от един колективен трудов договор, се брои само веднъж.

ИП 68. Това изискване няма за цел да се получи процентът на **наетите лица**, представлявани от работнически съвет или членуващи в синдикална организация, който може да бъде различен. Процентът на наетите лица, обхванати от **колективните трудови договори**, може да бъде по-висок от процента на членуващите в синдикални организации наети лица, когато колективните трудови договори се прилагат както за членове на синдикалните организации, така и за лица, които не са техни членове. Алтернативно, процентът на наетите лица, обхванати от колективните трудови договори, може да бъде по-нисък от процента на наетите лица, членуващи в синдикални организации. Случаят може да е такъв, когато няма колективни трудови договори или когато колективните трудови договори не обхващат всички наети лица, които членуват в синдикални организации.

Социален диалог

ИП 69. За да изчисли информацията, изисквана съгласно параграф 63, буква а), предприятието определя в кои държави от европейското икономическо пространство (ЕИП) има значителна заетост (т.е. най-малко 50 наети лица, представляващи най-малко 10 % от общия брой наети лица в него). За тези държави то отчита процента на **наетите лица** в държавата, които са наети в места на стопанска дейност, в които наетите лица са представени от **представители на работниците**. „Място на стопанска дейност“ е всяко място на дейност, в което предприятието извършва трайна стопанска дейност, която включва човешки и материални ресурси. Примери за това са: фабрика, клон на търговска верига или седалище на предприятие. За държави, в които има само едно място на стопанска дейност, отчетеният процент е 100 % или 0 %.

$$\frac{\text{Брой на наетите лица, които работят в места на стопанска дейност с представители на работниците}}{\textit{Брой на наетите лица}} \; x\ 100$$

ИП 70. Информацията, изисквана съгласно това изискване за оповестяване, се отчита, както следва

Таблица 1:

Стандартен формуляр за отчитане на покритието на колективното договаряне и социалния диалог

	Покритие на колективното договаряне		Социален диалог
Процент на покритие	Наети лица — ЕИП (за държави с > 50 наети лица, представляващи > 10 % от всички наети лица)	Наети лица — извън ЕИП (прогнозна оценка за региони с > 50 наети лица, представляващи > 10 % всички наети лица)	Представителство на работното място (само за ЕИП) (за държави с > 50 наети лица, представляващи > 10 % от всички наети лица)
0—19 %		Регион А	
20—39 %	Държава А	Регион Б	
40—59 %	Държава Б		Държава А
60—79 %			Държава Б
80—100 %			

Изискване за оповестяване S1-9 — Измерители за разнообразие

ИП 71. Когато изготвя оповестяването относно половете във висшето ръководство, предприятието използва определението, според което висшето ръководство е едно и две нива под административните и надзорните органи, освен когато това понятие вече е определено в дейността на предприятието и се различава от горното описание. В такъв случай предприятието може да използва собственото си определение за висше ръководство и да оповести това, както и собственото си определение.

Изискване за оповестяване S1-10 — Адекватни работни заплати

ИП 72. Най-ниската **заплата** се изчислява за категорията с най-ниско трудово **възнаграждение**, с изключение на стажантите и чираците. То трябва да се основава на основното възнаграждение плюс всички фиксирани допълнителни плащания, които са гарантирани на всички **наети лица** в предприятието. Най-ниското възнаграждение се разглежда поотделно за всяка държава, в която предприятието осъществява дейност, освен извън ЕИП, когато съответната адекватна или минимална работна заплата е определена на поднационално равнище.

ИП 73. Референтният показател за **адекватна работна заплата**, използван за сравнение с най-ниското възнаграждение, не трябва да бъде по-нисък от:

а) в ЕИП: минималната работна заплата, определена в съответствие с Директива (ЕС) 2022/2041 на Европейския парламент и на Съвета ([103]) относно адекватните минимални работни заплати в Европейския съюз. В периода до влизането в сила на Директива (ЕС) 2022/2041, когато няма приложима минимална **работна заплата**, определена от законодателството или колективното договаряне в държава от ЕИП, предприятието използва

([103]) Директива (ЕС) 2022//2041 на Европейския парламент и на Съвета от 19 октомври 2022 г. относно адекватните минимални работни заплати в Европейския съюз (OB L 275, 25.10.2022 г., стр. 33).

подходящ референтен показател за **адекватна заплата**, който или не е по-нисък от минималната работна заплата в съседна държава със сходен социално-икономически статус, или не е по-нисък от общоприета международна норма, като например 60 % от медианната работна заплата на държавата и 50 % от брутната средна работна заплата.

б) извън ЕИП:

i. равнището на заплащане, установено в съществуващото международно, национално или поднационално законодателство, официални норми или колективни трудови договори, въз основа на оценка на равнището на заплащане, необходимо за достоен стандарт на живот;

ii. ако не съществува нито един от инструментите, посочени в подточка i), която и да е национална или поднационална минимална работна заплата, установена със законодателство или **колективно договаряне**; или

iii. ако не съществува нито един от инструментите, посочени в i) или ii), който и да е референтен показател, който отговаря на критериите, определени от Инициативата за устойчива търговия (IDH) („*Пътна карта за достойно заплащане — платформа за постигане на заплащане, гарантиращо жизнения минимум, във веригите на доставки*“), включително приложимите референтни показатели, приведени в съответствие с методиката Anker, или предоставени от Фондацията за показателите за заплатите или Мрежата за справедливо заплащане, при условие че се гарантира върховенството на колективното договаряне за установяването на реда и условията на работа.

ИП 74. В Директива (ЕС) 2022/2041 относно адекватните минимални **работни заплати** в Европейския съюз са посочени ориентировъчните референтни стойности, които обикновено се използват на международно равнище, например 60 % от брутната медианна работна заплата и 50 % от брутната средна работна заплата, и/или ориентировъчните референтни стойности, използвани на национално равнище. Данни за ориентировъчните стойности 60 % от брутната медианна работна заплата и 50 % от брутната средна работна заплата могат да бъдат получени от Европейското наблюдение на работната сила.

Изискване за оповестяване S1-11 — Социална закрила

ИП 75. **Социалната закрила** се отнася до всички мерки, с които се осигурява достъп до здравеопазване и подпомагане на доходите в случаи на трудни житейски събития като загуба на работа, заболяване и нужда от медицински грижи, раждане и отглеждане на дете или пенсиониране и потребност от пенсия.

Изискване за оповестяване S1-12 — Лица с увреждания

ИП 76. Когато оповестява информацията по отношение на **хората с увреждания**, изисквана съгласно параграф 77, предприятието предоставя цялата контекстуална информация, необходима за разбиране на данните и на начина, по който те са събрани (методика). Например информация за въздействието на различните законови определения на понятието „лица с увреждания“ в различните държави, в които предприятието осъществява дейност.

Изискване за оповестяване S1-13 — Показатели за обучение и развитие на умения

ИП 77. Редовният преглед на изпълнението е преглед въз основа на критерии, известни на наетото лице и неговия началник, който се провежда със знанието на наетото лице поне веднъж годишно. Прегледът може да включва оценка от прекия началник на работника, от колеги или от по-широк кръг **наети лица**. В прегледа може да участва и отдел „Човешки ресурси“. За да оповести информацията, изисквана съгласно параграф 83, буква а), предприятието използва в знаменателя данните за числеността на наетите лица, предоставени в изискване за оповестяване ЕСОУ S1-6, за да изчисли:

а) броя/съотношението на прегледите на изпълнението на нает лице; и

б) броя прегледи като дял от договорения брой прегледи от страна на ръководството.

ИП 78. За да оповести средната стойност, изисквана съгласно параграф 83, буква б), предприятието извършва следното изчисление: общ брой часове на **обучение**, предложени и завършени от **наетите лица** по пол, разделен на общия брой на наетите лица по пол. За средната стойност на общия брой часове обучение и за средната стойност по пол се използват данните за числеността на персонала за обща заетост и заетост по пол, отчетени в изискване за оповестяване ЕСОУ S1-6.

ИП 79. Категориите наети лица представляват разпределение на **наетите лица** по равнища (например висше ръководство, средно ръководство) или длъжности (например техническа, административна, производствена). Тази информация се извлича от системата за човешките ресурси на предприятието. Когато категоризира работната сила, предприятието определя уместни и съдържателни категории наети лица, които позволяват на **ползвателите** на информацията да разберат различните показатели за изпълнение за различните категории. Предприятието може да представи категория за ръководни и за неръководни служители.

Изискване за оповестяване S1-14 — Показатели за здраве и безопасност

ИП 80. Във връзка с параграф 88, буква а) процентът на **собствената работна сила** на предприятието, обхванат от неговата система за управление на здравето и безопасността, се оповестява на база брой наети лица, а не на база еквивалент на пълно работно време.

ИП 81. По отношение на параграф 90, когато системата за управление на здравето и безопасността на предприятието или определени части от нея са били обект на вътрешен одит или външно сертифициране, предприятието може да посочи този факт, както и стандартите, въз основа на които са извършени тези одити/сертификации, според случая, или да уточни, че не са извършвани.

ИП 82. Смъртните случаи, настъпили в резултат на **свързани с работата наранявания** и в резултат на **свързано с работата влошаване на здравословното състояние**, могат да бъдат отчетени отделно.

Насоки за „свързан с работата“

ИП 83. **Свързаните с работата наранявания** и **свързаното с работата влошаване на здравословното състояние** възникват в резултат от излагане на опасности на работното място. Независимо от това може да възникнат други видове **произшествия**, които не са свързани със самата работа. Например следните произшествия обикновено не се считат за свързани с работата, освен ако в приложимото национално законодателство не е посочено друго:

а) докато е на работа, лице от работната сила на предприятието получава инфаркт, който не е свързан с работата;

б) лице от работната сила на предприятието, което пътува към или от работа, получава наранявания при пътнотранспортно произшествие (когато управлението на МПС не е част от работата и когато превозът не е организиран от предприятието); и

в) лице в работната сила на предприятието с епилепсия получава пристъп на работното място, който не е свързан с работата.

ИП 84. По отношение на служебните пътувания нараняванията и влошаването на здравословното състояние, настъпили по време на пътуването на лицето, са свързани с работата, ако при настъпването им лицето е извършвало работни дейности „в интерес на работодателя“. Такива дейности включват например пътуване до и от помещенията на клиенти за осъществяване на контакт с тях; изпълнение на работни задачи; и участие като домакин или като гост в обяд/вечеря за сключване на сделка, обсъждане или рекламиране на стопанска дейност (по указание на работодателя). Ако предприятието отговаря за превоза до работното място, **произшествията**, възникнали по време на пътуване до работното място, се считат за свързани с работата. Независимо от това произшествията, възникнали по време на пътуване, за което не отговаря предприятието (т.е. редовно пътуване до и от работа), може да бъдат отчетени отделно, при условие че предприятието разполага с такива данни за цялото предприятие.

ИП 85. По отношение на работата от вкъщи нараняванията и влошаването на здравословното състояние, които възникват при работа от вкъщи, са свързани с работата, ако настъпят, докато лицето извършва работа от вкъщи; и нараняването или влошаването на здравословното състояние е пряко свързано с изпълнението на работата, а не с общата домашна среда или обстановка.

ИП 86. По отношение на психичните заболявания те се считат за свързани с работата, ако засегнатото лице е уведомило доброволно за тях и те са подкрепени със становище от лицензиран медицински специалист с подходящо **обучение** и опит; и ако в това становище е посочено, че заболяването е свързано с работата.

ИП 87. Здравословни проблеми, произтичащи например от тютюнопушене, злоупотреба с наркотици и алкохол, недостатъчна физическа активност, нездравословно хранене и психосоциални фактори, които нямат отношение към работата, не се считат за свързани с работата.

ИП 88. Професионалните заболявания не се считат за **свързани с работата наранявания**, а се включват в **свързаното с работата влошаване на здравословното състояние**.

Насоки за изчисляване на дела на свързаните с работата наранявания

ИП 89. Когато изчислява коефициента на свързаните с работата наранявания, предприятието трябва да раздели съответния брой случаи на общия брой часове, отработени от лицата в **неговата работна сила**, умножен по 1 000 000. По този начин тези коефициенти представляват броя на съответните случаи на един милион отработени часове. Дял, основан на 1 000 000 отработени часа, показва броя на свързаните с работата наранявания на 500 души на пълно работно време в работната сила за период от 1 година. За целите на съпоставимостта коефициент на базата на 1 000 000 отработени часа се използва и за предприятия с по-малко от 500 лица в своята работна сила.

ИП 90. Ако предприятието не може да изчисли пряко броя на отработените часове, то може да го определи приблизително на базата на нормалното или стандартното работно време, като вземе предвид правата на платен отпуск (например платен годишен отпуск, платен отпуск по болест, официални празници) и обясни това в своите оповестявания.

ИП 91. Предприятието включва смъртните случаи в резултат на свързани с работата наранявания, когато изчислява броя и процента на свързаните с работата наранявания, които подлежат на регистриране.

Насоки за свързано с работата влошаване на здравословното състояние, което подлежи на регистриране

ИП 92. Свързаното с работата влошаване на здравословното състояние може да включва остри, повтарящи се и хронични здравословни проблеми, причинени или влошени от условията на труд или от работните практики. Тези проблеми включват заболявания на опорно-двигателния апарат, кожни заболявания и заболявания на дихателните пътища, злокачествени ракови заболявания, заболявания, причинени от физически агенти (например загуба на слуха, причинена от шум, заболявания, причинени от вибрации), и психични заболявания (например тревожност, посттравматично стресово разстройство). За целите на изискваните оповестявания предприятието включва в своето оповестяване най-малко случаите, посочени в списъка на професионалните заболявания, изготвен от МОТ.

ИП 93. В контекста на настоящия стандарт свързаните с работата заболявания на опорно-двигателния апарат са включени в свързаното с работата влошаване на здравословното състояние (а не в нараняванията).

ИП 94. Случаите, които трябва да бъдат оповестени съгласно параграф 88, буква г) се отнасят до случаи на свързано с работата влошаване на здравословното състояние, за които предприятието е уведомено или които то е установило посредством наблюдение на здравето през отчетния период. Предприятието може да бъде уведомено за случаи на влошаване на здравословното състояние, свързано с работата, посредством съобщения от засегнати лица, агенции, изплащащи обезщетения, или медицински специалисти. В оповестяването може да бъдат включени случаи на влошаване на здравословното състояние, свързано с работата, които са били открити по време на отчетния период сред лица, които преди това са били част от работната сила на предприятието.

Насоки за броя загубени дни

ИП 95. Предприятието отчита броя на загубените дни, като включва първия пълен ден и последния ден на отсъствието на лицето. При изчисляването следва да се вземат предвид календарните дни, така че дните, през които засегнатото лице не е предвидено да работи (например събота и неделя, официални празници), ще се считат за пропуснати дни.

Изискване за оповестяване S1-15 — Равновесие между професионалния и личния живот

ИП 96. Отпускът по семейни причини включва отпуск по майчинство, отпуск по бащинство, родителски отпуск и отпуск за лица, полагащи грижи, който се предоставя съгласно националното законодателство или колективните трудови договори. За целите на настоящия стандарт определенията на тези понятия са, както следва:

а) отпуск по майчинство (наричан още отпуск поради бременност): защитен от трудовото законодателство отпуск за наети жени непосредствено около момента на раждане (или, в някои държави, осиновяване);

б) отпуск по бащинство: отпуск от работа за бащата или, когато и доколкото той е признат от националното право, за равностойния втори родител, по повод на раждането или осиновяването на дете с цел полагането на грижи;

в) отпуск за гледане на дете: отпуск от работа за родителите на основание раждане или осиновяване на дете с цел полагането на грижи за това дете, както е определено от всяка държава членка;

г) отпуск за лица, полагащи грижи: отпуск за работници с цел полагане на лични грижи или подпомагане на роднина или на лице, което живее в същото домакинство и което се нуждае от значителни грижи или помощ поради сериозни медицински причини, съгласно определеното от всяка държава членка.

ИП 97. По отношение на параграф 93, буква а) наетите лица, имащи право на отпуск по семейни причини, са онези наети лица, които са обхванати от разпоредби, организационни политики, споразумения, договори или **колективни трудови договори**, съдържащи права на отпуск по семейни причини, и са съобщили на предприятието за своето право или предприятието знае за това право.

Изискване за оповестяване S1-16 — Показатели за възнаграждението (разлика в заплащането и общ размер на възнаграждението)

Разлика в заплащането

ИП 98. Когато събира информацията за разликата в **заплащането** между наетите лица от женски и мъжки пол (известна също като „разлика в заплащането между половете“), изисквана съгласно параграф 97, буква а), предприятието използва следната методика:

а) включва брутното почасово възнаграждение на всички **наети лица**; и

б) използва следната формула, за да изчисли разлика в заплащането между половете:

$$\frac{(\textit{Средно брутно почасово}\ \text{възнаграждение за}\ \textit{наетите лица мъже — средно брутно) почасово}\ \text{възнаграждение}\ \textit{за наетите лица жени})}{\textit{Средно брутно почасово}\ \text{възнаграждение за}\ \textit{наетите лица мъже}}\ x\ 100$$

ИП 99. Когато оповестява информацията, изисквана съгласно параграф 97, буква а), предприятието предоставя цялата контекстуална информация, необходима за разбиране на данните и на начина, по който те са събрани (методика). Може да се отчете информация относно начина, по който обективни фактори като видът на работата и държавата на заетост влияят върху разликата в **заплащането** между половете.

ИП 100. Показателят за разликата в заплащането между половете в предприятието се отчита за текущия отчетен период, а ако е отчетена в предишни отчети във връзка с устойчивостта — за предходните два отчетни периода.

Отношение на общото трудово възнаграждение

ИП 101. Когато събира информацията, изисквана съгласно параграф 97, буква б), предприятието:

а) включва всички **наети лица**;

б) взема предвид, в зависимост от своите политики за възнагражденията, всяко едно от следните:

i. основната заплата, която е сумата от гарантираното, краткосрочното и непроменливото парично възнаграждение;

ii. паричното обезщетение, което е сумата от основната заплата и паричните надбавки, бонуси, комисиони, паричните суми от разпределяне на печалбата и други форми на променливи парични плащания;

iii. непарични облаги, като автомобили, частно здравно осигуряване, животозастраховане, програми за поддържане на добро здравословно състояние; и

iv. прякото възнаграждение, което е сумата от общото парично обезщетение, непарични облаги и общата справедлива стойност на всички годишни дългосрочни поощрения (например награди под формата на опции върху акции, ограничени акции или дялове, акции или дялове, обвързани с резултати, фантомни акции, права върху увеличението на стойността на акциите и дългосрочни парични награди);

в) прилага следната формула за отношението на **общото годишно трудово възнаграждение**:

$$\frac{\textit{Общо годишно}\ \text{трудово възнаграждение}\ \textit{на най-високо заплатеното лице в предприятието}}{\textit{Медианно общо годишно}\ \text{трудово възнаграждение на всички наети лица}\ \textit{(с изключение на лицето с най-високо трудово възнаграждение)}}$$

ИП 102. За да илюстрира контекстуалната информация, предприятието може да предостави обяснение, за да се разберат данните и начинът, по който те са събрани (методика). Количествените данни, като отношението на общото годишно трудово възнаграждение, може да не са достатъчни сами по себе си, за да се разберат различията в заплащането и причините за тях. Например влияние върху отношенията на възнаграждението може да окажат размерът на предприятието (например приходи, брой **наети лица**), неговият сектор, стратегията му за заетост (например зависимост от външни работници или наети лица на непълно работно време, висока степен на автоматизация) или нестабилността на валутата.

Изискване за оповестяване S1-17 — Произшествия, жалби и тежки нарушения, свързани с правата на човека

ИП 103. В допълнение към информацията, изисквана съгласно параграфи 103 и 104, предприятието може да оповести състоянието на **нарушенията** и/или жалбите и предприетите действия във връзка със следното:

а) произшествия/нарушения, разгледани от предприятието;

б) прилагане на планове за коригиране;

в) планове за коригиране, които са били изпълнени, като резултатите са прегледани посредством рутинни вътрешни процедури за преглед от страна на ръководството; и

г) произшествия/нарушения, по отношение на които вече не трябва да се предприемат действия.

ИП 104. Ако предприятието събира информацията, описана в ИП 105, то взема предвид следното:

а) по отношение на дадено **произшествие** вече не трябва да се предприемат действия, ако то е разрешено, случаят е приключен или не са необходими допълнителни действия от страна на предприятието. Например произшествие, по отношение на което не са необходими допълнителни действия, може да бъде случай, който е оттеглен или при който основните обстоятелства, довели до произшествие, вече не съществуват;

б) коригиращите действия са насочени към предполагаемото лице, упражняващо тормоз, и към предполагаемата жертва. Коригиращите действия по отношение на жертвата може да включват предложение да бъдат покрити неговите/нейните разходи за сесии за консултиране, предлагане на платен отпуск за жертвата, предложение да бъдат възстановени дните в болнични/отпуск, ако жертвата е изразходвала такива дни поради **тормоза** (като например ползване на болнични или отпуски); и

в) коригиращите действия спрямо лицето, упражняващо тормоз, може да включват устно и/или писмено предупреждение, задължителни консултации срещу тормоз или изпращане на упражняващото тормоз лице на подходящ семинар или **обучение** за осведоменост относно тормоза и превенцията на тормоза. Временното отстраняване от работа без **заплащане** също може да е възможност. Ако упражняващото тормоз лице вече е било дисциплинарно наказано, но упражняваният от него тормоз не е престанал, може да се наложи по-сериозно дисциплинарно наказание.

ИП 105. Тежките **нарушения**, свързани с правата на човека, включват случаи на съдебни дела, официални жалби чрез механизмите за подаване на жалби на предприятието или на трети страни, сериозни твърдения в публични доклади или средства за масова информация, когато те са свързани с **работната сила на предприятието** и наличието на нарушението не се оспорва от предприятието, както и всякакви други тежки въздействия, известни на предприятието.

ИП 106. Освен информацията, изисквана съгласно параграф 104 по-горе, предприятието може да оповести броя на тежките **нарушения**, свързани с правата на човека, при които предприятието е изиграло роля за осигуряване на **средства за защита** на засегнатите през отчетния период.

Допълнение А.1

Изисквания по отношение на прилагането за оповестяванията, свързани с ЕСОУ 2

Настоящото допълнение е неразделна част от ЕСОУ S1 *Собствена работна сила*. Чрез него се подпомага прилагането на изискванията за оповестяване от ЕСОУ 2, определени в настоящия стандарт, и то е със същата правна сила като останалите части на този стандарт. В него е представен неизчерпателен списък на факторите, които предприятието трябва да вземе предвид, когато спазва ЕСОУ 2 SBM-2 и ЕСОУ 2 SBM-3. В настоящото допълнение не са дадени определения на термините, посочени по-долу. Всички дефинирани термини могат да бъдат намерени в приложение II: Съкращения и речник на термините

Социални въпроси и въпроси, свързани с правата на човека	Неизчерпателен списък на факторите, които трябва да бъдат взети предвид при оценката на съществеността
Сигурна заетост	Процент на наетите лица на временни договори, съотношение на работниците, които не са наети лица, към наетите лица, социална закрила
Работно време	Процент на наетите лица на договори с непълно или нулево работно време, удовлетвореност на наетите лица от работното време
Адекватни работни заплати	Европейски, национални или местни законови определения за адекватни работни заплати, справедливо възнаграждение и минимални работни заплати
Социален диалог / съществуване на работнически съвети / права на работниците на информиране, консултиране и участие	Степен на представителство на работното място, трансгранично представителство и представителството на равнището на съвета чрез синдикални организации и/или работнически съвети
Свобода на сдружаване / колективно договаряне, в това число процент от работната сила, обхванат от колективни трудови договори	Процент от собствената работна сила, обхваната от колективни трудови договори, прекъсвания на работа
Равновесие между професионалния и личния живот	Отпуск по семейни причини, гъвкаво работно време, достъп до грижи за деца
Здраве и безопасност	Покритие от системата за здраве и безопасност, процент на смъртните случаи, злополуки без смъртен изход, свързано с работата влошаване на здравословното състояние, загубени работни дни
Равенство между жените и мъжете и равно възнаграждение за еднакъв или равностоен труд	Процент на жените във висшето ръководство и в работната сила, разлика в заплащането на мъжете и жените
Обучение и развитие на умения	Количество и разпределение на обучението, процент на наетите лица с редовни оценки на изпълнението и проследяване на развитието
Заетост и приобщаване на хората с увреждания	Процент на мерките за заетост и достъпност за наети лица с увреждания
Мерки срещу насилието и тормоза на работното място	Равнище на разпространение на насилие и тормоз
Разнообразие	Представителство на жените и/или на етническите групи или малцинствата в собствената работна сила. Разпределение по възраст в собствената работна сила. Процент на лицата с увреждания в собствената работна сила
Детски труд	Видове дейности и географски области, изложени на риск от детски труд
Принудителен труд	Видове дейности и географски области, изложени на риск от принудителен труд

Допълнение А.2

Изисквания по отношение на прилагането на ЕСОУ S1-1 — Политики, свързани със собствената работна сила

Настоящото допълнение е неразделна част от ЕСОУ S1 *Собствена работна сила* и е със същата правна сила като останалите части на този стандарт. Чрез него с примери на оповестявания се подпомага прилагането на изискванията във връзка с изискване за оповестяване ЕСОУ S1-1 по отношение на социалните въпроси и въпросите, свързани с правата на човека:

Социални въпроси и въпроси, свързани с правата на човека	Примери за политики:
Сигурна заетост	Политика без съкращения, ограничения за подновяване на временни договори, предоставяне на социална закрила от работодателя, когато такава не се предоставя от държавата
Работно време	Ограничения за извънредния труд, дългите и разделените смени и работата през нощта и през почивните дни, подходящо определяне на сроковете за изпълнение
Адекватни работни заплати	Политика, която гарантира, че всички хора в собствената работна сила получават адекватно възнаграждение
Социален диалог / съществуване на работнически съвети / права на работниците на информиране, консултиране и участие	Политика за насърчаване на институциите за провеждане на социален диалог, редовно информиране и консултации с представители на работниците, консултации преди вземането на окончателни решения по въпроси, свързани със заетостта
Свобода на сдружаване / колективно договаряне, в това число процент от работниците, обхванати от колективни трудови договори	Ненамеса в сформирането и набирането на членове на синдикални организации (включително достъп на синдикалните организации до предприятията), добросъвестно договаряне, подходящо освобождаване от работа на представителите на работниците за изпълнение на задълженията им, улеснения и защита от уволнение на представителите на работниците, липса на дискриминацията на членовете на синдикалните организации и представителите на работниците
Равновесие между професионалния и личния живот	Предоставяне на отпуск по семейни причини, гъвкаво работно време, достъп до дневни центрове за грижи за всички наети лица
Здраве и безопасност	Покритие на цялата работна сила на предприятието в системата за здраве и безопасност
Равенство между жените и мъжете и равно възнаграждение за еднакъв или равностоен труд	Политика за равенство между жените и мъжете и за равно възнаграждение за еднакъв или равностоен труд
Обучение и развитие на умения	Политика за повишаване на уменията и перспективите за професионално развитие на наетите лица
Заетост и приобщаване на хората с увреждания	Политика за осигуряване на достъпност на работните места за хората с увреждания
Мерки срещу насилието и тормоза на работното място	Политика на нулева толерантност към насилието и тормоза на работното място
Разнообразие	Политика за приобщаване (т.е. етническо многообразие или малцинствени групи) и утвърдителни действия
Детски труд	Политика за установяване на местата, където се използва детски труд, за установяване на местата, където млади работници се излагат на опасен труд, и за предотвратяване на риска от излагане
Принудителен труд	Политика за установяване на местата, където се използва принудителен труд, и за намаляване на риска от принудителен труд

Допълнение А.3

Изисквания по отношение на прилагането на ЕСОУ S1-4 — Предприемане на действия във връзка със съществени въздействия върху собствената работна сила и подходи за смекчаване на съществените рискове и преследване на съществените възможности, свързани със собствената работна сила, и ефективност на тези действия

Настоящото допълнение е неразделна част от ЕСОУ S1 *Собствена работна сила* и е със същата правна сила като останалите части на този стандарт. Чрез него с примери на оповестявания се подпомага прилагането на изискванията във връзка с изискване за оповестяване ЕСОУ S1-4 по отношение на социалните въпроси и въпросите, свързани с правата на човека:

Социални въпроси и въпроси, свързани с правата на човека	Примери за действия:
Сигурна заетост	Предлагане на безсрочни трудови договори на наетите на временни трудови договори лица, прилагане на планове за социална закрила, когато такава не се предоставя от държавата
Работно време	Ротация при работа на смени, удължаване на предизвестието за графика, намаляване на прекомерния извънреден труд
Адекватни работни заплати	Договаряне на справедливо възнаграждение в колективните трудови договори, проверка дали агенциите по заетостта плащат справедливо възнаграждение
Социален диалог / съществуване на работнически съвети / права на работниците на информиране, консултиране и участие	Разширяване на въпросите на устойчивостта, разглеждани в рамките на социалния диалог, увеличаване на броя на срещите, увеличаване на ресурсите за работническите съвети
Свобода на сдружаване / колективно договаряне, в това число процент от работниците, обхванати от колективни трудови договори	Разширяване на въпросите на устойчивостта, разглеждани в рамките на колективното договаряне, увеличаване на ресурсите за представителите на работниците
Равновесие между професионалния и личния живот	Разширяване на критериите за допустимост за отпуск по семейни причини и на гъвкавата организация на работното време, увеличаване на предоставянето на дневни грижи
Здраве и безопасност	Увеличаване на обучението по въпросите на здравето и безопасността, инвестиции в по-безопасно оборудване
Равенство между жените и мъжете и равно възнаграждение за еднакъв или равностоен труд	Целенасочено набиране и повишаване на жени, намаляване на разликата в заплащането чрез договаряне на колективни трудови договори
Обучение и развитие на умения	Проверки на уменията, обучение за попълване на недостига на умения
Заетост и приобщаване на хората с увреждания	Увеличаване на мерките за достъпност
Мерки срещу насилието и тормоза на работното място	Подобряване на механизмите за подаване на жалби, увеличаване на санкциите за насилие и тормоз, осигуряване на обучение за предотвратяване за ръководството
Разнообразие	Обучение по въпросите на многообразието и приобщаването (включително етнически съображения), целенасочено набиране на по-слабо представени групи
Детски труд	Мерки за проверка на възрастта, партньорства с организации за премахване на детския труд, мерки срещу най-лошите форми на детски труд
Принудителен труд	Мерки за гарантиране на доброволното съгласие за наемане на работа без заплаха от санкция, договори на разбираем език, свобода на напускане (прекратяване на трудовото правоотношение) без санкция, трудът не следва да се прави задължителен с дисциплинарни мерки, доброволно съгласие за извънреден труд, свобода на движение (включително за напускане на работното място), справедливо отношение към работниците мигранти, наблюдение на агенциите по заетостта.

Допълнение А.4

Изисквания по отношение на прилагането на ЕСОУ S1-5 — Цели, свързани с управлението на съществените отрицателни въздействия, увеличаването на положителните въздействия и управлението на съществените рискове и възможности

Настоящото допълнение е неразделна част от ЕСОУ S1 *Собствена работна сила* и е със същата правна сила като останалите части на този стандарт. Чрез него с примери на оповестявания се подпомага прилагането на изискванията във връзка с изискване за оповестяване ЕСОУ S1-5 по отношение на социалните въпроси и въпросите, свързани с правата на човека:

Социални въпроси и въпроси, свързани с правата на човека	Примери за цели:
Сигурна заетост	Увеличаване на процента на работната сила на трудови договори (особено безсрочни) и със социална закрила
Работно време	Увеличаване на процента на работната сила с гъвкава организация на работното време
Адекватни работни заплати	Гарантиране, че всички хора в собствената работна сила получават адекватно възнаграждение
Социален диалог / съществуване на работнически съвети / права на работниците на информиране, консултиране и участие	Разширяване на социалния диалог така, че да обхване повече места на стопанска дейност и/или държави
Свобода на сдружаване / колективно договаряне, в това число процент от работниците, обхванати от колективни трудови договори	Увеличаване на процента на работната сила на предприятието, обхваната от колективно договаряне, договаряне на колективни трудови договори по въпросите на устойчивостта
Равновесие между професионалния и личния живот	Разширяване на мерките за равновесие между професионалния и личния живот така, че да обхванат по-голям процент от собствената работна сила на предприятието
Здраве и безопасност	Намаляване на процента на нараняванията и на загубата на работно време поради наранявания
Равенство между жените и мъжете и равно възнаграждение за еднакъв или равностоен труд	Увеличаване на процента на жените в работната сила и във висшето ръководство, намаляване на разликата в заплащането на мъжете и жените
Обучение и развитие на умения	Увеличаване на процента на наетите лица, които получават обучение и редовни прегледи на развитието на умения
Заетост и приобщаване на хората с увреждания	Увеличаване на процента на лицата с увреждания в собствената работна сила
Мерки срещу насилието и тормоза на работното място	Разширяване на мерките така, че да обхванат всички работни места
Разнообразие	Увеличаване на процента на по-слабо представените групи в собствената работна сила и във висшето ръководство
Детски труд	Разширяване на мерките за предотвратяване на излагането на млади хора на опасен труд така, че да обхванат по-голям процент от дейностите
Принудителен труд	Разширяване на мерките за предотвратяване на принудителен труд така, че да обхванат по-голям брой дейности

ЕСОУ S2

РАБОТНИЦИ ПО ВЕРИГАТА НА СТОЙНОСТТА

Съдържание

Цел

Взаимодействие с други ЕСОУ

Изисквания за оповестяване

– ЕСОУ 2 Общи оповестявания

Стратегия

– Изискване за оповестяване, свързано с ЕСОУ 2 SBM-2 — Интереси и мнения на заинтересованите страни

– Изискване за оповестяване, свързано с ЕСОУ 2 SBM-3 — Съществени въздействия, рискове и възможности и взаимодействието им със стратегията и модела на стопанска дейност

Управление на въздействията, рисковете и възможностите

– Изискване за оповестяване S2-1 — Политики, свързани с работниците по веригата на стойността

– Изискване за оповестяване S2-2 — Процедури за взаимодействие с работниците във веригата на стойността във връзка с въздействията

– Изискване за оповестяване S2-3 — Процедури за коригиране на отрицателните въздействия и канали за изразяване на опасения от работниците по веригата на стойността

– Изискване за оповестяване S2-4 — Предприемане на действия във връзка със съществени въздействия върху работниците по веригата на стойността и подходи за управление на съществените рискове и преследване на съществените възможности, свързани с работниците по веригата на стойността, и ефективност на тези действия

Измерители и цели

– Изискване за оповестяване S2-5 — Цели, свързани с управлението на съществените отрицателни въздействия, увеличаването на положителните въздействия и управлението на съществените рискове и възможности

Допълнение А: Изисквания по отношение на прилагането

– Цел

– ЕСОУ 2 Общи оповестявания

Стратегия

– Изискване за оповестяване, свързано с ЕСОУ 2 SBM-2 — Интереси и мнения на заинтересованите страни

– Изискване за оповестяване, свързано с ЕСОУ 2 SBM-3 — Съществени въздействия, рискове и възможности и взаимодействието им със стратегията и модела на стопанска дейност

Управление на въздействията, рисковете и възможностите

– Изискване за оповестяване S2-1 — Политики, свързани с работниците по веригата на стойността

– Изискване за оповестяване S2-2 — Процедури за взаимодействие с работниците във веригата на стойността във връзка с въздействията

– Изискване за оповестяване S2-3 — Процедури за коригиране на отрицателните въздействия и канали за изразяване на опасения от работниците по веригата на стойността

– Изискване за оповестяване S2-4 — Предприемане на действия във връзка със съществени въздействия и подходи за смекчаване на съществените рискове и преследване на съществените възможности, свързани с работниците във веригата на стойността, и ефективност на тези действия

Измерители и цели

– Изискване за оповестяване S2-5 — Цели, свързани с управлението на съществените отрицателни въздействия, увеличаването на положителните въздействия и управлението на съществените рискове и възможности

Цел

1. Целта на настоящия стандарт е да се определят изискванията за оповестяване, които ще дадат на **ползвателите** на **отчета за устойчивостта** възможност да разберат съществените **въздействия** върху **работниците по веригата на стойността**, които са свързани с неговите дейности и верига на стойността, включително чрез продуктите и услугите му, както и чрез стопанските му отношения и свързаните с тях съществени рискове и възможности, в това число:

   а) по какъв начин предприятието влияе върху работниците по своята верига на стойността по отношение на съществените положителни и отрицателни действителни или потенциални въздействия;

   б) всякакви предприети **действия** – както и резултата от тези действия – за предотвратяване, смекчаване или коригиране на действителните или потенциалните отрицателни въздействия, и за справяне с рисковете и възможностите;

   в) естеството, вида и степента на съществените рискове и възможности на предприятието, включително свързаните с неговите въздействия върху работниците във веригата на стойността и **зависимости** от тях, и по какъв начин предприятието ги управлява; и

   г) **финансовите последици** за предприятието в краткосрочен, средносрочен и дългосрочен план от съществените рискове и възможности, включително произтичащите от въздействията на предприятието върху работниците във веригата на стойността и от зависимостите му от тях.

2. За да се постигне целта, с настоящия стандарт се изисква обяснение на общия подход, който предприятието възприема, за да установи и управлява всички съществени действителни и потенциални **въздействия** върху работниците във **веригата на стойността** по отношение на:

   а) условията на труд (например сигурната заетост, работното време, **адекватните работни заплати, социалния диалог**, свободата на сдружаване, в това число съществуването на работнически съвети, **колективното договаряне, равновесието между професионалния и личния живот**, и здравето и безопасността);

   б) **еднаквото отношение** и еднаквите **възможности** за всички (равенството между половете и равното **възнаграждение** за еднакъв или равностоен труд, **обучението** и **развитието** на уменията, заетостта и приобщаването на **лицата с увреждания**, мерките срещу насилието и **тормоза** на работното място и многообразието);

   в) други свързани с работата права (например **детския труд, принудителния труд**, подходящото жилищно настаняване, достъпа до вода и канализация, и неприкосновеността на личния живот).

3. С настоящия стандарт също така се изисква обяснение за това по какъв начин подобни въздействия, както и зависимостите на предприятието от работниците във веригата на стойността, могат да създадат съществени рискове или възможности за предприятието. Например отрицателните въздействия върху работниците по веригата на стойността могат да доведат до смущения в дейността на предприятието (например клиентите отказват да купуват неговите продукти или държавни агенции конфискуват стоките му) и да навредят на репутацията му. Обратно, зачитането на правата на работниците и програмите за активна подкрепа (например чрез инициативи за финансова грамотност) могат да доведат до стопански възможности, като например по-надеждни доставки или разширяване на бъдещата **потребителска** база.

4. Настоящият стандарт обхваща всички работници нагоре и надолу по **веригата на стойността** на предприятието, които са или могат да бъдат съществено засегнати от предприятието, включително въздействия, свързани със собствената дейност и веригата на стойността на предприятието, включително чрез неговите продукти или услуги, както и чрез неговите стопански отношения. Тези работници са всички работници, които не са включени в обхвата на „**собствената работна сила**“ („собствената работна сила“ включва **наетите лица**, индивидуалните изпълнители, т.е. самостоятелно заетите лица, и работниците, осигурени от предприятия — трети страни, които се занимават основно с „дейности по заетостта“). **Собствената работна сила** е обхваната в ЕСОУ S1 „Собствена работна сила“. Вж. ИП 3 за примери за това какво е включено в обхвата на настоящия стандарт.

Взаимодействие с други ЕСОУ

5. Настоящият стандарт се прилага, когато съществени **въздействия** и/или съществени **рискове** и **възможности**, свързани с **работниците по веригата на стойността**, са определени чрез процеса на оценка на **съществеността**, изложен в ЕСОУ 2 „*Общи оповестявания*“.

6. Настоящият стандарт следва да се чете във връзка с ЕСОУ 1 „*Общи изисквания*“ и с ЕСОУ 2, както и с ЕСОУ S1, ЕСОУ S3 „*Засегнати общности*“ и ЕСОУ S4 „*Потребители и крайни ползватели*“.

7. Отчитането съгласно настоящия стандарт трябва да бъде последователно, съгласувано и, когато е уместно, ясно свързано с отчитането относно **собствената работна сила** на предприятието съгласно ЕСОУ S1, за да се осигури ефективна отчетност.

Изисквания за оповестяване

ЕСОУ 2 Общи оповестявания

8. Изискванията в настоящия раздел следва да се четат във връзка с оповестяванията по отношение на стратегията (SBM), изисквани съгласно ЕСОУ 2. Получените оповестявания се представят заедно с оповестяванията, изисквани съгласно ЕСОУ 2, с изключение на оповестяванията съгласно ЕСОУ 3 SBM-3 „*Съществени въздействия, рискове и възможности и взаимодействието им със стратегията и модела на стопанска дейност*“, които предприятието има възможност да избере да представи заедно с тематичното оповестяване.

Стратегия

Изискване за оповестяване, свързано с ЕСОУ 2 SBM-2 — Интереси и мнения на заинтересованите страни

9. Когато извършва оповестяване в съответствие с ЕСОУ 2 SBM-2, параграф 43, предприятието оповестява по какъв начин интересите, мненията и правата на **работниците по веригата на стойността** му, които могат да бъдат съществено засегнати от него, включително зачитането на техните човешки права, са използвани при формирането на стратегията и модела на стопанска дейност на предприятието. Работниците във веригата на стойността са ключова група засегнати **заинтересовани страни**.

Изискване за оповестяване, свързано с ЕСОУ 2 SBM-3 — Съществени въздействия, рискове и възможности и взаимодействието им със стратегията и модела на стопанска дейност

10. Когато извършва оповестяване в съответствие с ЕСОУ 2 SBM-3, параграф 48, предприятието оповестява:

    а) дали и по какъв начин действителните и потенциалните въздействия върху **работниците във веригата на стойността**, посочени в ЕСОУ 2 IRO-1 „*Описание на процедурите за установяване и оценка на съществените въздействия, рискове и възможности*“: i) произлизат от или са свързани със стратегията и моделите на стопанска дейност на предприятието и ii) се използват и допринасят за адаптирането на стратегията и модела на стопанска дейност на предприятието; и

    б) връзката между неговите съществени рискове и възможности, произтичащи от въздействия върху работниците във **веригата на стойността** и от **зависимости** от тях, от една страна, и неговата стратегия и неговия модел на стопанска дейност, от друга страна.

11. Когато изпълнява изискванията на ЕСОУ 2 SBM-3, параграф 48, предприятието оповестява дали всички **работници по веригата на стойността**, за които има вероятност да бъдат съществено засегнати от него, включително въздействия, свързани със собствената дейност и веригата на стойността му, включително чрез неговите продукти или услуги, както и чрез неговите стопански отношения, са включени в обхвата на оповестяването съгласно ЕСОУ 2. В допълнение предприятието предоставя следната информация:

    а) кратко описание на видовете работници във веригата на стойността, които биха могли да бъдат съществено засегнати от предприятието, включително въздействията, свързани със собствената дейност и веригата на стойността на предприятието, включително чрез неговите продукти или услуги, както и чрез неговите стопански отношения, и посочва дали те са:

        i. работници, работещи на **площадката** на предприятието, които обаче не са част от **собствената работна сила**, т.е. не са самостоятелно заети лица или работници, осигурени от предприятия — трети страни, които се занимават основно с дейности по заетостта (обхванати от ЕСОУ S1);

        ii. работници, работещи за субекти нагоре по веригата на стойността на предприятието (напр. в субекти, занимаващи се с добив на метали или полезни изкопаеми или с добиване на суровини, рафиниране, производство или други форми на обработка);

        iii. работници, работещи за субекти надолу по веригата на стойността на предприятието (напр. субекти, които осъществяват дейност като доставчици на логистични или разпространителски услуги, франчайзополучатели, търговци на дребно);

        iv. работници, работещи в звена на съвместно предприятие или дружество със специална инвестиционна цел, в което отчитащото се предприятие участва;

        v. работници, които (в рамките на предходните категории или допълнително) са особено уязвими на отрицателни въздействия, независимо дали поради присъщите им особености или поради конкретния контекст, като членове на синдикални организации, работници мигранти, надомни работници, жени или млади работници.

б) всички географски области (на равнището на държавата или на други равнища) или стоки, за които съществува значителен риск от използване на **детски труд** или **принудителен** или задължителен **труд** сред работниците по веригата на стойността на предприятието ([104]);

в) в случай на съществени отрицателни въздействия — дали те са i) широко разпространени или системни в контекста, в който предприятието осъществява дейност или се снабдява с ресурси, или поддържа други **стопански отношения** (например **детски труд** или **принудителен труд** във **веригите на доставките** на конкретни стоки в конкретни държави или региони), или ii) са свързани с отделни **нарушения** (например промишлена авария или нефтен разлив) или с конкретни стопански отношения. Това включва разглеждане на въздействията върху **работниците по веригата на стойността**, които могат да възникнат в резултат на прехода към по-екологични и неутрални по отношение на климата дейности. Сред потенциалните въздействия са въздействия, свързани с нововъведения и преструктуриране, закриване на мини, увеличен добив на полезни изкопаеми, необходими за прехода към устойчива икономика, и производство на слънчеви панели;

г) в случай на съществени положителни въздействия — кратко описание на дейностите, които водят до положителните въздействия (напр. актуализирани практики за закупуване, изграждане на капацитет за работниците по веригата на доставките), включително на осигуряването на възможности за работната сила като създаване на работни места и повишаване на квалификацията в контекста на „справедлив преход“, и на видовете работници във веригата на стойността, които са положително засегнати или биха могли да бъдат положително засегнати; предприятието може също така да оповести дали положителните въздействия възникват в конкретни държави или региони; и

д) всички съществени рискове и възможности за предприятието, произтичащи от въздействия върху работниците във веригата на стойността и от **зависимости** от тях.

12. Когато въз основа на оценката на съществеността, посочена в ECOY 2 IRO 1, предприятието описва основните видове **работници във веригата на стойността**, които са или може да бъдат отрицателно засегнати, то оповестява дали и как е получило представа за това как работниците с определени характеристики, тези, които работят в определен контекст, или тези, които извършват определени дейности, могат да бъдат изложени на по-голям риск от увреждане.

13. Предприятието оповестява кои от неговите съществени **рискове** и **възможности**, ако има такива, произтичащи от **въздействия** върху **работниците във веригата на стойността** и от **зависимости** от тях, са свързани с конкретни групи (например определени възрастови групи, работници в определена фабрика или държава), а не въздействия, които засягат всички работници във веригата на стойността.

Управление на въздействията, рисковете и възможностите

Изискване за оповестяване S2-1 — Политики, свързани с работниците по веригата на стойността

14. Предприятието описва своите политики, приети за управлението на съществените му въздействия върху работниците във веригата на стойността, както и свързаните с тях съществени рискове и възможности.

15. Целта на това изискване за оповестяване е да се даде възможност за разбиране на степента, в която предприятието е въвело **политики**, насочени към установяването, оценката, управлението и/или **коригирането** на съществените **въздействия** конкретно върху **работниците във веригата на стойността**, както и политики, обхващащи съществените **рискове** или **възможности**, свързани с работниците във веригата на стойността.

16. Оповестяването, изисквано съгласно параграф 14, съдържа информация относно политиките, които предприятието е въвело за управление на своите съществени въздействия, рискове и възможности, свързани с **работникците по веригата на стойността** съгласно ECOY 2 MDR-P *Политики, приети за управление на съществените въпроси на устойчивостта*. Освен това предприятието посочва дали тези политики обхващат определени групи **работници по веригата на стойността** или всички работници във веригата.

([104]) Тази информация подкрепя удовлетворяването на потребностите от информация на участниците на финансовите пазари, по отношение на които се прилага Регламент (ЕС) 2019/2088, тъй като произлиза от допълнителни показатели, свързани с основните неблагоприятни въздействия, определени в показател № 12 и показател № 13 в таблица III от приложение I към Делегиран регламент (ЕС) 2022/1288 на Комисията по отношение на правилата за оповестяване на устойчивите инвестиции („Дейности и доставчици със значителен риск от нарушения с използване на детски труд“ и „Дейности и доставчици със значителен риск от нарушения с използване на принудителен и задължителен труд“).

17. Предприятието описва своите **политически** ангажименти ([105]) в областта на правата на човека, които са от значение за **работниците по веригата на стойността**, включително процесите и механизмите за наблюдение на спазването на Ръководните принципи на ООН за предприятията и правата на човека, Декларацията на МОТ за основните принципи и права при работа или Насоките на ОИСР за многонационалните предприятия ([106]). В оповестяването си то се съсредоточава върху онези въпроси, които са съществени, както и върху общия си подход към:

   а) зачитането на правата на човека, в това число на основните трудови права, на работниците;

   б) взаимодействието с работниците по веригата на стойността; и

   в) мерките за осигуряване на **средства за защита** при въздействия върху правата на човека и/или за предоставяне на възможност за използване на такива средства.

18. Предприятието също така посочва дали в политиките му по отношение на **работниците по веригата на стойността** изрично се разглеждат трафикът на хора ([107]), **принудителният труд** или задължителният труд и **детският труд**. То също така посочва дали е въвело правилник за дейността на **доставчика** ([108]).

19. Предприятието оповестява дали и по какъв начин неговите политики по отношение на **работниците по веригата на стойността** са приведени в съответствие с международно признатите инструменти, отнасящи се до работниците по веригата на стойността, в това число с Ръководните принципи на Организацията на обединените нации (ООН) за предприятията и правата на човека ([109]). Предприятието също така оповестява до каква степен случаите на неспазване на Ръководните принципи на ООН за предприятията и правата на човека, Декларацията на МОТ за основните принципи и права при работа или Насоките на ОИСР за многонационалните предприятия, които засягат работници по веригата на стойността, са докладвани нагоре и надолу по неговата верига на стойността и, ако е приложимо, се посочва естеството на тези случаи ([110]).

Изискване за оповестяване S2-2 — Процедури за взаимодействие с работниците във веригата на стойността във връзка с въздействията

20. Предприятието оповестява общите си процедури за взаимодействие с работниците във веригата на стойността и с техните представители във връзка с действителните и потенциалните въздействия върху тях.

([105]) Тази информация подкрепя удовлетворяването на потребностите от информация на участниците на финансовите пазари, по отношение на които се прилага Регламент (ЕС) 2019/2088, тъй като произлиза от допълнителен показател, свързан с основните неблагоприятни въздействия, определен в показател № 9 в таблица III от приложение I към Делегиран регламент (ЕС) 2022/1288 на Комисията, по отношение на правилата за оповестяване на устойчивите инвестиции („Липса на политика за правата на човека“).

([106]) Тази информация подкрепя удовлетворяването на потребностите от информация на участниците на финансовите пазари, по отношение на които се прилага Регламент (ЕС) 2019/2088, тъй като произлиза от задължителен показател, свързан с основните неблагоприятни въздействия, определен в показател № 11 в таблица I от приложение I към Делегиран регламент (ЕС) 2022/1288 на Комисията по отношение на правилата за оповестяване на устойчивите инвестиции („Липса на процедури и механизми за спазване на изискванията с цел да се наблюдава спазването на принципите на Глобалния договор на ООН или с Насоките на ОИСР за многонационалните предприятия“).

([107]) Тази информация подкрепя удовлетворяването на потребностите от информация на участниците на финансовите пазари, по отношение на които се прилага Регламент (ЕС) 2019/2088, тъй като произлиза от допълнителен показател, свързан с основните неблагоприятни въздействия, определен в показател № 11 в таблица III от приложение I към Делегиран регламент (ЕС) 2022/1288 на Комисията, по отношение на правилата за оповестяване на устойчивите инвестиции („Липса на процедури и мерки за предотвратяване на трафика на хора“).

([108]) Тази информация подкрепя удовлетворяването на потребностите от информация на участниците на финансовите пазари, по отношение на които се прилага Регламент (ЕС) 2019/2088, тъй като произлиза от допълнителен показател, свързан с основните неблагоприятни въздействия, определен в показател № 4 в таблица III от приложение I към Делегиран регламент (ЕС) 2022/1288 на Комисията, по отношение на правилата за оповестяване на устойчивите инвестиции („Липса на правилник за дейността на доставчика“).

([109]) Тази информация подкрепя потребностите от информация администраторите на бенчмаркове за оповестяване на ЕСУ фактори, по отношение на които се прилага Регламент (ЕС) 2020/1816, както е посочено чрез показател „Изложеност на бенчмарковия портфейл към дружества без политики за надлежна проверка по въпроси, попадащи в обхвата на конвенции 1—8 на Международната организация на труда“ в раздели 1 и 2 от приложение II.

([110]) Тази информация подкрепя удовлетворяването на потребностите от информация на: участниците на финансовите пазари, по отношение на които се прилага Регламент (ЕС) 2019/2088, тъй като произлиза от задължителен показател, свързан с основните неблагоприятни въздействия, определен в показател № 10 в таблица 1 от приложение I към Делегиран регламент (ЕС) 2022/1288 на Комисията, по отношение на правилата за оповестяване на устойчивите инвестиции, и на администраторите на бенчмаркове за оповестяване на екологичните, социалните и управленските (ЕСУ) фактори, по отношение на които се прилага Регламент (ЕС) 2020/1816, както е посочено чрез показател „Брой на компонентите на бенчмарка, които са обект на социални нарушения (абсолютен брой и относителен брой, разделен на всички компоненти на бенчмарка) съгласно посоченото в международните договори и конвенции, принципите на Организацията на обединените нации и, когато е приложимо, националното законодателство“ и чрез показател „Изложеност на бенчмарковия портфейл към дружества без политики за надлежна проверка по въпроси, попадащи в обхвата на конвенции 1—8 на Международната организация на труда“ в раздели 1 и 2 от приложение II.

21. Целта на това изискване за оповестяване е да се даде възможност за разбиране на това дали и по какъв начин предприятието взаимодейства, като част от текущия си процес на надлежна проверка, с **работниците по веригата на стойността**, с техните законни представители или с **надеждни пълномощници** относно съществени действителни и потенциални, положителни и/или отрицателни въздействия, които ги засягат или е вероятно да ги засегнат, и на това дали и по какъв начин гледните точки на работниците по веригата на стойността се вземат предвид в процесите на вземане на решения в предприятието.

22. Предприятието оповестява дали и по какъв начин гледните точки на **работниците във веригата на стойността** обуславят решенията или дейностите му, насочени към управлението на действителните и потенциалните въздействия върху тях. Това включва, когато е приложимо, обяснение на:

а) това дали взаимодействието с работниците във веригата на стойността или с техните **законни представители** се осъществява директно или чрез **надеждни пълномощници**, които имат представа за тяхното положение;

б) етапа(ите), на който (които) се осъществява взаимодействието, вида на взаимодействието и неговата честота;

в) звеното и най-висшата длъжност в рамките на предприятието, които носят оперативна отговорност за осигуряване на осъществяването на това взаимодействие и за гарантиране, че резултатите обуславят подхода на предприятието;

г) когато е приложимо, глобалните рамкови споразумения или споразуменията, които предприятието е сключило с глобални синдикални федерации във връзка със зачитането на правата на човека на работниците във веригата на стойността, в това число на правото им на колективно договаряне, както и обяснение на начина, по който споразумението позволява на предприятието да придобие представа за гледните точки на тези работници; и

д) когато е приложимо, по какъв начин предприятието оценява ефективността на взаимодействието си с работниците по веригата на стойността, в това число, когато е уместно, всякакви споразумения или резултати, които произтичат от това.

23. Когато е приложимо, предприятието оповестява стъпките, които предприема, за да придобие представа за гледните точки на работниците, които може да са особено уязвими на въздействия и/или да са маргинализирани (например работници жени, работници мигранти, работници с увреждания).

24. Ако предприятието не може да оповести изискваната по-горе информация, тъй като не е приело обща процедура за взаимодействие с работниците по веригата на стойността, то оповестява това. То може да оповести график, в който се стреми да въведе такава процедура.

Изискване за оповестяване S2-3 — Процедури за коригиране на отрицателните въздействия и канали за изразяване на опасения от работниците по веригата на стойността

25. Предприятието описва процедурите, които е въвело за осигуряване на или сътрудничество при коригирането на отрицателните въздействия върху лицата в собствената му работна сила, които е установило, че е причинило, или за които е допринесло, както и каналите за изразяване и разглеждане на опасения, с които разполагат работниците във веригата на стойността.

26. Целта на това изискване за оповестяване е да се даде възможност за разбиране на официалните средства, чрез които **работниците във веригата на стойността** могат да заявят своите опасения и нужди директно пред предприятието и/или чрез които предприятието поддържа наличието на такива канали (например **механизми за подаване на жалби**) на работното място на работниците във веригата на стойността; на начина за предприемане на последващи действия с тези работници по отношение на повдигнатите проблеми; както и на ефективността на тези канали.

27. Предприятието описва:

а) общия си подход и процедурите си за осигуряване или принос за **коригирането**, когато е установило, че е причинило или е допринесло за съществено отрицателно въздействие върху **работниците във веригата на стойността**, в това число дали и по какъв начин оценява дали осигуреното коригиране е ефективно;

б) всички специфични канали, които е въвело, за да изразяват работниците във веригата на стойността своите опасения или нужди директно пред предприятието, и за разглеждането на тези опасения и нужди, в това число дали тези канали са създадени от самото предприятие и/или са механизми на трети страни;

в) процедурите си, чрез които поддържа или изисква наличието на такива канали на работното място на работниците във веригата на стойността; и

г) по какъв начин проследява и наблюдава повдигнатите и разгледаните проблеми и по какъв начин осигурява ефективността на каналите, в това число чрез участието на **заинтересовани страни**, които са предвидените **ползватели**.

28. Предприятието оповестява дали и по какъв начин преценява, че работниците във веригата на стойността са запознати с тези структури или процедури и им се доверяват като начин да изразяват своите опасения или нужди и за тяхното разглеждане. Освен това предприятието оповестява дали е въвело политики по отношение на защитата на лицата, които използват структурите и процедурите, срещу ответни действия с цел отмъщение. Ако тази информация е била оповестена в съответствие с ЕСОУ G1—1, предприятието може да се позове на тази информация.

29. Ако предприятието не може да оповести изискваната по-горе информация, тъй като не е приело канал за изразяване на опасения и/или не поддържа наличието на такъв канал на работното място за **работниците във веригата на стойността**, то оповестява това. То може да оповести график, в който се стреми да въведе такъв канал или такива процедури.

Изискване за оповестяване S2-4 — Предприемане на действия във връзка със съществени въздействия върху работниците по веригата на стойността и подходи за управление на съществените рискове и преследване на съществените възможности, свързани с работниците по веригата на стойността, и ефективност на тези действия

30. Предприятието оповестява как предприема действия във връзка със съществени въздействия върху работниците във веригата на стойността и за управление на съществените рискове и преследване на съществените възможности, свързани с работниците във веригата на стойността, както и ефективността на тези действия.

31. Целта на това изискване за оповестяване е двояка. Първо, да се даде възможност за разбиране на всички действия или инициативи, чрез които предприятието се стреми да:

а) предотврати, смекчи или **коригира** отрицателните съществени **въздействия** върху **работниците по веригата на стойността**; и/или

б) да постигне положителни съществени въздействия върху работниците по веригата на стойността.

Второ, да се осигури разбиране за начините, по които предприятието се справя със съществените **рискове** и преследва съществените **възможности**, свързани с **работниците по веригата на стойността**.

Предприятието предоставя обобщено описание на плановете за действие и на ресурсите за управление на неговите съществени въздействия, рискове и възможности във връзка с **работниците по веригата на стойността** съгласно ЕСОУ 2 MDR-A „*Действия* и ресурси във връзка с *въпроси на устойчивостта*“.

32. Във връзка със съществените **въздействия** предприятието описва:

а) действия, планирани, предприети или в процес на изпълнение, за предотвратяване или смекчаване на съществени отрицателни въздействия върху **работниците по веригата на стойността**;

б) дали и как е предприел действия осигури или даде възможност за **коригиране** във връзка с действително съществено въздействие;

в) всички въведени допълнителни **действия** или инициативи, чиято основна цел е да се осигури положително въздействие върху работниците по веригата на стойността; и

г) по какъв начин проследява и оценява ефективността на такива **действия** и инициативи за постигане на желаните резултати за работниците във веригата на стойността.

33. Във връзка с параграф 30 предприятието описва:

а) процесите, с които определя необходимите и подходящи действия в отговор на конкретно действително или потенциално отрицателно въздействие върху **работниците във веригата на стойността**;

б) подхода си в предприемането на действия във връзка с конкретни съществени въздействия върху работниците във веригата на стойността, в това число за всяко действие във връзка със своите практики за закупуване или други вътрешни практики, както и с изграждането на капацитет или другите форми на взаимодействие със субекти във веригата на стойността, или формите на съвместни действия с партньори от отрасъла или други засегнати страни; и

в) как гарантира, че процедурите за осигуряване или предоставяне на възможност за **коригиране** в случай на съществени отрицателни въздействия са налични и ефективни с оглед на тяхното изпълнение и резултатите от тях.

34. Във връзка със съществените рискове и възможности предприятието описва:

а) какви действия се планират или предприемат за смекчаване на съществените рискове за предприятието, произтичащи от неговите въздействия върху **работниците във веригата на стойността** и от **зависимостите** му от тях, и по какъв начин то проследява ефективността на тези действия на практика; и

б) какви действия се планират или предприемат за преследване на съществени възможности за предприятието във връзка с работниците по веригата на стойността.

35. Предприятието оповестява дали и по какъв начин предприема действия, за да не причинява или не допринася за съществени отрицателни въздействия върху работниците във **веригата на стойността** чрез собствените си практики, включително, според случая, във връзка с доставките, продажбите и използването на данни. Това може да включва оповестяване на подхода, който се използва, когато възникне напрежение между предотвратяването или смекчаването на съществени отрицателни въздействия и други видове свързан с дейността натиск.

36. Предприятието оповестява също така дали са отчетени тежки проблеми и **нарушения**, свързани с правата на човека, нагоре и надолу по **веригата му на стойността** и, ако е приложимо, ги оповестява ([111]).

37. При оповестяване на информацията, изисквана съгласно параграф 32, буква в), предприятието взема предвид ЕСОУ 2 (вж. ЕСОУ 2 MDR-T, ефективност на проследяването на политиките и **действията** чрез **цели**), ако оценява ефективността на дадено действие чрез определяне на цел.

38. Предприятието оповестява какви ресурси са предвидени за управлението на неговите съществени въздействия, като предоставя информация, която дава на **ползвателите** възможност да разберат по какъв начин се управляват съществените въздействия.

Измерители и цели

Изискване за оповестяване S2-5 — Цели, свързани с управлението на съществените отрицателни въздействия, увеличаването на положителните въздействия и управлението на съществените рискове и възможности

39. Предприятието оповестява обвързаните със срокове и ориентираните към резултатите цели, които може да е определило във връзка със:

а) **намаляването на отрицателните въздействия върху работниците по веригата на стойността; и/или**

б) **увеличаването на положителните въздействия върху работниците по веригата на стойността; и/или**

в) **управлението на съществените рискове и възможности, свързани с работниците по веригата на стойността.**

40. Целта на това изискване за оповестяване е да се даде възможност за разбиране на степента, в която предприятието използва обвързани със срокове и ориентирани към резултатите **цели**, за да управлява и измерва напредъка си в справянето със съществените отрицателни въздействия и/или в увеличаването на положителните въздействия върху работниците във **веригата на стойността**, и/или в управляването на съществените рискове и възможности, свързани с работниците във веригата на стойността.

41. Обобщеното описание на **целите** за управление на съществените въздействия, рискове и възможности във връзка с **работниците по веригата на стойността** съдържа изискванията за предоставяне на информация, определени в ЕСОУ 2 MDR-T.

42. Предприятието оповестява процедурата за определяне на **целите**, в това число дали и по какъв начин е взаимодействало пряко с работниците във веригата на стойността, с техните представители или с **надеждни пълномощници**, които имат представа за тяхното положение, при:

а) определянето на такива цели;

б) проследяването на резултатите на предприятието в постигането им; и

в) установяването на поуките или на подобренията в резултат на постигнатите от предприятието резултати.

([111]) Тази информация подкрепя удовлетворяването на потребностите от информация на участниците на финансовите пазари, по отношение на които се прилага Регламент (ЕС) 2019/2088, тъй като произлиза от допълнителен показател, свързан с основните неблагоприятни въздействия, определен в показател № 14 в таблица III от приложение I към Делегиран регламент (ЕС) 2022/1288 на Комисията, по отношение на правилата за оповестяване на устойчивите инвестиции („Брой установени случаи на тежки проблеми и нарушения, свързани с правата на човека“).

Допълнение А

Изисквания по отношение на прилагането

Настоящото допълнение е неразделна част от ЕСОУ S2 *Работници по веригата на стойност*та. Чрез него се подпомага прилагането на изискванията за оповестяване, определени в настоящия стандарт, и то е със същата правна сила като останалите части на ЕСОУ S2.

Цел

ИП 1. В допълнение към въпросите, изброени в параграф 2, предприятието може също така да обмисли оповестяването на информация по други въпроси, свързани със съществено въздействие, за по-кратък период от време, например инициативи, свързани със здравето и безопасността на **работниците по веригата на стойността** по време на пандемия.

ИП 2. Прегледът на социалните и свързаните с правата на човека въпроси, предвиден в параграф 2, не означава, че всички тези въпроси следва да бъдат оповестявани във всяко изискване за оповестяване в настоящия стандарт. По-скоро в него е включен списък с въпроси, които предприятието трябва да вземе предвид при извършването на оценката на **съществеността** (вж. ЕСОУ 1, глава 3 „Двойната същественост като принцип на оповестяванията във връзка с устойчивостта“, и ЕСОУ 2 IRO-1) по отношение на **работниците във веригата на стойността**, и впоследствие, ако е уместно, да оповести като съществени въздействия, рискове и възможности в рамките на обхвата на настоящия стандарт.

ИП 3. Примерите за работници, които попадат в обхвата на настоящия стандарт, са, както следва:

а) работници, предоставящи възложени на външни изпълнители услуги и работещи в работното място на предприятието (напр. трети страни, работещи в сферата на кетъринга или охраната);

б) работници на **доставчик**, с който предприятието е сключило договор, които работят в помещенията на доставчика, като прилагат методите на работа на доставчика;

в) работници за субект „надолу по веригата“, който купува стоки или услуги от предприятието;

г) работници на доставчик на оборудване на предприятието, които извършват редовна поддръжка на оборудването на доставчика (напр. фотокопирна машина) на работно място, контролирано от предприятието, както е предвидено в договора между доставчика на оборудване и предприятието; и

д) работници по-далече във **веригата на доставки**, добиващи суровини, които след това се преработват в компоненти, които се въвеждат в продуктите на предприятието.

ЕСОУ 2 Общи оповестявания

Стратегия

Изискване за оповестяване, свързано с ЕСОУ 2 SBM-2 — Интереси и мнения на заинтересованите страни

ИП 4. В изискване за оповестяване ЕСОУ 2 SBM-2 се предвижда предприятието да осигури разбиране за това дали и как преценява доколко неговата стратегия и неговият **модел на стопанска дейност** играят роля за създаването, изострянето или (обратно) смекчаването на значителни съществени **въздействия** върху работниците по **веригата на стойността**, както и дали и как моделът на стопанска дейност и стратегията са приспособени за справяне с такива съществени въздействия.

ИП 5. Въпреки че **работниците във веригата на стойността** може да не взаимодействат с предприятието на равнището на неговата стратегия или неговия модел на стопанска дейност, техните мнения могат да се използват за извършваната от предприятието оценка на неговата стратегия и неговия модел на стопанска дейност. Предприятието може да оповести мненията на работниците във веригата на стойността и представителите на работниците във веригата на стойността.

Изискване за оповестяване, свързано с ЕСОУ 2 SBM-3 — Съществени въздействия, рискове и възможности и взаимодействието им със стратегията и модела на стопанска дейност

ИП 6. **Въздействията** върху работниците по **веригата на стойността** могат да произтичат от стратегията на предприятието или от неговия **модел на стопанска дейност** по редица различни начини. Например въздействията могат да са свързани със стойността на продукцията на предприятието (като предоставяне на продукти или услуги с най-ниска цена, или високоскоростна доставка, по начини, които оказват натиск върху

трудовите права нагоре и надолу по веригата на стойността), с неговата **верига на стойността** (като разчитане на стоки с неясен произход, при които няма видимост на въздействието върху работниците) или със структурата на разходите и модела на приходите на предприятието (напр. прехвърляне на свързания с материалните запаси риск към доставчиците, което оказва верижен ефект върху трудовите права на техните работници).

ИП 7. Въздействията върху **работниците по веригата на стойността**, които произтичат от стратегията или **модела на стопанска дейност**, могат да доведат до съществени **рискове** и за самото предприятие. Например в контекста на пандемия или друга тежка здравна криза предприятие, което разчита на работници, които не са наети на трудови договори и имат малък достъп или нямат достъп до обезщетения при болест и за здравни грижи, може да бъде изправено пред сериозни оперативни рискове и рискове за непрекъснатостта на дейността, тъй като работниците нямат друг избор освен да продължат да работят, докато са болни, а това допълнително засилва разпространението на болестта и причинява големи прекъсвания по **веригата на доставките**. Друг пример е ситуацията, в която продажбата на стоки с условие за най-ниски цени за клиентите създава оперативни рискове, тъй като **доставчиците**, върху които се упражнява прекален ценови натиск, могат да възложат производство на подизпълнители и това да доведе до по-ниско качество и по-дълга, по-малко прозрачна и по-малко контролируема верига на доставките. Рисковете за репутацията и за възможностите за стопанска дейност, свързани с експлоатацията на нискоквалифицирани и нископлатени работници в географски райони на снабдяване с минимална защита за тези работници, също нарастват поради бурната реакция на средствата за масова информация и насочването на **потребителските** предпочитания към по-етични или по-устойчиви стоки.

ИП 8. Характеристиките на **работниците по веригата на стойността**, които предприятието може да вземе под внимание, когато изпълнява параграф 12, са свързани например с младите работници, които може да са по-податливи на **въздействия** върху тяхното физическо и психическо развитие, или с жените работници на места, където спрямо жените редовно е налице дискриминация по отношение на условията на заетост или труд, или с работниците мигранти на места, където пазарът за предлагане на работна ръка е слабо регулиран и на работниците редовно се начисляват такси за наемане на работа. Присъщото естество на дейността, която се изисква да изпълняват, може да изложи някои работници на риск (напр. работници, от които се изисква да боравят с химикали или да работят с определено оборудване, или нископлатени работници, които са на договори с „нулево работно време“).

ИП 9. По отношение на параграф 13 съществени рискове биха могли да възникнат и поради зависимостта на предприятието от **работниците по веригата на стойността**, при което събития с малка вероятност, но с голямо въздействие могат да предизвикат **финансови последици**; например, когато глобална пандемия води до тежки последици за здравето на работниците във всички звена по веригата на стойността, в резултат на което настъпват големи смущения в производството и разпространението. Други примери за риск, свързан със зависимостта на предприятието от работниците във веригата на стойността, са недостигът на квалифицирани работници или политически решения или законодателство, засягащи работниците във веригата на стойността, работещи за доставчиците на логистично осигуряване. Например ако някои работници във веригата на стойността на предприятието са изложени на риск от **принудителен труд** и предприятието внася продукти в държави, в които законът позволява конфискация на вносни стоки, за които се подозира, че са произведени с принудителен труд.

Управление на въздействията, рисковете и възможностите

Изискване за оповестяване S2-1 — Политики, свързани с работниците по веригата на стойността

ИП 10. Ако политиките са ограничени до **работната сила на самото предприятие** и не обхващат работниците в субекти и взаимоотношения нагоре и надолу по веригата, те се оповестяват съгласно ЕСОУ S1, а не във връзка с настоящото изискване.

ИП 11. Ако в оповестяванията съгласно ЕСОУ S1 е включена информация, която е от значение за работниците по веригата на стойността, тук може да бъде направена препратка към нея; след това оповестяванията във връзка с останалите елементи се правят съгласно настоящото изискване за оповестяване.

ИП 12. Предприятието може да оповести обяснения за значителни промени в политиките, приети през отчетната година (напр. нови очаквания за **доставчиците**, нови или допълнителни подходи към надлежната проверка и корективните мерки).

ИП 13. **Политиката** може да е под формата на самостоятелна политика по отношение на работниците във **веригата на стойността**, или да бъде включена в по-широкообхватен документ като етичен кодекс или обща политика за устойчивост, който вече е бил оповестен от предприятието като част от друг ЕСОУ. Във втория случай предприятието предоставя точна препратка към конкретните аспекти на политиката, които отговарят на изискванията на настоящото изискване за оповестяване.

ИП 14. Когато оповестява привеждането на политиките си в съответствие с Ръководните принципи на ООН за предприятията и правата на човека, предприятието взема предвид, че в Ръководните принципи се прави позоваване на Международната харта за правата на човека, която се състои от Всеобщата декларация за правата на човека и двата пакта за прилагането ѝ, както и на Декларацията на Международната организация на труда за основните принципи и права в областта на труда и основните конвенции, които я подкрепят, и може да оповести съответствието си с тези инструменти.

ИП 15. Когато оповестява по какъв начин са вградени външните политики, предприятието може например да вземе предвид вътрешните политики за отговорно снабдяване и привеждането в съответствие с други политики от значение за работниците по **веригата на стойността**, например по отношение на **принудителния труд**. По отношение на кодексите за поведение на **доставчиците**, които може да са налице в предприятието, в обобщението се посочва дали в тях са включени разпоредби, отнасящи се до безопасността на работниците, несигурната заетост (например използването на работници на краткосрочни договори или договори с ограничено работно време, работници, наети чрез трети страни, договори за подизпълнение с трети страни или използване на неофициални работници), трафика на хора, използването на принудителен труд или **детски труд**, както и дали тези разпоредби са в пълно съответствие с приложимите стандарти на МОТ.

ИП 16. Предприятието може да илюстрира начините, по които политиките се съобщават на онези лица, група лица или субекти, за които те са от значение — било то защото се очаква да ги прилагат (например **наети лица** в предприятието, изпълнители и **доставчици**), или защото имат пряк интерес от прилагането им (например собствени работници, инвеститори). То може да оповести средства и канали за комуникация (например листовки, бюлетини, специализирани уебсайтове, социални медии, контакти лице в лице, представители на работниците), чиято цел е да се гарантира, че **политиката** е достъпна и че различните аудитории разбират последиците от нея. Предприятието може също да обясни как установява и премахва потенциалните пречки пред разпространението, например чрез превод на съответните езици или използване на графични изображения.

Изискване за оповестяване S2-2 — Процедури за взаимодействие с работниците във веригата на стойността във връзка с въздействията

ИП 17. Когато описва коя функция или роля носи оперативна отговорност за такова взаимодействие и/или крайна отчетност, предприятието може да оповести дали това е специална роля или функция, или част от по-широка роля или функция, и дали са предложени дейности за изграждане на капацитет, за да се подпомогне персоналът за осъществяване на взаимодействието. Ако не може да посочи такава длъжност или звено, предприятието може да обяви това. Това оповестяване може да бъде изпълнено и чрез позоваване на информацията, оповестена съгласно ЕСОУ 2 GOV-1 *Ролята на административните, управителните и надзорните органи*.

ИП 18. Когато се изготвят оповестяванията, описани в параграф 22, букви б) и в), могат да бъдат взети предвид следните примери:

а) примери за етапи, на които се осъществява взаимодействието, са i) определяне на подхода към смекчаването и ii) оценка на ефективността на смекчаването;

б) по отношение на вида на взаимодействието: участие, консултация и/или предоставяне на информация;

в) по отношение на честотата на взаимодействието може да бъде предоставена информация дали взаимодействието се осъществява редовно, в определени моменти на даден проект или стопански процес, например когато започва нов сезон на прибиране на реколтата или се открива нова производствена линия, както и дали се осъществява в отговор на законови изисквания и/или в отговор на искания от страна на заинтересовани страни, и дали резултатът от взаимодействието се включва в процесите на вземане на решения на предприятието; и

г) по отношение на длъжността с оперативна отговорност, дали предприятието изисква определени умения от съответния персонал, или осигурява **обучение** или изграждане на капацитет, за да може съответният персонал да осъществява взаимодействие.

ИП 19. Целта на глобалните рамкови споразумения е да се установи постоянна връзка между многонационално предприятие и глобална синдикална федерация, за да се гарантира, че предприятието се придържа към едни и същи стандарти във всяка държава, в която осъществява дейност.

ИП 20. За да покаже по какъв начин гледните точки на работниците по **веригата на стойността** са повлияли на конкретни решения или дейности на предприятието, то може да даде примери от текущия отчетен период.

Изискване за оповестяване S2-3 — Процедури за коригиране на отрицателните въздействия и канали за изразяване на опасения от работниците по веригата на стойността

ИП 21. Когато изпълнява изискванията, определени в изискване за оповестяване ЕСОУ S2-3, предприятието може да се ръководи от съдържанието на Ръководните принципи на ООН за предприятията и правата на човека и Насоките на ОИСР за многонационалните предприятия, насочено към **коригирането** и **механизмите за подаване на жалби**.

ИП 22. Каналите за изразяване на опасения или нужди включват **механизми за подаване на жалби**, горещи линии, синдикални организации (когато работниците членуват в такива организации), процеси на диалог или други средства, чрез които работниците по **веригата на стойността** или техните **законни представители** могат да изразяват загриженост относно въздействията или да обясняват нуждите, които биха искали предприятието да вземе под внимание. Те може да включват както канали, предоставени пряко от предприятието, така и канали, предоставени от субектите, в които работят работниците във веригата на стойността, в допълнение към всички други механизми, които предприятието може да използва, за да придобие представа за управлението на въздействията върху работниците, като напр. одити за съответствие. Когато за изпълнението на това изискване предприятието разчита единствено на информация за съществуването на такива канали, предоставена от субектите, с които поддържа **стопански отношения**, то може да посочи това.

ИП 23. За да се получи по-добра представа за информацията, обхваната в изискване за оповестяване ЕСОУ S2-3, предприятието може да обясни дали и по какъв начин работниците по **веригата на стойността**, които могат да бъдат засегнати, имат достъп до канали на равнището на предприятието, от което са наети или с което са сключили договор за работа, във връзка с всяко съществено въздействие.

ИП 24. Механизмите на трети страни могат да включват механизми, управлявани от правителството, НПО, отраслови сдружения, и други инициативи за сътрудничество. Предприятието може да оповести дали те са достъпни за всички работници, които са действително или потенциално съществено засегнати от предприятието, или за физически лица или организации, действащи от тяхно име или на които по друг начин са известни отрицателните въздействия.

ИП 25. Във връзка със защитата на лицата, които използват механизмите, срещу ответни действия с цел отмъщение предприятието може да опише дали разглежда жалбите поверително и при зачитане на правата на неприкосновеност на личния живот и защита на данните; и дали механизмите позволяват анонимно използване от работниците (например чрез представителство от трета страна).

ИП 26. Когато оповестява дали и по какъв начин му е известно, че работниците по **веригата на стойността** са запознати с някой от тези канали и имат доверие в него, предприятието може да предостави подходящи и надеждни данни за ефективността на тези канали от гледна точка на самите работници по веригата на стойността. Примери за източници на информация са проучвания сред работниците, които са използвали такива канали, и техните равнища на удовлетворение от процеса и резултатите.

ИП 27. Когато описва ефективността на каналите за изразяване на опасения от работниците по **веригата на стойността**, предприятието може да се ръководи от следните въпроси въз основа на „критериите за ефективност на извънсъдебните **механизми за подаване на жалби**“, определени в Ръководни принципи на ООН за предприятията и правата на човека, по-специално принцип 31. Съображенията по-долу могат да се приложат към отделни канали или към обща система от канали:

а) възприемат ли се каналите за легитимни поради осигуряване на подходяща отчетност за тяхното честно поведение и за изграждането на доверие сред заинтересованите страни?

б) известни ли са каналите на **заинтересованите страни** и достъпни ли са за тях?

в) разполагат ли каналите с ясни и известни процедури с примерни срокове?

г) осигуряват ли каналите подходящ достъп за **заинтересованите страни** до източници на информация, съвети и знания и опит?

д) предлагат ли каналите прозрачност, като предоставят достатъчно информация както на жалбоподателите, така и, когато е приложимо, за да се отговори на някакъв обществен интерес?

е) резултатите, постигнати чрез каналите, в съответствие ли са с международно признатите права на човека?

ж) предприятието установява ли от каналите прозрения, които поддържат непрекъснатото учене по отношение както на подобряването на каналите, така и на предотвратяването на бъдещи въздействия?

з) предприятието съсредоточава ли се върху диалога с жалбоподателите като средство за постигане на съгласувани решения, вместо да се стреми към едностранно определяне на резултата?

Изискване за оповестяване S2-4 — Предприемане на действия във връзка със съществени въздействия върху работниците по веригата на стойността и подходи за управление на съществените рискове и преследване на съществените възможности, свързани с работниците по веригата на стойността, и ефективност на тези действия

ИП 28. Може да отнеме време, за да се разберат отрицателните въздействия и начина, по който предприятието може да участва в тях чрез веригата на стойността си, както и за да се определят и да се приложат на практика подходящи ответни мерки. Поради това предприятието трябва да вземе предвид:

а) своите общи и специфични подходи за справяне със съществените отрицателни въздействия;

б) своите инициативи, насочени към допринасяне за допълнителни съществени положителни въздействия;

в) доколко е напреднало в усилията си през отчетния период; и

г) своите цели за непрекъснато подобряване.

ИП 29. Подходящите действия може да се различават в зависимост от това дали предприятието причинява или допринася за дадено съществено въздействие, или съществеността въздействие е пряко свързано със собствената му дейност, продукти или услуги чрез стопански отношения.

ИП 30. Като се има предвид, че съществените отрицателни въздействия, засягащи работниците по **веригата на стойността**, които са възникнали през отчетния период, може да са свързани и със субекти или дейности извън неговия пряк контрол, предприятието може да оповести дали и по какъв начин се стреми да използва влиянието си в своите **стопански отношения**, за да управлява тези въздействия. Това може да включва използване на търговско **влияние** (например налагане на договорни изисквания субектите, с които предприятието поддържа стопански отношения, или прилагане на поощрения), други форми на влияние в рамките на отношенията (като предоставяне на **обучение** или изграждане на капацитет на субектите, с които предприятието поддържа стопански отношения, по въпросите на правата на работниците) или сътрудничество с партньори или други участници (като инициативи, насочени към отговорно набиране на персонал или осигуряване, че работниците получават **адекватна работна заплата**).

ИП 31. Когато предприятието оповестява участието си в отраслова инициатива или в инициатива на множество заинтересовани страни като част от **действията** си за справяне със съществените отрицателни въздействия, то може да оповести по какъв начин инициативата и собственото му участие в нея са насочени към справяне със съответното съществено въздействие. То може да оповести в съответствие с ЕСОУ S2-5 съответните **цели**, определени от инициативата, и напредъка по отношение на постигането им.

ИП 32. Когато оповестява дали и по какъв начин отчита действителните и потенциалните въздействия върху работниците по **веригата на стойността** в решенията за прекратяване на **стопански отношения** и дали и по какъв начин се стреми да се справи с всякакви отрицателни въздействия, които могат да възникнат от прекратяването, предприятието може да включва примери.

ИП 33. Когато оповестява по какъв начин проследява ефективността на **действията** си за справяне със съществените въздействия през отчетния период, предприятието може да оповести поуките, които е извлякло през предишния и текущия отчетен период.

ИП 34. Процедурите, използвани за проследяване на ефективността на **действията**, могат да включват вътрешен или външен одит или проверка, съдебни производства и/или съдебни решения, оценки на въздействието, измервателни системи, мнения на заинтересованите страни, **механизми за подаване на жалби**, външни оценки на ефективността и сравнителен анализ.

ИП 35. Отчитането на ефективността има за цел да се даде възможност за разбиране на връзките между **действията**, предприети от предприятието, и ефективното управление на въздействията. Например, за да покаже ефективността на **действията** си за подпомагане на **доставчиците** при подобряване на условията на труд в тях, предприятието може да оповести обратна информация от проучване сред работниците на доставчиците, показваща, че условията на труд са се подобрили от момента, в който предприятието е започнало да работи с тези доставчици. Допълнителната информация, която предприятието може да предостави, включва данни, показващи намаляване на броя на установените **произшествия**, например чрез независими одити.

ИП 36. По отношение на инициативи или процедури, които е въвело и които се основават на нужди на засегнатите работници, както и по отношение на напредъка в тяхното изпълнение, предприятието може да оповести:

а) информация дали и по какъв начин работниците по **веригата на стойността** и техните **законни представители** или **надеждни пълномощници** играят роля в решенията относно структурата и изпълнението на тези програми или процедури; и

б) информация за предвидените или постигнати положителни резултати за работниците по веригата на стойността в резултат на тези инициативи или процедури.

ИП 37. Предприятието може да обясни дали някакви инициативи или процедури, чиято основна цел е да се осигурят положителни въздействия върху работниците по **веригата на стойността**, имат за цел също така да подкрепят постигането на една или повече от целите за устойчиво развитие (ЦУР) на ООН. Например чрез ангажимент по ЦУР 8 на ООН да „стимулира траен, приобщаващ и устойчив икономически растеж, пълноценна и продуктивна заетост и достоен труд за всички“ предприятието може да предоставя изграждане на капацитет за дребните земеделски стопани във **веригата на доставките** си, което да доведе до увеличаване на техните доходи; или може да подкрепя **обучение** за увеличаване на дела на жените, способни да поемат поръчки за доставка, надолу по веригата на стойността.

ИП 38. Когато се оповестяват планираните или постигнатите положителни резултати от **действията** за работниците по **веригата на стойността**, трябва да се прави разграничение между доказателствата за извършването на определени дейности (напр., че х на брой работници са преминали **обучение** по финансова грамотност) и доказателствата за действителните резултати за работниците (напр. че х работници съобщават, че са в състояние да управляват по-добре бюджетите на своите домакинства, така че да постигнат целите си за спестяване).

ИП 39. Когато оповестява дали дадени инициативи или процедури играят роля също така за смекчаване на съществени отрицателни въздействия, предприятието може например да вземе предвид програми, които имат за цел да се повиши финансовата грамотност на жените работници и които са довели до повишаване на повече жени, както и до съобщаване за намален сексуален **тормоз** на работното място.

ИП 40. При оповестяване на съществените рискове и възможности, свързани с неговите въздействия или **зависимости** върху работниците по **веригата на стойността**, предприятието може да вземе предвид следното:

а) стопанските рискове, свързани с въздействието на предприятието върху работниците във веригата на стойността, могат да включват риск за репутацията или риск от правна отговорност, когато се установи, че работниците по веригата на стойността са подложени на **принудителен или детски труд**;

б) стопанските рискове, свързани със зависимостите на предприятието от работниците по веригата на стойността, могат да включват нарушаване на стопанската дейност, когато поради пандемия бъдат затворени значителни части от неговата **верига на доставките** или дистрибуторска мрежа;

в) възможностите, свързани с въздействието на предприятието върху работниците по веригата на стойността, могат да включват пазарна диференциация и по-голяма привлекателност за клиентите чрез гарантиране на достойно **заплащане** и условия за работниците, които не са наети лица; и

г) стопанските възможности, свързани със зависимостите на предприятието от работниците по веригата на стойността, могат да включват постигането на бъдещо устойчиво снабдяване с дадена стока чрез осигуряване на достатъчно доходи за дребните земеделски стопани, за да се убедят бъдещите поколения да продължат да отглеждат тази култура.

ИП 41. Когато оповестява дали **зависимостите** се превръщат в рискове, предприятието взема предвид външните събития.

ИП 42. Когато оповестява политиките, **действията**, ресурсите и **целите**, свързани с управлението на съществени **рискове** и **възможности**, в случаите, когато рисковете и възможностите произтичат от съществено **въздействие**, предприятието може да прави препратки към своите оповестявания относно политиките, действията, ресурсите и целите във връзка с това въздействие.

ИП 43. Предприятието взема предвид дали и как процесите за управление на съществените рискове, свързани с работниците **по веригата на стойността**, са включени в съществуващите процеси за управление на риска.

ИП 44. Когато оповестява ресурсите, отпуснати за управление на съществените въздействия, предприятието може да оповести кои вътрешни звена участват в управлението на въздействията и какви видове действия предприемат тези звена за справяне с отрицателните и увеличаване на положителните въздействия.

Измерители и цели

Изискване за оповестяване S2-5 — Цели, свързани с управлението на съществените отрицателни въздействия, увеличаването на положителните въздействия и управлението на съществените рискове и възможности

ИП 45. Когато оповестява информация относно **целите** в съответствие с параграф 39, предприятието може да оповести:

а) планираните резултати, които трябва да бъдат постигнати в живота на работниците по **веригата на стойността**, като ги представя възможно най-конкретно;

б) стабилността на целите във времето по отношение на определенията и методиките, за да се осигури възможност за съпоставимост във времето;

в) стандартите или ангажиментите, на които се основават целите (например правилник за дейността, политики за снабдяване, глобални рамки или отраслови кодекси).

ИП 46. **Целите**, свързани със съществените **рискове** и **възможности**, могат да бъдат същите или да са различни от целите, свързани със съществените **въздействия**. Например целта за постигане на **заплати**, гарантиращи жизнения минимум, за работниците във **веригата на доставките** може да намали както въздействието върху тези работници, така и свързаните с него рискове по отношение на качеството и надеждността на доставките.

ИП 47. Предприятието може също така да направи разграничение между краткосрочните, средносрочните и дългосрочните **цели**, обхващащи един и същ ангажимент по **политиката**. Например предприятието може да си е поставило дългосрочна цел да постигне намаляване на свързаните със здравето и безопасността произшествия, засягащи работниците на даден **доставчик**, с 80 % до 2030 г., и краткосрочна цел за намаляване до 2024 г. на **извънредния труд** на извършващите доставки шофьори с x %, като същевременно запази доходите им.

ИП 48. Когато променя или заменя **цел** през отчетния период, предприятието може да обясни промяната, като направи препратка към значителни промени в **модела на стопанска дейност** или към по-широкообхватни промени в приетия стандарт или в законодателството, от които произтича целта, за да предостави контекстуална информация съгласно ЕСОУ 2 ВР-2 „*Оповестявания във връзка с особени обстоятелства*“.

ЕСОУ S3

ЗАСЕГНАТИ ОБЩНОСТИ

СЪДЪРЖАНИЕ

Цел

Взаимодействие с други ЕСОУ

Изисквания за оповестяване

– ЕСОУ 2 Общи оповестявания

Стратегия

– Изискване за оповестяване, свързано с ЕСОУ 2 SBM-2 — Интереси и мнения на заинтересованите страни

– Изискване за оповестяване, свързано с ЕСОУ 2 SBM-3 — Съществени въздействия, рискове и възможности и взаимодействието им със стратегията и модела на стопанска дейност

Управление на въздействията, рисковете и възможностите

– Изискване за оповестяване S3-1 — Политики, свързани със засегнатите общности

– Изискване за оповестяване S3-2 — Процедури за взаимодействие със засегнатите общности във връзка с въздействията

– Изискване за оповестяване S3-3 — Процедури за коригиране на отрицателните въздействия и канали за изразяване на опасения от засегнатите общности

– Изискване за оповестяване S3-4 — Предприемане на действия във връзка със съществени въздействия върху засегнатите общности и подходи за управление на съществените рискове и преследване на съществените възможности, свързани със засегнатите общности, и ефективност на тези действия

Измерители и цели

– Изискване за оповестяване S3-5 — Цели, свързани с управлението на съществените отрицателни въздействия, увеличаването на положителните въздействия и управлението на съществените рискове и възможности

Допълнение А: Изисквания по отношение на прилагането

– Цел

– Общи оповестявания съгласно ЕСОУ 2

Стратегия

– Изискване за оповестяване, свързано с ЕСОУ 2 SBM-2 — Интереси и мнения на заинтересованите страни

– Изискване за оповестяване, свързано с ЕСОУ 2 SBM-3 — Съществени въздействия, рискове и възможности и взаимодействието им със стратегията и модела на стопанска дейност

Управление на въздействията, рисковете и възможностите

– Изискване за оповестяване S3-1 — Политики, свързани със засегнатите общности

– Изискване за оповестяване S3-2 — Процедури за взаимодействие със засегнатите общности във връзка с въздействията

– Изискване за оповестяване S3-3 — Процедури за коригиране на отрицателните въздействия и канали за изразяване на опасения от засегнатите общности

– Изискване за оповестяване S3-4 — Предприемане на действия във връзка със съществени въздействия и подходи за смекчаване на съществените рискове и преследване на съществените възможности, свързани със засегнатите общности, и ефективност на тези действия и подходи

Измерители и цели

– Изискване за оповестяване S3-5 — Цели, свързани с управлението на съществените отрицателни въздействия, увеличаването на положителните въздействия и управлението на съществените рискове и възможности

Цел

1. Целта на настоящия стандарт е да се определят изискванията за оповестяване, които ще дадат на **ползвателите** на **отчета за устойчивостта** възможност да разберат съществените въздействия върху **засегнатите общности**, които са свързани с неговите дейности и верига на стойността, включително чрез продуктите и услугите му, както и чрез **стопанските му отношения** и свързаните с тях съществени рискове и възможности, в това число:

   а) по какъв начин предприятието влияе върху общностите в райони, където е най-вероятно да съществуват въздействия и те да са тежки, по отношение на съществените положителни и отрицателни действителни или потенциални въздействия;

   б) всякакви предприети **действия** – както и резултата от тези действия – за предотвратяване, смекчаване или коригиране на действителните или потенциалните отрицателни въздействия, и за справяне с рисковете и възможностите;

   в) естеството, вида и степента на съществените рискове и възможности на предприятието, свързани с неговите въздействия върху **засегнатите общности** и **зависимости** от тях, и по какъв начин предприятието ги управлява; и

   г) **финансовите последици** за предприятието в краткосрочен, средносрочен и дългосрочен план от съществените рискове и възможности, произтичащи от въздействията на предприятието върху засегнатите общности и от зависимостите му от тях.

2. За да се постигне целта, с настоящия стандарт се изисква обяснение на общия подход, който предприятието възприема, за да установи и управлява всички съществени действителни и потенциални въздействия върху **засегнатите общности** по отношение на:

   а) икономическите, социалните и културните права на общностите (например подходящо жилищно настаняване, подходящ достъп до храна, вода и канализация, въздействия, свързани със земята и сигурността);

   б) гражданските и политическите права на общностите (например свобода на изразяване на мнение, свобода на събранията, въздействие върху защитниците на правата на човека); и

   в) конкретни права на **коренното население** (например на доброволно, предварително и информирано съгласие, самоопределение, културни права).

3. С настоящия стандарт също така се изисква обяснение за това по какъв начин подобни въздействия, както и **зависимостите** на предприятието от засегнатите общности, могат да създадат съществени рискове или възможности за предприятието. Например отрицателните взаимоотношения със **засегнатите общности** могат да доведат до смущения в дейността на предприятието или да навредят на репутацията му, докато конструктивните взаимоотношения могат да са полезни за стопанската дейност, например да доведат до стабилна и безконфликтна дейност и по-лесно набиране на персонал на местно равнище.

Взаимодействие с други ЕСОУ

4. Настоящият стандарт се прилага, когато съществени въздействия върху **засегнатите общности** и/или съществени рискове и възможности, свързани с тях, са определени чрез процеса на оценка на **съществеността**, изложен в ЕСОУ 2 „*Общи оповестявания*“.

5. Настоящият стандарт следва да се чете във връзка с ЕСОУ 1 „*Общи изисквания*“ и с ЕСОУ 2, както и с ЕСОУ S1 „*Собствена работна сила*“, ЕСОУ S2 „*Работници във веригата на стойността*“ и ЕСОУ S4 „*Потребители и крайни ползватели*“.

Изисквания за оповестяване

ЕСОУ 2 Общи оповестявания

6. Изискванията в настоящия раздел следва да се четат във връзка с оповестяванията по отношение на стратегията (SBM), изисквани съгласно ЕСОУ 2. Получените оповестявания се представят заедно с оповестяванията, изисквани съгласно ЕСОУ 2, с изключение на оповестяванията съгласно ЕСОУ 3 SBM-3 „*Съществени въздействия, рискове и възможности и взаимодействието им със стратегията и модела на стопанска дейност*“, които предприятието има възможност да избере да представи заедно с тематичното оповестяване.

Стратегия

Изискване за оповестяване, свързано с ЕСОУ 2 SBM-2 — Интереси и мнения на заинтересованите страни

7. Когато извършва оповестяване в съответствие с ЕСОУ 2, SBM-2, параграф 43, предприятието оповестява по какъв начин мненията, интересите и правата на **засегнатите общности**, включително зачитането на техните човешки права (и на правата им като **коренно население**, когато е приложимо), са използвани при формирането на неговата стратегия и неговия модел на стопанска дейност. **Засегнатите общности** са ключова група засегнати **заинтересовани страни**.

Изискване за оповестяване, свързано с ЕСОУ 2 SBM-3 – Съществени въздействия, рискове и възможности и взаимодействието им със стратегията и модела на стопанска дейност

8. Когато извършва оповестяване в съответствие с ЕСОУ 2 SBM-3, параграф 48, предприятието оповестява:

а) дали и по какъв начин действителните и потенциалните въздействия върху **засегнатите общности**, посочени в ЕСОУ 2 IRO-1 „*Описание на процедурите за установяване и оценка на съществените въздействия, рискове и възможности*“: i) произлизат от или са свързани със стратегията и моделите на стопанска дейност на предприятието и ii) се използват и допринасят за адаптирането на стратегията и модела на стопанска дейност на предприятието; и

б) връзката между неговите съществени рискове и възможности, произтичащи от въздействия върху засегнатите общности и **зависимости** от тях, и неговата стратегия и неговия модел на стопанска дейност.

9. Когато изпълнява изискванията на параграф 48, предприятието оповестява дали всички **засегнати общности**, за които има вероятност да бъдат съществено засегнати от него, включително въздействия, свързани със собствената дейност и **веригата на стойността**, включително чрез неговите продукти или услуги, както и чрез неговите **стопански отношения**, са включени в обхвата на оповестяването съгласно ЕСОУ 2. В допълнение предприятието предоставя следната информация:

а) кратко описание на видовете общности, подложени на съществени въздействия във връзка със собствената му дейност или надолу и нагоре по неговата верига на стойността, и уточняване дали те са:

i. общности, живеещи или работещи в близост до експлоатационни **площадки**, фабрики, съоръжения или други физически обекти на предприятието, или са по-отдалечени общности, засегнати от дейности в тези обекти (например от **замърсяване** на водата надолу по течението);

ii. общности по веригата на стойността на предприятието (например засегнати от дейността на съоръженията на **доставчиците** или от дейностите на доставчици на логистични или разпространителски услуги);

iii. общности в едната или двете крайни точки на веригата на стойността (например в точката на добив на метали или полезни изкопаеми или на добиване на суровини, или общности около площадки за **отпадъци** или **рециклиране**);

iv. общности на **коренното население**.

б) в случай на съществени отрицателни въздействия — дали те са i) широко разпространени или системни в контекста, в който предприятието осъществява дейност или се снабдява с ресурси, или поддържа други стопански отношения (например маргинализирани групи от населението, подложени на въздействие върху тяхното здраве и качество на живот в силно индустриализиран район), или ii) свързани с отделни **произшествия** в рамките на собствената дейност на предприятието (например разлив на токсични **отпадъци**, засягащ достъпа на общността до чиста питейна вода) или с конкретни стопански отношения (например мирен протест на общностите срещу стопански дейности, на който служителите по сигурността на предприятието са отговорили с насилие). Това включва разглеждане на въздействията върху засегнатите общности, които могат да възникнат в резултат на прехода към по-екологични и неутрални по отношение на климата дейности. Сред потенциалните въздействия са въздействия, свързани с нововъведения и преструктуриране, закриване на мини, увеличен добив на полезни изкопаеми, необходими за прехода към устойчива икономика, и производство на слънчеви панели;

в) в случай на съществени положителни въздействия — кратко описание на дейностите, които водят до положителните въздействия (например изграждане на капацитет в подкрепа на повече и нови форми на местен поминък), и на видовете общности, които са положително засегнати или биха могли да бъдат положително засегнати; предприятието може също така да оповести дали положителните въздействия възникват в конкретни държави или региони; и

г) всички съществени рискове и възможности за стопанска дейност, произтичащи от въздействия върху засегнатите общности и от **зависимости** от тях.

10. Когато въз основа на оценката на **съществеността**, посочена в изискване за оповестяване ЕСОУ 2 IRO 1, предприятието описва основните видове общности, които са били или може да бъдат отрицателно засегнати, то оповестява дали и по какъв начин е получило представа за това как **засегнатите общности** с определени характеристики или тези, които живеят в определен контекст, или тези, които извършват определени дейности, могат да бъдат изложени на по-голям риск от увреждане.

11. Предприятието оповестява кои от неговите съществени рискове и възможности, ако има такива, произтичащи от въздействия върху **засегнатите общности** и от **зависимости** от тях, са свързани с конкретни групи от тях, а не с всички засегнати общности.

Управление на въздействията, рисковете и възможностите

Изискване за оповестяване S3-1 — Политики, свързани със засегнатите общности

12. **Предприятието описва своите политики, приети за управлението на съществените му въздействия върху засегнатите общности, както и свързаните с тях съществени рискове и възможности.**

13. Целта на това изискване за оповестяване е да се даде възможност за разбиране на степента, в която предприятието е въвело политики, насочени към установяването, оценката, управлението и/или **коригирането** на съществените въздействия конкретно върху **засегнатите общности**, както и политики, обхващащи съществените рискове или възможности, свързани със засегнатите общности.

14. Оповестяването, изисквано съгласно параграф 12, съдържа обобщена информация за политиките на предприятието, насочени към управлението на неговите съществени въздействия, рискове и възможности, свързани със **засегнатите общности**, съгласно ЕСОУ 2 MDR-P „*Политики, приети за управление на съществените въпроси на устойчивостта*“. Освен това предприятието посочва дали тези политики обхващат определени засегнати общности или всички засегнати общности.

15. Предприятието оповестява всички конкретни разпоредби на **политиката** за предотвратяване на въздействията върху **коренното население** и за справяне с такива въздействия.

16. Предприятието описва своите **политически** ангажименти ([112]) в областта на правата на човека, които са от значение за засегнатите общности, включително тези процеси и механизми за наблюдение на спазването на Ръководните принципи на ООН за предприятията и правата на човека, Декларацията на МОТ за основните принципи и права при работа или Насоките на ОИСР за многонационалните предприятия. При оповестяването си то се съсредоточава върху онези въпроси, които са съществени във връзка със ([113]), както и върху общия си подход към:

   а) зачитането на правата на човека на общностите и по-специално на **коренното население**;

   б) взаимодействието със засегнатите общности; и

   в) мерките за осигуряване на **средства за защита** при въздействия върху правата на човека и/или за предоставяне на възможност за използване на такива средства.

17. Предприятието оповестява дали и по какъв начин неговите политики по отношение на **засегнатите общности** са приведени в съответствие с международно признатите стандарти, отнасящи се до засегнатите общности и по-специално до **коренното население**, в това число с Ръководните принципи на Организацията на обединените нации (ООН) за предприятията и правата на човека. Предприятието също така оповестява до каква степен случаите на неспазване на Ръководните принципи на ООН за предприятията и правата на човека, Декларацията на МОТ за

([112]) Тази информация подкрепя удовлетворяването на потребностите от информация на участниците на финансовите пазари, по отношение на които се прилага Регламент (ЕС) 2019/2088, тъй като произлиза от допълнителен показател, свързан с основните неблагоприятни въздействия, определен в показател № 9 в таблица III от приложение I към Делегиран регламент (ЕС) 2022/1288 на Комисията, по отношение на правилата за оповестяване на устойчивите инвестиции („Липса на политика за правата на човека“).

([113]) Тази информация подкрепя удовлетворяването на потребностите от информация на участниците на финансовите пазари, по отношение на които се прилага Регламент (ЕС) 2019/2088, тъй като произлиза от задължителен показател, свързан с основните неблагоприятни въздействия, определен в показател № 11 в таблица I от приложение I към Делегиран регламент (ЕС) 2022/1288 на Комисията по отношение на правилата за оповестяване на устойчивите инвестиции („Липса на процедури и механизми за спазване на изискванията с цел да се наблюдава спазването на принципите на Глобалния договор на ООН или с Насоките на ОИСР за многонационалните предприятия“).

основните принципи и права при работа или Насоките на ОИСР за многонационалните предприятия, които включват засегнати общности, са докладвани в собствената му дейност или нагоре и надолу по **веригата на стойността**, и ако е приложимо, се посочва естеството на тези случаи ([114]).

18. **Политиката** може да е под формата на самостоятелна политика по отношение на общностите, или да бъде включена в по-широкообхватен документ като етичен кодекс или обща политика за устойчивост, който вече е бил оповестен от предприятието като част от друг ЕСОУ. Във втория случай предприятието предоставя точна препратка към конкретните аспекти на политиката, които отговарят на изискванията на настоящото изискване за оповестяване.

Изискване за оповестяване S3-2 — Процедури за взаимодействие със засегнатите общности във връзка с въздействията

19. **Предприятието оповестява общите си процедури за взаимодействие със засегнатите общности и с техните представители във връзка с действителните и потенциалните въздействия върху тях.**

20. Целта на това изискване за оповестяване е да се даде възможност за разбиране на това дали и по какъв начин предприятието взаимодейства, като част от текущия си процес на надлежна проверка, със засегнатите общности, с техните законни представители или с **надеждни пълномощници** относно съществени действителни и потенциални, положителни и/или отрицателни въздействия, които ги засягат или има вероятност да ги засегнат, и на това дали и по какъв начин гледните точки на **засегнатите общности** се вземат предвид в процесите на вземане на решения в предприятието.

21. Предприятието оповестява дали и по какъв начин гледните точки на **засегнатите общности** обуславят решенията или дейностите му, насочени към управлението на действителните и потенциалните въздействия върху общностите. Това включва, когато е приложимо, обяснение на:

    а) това дали взаимодействието със засегнатите общности или с техните **законни представители** се осъществява директно или чрез **надеждни пълномощници**, които имат представа за тяхното положение;

    б) етапа(ите), на който (които) се осъществява взаимодействието, вида на взаимодействието и неговата честота;

    в) звеното и най-висшата длъжност в рамките на предприятието, които носят оперативна отговорност за осигуряване на осъществяването на това взаимодействие и за гарантиране, че резултатите обуславят подхода на предприятието;

    г) когато е приложимо, по какъв начин предприятието оценява ефективността на взаимодействието си със засегнатите общности, в това число, когато е уместно, всякакви споразумения или резултати, които произтичат от това.

22. Когато е приложимо, предприятието оповестява стъпките, които предприема, за да придобие представа за гледните точки на **засегнатите общности**, които може да са особено уязвими на въздействия и/или да са маргинализирани, и за гледните точки на конкретни групи в рамките на засегнатите общности, например жените и момичетата.

23. Когато **засегнатите общности** са **коренно население**, предприятието също така оповестява по какъв начин взема предвид и осигурява в подхода си за **участие на заинтересованите страни** зачитането на техните конкретни права, в това число правото им на **доброволно, предварително и информирано съгласие** с оглед на: i) културната, интелектуалната, религиозната и духовната собственост на коренното население; ii) на дейностите, засягащи техните земи и територии; и iii) на законодателните или административните мерки, които ги засягат. По-специално когато се осъществява взаимодействие с коренно население, предприятието също така оповестява дали и по какъв начин са били проведени консултации с **коренното население** относно начина и параметрите на взаимодействието (например при изготвянето на дневния ред, характера и навременността на взаимодействието).

([114]) Тази информация подкрепя удовлетворяването на потребностите от информация на: участниците на финансовите пазари, по отношение на които се прилага Регламент (ЕС) 2019/2088, тъй като произлиза от задължителен показател, свързан с основните неблагоприятни въздействия, определен в показател № 10 в таблица I от приложение I към Делегиран регламент (ЕС) 2022/1288 на Комисията, по отношение на правилата за оповестяване на устойчивите инвестиции („Нарушения на принципите на Глобалния договор на ООН и на Насоките на Организацията за икономическо сътрудничество и развитие (ОИСР) за многонационалните предприятия“). и на администраторите на бенчмаркове за оповестяване на екологичните, социалните и управленските (ЕСУ) фактори, по отношение на които се прилага Регламент (ЕС) 2020/1816, както е посочено чрез показател „Брой на компонентите на бенчмарка, които са обект на социални нарушения (абсолютен брой и относителен брой, разделен на всички компоненти на бенчмарка) съгласно посоченото в международните договори и конвенции, принципите на Организацията на обединените нации и, когато е приложимо, националното законодателство“ в раздели 1 и 2 от приложение II.

24. Ако предприятието не може да оповести изискваната по-горе информация, тъй като не е приело обща процедура за взаимодействие със засегнатите общности, то оповестява това. То може да оповести график, в който се стреми да въведе такава процедура.

Изискване за оповестяване S3-3 — Процедури за коригиране на отрицателните въздействия и канали за изразяване на опасения от засегнатите общности

25. **Предприятието описва процедурите, които е въвело за осигуряване на или сътрудничество при коригирането на отрицателните въздействия върху засегнатите общности, които е установило, че е причинило, или за които е допринесло, както и каналите за изразяване и разглеждане на опасения, с които разполагат засегнатите общности.**

26. Целта на това изискване за оповестяване е да се даде възможност за разбиране на официалните средства, чрез които **засегнатите общности** могат да заявят своите опасения и нужди директно пред предприятието и/или чрез които предприятието поддържа наличието на такива канали (например **механизми за подаване на жалби**) в субектите, с които поддържа стопански отношения; на начина за предприемане на последващи действия с тези общности по отношение на повдигнатите проблеми; както и на ефективността на тези канали.

27. Предприятието описва:

    а) общия си подход и процедурите си за осигуряване или допринасяне за **коригирането**, когато е установило, че е причинило или е допринесло за съществено отрицателно **въздействие** върху засегнатите общности, в това число дали и по какъв начин оценява дали осигуреното коригиране е ефективно;

    б) всички специфични канали, които е въвело, за да изразяват **засегнатите общности** своите опасения или нужди директно пред предприятието, и за разглеждането на тези опасения и нужди, в това число дали тези канали са създадени от самото предприятие и/или чрез участие в механизми на трети страни;

    в) процедурите си, чрез които поддържа наличието на такива канали в субектите, с които поддържа стопански отношения; и

    г) по какъв начин проследява и наблюдава повдигнатите и разгледаните проблеми и по какъв начин осигурява ефективността на каналите, в това число чрез участието на **заинтересовани страни**, които са предвидените **ползватели** на тези канали.

28. Предприятието оповестява дали и по какъв начин преценява, че **засегнатите общности** са запознати с тези структури или процедури и им се доверяват като начин да изразяват своите опасения или нужди и за тяхното разглеждане. Освен това предприятието оповестява дали е въвело политики по отношение на защитата на лицата, които използват структурите и процедурите, срещу ответни действия с цел отмъщение. Ако тази информация е била оповестена в съответствие с ЕСОУ G1—1, предприятието може да се позове на тази информация.

29. Ако предприятието не може да оповести изискваната по-горе информация, тъй като не е приело канал за изразяване на опасения и/или не поддържа наличието на такъв канал в субектите, с които поддържа стопански отношения, то оповестява това. То може да оповести график, в който се стреми да въведе такъв канал или такива процедури.

Изискване за оповестяване S3-4 — Предприемане на действия във връзка със съществени въздействия върху засегнатите общности и подходи за управление на съществените рискове и преследване на съществените възможности, свързани със засегнатите общности, и ефективност на тези действия

30. **Предприятието оповестява как предприема действия във връзка със съществени въздействия върху засегнатите общности и за управление на съществените рискове и преследване на съществените възможности, свързани със засегнатите общности, както и ефективността на тези действия.**

31. Целта на това изискване за оповестяване е двояка. Първо, да се даде възможност за разбиране на всички **действия** и инициативи, чрез които предприятието се стреми да:

    а) предотврати, смекчи или коригира отрицателните съществени **въздействия** върху засегнатите общности; и/или

    б) да постигне положителни съществени въздействия върху засегнатите общности.

Второ, да се осигури разбиране за начините, по които предприятието се справя със съществените **рискове** и преследва съществените възможности, свързани със засегнатите общности.

Предприятието предоставя обобщено описание на плановете за действие и на ресурсите за управление на неговите съществени въздействия, рискове и възможности, свързани със засегнатите общности съгласно ЕСОУ 2 MDR-A „*Действия и ресурси във връзка с въпроси на устойчивостта*".

32. Във връзка със съществените въздействия предприятието описва:

а) действия, планирани, предприети или в процес на изпълнение, за предотвратяване или смекчаване на съществени отрицателни въздействия върху засегнатите общности;

б) дали и как е предприел действия осигури или даде възможност за **коригиране** във връзка с действително съществено въздействие;

в) всички въведени допълнителни **действия** или инициативи, чиято основна цел е да се осигури положително въздействие върху засегнатите общности; и

г) по какъв начин проследява и оценява ефективността, с която с тези **действия** и инициативи се постигат предвидените резултати за засегнатите общности.

33. Във връзка с параграф 29 предприятието описва:

а) процесите, с които определя необходимите и подходящи действия в отговор на конкретно действително или потенциално отрицателно въздействие върху засегнатите общности;

б) подхода си в предприемането на действия във връзка с конкретни съществени въздействия върху общностите, в това число за всяко действие във връзка със своите практики по отношение на придобиването на земя, планирането и строителството, експлоатацията или закриването, както и дали ще са необходими по-широкообхватни отраслови или съвместни действия с други съответни страни; и

в) как гарантира, че процедурите за осигуряване или предоставяне на възможност за **коригиране** в случай на съществени отрицателни въздействия са налични и ефективни с оглед на тяхното изпълнение и резултатите от тях.

34. Във връзка със съществените рискове и възможности предприятието описва:

а) какви действия се планират или предприемат за смекчаване на съществените рискове за предприятието, произтичащи от неговите въздействия върху **засегнатите общности** и от **зависимостите** му от тях, и по какъв начин то проследява ефективността на тези действия на практика; и

б) какви действия се планират или предприемат за преследване на съществени възможности за предприятието във връзка със засегнатите общности.

35. Предприятието оповестява дали и по какъв начин взема мерки, така че собствените му практики, включително такива във връзка с планирането, придобиването и експлоатацията на земя, финансирането, добива или производството на суровини, използването на природни ресурси и управлението на въздействията върху околната среда, не причиняват или не допринасят за съществени отрицателни въздействия върху **засегнатите общности**. Това може да включва оповестяване на подхода, който се използва, когато възникне напрежение между предотвратяването или смекчаването на съществени отрицателни въздействия и други видове свързан с дейността натиск.

36. Предприятието оповестява също така дали са отчетени тежки проблеми и **нарушения**, свързани с правата на човека, във връзка със **засегнатите общности** и, ако е приложимо, ги оповестява ([115]).

37. При оповестяване на информацията, изисквана съгласно параграф 31, буква в), предприятието взема предвид ЕСОУ 2 MDR-T, *Проследяване на ефективността на политиките и действията чрез цели*, ако оценява ефективността на дадено действие чрез определяне на цел.

([115]) Тази информация подкрепя удовлетворяването на потребностите от информация на участниците на финансовите пазари, по отношение на които се прилага Регламент (ЕС) 2019/2088, тъй като произлиза от допълнителен показател, свързан с основните неблагоприятни въздействия, определен в показател № 14 в таблица III от приложение I към Делегиран регламент (ЕС) 2022/1288 на Комисията, по отношение на правилата за оповестяване на устойчивите инвестиции („Брой установени случаи на тежки проблеми и нарушения, свързани с правата на човека").

38. Предприятието оповестява какви ресурси са предвидени за управлението на неговите съществени въздействия, като предоставя информация, която дава на **ползвателите** възможност да разберат по какъв начин се управляват съществените въздействия.

Измерители и цели

Изискване за оповестяване S3-5 — Цели, свързани с управлението на съществените отрицателни въздействия, увеличаването на положителните въздействия и управлението на съществените рискове и възможности

39. **Предприятието оповестява обвързаните със срокове и ориентираните към резултатите цели, които може да е определило във връзка със:**

    а) **намаляването на отрицателните въздействия върху засегнатите общности; и/или**

    б) **увеличаването на положителните въздействия върху засегнатите общности; и/или**

    в) **управлението на съществените рискове и възможности, свързани със засегнатите общности.**

40. Целта на това изискване за оповестяване е да се даде възможност за разбиране на степента, в която предприятието използва обвързани със срокове и ориентирани към резултатите **цели**, за да управлява и измерва напредъка си в справянето със съществените отрицателни въздействия и/или в увеличаването на положителните въздействия върху засегнатите общности, и/или в управлението на съществените рискове и възможности, свързани със засегнатите общности.

41. Обобщеното описание на **целите** за управление на съществените въздействия, рискове и възможности за **засегнатите общности** съдържа изискванията за предоставяне на информация, определени в ЕСОУ 2 MDR-T.

42. Предприятието оповестява процедурата за определяне на **целите**, в това число дали и по какъв начин е взаимодействало пряко със засегнатите общности, с техните представители или с **надеждни пълномощници**, които имат представа за тяхното положение, при:

    а) определянето на такива цели;

    б) проследяването на резултатите на предприятието в постигането им; и

    в) установяването на поуките или на подобренията в резултат на постигнатите от предприятието резултати.

Допълнение А

Изисквания по отношение на прилагането

Настоящото допълнение е неразделна част от ЕСОУ S3 *Засегнати общности*. Чрез него се подпомага прилагането на изискванията за оповестяване, определени в настоящия стандарт, и то е със същата правна сила като останалите части на този стандарт.

Цел

ИП 1. Прегледът на социалните и свързаните с правата на човека въпроси, предвиден в параграф 2, не означава, че всички тези въпроси следва да бъдат оповестявани във всяко изискване за оповестяване в настоящия стандарт. По-скоро в него е включен списък с въпроси, които предприятието трябва да вземе предвид при извършването на оценката на **съществеността** (вж. ЕСОУ 1, глава 3 „*Двойната същественост като принцип на оповестяванията във връзка с устойчивостта*“, и ЕСОУ 2 IRO-1) по отношение на **засегнатите общности**, и впоследствие да оповести като съществени въздействия, рискове и възможности в рамките на обхвата на настоящия стандарт.

ИП 2. Освен изброените в параграф 2 въпроси, предприятието може да обмисли оповестяването на информация по други въпроси от значение за дадено съществено въздействие за по-кратък период от време, например инициативи във връзка с въздействията върху общностите, свързани с дейността на предприятието, дължащи се на екстремни и внезапни метеорологични условия.

Общи оповестявания съгласно ЕСОУ 2

Стратегия

Изискване за оповестяване, свързано с ЕСОУ 2 SBM-2 — Интереси и мнения на заинтересованите страни

ИП 3. В изискване за оповестяване ЕСОУ 2 SBM-2 се предвижда предприятието да осигури разбиране за това дали и как преценява доколко неговата стратегия и неговият **модел на стопанска дейност** играят роля за създаването, изострянето или (обратно) смекчаването на значителни съществени **въздействия** върху **засегнатите общности**, както и дали и как моделът на стопанска дейност и стратегията са приспособени за справяне с такива съществени въздействия.

ИП 4. Въпреки че **засегнатите общности** може да не взаимодействат с предприятието на равнището на неговата стратегия или неговия **модел на стопанска дейност**, техните мнения могат да залегнат в основата на извършваната от предприятието оценка на неговата стратегия и неговия модел на стопанска дейност. Предприятието може да оповести становищата на засегнатите общности и представителите на засегнатите общности.

Изискване за оповестяване, свързано с ЕСОУ 2 SBM-3 — Съществени въздействия, рискове и възможности и взаимодействието им със стратегията и модела на стопанска дейност

ИП 5. **Въздействията** върху **засегнатите общности** могат да произтичат от стратегията на предприятието или от неговия **модел на стопанска дейност** по редица различни начини. Например въздействията може да са свързани със стойността на продукцията на предприятието (напр. строителство или започване на проекти със срокове, в които не е предвидено достатъчно време за консултации със засегнатите от проектите групи), с неговата **верига на стойността** (напр. **земеползване** в държави, в които собствеността често се оспорва или регистрите са ненадеждни, или използващите земята, например **коренното население**, не са признати) или със структурата на разходите и модела на приходите на предприятието (като агресивни стратегии за минимизиране на данъчното облагане, особено по отношение на дейността в развиващите се страни).

ИП 6. Въздействията върху **засегнатите общности**, които произтичат от стратегията или модела на стопанска дейност, могат да доведат до съществени рискове и за самото предприятие. Например, ако в стратегията на предприятието е предвидено преместване в изложени на по-висок риск географски райони, за да бъдат получени определени стоки, и ако засегнатите общности се съпротивляват на неговото присъствие или се противопоставят на неговите местни практики, това може да доведе до големи и скъпоструващи забавяния и да повлияе на способността на предприятието да получи бъдещи концесии за земя или разрешителни. Аналогично, ако моделът на стопанска дейност на предприятието разчита на интензивно извличане на вода за неговите заводи до степен, в която се засяга достъпът до вода за потреблението, хигиената и поминъка на засегнатите общности, това може да доведе до уронващи репутацията бойкоти, жалби и съдебни производства.

ИП 7. Характеристиките на **засегнатите общности**, които предприятието може да вземе под внимание, когато изпълнява параграф 10, са свързани например със засегната общност, която е физически или икономически изолирана и е особено податлива на внесени болести или има ограничен достъп до социални услуги и поради това разчита на инфраструктурата, създадена от предприятието. Друга характеристика може да се дължи на факта, че когато земята, обработвана от жените, бъде закупена от предприятието, а плащанията отидат при мъжете, които са глави на домакинства, жените биват допълнително лишени от права в общността. Засягането може да се дължи и на факта, че общността е коренна и нейните членове се стремят да упражняват културни или икономически права върху земята, притежавана или използвана от предприятието — или от някой от субектите, с които то поддържа стопански отношения — в ситуация, в която техните права не са защитени от държавата. Освен това предприятието преценява дали различните характеристики се припокриват. Например характеристики като етническа принадлежност, социално-икономически статус, статут на мигрант и пол могат да създадат припокриващи се рискове от вреда за определени засегнати общности — или за отделни части от тези засегнати общности, тъй като засегнатите общности често са разнородни по характер.

ИП 8. По отношение на параграф 11 стопанските рискове, които могат да доведат до съществени рискове, биха могли да възникнат и поради зависимостта на предприятието от **засегнатите общности**, при което събития с малка вероятност, но с голямо въздействие могат да предизвикат **финансови последици**; например когато природно бедствие доведе до катастрофална промишлена авария, свързана с дейността на предприятието, която води до тежки вреди за засегнатите общности.

Управление на въздействията, рисковете и възможностите

Изискване за оповестяване S3-1 — Политики, свързани със засегнатите общности

ИП 9. В описанието се включва ключовата информация, необходима за осигуряване на достоверно представяне на политиките по отношение на **засегнатите общности**, поради което предприятието преценява дали да даде обяснения за значителните промени в политиките, приети през отчетната година (например нови или допълнителни подходи за взаимодействие, надлежна проверка и корекция).

ИП 10. Когато оповестява привеждането на политиките си в съответствие с Ръководните принципи на ООН за предприятията и правата на човека, предприятието взема предвид, че в Ръководните принципи се прави позоваване на Международната харта за правата на човека, която се състои от Всеобщата декларация за правата на човека и двата пакта за прилагането ѝ, както и на Декларацията на ООН за правата на коренното население, Конвенцията на Международната организация на труда относно коренното население и племенните народи (МОТ № 169) и основните конвенции, които я подкрепят, и може да оповести съответствието с тези инструменти.

ИП 11. Предприятието може да илюстрира начините, по които политиките се съобщават на онези лица, група лица или субекти, за които те са от значение — било то защото се очаква да ги прилагат (например **наети лица** в предприятието, изпълнители и **доставчици**), или защото имат пряк интерес от прилагането им (например собствени работници, инвеститори). То може да оповести средства и канали за комуникация (например листовки, бюлетини, специализирани уебсайтове, социални медии, контакти лице в лице, представители на работниците), чиято цел е да се гарантира, че **политиката** е достъпна и че различните аудитории разбират последиците от нея. Предприятието може също да обясни как установява и премахва потенциалните пречки пред разпространението, например чрез превод на съответните езици или използване на графични изображения.

ИП 12. Когато оповестява тежки проблеми и **нарушения**, свързани с правата на човека, във връзка със засегнатите общности, предприятието взема предвид всички правни спорове, свързани с права върху земя, и **доброволното, предварително и информирано съгласие** на **коренното население**.

Изискване за оповестяване S3-2 — Процедури за взаимодействие със засегнатите общности във връзка с въздействията

ИП 13. В обясненията за начина, по който предприятието взема предвид и осигурява зачитането на конкретното право на коренните общности на **доброволно, предварително и информирано съгласие**, може да бъде включена информация относно процесите за провеждане на консултации с коренното население за получаване на такова съгласие. Предприятието обмисля как консултациите включват добросъвестни преговори със засегнатото **коренно население** за получаване на неговото свободно, предварително и информирано съгласие, когато предприятието засяга земите, териториите или ресурсите, които коренното население обикновено притежава, заема или използва по друг начин; или премества коренното население от земи или територии, които представляват традиционна собственост или обичайно се използват или обитават; или засяга или експлоатира културната, интелектуалната, религиозната и духовната собственост на коренното население.

ИП 14. Когато описва коя функция или роля носи оперативна отговорност за такова взаимодействие и/или крайна отчетност, предприятието може да оповести дали това е специална роля или функция, или част от по-широка роля или функция, и дали са предложени дейности за изграждане на капацитет, за да се подпомогне персоналът за осъществяване на взаимодействието. Ако не може да посочи такава длъжност или звено, предприятието може да обяви това. Това оповестяване може да бъде изпълнено и чрез позоваване на информацията, оповестена съгласно ЕСОУ 2 GOV-1 *Ролята на административните, управителните и надзорните органи*.

ИП 15. Когато се изготвят оповестяванията, описани в параграф 20, букви б) и в), могат да бъдат взети предвид следните примери:

а) примери за етапи, на които се осъществява взаимодействието, са i) определяне на подхода към смекчаването и ii) оценка на ефективността на смекчаването;

б) по отношение на вида на взаимодействието: участие, консултация и/или предоставяне на информация;

в) по отношение на честотата на взаимодействието може да бъде предоставена информация дали взаимодействието се осъществява редовно, в определени моменти на даден проект или стопански процес; и

г) по отношение на длъжността с оперативна отговорност, дали предприятието изисква определени умения от съответния персонал, или осигурява **обучение** или изграждане на капацитет, за да може съответният персонал да осъществява взаимодействие. В случай на съществени въздействия, рискове и възможности, свързани с **коренното население** това включва обучение относно правата на коренното население, в това число относно доброволното, предварително и информирано съгласие.

ИП 16. За да покаже по какъв начин гледните точки на общностите са повлияли на конкретни решения или дейности на предприятието, то може да даде примери от текущия отчетен период.

Изискване за оповестяване S3-3 — Процедури за коригиране на отрицателните въздействия и канали за изразяване на опасения от засегнатите общности

ИП 17. Когато изпълнява изискванията, определени в изискване за оповестяване ЕСОУ S3-3, предприятието може да се ръководи от съдържанието на Ръководните принципи на ООН за предприятията и правата на човека и Насоките на ОИСР за многонационалните предприятия, насочено към **коригирането** и **механизмите за подаване на жалби**.

ИП 18. Каналите за изразяване на опасения или нужди включват **механизми за подаване на жалби**, горещи линии, процеси на диалог или други средства, чрез които **засегнатите общности** или техните **законни представители** могат да изразяват загриженост относно въздействията или да обясняват нуждите, които биха искали предприятието да вземе под внимание. Те може да включват канали, предоставени пряко от предприятието, в допълнение към всички други механизми, които предприятието може да използва, за да придобие представа за управлението на въздействията върху общностите, като напр. одити за съответствие. Когато за изпълнението на това изискване предприятието разчита единствено на информация за съществуването на такива канали, предоставена от субектите, с които поддържа **стопански отношения**, то може да посочи това.

ИП 19. За да се получи по-добра представа за информацията, обхваната в ЕСОУ S3-3, предприятието може да обясни дали и по какъв начин общностите, които могат да бъдат засегнати, имат достъп до канали на равнището на предприятието, от което са засегнати, във връзка с всяко съществено въздействие. Относимата информация включва информация за това дали **засегнатите общности** имат достъп до канали на език, който разбират, и дали с тях са били проведени консултации при структурирането на такива канали.

ИП 20. Механизмите на трети страни могат да включват механизми, управлявани от правителството, НПО, отраслови сдружения, и други инициативи за сътрудничество. Предприятието може да оповести дали те са достъпни за всички **засегнати общности**, които са действително или потенциално съществено засегнати от предприятието, или за физически лица или организации, действащи от тяхно име или на които по друг начин са известни отрицателните въздействия.

ИП 21. Във връзка със защитата на лицата, които използват механизмите, срещу ответни действия с цел отмъщение предприятието може да опише дали разглежда жалбите поверително и при зачитане на правата на неприкосновеност на личния живот и защита на данните; и дали механизмите могат да се използват анонимно (например чрез представителство от трета страна).

ИП 22. Когато се оповестяват процедури, свързани с предоставянето и осигуряването на **средства за защита** на **коренното население**, относимата информация включва дали и по какъв начин предприятието е взело предвид неговите обичаи, традиции, правила и правни системи.

ИП 23. Когато оповестява дали и по какъв начин му е известно, че **засегнатите общности** са запознати с някой от тези канали и имат доверие в него, предприятието може да предостави подходящи и надеждни данни за ефективността на тези канали от гледна точка на самите засегнати общности. Примери за източници на информация са проучвания сред членове на общността, които са използвали такива канали, и техните равнища на удовлетворение от процеса и резултатите.

ИП 24. Когато описва ефективността на каналите за изразяване на опасения от **засегнатите общности**, предприятието може да се ръководи от следните въпроси въз основа на „критериите за ефективност на извънсъдебните **механизми за подаване на жалби**“, определени в Ръководни принципи на ООН за предприятията и правата на човека, по-специално принцип 31. Съображенията по-долу могат да се приложат към отделни канали или към обща система от канали:

а) възприемат ли се каналите за легитимни поради осигуряване на подходяща отчетност за тяхното честно поведение и за изграждането на доверие сред заинтересованите страни?

б) известни ли са каналите на заинтересованите страни и достъпни ли са за тях?

в) разполагат ли каналите с ясни и известни процедури, определени срокове и яснота на процедурите?

г) осигуряват ли каналите подходящ достъп до източници на информация, съвети и знания и опит?

д) предлагат ли каналите прозрачност, като предоставят достатъчно информация както на жалбоподателите, така и, когато е приложимо, за да се отговори на някакъв засегнат обществен интерес?

е) резултатите, постигнати чрез каналите, в съответствие ли са с международно признатите права на човека?

ж) предприятието установява ли от каналите прозрения, които поддържат непрекъснатото учене по отношение както на подобряването на каналите, така и на предотвратяването на бъдещи въздействия?

з) предприятието съсредоточава ли се върху диалога с жалбоподателите като средство за постигане на съгласувани решения, вместо да се стреми към едностранно определяне на резултата?

Изискване за оповестяване S3-4 — Предприемане на действия във връзка със съществени въздействия върху засегнатите общности и подходи за управление на съществените рискове и преследване на съществените възможности, свързани със засегнатите общности, и ефективност на тези действия

ИП 25. Може да отнеме време, за да се разберат отрицателните въздействия и начина, по който предприятието може да участва в тях чрез веригата на стойността си, както и за да се определят и да се приложат на практика подходящи ответни мерки. Поради това предприятието трябва да вземе предвид:

а) своите общи и специфични подходи за справяне със съществените отрицателни въздействия;

б) своите социални инвестиции или други програми за **развитие**, насочени към допринасяне за допълнителни съществени положителни въздействия;

в) доколко е напреднало в усилията си през отчетния период; и

г) своите цели за непрекъснато подобряване.

ИП 26. Подходящите действия може да се различават в зависимост от това дали предприятието причинява или допринася за дадено съществено въздействие, или съществеността въздействие е пряко свързано със собствената му дейност, продукти или услуги чрез стопански отношения.

ИП 27. Като се има предвид, че съществените отрицателни въздействия, които засягат общностите и са възникнали през отчетния период, може да са свързани и със субекти или дейности извън неговия пряк контрол, предприятието може да оповести дали и по какъв начин се стреми да използва влиянието си в своите **стопански отношения**, за да управлява тези въздействия. Това може да включва използване на търговско **влияние** (например налагане на договорни изисквания на субектите, с които предприятието поддържа стопански отношения, или прилагане на поощрения), други форми на влияние в рамките на отношенията (като предоставяне на **обучение** или изграждане на капацитет на субектите, с които предприятието поддържа стопански отношения, по въпросите на правата на коренното население) или сътрудничество с партньори или други участници (като инициативи, насочени към минимизиране на свързаните със сигурността въздействия върху общностите или участие в партньорства между дружеството и общността).

ИП 28. Въздействията върху общностите може да произтичат от свързани с околната среда въпроси, които са оповестени от предприятието съгласно ЕСОУ Е1—Е5. Примери за това са:

а) ЕСОУ Е1 *Изменение на климата*: изпълнението на планове за **смекчаване на изменението на климата** може да изисква предприятието да инвестира в проекти за **възобновяема енергия**, които могат да засегнат земите, териториите и **природните ресурси** на **коренното население**. Ако предприятието не проведе консултации със засегнатото коренно население, това може да засегне отрицателно правото на засегнатите общности на **доброволно, предварително и информирано съгласие**;

б) ЕСОУ Е2 *Замърсяване*: Предприятието може да окаже отрицателно въздействие върху **засегнатите общности**, като не ги защити от **замърсяване** от конкретно производствено съоръжение, което им причинява проблеми, свързани със здравето;

в) ЕСОУ Е3 *Водни и морски ресурси*: предприятието може да окаже отрицателно въздействие върху достъпа на общностите до чиста питейна вода, когато черпи вода в райони с голям недостиг на вода;

г) ЕСОУ Е4 *Биологично разнообразие и екосистеми*: предприятието може да окаже отрицателно въздействие върху поминъка на местните земеделски стопани чрез дейности, които замърсяват **почвата**. Други примери за такова въздействие са запечатването на земя чрез изграждане на нова инфраструктура, с което може да бъдат унищожени растителни видове от съществено значение, например, за местното **биологично разнообразие** или за филтрирането на вода за общностите; или въвеждането на **инвазивни видове** (било то растения или животни), които могат да окажат влияние върху **екосистемите** и да причинят последваща вреда;

д) ЕСОУ Е5 *Използване на ресурсите и кръгова икономика:* предприятието може да окаже отрицателно въздействие върху живота на общностите, като засегне тяхното здраве чрез неправилно управление на **опасни отпадъци**.

Когато връзката между въздействията върху околната среда и местните общности е разгледана в оповестяванията съгласно изискванията за оповестяване в ЕСОУ Е1—Е5, предприятието може да прави препратки към съответните оповестявания и ясно да ги посочи.

ИП 29. Когато предприятието оповестява участието си в отраслова инициатива или в инициатива на множество заинтересовани страни като част от **действията** си за справяне със съществените отрицателни въздействия, то може да оповести по какъв начин инициативата и собственото му участие в нея са насочени към справяне със съответното съществено въздействие. То може да оповести в съответствие с ЕСОУ S3-5 съответните **цели**, определени от инициативата, и напредъка по отношение на постигането им.

ИП 30. Когато оповестява дали и по какъв начин отчита действителните и потенциалните въздействия върху **засегнатите общности** в решенията за прекратяване на **стопански отношения** и дали и по какъв начин се стреми да се справи с всякакви отрицателни въздействия, които могат да възникнат от прекратяването, предприятието може да включва примери.

ИП 31. Когато оповестява по какъв начин проследява ефективността на **действията** за управление на съществените въздействия през отчетния период, предприятието може да оповести поуките, които е извлякло през предишния и текущия отчетен период.

ИП 32. Процедурите, използвани за проследяване на ефективността на **действията**, могат да включват вътрешен или външен одит или проверка, съдебни производства и/или съдебни решения, оценки на въздействието, измервателни системи, мнения на заинтересованите страни, **механизми за подаване на жалби**, външни оценки на ефективността и сравнителен анализ.

ИП 33. Отчитането на ефективността има за цел да се даде възможност за разбиране на връзките между **действията**, предприети от дадено предприятие, и ефективното управление на въздействията.

ИП 34. По отношение на инициативи или процеси, чиято основна цел е да се постигне положително въздействие за засегнатите общности, които се основават на техните нужди, и по отношение на напредъка в изпълнението на такива инициативи или процеси, предприятието може да оповести:

а) информация дали и по какъв начин **засегнатите общности** и техните **законни представители** или **надеждни пълномощници** играят роля в решенията относно структурата и изпълнението на тези инвестиции или програми; и

б) информация за предвидените или постигнати положителни резултати за **засегнатите общности** вследствие на тези инвестиции или програми;

в) обяснение на приблизителното покритие на **засегнатите общности**, обхванати от описаните социални инвестиции или програми за **развитие**, и, където е приложимо, обосновка на причината, поради която тези общности са били избрани за изпълнение на дадена социална инвестиция или програма за развитие.

ИП 35. Предприятието може да обясни дали някакви инициативи или процедури, чиято основна цел е да се осигурят положителни въздействия върху **засегнатите общности**, имат за цел също така да подкрепят постигането на една или повече от целите за устойчиво развитие (ЦУР) на ООН. Например чрез ангажимент по ЦУР 5 на ООН за „постигане на равенство между половете и осигуряване на възможности за всички жени и момичета“ предприятието може да предприема внимателни мерки за включване на жените в процеса на консултации с дадена засегната общност, за да изпълни стандартите за ефективно **участие на заинтересованите страни**, с което може да помогне за овластяване на жените в самия процес, но потенциално и в ежедневието им.

ИП 36. Когато се оповестяват планираните или постигнатите положителни резултати от **действията** за **засегнатите общности**, трябва да се прави разграничение между доказателствата за извършването на определени дейности (напр., че на x на брой жени от общността е предоставено **обучение** относно това как да станат местни **доставчици** за предприятието) и доказателствата за действителните резултати за засегнатите общности (напр. че x жени от общността са създали малки предприятия и договорите им с предприятието се подновяват всяка година).

ИП 37. Когато оповестява дали дадени инициативи или процедури играят роля също така за смекчаване на съществените отрицателни въздействия, предприятието може например да вземе предвид програми, които имат за цел да се подобри местната инфраструктура около обектите на предприятието, например подобряване на пътищата, което е довело до намаляване на броя на тежките пътнотранспортни произшествия с участие на членове на общността.

ИП 38. При оповестяване на съществените рискове и възможности, свързани с неговите въздействия или **зависимости** върху засегнатите общности, предприятието може да вземе предвид следното:

а) рисковете, свързани с въздействието на предприятието върху **засегнатите общности**, могат да включват риск за репутацията или риск от правна отговорност, както и оперативни рискове, когато засегнатите общности протестират срещу презаселване или срещу загубата на достъп до земите и това доведе до скъпоструващи забавяния, бойкоти или съдебни производства;

б) рисковете, свързани със зависимостите на предприятието от **засегнатите общности**, могат да включват нарушаване на стопанската дейност, когато общностите на **коренното население** решат да оттеглят съгласието си за даден проект на техните земи, като по този начин принудят предприятието да го измени значително или да се откаже от него;

в) стопанските възможности, свързани с въздействието на предприятието върху **засегнатите общности**, могат да включват по-лесно финансиране на проекти и това предприятието да бъде избираният партньор за общностите, органите на държавното управление и другите предприятия; и

г) стопанските възможности, свързани със зависимостите на предприятието от **засегнатите общности**, могат да включват изграждане на положителни взаимоотношения между предприятието и общностите на коренното население, които дават възможност за разширяване на съществуващите проекти със силна подкрепа.

ИП 39. Когато оповестява информацията в ИП 41, предприятието може да прецени дали да обясни рисковете и възможностите, произтичащи от въздействия върху околната среда или зависимости от нея (моля, вж. ИП 31 за повече подробности), включително свързаните с тях въздействия върху правата на човека (или социални въздействия). Примери за такива рискове и възможности са рисковете за репутацията, произтичащи от въздействието на неконтролирани **изпускания** на замърсители върху здравето на общностите; или **финансовите последици** от протести, които могат да нарушат или прекъснат дейностите на дадено предприятие, например в отговор на дейности в райони с голям недостиг на вода, които могат да повлияят на живота на засегнатите общности.

ИП 40. Когато оповестява дали **зависимостите** се превръщат в рискове, предприятието взема предвид външните събития.

ИП 41. Когато оповестява политиките, действията, ресурсите и **целите**, свързани с управлението на съществени рискове и възможности, в случаите, когато рисковете и възможностите произтичат от съществено въздействие, предприятието може да прави препратки към своите оповестявания относно политиките, действията, ресурсите и целите във връзка с това въздействие.

ИП 42. Предприятието взема предвид дали и как процесите за управление на съществените рискове, свързани със **засегнатите общности**, са включени в съществуващите процеси за управление на риска.

ИП 43. Когато оповестява ресурсите, отпуснати за управление на съществените въздействия, предприятието може да оповести кои вътрешни звена участват в управлението на въздействията и какви видове действия предприемат тези звена за справяне с отрицателните и увеличаване на положителните въздействия.

Измерители и цели

Изискване за оповестяване S3-5 — Цели, свързани с управлението на съществените отрицателни въздействия, увеличаването на положителните въздействия и управлението на съществените рискове и възможности

ИП 44. Когато оповестява информация относно **целите** в съответствие с параграф 38, предприятието може да оповести:

а) планираните резултати, които трябва да бъдат постигнати в живота на засегнатите общности, като ги представя възможно най-конкретно;

б) стабилността на **целите** във времето по отношение на определенията и методиките, за да се осигури възможност за съпоставимост във времето;

в) стандартите или ангажиментите, на които се основават целите (например правилник за дейността, политики за снабдяване, глобални рамки или отраслови кодекси).

ИП 45. **Целите**, свързани със съществените **рискове** и **възможности**, могат да бъдат същите или да са различни от целите, свързани със съществените въздействия. Например целта за пълно възстановяване на поминъка на **засегнатите общности** след презаселване би могла да намали както въздействието върху тези общности, така и свързаните с него стопански рискове, например протестите от страна на общностите.

ИП 46. Предприятието може също така да направи разграничение между краткосрочните, средносрочните и дългосрочните **цели**, обхващащи един и същ ангажимент по **политиката**. Например предприятието може да си е поставило основна цел да наеме членове на общността в местен **обект** за добив на суровини, дългосрочна цел за осигуряване на 100 % местен персонал до 2025 г. и краткосрочна цел за добавяне на x процента местни **наети лица** всяка година до 2025 г.

ИП 47. Когато променя или заменя цел през отчетния период, предприятието може да обясни промяната, като направи препратка към значителни промени в модела на стопанска дейност или към по-широкообхватни промени в приетия стандарт или в законодателството, от които произтича целта, за да предостави контекстуална информация съгласно ЕСОУ 2 ВР-2 „*Оповестявания във връзка с особени обстоятелства*“.

ЕСОУ S4

ПОТРЕБИТЕЛИ И КРАЙНИ ПОЛЗВАТЕЛИ

СЪДЪРЖАНИЕ

Цел

Взаимодействие с други ЕСОУ

Изисквания за оповестяване

– Общи оповестявания съгласно ЕСОУ 2

Стратегия

– Изискване за оповестяване, свързано с ЕСОУ 2 SBM-2 — Интереси и мнения на заинтересованите страни

– Изискване за оповестяване, свързано с ЕСОУ 2 SBM-3 – Съществени въздействия, рискове и възможности и взаимодействието им със стратегията и модела на стопанска дейност

Управление на въздействията, рисковете и възможностите

– Изискване за оповестяване S4-1 — Политики, свързани с потребителите и крайните ползватели

– Изискване за оповестяване S4-2 — Процедури за взаимодействие с потребителите и крайните ползватели във връзка с въздействията

– Изискване за оповестяване S4-3 — Процедури за коригиране на отрицателните въздействия и канали за изразяване на опасения от потребителите и крайните ползватели

– Изискване за оповестяване S4-4 — Предприемане на действия във връзка със съществени въздействия върху потребителите и крайните ползватели и подходи за управление на съществените рискове и преследване на съществените възможности, свързани с потребителите и крайните ползватели, и ефективност на тези действия

Измерители и цели

– Изискване за оповестяване S4-5 — Цели, свързани с управлението на съществените отрицателни въздействия, увеличаването на положителните въздействия и управлението на съществените рискове и възможности

Допълнение А: Изисквания по отношение на прилагането

– Цел

– ЕСОУ 2 Общи оповестявания

Стратегия

– Изискване за оповестяване, свързано с ЕСОУ 2 SBM-2 — Интереси и мнения на заинтересованите страни

– Изискване за оповестяване, свързано с ЕСОУ 2 SBM-3 – Съществени въздействия, рискове и възможности и взаимодействието им със стратегията и модела на стопанска дейност

Управление на въздействията, рисковете и възможностите

– Изискване за оповестяване S4-1 — Политики, свързани с потребителите и крайните ползватели

– Изискване за оповестяване S4-2 — Процедури за взаимодействие с потребителите и крайните ползватели във връзка с въздействията

– Изискване за оповестяване S4-3 — Процедури за коригиране на отрицателните въздействия и канали за изразяване на опасения от потребителите и крайните ползватели

– Изискване за оповестяване S4-4 — Предприемане на действия във връзка със съществени въздействия и подходи за смекчаване на съществените рискове и преследване на съществените възможности, свързани с потребителите и крайните ползватели, и ефективност на тези действия и подходи

Измерители и цели

– Изискване за оповестяване S4-5 — Цели, свързани с управлението на съществените отрицателни въздействия, увеличаването на положителните въздействия и управлението на съществените рискове и възможности

Цел

1. Целта на настоящия стандарт е да се определят изискванията за оповестяване, които ще дадат на **ползвателите** на **отчета за устойчивостта** възможност да разберат съществените **въздействия** върху **потребителите** и **крайните ползватели**, които са свързани с неговите дейности и **верига на стойността**, включително чрез продуктите и услугите му, както и чрез **стопанските му отношения** и свързаните с тях съществени **рискове** и **възможности**, в това число:

   а) по какъв начин предприятието влияе върху потребителите и/или крайните ползватели на своите продукти и/или услуги (наричани в настоящия стандарт „потребители и крайни ползватели“) по отношение на съществените положителни и отрицателни действителни или потенциални въздействия;

   б) всякакви предприети **действия** – както и резултата от тези действия – за предотвратяване, смекчаване или коригиране на действителните или потенциалните отрицателни въздействия, и за справяне с рисковете и възможностите;

   в) естеството, вида и степента на съществените рискове и възможности на предприятието, свързани с неговите въздействия върху потребителите и/или крайните ползватели и **зависимости** от тях, и по какъв начин предприятието управлява тези рискове и възможности; и

   г) **финансовите последици** за предприятието в краткосрочен, средносрочен и дългосрочен план от съществените рискове и възможности, произтичащи от въздействията на предприятието върху потребителите и/или крайните ползватели и от зависимостите му от тях.

2. За да се постигне целта, с настоящия стандарт се изисква обяснение на общия подход, който предприятието възприема, за да установи и управлява всички съществени действителни и потенциални **въздействия** върху **потребителите** и/или **крайните ползватели**, свързани с неговите продукти и/или услуги, по отношение на:

   а) свързаните с информацията въздействия върху потребителите и/или крайните ползватели (например неприкосновеност на личния живот, свобода на изразяване на мнение и достъп до (качествена) информация);

   б) личната безопасност на потребителите и/или крайните ползватели (например здраве и безопасност, сигурност на лицата и закрила на детето);

   в) социалното приобщаване на потребителите и/или крайните ползватели (например **недискриминация**, достъп до продукти и услуги и отговорни търговски практики).

3. С настоящия стандарт също така се изисква обяснение за това по какъв начин подобни въздействия, както и **зависимостите** на предприятието от **потребителите** и/или **крайните ползватели**, могат да създадат съществени **рискове** или **възможности** за предприятието. Например отрицателните въздействия върху репутацията на продуктите и/или услугите на предприятието могат да влошат стопанските му резултати, докато доверието в продуктите и/или услугите може да е полезно за тази дейност, например да доведе до увеличаване на продажбите или разширяване на бъдещата потребителска база.

4. Незаконното използване или злоупотреба с продукти и услуги на предприятието от **потребители** и **крайни ползватели** попадат извън обхвата на настоящия стандарт.

Взаимодействие с други ЕСОУ

5. Настоящият стандарт се прилага, когато съществени **въздействия** върху **потребителите** и/или **крайните ползватели** и/или съществени **рискове и възможности**, свързани с тях, са определени чрез процеса на оценка на **съществеността**, изложен в ЕСОУ 2 „*Общи оповестявания*“.

6. Настоящият стандарт следва да се чете във връзка с ЕСОУ 1 „*Общи изисквания*“ и с ЕСОУ 2, както и с ЕСОУ S1 „*Собствена работна сила*“, ЕСОУ S2 „*Работници във веригата на стойността*“ и ЕСОУ S3 „*Засегнати общности*“.

Изисквания за оповестяване

Общи оповестявания съгласно ЕСОУ 2

7. Изискванията в настоящия раздел следва да се четат във връзка с оповестяванията по отношение на стратегията (SBM), изисквани съгласно ЕСОУ 2. Получените оповестявания се представят заедно с оповестяванията, изисквани съгласно ЕСОУ 2, с изключение на оповестяванията съгласно ЕСОУ 3 SBM-3 „*Съществени въздействия, рискове и възможности и взаимодействието им със стратегията и модела на стопанска дейност*“, които предприятието има възможност да избере да представи заедно с тематичното оповестяване.

Стратегия

Изискване за оповестяване, свързано с ЕСОУ 2 SBM-2 — Интереси и мнения на заинтересованите страни

8. Когато извършва оповестяване в съответствие с ЕСОУ 2, SBM-2, параграф 43, предприятието оповестява по какъв начин интересите, мненията и правата на неговите **потребители** и/или **крайни ползватели**, включително зачитането на техните човешки права, са използвани при формирането на неговата стратегия и неговия модел на стопанска дейност. Потребителите и/или крайните ползватели са ключова група засегнати **заинтересовани страни**.

Изискване за оповестяване, свързано с ЕСОУ 2 SBM-3 – Съществени въздействия, рискове и възможности и взаимодействието им със стратегията и модела на стопанска дейност

9. Когато извършва оповестяване в съответствие с ЕСОУ 2, SBM-3, параграф 48, предприятието оповестява:

   а) дали и по какъв начин действителните и потенциалните **въздействия** върху **потребителите** и/или **крайните ползватели**, посочени в изискване за оповестяване ЕСОУ 2 IRO-1 **„***Описание на процедурите за установяване и оценка на съществените въздействия, рискове и възможности*“**:** i) произлизат от или са свързани със стратегията и **модела на стопанска дейност** на предприятието и ii) се използват и допринасят за адаптирането на стратегията и модела на стопанска дейност на предприятието, и

   б) връзката между неговите съществени рискове и възможности, произтичащи от въздействия върху потребителите и/или крайните ползватели и от **зависимости** от тях, и неговата стратегия и неговия модел на стопанска дейност.

10. Когато изпълнява изискванията на параграф 48, предприятието оповестява дали всички **потребители** и/или **крайни ползватели**, за които има вероятност да бъдат съществено засегнати от него, включително **въздействия**, свързани със собствената дейност и **веригата на стойността** на предприятието, включително чрез неговите продукти или услуги, както и чрез неговите **стопански отношения**, са включени в обхвата на оповестяването съгласно ЕСОУ 2. В допълнение предприятието оповестява следната информация:

   а) кратко описание на видовете потребители и/или крайни ползватели, подложени на съществени въздействия във връзка със собствената му дейност или по неговата верига на стойността, и уточняване дали те са:

      i. потребители и/или крайни ползватели на продукти, които по своята същност са вредни за хората и/или увеличават рисковете от хронични заболявания;

      ii. потребители и/или крайни ползватели на услуги, които потенциално оказват отрицателно въздействие върху техните права на неприкосновеност на личния живот, защита на личните данни, свобода на изразяване на мнение и **недискриминация**;

      iii. потребители и/или крайни ползватели, които зависят от точната и достъпна информация, свързана с продуктите или услугите, като ръководства и етикети на продукти, за да избегнат потенциално вредно използване на даден продукт или услуга;

      iv. потребители и/или крайни ползватели, които са особено уязвими към въздействия върху здравето или неприкосновеността на личния живот, или към въздействия в резултат на маркетингови и търговски стратегии, например деца или финансово уязвими лица;

   б) в случай на съществени отрицателни въздействия — дали те са i) широко разпространени или системни в контекста, в който предприятието продава или предоставя своите продукти или услуги (например наблюдение от страна на държавата, което засяга неприкосновеността на личния живот на ползвателите на услугата), или ii) са свързани с отделни **произшествия** (например дефект, свързан с конкретен продукт) или с конкретни стопански отношения (например стопански партньор използва маркетинг, който е насочен по неподходящ начин към младите **потребители**);

в) в случай на съществени положителни въздействия — кратко описание на дейностите, които водят до положителните въздействия (например дизайн на продукта, който подобрява неговата достъпност за хора с увреждания), и на видовете потребители и/или крайни ползватели, които са положително засегнати или биха могли да бъдат положително засегнати; предприятието може също така да оповести дали положителните въздействия възникват в конкретни държави или региони; и

г) всички съществени рискове и възможности за стопанска дейност, произтичащи от въздействия върху потребителите и/или крайните ползватели и от зависимости от тях.

11. Когато въз основа на оценката на съществеността, посочена в ЕСОУ 2 IRO 1, предприятието описва основните видове **потребители и/или крайни ползватели**, които са или може да бъдат отрицателно засегнати, то оповестява дали и как е получило представа за това как потребителите и/или крайните ползватели с определени характеристики, тези, които работят в определен контекст, или тези, които използват определени продукти или услуги, могат да бъдат изложени на по-голям риск от увреждане.

12. Предприятието оповестява кои от неговите съществени рискове и възможности, ако има такива, произтичащи от въздействия върху **потребителите** и/или **крайните ползватели** и от **зависимости** от тях, са свързани с конкретни групи потребители и/или крайни ползватели (например определени възрастови групи), а не с всички потребители и/или крайни ползватели.

Управление на въздействията, рисковете и възможностите

Изискване за оповестяване S4-1 — Политики, свързани с потребителите и крайните ползватели

13. **Предприятието описва своите политики, приети за управлението на съществените въздействия на неговите продукти и/или услуги върху потребителите и крайните ползватели, както и свързаните с тях съществени рискове и възможности.**

14. Целта на това изискване за оповестяване е да се даде възможност за разбиране на степента, в която предприятието е въвело политики, насочени към установяването, оценката, управлението и/или **коригирането** на съществените **въздействия** конкретно върху **потребителите** и/или **крайните ползватели**, както и политики, обхващащи съществените рискове или възможности, свързани с потребителите и/или крайните ползватели.

15. Оповестяването, изисквано съгласно параграф 13, съдържа обобщена информация за политиките на предприятието, насочени към управлението на неговите съществени въздействия, рискове и възможности, свързани с **потребителите** и/или **крайните ползватели**, съгласно ЕСОУ 2 MDR-P „*Политики, приети за управление на съществените въпроси на устойчивостта*“. Освен това предприятието посочва дали тези политики обхващат определени групи или всички потребители и/или крайни ползватели.

16. Предприятието описва своите **политически** ангажименти ([116]) в областта на правата на човека, които са от значение за **потребителите** и/или **крайните ползватели**, включително процесите и механизмите за наблюдение на спазването на Ръководните принципи на ООН за предприятията и правата на човека, Декларацията на МОТ за основните принципи и права при работа или Насоките на ОИСР за многонационалните предприятия. В оповестяването си то се съсредоточава върху онези въпроси, които са съществени, както и върху общия си подход във връзка със ([117]):

а) зачитането на правата на човека на потребителите и/или крайните ползватели;

б) взаимодействието с потребителите и/или крайните ползватели; и

в) мерките за осигуряване на **средства за защита** при въздействия върху правата на човека и/или за предоставяне на възможност за използване на такива средства.

17. Предприятието оповестява дали и по какъв начин неговите политики по отношение на **потребителите** и/или **крайните ползватели** са приведени в съответствие с международно признатите стандарти, отнасящи се до потребителите и/или крайните ползватели, в това число с Ръководните принципи на Организацията на обединените нации (ООН) за предприятията и правата на човека. Предприятието също така оповестява до каква степен случаите на неспазване на Ръководните принципи на ООН за предприятията и правата на човека, Декларацията на МОТ за

([116]) Тази информация подкрепя удовлетворяването на потребностите от информация на участниците на финансовите пазари, по отношение на които се прилага Регламент (ЕС) 2019/2088, тъй като произлиза от допълнителен показател, свързан с основните неблагоприятни въздействия, определен в показател № 9 в таблица III от приложение I към Делегиран регламент (ЕС) 2022/1288 на Комисията, по отношение на правилата за оповестяване на устойчивите инвестиции („Липса на политика за правата на човека“).

([117]) Тази информация подкрепя удовлетворяването на потребностите от информация на участниците на финансовите пазари, по отношение на които се прилага Регламент (ЕС) 2019/2088, тъй като произлиза от задължителен показател, свързан с основните неблагоприятни въздействия, определен в показател № 11 в таблица 1 от приложение I към Делегиран регламент (ЕС) 2022/1288 на Комисията, по отношение на правилата за оповестяване на устойчивите инвестиции .

основните принципи и права при работа или Насоките на ОИСР за многонационалните предприятия, които засягат потребители и/или крайни ползватели, са докладвани нагоре и надолу по неговата **верига на стойността** и, ако е приложимо, посочва естеството на тези случаи ([118]).

Изискване за оповестяване S4-2 — Процедури за взаимодействие с потребителите и крайните ползватели във връзка с въздействията

18. **Предприятието оповестява общите си процедури за взаимодействие с потребителите и крайните ползватели и с техните представители във връзка с действителните и потенциалните въздействия върху тях.**

19. Целта на това изискване за оповестяване е да се даде възможност за разбиране на това дали и по какъв начин предприятието взаимодейства, като част от текущия си процес на надлежна проверка, с **потребителите** и/или **крайните ползватели**, с техните законни представители или с **надеждни пълномощници** относно съществени действителни и потенциални, положителни и/или отрицателни въздействия, които ги засягат или е вероятно да ги засегнат, и на това дали и по какъв начин гледните точки на потребителите и/или крайните ползватели се вземат предвид в процесите на вземане на решения в предприятието.

20. Предприятието оповестява дали и по какъв начин гледните точки на **потребителите** и/или **крайните ползватели** обуславят решенията или дейностите му, насочени към управлението на действителните и потенциалните съществени въздействия върху тях. Това включва, когато е приложимо, обяснение на:

    а) това дали взаимодействието със засегнатите потребители и/или крайни ползватели или с техните **законни представители** се осъществява директно или чрез **надеждни пълномощници**, които имат представа за тяхното положение;

    б) етапа(ите), на който (които) се осъществява взаимодействието, вида на взаимодействието и неговата честота;

    в) звеното и най-висшата длъжност в рамките на предприятието, които носят оперативна отговорност за осигуряване на осъществяването на това взаимодействие и за гарантиране, че резултатите обуславят подхода на предприятието; и

    г) когато е приложимо, по какъв начин предприятието оценява ефективността на взаимодействието си с потребителите и/или крайните ползватели и, когато е уместно, всякакви споразумения или резултати, които произтичат от това взаимодействие.

21. Когато е приложимо, предприятието оповестява стъпките, които предприема, за да придобие представа за гледните точки на **потребителите** и/или **крайните ползватели**, които може да са особено уязвими на въздействия и/или да са маргинализирани (например лица с увреждания, деца и т.н.).

22. Ако предприятието не може да оповести изискваната по-горе информация, тъй като не е приело обща процедура за взаимодействие с **потребителите** и/или **крайните ползватели**, то оповестява това. То може да оповести график, в който се стреми да въведе такава процедура.

Изискване за оповестяване S4-3 — Процедури за коригиране на отрицателните въздействия и канали за изразяване на опасения от потребителите и крайните ползватели

23. **Предприятието описва процедурите, които е въвело за осигуряване на или сътрудничество при коригирането на отрицателните въздействия върху потребителите и крайните ползватели, с които е свързано, както и каналите за повдигане и разглеждане на опасения, с които разполагат потребителите и крайните ползватели.**

([118]) Тази информация подкрепя удовлетворяването на потребностите от информация на: участниците на финансовите пазари, по отношение на които се прилага Регламент (ЕС) 2019/2088, тъй като произлиза от задължителен показател, свързан с основните неблагоприятни въздействия, определен в показател № 10 в таблица I от приложение I към Делегиран регламент (ЕС) 2022/1288 на Комисията, по отношение на правилата за оповестяване на устойчивите инвестиции („Нарушения на принципите на Глобалния договор на ООН и на Насоките на Организацията за икономическо сътрудничество и развитие (ОИСР) за многонационалните предприятия“). и на администраторите на бенчмаркове за оповестяване на екологичните, социалните и управленските (ЕСУ) фактори, по отношение на които се прилага Регламент (ЕС) 2020/1816, както е посочено чрез показател „Брой на компонентите на бенчмарка, които са обект на социални нарушения (абсолютен брой и относителен брой, разделен на всички компоненти на бенчмарка) съгласно посоченото в международните договори и конвенции, принципите на Организацията на обединените нации и, когато е приложимо, националното законодателство“ в раздели 1 и 2 от приложение II.

24. Целта на това изискване за оповестяване е да се даде възможност за разбиране на официалните средства, чрез които **потребителите** и/или **крайните ползватели** могат да заявят своите опасения и нужди директно пред предприятието и/или чрез които предприятието поддържа наличието на такива канали (например **механизми за подаване на жалби**) в субектите, с които поддържа стопански отношения; на начина за предприемане на последващи действия с тези потребители и/или крайни ползватели по отношение на повдигнатите проблеми; както и на ефективността на тези канали.

25. Предприятието описва:

а) общия си подход и процедурите си за осигуряване или допринасяне за **коригирането**, когато е установило, че е причинило или е допринесло за съществено отрицателно въздействие върху **потребителите** и/или **крайните ползватели**, в това число дали и по какъв начин оценява дали осигуреното коригиране е ефективно;

б) всички специфични канали, които е въвело, за да изразяват потребителите и/или крайните ползватели своите опасения или нужди директно пред предприятието, и за разглеждането на тези опасения и нужди, в това число дали тези канали са създадени от самото предприятие и/или чрез участие в механизми на трети страни;

в) процедурите си, чрез които поддържа или изисква наличието на такива канали в субектите, с които поддържа стопански отношения; и

г) по какъв начин проследява и наблюдава повдигнатите и разгледаните проблеми и по какъв начин осигурява ефективността на каналите, в това число чрез участието на **заинтересовани страни**, които са предвидените ползватели.

26. Предприятието оповестява дали и по какъв начин преценява, че **потребителите** и/или **крайните ползватели** са запознати с тези структури или процедури и им се доверяват като начин да изразяват своите опасения или нужди и за тяхното разглеждане. Освен това предприятието оповестява дали има въведени политики за защита на лицата от ответни действия с цел отмъщение, когато те използват такива структури или процеси. Ако тази информация е била оповестена в съответствие с ЕСОУ G1—1, предприятието може да се позове на тази информация.

27. Ако предприятието не може да оповести изискваната по-горе информация, тъй като не е приело канал за изразяване на опасения и/или не поддържа наличието на механизми в субектите, с които поддържа стопански отношения, то оповестява това. То може да оповести график, в който се стреми да въведе такъв канал или такива процедури.

Изискване за оповестяване S4-4 — Предприемане на действия във връзка със съществени въздействия върху потребителите и крайните ползватели и подходи за управление на съществените рискове и преследване на съществените възможности, свързани с потребителите и крайните ползватели, и ефективност на тези действия

28. **Предприятието оповестява как предприема действия във връзка със съществени въздействия върху потребителите и крайните ползватели и за управление на съществените рискове и преследване на съществените възможности, свързани с потребителите и крайните ползватели, както и ефективността на тези действия.**

29. Целта на това изискване за оповестяване е двояка. Първо, да се даде възможност за разбиране на всички **действия** и инициативи, чрез които предприятието се стреми да:

а) предотврати, смекчи или коригира отрицателните съществени въздействия върху **потребителите** и/или **крайните ползватели**, и/или

б) да постигне положителни съществени въздействия за потребителите и/или крайните ползватели.

Второ, да се осигури разбиране за начините, по които предприятието се справя със съществените рискове и преследва съществените възможности, свързани с потребителите и/или крайните ползватели.

30. Предприятието предоставя обобщено описание на плановете за действие и на ресурсите за управление на неговите съществени въздействия, рискове и възможности, свързани с **потребителите** и/или **крайните ползватели** съгласно ЕСОУ 2 MDR-A **„***Действия и ресурси във връзка с въпроси на устойчивостта***“.**

31. Във връзка със съществените въздействия предприятието описва:

а) **действия**, планирани или предприети с цел предотвратяване, смекчаване или коригиране на съществени отрицателни въздействия върху **потребителите** и/или **крайните ползватели**;

б) дали и как е предприел действия осигури или даде възможност за **коригиране** във връзка с действително съществено въздействие;

в) всички допълнителни действия или инициативи, чиято основна цел е да допринесат положително за по-добри социални резултати за потребителите и/или крайните ползватели; и

г) по какъв начин проследява и оценява ефективността, с която с тези **действия** и инициативи се постигат предвидените резултати за потребителите и/или крайните ползватели.

32. Във връзка с параграф 28 предприятието описва:

а) процесите, с които определя необходимите и подходящи действия в отговор на конкретно действително или потенциално отрицателно въздействие върху **потребителите** и/или **крайните ползватели**;

б) подходите си за предприемане на действия във връзка с конкретни съществени въздействия върху потребителите и/или крайните ползватели, в това число за всяко действие във връзка със своите практики по отношение на дизайна, маркетинга или продажбите на продуктите, както и дали ще са необходими по-широкообхватни отраслови или съвместни действия с други съответни страни; и

в) как гарантира, че процедурите за осигуряване или предоставяне на възможност за **коригиране** в случай на съществени отрицателни въздействия са налични и ефективни с оглед на тяхното изпълнение и резултатите от тях.

33. Във връзка със съществените рискове и възможности предприятието описва:

а) какви действия се планират или предприемат за смекчаване на съществените рискове за предприятието, произтичащи от неговите въздействия върху **потребителите** и/или **крайните ползватели** и от **зависимостите** му от тях, и по какъв начин то проследява ефективността на тези действия на практика; и

б) какви действия се планират или предприемат за преследване на съществени възможности за предприятието във връзка с потребителите и/или крайните ползватели.

34. Предприятието оповестява дали и по какъв начин предприема действия, за да не причинява или не допринася за съществени отрицателни въздействия върху **потребителите** и/или **крайните ползватели** чрез собствените си практики, включително, според случая, във връзка с доставките, продажбите и използването на данни. Това може да включва оповестяване на подхода, който се използва, когато възникне напрежение между предотвратяването или смекчаването на съществени отрицателни въздействия и други видове свързан с дейността натиск.

35. Когато изготвя това оповестяване, предприятието взема предвид също така дали са отчетени тежки проблеми и **нарушения**, свързани с правата на човека, във връзка с **потребителите** и/или **крайните ползватели** и, ако е приложимо, ги оповестява ([119]).

36. Когато предприятието оценява ефективността на дадено действие, като определя цел, при оповестяването на информацията, изисквана съгласно параграф 32, буква в), предприятието взема предвид ЕСОУ 2 MDR-T *Проследяване на ефективността на политиките и действията чрез цели*.

37. Предприятието оповестява какви ресурси са предвидени за управлението на неговите съществени въздействия, като предоставя информация, която дава на **ползвателите** възможност да разберат по какъв начин се управляват съществените въздействия.

Измерители и цели

Изискване за оповестяване S4-5 — Цели, свързани с управлението на съществените отрицателни въздействия, увеличаването на положителните въздействия и управлението на съществените рискове и възможности

38. **Предприятието оповестява обвързаните със срокове и ориентираните към резултатите цели, които може да е определило във връзка със:**

а) **намаляването на отрицателните въздействия върху потребителите и/или крайните ползватели; и/или**

б) **увеличаването на положителните въздействия върху потребителите и/или крайните ползватели; и/или**

в) **управлението на съществените рискове и възможности, свързани с потребителите и/или крайните ползватели.**

([119]) Тази информация подкрепя удовлетворяването на потребностите от информация на участниците на финансовите пазари, по отношение на които се прилага Регламент (ЕС) 2019/2088, тъй като произлиза от допълнителен показател, свързан с основните неблагоприятни въздействия, определен в показател № 14 в таблица III от приложение I към Делегиран регламент (ЕС) 2022/1288 на Комисията, по отношение на правилата за оповестяване на устойчивите инвестиции („Брой установени случаи на тежки проблеми и нарушения, свързани с правата на човека“).

39. Целта на това изискване за оповестяване е да се даде възможност за разбиране на степента, в която предприятието използва обвързани със срокове и ориентирани към резултатите **цели**, за да управлява и измерва напредъка в справянето със съществените отрицателни въздействия и/или в увеличаването на положителните въздействия върху **потребителите** и/или **крайните ползватели**, и/или в управлението на съществените рискове и възможности, свързани с потребителите и/или **крайните ползватели**.

40. Обобщеното описание на **целите** за управление на съществените **въздействия, рискове** и **възможности** за **потребителите** и/или **крайните ползватели** съдържа изискванията за предоставяне на информация, определени в ECOY 2 MDR-T.

41. Предприятието оповестява процедурата за определяне на **целите**, в това число дали и по какъв начин е взаимодействало пряко с **потребителите** и/или **крайните ползватели**, с техните представители или с **надеждни пълномощници**, които имат представа за тяхното положение, при:

    а) определянето на такива цели;

    б) проследяването на резултатите на предприятието в постигането им; и

    в) установяването на поуките или на подобренията, ако има такива, в резултат на постигнатите от предприятието резултати.

Допълнение А

Изисквания по отношение на прилагането

Настоящото допълнение е неразделна част от ЕСОУ S4 *Потребители и крайни ползватели*. Чрез него се подпомага прилагането на изискванията, определени в настоящия стандарт, и то е със същата правна сила като останалите части на този стандарт.

Цел

ИП 1. Предприятието може да наблегне на особените въпроси, относими към дадено съществено въздействие за по-кратък период от време, например инициативи по отношение на здравето и безопасността на **потребителите** и/или **крайните ползватели** във връзка със замърсяване на продукт или тежко нарушаване на неприкосновеността на личния живот поради масово изтичане на данни.

ИП 2. Прегледът на социалните и свързаните с правата на човека въпроси, предвиден в параграф 2, не означава, че всички тези въпроси следва да бъдат оповестявани във всяко изискване за оповестяване в настоящия стандарт. По-скоро в него е включен списък с въпроси, които предприятието трябва да вземе предвид при извършването на оценката на **съществеността** (вж. ЕСОУ 1, глава 3 „*Двойната същественост като принцип на оповестяванията във връзка с устойчивостта*“, и ЕСОУ 2 IRO-1) по отношение на **потребителите** и/или **крайните ползватели**, и впоследствие да оповести като съществени въздействия, рискове и възможности в рамките на обхвата на настоящия стандарт.

ЕСОУ 2 Общи оповестявания

Стратегия

Изискване за оповестяване, свързано с ЕСОУ 2 SBM-2 — Интереси и мнения на заинтересованите страни

ИП 3. С ЕСОУ 2 SBM-2 от предприятието се изисква да осигури разбиране за това дали и по какъв начин преценява дали неговата стратегия и неговият модел на стопанска дейност играят роля за създаването, изострянето или (обратно) смекчаването на значителни съществени въздействия върху **потребителите** и/или **крайните ползватели**, както и дали и по какъв начин моделът на стопанска дейност и стратегията са приспособени за справяне с такива съществени въздействия.

ИП 4. Въпреки че **потребителите** и/или **крайните ползватели** може да не взаимодействат с предприятието на равнището на неговата стратегия или неговия модел на стопанска дейност, техните мнения могат да да залегнат в основата на извършваната от предприятието оценка на неговата стратегия и неговия модел на стопанска дейност. Предприятието може да оповести мненията на **законните представители** на (действително или потенциално) съществено засегнатите потребители и/или крайни ползватели или на **надеждните пълномощници**, които имат представа за тяхното положение.

Изискване за оповестяване, свързано с ЕСОУ 2 SBM-3 – Съществени въздействия, рискове и възможности и взаимодействието им със стратегията и модела на стопанска дейност

ИП 5. Въздействията върху **потребителите** и/или **крайните ползватели** могат да произтичат от модела на стопанска дейност на предприятието или от неговата стратегия по редица различни начини. Например въздействията може да са свързани със стойността на продукцията на предприятието (например предоставяне на онлайн платформи, които имат потенциала да нанесат вреда онлайн и офлайн), с неговата **верига на стойността** (например бързина при разработването на продукти или услуги или при изпълнение на проекти, което води до рискове за здравето и безопасността) или със структурата на разходите и модела на приходите на предприятието (например поощрения за максимизиране на продажбите, които излагат потребителите на риск).

ИП 6. Въздействията върху **потребителите** и/или **крайните ползватели**, които произтичат от стратегията или модела на стопанска дейност, могат да доведат до съществени рискове и за самото предприятие. Например, ако моделът на стопанска дейност на предприятието се основава на поощряване на неговия търговски екип да продава големи обеми от даден продукт или услуга (например кредитни карти или болкоуспокояващи лекарства) бързо и това води до нанасяне на вреди от висока степен на потребителите, предприятието може да бъде изправено пред съдебни дела и уронване на репутацията, което да окаже неблагоприятно влияние върху бъдещата му дейност и доверието в него.

ИП 7. Характеристиките на **потребителите** и/или **крайните ползватели**, които предприятието може да вземе под внимание, когато изпълнява параграф 11, са свързани например с младите потребители и/или крайни ползватели, които може да са по-податливи на въздействия върху тяхното физическо и психическо развитие или които нямат финансова грамотност и може да са по-податливи на експлоататорски практики за продажба или маркетинг. Те могат да включват и жени в контекст, в който жените са обект на рутинна дискриминация по отношение на достъпа им до определени услуги или в маркетинга на определени продукти.

ИП 8. По отношение на параграф 12 **рискове** биха могли да възникнат поради зависимостта на предприятието от **потребителите** и/или **крайните ползватели**, при което събития с малка вероятност, но с голямо въздействие могат да предизвикат **финансови последици**; например, когато глобална пандемия доведе до тежко въздействие върху поминъка на определени потребители и това се превърне в причина за големи промени в моделите на потребление.

Управление на въздействията, рисковете и възможностите

Изискване за оповестяване S4-1 — Политики, свързани с потребителите и крайните ползватели

ИП 9. В описанието се включва ключовата информация, необходима за осигуряване на достоверно представяне на политиките по отношение на **потребителите** и **крайните ползватели**, и поради това предприятието преценява дали да обясни значителните промени в политиките, приети през отчетната година (например нови очаквания във връзка с стопански партньори, нови или допълнителни подходи за надлежна проверка и корекция).

ИП 10. **Политиката** може да е под формата на самостоятелна политика по отношение на **потребителите** и/или **крайните ползватели**, или да бъде включена в по-широкообхватен документ като етичен кодекс или обща политика за устойчивост, който вече е бил оповестен от предприятието като част от друг ЕСОУ. Във втория случай предприятието предоставя точна препратка към конкретните аспекти на политиката, които отговарят на изискванията на настоящото изискване за оповестяване.

ИП 11. Когато оповестява привеждането на политиките си в съответствие с Ръководните принципи на ООН за предприятията и правата на човека, предприятието взема предвид, че в Ръководните принципи се прави позоваване на Международната харта за правата на човека, която се състои от Всеобщата декларация за правата на човека и двата пакта за прилагането ѝ, и може да оповести съответствието с тези инструменти.

ИП 12. Когато оповестява по какъв начин са вградени външните политики, предприятието може например да вземе предвид вътрешните политики за продажба и разпространение, както и съответствието с други политики от значение за **потребителите** и/или **крайните ползватели**. Предприятието също така взема под внимание своите политики за защита на достоверността и полезността на информацията, предоставена на потенциалните и действителните потребители и/или крайни ползватели, както преди, така и след продажбата.

ИП 13. Предприятието може да илюстрира начините, по които политиките се съобщават на онези лица, група лица или субекти, за които те са от значение — било то защото се очаква да ги прилагат (например **наети лица** в предприятието, изпълнители и **доставчици**), или защото имат пряк интерес от прилагането им (например собствени работници, инвеститори). То може да оповести средства и канали за комуникация (например листовки, бюлетини, специализирани уебсайтове, социални медии, контакти лице в лице, представители на работниците), чиято цел е да се гарантира, че **политиката** е достъпна и че различните аудитории разбират последиците от нея. Предприятието може също да обясни как установява и премахва потенциалните пречки пред разпространението, например чрез превод на съответните езици или използване на графични изображения.

Изискване за оповестяване S4-2 — Процедури за взаимодействие с потребителите и крайните ползватели във връзка с въздействията

ИП 14. **Надеждните пълномощници**, които познават интересите, опита или гледните точки на **потребителите** и **крайните ползватели**, може да включват национални органи за защита на потребителите за някои потребители.

ИП 15. Когато описва коя функция или роля носи оперативна отговорност за такова взаимодействие и/или крайна отчетност, предприятието може да оповести дали това е специална роля или функция, или част от по-широка роля или функция, и дали са предложени дейности за изграждане на капацитет, за да се подпомогне персоналът за осъществяване на взаимодействието. Ако не може да посочи такава длъжност или звено, предприятието може да обяви това. Това оповестяване може да бъде изпълнено и чрез позоваване на информацията, оповестена съгласно ЕСОУ 2 GOV-1 *Ролята на административните, управителните и надзорните органи*.

ИП 16. Когато се изготвят оповестяванията, описани в параграф 20, букви б) и в), могат да бъдат взети предвид следните примери:

а) по отношение на етапа(ите), на който (които) се осъществява взаимодействието, примерите могат да бъдат: при определяне на подходи за смекчаване или при оценка на тяхната ефективност;

б) по отношение на вида на взаимодействието: участие, консултация и/или предоставяне на информация;

в) по отношение на честотата на взаимодействието може да бъде предоставена информация дали взаимодействието се осъществява редовно, в определени моменти на даден проект или стопански процес, както и дали се осъществява в отговор на законови изисквания и/или в отговор на искания от страна на заинтересовани страни, и дали резултатът от взаимодействието се включва в процесите на вземане на решения на предприятието; и

г) по отношение на длъжността с оперативна отговорност, дали предприятието изисква определени умения от съответния персонал, или осигурява **обучение** или изграждане на капацитет, за да може съответният персонал да осъществява взаимодействие.

ИП 17. За да покаже по какъв начин гледните точки на **потребителите** и/или **крайните ползватели** са повлияли на конкретни решения или дейности на предприятието, то може да даде примери от текущия отчетен период.

Изискване за оповестяване S4-3 — Процедури за коригиране на отрицателните въздействия и канали за изразяване на опасения от потребителите и крайните ползватели

ИП 18. Когато изпълнява изискванията, определени в критериите за оповестяване в ЕСОУ S4-3, предприятието може да се ръководи от съдържанието на Ръководните принципи на ООН за предприятията и правата на човека и Насоките на ОИСР за многонационалните предприятия, насочено към **коригирането** и **механизмите за подаване на жалби**.

ИП 19. Каналите за изразяване на опасения или нужди включват **механизми за подаване на жалби**, горещи линии, процеси на диалог или други средства, чрез които **потребителите** и/или **крайните ползватели** или техните **законни представители** могат да изразяват загриженост относно въздействията или да обясняват нуждите, които биха искали предприятието да вземе под внимание. Те може да включват канали, предоставени директно от предприятието, и трябва да бъдат оповестени в допълнение към всички други механизми, които предприятието може да използва, за да придобие представа за управлението на въздействията върху потребителите и/или крайните ползватели, като напр. одити за съответствие. Когато за изпълнението на това изискване предприятието разчита единствено на информация за съществуването на такива канали, предоставена от субектите, с които поддържа **стопански отношения**, то може да посочи това.

ИП 20. За да се получи по-добра представа за информацията, обхваната в ЕСОУ S4-3, предприятието може да предостави информация за това дали и по какъв начин **потребителите** и/или **крайните ползватели**, които могат да бъдат засегнати, имат достъп до канали на равнището на предприятието, от което са засегнати, във връзка с всяко съществено въздействие.

ИП 21. Механизмите на трети страни могат да включват механизми, управлявани от правителството, НПО, отраслови сдружения, и други инициативи за сътрудничество. По отношение на обхвата на тези механизми предприятието може да оповести дали те са достъпни за всички **потребители** и/или **крайни ползватели**, върху които то може да окаже потенциални или действителни съществени въздействия, или за лицата или организациите, които действат от тяхно име или по друг начин са в състояние да са наясно с отрицателните въздействия, и дали чрез тях потребителите и/или крайните ползватели (или лицата или организациите, които действат от тяхно име или по друг начин са в състояние да са наясно с отрицателните въздействия) могат да подават жалби или да изразяват опасения, свързани с дейността на предприятието.

ИП 22. Във връзка със защитата на лицата, които използват механизмите, срещу ответни действия с цел отмъщение предприятието може да опише дали разглежда жалбите поверително и при зачитане на правата на неприкосновеност на личния живот и защита на данните; и дали позволява на **потребителите** и/или **крайните ползватели** да ги използват анонимно (например чрез представителство от трета страна).

ИП 23. Когато оповестява дали и по какъв начин му е известно, че **потребителите** и/или **крайните ползватели** са запознати с някой от тези канали и имат доверие в него, предприятието може да предостави подходящи и надеждни данни за ефективността на тези канали от гледна точка на самите потребители и/или крайни ползватели. Примери за източници на информация са проучвания сред потребителите и/или крайните ползватели, които са

използвали такива канали, и техните равнища на удовлетворение от процеса и резултатите. За да илюстрира степента на използване на такива канали, предприятието може да оповести броя на жалбите, получени от потребители и/или крайни ползватели през отчетния период.

ИП 24. Когато описва ефективността на каналите за изразяване на опасения от **потребителите** и/или **крайните ползватели**, предприятието може да се ръководи от следните въпроси въз основа на „критериите за ефективност на извънсъдебните **механизми за подаване на жалби**“, определени в Ръководни принципи на ООН за предприятията и правата на човека. Съображенията по-долу могат да се приложат към отделни канали или към обща система от канали:

а) възприемат ли се каналите за легитимни поради осигуряване на подходяща отчетност за тяхното честно поведение и за изграждането на доверие сред заинтересованите страни?

б) известни ли са каналите на **заинтересованите страни** и достъпни ли са за тях?

в) разполагат ли каналите с известни процедури, определени срокове и яснота на процедурите?

г) осигуряват ли каналите подходящ достъп до източници на информация, съвети и знания и опит?

д) предлагат ли каналите прозрачност, като предоставят достатъчно информация както на жалбоподателите, така и, когато е приложимо, за да се отговори на някакъв засегнат обществен интерес?

е) резултатите, постигнати чрез каналите, в съответствие ли са с международно признатите права на човека?

ж) предприятието установява ли от каналите прозрения, които поддържат непрекъснатото учене по отношение както на подобряването на каналите, така и на предотвратяването на бъдещи въздействия?

з) предприятието съсредоточава ли се върху диалога с жалбоподателите като средство за постигане на съгласувани решения, вместо да се стреми към едностранно определяне на резултата?

За повече информация вж. принцип 31 от Ръководните принципи на ООН за предприятията и правата на човека.

Изискване за оповестяване S4-4 — Предприемане на действия във връзка със съществени въздействия върху потребителите и крайните ползватели и подходи за управление на съществените рискове и преследване на съществените възможности, свързани с потребителите и крайните ползватели, и ефективност на тези действия

ИП 25. Може да отнеме време, за да се разберат отрицателните въздействия и начина, по който предприятието може да участва в тях надолу по веригата си на стойността, както и за да се определят и да се приложат на практика подходящи ответни мерки. Поради това предприятието трябва да вземе предвид:

а) своите общи и специфични подходи за справяне със съществените отрицателни въздействия;

б) своите инициативи, насочени към допринасяне за допълнителни съществени положителни въздействия;

в) доколко е напреднало в усилията си през отчетния период; и

г) своите цели за непрекъснато подобряване.

ИП 26. Подходящите действия може да се различават в зависимост от това дали предприятието причинява или допринася за дадено съществено въздействие, или съществеността въздействие е пряко свързано със собствената му дейност, продукти или услуги чрез стопански отношения.

ИП 27. Като се има предвид, че съществените отрицателни въздействия, засягащи работниците по **потребителите** и/или **крайните ползватели**, които са възникнали през отчетния период, може да са свързани и със субекти или дейности извън неговия пряк контрол, предприятието може да оповести дали и по какъв начин се стреми да използва влиянието си в съответните **стопански отношения**, за да управлява тези въздействия. Това може да включва използване на търговско **влияние** (например налагане на договорни изисквания на субектите, с които предприятието поддържа стопански отношения, или прилагане на поощрения), други форми на влияние в рамките на отношенията (като предоставяне на **обучение** или изграждане на капацитет на субектите, с които предприятието поддържа стопански отношения, по въпросите на правилното използване на продуктите или практиките за продажба) или сътрудничество с партньори или други участници (като инициативи, насочени към отговорно търгуване или безопасност на продуктите).

ИП 28. Когато предприятието оповестява участието си в отраслова инициатива или в инициатива на множество заинтересовани страни като част от **действията** си за справяне със съществените отрицателни въздействия, то може да оповести по какъв начин инициативата и собственото му участие в нея са насочени към справяне със съответното съществено въздействие. То може да оповести в съответствие с ЕСОУ S4-5 съответните **цели**, определени от инициативата, и напредъка по отношение на постигането им.

ИП 29. Когато оповестява дали и по какъв начин отчита действителните и потенциалните въздействия върху **потребителите** и/или **крайните ползватели** в решенията за прекратяване на **стопански отношения** и дали и по какъв начин се стреми да се справи с всякакви отрицателни въздействия, които могат да възникнат от прекратяването, предприятието може да включва примери.

ИП 30. Когато оповестява по какъв начин проследява ефективността на **действията** за управление на съществените въздействия през отчетния период, предприятието може да оповести поуките, които е извлякло през предишния и текущия отчетен период.

ИП 31. Процедурите, използвани за проследяване на ефективността на **действията**, могат да включват вътрешен или външен одит или проверка, съдебни производства и/или съдебни решения, оценки на въздействието, измервателни системи, мнения на заинтересованите страни, **механизми за подаване на жалби**, външни оценки на ефективността и сравнителен анализ.

ИП 32. Отчитането на ефективността има за цел да се даде възможност за разбиране на връзките между **действията**, предприети от предприятието, и ефективното управление на въздействията.

ИП 33. По отношение на инициативи или процедури, които е въвело и които се основават на нужди на засегнатите **потребители** и/или **крайни ползватели**, както и на тяхното равнище на изпълнение, предприятието може да оповести:

а) информация дали и по какъв начин потребителите и/или крайните ползватели и техните **законни представители** или **надеждни пълномощници** играят роля в решенията относно структурата и изпълнението на тези програми или процедури; и

б) информация за предвидените или постигнати положителни резултати за потребителите и/или крайните ползватели в резултат на тези програми или процедури.

ИП 34. Предприятието може да обясни дали някакви инициативи или процедури, чиято основна цел е да се осигурят положителни въздействия върху **потребителите** и/или **крайните ползватели**, имат за цел също така да подкрепят постигането на една или повече от целите за устойчиво развитие (ЦУР) на ООН. Например чрез ангажимент за постигането на ЦУР 3 на ООН за „осигуряване на здравословен живот и насърчаване на благосъстоянието на всички във всяка възраст“ предприятието може да полага активни усилия да направи продуктите си по-малко пристрастяващи и вредни за физическото и психическото здраве.

ИП 35. Когато се оповестяват планираните положителни резултати от действията за **потребителите** и/или **крайните ползватели**, трябва да се прави разграничение между доказателствата за извършването на определени дейности (напр., че х на брой потребители са получили информация за здравословните хранителни навици) и доказателствата за действителните резултати за потребителите и/или крайните ползватели (напр. че х на брой потребители са възприели по-здравословни хранителни навици).

ИП 36. Когато оповестява дали дадени инициативи или процедури играят роля също така за смекчаване на съществени отрицателни въздействия, предприятието може например да вземе предвид програми, които имат за цел да се поддържа повишена осведоменост за риска от онлайн измами, и водят до намаляване на броя на случаите на **крайни ползватели**, пострадали от нарушения на неприкосновеността на личните данни.

ИП 37. При оповестяване на съществените рискове и възможности, свързани с неговите въздействия или **зависимости** върху **потребителите** и/или **крайните ползватели**, предприятието може да вземе предвид следното:

а) рисковете, свързани с въздействието на предприятието върху потребителите и/или крайните ползватели, могат да включват риск за репутацията или риск от подвеждане под правна отговорност, когато лошо проектирани или дефектни продукти доведат до наранявания или смърт;

б) рисковете, свързани със зависимостите на предприятието от потребителите и/или крайните ползватели, могат да включват загуба на непрекъснатост на дейността, когато поради икономическа криза потребителите не могат да си позволят определени продукти или услуги;

в) стопанските възможности, свързани с въздействието на предприятието върху потребителите и/или крайните ползватели, може да включват диференциране на пазара и по-голяма привлекателност за клиентите в резултат на предлагането на безопасни продукти или услуги, при които се зачита неприкосновеността на личния живот; и

г) стопанските възможности, свързани със зависимостите на предприятието от потребителите и/или крайните ползватели, могат да включват постигането на лоялна бъдеща потребителска база, като се гарантира, например, че ЛГБТИК лицата се уважават и че предприятието не ги изключва от продуктите или услугите, които предлага.

ИП 38. Когато оповестява дали **зависимостите** се превръщат в рискове, предприятието взема предвид външните събития.

ИП 39. Когато оповестява политиките, действието, ресурсите и **целите**, свързани с управлението на съществени рискове и възможности, в случаите, когато рисковете и възможностите произтичат от съществено въздействие, предприятието може да прави препратки към своите оповестявания относно политиките, действието, ресурсите и **целите** във връзка с това въздействие.

ИП 40. Предприятието взема предвид степента, в която процедурите за управление на съществените рискове, свързани с **потребителите** и/или **крайните ползватели**, са включени в съществуващите процеси за управление на риска, и по какъв начин са включени.

ИП 41. Когато оповестява ресурсите, отпуснати за управление на съществените въздействия, предприятието може да оповести кои вътрешни звена участват в управлението на въздействията и какви видове действия предприемат тези звена за справяне с отрицателните и увеличаване на положителните въздействия.

Измерители и цели

Изискване за оповестяване S4-5 — Цели, свързани с управлението на съществените отрицателни въздействия, увеличаването на положителните въздействия и управлението на съществените рискове и възможности

ИП 42. Когато оповестява **целите** във връзка с **потребителите** и/или **крайните ползватели**, предприятието може да оповести:

а) планираните резултати, които трябва да бъдат постигнати в живота на потребителите и/или крайните ползватели, като ги представя възможно най-конкретно;

б) тяхната стабилност във времето по отношение на определенията и методиките, за да се осигури възможност за съпоставимост; и/или

в) препратките към стандарти или ангажименти, на които се основават **целите** (например правилник за дейността, политики за снабдяване, глобални рамки или отраслови правилници), трябва да бъдат ясно определени при отчитането.

ИП 43. **Целите**, свързани със съществените **рискове** и **възможности**, могат да бъдат същите или да са различни от целите, свързани със съществените **въздействия**. Например целта за осигуряване на еднакъв достъп до финансиране за недостатъчно обслужваните **потребители** би могла както да намали въздействието на **дискриминацията** върху тези потребители, така и да разшири кръга от потребители на предприятието.

ИП 44. Предприятието може също така да направи разграничение между краткосрочните, средносрочните и дългосрочните **цели**, обхващащи един и същ ангажимент по **политиката**. Например предприятието може да си е поставило основна цел да направи онлайн услугите си достъпни за хора с увреждания, дългосрочна цел да приспособи 100 % от своите онлайн услуги до 2025 г. и краткосрочна цел да добавя x на брой достъпни функции всяка година до 2025 г.

ИП 45. Когато променя или заменя цел през отчетния период, предприятието може да обясни промяната, като направи препратка към значителни промени в модела на стопанска дейност или към по-широкообхватни промени в приетия стандарт или в законодателството, от които произтича целта, за да предостави контекстуална информация съгласно ЕСОУ 2 ВР-2 „*Оповестявания във връзка с особени обстоятелства*“.

ЕСОУ G1

ПРОФЕСИОНАЛНО ПОВЕДЕНИЕ

СЪДЪРЖАНИЕ

Цел

Взаимодействие с други ЕСОУ

Изисквания за оповестяване

– ЕСОУ 2 Общи оповестявания

Управление

– Изискване за оповестяване ЕСОУ 2 GOV-1 — Ролята на административните, надзорните и управителните органи

Управление на въздействията, рисковете и възможностите

– Изискване за оповестяване, свързано с ЕСОУ 2 IRO-1 – Описание на процесите за установяване и оценяване на съществените въздействия, рискове и възможности

– Изискване за оповестяване G1-1 — Култура на предприятието и политики за професионално поведение

– Изискване за оповестяване G1-2 — Управление на отношенията с доставчиците

– Изискване за оповестяване G1-3 — Предотвратяване и разкриване на корупция и подкупи

Измерители и цели

– Изискване за оповестяване G1-4 — Потвърдени случаи на корупция или подкупи

– Изискване за оповестяване G1-5 — Политическо влияние и дейности по лобиране

– Изискване за оповестяване G1-6 — Практики по отношение на плащанията

Допълнение А: Изисквания по отношение на прилагането

Управление на въздействията, рисковете и възможностите

– Изискване за оповестяване G1-1 — Култура на предприятието и политики за професионално поведение

– Изискване за оповестяване G1-2 — Управление на отношенията с доставчиците

– Изискване за оповестяване G1-3 — Предотвратяване и разкриване на корупция и подкупи

Измерители и цели

– Изискване за оповестяване G1-5 — Политическо влияние и дейности по лобиране

– Изискване за оповестяване G1-6 — Практики по отношение на плащанията

Цел

1. Целта на настоящия стандарт е да се определят изискванията за оповестяване, които ще дадат на ползвателите на **отчетите за устойчивостта** на предприятието възможност да разберат стратегията и подхода, процесите и процедурите на предприятието, както и неговите резултати по отношение на професионалното поведение.

2. Настоящият стандарт е съсредоточен върху следните въпроси, наричани заедно в настоящия стандарт „професионално поведение и въпроси, свързани с професионалното поведение“:

   а) търговска етика и **култура на предприятието**, включително борба с **корупцията** и **подкупите**, защита на лицата, сигнализиращи за нередности, и хуманно отношение към животните;

   б) управление на отношенията с **доставчиците**, включително платежни практики, особено по отношение на забавени плащания към малки и средни предприятия.

   в) дейности и ангажименти на предприятието, свързани с упражняването на неговото политическо влияние, включително **дейностите по лобиране**;

Взаимодействие с други ЕСОУ

3. Съдържанието на настоящия стандарт във връзка с общите оповестявания, както и с управлението на въздействията, рисковете и възможностите и с **измерителите** и **целите**, следва да се чете съответно във връзка с ЕСОУ 1 „*Общи принципи*“ и с ЕСОУ 2 „*Общи изисквания*“.

Изисквания за оповестяване

ЕСОУ 2 Общи оповестявания

4. Изискванията в настоящия раздел следва да се четат във връзка с оповестяванията по отношение на управлението (GOV), стратегията (SBM) и управлението на въздействията, рисковете и възможностите (IRO), изисквани съгласно ЕСОУ 2.

Управление

Изискване за оповестяване ЕСОУ 2 GOV-1 — Ролята на административните, управителните и надзорните органи

5. Когато оповестява информация за ролята на **административните, управителните и надзорните органи**, предприятието обхваща следните аспекти:

   а) ролята на **административните, управителните и надзорните органи** във връзка с професионалното поведение; и

   б) опита на административните, управителните и надзорните органи във връзка с въпросите, свързани с професионалното поведение.

Управление на въздействията, рисковете и възможностите

Изискване за оповестяване, свързано с ЕСОУ 2 IRO-1 – Описание на процесите за установяване и оценяване на съществените въздействия, рискове и възможности

6. Когато описва процеса за установяване на съществените въздействия, рискове и възможности във връзка с въпроси, свързани с професионалното поведение, предприятието оповестява всички съответни критерии, използвани в процеса, включително местоположението, дейността, сектора и структурата на сделката.

Изискване за оповестяване G1—1 — Политики за професионално поведение и култура на предприятието

7. Предприятието оповестява своите политики по въпросите, свързани с професионалното поведение, и по какъв начин се насърчава културата на предприятието.

8. Целта на това изискване за оповестяване е да се даде възможност за разбиране на степента, в която предприятието е въвело политики, насочени към установяването, оценката, управлението и/или **коригирането** на съществените си **въздействия, рискове** и **възможности**, свързани с въпросите на доброто професионално поведение. То също така има за цел да даде представа за подхода към **културата на предприятието**.

9. Оповестяванията, изисквани съгласно параграф 7, включват начина, по който се създава, развива, популяризира и оценява **културата на предприятието**.

10. В оповестяванията съгласно параграф 7 се включват следните аспекти, свързани с политиките на предприятието по въпроси на професионалното поведение:

   а) описание на механизмите за установяване, докладване и разследване на опасения относно незаконни деяния или деяния, които противоречат на правилника за дейността („кодекса за поведение“) на предприятието или подобни вътрешни правила; и на това дали съществува възможност за подаване на сигнали от вътрешни и/или външни **заинтересовани страни**;

б) когато предприятието не е приело политики за борба с **корупцията** или **подкупите**, съответстващи на Конвенцията на ООН срещу корупцията ([120]), то посочва това и съобщава дали има планове да приложи такива политики, както и графика за прилагането им;

в) как предприятието защитава лицата, сигнализиращи за нередности, включително:

i. подробности относно създаването на вътрешни канали за подаване на сигнали за нередности, включително дали предприятието предоставя информация и **обучение** на собствените си работници и информация относно определянето и обучението на служителите, които получават сигнали; и

ii. мерки за защита срещу ответни действия с цел отмъщение на собствените ѝ работници, които са лица, сигнализиращи за нередности, в съответствие с приложимото право за транспониране на Директива (ЕС) 2019/1937 на Европейския парламент и на Съвета ([121]);

г) когато предприятието не е приело политики за защита на лицата, сигнализиращи за нередности ([122]), то посочва това и съобщава дали има планове да приложи такива политики, както и графика за прилагането им;

д) освен процедурите за последващи действия във връзка с докладваното от лица, сигнализиращи за нередности, в съответствие с приложимото право за транспониране на Директива (ЕС) 2019/1937, дали предприятието разполага с процедури за разследване на **инциденти**, свързани с професионално поведение, включително случаи на **корупция** и **подкупи**, бързо, независимо и обективно;

е) когато е приложимо, дали предприятието е въвело политики по отношение на хуманното отношение към животните;

ж) политиката на предприятието за **обучение** в рамките на организацията относно професионалното поведение, включително целевата аудитория, честотата и задълбочеността на покритието; и

з) длъжностите в рамките на предприятието, които са изложени на най-голям риск по отношение на **корупцията** и **подкупите**.

11. Предприятията, задължени да спазват правни изисквания съгласно националното право за транспониране на Директива (ЕС) 2019/1937 или равностойни правни изисквания по отношение на защитата на лицата, сигнализиращи за нередности, могат да спазят оповестяването, посочено в параграф 10, буква г), като декларират, че са обвързани с тези правни изисквания.

Изискване за оповестяване G1-2 — Управление на отношенията с доставчиците

12. Предприятието предоставя информация относно управлението на отношенията си с доставчиците и въздействието си върху веригата на доставките.

13. Целта на това изискване за оповестяване е да се осигури разбиране за управлението на процеса на снабдяването от страна на предприятието, в това число за лоялното поведение към **доставчиците**.

14. Предприятието предоставя описание на своята **политика** за предотвратяване на просрочени плащания, по-специално към МСП.

15. В изискваното съгласно параграф 12 оповестяване се включва следната информация:

а) подхода на предприятието към отношенията му с неговите **доставчици**, като се вземат предвид рисковете за предприятието, свързани с неговата **верига на доставки**, и **въздействията** върху **въпросите на устойчивостта**; и

б) дали и по какъв начин предприятието взема предвид социалните и екологичните критерии при избора на доставчиците си.

([120]) Тази информация подкрепя удовлетворяването на потребностите от информация на участниците на финансовите пазари, по отношение на които се прилага Регламент (ЕС) 2019/2088, тъй като произлиза от допълнителен показател, свързан с основните неблагоприятни въздействия, определен в показател № 15 в таблица III от приложение I към Делегиран регламент (ЕС) 2022/1288 на Комисията, по отношение на правилата за оповестяване на устойчивите инвестиции („Липса на политики за борба с корупцията и с подкупите“).

([121]) Директива (ЕС) 2019//1937 на Европейския парламент и на Съвета от 23 октомври 2019 г. относно защитата на лицата, които подават сигнали за нарушения на правото на Съюза (ОВ L 305, 26.11.2019 г., стр. 17).

([122]) Тази информация подкрепя удовлетворяването на потребностите от информация на участниците на финансовите пазари, по отношение на които се прилага Регламент (ЕС) 2019/2088, тъй като произлиза от допълнителен показател, свързан с основните неблагоприятни въздействия, определен в показател № 6 в таблица III от приложение I към Делегиран регламент (ЕС) 2022/1288 на Комисията, по отношение на правилата за оповестяване на устойчивите инвестиции („Недостатъчна защита на лицата, сигнализиращи за нередности“).

Изискване за оповестяване G1-3 — Предотвратяване и разкриване на корупция и подкупи

16. Предприятието предоставя информация за системата си за предотвратяване и разкриване, разследване и реагиране на обвинения или случаи, свързани с корупция и подкупи, включително за свързаното с това обучение.

17. Целта на това изискване за оповестяване е да се осигури прозрачност по отношение на ключовите процедури на предприятието за предотвратяване, разкриване и разглеждане на твърдения за **корупция** и **подкупи**. Това включва обучението, предоставяно на работниците на предприятието, и/или информацията, предоставяна вътрешно или на **доставчиците**.

18. В изискваното съгласно параграф 16 оповестяване се включва следната информация:

    а) описание на въведените процедури за предотвратяване, разкриване и разглеждане на твърдения или **нарушения** във връзка с **корупция** и **подкупи**;

    б) дали разследващите или разследващият комитет са обособени от управленската верига, замесена в случая; и

    в) процесът на докладване на резултатите (ако такъв съществува) на **административните, управителните или надзорните органи**.

19. Когато предприятието не е въвело такива процедури, то оповестява това и, когато е приложимо, плановете си за приемането им.

20. В оповестяванията, изисквани съгласно параграф 16**,** се включва информация за начина, по който предприятието съобщава политиките си на онези, за които те са от значение, за да се осигури, че те имат достъп до **политиката** и разбират нейните последици.

21. В изискваното съгласно параграф 16 оповестяване се включва информация за следното по отношение на обучението:

    а) естеството, обхвата и задълбочеността на програмите за обучение за борба с **корупцията** и **подкупите**, които предприятието предлага или изисква;

    б) процента на изложените на риск длъжности, обхванати от програми за обучение; и

    в) степента, в която се предоставя обучение на членовете на административните, управителните и надзорните органи.

Измерители и цели

Изискване за оповестяване G1-4 — Случаи на корупция или подкупи

22. Предприятието предоставя информация за случаите на корупция или подкуп през отчетния период.

23. Целта на това изискване за оповестяване е да се осигури прозрачност по отношение на случаите на **корупция** или **подкуп** през отчетния период, и на свързаните резултати.

24. Предприятието оповестява:

    а) броя на постановените присъди и размера на глобите за нарушаване на законодателството за борба с корупцията и с подкупите ([123]); и

([123]) Тази информация подкрепя удовлетворяването на потребностите от информация на: участниците на финансовите пазари, по отношение на които се прилага Регламент (ЕС) 2019/2088, тъй като произлиза от допълнителен показател, свързан с основните неблагоприятни въздействия, определен в показател № 17 в таблица III от приложение I към Делегиран регламент (ЕС) 2022/1288 на Комисията по отношение на правилата за оповестяване на устойчивите инвестиции („Брой на постановените присъди и размер на глобите за нарушения на законодателството в областта на борбата с корупцията и подкупите“); и на администраторите на бенчмаркове за оповестяване на екологичните, социалните и управленските (ЕСУ) фактори, по отношение на които се прилага Регламент (ЕС) 2020/1816, както е посочено чрез показателя „Брой на постановените присъди и размер на глобите за нарушения на законодателството в областта на борбата с корупцията и подкупите“ в раздели 1 и 2 от приложение II.

б) всички действия, предприети за справяне с нарушения на процедурите и стандартите за борба с корупцията и подкупите ([124]).

25. Предприятието може да оповести:

а) общия брой и естеството на **потвърдените случаи** на корупция или подкуп;

б) броя на **потвърдените случаи**, в които работници на предприятието са били уволнени или дисциплинарно наказани за случаи, свързани с корупция или подкупи;

в) броя на **потвърдените случаи**, свързани с прекратени или неподновени договори със стопански партньори поради нарушения, свързани с корупция или подкуп; и

г) подробности за публичните съдебни дела във връзка с **корупция** или **подкупи**, заведени срещу предприятието и неговите работници през отчетния период, и резултатите от тези дела. Това включва случаи, започнати през предходни години, при които резултатът е бил установен едва през текущия отчетен период.

26. В изискваните оповестявания се включват **случаи**, в които са замесени участници по **веригата на стойността** на предприятието, само когато самото предприятие или **наетите от него лица** са пряко замесени.

Изискване за оповестяване G1-5 — Политическо влияние и дейности по лобиране

27. Предприятието предоставя информация относно дейностите и ангажиментите, свързани с упражняването на неговото политическо влияние, включително относно дейностите си по лобиране, свързани с неговите съществени въздействия, рискове и възможности.

28. Целта на това изискване за оповестяване е да се осигури прозрачност по отношение на дейностите и ангажиментите на предприятието, свързани с упражняването на политическото му влияние с политически принос, включително видовете и целта на **дейностите по лобиране**.

29. В оповестяването, изисквано съгласно параграф 27, се включват:

а) ако е приложимо, представителите, отговорни в **административните, управителните и надзорните органи** за надзора на тези дейности;

б) по отношение на финансовите вноски или непаричните вноски (вноските в натура) за политически субекти:

i. общата парична стойност на финансовите вноски или непаричните вноски в натура за политически субекти, направени пряко или непряко от предприятието, обобщени по държави или географски области, когато е уместно, както и по видове получатели/бенефициери; и

ii. когато е уместно, начинът за определяне на паричната стойност на непаричните вноски;

в) основните теми, обхванати от неговите **дейности по лобиране**, и накратко основните позиции на предприятието по тях. Тук се включват обяснения за начина, по който това взаимодейства със съществените въздействия, рискове и възможности на предприятието, установени в извършената от него оценка на **съществеността** съгласно ЕСОУ 2; и

г) ако предприятието е регистрирано в Регистъра за прозрачност на ЕС или в еквивалентен регистър за прозрачност в държава членка, наименованието на такъв регистър и идентификационният номер на предприятието в него.

30. В оповестяването се включва също така информация относно назначаването на всички членове на **административните, управителните и надзорните органи**, които са заемали сравнима длъжност в държавната администрация (в това число в регулаторни органи) през последните 2 години, предхождащи такова назначаване през текущия отчетен период.

Изискване за оповестяване G1-6 — Практики по отношение на плащанията

31. Предприятието предоставя информация за своите платежни практики, особено по отношение на просрочените плащания към малки и средни предприятия (МСП).

([124]) Тази информация подкрепя удовлетворяването на потребностите от информация на участниците на финансовите пазари, по отношение на които се прилага Регламент (ЕС) 2019/2088, тъй като произлиза от допълнителен показател, свързан с основните неблагоприятни въздействия, определен в показател № 16 в таблица III от приложение I към Делегиран регламент (ЕС) 2022/1288 на Комисията по отношение на правилата за оповестяване на устойчивите инвестиции („Случаи на недостатъчни действия, предприети за справяне с нарушенията на стандартите за борба с корупцията и с подкупите“).

32. Целта на това изискване за оповестяване е да се предостави информация за договорните условия на плащане и за собствената му ефективност при плащанията, особено по отношение на начина, по който те влияят върху МСП, и по-специално по отношение на просрочените плащания към МСП.

33. В оповестяването съгласно параграф 31 се включват:

а) средното време, необходимо на предприятието, за да извърши плащане по фактура, считано от датата, на която започва да се изчислява договорният или законовият срок за плащане, в брой дни;

б) описание на стандартните условия на плащане на предприятието в брой дни по основни категории **доставчици** и процентът на плащанията му, при които тези стандартни условия са спазени;

в) броят на текущите съдебни производства за просрочени плащания през отчетния период; и

г) допълнителна информация, необходима за осигуряване на достатъчен контекст. Ако предприятието е използвало представителна извадка за изчисляване на информацията, изисквана съгласно буква а), то посочва този факт и описва накратко използваната методика.

Допълнение А

Изисквания по отношение на прилагането

Настоящото допълнение е неразделна част от ЕСОУ G1 *Професионално поведение*. Чрез него се подпомага прилагането на изискванията за оповестяване, определени в настоящия стандарт, и то е със същата правна сила като останалите части на този стандарт.

Управление на въздействията, рисковете и възможностите

Изискване за оповестяване G1—1 — Политики за професионално поведение и култура на предприятието

ИП 1. Предприятието може да вземе предвид следните аспекти, когато определя оповестяването си съгласно параграф 7:

а) темите на **културата на предприятието**, които **административните, управителните и надзорните органи** вземат предвид и обсъждат, и колко често;

б) основните теми, които се популяризират и разпространяват като част от културата на предприятието;

в) как членовете на административните, управителните и надзорните органи на предприятието предоставят насоки за насърчаване на културата на предприятието; и

г) специфичните поощрения или инструменти за поощряване и насърчаване на културата на предприятието от работниците му.

Изискване за оповестяване G1-2 — Управление на отношенията с доставчиците

ИП 2. За целите на настоящия стандарт управлението на отношенията с **доставчиците** на предприятието може да включва следното:

а) по какъв начин практиките на предприятието, в това число дейностите за избягване или минимизирането на въздействията от смущения по неговата **верига на доставките**, подкрепят неговата стратегия и управление на риска;

б) обучението на работната сила на предприятието, отговаряща за снабдяването/веригата на доставките, относно взаимодействието и диалога с **доставчиците**, както и поощренията за неговата работна сила по снабдяването, включително дали те се отнасят за цена, качество или фактори за устойчивост;

в) проверката и оценката на социалните и екологичните резултати на доставчиците;

г) включването на местни доставчици във веригата на доставките и/или на сертифицирани доставчици;

д) как практиките на предприятието третират уязвимите доставчици;

е) **целите** и **действията** на предприятието по отношение на комуникацията и управлението на отношенията с доставчиците; и

ж) по какъв начин се оценяват резултатите от тези практики, включително посещения, одити или проучвания на доставчици.

ИП 3. „Уязвими доставчици“ включва **доставчиците**, които са изложени на значителни икономически, екологични и/или социални рискове.

Изискване за оповестяване G1-3 — Предотвратяване и разкриване на корупция и подкупи

ИП 4. „Длъжности, изложени на риск“ означава онези длъжности, за които се счита, че са изложени на риск от **корупция** и **подкупи** в резултат на съответните си задачи и отговорности.

ИП 5. В оповестяваните сведения може да бъдат включени подробности относно оценките и/или картографирането на риска, както и относно програмите за наблюдение и/или процедурите за вътрешен контрол, извършвани от предприятието за установяване на **корупция** и **подкупи**.

ИП 6. Политиките на предприятието относно **корупцията** и **подкупите** може да са от значение за конкретни групи лица или защото се очаква да ги прилагат (например **наети лица**, изпълнители и **доставчици** на предприятието), или защото имат пряк интерес от прилагането им (например работници във **веригата на стойността**, инвеститори). Предприятието може да оповести комуникационните инструменти и канали (напр. листовки, бюлетини, специални уебсайтове, социални медии, контакти лице в лице, синдикати и/или представители на работниците), които използва за съобщаване на политиките си на тези групи. Това може да включва и установяването и/или премахването на потенциалните пречки пред разпространението, например чрез превод на съответните езици или използване на графични изображения.

ИП 7. Предприятието може да оповести анализ на дейностите си за обучение например по регион на обучение или по категория **собствена работна сила**, когато неговите програми се различават значително въз основа на такива фактори и на това каква информация би била полезна за ползвателите.

ИП 8. Предприятието може да представи необходимата информация относно обучението, като използва следната таблица:

Пример за илюстриране на обучението относно борбата с корупцията и подкупите

През финансовата 20XY година ABC осигури обучение на изложените си на риск работници относно своята политика (вижте бележка x). За лицата, заемащи изложени на риск длъжности, обучението е задължително, но ABC също така предостави доброволно обучение за другите си работници. Подробностите за обучението през годината са, както следва:

	Изложени на риск длъжности	**Ръководители**	**АУНО** ([125])	**Други собствени работници на предприятието**
Обхват на обучението				
Общо	20 000	200	16	70 000
Общо получили обучение	19 500	150	8	5 000
Начин на предоставяне и продължителност				
Обучение в класна стая	5 часа			
Компютърно обучение	1 час	2 часа	1 час	
Доброволно компютърно обучение				1 час
Честота				
Колко често е необходимо обучението	Веднъж годишно	Веднъж годишно	На шестмесечие	-
Обхванати теми				
Определение за корупция	X	X	X	X
Политика	X	X	X	X
Процедури при подозрение/разкриване	X	X		
и т.н.	X			

Измерители и цели

Изискване за оповестяване G1-5 — Политическо влияние и дейности по лобиране

ИП 9. За целите на настоящия стандарт „вноска за политически субект“ означава финансова подкрепа или непарична подкрепа, предоставена пряко на политически партии, на техни избрани представители или на лица, които искат да заемат политическа длъжност. Финансовите вноски могат да включват дарения, заеми, спонсорство, предплащане за услуги или закупуване на билети за събития за набиране на средства и други подобни действия. Непаричните вноски може да включват реклама, използване на съоръжения, дизайн и печат, дарение на оборудване, осигуряване на членство в управителните органи, работа или консултантска работа за избрани политици или кандидати за заемане на длъжност.

([125]) Административни, управителни и надзорни органи.

ИП 10. „Непряка вноска за политически субект“ означава вноските за политически субекти, направени чрез посредническа организация като лобист или благотворителна организация, или подкрепата, предоставена на организация като мозъчен тръст или търговско сдружение, свързани с или подкрепящи определени политически партии или каузи.

ИП 11. Когато определя „сравнимата длъжност“ съгласно настоящия стандарт, предприятието взема предвид различни фактори, в това число нивото на отговорност и обхвата на извършваните дейности.

ИП 12. Предприятието може да предостави следната информация за финансовите си вноски или непаричните си вноски по отношение на разходите си за лобиране:

а) общата парична сума на тези вътрешни и външни разходи; и

б) общата сума, платена за членство в лобистки сдружения.

ИП 13. Ако предприятието е задължено по закон да членува в търговска камара или в друга организация, която представлява неговите интереси, то може да оповести, че случаят е такъв.

ИП 14. Когато изпълнява изискването съгласно параграф 29, буква в)**,** предприятието взема предвид съответствието между публичните изявления, които е направило относно съществените си въздействия, рискове и възможности, и **лобистките си дейности**.

ИП 15. Пример за това как биха могли да изглеждат подобни оповестявания:

Пример, илюстриращ политическата ангажираност (в това число дейностите по лобиране)

През финансовата 20XY година ABC участва в дейности, свързани с предложения регламент XXX, който може да окаже значително отрицателно въздействие върху неговия **модел на стопанска дейност***, ако бъде приложен в настоящия формат. ABC счита, че въпреки че с предложения регламент ще бъдат постигнати някои подобрения в регулаторния режим, като xxx, в настоящия му формат разходите, свързани с xxx, ще надвишават ползите. ABC и неговите партньори продължават да работят с XXX (регулаторния орган), за да подобрят равновесието между разходите и ползите.*

ABC също така подкрепи политическата партия QRP в държава X и партията EFG в държава Y, тъй като и двете ... ABC е регистрирана в местния регистър за прозрачност, т.е. XYZ, с регистрационен номер 987234.

Сумите са в хиляди евро.

	2023 г.	**2022 г. [очаква се потвърждение]**
Предоставено политическо финансиране	100	
Финансиране за QRP	75	
Финансиране за EFG	25	
	100	

Изискване за оповестяване G1-6 — Практики по отношение на плащанията

ИП 16. В някои случаи стандартните договорни условия на плащане на предприятието може да се различават значително в зависимост от държавата или от вида на **доставчика**. В такива случаи информацията относно стандартните условия по основни категории доставчици или държави, или географски региони може да бъде пример за допълнителна контекстуална информация за разясняване на оповестяванията съгласно параграф 33, буква б).

ИП 17. Пример за това как би могло да изглежда описанието в оповестяванията на стандартните договорни условия съгласно параграф 33, буква б):

Стандартните договорни условия на плащане на ABC се състоят в плащане при получаване на фактура на търговци на едро и обхващат приблизително 80 % от стойността на годишните фактури. Предприятието плаща за получените услуги в рамките на 30 дни след получаване на фактурата по около 5 % от годишните си фактури. Останалите фактури се плащат в рамките на 60 дни от получаването, с изключение на тези в държава X, които в съответствие със стандартите на пазара се плащат в рамките на 90 дни от получаването.

ПРИЛОЖЕНИЕ II

СЪКРАЩЕНИЯ И РЕЧНИК НА ТЕРМИНИТЕ

В настоящото приложение са представени съкращенията, използвани в ЕСОУ (таблица 1), както и използваните в ЕСОУ термини и съответните определения (таблица 2).

Таблица 1

Съкращения

АИС	Автоматични измервателни системи
ИКВ	Индекси за качеството на въздуха
ИП	Изисквания по отношение на прилагането
AWS	Алианс за стопанисване на водите
НДНТ	Най-добрата налична техника
НДНТ-СЕН	Свързано с най-добрите налични техники равнище на емисиите
НДНТ-СНЕЕ	Свързано с най-добрите налични техники равнище на екологичните показатели
Референтни документи за НДНТ	Референтни документи за най-добрите налични техники.
Btu	Британски топлинни единици
КР	Капиталови разходи
КБР	Конвенция за биологичното разнообразие
ОБДЗТ	Обща база данни за защитените територии
CEN	Европейски комитет за стандартизация
CENELEC	Европейски комитет за стандартизация в електротехниката
CH_4	Метан
OMKEY	Обща международна класификация на екосистемните услуги.
$C0_2$	Въглероден диоксид
РКИ	Регламент (ЕС) № 757/2013 на Европейския парламент и на Съвета ([1]) (Регламентът за капиталовите изисквания)
DEGURBA	Степен на урбанизация
MDR BP-1	Изискване за оповестяване – Общи принципи на изготвяне на отчетите за устойчивостта
MDR BP-2	Изискване за оповестяване — Оповестявания във връзка с особени обстоятелства
MDR GOV-1	Изискване за оповестяване – Ролята на административните, управителните и надзорните органи
MDR GOV-2	Изискване за оповестяване – Информация, която се предоставя на административните, управителните и надзорните органи на предприятието, и въпроси на устойчивостта, които се разглеждат от тези органи
MDR GOV-3	Изискване за оповестяване – Включване на свързаните с устойчивостта резултати в схемите за поощряване
MDR GOV-4	Изискване за оповестяване – Отчет за надлежната проверка на устойчивостта
MDR GOV-5	Изискване за оповестяване – Управление на риска и мерки за вътрешен контрол върху отчитането във връзка с устойчивостта

([1]) Регламент (ЕС) № 757/2013 на Европейския парламент и на Съвета от 26 юни 2013 г. относно пруденциалните изисквания за кредитните институции и инвестиционните посредници и за изменение на Регламент (ЕС) № 648/2012 (ОВ L 176, 27.6.2013 г., стр. 1).

MDR SBM-1	Изискване за оповестяване – Пазарна позиция, стратегия, модел (модели) на стопанска дейност и верига на стойността
MDR SBM-2	Изискване за оповестяване – Интереси и мнения на заинтересованите страни
MDR SBM-3	Изискване за оповестяване – Съществени въздействия, рискове и възможности и взаимодействието им със стратегията и модела (моделите) на стопанска дейност
MDR IRO-1	Изискване за оповестяване – Описание на процедурите за установяване и оценка на съществените въздействия, рискове и възможности
MDR IRO-2	Изисквания за оповестяване в ЕСОУ, обхванати в отчетите за устойчивостта на предприятието
НЗВ	Ненанасяне на значителни вреди
ИО	Изисквания за оповестяване
ЕБО	Европейски банков орган
ЕК	Европейска комисия
ЕИП	Европейско икономическо пространство
ЕКГФО	Европейска консултативна група за финансова отчетност
СОУ на ЕКГФО	Съвет по отчитането във връзка с устойчивостта на Европейската консултативна група за финансова отчетност
ОВОС	Оценка на въздействието върху околната среда
EMAS	Схема за управление по околна среда и одит
СЕХ	Сертификат за енергийните характеристики
ЕРИПЗ	Европейски регистър за изпускането и преноса на замърсители
ЕНО	Европейски надзорни органи
ЕОЦКП	Европейски орган за ценни книжа и пазари
ЕСОУ	Европейски стандарти за отчитане във връзка с устойчивостта (ЕСОУ)
ЕСОУ 1	Европейски стандарт за отчитане във връзка с устойчивостта 1 – Общи изисквания
ЕСОУ 2	Европейски стандарт за отчитане във връзка с устойчивостта 2 – Общи оповестявания
ЕСОУ E1	Европейски стандарт за отчитане във връзка с устойчивостта E1 – Изменение на климата
ЕСОУ E2	Европейски стандарт за отчитане във връзка с устойчивостта E2 – Замърсяване
ЕСОУ E3	Европейски стандарт за отчитане във връзка с устойчивостта E3 – Водни и морски ресурси
ЕСОУ E4	Европейски стандарт за отчитане във връзка с устойчивостта E4 – Биологично разнообразие и екосистеми
ЕСОУ E5	Европейски стандарт за отчитане във връзка с устойчивостта E5 – Използване на ресурсите и кръгова икономика
ЕСОУ G1	Европейски стандарт за отчитане във връзка с устойчивостта G1 – Професионално поведение
ЕСОУ S1	Европейски стандарт за отчитане във връзка с устойчивостта S1 – Собствена работна сила
ЕСОУ S2	Европейски стандарт за отчитане във връзка с устойчивостта S2 – Работници по веригата на стойността
ЕСОУ S3	Европейски стандарт за отчитане във връзка с устойчивостта S3 – Засегнати общности
ЕСОУ S4	Европейски стандарт за отчитане във връзка с устойчивостта S4 – Потребители и крайни ползватели
ЕС	Европейски съюз
СТЕ на ЕС	Система на Европейския съюз за търговия с емисии

ЕРС	Европейски работнически съвет
ДПИС	Доброволно, предварително и информирано съгласие (FPIC)
ЕПРВ	Еквивалент на пълно работно време
ОПСП	Общоприети счетоводни принципи
ПГ	Парников газ
GJ	Гигаджаули
ГИО	Глобална инициатива за отчитането (GRI)
ПГЗ	Потенциал за глобално затопляне
HFC	Флуоровъглеводороди
ДЕП	Директива 2010/75/ЕС на Европейския парламент и на Съвета ([2]) (Директивата относно емисиите от промишлеността).
МФК	Международна финансова корпорация
МСФО	Международни стандарти за финансово отчитане
МОТ	Международна организация на труда
МПБРЕУ	Междуправителствена научно-политическа платформа относно биологичното разнообразие и екосистемните услуги (IPBES)
МКИК	Междуправителствен комитет по изменение на климата
МАОСУЦ	Международна акредитация и обозначаване за социални и екологични цели
ISO	Международна организация по стандартизация
ISSB	Съвет по международни стандарти за устойчивост
ТСИ	Технически стандарти за изпълнение
IUCN	Международен съюз за опазване на природата и природните ресурси (МСОППР)
КБРО	Ключови за биологичното разнообразие области
Kg	Килограм
lb	Фунтове
LEAP	Установяване на местоположението, определяне на стойността, оценяване, подготовка
ЛТБТИК	Лесбийки, гейове, бисексуални, транссексуални, интерсексуални, куиър
MDR	Минимално изискване за оповестяване (МИО)
MWh	Мегаватчасове
N_2O	Диазотен оксид
NACE	Статистическата класификация на икономическите дейности в Европейската общност
NF_3	Азотен трифлуорид
НПО	Неправителствени организации
NH3	Амоняк
NOx	Азотни оксиди
NUTS	Номенклатура на териториалните единици за статистически цели
O_3	Озон

([2]) Директива 2010/75/ЕС на Европейския парламент и на Съвета от 24 ноември 2010 г. относно емисиите от промишлеността (комплексно предотвратяване и контрол на замърсяването) (ОВ L 334, 17.12.2010 г., стр. 17).

ОРВ	Озоноразрушаващо вещество
ОИСР	Организация за икономическо сътрудничество и развитие
OECM	Климатичен модел „Една земя“
ОР	Оперативни разходи
PBTS	Устойчиви, биоакумулиращи и токсични вещества
PCAF	Партньорство за финансови институции, отчитащи въглеродни емисии
PFC	Перфлуоровъглероди
ПЧ	Прахови частици
УПТВ	Устойчиви, преносими и токсични вещества
УОЗ	Устойчиви органични замърсители
Регламент REACH	Регламент за регистрацията, оценката, разрешаването и ограничаването на химикали
SBTi	Инициатива за научно обосновани цели
SBTN	Мрежа за научно обосновани цели
SCE	Европейско кооперативно дружество
ПСО	Подход за секторна декарбонизация
ЦУР	Цели за устойчиво развитие
ПРУР	Показател за резултатите по отношение на устойчивото развитие
SE	Европейско дружество
SEEA	Система за екологична и икономическа отчетност
SEEA EA	Система за екологична и икономическа отчетност за екосистемите
РОИФУР	Регламент (ЕС) 2019/2088 на Европейския парламент и на Съвета ([3]) (Регламента относно оповестяването на информация за финансирането за устойчиво развитие);
SOX	Серни оксиди
SVHC	Вещества, пораждащи сериозно безпокойство
РГОФИК	Работна група за оповестяване на финансова информация във връзка с климата
РГОФИП	Работна група за оповестяване на финансова информация във връзка с природата
ООН	Организация на обединените нации
UNEP	Програма на ООН за околната среда
ЮНЕСКО	Организация за образование, наука и култура на ООН
vPvBs	Много устойчиви и много биоакумулиращи вещества
vPvMs	Много устойчиви и силно преносими вещества
WDPA	Международна база данни за защитените територии
WRI	Институт по световните ресурси
WWF	Световен фонд за природата

([3]) Регламент (ЕС) 2019/2088 на Европейския парламент и на Съвета от 27 ноември 2019 г. относно оповестяването на информация във връзка с устойчивостта в сектора на финансовите услуги (ОВ L 317, 9.12.2019 г., стр. 1).

Таблица 2

Определения на термините, използвани в ЕСОУ

В настоящата таблица се съдържат термините, които трябва да се използват като основа при съставянето на отчетите за устойчивостта в съответствие с ЕСОУ.

Термин	Определение
Действия	**Действия** се отнася до: i. „**действия**“ и планове за действие (в това число **планове за преход**), които се предприемат, за да се гарантира, че предприятието постига поставените **цели**, и чрез които предприятието се стреми да се справи със съществените **въздействия, рискове и възможности**; и ii. решения за подкрепянето им с финансови, човешки или технологични ресурси.
Участник по веригата на стойността	Физически лица или субекти нагоре или надолу **по веригата на стойността**. Смята се, че **участникът** се намира надолу спрямо предприятието (напр. разпространители, клиенти), когато получава продукти или услуги от предприятието; и съответно нагоре спрямо предприятието (напр. **доставчици**) – когато доставя стоки или услуги, които предприятието използва при производството на собствените си продукти или услуги.
Адекватна работна заплата	**Заплата**, която позволява да се удовлетворяват потребностите на работника и неговото семейство в контекста на националните икономически и социални условия.
Административни, управителни и надзорни органи	Управителните органи с най-големите правомощия за вземане на решения в предприятието, в това число неговите комитети. Ако в управленската структура няма членове на **административните, управителните или надзорните органи** на предприятието, следва да се включат главният изпълнителен директор и – ако има такава длъжност – заместникът на главния изпълнителен директор. В някои юрисдикции системите за управление се състоят от две нива, като надзорът и управлението са разделени. В такива случаи и двете нива са включени в определението за **административни, управителни и надзорни органи**.
Засегнати общности	Хора или група (групи), които живеят или работят в същия район, който е бил или може да бъде засегнат от дейността на отчитащото се предприятие или от неговата **верига на стойността** нагоре или надолу. **Засегнатите общности** могат да включват общностите, които живеят в близост до дейностите на предприятието (местни общности), и общностите, които живеят на разстояние. **Засегнатите общности** включват действително и потенциално засегнатото **коренно население**.
Общо годишно трудово възнаграждение	**Общото годишно трудово възнаграждение** на **собствената работна сила** включва заплатата, бонусите, наградите под формата на акции, наградите под формата на опции, възнаграждението съгласно план за поощряване без акции, промяната в стойността на пенсията и неотговарящото на условията отложено трудово възнаграждение, предоставени в течение на една година.
Очаквани финансови последици	**Финансови последици**, които не отговарят на критериите за признаване и съответно не може да бъдат включени в статиите във финансовите отчети през отчетния период и които не са отразени в **текущите финансови последици**.

Район, изложен на воден риск	Водосборен басейн, където няколко свързани с водата физически аспекта: i. водят до това, че един или няколко водни обекта са в по-малко от добро състояние и/или влошават състоянието си (съгласно определението в Директива 2000/60/ЕО на Европейския парламент и на Съвета ([4]), като по този начин показват значителни проблеми по отношение на наличността, качеството и количеството на водата (в това число значителен недостиг на вода); и/или ii. водят до проблеми по отношение на достъпността на водата, нормативни или репутационни проблеми (в т.ч. съвместно ползване на водите с общностите и ценова достъпност на водата) за съоръженията му и съоръженията на ключови доставчици.
Район с голям недостиг на вода	Район, в който процентът на общото количество вземана вода е висок (40–80 %) или изключително висок (над 80 %) според инструмента „Акведукт“ от Атласа на водния риск на Института по световните ресурси (WRI). Вж. също „**оскъдица на вода**“.
Свързани участващи в процеса материали	Материали, които са необходими за производствения процес, но не са част от крайния продукт, като смазочни материали за производствени машини.
Заключения за най-добрите налични техники (НДНТ)	Документ, съдържащ частите от референтен документ за **НДНТ**, в които се съдържат заключенията за **най-добрите налични техники**, тяхното описание, информация за оценка на тяхната приложимост, свързаните с **най-добрите налични техники равнища на емисии**, свързаните с **най-добрите налични техники** равнища на екологичните показатели, минималното съдържание на дадена система за управление на околната среда, включително свързаните с **най-добрите налични техники** референтни показатели, свързаният с тях мониторинг, свързаните с тях равнища на консумация и, когато е целесъобразно – съответните мерки за **възстановяване на площадката** ([5]).
Свързано с най-добрите налични техники равнище на емисии (НДНТ-СЕН)	Диапазонът на равнищата на емисиите, получени при нормални експлоатационни условия чрез използване на най-добра налична техника или комбинация от **най-добри налични техники** съгласно описанието в **заключенията за НДНТ**, изразени в средни стойности за определен период от време и при определени референтни условия, т.е. равнището на емисиите, съответстващо на **НДНТ**.
Свързано с най-добрите налични техники равнище на екологични показатели (НДНТ-СНЕЕ)	Диапазонът на равнищата на екологичните показатели, с изключение на равнищата на **емисиите**, получени при нормални експлоатационни условия с използване на **НДНТ** или комбинация от **НДНТ** ([6]).
Най-добри налични техники (НДНТ) ([7])	Най-ефективният и най-напредналият етап в развитието на дейностите и методите за тяхното осъществяване, показващ практическата пригодност на съответните техники за осигуряване на основа за определяне на съответните норми за допустими емисии и други условия на разрешителното, имащи за цел предотвратяването, а в случаите, когато това е практически невъзможно, намаляването на емисиите и въздействието им върху околната среда като цяло: i. „техники“ са както използваната технология, така и начинът на проектиране, изграждане, поддържане, експлоатация и извеждане от експлоатация на **инсталацията**;

([4]) Директива 2000/60/ЕО на Европейския парламент и на Съвета от 23 октомври 2000 г. за установяване на рамка за действията на Общността в областта на политиката за водите (OB L 327, 22.12.2000 г., стр. 1).

([5]) Директива 2010/75/ЕС относно емисиите от промишлеността.

([6]) Решение за изпълнение на Комисията от 10 февруари 2012 г. за формулиране на правила в Ръководство относно събирането на данни и съставянето на референтни документи за най-добрите налични техники (НДНТ), както и за осигуряването на тяхното качество, съгласно изискванията на Директива 2010/75/ЕС на Европейския парламент и на Съвета относно емисиите от промишлеността (OB L 63, 2.3.2012 г., стр. 1).

([7]) Член 3, точка 10 от Директива 2010/75/ЕС относно емисиите от промишлеността.

	ii. „налични техники“ са техники, разработени в мащаб, който позволява прилагането им в съответния промишлен отрасъл, при жизнени в икономически и технически смисъл условия и отчитане на свързаните с тях разходи и предимства, независимо дали тези техники се използват или създават във въпросната държава членка, при условие че са достъпни за оператора при разумно допускане; и iii. „най-добри“ означава най-ефективни с оглед постигането на висока степен на опазване на околната среда като цяло.
Загуба на биологично разнообразие	Намалението на който и да е аспект на **биологичното разнообразие** (т.е. разнообразието на генетично, видово и **екосистемно** равнище) в конкретна територия поради смърт (включително изчезване), унищожаване или ръчно физическо отстраняване; може да се отнася до много мащаби – от изчезване в световен мащаб до изчезване на популации, което води до намалено общо разнообразие в същия мащаб.
Биоразнообразие, или биологично разнообразие	Многообразието сред живите организми от всички източници, включително сухоземни, морски и други водни **екосистеми** и екологични комплекси, към които те принадлежат. Тук се включват различията в генетичните, фенотипните, филогенетичните и функционалните атрибути, както и промени в изобилието и разпространението във времето и пространството в рамките на видовете, биологичните съобщества и **екосистемите**.
Чувствителна от гледна точка на биологичното разнообразие зона	Мрежа от **защитени зони** по „Натура 2000“, обекти на световното наследство на ЮНЕСКО и **ключови за биологичното разнообразие области**, както и други защитени зони, както е посочено в допълнение Г към приложение II към Делегиран регламент (ЕС) 2021/2139 на Комисията ([8]).
Цялост на биосферата, или екологична цялост	Способността на дадена **екосистема** да подкрепя и поддържа екологични процеси и разнообразно съобщество от организми.
Синя икономика	**Синята икономика** обхваща всички отрасли и сектори, свързани с океаните, моретата и крайбрежията, независимо дали се намират в морската среда (например корабоплаване, рибарство, производство на енергия) или на сушата (например пристанища, корабостроителници, наземна аквакултура и производство на водорасли, крайбрежен туризъм).
РДНДНТ, или референтен документ на ЕС за най-добрите налични техники	Документ, който е получен вследствие на обмена на информация, организиран по член 13 от Директива 2010/75/ЕС на Европейския парламент и на Съвета ([9]) относно **емисиите** от промишлеността, изготвен е за определени дейности и описва по-специално прилаганите техники, настоящите **емисии** и равнищата на консумация, разглежданите техники за определяне на **най-добрите налични техники**, както и **заключенията за НДНТ** и всякакви най-нови техники, като особено внимание се отделя на критериите, изброени в приложение III от Директива 2010/75/ЕС.
Подкуп	Непочтено убеждаване на някого да действа във ваша полза чрез даване на пари или друг стимул.

([8]) Делегиран регламент (ЕС) 2021/2139 на Комисията от 4 юни 2021 година за допълнение на Регламент (ЕС) 2020/852 на Европейския парламент и на Съвета чрез установяване на техническите критерии за проверка с цел определяне на условията, при които дадена икономическа дейност се квалифицира като допринасяща съществено за смекчаването на изменението на климата или за адаптирането към изменението на климата, и с цел определяне дали тази икономическа дейност не нанася значителни вреди във връзка с постигането на някоя от другите екологични цели (OB L 442, 9.12.2021 г., стр. 1).

([9]) Директива 2010/75/ЕС относно емисиите от промишлеността.

Модел на стопанска дейност	Системата на предприятието за превръщане на влаганите ресурси чрез дейността му в крайни продукти и резултати, чиято цел е да се изпълнят стратегическите цели на предприятието и да се създаде стойност в краткосрочен, средносрочен и дългосрочен план. В ЕСОУ терминът **„модел на стопанска дейност“** се използва в единствено число, но се потвърждава, че предприятията може да имат повече от един модел на стопанска дейност.
Стопански отношения	Отношенията на предприятието със стопански партньори, със субекти в неговата **верига на стойността** и с всеки друг недържавен или държавен субект, пряко свързан с неговата стопанска дейност, продукти или услуги. Стопанските отношения не се ограничават до преките договорни отношения. Те включват непреките **стопански отношения** по **веригата на стойността** на предприятието отвъд първия разред, както и дялови участия в съвместни предприятия или инвестиции.
Страничен продукт	**Вещество** или предмет, които са резултат от производствен процес, чиято основна цел не е производството на това **вещество** или този предмет, не се считат за **отпадъци**, а за **странични продукти**, ако са спазени следните условия: i. по-нататъшната употреба на **веществото** или предмета е сигурна; ii. **веществото** или предметът могат да се използват пряко без по-нататъшна обработка, различна от обичайната промишлена практика; iii. **веществото** или предметът са произведени като неразделна част от производствен процес; и iv. по-нататъшната употреба е законна, т.е. **веществото** или предметът отговарят на всички съответни продуктови, екологични и свързани със защитата на човешкото здраве изисквания, съобразени с конкретната им употреба, и няма да доведат до цялостно вредно **въздействие** върху околната среда или човешкото здраве.
Въглероден кредит	Прехвърлим или търгуем инструмент, който отразява поглъщане или **намаление на емисии** в размер един метричен тон еквивалент на CO2 и се издава и проверява в съответствие с признати стандарти за качество.
Еквивалент на въглероден диоксид (CO2eq)	Универсалната мерна единица за показване на **потенциала за глобално затопляне (ПГЗ)** на всеки парников газ, изразен като **ПГЗ** на единица въглероден диоксид. Използва се за оценка на изпускането (или на избягването на изпускане) на различни **парникови газове** на обща основа.
Детски труд	Труд, който лишава децата от тяхното детство, техния потенциал и тяхното достойнство и който е вреден за физическото и психическото развитие. Това е труд, който: i. е опасен и вреден за децата от психическа, физическа, социална или нравствена гледна точка; и/или ii. пречи на тяхното образование, като ги лишава от възможността да посещават училище; принуждава ги да напуснат преждевременно училище; или изисква от тях да се опитат да съчетаят посещаването на училище с прекалено дълга и тежка работа. Дете е всяко лице на възраст под 18 години. Въпросът дали определени форми на „работа“ може да се нарекат „**детски труд**“ зависи от възрастта на детето, вида на работата и отработваното време, както и условията на извършването ѝ. Отговорите се различават в отделните държави, както и в отделните отрасли в една държава. Минималната възраст за полагане на труд следва да не бъде под минималната възраст за завършване на задължителното училищно образование и във всеки случай не по-малко от 15 години според Конвенция № 138 на Международната организация на труда относно минималната възраст. Изключения може да възникнат в определени държави, в които икономиките и образователните заведения са недостатъчно развити и се прилага минимална възраст от 14 години.

	Държавите, в които се прилагат изключения, се определят от Международната организация на труда (МОТ) в отговор на специално заявление от страна на съответната държава и след консултации с представителни организации на работодателите и работниците. По силата на националните закони може да се разрешава наемане на лица на възраст от 13 до 15 години за лек труд, тъй като няма вероятност този труд да навреди на здравето или развитието им и не влияе на присъствието им на учебни занятия в училище или на участието им в професионални или образователни програми. Минималната възраст за допускане на работа, която поради естеството си или поради условията на извършването си вероятно ще застраши здравето, безопасността или нравствените устои на младежите, не трябва да е под 18 години.
Кръгова икономика	Икономическа система, при която запазването на стойността на продуктите, материалите и другите ресурси в икономиката се поддържа за възможно най-дълъг период от време, като се подобрява ефективното им използване в производството и потреблението, като по този начин се намалява въздействието на тяхното използване върху околната среда и се минимизират **отпадъците** и изпускането на опасни **вещества** на всички етапи от техния жизнения цикъл, включително чрез прилагането на **йерархията за управление на отпадъците**.
Принципи на кръговата икономика	Принципите на европейската **кръгова икономика** са: i. използваемост; ii. пригодност за повторно използване; iii. ремонтопригодност; iv. разглобяване; v. вторично производство и обновяване; vi. **рециклиране**; vii. връщане в обращение чрез биологичния цикъл; viii. други форми на оптимизация на използването на продуктите и материалите.
Процент на кръгово използване на материалите	Връщане на материали, компоненти и продукти в обращение в практиката след първата употреба, като се използват следните стратегии (по ред на предпочитание): i. поддръжка/продължително използване; ii. **повторно използване**/повторно разпространение; iii. обновяване/преработване; iv. **рециклиране**, компостиране или анаеробно разграждане. **Процентът на използване** се определя като съотношението на кръговото използване на материали към общото използване на материали.
Класифицирана информация	**Класифицирана информация** на ЕС съгласно определението в Решение на Съвета 2013/488/ЕС ([10]) относно правилата за сигурност за защита на **класифицирана информация** на ЕС или информация, класифицирана от една от държавите членки и обозначена съгласно допълнение Б към посоченото решение на Съвета.
Адаптиране към изменението на климата	Процесът на приспособяване към действителното или очакваното изменение на климата и **последиците** от него
Смекчаване на изменението на климата	Процесът на намаляване на **емисиите на парникови газове** и задържане на покачването на средната температура в световен мащаб до 1,5°°C спрямо нивата от прединдустриалния период, както е предвидено в Парижкото споразумение.
Издръжливост спрямо изменението на климата	Способността на дадено предприятие да се приспособява към изменението на климата и към развитията или несигурността, свързани с това изменение. **Издръжливостта спрямо изменението на климата** включва способността да се управляват свързаните с климата емисии от **обхват 1** и да се извличат ползи от свързаните с климата **възможности**, в т.ч.

([10]) 2013/488/ЕС: Решение на Съвета от 23 септември 2013 г. относно правилата за сигурност за защита на класифицирана информация на ЕС (ОВ L 274, 15.10.2013 г., стр. 1).

	способността за реагиране на **рисковете от прехода** и **физическите рискове** и адаптиране към тях. **Издръжливостта** на дадено предприятие **спрямо изменението на климата** включва стратегическата и оперативната му издръжливост спрямо свързаните с климата промени, развития или несигурности във връзка с изменението на климата.
Свързани с климата възможности	Потенциалните положителни последици за предприятието, свързани с изменението на климата. Усилията за смекчаване на изменението на климата и за адаптиране към това изменение може да породят **възможности** за предприятията. **Свързаните с климата възможности** са различни в зависимост от региона, пазара и отрасъла, където работи предприятието.
Свързани с климата физически рискове (физически рискове, произтичащи от изменението на климата)	**Рисковете** вследствие на изменението на климата, които може да бъдат обвързани с определено събитие/явление (остри) или произтичащи от по-дългосрочните промени (хронични) в климатичните режими. Острите **физически рискове** се пораждат от определени опасности, в частност от метеорологични явления, като бури, наводнения, пожари или горещини. Хроничните **физически рискове** се пораждат от по-дългосрочните изменения на климата, като температурните промени и последиците им – повишаване на морското равнище, намалено наличие на вода, **загуба на биологично разнообразие** и промени в производителността на земята и **почвите**.
Свързани с климата рискове от прехода	**Рисковете**, които възникват при прехода към нисковъглеродна и издръжлива спрямо изменението на климата икономика. Те обикновено включват **политически рискове**, правни **рискове**, технологични **рискове**, пазарни **рискове** и репутационни **рискове**.
Колективно договаряне	Всички преговори, провеждани между работодател, група работодатели или една или повече организации на работодатели, от една страна, и една или повече синдикални организации или, ако няма такива, представителите на работниците, надлежно избрани и упълномощени от тях в съответствие с националното законодателство и разпоредби, от друга страна, за: i. определяне на работните условия и условията на заетост; и/или ii. уреждане на отношенията между работодателите и работниците; и/или за уреждане на отношенията между работодателите или техните организации и организацията (или организациите) на работниците.
Потвърдено нарушение (детски или принудителен труд или трафик на хора)	**Нарушение**, представляващо детски или **принудителен труд** или трафик на хора, чието установяване е подкрепено с доказателства. **Потвърдените нарушения** не включват **нарушенията** във връзка с детски или **принудителен труд** или трафик на хора, които все още се разследват през отчетния период.
Потвърдено нарушение чрез корупция или подкуп	**Нарушение** чрез **корупция** или **подкуп**, чието установяване е подкрепено с доказателства. **Потвърдените нарушения чрез корупция** не включват **нарушенията чрез корупция**, които все още се разследват към края на отчетния период. Отговорникът на предприятието по спазването на изискванията или лице на подобна длъжност, или подобен орган могат да определят, че възможните случаи на неспазване на изискванията са подкрепени с доказателства. Не се изисква съдебно определение, че установяването на дадено нарушение е подкрепено с доказателства.
Потребители	Физически лица, които придобиват, потребяват или използват стоки и услуги за лична употреба – за себе си или за други лица, а не за препродажба, търговски, стопански, занаятчийски или професионални цели.
Култура на предприятието	**Културата на предприятието** изразява целите чрез ценности и вярвания. Тя ръководи дейностите на предприятието чрез споделени допускания и групови норми, например изявления за ценностите или мисията или правилник за извършването на дейността.

Корупция	Злоупотреба с поверена власт за лична изгода, която може да бъде подбудена от лица или организации. Тя включва практики като рушвети, измами, изнудване, тайни споразумения и изпиране на пари. Тя включва също така предлагането или получаването на какъвто и да е подарък, заем, такса, възнаграждение или друго предимство на или от което и да е лице като стимул да се направи нещо, което е нечестно, незаконно или представлява злоупотреба с доверие при осъществяването на стопанската дейност на предприятието. Това може да включва парични или непарични облаги, като безплатни стоки, подаръци и почивки, или специални лични услуги, които се предоставят с цел да се получи неправомерно предимство или които могат да доведат до морален натиск за получаване на такова предимство.
Надеждни пълномощници	Лица с достатъчно богат опит във взаимодействието със засегнати **заинтересовани страни** от конкретен регион или в конкретен контекст (например жени работници в земеделски стопанства, **коренно население** или работници мигранти), които могат да помогнат за ефективното представяне на техните вероятни опасения. На практика това може да включва неправителствени организации в областта на развитието и правата на човека, международни синдикални организации и местни организации на гражданското общество, включително верски организации.
Текущи финансови последици	**Финансовите последици** за текущия отчетен период, които са признати в първичните финансови отчети.
Способи за декарбонизация	Съвкупните видове **действия** за смекчаване на изменението на климата, например енергийна ефективност, електрификация, промяна на горивната база, използване на **енергия от възобновяеми източници**, промяна на продуктите и декарбонизация на веригата на доставките, които отговарят на конкретните **действия** на предприятията.
Обезлесяване	Временно или трайно преобразуване на залесена земя в незалесена, предизвикано от човека ([11]).
Нарушаване на екосистема, нарушена екосистема	Хронични **въздействия** на човека, водещи до загуба на **биологично разнообразие** и нарушаване на структурата, състава и функционалността на **екосистемата**.
Зависимости	Положението, в което дадено предприятие зависи от природни, човешки и/или социални ресурси за изпълнението на стопанските си процеси.
Отлагане във водата и почвата	Количество **вещество**, което се е натрупало в околната среда – във водата или в **почвата**, в резултат на редовни дейности или в резултат на **произшествия**, или от обезвреждане на отпадъци от предприятия, независимо дали това натрупване настъпва на производствената **площадка** на предприятието, или извън нея.
Опустиняване	**Влошаване на качеството на земите** в сухите, полусухите и малко влажните райони в резултат на въздействието на различни фактори, включително изменението на климата и дейността на човека. Естественото разширяване на съществуващите пустини не е **опустиняване**.
Заустване	**Заустване на отпадъчни води** е количеството вода (в m3) или **вещество** (в kg БПК/d или сходна мерна единица), добавено/проникнало във водно тяло от точков или неточков източник. Отпадъчни (или **заустени**) канализационни води са пречистени отпадъчни води, заустени от пречиствателна станция за отпадъчни води.

([11]) Точка 21 от приложение I към Делегиран регламент (ЕС) 2022/1288 на Комисията от 6 април 2022 г. за допълнение на Регламент (ЕС) 2019/2088 на Европейския парламент и на Съвета по отношение на регулаторните технически стандарти, с които се определят подробно съдържанието и начинът на представяне на информацията във връзка с принципа за ненанасяне на значителни вреди и се определят съдържанието, методиките и представянето на информация във връзка с показателите за устойчивост и неблагоприятните въздействия върху устойчивостта, както и съдържанието и представянето на информация във връзка с рекламирането на екологични или социални характеристики и целите за устойчиви инвестиции в преддоговорни документи, уебсайтове и периодични доклади (OB L 196, 25.7.2022 г., стр. 1).

Дискриминация	**Дискриминацията** може да се прояви пряко или непряко. Проява на пряка **дискриминация** е налице, когато отношението към дадено лице е по-неблагоприятно в сравнение с отношението към други лица в сходно положение, и причината за това е определена особеност, притежавана от лицето, която е „основание за защита“. Непряка **дискриминация** е налице, когато привидно неутрално правило поставя в неравностойно положение лице или група, имащи едни и същи особености. За да се докаже, че дадена група е в неравностойно положение поради дадено решение, трябва да се използва група за сравнение.
Двойна същественост	**Двойната същественост** има две измерения: **същественост на въздействието** и **финансова същественост**. Даден въпрос на устойчивостта изпълнява критерия за **двойна същественост**, ако е съществен от гледна точка на въздействието или от финансова гледна точка, или от двете гледни точки.
Трайност на продукт, компонент или материал	Способността на продукт, компонент или материал да продължи да изпълнява службата си и да бъде подходящ, когато се използва по предназначение.
Екологичен праг	Стойността, при която сравнително малка промяна във външните условия предизвиква бърза промяна в **екосистемата**. Когато даден **екологичен праг** бъде преминат, **екосистемата** може вече да не е в състояние да се върне към своето състояние посредством присъщата си издръжливост.
Обхват на екосистемата	Това е размерът на даден **екосистемен** актив, като **екосистемен** актив е непрекъснатото пространство в границите на конкретен вид **екосистема**, характеризиращо се с разграничим набор от биотични и абиотични компоненти и техните взаимодействия.
Възстановяване на екосистемата	Всякакви умишлени дейности, с които се поставя началото или се ускорява възстановяването на нарушена **екосистема**.
Екосистемни услуги	Приносът на **екосистемите** към ползите, които се потребяват в икономическата и другата дейност на човека, съответно ползите, които хората получават от **екосистемите**. Според Оценката на екосистемите за хилядолетието **екосистемните услуги** може да бъдат разделени на поддържащи, регулиращи, обезпечаващи и културни. Видовете екосистемни услуги са класифицирани в общата международна класификация на **екосистемните** услуги (OMKEY, или CICES).
Екосистема	Динамичен комплекс от растителни, животински и микроорганизмови съобщества и тяхната нежива околна среда, които си взаимодействат като функционална единица. Типология на **екосистемите** се съдържа в Световната типология на екосистемите 2.0 на IUCN.
Емисия	Прякото или непрякото изпускане на **вещества**, вибрации, топлинни лъчения или шумове във въздуха, водите или **почвата** от организирани или неорганизирани източници в рамките на дадена инсталация ([12]).
Нает лице	Физическо лице, което е в трудово правоотношение с предприятието съгласно националното право или практика.
крайни ползватели	Физически лица, които в крайна сметка използват или е предвидено в крайна сметка да използват определен продукт или услуга.
Еднакви възможности	Еднакъв и недискриминационен достъп на отделните физически лица до възможности за образование, обучение, заетост, кариерно развитие и упражняване на власт, без тези лица да са в неравностойно положение въз основа на критерии като пол, расова или етническа принадлежност, гражданство, религия или убеждения, увреждане, възраст или сексуална ориентация.

([12]) Директива 2010/75/ЕС относно емисиите от промишлеността.

Еднакво отношение	Принципът на **еднакво отношение** е общ принцип на европейското право, съгласно който отношението към сравними ситуации или страни в сравними ситуации трябва да бъде еднакво. В контекста на ЕСОУ S1 терминът „**еднакво отношение**“ се отнася и до принципа на недискриминация, според който не може да има пряка или непряка **дискриминация**, основана по-специално на пол, раса, цвят на кожата, етнически или социален произход, генетични характеристики, език, религия или убеждения, политически или други мнения, принадлежност към национално малцинство, имотно състояние, рождение, увреждане, възраст или сексуална ориентация.
Финансови последици	Последиците от **рисковете** и **възможностите**, които засягат паричните потоци, финансовото състояние и финансовите резултати на предприятието в краткосрочен, средносрочен или дългосрочен план.
Финансова същественост	Даден въпрос на устойчивостта е съществен от финансова гледна точка, ако поражда **рискове** или **възможности**, които засягат (или може с основание да се очаква, че ще засегнат) финансовото състояние, финансовите резултати и паричните потоци на предприятието, достъпа му до финансиране или цената на капитала му в краткосрочен, средносрочен или дългосрочен план.
Принудителен труд	Всяка работа или услуга, която се извършва от лице под заплаха от наказание и за която въпросното лице не се е предложило доброволно. Терминът обхваща всички ситуации, в които лицата са принудени с каквито и да било средства да извършват работа, и включва както традиционни практики, подобни на робски труд, така и съвременни форми на принуда, при които има експлоатация на труда и които може да включват трафик на хора и съвременно робство.
Изкопаеми горива	Невъзобновяеми въглеродни енергийни източници, като твърди горива, природен газ и нефт.
Доброволно, предварително и информирано съгласие	Проява на правото на **коренното население** да определя само своите политически, социални, икономически и културни приоритети. То се състои от три взаимосвързани и натрупващи се права на **коренното население**: правото на изказване на мнение при допитване (консултация); правото на участие; и правото върху неговите земи, територии и ресурси. Доброволното, предварително и информирано съгласие се отнася до **коренното население** и е признато съгласно международното право в областта на правата на човека, по-специално Декларацията на ООН за правата на **коренното население** (UNDRIP).
Сладки води	**Подземните** и повърхностните води със средногодишна соленост < 0,5 % (границата, посочена в приложение II към Рамковата директива за водите).
намаляването на емисиите на парникови газове	Понижението на емисиите от **обхвати 1, 2 и 3** или на общите **емисии на парникови газове** към края на отчетния период спрямо **емисиите** през базовата година. **Намалението на емисиите** може да се дължи, наред с другото, на енергийна ефективност, електрификация, декарбонизация на **доставчиците**, декарбонизация на електроенергийния микс, разработване на устойчиви продукти или промени в границите на отчитане или дейностите по отчитане (напр. възлагане на външни изпълнители, намален капацитет), при условие че са постигнати в рамките на собствената дейност на предприятието и неговата **верига на стойността** нагоре и надолу. Поглъщанията и избегнатите **емисии** не се отчитат като **намаления на емисиите**.
Поглъщане и съхранение на парникови газове	(Антропогенните) поглъщания представляват изтегляне на **парникови газове** от атмосферата в резултат на преднамерени човешки дейности. Те включват подсилване на биологичните антропогенни поглътители на CO2 и използване на химично инженерство за постигане на дългосрочно отстраняване и съхранение. Чрез улавянето и съхранението на въглерод (CCS) от промишлени и свързани с енергетиката източници, с което само по себе си CO2 не се отстранява от атмосферата, може да се отстрани

	атмосферният CO2, ако е съчетано с производство на биоенергия (биоенергетика с улавяне и съхранение на въглерод). Поглъщанията може да бъдат обърнати — това е всяко преминаване на съхраняваните **парникови газове** извън предвиденото място на съхранение и повторното им навлизане в атмосферата. Например ако гора, която е била отгледана, за да погълне определено количество CO2, бъде обхваната от горски пожар, **емисиите**, уловени в дърветата, се обръщат.
Потенциал за глобално затопляне (ПГЗ)	Множител, с който се описва въздействието на радиационното прогряване (степента на увреждане на атмосферата) от една единица от даден **парников газ** спрямо една единица CO2.
Парникови газове (ПГ)	Газовете, изброени в част 2 от приложение V към Регламент (ЕС) 2018/1999 на Европейския парламент и на Съвета ([13]). Те включват въглероден диоксид (CO2), метан (CH4), азотен оксид (N2O), серен хексафлуорид (SF6), азотен трифлуорид (NF3), флуоровъглеводороди (HFC), перфлуоровъглеводороди (PFC).
Механизми за подаване на жалби	Всякакви рутинни държавни или недържавни, съдебни или извънсъдебни процедури, чрез които **заинтересованите страни** могат да подават жалби и да търсят **правна защита**. Примери за държавни съдебни и извънсъдебни **механизми за подаване на жалби** са съдилищата, трудовите съдилища, националните институции по правата на човека, националните звена за връзка съгласно Насоките на ОИСР за многонационалните предприятия, службите на омбудсмани, агенциите за защита на потребителите, регулаторните органи за надзор и управляваните от правителството служби за подаване на жалби. Недържавните **механизми за подаване на жалби** са механизмите, управлявани от предприятието, самостоятелно или заедно със **заинтересованите страни**, като **механизми за подаване на жалби** и **колективно договаряне** на оперативно равнище, в това число механизмите, установени чрез **колективно договаряне**. Те включват също така механизмите, управлявани от отраслови сдружения, международни организации, организации на гражданското общество или групи от множество заинтересовани страни. **Механизмите за подаване на жалби** на оперативно равнище се управляват от организацията самостоятелно или в сътрудничество с други страни и са пряко достъпни за **заинтересованите страни** на съответната организация. Те позволяват жалбите да бъдат установявани и разглеждани на ранен етап и пряко, като по този начин се предотвратява нарастването както на вредите, така и на оплакванията. Те също така осигуряват важни отзиви за ефективността на надлежната проверка на организацията за тези, които са пряко засегнати. Съгласно ръководен принцип 31 на ООН ефективните **механизми за подаване на жалби** трябва да бъдат законни, достъпни, предвидими, справедливи, прозрачни, съвместими с правата и са източник на непрекъснато учене. Като допълнение към тези критерии ефективните **механизми за подаване на жалби** на оперативно равнище също така трябва да се основават на ангажираност и диалог. За организацията може да е по-трудно да оцени ефективността на **механизмите за подаване на жалби**, в които участва, в сравнение с тези, които сама е създала.
Подземни води	Всички води под повърхността на земята в зоната на насищане и в пряк контакт със земята или подпочвения слой ([14]).

([13]) Регламент (ЕС) 2018/1999 на Европейския парламент и на Съвета от 11 декември 2018 г. относно управлението на Енергийния съюз и на действията в областта на климата, за изменение на регламенти (ЕО) № 663/2009 и (ЕО) № 715/2009 на Европейския парламент и на Съвета, директиви 94/22/ЕО, 98/70/ЕО, 2009/31/ЕО, 2009/73/ЕО, 2010/31/ЕС, 2012/27/ЕС и 2013/30/ЕС на Европейския парламент и на Съвета, директиви 2009/119/ЕО и (ЕС) 2015/652 на Съвета и за отмяна на Регламент (ЕС) № 525/2013 на Европейския парламент и на Съвета (ОВ L 328, 21.12.2018 г., стр. 1).

([14]) Членове 2 и 20 от Регламент (ЕС) 2020/852 на Европейския парламент и на Съвета от 18 юни 2020 г. за установяване на рамка за улесняване на устойчивите инвестиции и за изменение на Регламент (ЕС) 2019/2088 (ОВ L 198, 22.6.2020 г., стр. 13).

Местообитание	Мястото или видът зона, където един организъм или популация се срещат естествено. Терминът се използва също така за означаване на свойствата на околната среда, необходими за определен вид, или неговата екологична ниша.
Разпокъсване на местообитанията	Общ термин за описване на набора от процеси, посредством които загубата на **местообитания** води до разделяне на непрекъснатите **местообитания** на по-голям брой по-малки участъци с по-малка обща площ, които са изолирани един от друг чрез матрица от различаващи се **местообитания**. **Разпокъсването на местообитанията** може да възникне чрез естествени процеси (напр. горски и пасищни пожари, наводнения) и чрез човешки дейности (горско стопанство, селско стопанство, урбанизация).
Тормоз	Положение, при което е налице нежелано поведение, свързано със основание за защита от **дискриминация** (например пол съгласно Директива 2006/54/ЕО на Европейския парламент и на Съвета ([15]), религия или убеждение, увреждане, възраст или сексуална ориентация съгласно Директива 2000/78/ЕО на Съвета ([16])), имащо за цел или за резултат да накърни достойнството на лицето и да го постави в сплашваща, враждебна, деградираща, унизителна или обидна обстановка.
Опасни отпадъци	**Отпадъци**, които притежават едно или няколко опасни свойства, посочени в приложение III към Директива 2008/98/ЕО на Европейския парламент и на Съвета ([17]) относно **отпадъците**.
Сектори с голямо въздействие върху климата	Секторите, изброени в раздели A–H и в раздел L от приложение I към Регламент (ЕО) № 1893/2006 на Европейския парламент и на Съвета ([18]) (съгласно определението в Делегиран регламент (ЕС) 2022/1288 на Комисията ([19])).
Въздействие	Въздействието, което предприятието оказва или би могло да окаже върху околната среда и хората, включително въздействието върху правата на човека, във връзка със собствената си дейност и своята **верига на стойността** нагоре и надолу, в т.ч. чрез продуктите и услугите си, както и чрез **стопанските си отношения**. **Въздействията** може да бъдат действителни или потенциални, отрицателни или положителни, умишлени или неумишлени, обратими или необратими. Те могат да възникнат в краткосрочен, средносрочен или дългосрочен план. **Въздействията** показват приноса на предприятието, отрицателен или положителен, за устойчивото развитие.
Фактори за въздействие	Всички фактори, които причиняват промени в природата, антропогенните активи, приноса на природата за хората и доброто качество на живот. Преките фактори за промяната може да бъдат както естествени, така и антропогенни; те оказват пряко физическо (механично, химично, шумово, светлинно и т.н.) и засягащо поведението **въздействие** върху природата. Те включват, наред с другото, изменение на климата, **замърсяване**, различни видове промени в земеползването, инвазивни чуждоземни видове и зоонози,

([15]) Директива 2006/54/ЕО на Европейския парламент и на Съвета от 5 юли 2006 г. за прилагането на принципа на равните възможности и равното третиране на мъжете и жените в областта на заетостта и професиите (OB L 204, 26.7.2006 г., стр. 23).

([16]) Директива 2000/78/ЕО на Съвета от 27 ноември 2000 г. за създаване на основна рамка за равно третиране в областта на заетостта и професиите (OB L 303, 2.12.2000 г., стр. 16).

([17]) Директива 2008/98/ЕО на Европейския парламент и на Съвета от 19 ноември 2008 г. относно отпадъците и за отмяна на определени директиви (OB L 312, 22.11.2008 г., стр. 3).

([18]) Регламент (ЕО) № 1893/2006 на Европейския парламент и на Съвета от 20 декември 2006 г. за установяване на статистическа класификация на икономическите дейности NACE Rev. 2 и за изменение на Регламент (ЕИО) № 3037/90 на Съвета, както и на някои ЕО регламенти относно специфичните статистически области (OB L 393, 30.12.2006 г., стр. 1).

([19]) Делегиран регламент (ЕС) 2022/1288 на Комисията от 6 април 2022 година за допълнение на Регламент (ЕС) 2019/2088 на Европейския парламент и на Съвета по отношение на регулаторните технически стандарти, с които се определят подробно съдържанието и начинът на представяне на информацията във връзка с принципа за ненанасяне на значителни вреди и се определят съдържанието, методиките и представянето на информация във връзка с показателите за устойчивост и неблагоприятните въздействия върху устойчивостта, както и съдържанието и представянето на информация във връзка с рекламирането на екологични или социални характеристики и целите за устойчиви инвестиции в преддоговорни документи, уебсайтове и периодични доклади (OB L 196, 25.7.2022 г., стр. 1).

	експлоатация. Непреките **фактори за въздействие** действат дифузно, като променят и влияят на преките фактори (чрез въздействие върху тяхното равнище, посока или скорост), както и на други непреки фактори. При взаимодействията между непреките и преките фактори се създават различни вериги от взаимоотношения, определяне на отговорности и **въздействия**, които може да се различават според вида, интензивността, продължителността и разстоянието. Тези взаимоотношения може да доведат и до различни видове странични (външни) ефекти. Сред непреките фактори на световно равнище са икономическите, демографските, управленските, технологичните и културните фактори. Сред непреките фактори специално внимание се обръща на ролята на институциите (както формални, така и неформални) и на **въздействието** на моделите на производство, предлагане и потребление върху природата, приноса на природата за хората и доброто качество на живот.
Същественост на въздействието	Даден въпрос на устойчивостта е съществен от гледна точка на въздействието, когато се отнася до съществените действителни или потенциални, положителни или отрицателни **въздействия** на предприятието върху хората или околната среда в краткосрочен, средносрочен и дългосрочен план. Въпрос на устойчивостта, който е съществен от гледна точка на **въздействието**, включва въздействията, свързани със собствената дейност на предприятието и неговата **верига на стойността** нагоре и надолу, в т.ч. чрез продуктите и услугите му, както и чрез **стопанските му отношения**.
Нарушение	Съдебно производство или жалба, регистрирани в предприятието или в компетентните органи чрез официална процедура, или случай на неспазване на изискванията, установен от предприятието чрез установени процедури. Въведените процедури за установяване на случаи на неспазване може да включват одити на системата за управление, официални програми за наблюдение или **механизми за подаване на жалби**.
Изгаряне	Контролираното изгаряне на **отпадъци** при висока температура, със или без оползотворяване за получаване на енергия.
Независими членове на управителните органи	Членовете на управителните органи, които правят независими преценки, без никакво външно влияние или конфликт на интереси. Независимостта обикновено означава да се правят обективни преценки, без ограничения. Когато се използва като мярка за преценка на независимостта или за категоризиране на неизпълнителните членове на **административните, управителните и надзорните органи** или техните комитети като независими, това е липсата на интерес, длъжност, съдружие или отношение, които – при разглеждане от гледната точка на разумна и информирана трета страна – вероятно биха повлияли неправомерно или биха породили пристрастие при вземането на решения.
Коренно население	Няма единно определение за **коренно население**, което да е одобрено на международно равнище. На практика има сближаване на мненията на международните агенции по въпроса кои групи може да се смятат за **коренно население** и като такива следва да се ползват от особена закрила. Един от важните критерии за определянето на **коренното население** има отношение към връзката им с традиционна област съгласно определението по член 1 от Конвенция №169 на МОТ, където се посочва, че Конвенцията се прилага за: *„а) племенното население в независими държави, чиито социални, културни и икономически условия го отличават от другите части на националната общност и чийто статут се регулира изцяло или частично от неговите собствени обичаи или традиции, или от особени законови или подзаконови нормативни актове; б) населението в независими държави, считано за коренно поради своя произход от население, обитавало държавата или географския регион, към който спада държавата, по времето на завладяването или колонизирането, или установяването на сегашните държавни граници, и което независимо от правния си статут е запазило някои или всички свои собствени социални, икономически, културни и политически институции.“* В член 1, алинея 2 от Конвенция № 169 на МОТ се посочва също така следното: *„[...] самоопределението като коренно или племенно население се смята за основен критерий за определянето на групите, за които се прилагат разпоредбите на Конвенцията“*.

Непреки емисии на парникови газове	**Емисиите на парникови газове**, които са следствие от дейността на субекта, но възникват от източници, притежавани или контролирани от друг субект. **Непреките емисии** са съчетаните **емисии на ПГ от обхват 2** и **емисии на ПГ от обхват 3**.
Инсталация	Неподвижно техническо съоръжение, в което се извършват една или повече дейности, които могат да окажат въздействие върху **емисиите** и **замърсяването**.
Вътрешна цена на въглеродните емисии	Цена, използвана от предприятието за оценяване на финансовите последици от промените в моделите на инвестиране, производство и потребление и от потенциалния технологичен напредък и бъдещите разходи за намаляване на **емисиите**.
Вътрешна схема за определяне на цените на въглеродните емисии	Организационни правила, които позволяват на предприятието да прилага цените на въглеродните емисии при вземането на стратегически и оперативни решения. Съществуват два вида **вътрешни цени на въглеродните емисии**, които предприятията обикновено използват. Първият вид е разчетна цена, която представлява теоретичната цена или условната стойност, която предприятието не начислява, но която може да се използва при оценката на икономическите последици или компромиси за елементи като **въздействията** на рисковете, новите инвестиции, нетната настояща стойност на проекти и разходите и ползите от различни инициативи. Вторият вид е вътрешен данък или такса, която представлява цената на въглеродните емисии, начислявана на дадена стопанска дейност, продуктова линия или друга стопанска единица въз основа на **емисиите на парникови газове** от нея (тези вътрешни данъци или такси са подобни на вътрешнофирменото трансферно ценообразуване).
Инвазивни или чуждоземни видове	Видове, чието въвеждане и/или разпространение чрез човешка дейност извън техния естествен ареал застрашава **биологичното разнообразие**, продоволствената сигурност и човешкото здраве и благополучие. „Чужд“ е видът, който е въведен извън естествения му ареал („екзотичен“, „неместен“ и „нехарактерен“ са синоними на „чужд“). „Инвазивен“ означава „имащ склонност да се разпространява в **екосистемите**, в които е въведен, и да ги видоизменя“. Следователно даден вид може да бъде чуждоземен, без да е инвазивен, или, в случай на вид, местен за даден регион, да се увеличи и да стане инвазивен, без всъщност да е чуждоземен вид.
Ключова за биологичното разнообразие област	**Зони**, допринасящи значително за устойчивостта на **биологичното разнообразие** в световен мащаб в сухоземни, **сладководни** и морски **екосистеми**. **Зоните** се определят като глобални **ключови за биологичното разнообразие области**, ако отговарят на един или няколко от 11 критерия, групирани в пет категории: застрашено **биологично разнообразие**; географски ограничено **биологично разнообразие**; **екологична цялост**; биологични процеси; и незаменимост. Световната база от данни за **ключови за биологичното разнообразие области** се ръководи от BirdLife International от името на **KBA** Partnership (Партньорството за ключовите области на биологичното разнообразие).
Влошаване на качеството на земите	Множеството процеси, които водят до спад или загуба на **биологично разнообразие**, функции на **екосистемите** или ползи от екосистемите за хората, и включва **нарушаване** на всички сухоземни **екосистеми**.
Депо за отпадъци	**Място** за депониране на **отпадъци** и за тяхното съхраняване на или във земята ([20]).
Земна система (промяна на земната система)	Сухоземният компонент на системата на Земята, обхващащ всички процеси и дейности, свързани с използването на земята от човека. Те включват социално-икономически, технологични и организационни влагани ресурси и договорености, както и ползите, получени от земята, и непредвидените социални и екологични резултати от обществените дейности. В понятието

([20]) Член 2, буква ж) от Директива 1999/31/ЕО на Съвета от 26 април 1999 г. относно депонирането на отпадъци (OB L 182, 16.7.1999 г., стр. 1).

	за **земна система** земеползването (дейностите, механизмите и влаганите ресурси, свързани със земеползването) се съчетава със земното покритие (съвкупността от физическите характеристики на земята, които се виждат чрез наблюдение на Земята).
Земеползване (промяна на земеползването)	Използването от човека на конкретна територия за определена цел (като например за жилищни нужди; селско стопанство; отдих; промишлени цели и т.н.). Влияе се от земното покритие, но не е синоним на това понятие. **Промяната на земеползването** означава промяна в използването или управлението на земята от хората, която може да доведе до промяна в земното покритие.
Законни представители	Лица, признати за законни (представители) съгласно закона или практиката, като избрани представители на синдикални организации в случай на работници или други подобни доброволно избрани представители на засегнатите **заинтересовани страни**.
Влияние	Способността на предприятието да доведе до промяна в неправомерните практики на друга страна, която е свързана с отрицателно въздействие по отношение на устойчивостта.
Дейности по лобиране	Дейности, извършвани с цел да се окаже влияние върху формулирането или изпълнението на политика или законодателство или върху процесите на вземане на решения от правителства, държавни институции, регулаторни органи, институции, органи, служби и агенции на Европейския съюз или органи за определяне на стандарти. Такива дейности включват (списъкът е неизчерпателен): i. организиране на или участие в срещи, конференции, събития; ii. оказване на съдействие за обществени консултации, изслушвания или други подобни инициативи/участие в тях; iii. организиране на съобщителни кампании, платформи, мрежи, инициативи на местно равнище; iv. изготвяне/възлагане на изготвянето на политики и становища, допитвания, проучвания, отворени писма, изследователски трудове във връзка с дейностите, обхванати от правилата на регистъра за прозрачност.
Обвързани емисии на парникови газове	Приблизителна оценка на бъдещите **емисии на парникови газове**, които е вероятно да бъдат причинени от ключовите активи или от продуктите на предприятието, продавани в рамките на експлоатационния им срок.
Дълготрайност	Проектиран за поддръжка и **трайност** по начин, който насърчава по-дълга употреба от стандартната за отрасъла по отношение на практиката и мащаба, както и по такъв начин, че да не застраши кръговото третиране в края на полезния живот.
Морски ресурси	Биологичните и небиологичните ресурси, намиращи се в моретата и океаните. Примери за това са дълбоководните минерали, чакълът и морските дарове (примерите са неизчерпателни).
Съществени възможности	**Свързани с устойчивостта възможности** с положителни **финансови последици**, които съществено засягат (или може с основание да се очаква, че ще засегнат) паричните потоци на предприятието, достъпа до финансиране или цената на капитала му в краткосрочен, средносрочен или дългосрочен план.
Съществени рискове	**Свързани с устойчивостта рискове**, които имат отрицателни **финансови последици**, които съществено засягат (или може с основание да се очаква, че ще засегнат) паричните потоци на предприятието, достъпа до финансиране или цената на капитала му в краткосрочен, средносрочен или дългосрочен план.
Същественост	Даден въпроси на устойчивостта е съществен, ако отговаря на определението за **същественост на въздействието**, за **финансова същественост** или и за двете.

Измерители	Качествени и количествени показатели, които предприятието използва за измерване и отчитане на ефективността на изпълнението на своите политики, свързани с устойчивостта, и по отношение на **целите** си във времето. **Измерителите** също така помагат при измерването на резултатите, които предприятието постига по отношение на засегнатите хора, околната среда и самото предприятие.
Пластмасови микрочастици	Малки частици пластмаса, обикновено под 5 mm. Все по-голям обем **пластмасови микрочастици** се откриват в околната среда, в т.ч. в моретата, в храната и в питейната вода. Когато попаднат в околната среда, **пластмасовите микрочастици** не се разграждат биологично и се натрупват, освен ако са специално проектирани така, че да се разграждат биологично в откритата околна среда. Биоразградимостта е сложно явление, особено в морската среда. Нараства безпокойството във връзка с наличието на **пластмасови микрочастици** в различни части на околната среда (напр. водите), въздействието им върху нея и евентуално върху човешкото здраве.
Минимално изискване за оповестяване	Чрез **минималното изискване за оповестяване** се определя изискваното съдържание на информацията, която предприятието включва, когато се отчита за политики, **действия, измерители** или **цели** – или в съответствие с изискване за оповестяване в даден ЕСОУ, или по отношение на конкретен субект.
Природни ресурси	Природни активи (**суровини**), срещащи се в природата, които може да се използват за икономическо производство или потребление.
Природосъобразни решения	**Действия** за защита, опазване, възстановяване, устойчиво използване и управление на естествени или изменени сухоземни, **сладководни**, крайбрежни и морски екосистеми, с които по ефективен и адаптивен начин се разрешават социални, икономически и екологични предизвикателства, като същевременно се осигуряват благополучие на хората, **екосистемни услуги**, издръжливост и ползи, свързани с **биологичното разнообразие**.
Цел за нулеви нетни емисии	Определянето на **цел за нулеви нетни емисии** на равнището на дадено предприятие, съобразена с постигането на обществените цели в областта на климата, означава: i. постигане на мащаб на намаляване на **емисиите по веригата на стойността** в съответствие с намаляването на емисиите, необходимо за постигане на нулеви нетни емисии в световен мащаб по траекториите за 1,5 °C; и ii. неутрализиране на въздействието на всички остатъчни **емисии** (след приблизително 90 — 95 % **намаление на емисиите на парникови газове** с възможност за обосновани вариации в сектора в съответствие с призната за този сектор траектория) чрез трайно отстраняване на еквивалентен обем CO2.
Работници, които не са наети лица	Работниците в работната сила на предприятието, **които не са наети лица**, включват както индивидуалните изпълнители, предоставящи труд на предприятието („самостоятелно заети лица“), така и работниците, осигурени от предприятия, които се занимават основно с „дейности по заетостта“ (код N78 по NACE).
Невъзобновяема енергия	Енергия, която не може да бъде определена като получена от възобновяеми източници.
Оперативен контрол	Оперативен контрол (върху субект, **площадка**, дейност или актив) е положението, при което предприятието има способността да ръководи основните дейности и отношения на субекта, **площадката**, дейността или актива.
Възможности	**Свързани с устойчивостта възможности** с положителни **финансови последици**.
Извънреден труд	Часовете, действително отработени от работника в превишение на договорените му работни часове.

Собствена работна сила/работници на предприятието	**Наетите лица**, които са в трудово правоотношение с предприятието (наричани „**наети лица**“), и **работниците, които не са наети лица**, т.е. лицата, сключили с предприятието договори за предоставяне на труд („самостоятелно заети лица“), или работниците, осигурени от предприятия, които се занимават основно с „дейности по заетостта“ (код N78 по NACE).
Озоноразрушаващи вещества	**Веществата**, изброени в Монреалския протокол за **веществата**, които нарушават озоновия слой.
Опаковки	Продукти, направени от всякакъв материал от всякакво естество, използвани, за да се поставят, съхраняват, пренасят, доставят, [съхраняват, превозват] и представят в тях стоки, от **суровини** до обработени стоки, от производителя до ползвателя или **потребителя** ([21]).
Заплащане	Обичайната основна или минимална **надница** или заплата или всяко друго възнаграждение, независимо дали е парично, или непарично, което работникът получава пряко или косвено от своя работодател („допълнителни или променливи елементи“) във връзка с работата си. „Равнище на **заплащане**“ е брутното годишно заплащане и съответното брутно почасово заплащане. „Медианно равнище на **заплащане**“ е заплащането на **наетото лице**, при което половината **наети лица** получават повече от него, а другата половина – по-малко.
Лица с увреждания	Лицата с трайна физическа, психическа (умствена), интелектуална или сетивна недостатъчност, която при взаимодействие с различни други пречки би могла да възпрепятства тяхното пълноценно и ефективно участие в обществото наравно с останалите.
Физически рискове	Цялата икономическа предприемаческа дейност в световен мащаб зависи от функционирането на системите на Земята, например стабилен климат, и на **екосистемните услуги**, например осигуряването на биомаса (**суровини**). **Физическите рискове**, свързани с природата, са пряк резултат от зависимостта на организацията от природата. **Физически рискове** възникват, когато природните системи са компрометирани поради въздействието на климатични събития (напр. екстремни метеорологични условия като суша), геоложки събития (напр. сеизмични събития като земетресение), събития или промени в равновесието на **екосистемите** като качество на почвата или морската среда, засягащи **екосистемните услуги**, от които зависят организациите. Те могат да бъдат остри, хронични или и двете. Свързаните с природата **физически рискове** възникват в резултат на промени в биотичните (живите) и абиотичните (неживите) условия, които поддържат здравите, функциониращи **екосистеми**. **Физическите рискове** обикновено са специфични за местоположението. **Физическите рискове**, свързани с природата, често се свързват с **физическите рискове, свързани с климата**.
Пределни възможности на планетата	Това понятие позволява да се оцени безопасната степен, до която човечеството може да осъществява дейност, по отношение на функционирането на Земята. Пределното равнище за всеки ключов процес на системата на Земята, което следва да не се преминава, ако искаме да избегнем неприемлива глобална промяна на околната среда, е количествено определено.
Политика	Набор или рамка от общи цели и принципи на управление, които предприятието използва за вземане на решения. Посредством **политиката** се прилага стратегията на предприятието или се изпълняват решенията на ръководството, свързани със съществен въпрос на устойчивостта. За всяка **политика** отговаря определено лице или лица; в нея се определя периметърът на приложението ѝ и се включват една или повече общи цели (в съответните случаи свързани с измерими конкретни **цели**). **Политиката** се утвърждава и преглежда в съответствие с приложимите правила за управление на предприятието. Всяка **политика** се провежда чрез **действия** или планове за действие.

([21]) Член 3, параграф 1 от Директива 94/62/ЕО на Европейския парламент и на Съвета от 20 декември 1994 г. относно опаковките и отпадъците от опаковки (OB L 365, 31.12.1994 г., стр. 10).

Замърсител	**Вещество**, вибрация, топлина, шум, светлина или други замърсители във въздуха, водите или **почвата**, които могат да бъдат вредни за човешкото здраве и/или за околната среда, могат да доведат до увреждане на материалните блага, или да ограничат или възпрепятстват използването на полезните качества на околната среда и останалите нейни законосъобразни ползвания ([22]).
Замърсяване	Пряко или косвено постъпване във въздуха, водите или **почвата** на **замърсители** в резултат от човешка дейност, които могат да бъдат вредни за човешкото здраве и/или за околната среда, могат да доведат до увреждане на материалните блага, или да ограничат или възпрепятстват използването на полезните качества на околната среда и останалите нейни законосъобразни ползвания ([23]).
Замърсяване на почвите	Постъпването в **почвата** – независимо дали в производствената **площадка** на предприятието или извън нея, или чрез използването на стоките и/или услугите на предприятието – на **вещества**, вибрации, топлинни лъчения или шумове в резултат от човешка дейност, които могат да бъдат вредни за човешкото здраве и/или за околната среда, могат да доведат до увреждане на материалните блага, или да ограничат или възпрепятстват използването на полезните качества на околната среда и останалите нейни законосъобразни ползвания ([24]). **Замърсителите на почвата** включват **неорганични замърсители**, устойчиви органични **замърсители** (УОЗ), пестициди, азотни и фосфорни съединения и т.н.
Защитена територия (зона)	Ясно определено географско пространство, което е признато, има специално предназначение и се управлява чрез правни или други ефективни средства, за да се постигне дългосрочно опазване на природата и свързаните с нея **екосистемни услуги** и културни ценности.
Закупена или придобита електроенергия, топлинна енергия, пара или енергия за охлаждане	Когато предприятието е получило своята електроенергия, топлинна енергия, пара или енергия за охлаждане от трета страна. С термина „придобита“ се отразяват обстоятелства, при които дадено дружество може да не закупува електроенергия пряко (напр. наемател в сграда), но енергията постъпва в съоръжението на предприятието за използване.
Суровина	Първичен или вторичен материал, използван при производството на даден продукт.
Признати стандарти за качество за въглеродните кредити	Стандарти за качество за **въглеродните кредити**, които може да бъдат проверени от независими трети страни, с които изискванията и докладите за проектите се правят обществено достъпни и с които се осигуряват най-малко допълняемост, постоянство и избягване на двойно пресмятане (отчитане) и се осигуряват правила за изчисляване, наблюдение и проверка на **емисиите** и поглъщанията **на парникови газове** по проекта.
Свързани с работата наранявания или случаи на влошаване на здравословното състояние, които подлежат на регистриране	Свързано с работата нараняване или влошаване на здравословното състояние, което води до някое от следните: i. смърт, дни извън работа, ограничена възможност за работа или преместване на друга работа, медицинско лечение, различно от първа помощ, или загуба на съзнание; или ii. сериозно нараняване или влошаване на здравословното състояние, диагностицирани от лекар или друг лицензиран медицински специалист, дори ако не води до смърт, дни извън работа, ограничена възможност за работа или преместване на друга работа, медицинско лечение, различно от първа помощ, или загуба на съзнание.

([22]) Член 2, параграф 10 от Регламент (ЕС) 2020/852 за създаване на рамка за улесняване на устойчивите инвестиции.
([23]) Директива 2010/75/ЕС относно емисиите от промишлеността.
([24]) Директива 2010/75/ЕС относно емисиите от промишлеността.

Оползотворяване	Всяка дейност, която има като основен резултат използването на **отпадъка** за полезна цел чрез замяна на други материали, които иначе биха били използвани за изпълнението на конкретна функция, или подготовката на **отпадъка** да изпълнява тази функция в производствено предприятие или в икономиката като цяло ([25]).
Рециклиране	Всяка дейност по оползотворяване, посредством която **отпадъчните** материали се преработват в продукти, материали или **вещества**, за първоначалната им цел или за други цели. То включва преработването на органични материали, но не включва оползотворяване на енергия и преработване в материали, които ще се използват като горива или за насипни дейности.
Регенериране на ресурси	Насърчаване на капацитета за самообновяване на природните системи с цел възстановяване на екологичните процеси, които са увредени или свръхексплоатирани от човешка дейност.
Коригиране	Противодействие или компенсиране на отрицателно въздействие. Примери: извинение, финансово или нефинансово обезщетение, предотвратяване на вреди чрез предписания или гаранции за неповторение, санкции (независимо дали наказателни, или административни, например глоби), връщане към предишно положение, възстановяване, рехабилитация.
Енергия от възобновяеми източници	Енергията от възобновяеми неизкопаеми източници, а именно вятърна, слънчева (слънчева топлинна и слънчева фотоволтаична) и геотермална енергия, енергия от околната среда, енергия от приливите и отливите, от вълните и друга океанска енергия, водноелектрическа енергия, биомаса, **сметищен газ**, газ от пречиствателни инсталации за отпадъчни води и биогазове ([26]).
Възобновяеми материали	Материали, извличани от ресурси, които бързо се попълват от екологичните цикли или селскостопанските процеси, така че услугите, предоставяни от тези и други свързани с тях ресурси, да не бъдат застрашени и да останат на разположение за следващото поколение.
Входящи потоци от ресурси	Ресурси, които влизат в съоръженията на предприятието.
Изходящи потоци от ресурси	Ресурси, които излизат от съоръженията на предприятието.
Оптимизация на използването на ресурсите	Проектирането, производството и разпространението на материали и продукти с цел да се поддържат в употреба на най-високата им стойност. Екопроектирането и проектирането за **дълготрайност**, ремонтирането, **повторната употреба**, промяната на предназначението, разглобяването, вторичното производство са примери за инструменти за оптимизиране на използването на ресурсите.
Повторна употреба	Всяка дейност, посредством която продуктите и компонентите, които не представляват **отпадъци**, се използват отново за целта, за която са били предназначени. Може да включва почистване или малки корекции, така че продуктите или компонентите да са готови за следваща употреба без значителна промяна.
Речен басейн	Зоната от земя, от която цялата повърхностна оттичаща се вода тече през поредица от потоци, реки и евентуално езера в морето през едно речно устие, естуар или делта.
Рискове	**Свързани с устойчивостта рискове**, които имат отрицателни **финансови последици**, които произтичат от екологични, социални или управленски въпроси и които може да повлияят отрицателно на финансовото състояние, финансовите резултати и паричните потоци на предприятието, достъпа му до финансиране или цената на капитала му в кратко-, средно- или дългосрочен план.

([25]) Член 3, параграф 15 от Директива 2008/98/ЕО за отпадъците.
([26]) Член 2, параграф 1 от Директива (ЕС) 2018/2001 на Европейския парламент и на Съвета от 11 декември 2018 г. за насърчаване използването на енергия от възобновяеми източници (ОВ L 328, 21.12.2018 г., стр. 82).

Сценарий	Правдоподобно описание на начина, по който може да се развие бъдещето, въз основа на съгласуван и вътрешно последователен набор от допускания относно ключови движещи сили (напр. скорост на технологичните промени, цени) и отношения. Да се отбележи, че **сценариите** не са нито предвиждания, нито прогнози, а се използват, за да се даде представа за последиците от развитието и **действията**.
Анализ на сценарии	Процес за установяване и оценяване на потенциален диапазон от резултати от бъдещи събития в условия на несигурност.
Емисии на ПГ от обхват 1	Преките **емисии на парникови газове** от източници, които са притежавани или контролирани от предприятието.
Емисии на ПГ от обхват 2	Непреките **емисии** от производството на **закупена или придобита електроенергия, пара, топлинна енергия или енергия за охлаждане**, потребена от предприятието.
Емисии на ПГ от обхват 3	Всички **непреки емисии на парникови газове** (непопадащи в **обхват 2**), които възникват по **веригата на стойността** на отчитащото се дружество, включително **емисиите** нагоре и надолу по веригата. **Емисии на ПГ от обхват 3** може да бъдат разпределени по **категории от обхват 3**.
Категория от обхват 3	Един от 15-те вида **емисии от обхват 3**, посочени в Стандарта за емисиите на предприятията по Протокола за **парниковите газове** и подробно описани в Стандарта за счетоводството и отчитането на веригата на стойността на предприятията (**обхват 3**) по Протокола за **парниковите газове** (адаптирано от Стандарта за счетоводството и отчитането на веригата на стойността на предприятията (**обхват 3**) по Протокола за **парниковите газове**, речник на термините, (версия от 2011 г.). Предприятията, които изберат да отчитат своите **емисии от обхват 3** въз основа на категориите **непреки емисии на парникови газове** съгласно ISO 14064-1:2018, може също така да използват категорията, определена в точка 5.2.4 (с изключение на **непреките емисии на парникови газове** от внесена енергия) от ISO 14064-1:2018.
Чувствителна информация	**Чувствителната информация** съгласно определението по Регламент (ЕС) 2021/697 на Европейския парламент и на Съвета ([27]) за създаване на Европейски фонд за отбрана.
Площадка	Местоположението на една или повече физически **инсталации**. Ако има повече от една физическа **инсталация** от едни и същи или различни собственици или оператори и някои инфраструктури и съоръжения са споделени, цялата площ, на която е разположена физическата **инсталация**, може да представлява **площадка**.
Социален диалог	Всички видове преговори, консултации или просто обмен на информация между представители на правителството, работодателите, техните организации и **представители на работниците** по въпроси от общ интерес, свързани с икономическата и социалната политика. Той може да съществува като тристранен процес, в който правителството е официална страна в диалога, или да се състои от двустранни отношения само между **представители на работниците** и ръководството (или синдикалните организации и организациите на работодателите).
Социална закрила	Набор от мерки, предназначени да намалят и предотвратят бедността и уязвимостта през целия жизнен цикъл.
Почва	Най-горният слой на земната кора, разположен между основната скала и повърхността. **Почвата** се състои от минерални частици, органична материя, вода, въздух и живи организми ([28]).

([27]) Регламент (ЕС) 2021/697 на Европейския парламент и на Съвета от 29 април 2021 г. за създаване на Европейски фонд за отбрана и за отмяна на Регламент (ЕС) 2018/1092 (ОВ L 170, 12.5.2021 г., стр. 149).

([28]) Член 3, точка 21 от Директива 2010/75/ЕС относно емисиите от промишлеността.

Увреждане на почвите	Намаляващата способност на **почвата** да предоставя **екосистемни** стоки и услуги, както желаят **заинтересованите страни**.
Запечатване на почвите	Покриване на **почвата** по начин, който прави покритата област непропусклива (напр. път). Тази непропускливост може да предизвика екологични **въздействия**, както е описано в Регламент (ЕС) 2018/2026 на Комисията ([29]).
Специфични натоварвания в отделянето на замърсители	Масата на отделените **замърсители** за единица маса произведен продукт. **Специфичните товари** на замърсителите позволяват сравнение на екологичните характеристики на **инсталациите**, независимо от различния обем на обработваните отпадъци, и не се влияят от смесване или разреждане ([30]).
Участие на заинтересованите страни	Текущ процес на взаимодействие и диалог между предприятието и неговите **заинтересовани страни**, който дава на предприятието възможност да чуе, разбере и отговори на техните интереси и опасения.
Заинтересовани страни	Заинтересовани страни са тези, които могат да влияят върху предприятието или да бъдат повлияни (засегнати) от него. Съществуват две основни групи **заинтересовани страни**: i. засегнати **заинтересовани страни**: физическите лица или групите, чиито интереси са засегнати или биха могли да бъдат засегнати — положително или отрицателно — от дейностите на предприятието и от субектите, с които то поддържа преки и непреки **стопански отношения** по **веригата на стойността** си; и ii. **ползвателите** на **отчетите за устойчивостта**: основните **ползватели** на финансови отчети с общо предназначение (съществуващи и потенциални инвеститори, заемодатели и други кредитори, включително лица, които управляват активи, кредитни институции, застрахователни предприятия), както и други **ползватели**, в това число стопански партньори на предприятието, синдикални организации и социални партньори, гражданското общество и неправителствени организации, органи на държавното управление, анализатори и членове на академичната общност. Възможно е някои, но не всички **заинтересовани страни** да принадлежат и към двете групи.
Вещество	Всеки химичен елемент и неговите съединения, с изключение на следните **вещества**: i. радиоактивните **вещества** по смисъла на член 1 от Директива 96/29/Евратом на Съвета ([31]) относно постановяване на основните норми на безопасност за защита на здравето на работниците и населението срещу опасностите, произтичащи от йонизиращото лъчение; ii. генетично модифицираните микроорганизми по смисъла на член 2, буква б) от Директива 2009/41/ЕО на Европейския парламент и на Съвета ([32]) относно работата с генетично модифицирани микроорганизми в контролирани условия;

([29]) Регламент (ЕС) 2018/2026 на Комисията от 19 декември 2018 г. за изменение на приложение IV към Регламент (ЕО) № 1221/2009 на Европейския парламент и на Съвета относно доброволното участие на организации в Схемата на Общността за управление по околна среда и одит (EMAS) (ОВ L 325, 20.12.2018 г., стр. 18)

([30]) Решение за изпълнение на Комисията от 10 февруари 2012 г. за формулиране на правила в Ръководство относно събирането на данни и съставянето на референтни документи за най-добрите налични техники (НДНТ), както и за осигуряването на тяхното качество, съгласно изискванията на Директива 2010/75/ЕС на Европейския парламент и на Съвета относно емисиите от промишлеността.

([31]) Директива 96/29/Евратом на Съвета от 13 май 1996 г. относно постановяване на основните норми на безопасност за защита на здравето на работниците и населението срещу опасностите, произтичащи от йонизиращото лъчение (ОВ L 159, 29.6.1996 г., стр. 1).

([32]) Директива 2009/41/ЕО на Европейския парламент и на Съвета от 6 май 2009 г. относно работата с генетично модифицирани микроорганизми в контролирани условия (ОВ L 125, 21.5.2009 г., стр. 75).

	iii. генетично модифицираните организми по смисъла на член 2, точка 2 от Директива 2001/18/ЕО на Европейския парламент и на Съвета ([33]) относно съзнателното освобождаване на генетично модифицирани организми в околната среда ([34]);
Вещество, пораждащо безпокойство	**Вещество**, което: i. отговаря на критериите, определени в член 57, и е идентифицирано в съответствие с член 59, параграф 1 от Регламент (ЕО) № 1907/2006 на Европейския парламент и на Съвета ([35]); ii. е класифицирано в част 3 от приложение VI към Регламент (ЕО) № 1272/2008 на Европейския парламент и на Съвета ([36]) в един от следните класове на опасност или категории на опасност: — канцерогенност, категории 1 и 2; — мутагенност за зародишните клетки, категории 1 и 2; — токсичност за репродукцията, категории 1 и 2; — нарушение на функциите на ендокринната система по отношение на здравето на човека; — нарушение на функциите на ендокринната система по отношение на околната среда; — свойства на „устойчиви, преносими и токсични“ или „много устойчиви и силно преносими“; — свойства на устойчиви, биоакумулиращи и токсични или много устойчиви и силно биоакумулиращи; — респираторна сенсибилизация, категория 1; — кожна сенсибилизация, категория 1; — хронична опасност за водната среда, категории 1—4; — опасно за озоновия слой; — специфична токсичност за определени органи — повтаряща се експозиция, категории 1 и 2; — специфична токсичност за определени органи — еднократна експозиция, категории 1 и 2; или iii. оказва отрицателно въздействие върху повторната употреба и рециклирането на материалите в продукта, в който е налично, както е определено в съответните специфични за продукта изисквания за екопроектиране на Съюза.
Вещества, пораждащи сериозно безпокойство	**Вещества**, които отговарят на критериите, определени в член 57 от Регламент (ЕО) № 1907/2006 (REACH)), и са идентифицирани в съответствие с член 59, параграф 1 от същия регламент.
Доставчик	Субект нагоре по веригата спрямо организацията (т.е. във **веригата на доставките** на организацията), предоставящ продукт или услуга, които се използват при разработването на собствените стоки или услуги на организацията. **Доставчикът** може да е в преки стопански отношения с организацията (често наричан първоразреден **доставчик**) или в непреки стопански отношения.

([33]) Директива 2001/18/ЕО на Европейския парламент и на Съвета от 12 март 2001 г. относно съзнателното освобождаване на генетично модифицирани организми в околната среда и за отмяна на Директива 90/220/ЕИО на Съвета (ОВ L 106, 17.4.2001 г., стр. 1).

([34]) Директива 2010/75/ЕС относно емисиите от промишлеността.

([35]) Регламент (ЕО) № 1907/2006 на Европейския парламент и на Съвета от 18 декември 2006 г. относно регистрацията, оценката, разрешаването и ограничаването на химикали (REACH), за създаване на Европейска агенция по химикали, за изменение на Директива 1999/45/ЕО и за отмяна на Регламент (ЕИО) № 793/93 на Съвета и Регламент (ЕО) № 1488/94 на Комисията, както и на Директива 76/769/ЕИО на Съвета и директиви 91/155/ЕИО, 93/67/ЕИО, 93/105/ЕО и 2000/21/ЕО на Комисията (ОВ L 396, 30.12.2006 г., стр. 1).

([36]) Регламент (ЕО) № 1272/2008 на Европейския парламент и на Съвета от 16 декември 2008 г. относно класифицирането, етикетирането и опаковането на вещества и смеси, за изменение и за отмяна на директиви 67/548/ЕИО и 1999/45/ЕО и за изменение на Регламент (ЕО) № 1907/2006 (ОВ L 353, 31.12.2008 г., стр. 1).

Верига на доставките	Пълният набор от дейности или процеси, извършвани от субекти нагоре по веригата спрямо предприятието, осигуряващи продукти или услуги, които се използват при разработването и производството на собствените продукти или услуги на предприятието. Тук се включват субектите нагоре по веригата, с които предприятието е в преки стопански отношения (често наричани първоразредни **доставчици**), и субектите, с които предприятието е в непреки стопански отношения.
Повърхностни води	Вътрешнотериториалните води, с изключение на **подземните**; преходни води и крайбрежни води, освен по отношение на химическото състояние, за което ще се включват и териториални води ([37]).
Въпроси на устойчивостта	Екологичните, социалните и свързаните с правата на човека и и управленските фактори, включително факторите на устойчивостта, определени в член 2, точка 24 от Регламент (ЕС) 2019/2088 на Европейския парламент и на Съвета ([38]).
Отчет за устойчивостта	Специалният раздел от доклада на ръководството за дейността на предприятието, в който е представена информацията по **въпросите на устойчивостта**, изготвена в съответствие с Директива 2013/34/ЕС на Европейския парламент и на Съвета ([39]) и с ЕСОУ.
Свързани с устойчивостта възможности	Несигурни екологични, социални или управленски събития или условия, които, ако настъпят, биха могли да причинят потенциални съществени положителни последици за **модела на стопанска дейност** или стратегията, за способността на предприятието да изпълнява задачите и **целите** си и да създава стойност и следователно може да повлияят на неговите решения и на решенията на субектите, с които поддържа стопански отношения, по отношение на **въпросите на устойчивостта**. Както всяка друга **възможност, свързаните с устойчивостта възможности** се измерват като съчетание от мащаба на въздействието и вероятността за настъпването му.
Свързани с устойчивостта рискове	Несигурни екологични, социални или управленски събития или условия, които, ако настъпят, биха могли да причинят потенциални съществени отрицателни последици за **модела на стопанска дейност** или стратегията на предприятието и за неговата способност да изпълнява задачите и **целите** си и да създава стойност и следователно може да повлияят на неговите решения и на решенията на субектите, с които поддържа **стопански отношения**, по отношение на **въпросите на устойчивостта**. Както всеки друг **риск, свързаните с устойчивостта рискове** се измерват като съчетание от мащаба на въздействието и вероятността за настъпването му.
Свързани с устойчивостта въздействия	Въздействието, което предприятието оказва или би могло да оказва върху околната среда и хората, включително въздействието върху правата на човека, в резултат от своите дейности или **стопански отношения**. **Въздействията** може да бъдат действителни или потенциални, отрицателни или положителни, кратко-, средно- или дългосрочни, умишлени или неумишлени, обратими или необратими. **Въздействията** показват приноса на предприятието, отрицателен или положителен, за устойчивото развитие.

([37]) Директива 2000/60/ЕО на Европейския парламент и на Съвета от 23 октомври 2000 г. за установяване на рамка за действията на Общността в областта на политиката за водите (Рамкова директива за водите)

([38]) Регламент (ЕС) 2019/2088 относно оповестяването на информация във връзка с устойчивостта в сектора на финансовите услуги.

([39]) Директива 2013/34/ЕС на Европейския парламент и на Съвета от 26 юни 2013 г. относно годишните финансови отчети, консолидираните финансови отчети и свързаните доклади на някои видове предприятия и за изменение на Директива 2006/43/ЕО на Европейския парламент и на Съвета и за отмяна на Директиви 78/660/ЕИО и 83/349/ЕИО на Съвета (ОВ L 182, 29.6.2013 г., стр. 19).

Системни рискове	**Рискове**, произтичащи от срив на цялата система, а не от слабости на отделни части. Те се характеризират с умерени повратни точки, които се съчетават косвено, за да предизвикат големи слабости с каскадно взаимодействие на физическите рискове и **рисковете от прехода** (разпространяване на проблемите), тъй като една загуба задейства верига от други и системите не са в състояние да възстановят равновесието след сътресение. Пример е загубата на ключов вид, като морските видри, които имат решаваща роля в структурата на съобществата в **екосистемата**. Когато в началото на XX век морските видри са били ловувани почти до изчезване, крайбрежните **екосистеми** са се обърнали и производството на биомаса е било значително намалено.
Цели	Измеримите, ориентирани към резултатите и обвързани със срокове цели, които предприятието се стреми да постигне по отношение на съществените **въздействия, рискове или възможности**. Те може да бъдат определени доброволно от предприятието или да произтичат от законови изисквания към предприятието.
Застрашени от изчезване видове	Застрашени видове, в т.ч. от растителния и животинския свят, включен в Европейския червен списък или в Червения списък на IUCN, както е посочено в раздел 7 от приложение II към Делегиран регламент (ЕС) 2021/2139 на Комисията.
Обучение	Въведените от предприятието инициативи, насочени към поддържане и/или подобряване на уменията и знанията на **собствените му работници**. Може да включва различни методики, като обучение на място и онлайн обучение.
План за преход	Особен вид план за действие, който се приема от предприятието във връзка със стратегическо решение и който се отнася до: i. цел на обществената политика; и/или ii. план за действие за конкретния субект, организиран като структуриран набор от **цели** и **действия**,свързани с ключово стратегическо решение, голяма промяна в **модела на стопанска дейност** и/или особено важни **действия** и разпределени ресурси.
План за преход за смекчаване на изменението на климата	Аспект от цялостната стратегия на предприятието, в който се определят **целите, действията** и ресурсите на предприятието за неговия преход към нисковъглеродна икономика, в това число такива **действия**, като намаляване на **емисиите на парникови газове**, във връзка с ограничаването на глобалното затопляне до 1,5°C и постигането на климатична неутралност.
Рискове от прехода	**Рискове**, които произтичат от разминаването между стратегията и управлението на дадена организация или даден инвеститор и променящата се нормативна, политическа или обществена среда, в която те осъществяват дейност. Промените, насочени към спиране или обръщане на вредните последствия за климата или природата, като мерки на правителството, технологични пробиви, промени на пазара, съдебни спорове и променящи се **потребителски** предпочитания, могат да породят или да променят **рисковете от прехода**.
Ползватели	**Ползвателите на отчетите за устойчивостта** са основните ползватели на финансовите отчети с общо предназначение (съществуващи и потенциални инвеститори, заемодатели и други кредитори, включително лица, които управляват активи, кредитни институции, застрахователни предприятия), както и други **ползватели**, в това число стопански партньори на предприятието, синдикални организации и социални партньори, гражданското общество и неправителствени организации, органи на държавното управление, анализатори и членове на академичната общност.
Верига на стойността	Пълната гама от дейности, ресурси и отношения, свързани с **модела на стопанска дейност** на предприятието и външната среда, в която то осъществява дейност.

	Веригата на стойността обхваща дейностите, ресурсите и отношенията, които предприятието използва и на които разчита, за да създаде продуктите или услугите си от замисъла до доставката, потреблението и края на жизнения цикъл. Дейностите, ресурсите и отношенията от значение включват: i. тези в собствената дейност на предприятието, като човешки ресурси; ii. тези по неговите канали за доставка, маркетинг и разпространение, като снабдяване с материали и услуги и продажба и доставка на продукти и услуги; и iii. финансовата, географската, геополитическата и нормативната среда, в която предприятието осъществява дейност. **Веригата на стойността** включва участниците нагоре и надолу по веригата спрямо предприятието. **Участниците** нагоре по веригата спрямо предприятието (напр. **доставчици**) предоставят продукти или услуги, които се използват при разработването на продуктите или услугите на предприятието. Субектите надолу по веригата спрямо предприятието (напр. разпространители, клиенти) получават продукти или услуги от предприятието. В ЕСОУ терминът **„верига на стойността“** се използва в единствено число, но се потвърждава, че предприятията може да имат множество **вериги на стойността**.
Работник по веригата на стойността	Физическо лице, което извършва работа по **веригата на стойността** на предприятието, независимо от съществуването на договорни отношения с това предприятие или тяхното естество. В ЕСОУ обхватът на работниците във **веригата на стойността** включва всички работници нагоре и надолу по **веригата на стойността** на предприятието, които са или могат да бъдат съществено засегнати от предприятието. Тук се включват **въздействията**, свързани със собствената дейност на предприятието и с неговата **верига на стойността**, в т.ч. чрез продуктите и услугите му, както и чрез **стопанските му отношения**. Включват се всички работници, които не са от обхвата на „**собствената работна сила**“ („**собствената работна сила**“ включва работниците, които са в трудово правоотношение с предприятието („**наети лица**“), и **работниците, които не са наети лица**, т.е. са или индивидуални изпълнители, предоставящи труд на предприятието („самостоятелно заети лица“), или работници, осигурени от предприятия, които се занимават основно с „дейности по заетостта“. (код N78 по NACE).
Заплата (надница, възнаграждение)	Брутната **заплата**, с изключение на променливите компоненти, като заплащане за **извънреден труд** и поощряващо **възнаграждение**, и с изключение на надбавките, освен ако са гарантирани.
Отпадъци	Всяко **вещество** или предмет, от който притежателят се освобождава или възнамерява да се освободи, или е длъжен да се освободи ([40]).
Йерархия за управление на отпадъците	Редът на значимост на действията за предотвратяване и управление на **отпадъците** ([41]): i. предотвратяване; ii. подготовка за повторна употреба; iii. **рециклиране**; iv. друго оползотворяване, например оползотворяване за получаване на енергия; и v. обезвреждане.
Управление на отпадъците	Събирането, превозването, оползотворяването и обезвреждането на **отпадъци**, включително надзора върху тези дейности и следексплоатационните грижи за **депата**, както и **действията**, предприети в качеството на търговец или брокер ([42]).

([40]) Член 3, параграф 1 от Директива 2008/98/ЕО за отпадъците.
([41]) Член 4, параграф 1 от Директива 2008/98/ЕО за отпадъците.
([42]) Член 3, параграф 9 от Директива 2008/98/ЕО за отпадъците.

Отпадъчни води	Води, които нямат допълнителна непосредствена стойност за целта, за която са били използвани или за постигането на която са били произведени, поради своето качество, количество или момент на възникване. **Отпадъчните води** от един ползвател може да бъдат потенциален източник за снабдяване на ползвател на друго място. Водата за охлаждане не се счита за **отпадъчна вода**.
Потребление на вода	Количеството вода, изтеглено в границите на предприятието (или съоръжението) и незаустено обратно във водната среда или към трета страна през отчетния период.
Заустване на води	Сборът от отпадъчните води и другите води, напускащи границите на организацията и изпускани в повърхностни води, **подземни води** или към трети страни през отчетния период.
Водна интензивност	Измерител, показващ връзката между обемна мярка вода и създадена единица дейност (продукти, продажби и т.н.).
Вода (рециклиране и повторно използване)	Води и **отпадъчни води** (пречистени или непречистени), които са били използвани повече от веднъж, преди да бъдат заустени от границата на съоръженията на предприятието или съвместно ползваните съоръжения, за да бъде намалено търсенето на вода. Това може да е в същия процес (рециклиране) или в различен процес в същото съоръжение (собствено или използвано съвместно с други предприятия) или в друго съоръжение на предприятието (повторно използване).
Оскъдица на вода	Изобилието или липсата на изобилие на **сладководни** ресурси в обемно изражение. Оскъдицата е причинена от човека и зависи от обема на **потреблението на вода** от хората спрямо обема на водните ресурси в дадена област. Сам по себе си безводен регион с много малко вода, но без **потребление на вода** от човека, не би се считал за район с оскъдица на вода, а по-скоро за безводен регион. **Оскъдицата на вода** е физическа, обективна действителност, която може да се измерва последователно в различните региони и във времето. **Оскъдицата на вода** отразява физическото изобилие на **сладка вода**, а не дали тази вода е подходяща за употреба. Например в даден регион може да има изобилие от водни ресурси (и следователно да не се счита за регион с оскъдица на вода), но да има толкова силно **замърсяване**, че тези запаси да са негодни за използване от човека или от околната среда.
Водовземане	Количеството на цялата вода, взета в границите на предприятието от всички източници за всяка употреба през отчетния период.
Представители на работниците и служителите	Представители на работниците означава: i. представители на синдикални организации, а именно представители, определени или избрани от синдикални организации или от членове на такива организации в съответствие с националното право и практика; ii. надлежно избрани представители, а именно такива, които са излъчени в свободен избор от работниците в организацията, не са под властта или контрола на работодателя в съответствие с разпоредбите на националното законодателство или разпоредби или на колективни трудови договори, и чиито функции не включват дейности, които са изключителен прерогатив на синдикалните организации в съответната държава, и съществуването на които не се използва за подкопаване на положението на съответните синдикални организации или техните представители.

Равновесие между професионалния и личния живот	Задоволително състояние на равновесие между професионалния и личния живот на дадено лице. **Равновесието между професионалния и личния живот** в по-общ смисъл включва не само равновесието между работата и личния живот, като се имат предвид семейните отговорности или отговорностите за полагане на грижи, но и разпределението на времето между времето, прекарано на работа, и времето за личен живот извън семейните отговорности.
Опасности, свързани с работата	**Опасностите, свързани с работата**, може да бъдат: i. физически (напр. радиация, крайни температури, постоянен силен шум, разливи по пода или опасности от спъване, необезопасени машини, неизправно електрическо оборудване); ii. ергономични (напр. неправилно регулирани работни места и столове, неудобни движения, трептения); iii. химически (напр. излагане на карциногени, мутагени, **вещества**, токсични за репродукцията, разтворители, въглероден оксид или пестициди); iv. биологични (напр. излагане на кръв и телесни течности, гъбички, бактерии, вируси или ухапвания от насекоми); v. психосоциални (напр. словесни обиди, **тормоз**, малтретиране); vi. свързани с организацията на работата (напр. изисквания за прекомерно натоварване, работа на смени, дълго работно време, нощен труд, насилие на работното място).
Свързано с работата произшествие	Събитие, произтичащо от или настъпващо по време на работа, което може да доведе или води до нараняване или влошаване на здравословното състояние. **Произшествията** могат да се дължат например на проблеми с електричеството, експлозия, пожар, преливане, преобръщане, изпускане, изтичане, счупване, спукване, разкъсване, загуба на контрол, подхлъзване, препъване и падане, движение на тялото без стрес, движение на тялото под стрес, шок, уплаха, насилие или **тормоз** на работното място (напр. сексуален **тормоз**). **Произшествие**, което води до нараняване или влошаване на здравословното състояние, често се нарича „злополука“. **Произшествие**, което може да доведе до нараняване или влошаване на здравословното състояние, но при което не е настъпило нито едно от двете, често се нарича „почти избегнато произшествие“ или „почти настъпило произшествие“.